

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ АКАДЕМІКА М.О.ЛАВРОВСЬКОГО

**ІСТОРІЯ
НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ
ШКОЛИ
(1805–2016)**

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Ніжин
2017

**Видання друкується за рішенням Бібліотечної Ради Ніжинського
державного університету імені Миколи Гоголя
(Протокол №1 від 6.02.2018 р.)**

Відповідальний за випуск – **Морозов О.С.**,
директор бібліотеки імені академіка М.О.Лавровського
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Упорядник – **Гранатович Л.В.**

Історія Ніжинської Вищої Школи (1805-2016) : бібліографічний покажчик / автор-
упорядник Л. В. Гранатович. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. – 440 с.

Бібліографічний покажчик «Історія Ніжинської вищої школи. 1805–2016» дозволяє за-
зирнути у минуле і відтворити атмосферу далеких і близьких років діапазоном у 211 років.
Має стати у пригоді тим, у кого є інтерес до цієї теми.

ЗМІСТ

Від упорядника.....	1
I. ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ. ПУТІВНИКИ.....	11
II. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.....	13
2.1. Ніжинська філологічна школа (1820–2016).....	15
2.2. Педагогічна освіта в Ніжинській вищій школі (1820–2016).....	18
2.3. Музична освіта в Ніжинській вищій школі (1820–2016).....	22
III. БІБЛІО – ТА БЮБІБЛІОГРАФІЧНІ ВИДАННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ ІСТОРІЇ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	24
3.1. Життя та діяльність викладачів Ніжинської вищої школи.....	24
3.1.1. Персоналії.....	25
IV. НІЖИНСЬКА ВИЩА ШКОЛА У СПОГАДАХ ВИКЛАДАЧІВ ТА ВИХОВАНЦІВ.....	28
4.1. Період Гімназії вищих наук. Спогади співучнів Гоголя.....	29
4.2. Фізико-математичний ліцей князя Безбородька (1832–1840). Юридичний ліцей князя Безбородька (1840–1875).....	30
4.3. Історико-філологічний інститут князя Безбородька (1875–1919). Науково-педагогічний інститут (1920–1921). Інститут народної освіти (1921–1930).....	31
4.4. Інститут соціального виховання (1930–1933). Ніжинський педагогічний інститут (1933–1939). Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1939–1945).....	33
4.5. Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1945–1960-ті роки).....	36
4.6. Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1960–1970-ті роки).....	40
4.7. Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (кінець 1970-х–1980-ті роки).....	42
4.8. Ніжинський державний інститут ім. М. В. Гоголя. Ніжинський державний педагогічний університет ім. Миколи Гоголя. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (1990–2016).....	44
V. ЕТАПИ РОЗВИТКУ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	46
VI. ГІМНАЗІЯ ВИЩИХ НАУК (1820–1832) І ЛІЦЕЇ (1832–1875) КНЯЗЯ БЕЗБОРОДЬКА В НІЖИНІ.....	46
6.1. Загальні питання.....	46
VII. ГІМНАЗІЯ ВИЩИХ НАУК КНЯЗЯ БЕЗБОРОДЬКА В НІЖИНІ (1820–1832).....	47
7.1. Довідкові матеріали.....	47
7.2. Документи. Офіційні матеріали.....	48
7.2.1. Статут Гімназії вищих наук.....	49
7.3. Загальні питання історії Гімназії вищих наук.....	49
7.4. З передісторії відкриття Гімназії вищих наук.....	51
7.4.1. Будівля Гімназії вищих наук як визначна архітектурна споруда.....	52
7.5. Фундатори і почесні попечителі вищого навчального закладу в Ніжині.....	53
7.5.1. Довідкові матеріали.....	53
7.5.2. Література.....	54
7.6. Директори.....	57
7.6.1. В. Г. Кукольник.....	57
7.6.2. І. С. Орлай.....	58
7.7. Окремі питання історії Гімназії вищих наук.....	59
7.7.1. Організація навчально-виховного процесу.....	59
7.7.2. Літературне життя.....	60

7.7.3. Гімназійний театр.....	61
7.7.4. «Справа про вільнодумство».....	63
7.8. Письменники, діячі науки і культури, що навчалися в Гімназії вищих наук.....	64
7.8.1. М. В. Гоголь.....	65
7.8.1.1. Документи. Листи.....	65
7.8.1.2. Література.....	67
7.8.1.3. Ювілеї М. В. Гоголя. Вшанування пам'яті «Великого Ніжинця» в Ніжинській вищій школі і місті.....	79
7.8.2. Є. П. Гребінка.....	87
7.8.2.1. Листи.....	87
7.8.2.2. Література.....	87
VIII. ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ (1832-1840) І ЮРИДИЧНИЙ (1840–1875) ЛІЦЕЇ КН. БЕЗБОРОДЬКА.....	88
8.1. Довідкові матеріали.....	88
8.2. Документи. Офіційні матеріали.....	89
8.2.1. Статут Ліцеїв князя Безбородька.....	92
8.3. Директори.....	93
8.3.1. Д. О. Ясновський.....	93
8.3.2. Х. А. Екеблад.....	93
8.3.3. М. М. Могілянський.....	93
8.3.4. Є. П. Стеблін-Каменський.....	93
8.3.5. Є. В. Гудима.....	94
8.3.6. М. К. Чалий.....	94
8.4. Література.....	94
8.4.1. Письменники, художники, діячі науки і культури, що навчалися в Фізико-математичному та Юридичному ліцеях.....	97
8.4.2. Тарас Шевченко і вихованці Ніжинської вищої школи (Гімназії вищих наук і Юридичного ліцею).....	98
IX. ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНЯЗЯ БЕЗБОРОДЬКА В НІЖИНІ (1875–1920).....	100
9.1. Довідкові матеріали.....	100
9.2. Документи. Офіційні матеріали.....	101
9.2.1. Статут Історико-філологічного інституту князя Безбородька.....	105
9.3. Директори.....	105
9.3.1. М. О. Лавровський.....	105
9.3.2. М. Є. Скворцов.....	106
9.3.3. Ф. Ф. Гельбке.....	107
9.3.4. І. І. Іванов.....	107
9.3.5. Й. Е. Леціус.....	107
9.3.6. І. П. Козловський.....	107
9.4. Література (загальний аспект).....	107
9.4.1. Ніжинський Історико-філологічний інститут (НІФІ) у ХІХ – на початку ХХ ст. ...	109
9.4.2. НІФІ у 1900-х – 1920-х роках.....	110
9.5. Наукове життя НІФІ.....	113
9.5.1. Ніжинська історична школа. Дослідження вчених-істориків.....	113
9.5.2. Ніжинська славістична школа.....	117
9.5.3. Історико-філологічне товариство (ІФТ) при інституті князя Безбородька (1894–1920).....	119
9.5.3.1. Довідкові матеріали.....	119
9.5.3.2. Документи. Офіційні матеріали.....	120
9.5.3.2.1. Статут Історико-філологічного товариства.....	121
9.5.3.3. Література.....	121
9.6. Студенство.....	124
9.6.1. Студенти і викладачі НІФІ в революційних подіях 1905–1917 рр.....	125

9.7. Ніжинська чоловіча класична гімназія при Юридичному ліцеї та Історико-філологічному інституті	129
9.7.1. Довідкові видання.....	129
9.7.2. Документи. Офіційні матеріали	129
9.7.3. Література	130

X. НІЖИНСЬКА ВИЩА ШКОЛА У 20-ті – 30-ті РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ.

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (1920–1921). ІНСТИТУТ НАРОДНОЇ ОСВІТИ (1921–1930). ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ (1930–1933)	132
10.1. Довідкові матеріали.....	133
10.2. Документи. Офіційні матеріали	134
10.3. Директори (ректори).....	135
10.3.1. П. В. Тихомиров.....	135
10.3.2. О. О. Карпеко.....	136
10.3.3. М. Г. Куїс.....	136
10.4. Інститут Народної Освіти (ІНО)(1921–1930).....	136
10.4.1. Загальні відомості.....	136
10.4.2. Прийом до вуз.....	137
10.4.3. Окремі аспекти життя вузу.....	137
10.4.3.1. Дальтон-план.....	140
10.4.3.2. Українізація	141
10.4.3.3. Робфаки	142
10.4.4. Наукова діяльність.....	142
10.4.4.1. Ніжинська історична школа.....	142
10.4.4.2. Ніжинська науково-дослідна кафедра історії культури і мови (ННДК) (1922-1930)	144
10.4.4.2.1. Документи. Офіційні матеріали	144
10.4.4.2.2. Література	144
10.5. Студентство	148
10.6. Ніжинський Інститут Соціального Виховання (НІСВ) (1930–1933).....	149

XI. НІЖИНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (1933–1939). НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (НДПІ) ІМ. М. В. ГОГОЛЯ (1939–1998)

11.1. Загальні відомості	150
11.2. Директори (ректори)	151
11.2.1. М. І. Повод	151
11.2.2. В. М. Горбач	151
11.2.3. Ф. С. Арват	151
11.2.4. В. П. Яковець	153
11.3. Ювілеї Ніжинської вищої школи	153
11.3.1. 120 років (1940).....	153
11.3.2. 125 років (1945).....	154
11.3.3. 150 років (1970).....	155
11.3.4. 160 років (1980).....	158
11.3.5. 170 років (1990).....	158
11.3.6. 175 років (1995).....	159
11.4. Прийом до вузу (1933-1998)	162
11.5. Окремі аспекти життя вузу.....	166
11.5.1. 1930-ті роки	166
11.5.1.1. Політичні репресії сталінського тоталітарного режиму в Ніжинській вищій школі (кінець 20-х–30-ті роки ХХ ст.).....	167
11.6. 1940-ві роки. Велика Вітчизняна війна (1941–1945).....	172
11.7. 1950-ті роки	174
11.8. 1960-ті роки	176
11.9. 1970-ті роки	180
11.10. 1980-ті–1998	183

11.11. Наукове життя вузу (1940-ві роки–1998)	188
11.11.1. Конференції. Семінари	190
11.11.2. Наукові читання	192
11.11.3. Міжнародні наукові та творчі контакти. Участь студентів та викладачів у конкурсах, конференціях тощо поза межами Alma mater. Гості вузу	192
11.12. Студентство	195
11.12. 1. Наукові студентські гуртки	199
11.12.2. Багатонаціональний склад ніжинського студентства	199
11.12.3. Третій трудовий семестр. Студентські будзагони. Праця на цілинних землях Кустанаю (Казахстан).....	200
11.12.4. Педагогічна практика.....	202
11.13. Культурно-мистецьке дозвілля	203
11.14. Спортивне життя вузу	205
XII. ВІДНОВЛЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНИХ РЕПРЕСІЙ (1940-ві –1980-ті роки у НДПІ	207
XIII. НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (НДПУ)	
ІМ. МИКОЛИ ГОГОЛЯ (1998–2004)	208
13.1. Загальні відомості	208
13.2. Новий статус Ніжинської вищої школи	208
13.3. Ректори	209
13.3.1. В. П. Яковець	209
13.4. Ювілеї Ніжинської вищої школи	209
13.4.1. 195 років від часу заснування і 180 років від часу відкриття.....	209
13.5. Прийом до вузу	211
13.5.1. Підготовче відділення	212
13.6. Окремі аспекти життя педуніверситету	213
13.6.1. Вчена рада інформус	215
13.6.2. Конференції трудового колективу	216
13.7. Наукове життя педуніверситету	216
13.7.1. Міжнародні наукові та творчі контакти. Участь студентів та викладачів у конкурсах, конференціях тощо поза межами Alma mater. Гості вузу	217
13.8. Студентство	220
13.8.1. Педагогічна практика	223
13.9. Культурно-мистецьке дозвілля	223
13.9.1. Всеукраїнські юніорські конкурси вокальної і диригентської майстерності на базі НДПУ	225
13.10. Спортивне життя вузу.....	225
XIV. НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (НДУ)	
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ (2005–2016)	227
14.1. Новий статус Ніжинської вищої школи	227
14.2. Ректори	227
14.2.1. О. Д. Бойко	227
14.2.2. О. Г. Самойленко	228
14.3. Ювілеї Ніжинської вищої школи	228
14.3.1. 200 років від часу заснування (2005)	228
14.3.2. 205 років від часу заснування (2010)	230
14.3.3. 210 років від часу заснування (2015).....	231
14.4. Прийом до вузу	231
14.5. Окремі аспекти життя університету	232
14.5.1. Вчена рада інформус	235
14.5.2. Конференції трудового колективу	236
14.5.3. Фінансово-господарська діяльність. Профспілки	237
14.6. Наукове життя університету	238
14.6.1. Наукові конференції, семінари, проведені на базі НДУ	239

14.6.2. Наукові читання	244
14.6.3. Міжнародні наукові та творчі контакти. Участь студентів та викладачів НДУ у конкурсах, конференціях тощо за межами Alma mater. Гості вузу	245
14.7. Студентство	250
14.7.1. Студентські олімпіади	254
14.7.2. Педагогічна практика	255
14.8. Культурно-мистецьке дозвілля	256
14.9. Всеукраїнські юніорські конкурси вокальної і диригентської майстерності на базі НДУ	263
14.10. Спортивне життя вузу	263
XV. ФАКУЛЬТЕТИ	265
15.1. Філологічний факультет	265
15.1.1. Кафедри	269
15.1.2. Музей історії філологічного факультету	270
15.2. Історико-юридичний факультет	271
15.2.1. Історичний науково-дискусійний клуб	273
15.3. Факультет психології та соціальної роботи	273
15.4. Фізико-математичний факультет	275
15.4.1. Кафедри	277
15.5. Природничо-географічний факультет	278
15.5.1. Кафедри	279
15.5.2. Польова практика	283
15.5.3. Геологічний музей	283
15.5.4. Зоологічний музей	283
15.5.5. Ботанічний музей	285
15.6. Факультет іноземних мов	285
15.7. Факультет культури і мистецтв	287
15.8. Факультет громадських професій	290
15.9. Факультет (центр) суміжних професій	290
XVI. ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКІ КАФЕДРИ	291
16.1. Кафедра іноземних мов	291
16.2. Психолого-педагогічні кафедри	292
16.3. Кафедра фізичного виховання	293
XVII. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ	293
17.1. Науковий Центр гоголезнавства	293
17.1.1. Міжнародні наукові Гоголівські конференції за участі наукового Центру гоголезнавства	295
17.2. Видання наукового Центру гоголезнавства (1996–2014)	296
XVIII. ЦЕНТР ЯКОСТІ ОСВІТИ	297
XIX. ЦЕНТР ГУМАНІТАРНОЇ СПІВПРАЦІ (ЦГС) З УКРАЇНСЬКОЮ ДІАСПОРОЮ	297
19.1. Видання Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою	300
XX. ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ РЕКТОРАТІ	300
XXI. НАВЧАЛЬНО-ДОПОМІЖНІ ТА НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧІ ПІДРОЗДІЛИ	300
21.1. Агробіостанція і Ботанічний сад	300
21.1.1. Пам'ятка садово-паркового мистецтва «Графський парк»	303
XXII. КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ПІДРОЗДІЛИ	304
22.1. Соціально-гуманітарний відділ	304
22.1.1. Музейний комплекс Ніжинської вищої школи	304

22.1.1.1. Музей історії Ніжинської вищої школи	305
22.1.1.2. Музей Миколи Гоголя	306
22.1.1.3. Картинна галерея	308
XXIII. НІЖИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ НІЖИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ПРИ НДУ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ. НІЖИНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ЛІЦЕЙ	309
XXIV. БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ М. О. ЛАВРОВСЬКОГО НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ .314	
24.1. Довідково-бібліографічні матеріали. Документи	314
24.2. Література про бібліотеку (загальний аспект)	315
24.3. Ювілеї бібліотеки	317
24.4. Етапи розвитку бібліотеки	318
24.4.1. Бібліотека Гімназії вищих наук (1820–1832)	318
24.4.2. Бібліотека ліцейського періоду (1832–1875)	319
24.4.3. Бібліотека Історико-філологічного інституту (1875–1920)	320
24.4.4. Бібліотека Ніжинської вищої школи 1920-х–1930-х років	322
24.4.5. Бібліотека періоду Другої світової війни (1939–1945)	323
24.4.6. Бібліотека епохи «побудови соціалізму і комунізму» (1960-ті–1991 рік)	323
24.4.7. Бібліотека пострадянського періоду (1991–2016)	324
24.5. Рідкісні видання у фондах бібліотеки	327
24.6. Дарунки бібліотеці	329
24.7. Музей Рідкісної книги імені Г. П. Васильківського	330
24.8. Видання бібліотеки	333
XXV. ІНСТИТУТСЬКА СВЯТО-ОЛЕКСАНДРІВСЬКА ЦЕРКВА (освячена 14 березня 1824 року, закрита після 1917 року)	335
XXVI. ПРЕСА	336
26.1. Загальноуніверситетська газета «Alma mater»	336
26.1.2. Колонка студії художнього перекладу «Транслятор» на шпальтах газети «Alma mater»	337
26.2. Газета «Просвіта» однойменного об'єднання ім. Т. Г. Шевченка	339
26.3. Факультетські стіннівки	339
XXVII. СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ	340
27.1. Товариство української мови «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка Ніжинської вищої школи	340
27.2. Літературна студія	341
27.2.1. Спогади про літературну студію	344
27.2.2. Збірники поезії і прози літстудійців	345
27.3. Видавництво	345
27.4. Студентські клуби	345
27.4.1. Клуб веселих та кмітливих (КВК)	347
27.5. Студентські театри. Творчі групи	348
XXVIII. МОЛОДІЖНИЙ ХОР «СВІТИЧ»	350
XXIX. ПРЕЗЕНТАЦІЇ	354
XXX. ПАМ'ЯТНИКИ. МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ	362
XXXI. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ, ВИДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ. ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ. МАТЕРІАЛИ НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	363
31.1. Видання Історико-філологічного інституту князя Безбородька (1875–1920)	363
31.1.1. Видання Історико-філологічного товариства при Історико-філологічному інституту князя Безбородька (1896–1916) 1.2. Видання Ніжинської вищої школи 1920–1930-х років	364

31.3. Видання Ніжинської вищої школи 1950–1980-х років	364
31.3.1. Періодичні видання, що продовжуються	365
31.4. Видання Ніжинської вищої школи 1990-х–2016 року	365
31.4.1. Матеріали наукових конференцій та семінарів, що відбувалися на базі НВШ	365
31.4.2. Збірники наукових праць викладачів та студентів	373
31.4.3. Періодичні видання, що продовжуються	377
XXXII. ВІРШІ ВИХОВАНЦІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ, ПРИСВЯЧЕНІ НІЖИНСЬКІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ	377
XXXIII. НІЖИНСЬКА ВИЩА ШКОЛА У ФОТОМАТЕРІАЛАХ	384
33.1. Фотоальбоми, монографії, часописи	384
33.2. Комплекс будівель НВШ (старий і новий корпуси, будинок бібліотеки тощо) ...	385
33.3. Будинок Гімназії вищих наук князя Безбородька (НІФІ, ІНО, НДПІ, НДПУ, НДУ)	386
33.4. Новий корпус НВШ (НДПІ, НДПУ, НДУ)	388
33.5. Пам'ятники, меморіальні дошки, монументи	389
33.6. Різне	390
XXXIV. ДИСЕРТАЦІЇ, АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ, ТЕМОЮ ЯКИХ Є ІСТОРІЯ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	396
Іменний покажчик	399
Абревіатури	438

Від упорядника

Бібліографічний покажчик «Історія Ніжинської вищої школи» є спробою відстежити у доступних друкованих публікаціях з газет, журналів, збірників, монографій тощо період історії Ніжинського вишу з 1805 року (коли російський цар Олександр I підписав указ про будівництво Гімназії вищих наук князя Безбородька) до 2016 року, тобто за 211 років.

Матеріали покажчика систематизовані у 34 розділах, багато з яких мають власну розгалужену систему підрозділів.

Перші чотири розділи дозволяють скласти загальне уявлення про Ніжинську вищу школу зазначеного періоду в цілому, про основні напрямки наукової та учбової діяльності, надають деякі відомості про склад професорсько-викладацького корпусу XIX–XX століть тощо.

У шостому-чотирнадцятому розділах відстежуються шляхи трансформації профілей вишу від Гімназії вищих наук і Ліцеїв (Фізико-математичного і Юридичного) до інститутів 20-х–30-х років ХХ століття, відтак до Ніжинського державного педагогічного інституту, Ніжинського державного педагогічного університету, Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Детально розроблені схеми дозволяють ознайомитися з багатьма аспектами життя вишу кожного етапу розвитку.

Далі мова йде про історію факультетів та кафедр, наукових, навчально-допоміжних та навчально-виробничих підрозділів, підрозділів культурно-просвітницького і соціально-культурного спрямування, місцевого (обласного) фінансування. Багато уваги приділено історії вузівської бібліотеки, якій до її 190-річного ювілею присвоєно ім'я академіка М. О. Лавровського, вузівській пресі, молодіжному хору «Світич», лауреату багатьох міжнародних конкурсів та фестивалів, літературній студії тощо.

Завершують покажчик відомості про періодичні видання, збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій та семінарів, що проходили на базі НВШ, а також вірші викладачів та вихованців, фотоматеріали, присвячені alma mater.

Останній розділ – дисертації та автореферати дисертацій, темою яких є історія НВШ.

Загальна структура покажчика відображена у «Змісті».

Літературу кожного розділу розміщено в хронологічному порядку, у межах одного року – за абеткою авторів та назв. Бібліографічні записи, відмічені астеріксом (*) de visu не переглядалися.

Допоміжно-пошуковий апарат складається з іменного покажчика і списку абревіатур. Загальна кількість бібліографічних позицій 5111.

Скорочення слів у покажчику регламентовано вимогами чинного держстандарту України ДСТУ 3582-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі» (К., 1998).

Бібліографічний покажчик адресовано всім, хто цікавиться історією Ніжинської вищої школи.

I. ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ. ПУТІВНИКИ

1. **Лицеи** в России // Энцикл. словарь / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб, 1896. – Т. XVIIa. – С. 859–862. Подпись : В. Р-в (Рудаков В. Е.)
Иператорский Александровский (прежний Царскосельский), императорский в память Цесаревича Николая (Катковский) в Москве, князя Безбородко в Нежине, вольинский (или кременецкий), оршанский (Орша), Ришельевский (в Одессе)
2. **Нежинский** педагогический институт имени Н. В. Гоголя // БСЭ. – 2-е изд. / гл. ред. Б. А. Введенский. – М., 1954. – Т. 29. – С. 364.
3. **Повод М. И.** Нежинский Лицей князя Безбородко / М. И. Повод // Педагогический словарь : в 2 т. / гл. ред. И. А. Каиров. – М., 1960. – Т. 1. – С. 757.
4. **Повод М. І.** Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя / М. І. Повод // УРЕ. – К., 1962. – Т. 10 / голов. ред. М. П. Бажан. – С. 108–109.
5. **Ярошенко М. М.** Ніжинський лицей / М. М. Ярошенко // Там само. – С. 109.
6. **Вузи УРСР.** Довідкові матеріали / підгот. В. І. Пітов, В. М. Попов. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1968. – 181 с.
С. 153– 154 : НДПІ ім. М. В. Гоголя
7. **Ніжинський** державний педагогічний інститут : путівник / авт. тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброда. – К. : Рад. школа, 1970. – 55 с.
8. **Горбач В. М.** Нежинский педагогический институт им. Н. В. Гоголя / В. М. Горбач // БСЭ. – 3-е изд. / гл. ред. А. М. Прохоров. – М., 1974. – Т. 17. – С. 410.
9. **Васильківський Г. П.** Ніжинський педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя / Г. П. Васильківський // УРЕ. – 2-ге вид. / голов. ред. М. П. Бажан. – К., 1982. – Т. 7. – С. 363 – 364 ; УСЭ. – К., 1982. – Т. 7. – С. 224.
10. **Ярмаченко М. Д.** Ніжинський лицей : [з 1820 по 1920 р.] / М. Д. Ярмаченко // УРЕ. – 2-ге вид. – К., 1982. – Т. 7. – С. 363.
11. **Ніжинський** педагогічний інститут імені М. В. Гоголя // Чернігівщина : енцикл. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – К., 1990. – С. 523–525.
12. **Марисова І. В.** Ніжинський відділ Географічного товариства УРСР / І. В. Марисова // Географічна енциклопедія України. – К., 1991. – Т. 2. / відп. ред. С. М. Маринич. – С. 416.
13. **Енциклопедія** українознавства. Словникова частина / голов. ред. В. Кубійович. – К., 1993. – Т. 1. – 400 с. – (Репринтне відтворення видання 1955–1984 рр. (Париж ; Нью-Йорк)).
С. 106 : «Безбородківський лицей у Ніжені»
С. 253 : «Високі школи»
14. **Забарний О.** Ніжинська тема в «Енциклопедії Українознавства» / О. Забарний // Просвіта (НДПІ). – 1993. – № 4. – С. 3.
15. **Скrypnyk О.** Nizhen Lyceum [Nizhenskyi or Bezborodkivskyi Litsei] / О. Skrypnyk // Encyclopedia of Ukraine.– Toronto ; London, 1993. –Volum III.– С. 602–603.

16. **Ніжинський** ліцей // Довідник з історії України : у 3 т. / за ред. І. Підкови та Р. Шуста. – К., 1995. – Т. 22. – С. 286.

17. **Ніжинський** державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт. тексту та упоряд. Г. В. Самойленко ; фото І. Я. Довгоброда, Т. Д. Пінчук, І. Й. Лапіна. – Ніжин, 1995. – 23 с. : іл.

18. **Вища** освіта України : інформ. каталог-довід. / М-во освіти України. – К : Компас, 1996. – Т. 1. Вищі заклади освіти III-IV рівнів акредитації. – XXXII, 496 с. : іл. – Текст : укр., англ.

С. 162 : Ніжинський державний педагогічний інститут ім. Гоголя

С. 355 : Nizhyn State M. V. Gogol Pedagogical Institute

19. **Навчальні** заклади України. Адреси. Спеціальності. Програми вступних іспитів : довідник / ред. Т. В. Тихонович. – К. : Феміна, 1996. – 216 с.

С. 45 : Ніжинський державний педагогічний інститут

20. **Безбородьківський** ліцей у Ніжині // Універсальний словник-енциклопедія / голова ред. ради М. С. Попович. – К., 1999. – С. 128.

21. **Ніжинський** ліцей (Безбородьківський ліцей) // Довідник з історії України (А-Я). Посіб. для серед. загальноосвіт. закл. / за ред. І. Підкови, Р. Шуста. – 2-ге вид., доопр. і допов. – К., 2001. – С. 515.

22. **Навчальні** заклади від «А» до «Я» : довід. вид. / авт.-упоряд. В. Болгов, відп. ред. І. Болгов. – К., Volgo, 2001–2002

Вип. 1. – 2001. – 190 с. С. 30 : Ніжинський державний педагогічний університет ім. Миколи Гоголя

Вип. 2. – 2002. – 258 с. С. 60–61 : Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

23. **Ніжинський** державний університет ім. М. В. Гоголя // Київський літопис ХХІ століття. Визначні імена та підприємства України : всеукр. зб. / шеф-ред. В. В. Стройков. – К., 2001. – С. 105.

24. **Ніжинський** державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя (один із провідних та найдавніших вищих учбових закладів України) // Золота книга української еліти : інформаційно-іміджевий альманах у 6 томах / ред. рада : Ю. Богуцький, Л. Губерський, М. Демченко [та ін.]. – К., 2001. – Т. 6. – С. 208.

25. **Ярмаченко М.** Ніжинський ліцей : [1820–1999] / М. Ярмаченко // Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. – К., 2001. – С. 341.

26. **Історія** Ніжена мовою дат : довід. вид. – 2-ге вид., випр. та доповн. / голов. упоряд. М. П. Шкурко. – Луцьк, 2004. – 178 с.

Містить низку довідкових матеріалів з історії НВШ (1820–2004)

27. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : [від заснування до 2004 року] / Г. В. Самойленко // Чернігівщина incognita. – Чернігів, 2004. – С. 182–189.

28. **Петренко Л. Б.** Ніжин запрошує на гостину : путівник / Л. Б. Петренко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2014. – 136 с.

С. 99–109 : Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

II. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

29. **Даденков М. Ф.** З історії Ніжинського державного педагогічного інституту : [1820–1920] / М. Ф. Даденков // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т.– Чернігів, 1940. – Т. 1. – С. 12–41.

29а. **Пухтинський В. К.** Ніжин – науковий центр / В. К. Пухтинський // Ніжинські вісті. – 1942. – 30 вересня (№ 54). – С. 3.

Стаття з міської газети періоду німецько-нацистської окупації. Містить короткий огляд етапів розвитку НВШ з часу відкриття ІФІ до 1942 року

30. **Лескевич М. А.** Історичне минуле Ніжинського педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя (1820–1917рр.) / М. А. Лескевич // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т.– Ніжин, 1956. – Т. 8. – Педагогічні науки. – С. 3–40.

31. **Ніжинщина** : іст.-екон. нарис / П. Х. Білий, В. І. Власенко, Г. Т. Донець [та ін.]. – К., 1964. – 105 с.

С. 13–15, 19, 20, 101, 102 : Ніжинський державний педінститут ім. М. В. Гоголя

32. **Симоненко В.** З історії Ніжинського педінституту : [впродовж століття з 1820 по 1929] / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1966.– 12 берез. (№ 40).–С. 4.

33. **Симоненко В.** Сторінки історії : [історія НВШ до 1917 року] / В. Симоненко // Там само. – 1970.– 12 верес. (№ 145). – С. 3.

34. **Донець Г. Т.** Ніжин / Г. Т. Донець // Історія міст і сіл УРСР. Чернігівська область. – К., 1972. – С. 423 – 445.

С. 427, 428, 430, 436, 443, 444 : Ніжинська вища школа

35. **Александрович Є.** Інтеграл і ромашка : [минуле і сучасне древнього вузу] / Є. Александрович // Україна. – 1983. – № 11. – С. 14 – 15.

36. **Нежин** / Г. Т. Донець, В. И. Симоненко, В. И. Томэк // История городов и сел Украинской ССР. Черниговская область . – К., 1983. – С. 443–467

С. 448–453, 458, 466, 467 : Ніжинська вища школа

37. **Ярошенко М.** Життєдайні традиції : [екскурс у минуле. Від часу заснування до 1930-х рр.] / М. Ярошенко // Під прапором Леніна. – 1990. – 11 квіт.(№ 58). – С. 2 ; 18 квіт.(№ 62). – С. 3 ; 20 квіт.(№ 63). – С. 3 ; 28 квіт. (№ 68). – С. 3 ; 29 квіт.(№ 69). – С. 3 ; 2 трав.(№ 76). – С. 3 ; 15 трав. (№ 77).– С. 3 ; 16 трав. (№ 78). – С. 3 ; 22 трав.(№ 81). – С. 3 ; 25 трав. (№ 83). – С. 3 ; 30 трав. (№ 86). – С. 3.

38. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820–1995 : [історія НВШ в подіях, фактах, особистостях] / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.

39. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа у зв'язках із зарубіжжям : [з 20-х років ХІХ ст. до 90-х років ХХ ст.] / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – К., 1995. – Вип. 6. – С. 126 – 136.

40. **Самойленко Г. В.** Тут творили фундаментальні праці / Г. В. Самойленко // Освіта. – 1995. – 13-20 верес.(№ 36). – С. 4.

41. **Один** із древніх в Україні // Alma mater. – 1996. – № 5-6, травень-червень. – С. 1. – (Віхи історії).

42. ***Кужільний І.** Білий лебедю мій... : [НДПУ ім. М. В. Гоголя, історія і сучасність] / І. Кужільний // Черніг. вісник. – 1998. – 13 листоп. – С. 2.

43. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа як культурно-науковий центр Лівобережжя України / Г. В. Самойленко // Історія та культура Лівобережжя України : матеріали міжнар. конф.(травень 1996).-К. ; Ніжин, 1997.– С. 79–86.

44. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя : [етапи розвитку одного з найстаріших навч. закл. України від першої пол. XIX ст. до 1999 року] / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.

45. **Коваленко О.** Головні етапи розвитку історичного краєзнавства на Чернігово-Сіверщині : [зокрема в Ніжинській вищій школі впродовж 1820 – 1990-х років] / О. Коваленко // Краєзнавство. – 2000. – № 1-2. – С. 39 – 45.

46. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко ; фото І. Я. Довгоброта , І. Й. Лапіна, Т. Д. Пінчук та з архіву. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.

47. **Вступ** до спеціальності : навч.-метод. посіб. для студ. пед. закл. освіти / упоряд. Н. І. Яковець, О. В. Аніщенко, Л. О. Дубровська та ін. ; за ред. Н. І. Яковець. – Ніжин, 2003. – 89 с.

С. 78 – 81 : «Додаток 3. Хронологія подій з історії розвитку Ніжинської вищої школи (1805–2003)»

48. **Дудка Г. І.** Nizhyn = Ніжин : іст.-краєзн. нарис / Г. І. Дудка, В. Ярешко; фото Т. Д. Пінчук, В. М. Кичка. – Ніжин : НДУ, 2003.– 36 с. : іл.– Текст : англ.
Р. 30 : «University»

49. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : [короткий нарис про минуле і сучасність НВШ] / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко // Чернігівщина incognita. – Чернігів, 2004. – С. 182 – 189.

50. ***Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа та її значення у розвитку культури й освіти / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко // Ніжинська філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали 2-ї міжнар. наук.-практ. студ. конф. – Ніжин, 2004. – С. 5–13.

51. **Пінчук Т. Д.** Зірки залишають слід... : [НВШ в долях окремих яскравих представників викл. корпусу другої пол. XX ст.] / Т. Д. Пінчук. – Ніжин : НДУ, 2005–2009.– Кн. 1. – 2005. – 115с. ; Кн. 2. – 2006. – 129 с. ; Кн. 3. – 2009. – 78 с.

52. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії : монографія / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2005.– 420 с.

53. ***Останіна Н. С.** Ніжинська вища школа : історія та сьогодення / Н. С. Останіна // Безпека життєдіяльності. – 2008.–№ 3-4. – С. 53.

54. **Alma mater** Миколи Гоголя : [за матеріалами видання «Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя» (Ніжин,1995)] // Український дім. – 2009.– № 1-2(35-36). – С. 3.

55. **Дивний І.** Зачин до виконання спільної науково-практичної пам'яткознавчої програми «Некрополь професури Ніжинської вищої школи» / І. Дивний // Ніжинська старовина. – 2010.– Вип. 9(12).– С. 194–196.

Відновлення і освячення надгробку на могилі колишнього викладача і завідувача бібліотеки НДПІ В. К. Пухтинського, вченого-антикознавця (1888 –1979)

56. **Самойленко Г. В.** Ніжин – європейське місто : [багато уваги приділено Ніжинській вищій школі] / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко.– Чернігів : Видавець В. М. Лозовий, 2010. – 72 с.

57. **Петренко Л. Б.** Ніжин : місто спортсменів / Л. Б. Петренко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 544 с.

Багато сторінок присвячено спортивним досягненням студентів і тренерів Ніжинської вищої школи, зокрема мова йде про заслуженого тренера України М. П. Гайдима та його зіркових вихованців, майстрів спорту міжнародного класу спринтера В. В. Ігнатенка та бігуна на середні дистанції В. Г. Тищенка. Розповідь доповнюється публікаціями з газетних шпальт

58. **Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення і перспективи розвитку.** Чернігівська область / В. Г. Кремень (голова ред. ради) ; М. О. Носко (голова редкол. тому). – К : Знання України, 2012.– 419 с.

С. 114 – 139 : «Філологічна школа. Літературознавство у Ніжинській вищій школі. Розвиток українського мовознавства у Ніжинській вищій школі» [XIX –поч. XXI ст.]

С. 139 – 148 : «Педагогічна школа (у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя)» : [XIX – поч. XX ст.]

С. 148 – 150 : «Психологічна школа» : [XIX – поч. XXI ст.]

С. 169 – 178 : «Гімназії та їх роль у розвитку педагогічної освіти у XIX – на початку XX ст.» : [Зокрема Гімназія вищих наук кн. Безбородька у Ніжині, жіночі та чоловічі гімназії у Ніжині]

С. 273 – 326 : «Храм науки і знань у Ніжині» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) : [XIX – поч. XXI ст.]

59. **Самойленко Г. В.** Ніжинська Alma mater : [вступна стаття] / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко // Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015.– Т. 1 : 1820 –1919.– С. 3–9.

2.1. Ніжинська філологічна школа (1820–2016)

60. **Списки** сочинений літераторов, получивших воспитание в Гимназии высших наук и Лицее князя Безбородко // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – С. 163–206.

61. **Списки** сочинений літераторов, получивших воспитание в Гимназии высших наук и Лицее князя Безбородко // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко . – 2-е изд. / сост. Н. Гербель. – СПб., 1881. – Отд. 2. – С. III – LXXX.

62. **Савченко Ю.** Гоголівські літературні традиції : [від гоголівських часів до 50-х років XX ст.] / Ю. Савченко // Радянський Ніжин. – 1959.– 1 квіт.(№ 40).– С. 3.

63. **Неділько Г. Я.** Філологічні традиції найстарішого вузу / Г. Я. Неділько // Під прапором Леніна. – 9 жовт.(№ 160). – С. 2–4.

64. **Неділько Г. Я.** Філологічні традиції найстарішого педагогічного вузу / Г. Я. Неділько // Укр. мова і літ. в школі. – 1970. – № 9. – С. 82–84.

65. **Спринчак Я. А.** Русское языкознание в Нежинской высшей школе : [1820–1977] / Я. А. Спринчак // Традиции русского языкознания на Украине. – К., 1977. – С. 45–58.
66. **Михед П. В.** О нежинской литературной школе : [20-ті – 30-ті роки ХХ ст.] / П. В. Михед // Наследие Н. В. Гоголя и современность : тез. докл. и сообщ. науч.-практ. Гогол. конф. (24-25 мая 1988 г.). – Нежин, 1988. – Ч. 1. – С. 11–12.
67. **Михед П. В.** «Щоденник» А. М. Мокрицького – джерело вивчення і пам'ятка Ніжинської літературної школи / П. В. Михед // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні : тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі / відп. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин, 1989. – С. 67–68.
68. **Белая А. С.** Из истории лингвистических исследований в Нежинском Историко-филологическом институте (наследие А. С. Будиловича) / А. С. Белая // Література та культура Полісся. – 1990. – Вип. 1. – С. 48–50.
69. **Киричок Г. А.** М. Н. Сперанский о Гоголе и Нежинской школе : [концепція Ніжинської філологічної школи в її витоках] / Г. А. Киричок // Там само. – С. 55–56.
70. **Михед П. В.** Писатели Нежинской литературной школы в суждениях и оценках В. Г. Белинского / П. В. Михед // Література та культура Полісся. – 1990. – Вип. 1. – С. 111–112.
71. **Михед П. В.** Про ніжинську літературну школу (до постановки питання) / П. В. Михед // Слово і час. – 1990. – № 5. – С. 76–79.
72. **Смирнов А. А.** Профессор Нежинского института В. И. Резанов (1867– 1936) как историк литературы / А. А. Смирнов // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 94–95.
В. І. Резанов як представник літературознавців Київсько-Ніжинської філологічної школи II пол. ХІХ – I пол. ХХ ст.
73. **Михед П. В.** В. Г. Белинский о писателях Нежинской литературной школы : [Гоголь, Гребінка, Кукольник] / П. В. Михед // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1991. – Вип. 2. – С. 57–62.
74. **Самойленко Г. В.** Нежинская филологическая школа. 1820–1990 / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 172 с.
75. **Самойленко Г. В.** Полісся та проблеми регіонального вивчення літератури / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1991. – Вип. 2. – С. 3–18.
С. 9–18 : Ніжинська літературна школа (від часів Гімназії вищих наук до 80-х р. ХХ ст.).
76. **Самойленко Г. В.** Традиції та перспективи розвитку філологічної науки в Ніжині : [вступ. ст.] / Г. В. Самойленко // Вчені-філологи Ніжинської вищої школи : бібліогр. покажчик / Г. В. Самойленко, А. М. Гулак, Ф.Т. Євсєєв. – Ніжин, 1993. – С. 3–10.
77. **Карпенко М. А.** М. А. Максимович и Нежинская филологическая школа : к проблеме творческих связей и полемических взаимодействий : [період Гімназії вищих наук] // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 58–80.

78. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина / Г. В. Самойленко . – Ніжин, 1995. – Ч. 1. Література. – 99 с.

Поети, письменники, літературознавці Ніжинської вищої школи (1820 –1990-ті роки ХХ ст.)

79. **Самойленко Г. В.** Ніжинська філологічна школа (1820–1990) : [передрук. за згодою автора з вид. «Нежинская филологическая школа.1820–1990» (Нежин,1993, С. 3–4, 58–60) ; пер. О. О. Сидоренка] / Г. В. Самойленко // Українська біографістика : зб. наук. пр. – К., 1996. – Вип. 1. – С. 147–151.

80. **Самойленко Г. В.** Роль Нежинской филологической школы в формировании научных интересов Е. Ф. Карского : [1881–1885 pp.] / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1998. – Вип. 11. – С. 51–57.

81. **Зеленько А. С.** Історико-філологічна спадщина науковців Ніжинської вищої школи (про укладання словника діалектної лексики Східного Полісся) / А. С. Зеленько // Там само. – Ніжин, 2000. – Вип. 14. – С. 74–80.

Розвиток і збереження традицій минулого науковцями НДПУ

82. ***Самойленко Г. В.** Внесок вчених Ніжинської вищої школи в розвиток української філології / Г. В. Самойленко // Історія української лінгвістики : зб. наук. пр. – К., 2001.– С. 9–20.

83. **Самойленко Г. В.** Изучение проблем русского языка в Нежинской высшей школе / Г. В. Самойленко // Проблемы преподавания и изучения русского языка в школе и вузе на современном этапе. – Нежин, 2001. – С. 3–12.

84. **Михед П. В.** Кризь призму бароко. Статті різних років / П. В. Михед. – К. : Ніка-Центр, 2002. – 328 с.

С. 97–103 : «Про Ніжинську літературну школу (до постановки питання)» : [кінець 20-х – поч.30-х рр. ХІХ ст.]

85. **Крутий В.** Деякі питання культури в працях вчених Ніжинської вищої школи (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) / В. Крутий // Ніжинська філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали ІІ міжнар. наук.-практ. студ. конф. (24–25 березня 2004). – Ніжин, 2004. – С. 67–70.

86. **Самойленко Г. В.** Ніжинська філологічна школа та її значення у розвитку культури й освіти / Г. В. Самойленко // Там само. – С. 5–13.

87. **Самойленко Г. В.** Изучение проблем русского языка в трудах преподавателей Нежинской высшей школы / Г. В. Самойленко, Н. Н. Арват // Информ. бюл. УАПРЯЛ. – 2005. – № 12.– С. 17–23.

88. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 132–139 : представники ніжинської філологічної школи

89. **Якубіна Ю. В.** Гуманітарні засади Гімназії вищих наук як визначальний фактор формування «ніжинської літературної школи» / Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 46.– С. 30 –73.

90. ***Белая А. С.** Из истории формирования Нежинской лингвистической школы / А. С. Белая // Российско-белорусско-украинское пограничье : провинция как социокультурный феномен : междунар. науч.-практ. конф. – Новозыбков ; Брянск. – 2009.

91. **Самойленко Г. В.** Розвиток літератури на Чернігівщині XII–XXI ст. / Г. В. Самойленко // Там само. – Ніжин, 2011. – Вип. 66. – С. 41–70.
С. 47–49, 57, 62, 64, 69 : літературні процеси у НВШ

92. **Самойленко Г. В.** Розвиток українського мовознавства у Ніжинській вищій школі / Г. В. Самойленко // Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – 2011. – Кн. 1. – С. 24–30.

93. **Моціяка О. М.** Поезія Євгена Гребінки і романтичні інтенції ніжинського літературного осередку першої половини XIX ст. / О. М. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2012. – Вип. 68. – С. 15–31.

94. **Бережняк В. М.** Проблеми вивчення діалектної лексики східного Полісся в Ніжинській вищій школі (найменування городніх рослин у с. Перебудова Ніжинського району Чернігівської області) / В. М. Бережняк // Там само. – Ніжин, 2015. – Вип. 80. Серія «Філологічні науки», № 5. – С. 225–231.

95. **Бондаренко А. І.** Художній час у лінгвістичних працях представників Ніжинської вищої школи / А. І. Бондаренко // Там само. – С. 203–210.

96. **Зеленько А. С.** Ніжинська вища школа в історії формування вітчизняного мовознавства / А. С. Зеленько // Там само. – С. 186–193.
Див. також № 58

2.2. Педагогічна освіта в Ніжинській вищій школі (1820–2016)

97. **Пінчук Т. Д.** Педагогічні науки в Ніжинській вищій школі : [від часів Гімназії вищих наук до 1970 року] / Т. Д. Пінчук // Вища і середня педагогічна освіта : респ. наук.-метод. зб. – К., 1973. – Вип. 6. – С. 141–151.

98. **Фицула М.** Расширять воспитательный опыт будущих учителей / М. Фицула, В. Хрущ, Е. Богма // Народное образование. – 1975. – № 2. – С. 28–30. *Стаття присвячена досвіду Тернопільського, Ніжинського, Івано-Франківського педінститутів*

99. **Очерки** истории школы и педагогической мысли народов СССР. Вторая половина XIX в. / отв. ред. А. И. Пискунов. – М. : Педагогика, 1976. – 600 с.
С. 204 : Ніжинський Історико-філологічний інститут

100. **Паначин Ф. Г.** Педагогическое образование в России. Историко-педагогические очерки / Ф. Г. Паначин. – М. : Педагогика, 1979. – 215 с.
С. 77–78 : Ніжинський Історико-філологічний інститут

101. **Дятлов В. А.** Научно-педагогическая деятельность В. К. Пискорского в Нежинском Историко-филологическом институте / В. А. Дятлов // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 57–59.

102. **Пінчук Т.** Педагогіка в Ніжинській вищій школі : [з 1820-х рр. до 1990 року] / Т. Д. Пінчук // Під прапором Леніна. – 1990. – 28 берез. (№ 50). – С. 4 ; 12 черв. (№ 93). – С. 3.

103. **Пінчук Т. Д.** Педагогіка у Ніжинському Історико-філологічному інституті / Т. Д. Пінчук // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 59–60.

104. **Розвиток** народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – поч. XX ст.) : нариси / відп. ред. М. Д. Ярмаченко. – К. : Рад. школа, 1991. – 381 с.
С. 333–334 : Ніжинський Історико-філологічний інститут

105. **Любченко В. Г.** Науково-педагогічна діяльність І. С. Орлая в Ніжині : [1821–1826 рр.] / В. Г. Любченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 23–33.
106. **Падун Н. О.** Педагогічні погляди Петра Олександровича Заболотського / Н. О. Падун // Там само. – С. 120–126.
Філолог-славіст, гоголезнавець, педагог. Працював у НІФІ (1907–1918)
107. **Дем'яненко Н.** Педагогічна освіта в університетах України (1880–1910 рр.) / Н. Дем'яненко // Шлях освіти. – 1997. – № 1. – С. 44–47.
С. 45 : педагогічна освіта в НІФІ
108. **Коваленко Є. І.** Роль Ніжинської вищої школи у розвитку педагогічної науки і практики : [з часів Гімназії вищих наук до 1991 року] / Є. І. Коваленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 94–98.
109. **Дем'яненко Н. М.** Загально-педагогічна підготовка вчителя у вищих закладах освіти України в ХІХ – на початку ХХ ст. / Н. М. Дем'яненко // Педагогіка і психологія : наук.-теорет. та інформ. журн. АПН України. – К., 1998. – № 4(21). – С. 141–150.
С. 144–145 : теоретична загально-педагогічна підготовка в НІФІ
110. **Дем'яненко Н.** Підготовка вчителя в Ніжинському Історико-філологічному інституті кн. Безбородька / Н. Дем'яненко // Шлях освіти. – 1999. – № 4. – С. 35–37.
111. **Мартиненко Л. О.** Ніжинський період у житті професора О. Ф. Музиченка / Л. О. Мартиненко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2000. – С. 171–174.
О. Ф. Музиченко (1875–1940) , видатний педагог, філолог. Навчався у НІФІ в 1896 –1900 рр., працював у 1909 –1910 рр.
112. **Педагогічні** новації у Ніжинському педагогічному університеті ім. Миколи Гоголя : [розшир. засід. Президії АПН України на базі НДПУ ім. Миколи Гоголя] // Педагогічна газета. – 2000. – № 1, листопад. – С. 7.
113. **Сурмачевська О.** Визначний педагог М. Ф. Даденков – випускник Ніжинської школи : [висвітлено деякі характерні риси орг. навч.-вихов. процесу в НІФІ та гімназії при ньому] / О. Сурмачевська // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т. – 2000. – С. 175–179.
114. **Дем'яненко Н.** Формування вищої педагогічної освіти на Придесенні : [зокрема в НІФІ] / Н. Дем'яненко // Сіверянський літопис. – 2001. – № 1. – С. 57–60.
115. **Киричок І. І.** До проблеми професіоналізму вчителя в поглядах М. Є. Скворцова / І. І. Киричок // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2001. – № 2. – С. 175–178.
М. Є. Скворцов, філолог, філософ, педагог. Другий директор НІФІ (1882–1892)
116. **Лавриненко О. А.** Теоретичні основи розбудови змісту практичної професійно-педагогічної підготовки в педвузах України 1917–1922 рр. / О. А. Лавриненко // Там само. – Ніжин, 2002. – Вип. 4, Ч. 2. – С. 130–134.
117. **Пінчук Т.** Педагогіка у Ніжинській вищій школі : [викладання пед. наук із часів заснування Історико-філологічного інституту до 1990 року] / Т. Пінчук. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 101 с.

118. **Боровик А.** Реформування системи підготовки учителів для української школи (1917–1920 рр.) / А. Боровик // Сіверянський літопис. – 2003. – № 4. – С. 3–12.
С. 8, 10 : питання підготовки учителів в НІФІ
119. **Киричок І. І.** Система виховання у професійній підготовці вчителів Ніжинського Історико-філологічного інституту (1875–1917) / І. І. Киричок // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2003. – № 2. – С. 132–136.
120. ***Коваленко Є. І.** Концепція професійно-педагогічної підготовки вчителя у Ніжинському педагогічному університеті / Є. І. Коваленко // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук. пр. – Слов'янськ : СДПУ, 2003. – Вип. XX. – С. 29–30. Те саме : // Інновації у вищій освіті : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Ніжин ; Айова (США), 2003. – С. 142–143.
121. **Матвієнко С. І.** Дошкільне виховання в науково-педагогічній структурі Ніжинської вищої школи : історичний аспект : [НІНО, 1921–1932 рр.] // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2003. – № 1. – С. 150–153.
122. **Баленко Н. М.** Проблема підготовки вчителів у теоретичній спадщині М. О. Лавровського та М. Є. Скворцова / Н. М. Баленко // Там само. – Ніжин, 2004. – № 4. – С. 125–128.
123. ***Киричок І. І.** Загальнопедагогічна підготовка вчителів у Ніжинському Історико-філологічному інституті на початку ХХ ст. / І. І. Киричок // Проблема цілісного розвитку особистості студента як суб'єкта педагогічної взаємодії (глобальні і регіональні тенденції) : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (5-6 червня 2004). – Донецьк, 2004. – С. 94–101.
124. ***Киричок І. І.** Професійна підготовка вчителів Чернігівщини на початку ХХ ст. / І. І. Киричок // Інновації у вищій освіті : зб. матеріалів II міжнар. наук.-практ. конф. – Ніжин, 2004. – С. 144–148.
125. ***Киричок І. І.** Педагогічна практика в системі підготовки вчителів Ніжинського Історико-філологічного інституту (1875–1900 рр.) / І. І. Киричок // Зб. наук. пр. Педагогічні науки. – Херсон, 2005. – Вип. 40. – С. 314–319.
126. **Киричок І. І.** Професійно-педагогічна підготовка вчителів Ніжинського Історико-філологічного інституту за часів директорства Ф. Ф. Гельбке (1893–1907 рр.) / І. І. Киричок // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2005. – № 3. – С. 195–198.
127. ***Коваленко Є. І.** Дисертації з проблем виховання і навчання, виконані викладачами й аспірантами Ніжинської вищої школи / Є. І. Коваленко // Світ виховання. – 2005. – № 3. – С. 71–73.
128. ***Коваленко Є. І.** Концептуальні засади підготовки вчителя у Ніжинському університеті / Є. І. Коваленко, Н. І. Яковець // Там само. – С. 11–19.
129. ***Лавріненко О. А.** Формування педагогічної майстерності вчителя у Ніжинському Історико-філологічному інституті князя Безбородька (1875–1882 рр.) / О. А. Лавріненко // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2005. – № 25. – С. 35–37.

130. **Ярмак Н. О.** До питання про становлення національної системи освіти. Історичний аспект : О. Ф. Музиченко / Н. О. Ярмак // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2005. – № 3. – С. 216–219.

С. 217–218 : роки навчання студента Музиченка в НІФІ (1896–1900). Діяльність як педагога-новатора в НІФІ (1907–1914)

131. **В'яла О.** Педагогічна діяльність вченого- історика Володимира Піскорського у Ніжинському Історико-філологічному інституті кн. Безбородька / О. В'яла // Сіверянський літопис. – 2006. – № 5. – С. 96–100.

132. **Киричок І. І.** Виховання особистості у поглядах викладачів Ніжинського Історико-філологічного інститута (1875–1917) / І. І. Киричок // Вісник Львівського ун-ту. Серія педагогічна. – 2006. – Вип. 21. Частина І. – С. 324– 331.

133. **Лавріненко О. А.** Творчі пошуки педагогів Ніжинського Історико-філологічного інституту в професійній підготовці майбутнього вчителя (1875–1882) / О. А. Лавріненко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2006. – № 4. – С. 100–102.

134. **Баленко Н. М.** Проблеми змісту освіти середньої школи у спадщині вітчизняних учених другої пол. ХІХ – поч. ХХ ст. : [аналіз пед. поглядів вчених НВШ І. Белорусова, А. Брока, М. Лавровського] / Н. М. Баленко // Наук. записки. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2007. – № 1. – С. 131–133.

135. **Киричок І. І.** Напрями реалізації ідей удосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителів у працях М. О. Лавровського (1825–1899) та П. О. Заболотського (1877–1918) / І. І. Киричок // Там само. – № 4. – С. 182–185.

136. **В'яла О. М.** Науково-педагогічна та громадська діяльність професора В. К. Піскорського : джерельна база дослідження : [зокрема про ніжинський період] / О. М. В'яла // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 41. – С. 270–276.

137. **Демченко Н. М.** Дослідження педагогічних поглядів видатних вітчизняних та зарубіжних персоналій у спадщині вчених-мовознавців Лівобережної України (друга половина ХІХ століття) : [зокрема науковців НІФІ] / Н. М. Демченко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2008. – № 5. – С. 146–149.

138. **Жук О. А.** Розвиток вищої педагогічної освіти в роки радянської влади : [зокрема в 1920-ті роки в Ніжинському ІНО] / О. А. Жук // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 43. – С. 238–243.

139. ***Зеленська С.** Теоретична професійно-педагогічна підготовка вчителя в автономних педагогічних навчальних закладах України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. : ретроспектива, актуалізація / С. Зеленська // Наук. часоп. нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Сер. 21 : Іст.-пед. студії. – К., 2008. – Вип. 2. – С. 36–42.

Стаття написана на основі досвіду НІФІ князя Безбородька

140. **Осовик А.** Внесок відомого природодослідника А. Л. Андрійовського у формування науково-педагогічної думки в Ніжинському лицей князя Безбородька / А. Осовик // Сіверянський літопис. – 2009. – № 2-3. – С. 111–120.

А. Л. Андрійовський, працював на посаді професора природничих наук в Лицеї князя Безбородька в 1839 –1840 рр.

141. ***Ульянченко О.** Професійно-педагогічна підготовка вчителя у вищих навчальних закладах України (друга половина XIX – початок XX ст.) / О. Ульянченко // Наук. часоп. нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Іст.-пед. студії. – К., 2010. – Вип. 3-4. – С. 78–84.

142. ***Кузьменко Н. М.** Особливості організації навчально-виховного процесу в Ніжинському Історико-філологічному інституті князя Безбородька (кінець XIX – початок XX століття) / Н. М. Кузьменко // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. – 2011. – № 13. – С. 217–221.

143. **Гець І. В.** Деякі аспекти правового регулювання вищої педагогічної освіти в Історико-філологічному інституті князя Безбородька в другій половині XIX століття / І. В. Гець // Протиправна поведінка : погляд крізь призму юридичної науки : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф.(24 лютого 2012). – Ніжин, 2012. – С. 41–43.

144. **Конончук І. М.** Використання історичного досвіду Ніжинської вищої школи 20-х рр. XX ст. у підготовці фахівців соціально-педагогічної сфери / І. М. Конончук // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т. – Ніжин, 2012. – № 6. – С. 221–226.

145. **Ярмак Н. О.** Ніжинський період у педагогічній діяльності Олександра Музиченка (1908–1910-ті рр.) / Н. О. Ярмак // Там само. – Ніжин, 2013. – № 4. – С. 226–228.

146. **Двірна К. П.** Педагогічна освіта в м. Ніжині у перші повоєнні роки : за матеріалами звітів Ніжинського педінституту та Ніжинського учительського інституту (1945–1948 рр.) / К. П. Двірна // Література та культура Полісся : зб. наук. ст. – Ніжин, 1914. – Вип. 76. – С. 389–397.

147. **Суховєєва Н. М.** Соціально-педагогічна парадигма виховання : сутність та шляхи реалізації : [ст. зав. каф. соц. пед. і соц. роботи] / Н. М. Суховєєва // Alma mater. – 2014. – № 9, вересень. – С. 5.

Див. також № 58

2.3. Музична освіта в Ніжинській вищій школі (1820–2016)

148. **Вітанова Н.** І везуть з інституту пісні... : [музика і спів в Ніжинській вищій школі впродовж всієї історії її існування] / Н. Вітанова // Деснянська правда. – 1970. – 29 верес. (№ 191). – С. 4.

149. **Шевченко М. І.** Ніжинський інститут – ініціатор підготовки вчителів музики і співів у педвузах Української РСР : [50 – 60-ті роки XX ст.] / М. І. Шевченко // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні : тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі. – Ніжин, 1989. – С. 97–99.

150. **Проценко Ф. Д.** Мистецькі спомини / упоряд., ред., комент. М. Шкурка ; вступ. ст. В. Симоненка, Л. Проценко ; заключ. слово Ю. Бондаренка / Ф. Д. Проценко. – Ніжин, 1993. – 57 с. – (Ніжин. т-во «Просвіта»).

С. 36–41 : *постановка мистецької справи в НІФІ, ІНО в 90-х роках XIX –20-х роках XX ст.*

151. **Кавунник О. А.** Ніжин музичний (до проблеми музичного краєзнавства) : [період Гімназії вищих наук – Історико-філологічного інституту] / О. А. Кавунник // Література та культура Полісся. – 1997. – Вип. 8. – С. 146–149.

152. **Кавунник О. А.** З історії музичної освіти у Ніжинській вищій школі / О. А. Кавунник // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 1999. – С. 150–154.

153. ***Кавунник О. А.** Формування духовної культури студентської молоді засобами музики / О. А. Кавунник // Мова і культура : наук. щоріч. журн.– К., 2002. – Т. 5, вип. 4. – Ч. 1. – С. 300.

154. **Володченко Ж.** Літературно-музичні вечори – форма організації естетичного виховання в ніжинських гімназіях ХІХ ст. / Ж. Володченко, С. Самаріна // Український вимір : міжнар. зб. ст. і матеріалів з України та діаспори. – Ніжин, 2003. – С. 155–162.

С. 159 : Ніжинський ІФІ

155. **Володченко Ж. М.** Музично-педагогічна думка в освітніх установах м. Ніжина : Ніжинській вищій школі та гімназіях (1900–1933 рр.) / Ж. М. Володченко, С. І. Самаріна // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя. – 2005. – № 2. – С. 130–138.

С. 131–135 : стан справ з вищезгаданого питання у НІФІ

156. **Володченко Ж. М.** Утворення і діяльність Музично-драматичного Товариства та культурно-просвітницької організації «Просвіта» в м. Ніжині на початку ХХ століття / Ж. М. Володченко, С. І. Самаріна // Там само. – С. 139–143.

157. ***Костенко Л. В.** Музично-просвітницька діяльність Ніжинської вищої школи (ХІХ – початок ХХ ст.) / Л. В. Костенко, Т. А. Костенко // Духовна культура як домінанта українського життєтворення : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (22-23 грудня 2005). – К., 2005. – Ч. 1. – С. 53–57.

158. **Ростовський О. Я.** Основні напрямки досліджень проблем музичної освіти у Ніжинській вищій школі на початку ХХІ століття / О. Я. Ростовський // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2008. – № 4. – С. 6–11.

159. **Матвієнко С. І.** Музична освіта та виховання дітей та молоді на Чернігівщині (ХVІІІ –ХІХ ст.) : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2011. – 186 с.

С. 88, 99 –103 : Гімназія вищих наук

С. 99, 114, 115, 122, 123 : Історико-філологічний інститут

160. **Кавунник О. А.** Музичне життя Ніжина в контексті національних процесів ХІХ століття : [зокрема в НВШ] / О. А. Кавунник // Проблеми мистецької освіти : зб. наук.-метод. ст. – Ніжин, 2012. – Вип. 7. –С. 237– 245.

161. **Кавунник О. А.** Ніжинська вокальна школа : віхи розвитку, представники : [ХХ–ХХІ століття] / О. А. Кавунник // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин, 2013. – № 1. – С. 240–245.

III. БІБЛІО – ТА БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ ВИДАННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ ІСТОРІЇ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

162. **З минулого** Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя : бібліогр. покажчик / І. Д. Бисько, Л. Д. Євченко, Л. С. Петрух ; відп. ред. А. Д. Батурський. – Ніжин, 1968. – 14 с.

163. **Бисько І.** Що читати про наш вуз : [огляд джерел] / І. Бисько // Під прапором Леніна. – 1970. – 21 серп.(№ 132). – С. 4.

164. **Ніжин** : бібліографічний покажчик літератури / упоряд. Г. П. Васильківський, Л. В. Студьонова, В. С. Шоходько ; ред. О. Я. Неділько ; наук. ред. С. М. Мельник. – Чернігів, 1983. – 87 с.

С. 51–52 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя»

165. **Гоголь** и Нежин : нежинская Гимназия высших наук князя Безбородко, начало творчества : биобиблиогр. указ. / Н. М. Жаркевич, Е. Н. Михальский, П. В. Михед, Г. В. Самойленко ; отв. ред. Е. Н. Михальский. – Нежин : НГПИ, 1989. – 121 с.

166. **Гранатович Л. В.** Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року : бібліогр. покажч. / Л. В. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 228 с.

С. 133–175 : «Вищий учбовий заклад у Ніжині»

167. **Місто** Ніжин з найдавніших часів до 1917 року : бібліогр. покажчик. – 2-ге вид., переробл., доповн. / упоряд. Л. В. Гранатович. – Ніжин : Гідромакс, 2005. – 304 с.

С. 177–242 : «Вищий навчальний заклад у Ніжині»

168. **Місто** Ніжин. 1917–2007 : бібліогр. покажчик / упоряд. Л. В. Гранатович. – Ніжин : Лисенко М. М., 2010. – 550 с

С. 281–360 : «Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя»

3.1. Життя та діяльність викладачів Ніжинської вищої школи

169. **Історико-філологічний** інститут князя Безбородко в Нежині. Преподаватели и воспитанники : [біобібліогр. відом. про проф.-викл. склад і вихованців ін-ту]. – Нежин, 1900. – (1875 – 1900). – 120 с.

170. **Історико-філологічний** інститут князя Безбородко в Нежині. Преподаватели и воспитанники : [біобібліогр. відом. про проф.-викл. склад і вихованців ін-ту]. – Нежин, 1913. – (1900 – 1913). – 98 с.

171. **Бібліографічний** покажчик друкованих праць викладачів кафедр інституту / упоряд. І. Д. Бисько, М. Г. Христофорова ; відп. за вип. А. Д. Батурський. – Ніжин : НДПІ, 1970. – 68 с.

172. **Вчені-філологи** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик / Г. В. Самойленко, А. М. Гулак, Ф. Т. Євсєєв. – Ніжин, 1993. – 336 с.

173. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. 1 : 1820–1920 / упоряд. Л. В. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 1998. – 215 с.

174. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. 2 : 1920 – 1940 / упоряд. Т. Скатерна ; Ч. 3 : 1940 – 1970 / упоряд. Л. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 248 с.

175. **Гранатович Л. В.** Викладачі Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – 2-ге вид., переробл., допов. Ч. 1 : 1820 – 1920 / Л. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2001. – 243 с.

176. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. 4, кн. 1 : 1970–2001 / упоряд. Л. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 178 с. – (Загальноуніверситетські кафедри. – Історико-правознавчий факультет. – Факультет іноземних мов. – Музичний факультет. – Бібліотека).

177. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. 4, кн. 2 : 1970–2001 / упоряд. Л. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 178 с. – (Філологічний факультет).

178. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. 4, кн. 3 : 1970–2001 / упоряд. Л. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 244 с. – (Природничо-географічний факультет).

179. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. 4, кн. 1 : 1970–2005 / упоряд. Л. П. Косовських, В. І. Манжай, С. М. Морейченко, О. П. Фесюн, Н. Ф. Харевич. – Ніжин : НДУ, 2005. – 235 с. – (Загальноуніверситетські кафедри. – Факультет іноземних мов. – Факультет культури і мистецтв. – Історико-юридичний факультет. – Природничо-географічний факультет).

180. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. 4, кн. 2 : 1970 – 2005 / упоряд. Л. П. Косовських, В. І. Манжай, С. М. Морейченко, О. П. Фесюн, Н. Ф. Харевич. – Ніжин : НДУ, 2005. – 170 с. – (Фізико-математичний факультет. – Філологічний факультет. – Факультет психології та соціальної роботи. – Бібліотека).

181. **Ніжинська** вища школа. Викладачі і випускники : календар знаменних і пам'ятних дат / упоряд. Л. І. Литвиненко, І. М. Супруненко. – Ніжин, 2008– 2010.

на 2008 рік. – Ніжин, 2008. – 28 с.

на 2009 рік. – Ніжин, 2009. – 56 с.

на 2010 рік. – Ніжин, 2010. – 44 с.

3.1.1. Персоналії

182. **Павло** Олександрович Сердюк : реком. бібліогр. покажч. / упоряд. В. П. Крутиус ; відп. за вип. П. В. Грищенко. – Чернігів, 1986. – 8 с. – (Письменники – наші земляки).

183. **Нинель** Николаевна Арват : биобібліогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Чернигов : Облполиграфиздат, 1990. – 19 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

184. **Григорій** Петрович Васильківський : біобібліогр. покажч. / упоряд. та відп. ред. Г. В. Самойленко. – Чернігів : Облполіграфвидав, 1990. – 12 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

185. **Григорій** Андреевич Ильинский : биобібліогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Чернигов : Облполиграфиздат, 1990. – 12 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

186. **Лідія Іванівна Коломієць** : біобібліогр. покажч. / упоряд. та відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Чернігів : Облполіграфвидав, 1990. – 12 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

187. **Анатолій** Васильович Майборода : біобібліогр. покажч. / упоряд. та відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Чернігів : Облполіграфвидав, 1990.– 12 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

188. **Георгій** Якович Неділько : біобібліогр. покажч. / упоряд. та відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Чернігів : Облполіграфвидав, 1990. – 12 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

189. **Владимир** Іванович Резанов : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Чернигов : Облполиграфиздат, 1990. – 9 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

190. **Павло** Олександрович Сердюк : біобібліогр. покажч. / упоряд. В. П. Крутиус ; відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Чернігів : Облполіграфвидав, 1990. – 12 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

191. **Яков** Алексеевич Спринчак : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Чернигов : Облполиграфиздат, 1990. – 10 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

192. **Іван** Кирилович Чапля : біобібліогр. покажч. / упоряд. та відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Чернігів : Облполіграфвидав, 1990. – 8 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

193. **Федір** Степанович Арват : біобібліогр. покажч. / упоряд. та відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1993. – 11 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

194. **Роман** Федорович Брандт : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 14 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

195. **Антон** Семенович Будилович : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 22 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

196. **Петр** Александрович Заболотский : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 14 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

197. **Іван** Іванович Іванов : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 15 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

198. **Владимир** Владимирович Качановский : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 19 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

199. **Николай** Алексеевич Лавровский : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 17 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

200. **Євген** Антонович Рихлик : біобібліогр. покажч. / упоряд. та відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1993. – 15 с. – (Вчені-філологи Ніжинської вищої школи).

201. **Григорий** Васильевич Самойленко : биобиблиогр. указ. / сост. А. Н. Гулак ; отв. за вып. П. М. Никоненко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 20 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

202. **Матвей** Иванович Соколов : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 14 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

203. **Михаил** Нестерович Сперанский : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. за вып. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 22 с. – (Ученые-филологи Нежинской высшей школы).

204. **Барам** Оскар Мойсейович : биобиблиогр. покажч. / упоряд. І. І. Кочерга, Н. І. Лукашова, П. В. Нога ; відп. за вип. І. І. Кочерга. – Ніжин : НДПІ ім. М. В. Гоголя, 1995. – 7 с. – (Вчені-хіміки Ніжинської вищої школи).

205. **Гасовський** Георгій Миколайович : бібліогр. покажч. / упоряд. Л. С. Назарова. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 6 с. – (Вчені-біологи Ніжинської вищої школи).

206. **Домбровський** Андрій Володимирович : біобиблиогр. покажч. / упоряд. В. В. Суховєєв, С. М. Лукашов, А. Є. Бородін ; відп за вип. І. І. Кочерга. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 11 с. – (Вчені-хіміки Ніжинської вищої школи).

207. **Марисова** Інєса Віталіївна : біобиблиогр. покажчик / упоряд. Л. І. Рековець, Н. А. Панасенко / відп. за вип. І. І. Кочерга. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 24 с. – (Вчені-біологи Ніжинської вищої школи).

208. **Рековець** Леонід Іванович : біобиблиогр. покажч. / упоряд. І. В. Марисова ; відп. за вип. І. І. Кочерга. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 12 с. – (Вчені-біологи Ніжинської вищої школи).

209. **Нинель** Николаевна Арват : биобиблиогр. указ. / сост. и отв. ред. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПУ, 1998. – 28 с.

210. **Валентин** Володимирович Дубравін : бібліогр. покажч. / упоряд. В. Г. Дубравіна ; відп. за вип. О. Я. Ростовський. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 14 с.

211. **Самойленко Г. В.** Нинель Николаевна Арват : биобиблиогр. указ. / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГУ, 2007.– 43 с. – (Из плеяды ученых-филологов Нежинской высшей школы).

212. **Коваленко** Євгенія Іванівна : біобиблиогр. покажч. / упоряд. Н. І. Белкіна, Ю. Г. Новгородська. – Ніжин : НДУ, 2009. – 53 с.

213. **Наукова** спадщина Миколи Яковича Грота в фондах бібліотеки ім. М. О. Лавровського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : бібліогр. покажч. / упоряд. О. Д. Кільдіватова, Л. П. Косовських, В. І. Манжай, Н. В. Мухомодєєва. – Ніжин : НДУ, 2011.– 40 с.

214. **Микола** Олексійович Лавровський (1825–1899) : біобиблиогр. покажч. / упоряд. Л. І. Литвиненко, Л. В. Гранатович ; вступ. ст. : Л. І. Литвиненко ; Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2012. – 59 с.

215. **Олександр** Вадимович Забарний : до 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя, Бібліотека ім. М. О. Лавровського ; упоряд. О. Д. Кільдіватова [та ін.] ; авт. вступ. ст. : Н. І. Бойко, Т. Д. Пінчук, Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2016.– 80 с. : фот.

IV. НІЖИНСЬКА ВИЩА ШКОЛА У СПОГАДАХ ВИКЛАДАЧІВ ТА ВИХОВАНЦІВ

216. **Примостко Л.** «Я низько кланяюсь тобі : [педінститут за часів війни і у 1980-х рр.] / Л. Примостко // Під прапором Леніна. – 1980. – 19 верес. (№ 151). – С. 3.

217. **Павловський І. Я.** Пробуджували любов до науки : [спогади колишнього студента (1919 –1923) і викладача НВШ (1933 –1934)] / І. Я. Павловський // Вісті. – 1995. – 17 берез.(№ 9). – С. 5.

218. **Уклін** тобі, ювіляре : [спогади журналістів, колишніх випускників про роки навчання в НДПІ] // Чернігівський вісник. – 1995. – 22 верес. (№ 38). – С. 1, 3. – (До 175-річчя НДПІ).

219. **Вірський А.** І травень принишк у почесній варті : [зустріч викладачів-ветеранів ВВв] / А. Вірський // Alma mater. – 1996.– № 5-6, травень-червень. – С. 2.

220. **Герасименко Н.** Перегук поколінь! : [викладачі НДПУ про свою студ. юність] // Там само. – 2000. – № 3, листопад. – С. 2.

221. «**Для** мене мій вуз – як рідний!» : [добірка спогадів тих, хто навчався чи працював в НВШ] / матеріал підгот. Г. Лазун // Там само. – № 1, вересень. – С. 3.

222. **Пінчук Т. Д.** Мої чотири ректори : [М. І. Повод, В. М. Горбач, Ф. С. Арват, В. П. Яковець] / Т. Д. Пінчук. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 42 с.

223. **Пінчук Т. Д.** Мої незабудки. Маленька повість про себе / Т. Д. Пінчук. – Ніжин : НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. – 59 с.

224. **І дорогий, і незабутній...** : [збірник спогадів випускників НВШ від часів Миколи Гоголя до 2004 року] / упоряд. та заг. ред. Т. Д. Пінчук. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2005. – 236 с. : портр. – (До 200-ліття НВШ).

225. **Одарич А. С.** Пригадую... : [спогади колишнього декана фіз.-мат. фак. (1934–1979 рр.)] / А. С. Одарич. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2010. – 52 с.

226. **Пінчук Т.** «Золоті у вас випускники...» : [зустріч випускників фіз.-мат. фак. 1966, 1971,1976 років влітку 2011 року] / Т. Пінчук // Alma mater. – 2012. – № 5, січень. – С. 6–7.

227. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / НДУ ім. Миколи Гоголя ; упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. –

Т. 1. : 1820–1919. – 510 с.

Т. 2. : 1920–2010. – 532 с.

228. **Евстафьева Е. Н.** Под крылом Мельпомены (из воспоминаний) / Е. Н. Евстафьева // Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015.– Т. 2 : 1920–2010.– С. 337–344.

Олена Миколаївна Євстаф'єва, кандидат філологічних наук, доцент кафедри російської і зарубіжної літератури НДПІ в 1970 –1995 роках

229. **Лукашова Н. І.** Андрій Володимирович Домбровський і Ніжинська вища школа / Н. І. Лукашова // Там само. – С. 378–382.

А. В. Домбровський, доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри хімії НДПІ в 1976–1992 рр.

230. **Наливайко Д. С.** На хвилях пам'яті / Д. С. Наливайко // Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015. – Т. 2. 1920–2010. – С. 297–306.

Дмитро Сергійович Наливайко, доцент кафедри російської і зарубіжної літератури НДПІ з 1957 по 1971 рік, керівник літературної студії, згодом професор Інституту літератури ім. Т. Шевченка НАН України, академік АН України, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка

231. **Савченко** (Матюхова) Г. А. Про театральну студію НДУ ім. М. Гоголя за 25 років її діяльності / Г. А. Савченко // Там само. – С. 345–351.

Галина Альбертівна Савченко, випускниця філологічного факультету 1970 року, викладач кафедри російської і зарубіжної літератури НДПІ 1980–2000 рр., керівник театральної студії

4.1. Період Гімназії вищих наук. Спогади співучнів Гоголя

232. ***Моисеев К. А.** Воспоминания о Гимназии высших наук князя Безбородко в Нежине / К. А. Моисеев. – б. м., б. г. – Рукопись. (Пушкинский Дом). Рукописный отдел.

Кирило Абрамович Моисеев, професор Гімназії вищих наук і Фізико-математичного ліцею кн. Безбородька в 1820–1837 роках

233. ***Перион** (надзиратель). Воспоминания // Московские ведомости. – 1853. – № 71.

234. **Кулжинский И. Г.** Воспоминания учителя / И. Г. Кулжинский // Москвитянин. – 1854. – Т. 6, кн. 1, № 21. – Отд. 5. – Смесь. – С. 1–16.

С. 5–10 : Гоголь в Гімназії вищих наук

235. **Кукольник Н. В.** Лицей князя Безбородко / Н. В. Кукольник // Лицей князя Безбородко в Нежине. Издал граф Г. А. Кушелев-Безбородко. – СПб., 1859. – С. 9–24.

С. 20–21 : Гоголь в Гімназії вищих наук

236. ***П-в Н.** Воспоминание о Н. В. Гоголе // Библиографические записки. – 1859. – № 9.

237. **Артынов Н. Ю.** Гоголь и Кукольник в Нежинской Гимназии высших наук / записано Л. Мацевичем со слов Н. Ю. Артынова // Русский архив. – 1877. – Т. 3, № 10. – С. 191–194. Те саме : // Новое время. – 1877. – № 566. – С. 3.

238. ***Пащенко Т. Г.** Воспоминания школьного товарища Гоголя, записанные В. Пашковым // Берег. – 1880. – 18 дек. (№ 268). Те саме : // Гоголь в воспоминаниях современников. – М., 1952. – С. 41–47.

239. **Кукольник Н. И. С.** Орлай (из памятной книжки) / Н. Кукольник // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко в Нежине. – 2-е изд. – СПб, 1881. – С. 189–202.

С. 194–195, 199 : Гоголь в Гімназії вищих наук

240. **Кулжинский И. Г.** Автобиография / И. Г. Кулжинский // Там само. – С. 269–274.

С. 271 : про Гоголя

241. **Шенрок В. И.** Н. В. Гоголь и А. С. Данилевский / В. И. Шенрок // Вестник Европы. – 1890. – № 1. – С. 71–118.

С. 76 – 79 : запис спогадів О. С. Данилевського

242. **Базили К.** Из неизданных записок / К. Базили // Шенрок В. Материалы для биографии Гоголя : в 4 т. – М., 1892. – Т. 1. – С. 241.

243. **Данилевский А. С.** Воспоминания о школьной жизни Гоголя / А. С. Данилевский // Там само. – С. 93–107.

244. **Любич-Романович В. И.** Рассказы о Гоголе и Кукольнике / В. И. Любич-Романович ; публикация М. В. Шевлякова // Исторический вестник. – 1892. – № 12. – С. 694–699.

245. **Шенрок В. И.** Материалы для биографии Гоголя : в 4 т. / В. И. Шенрок. – М., 1892. – Т. 1. – 385 с.
С. 9 – 107 : «Воспоминания А. С. Данилевского о школьной жизни Гоголя»

246. **Любич-Романович В. И.** Гоголь в Нежинском лицее / В. И. Любич-Романович // Исторический вестник. – 1902. – № 2. – С. 548–560 ; № 3. – С. 550 –551.

247. **Любич-Романович.** Воспоминание о Гоголе / записано С. Глебовым со слов Л.-Р. // Русская старина. – 1910. – Т. 141, январь. – С. 65–74.

248. **Шапошников Г.** Воспоминание о Гоголе в Гимназии (писал 25 нояб. 1880 г. в Комитет по сооружению бюста Н. В. Гоголя в Нежине) // Иофанов Д. Н. В. Гоголь. Детские и юношеские годы. – К., 1951. – С. 158.

249. **Арнольди Л.** Из воспоминаний школьного товарища Гоголя : [уривок з листа П. І. Мартоса до П. І. Бартенєва] / Л. Арнольди // Литературное наследство. – М., 1952. – Т. 58. – С. 773–774.

250. **Якубина Ю. В.** Гимназия высших наук сквозь призму воспоминаний Н. Кукольника / Ю. В. Якубина // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2007. – Вип. 37. – С. 15–39.

251. **Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. /** упоряд. Г. В.Самойленко, О.Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 1 : 1820–1919. – 507 с.

С. 19–140 : Гімназія вищих наук князя Безбородька : із змісту : 1. Моисеев К. А. Воспоминания о Гимназии высших наук кн. Безбородко в Нежине. –2. Кукольник Н. В. Лицей князя Безбородко

4.2. Фізико-математичний лицей кн. Безбородька (1832–1840). Юридичний лицей кн. Безбородька (1840–1875)

252. **Ясинский И. И.** Дома и в школе : [спогади] / И. И. Ясинский // Русская школа. – 1891. – № 11. – С. 22 – 46.

І. І. Ясинський (1850–1931), письменник. Навчався в гімназії при Юридичному лицей кн. Безбородька

252а. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 1. : 1820– 1919. – 507 с.

С. 142–168 : Фізико-математичний ліцей кн. Безбородька(1832–1840). Юридичний ліцей кн. Безбородька (1840–1875) : Із змісту : 1. Кулжинський І. Г. Д. Е. Ясновський. – 2. Сементовський К. М. К. Г. Купфер. – 3. Журавський Д. І. П. І. Собко. – 4. Гербель Н. В. Профессора Юридического лицея кн. Безбородко : М. А. Тулов. П. Н. Даневский. – 4. Троцина К. Е. Н. Х. Бунгае. И. А. Максимович. – 5. Коробка П. С. П. К. Скордели

4.3. Історико-філологічний інститут князя Безбородька (1875–1919). Науково-педагогічний інститут (1920–1921). Інститут народної освіти (1921–1930)

253. **Пуцилов Л. І.** Давным-давно. Из воспоминаний бывшего студента Нежинского института / Л. И. Пуцилов. – Рукопись. Фонды музея истории Нежинской высшей школы.

Леонід Іванович Пуцилов, випускник історичного відділу НІФІ 1908 року, педагог, історик

254. **Левковцева О. О.** Спогади : [рукопис, окремі аркуші] / О. О. Левковцева // Фонди Музею історії НВШ.

Олена Олександрівна Левковцева, перша студентка-жінка НІФІ, педагог, випускниця 1923 року

255. **Круковский А.** Старое педагогическое гнездо. Из воспоминаний о Нежинском Историко-филологическом институте / А. Круковский // Филологические записки. – Воронеж, 1911. – Вып. 6. – С. 808–834.

Андріян Васильович Круковський, випускник словесного відділення НІФІ в 1882 року, педагог, літературознавець

256. ***Первов П.** 3 спогадів про Ніжинський Історико-філологічний інститут / П. Первов // Київ. – 1928. – Кн. 21-22. Те саме : // Записки Іст.-філол. відділу ВУАН. – К., 1929. – Кн. XXI–XXII. – С. 348–355.

П. Первов, вихованець НІФІ (1878–1882), згодом – професор Московського Лазарєвського інституту східних мов

257. ***Феддерс Г. Ю.** Казеннокоштные : [спогади про роки навчання в НІФІ (1905–1910 рр.)] / Г. Ю. Феддерс // Незабываемое. – Рига, 193[?]. – С. 170–230.

Георгій Юлієвич Феддерс, випускник словесного відділення НІФІ 1910 року, педагог. Діяч культури, словесник, син відомого художника Юлія Феддерса

258. **Образцов А. Н.** В Нежинском лицее : [спогади випускника ІФІ 1913 року] // А. Н. Образцов. – Омск, 1951–1952. – 72 с. – Машинопись.

Олександр Миколайович Образцов, випускник історичного відділення НІФІ 1913 року, педагог, історик

259. **Карпеко О.** Друге народження вузу / О. Карпеко // Радянський Ніжин. – 1958. – 5 лип. (№ 80). – С. 4.

Олександр Олександрович Карпеко (1891–1969), український радянський педагог. Випускник НІФІ (1914), ректор НІНО (1922–1924)

260. **Карпеко А. А.** Там, где учился Гоголь : воспоминания : [зокрема про роки навчання в НІФІ (1911–1914)] / А. А. Карпеко. – Воронеж, 1960. – Ч. 1.– 633 с.– Машинопись. Хранится в музее истории НВШ.

261.***Дубровський В.** Мій учитель – професор Г. А. Максимович / В. Дубровський // Український історик. – 1964. – Ч. 4. – С. 30–36.

Василь Дубровський (1897–1966), закінчив НІФІ у 1919 році, дійсний член ВУАН і Наукового Товариства ім. Т. Г. Шевченка в Америці, історик, перекладач, публіцист

262. ***Дубровський В.** Спогад про професора М. Н. Петровського / В. Дубровський // Там само. – Ч. 2-3. – С. 21–26.

263. ***Дубровський В.** Професор В. Г. Ляскоронський / В. Дубровський // Український історик. – 1965. – № 3-4. – С. 48–52.

264. **Шевченко В.** Так гартувалась інтелігенція : [спогади про роки навчання на робітфаці в 1920–21 роках] / В. Шевченко // Під прапором Леніна. – 1967. – 10 лют.(№ 24). – С. 4.

265. **Лисенко К.** Перша студентка в інституті : [з розповіді О. О. Левковцевої, першої студентки, що вступила до НІФІ і закінчила НІНО в 1923 році] / К. Лисенко // Під прапором Леніна. – 1968. – 14 трав.(№ 73). – С. 4.

266.***Плющ П. П.** Моя перша альма-матер : [спогади колишнього студента Ніжинського науково-педагогічного інституту першого набору] / П. П. Плющ. – Рукопис. 1970.

267. ***Кошелівець І. М.** Розмова в дорозі до себе. Фрагменти спогадів та інше / І. М. Кошелівець. – б. м. : Сучасність, 1985. – 497 с.

Іван Максимович Кошелівець (Ярешко) (1907–1999), видатний літературознавець, громадський діяч, доктор філософії, доктор УВУ, дійсний член УВАН, член Наукового товариства ім. Шевченка в Європі, випускник ІНО 1930 року

268. **Данилов В. В.** Воспоминания о Нежинской гимназии конца 19 стол. / В. В. Данилов // Література та культура Полісся. – 1990. – Вип. 1. – С. 63–73. Те саме : // І дорогий, і незабутній... . Спогади випускників університету / за заг. ред. Т. Д. Пінчук. – Ніжин, 2005. – С. 12–15.

Володимир Валер'янович Данилов (1881–1970), літературознавець, фольклорист, науковий співробітник Інституту російської літератури (Пушкинський Дім). Закінчив НІФІ у 1905 році

269. **Карпеко А. А.** Из воспоминаний о Нежинском институте 20-х годов / А. А. Карпеко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 95–102.

270. **Проценко Ф. Д.** Мистецькі спомини. 1880–1930 / упоряд., заг. ред. та комент. М. Шкурка ; вступ. ст. В. Симоненка, Л. Проценко ; фото І. Довгоброта / Ф. Д. Проценко. – Ніжин, 1993. – 57 с. – (Ніжинське ТУМ «Просвіта»).

Федір Данилович Проценко, видатний культурно-освітній і музично-громадський діяч, диригент, актор. У 1884–1918 роках викладав співи в НІФІ і інститутській гімназії

271. **Павловський І.** Пробуджували любов до науки : [спогади про роки навчання в НІФІ-НІНО(1919–1923 рр.)] / І. Павловський // Вісті. – 1995. – 17 берез.(№ 9). – С. 5.

272. **Пискорський В. К.** История моего профессорства в Нежине (1898 – 1905) / В. К. Пискорський // Пискорський В. К. Вибрані твори та епістолярна спадщина. – К., 1997. – С. 206–234.

273. **Заболоцький П.О.** [Спогади] // І дорогий, і незабутній... . Спогади випускників університету. – Ніжин, 2005. – С. 11.

Петро Олександрович Заболотський (1877–1918), філолог, славіст. Випускник НІФІ 1900 року

274. **Френкель З. Г.** Записки о жизненном пути / З. Г. Френкель // Вопр. истории. – 2006. – №№ 2–12 ; 2007. – №№ 1–8. 2006. – № 3. – С. 95–101 ; № 4. – С. 85–101 : [роки навчання в гімназії при НІФІ (1881–1889)]

З. Г. Френкель (1863–1956) , видатний вчений в галузі соціальної гігієни і геронтології, дійсний член Академії медичних наук СРСР, заслужений діяч наук

275. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 1 : 1820–1919. – 507 с.

С. 169–492 : Історико-філологічний інститут кн. Безбородька (1875–1919) : Із змісту : 1. Круковський А. В. Старое педагогическое гнездо (Из воспоминаний о Нежинском Историко-филологическом институте). – 2. Френкель З.Г. Воспоминания. Записки о жизненном пути. Годы в Нежинской гимназии(1881–1889).– 3. Данилов В. В. Нежинская гимназия в конце прошлого века. – 4. Пискорский В. К. История моего профессорства в Нежине. – Пуцилов Л. И. Давным-давно (Из воспоминаний бывшего студента Нежинского института).– 5. Феддерс Г. Ю. Там, где учился Гоголь. – 6. Образцов А. Н. В Нежинском лицее. – 7. Карпеко А. А. Там, где учился Н. В. Гоголь.–8. Митрофанов Н. И. О Шевченковском дне в 1914 г. Воспоминания.–9. Залесский Д. Ф. Юбилей столетия со дня рождения Т. Г. Шевченко и попечитель Киевского учебного округа.–10. Дубровський В.В. Мій учитель – проф. Г. А. Максимович (Спогад) (1915–1919). Проф. В. Г. Ляскоронський. – 11. Левковцева О. О. Про мій вступ до Історико-філологічного інституту

276. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд.: Г.В.Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 2 : 1920–2010.– 530 с.

1920-ті роки: С. 4-81. Із змісту : 1. Будинчук В. М. Спогади студента. –2. Савченко І. П. Помню о Нежине с теплотой.– 3. Карпеко А. А. Мое вступление. – 4. Германович А. И. Мои воспоминания о Нежинском институте. – 5. Дубровський В. В. Спогад про проф. д-ра М. Н. Петровського. – 6. Павловський І. Я. Из воспоминаний о Нежинском институте им. Н. Гоголя.–7. Плющ П. П. Моя перша альма-матер (спогади колишнього студента Ніжинського науково-педагогічного інституту першого набору). – 8. Безжан А. Я. Из письма - воспоминания о Нежинском ИНО. – 9. Одарченко П. В. Ніжинський інститут Народної Освіти в 1923–1929 роках

4.4. Інститут соціального виховання (1930–1933). Ніжинський педагогічний інститут (1933–1939). Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1939–1945)

277. ***Мак** (Гец) О. Н. З часів єжовщини. Спогади / Ольга Мак. – Мюнхен : Укр. вид-во, 1954.– 308 с.

Ольга Нилівна Мак, філолог, письменниця в еміграції, дружина репресованого професора НДПІ Дорошенка В. О., випускниця інституту 1938 року

278. **Білан О.** Через чверть віку : [до традиційних зустрічей випускників вузу] / О. Білан // Під прапором Леніна. – 1966. – 5 лип.(№ 104). – С. 4.

279. **Ющенко О.** Поезія не спить : [Спогади. Зокрема про перебування поета Володимира Сосюри в НДПІ в 1936 році] / О. Ющенко // Деснянська правда. – 1967. – 21 трав.(№ 107). – С. 4.

Олекса Якович Ющенко, відомий український поет, лауреат премії імені Павла Тичини. Випускник Ніжинського учительського інституту 1939 року

280. **Касьяненко Є.** Завжди на передньому краї : [спогади випускниці 1941 року, Героя Соціалістичної праці, вчительки Першотравневої с/ш на Сумщині] / Є. Касьяненко // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес.(№ 72).–С. 2.

281. **Рідний** інститут : [із вдячністю згадують свою альма-матер відомі і шановані люди, випускники 1920-х –1930-х років] // Радянська освіта.– 1970. –16 верес. (№ 72). – С. 2.

282. **Ющенко О.** Любов'ю – за любов : [спогади про перебування В. Сосюри в НДПІ в 1938 році] / О. Ющенко // Україна. – 1970.– № 8. – С. 14–15.

283. **Кривошей В.** Зустріч з юністю : [зустріч випускників природн. фак. 1949 року] / В. Кривошей // Під прапором Леніна. – 1989. – 23 трав.(№ 82). – С. 3.

284. **Ольга Мак** : «Мене наснажувала Україна» : [спогади про Ніжин 30-х років під час візиту письменниці до НДПІ в 1993 році] / Ольга Мак // Просвіта (НДПІ).– 1993.– № 5-6.–С. 7.

285. **Бондаревський О.** Ніжинські спогади : [спогади голови фундації Симона Петлюри у Лондоні, випускника НДПІ 1937 року] / О. Бондаревський // Там само.– 1994.–№ 6-7(14-15).– С. 5.

286. **Дикий І.** Професор Вадим Дорошенко : [спогади випускника НДПІ 1940 року] / І. Дикий // Просвіта (НДПІ).– 1994.– С. 7.

287. **Дикий І.** «Сміються, плачуть солов'ї...» : [спогади про репресії 1930-х років в інституті, про долю окремих професорів] / І. Дикий // Alma mater. – 1994.– № 8, вересень. – С. 2.

288. **Кияшко І.** Жайворонок степу. Спогади про Миколу Сайка : [спогади випускника НДПІ 1940 року] / І. Кияшко // Просвіта (НДПІ). – 1994. – № 4-5. – С. 5–6.

289. **Нам** пишуть : [уривки з листів до редакції газети т-ва «Просвіта» колишніх вихованців – І. О. Кияшка (1940), Ольги Мак (1936), Д. М. Брилінського(1939)] // Просвіта (НДПІ).–1994.–№ 6-7(14-15). – С. 6.

290. **Ющенко О.** Кущик ніжинського бузку : [спогади про студентські роки (1938–1941)] / О. Ющенко // Alma mater. – 1994. – №6, червень. – С. 2.

291. **Брилінський Д. М.** Храм науки : [спогади випускника 1939 року] / Д. М. Брилінський // Там само. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 2.

292. ***Окіншевич Л.** Моя академічна праця в Україні / Д. Окіншевич. – Львів, 1995.
Лев Олександрович Окіншевич (1898–1980), відомий історик українського державного права. Працював у НДПІ в 1933–1934 роках. Зазнав репресій. Виїхав за кордон. Після 1945 – професор Українського Вільного Університету (Мюнхен)

293. **Ющенко О.** З Ніжинського Парнасу : [спогади про друзів-студентів, віршовані присвяти з рукописного літ. журналу 1938 року] / О. Ющенко // Alma mater. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 2.

294. *Мак Ольга. Ніжин. Спогади і статті / Ольга Мак. – Ніжин, 2000.

295. **Ющенко О.** З любов'ю до Ніжинської Альма-матері (нарис з книги «В пам'яті моїй ») : [спогади] / О. Ющенко // Суцвіття : антологія прози літстудії НДПУ ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2003. – С. 58–68. Те саме : // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 153. – С. 55–65.

296. **Збанацький Ю.** І ввійшов у моє життя Ніжин / Ю. Збанацький // Суцвіття : антологія прози літстудії НДПУ ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2003. – С. 27–29. Те саме : // На пагорбах століть : поезії. – Чернігів, 1993. – С. 3–5.

Юрій Збанацький, прозаїк, драматург, член Спілки письменників СРСР з 1948 року, Герой Радянського Союзу. Випускник мовно-літературного факультету НДПІ 1937 року

297. **Бровченко М. Ф.** [спогади] / М. Ф. Бровченко // І дорогий, і незабутній... . – Ніжин, 2005. – С. 55–56.

Марія Федорівна Бровченко, заслужена артистка України, старший викладач музично-педагогічного факультету. Випускниця Ніжинського учительського інституту 1940 року

298. **Дикий І. Д.** [спогади] / І. Дикий // І дорогий, і незабутній – Ніжин, 2005. – С. 53–54.

Іван Данилович Дикий, вчитель української мови та малювання, випускник філологічного факультету НДПІ 1940 року

299. **Збанацький Ю.** [спогади] / Ю. Збанацький // Там само.– С. 25.

300. **Нелін М. О.** [спогади] / М. О. Нелін // Там само. – С. 57–58.

Микола Олексійович Нелін, заслужений вчитель України, випускник НДПІ 1941 року

301. **Самойленко О. Г.** Ніжинська сторінка життя професора Лева Окіншевича (за матеріалами спогадів ученого та архівних документів (1933–1934 рр.) / О. Г. Самойленко // Український міжнар. зб. інформ., наук., метод. статей і матеріалів з України та діаспори . – Ніжин, 2005. – Вип. 4, кн. 1. – С. 176–187.

302. **Шуст М.** [уривок з книги М. Н. Шуста «Дума про рідне село» (Ніжин ; Чернігів, 2003)] / М. Шуст // І дорогий, і незабутній Спогади випускників університету / за заг. ред. Т. Д. Пінчук.– Ніжин, 2005.– С. 47–52.

Микола Наумович Шуст, учитель, учасник підпільної партизанської організації Якова Петровича Батюка. Випускник НДПІ 1939 року

303. **Ющенко О.** Спогади, навіяні 200-літтям : [НДПІ 1930-х років, викладачі і студенти] / О. Ющенко // Alma mater.– 2006.– № 6-7, лютий-березень.– С. 7.

304. **Дудченко В. С.** Ніжинський педагогічний інститут у 1930-40-х рр. Спогади / В. С. Дудченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011.– Вип. 63. – С. 271–284.

Віктор Степанович Дудченко, вчитель фізики та математики, випускник НДПІ

305. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд, Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 2 : 1920–2010. – 530 с.

1930–1940 -ві роки: С. 82-188. Із змісту : 1.Окіншевич Л. О. Після Академії : Ніжен. – 2. Шептій К. Минуле живе в пам'яті. – 3. Пуха І. В. Спогади. – 4. Мак(Гец) О. Н. З часів єжовщини. – 5. Шуст М. Н. Про студентське життя і не тільки. – 6. Ющенко О. Я. До ювілею університету : [про студентські роки]. – 7. Дикий І. Д. Педагог і поет Микола Сайко. – 8. Бровченко М. Ф. Дорога у мистецтво. – 9. Нелін М. О. Напередодні війни. – 10. Шуст М. Н. З полону в підпілля. – 11. Васильковський Г. П. Вечная наша благодарність : [бібліотека у роки війни. Подвиг бібліотекарів Н. Г. Наркевич і З. К. Константинової]

4.5. Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1945–1960-ті роки)

306. **Баскіна Т.** Зірка юності / Т. Баскіна // Чернігівський вісник. – 1995. – 22 верес.(№ 38). – С. 3.

Спогади ветерана «Деснянської правди», члена Спілки журналістів України, випускниці НДПІ 1954 року

307. **Вірський А.** Через чверть віку : [зустріч випускників природн. фак. 1969 року] / А. Вірський // Alma mater. – 1994. – № 8, вересень. – С. 2.

308. **Вклоняємось** рідному вузові : [випускники 1971 року – про навчання в НДПІ] // Під прапором Леніна. – 1971. – 9 лип.(№ 108). – С. 3.

309. **Горлач Л.** Вибір долі : [спогади про студ. роки випускників НДПІ 1968 року] / Л. Горлач // Там само. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 3.

310. **Жила О.** Божествений вогонь / О. Жила // Чернігівський вісник. – 1995. – 22 верес.(№ 38). – С. 3.

311. **Пулінець П.** Анекдотичного не пам'ятаю : [спогади про роки навчання (1960–1965) Петра Пулінця, зав. від. газети «Деснянська правда», члена спілки журналістів України] / П. Пулінець // Alma mater. – 1995. – №7-8, вересень. – С. 3.

312. **Пулінець П. П.** П'ять весен у Ніжині : [спогади випускника 1965 року] / П. Пулінець // Черніг. вісник. – 1995. – 22 верес.(№ 38). – С. 3.

313. **Цюман (Пономар) С. А.** Не шкодую, що стала вчителем : [відкритий лист випускниці фіз.-мат. фак.1971 року доцентів каф. педагогіки Т. Д. Пінчук] / С. А. Цюман // Alma mater. – 1995. – № 2, лютий. – С. 2.

Світлана Андріївна Цюман, вчитель вищої категорії. Закінчила фізико-математичний факультет у 1971 році

314. **Бакимбаева С. Т.** [спогади] / С. Т. Бакимбаева // І дорогий, і незабутній... . Спогади випускників університету / за заг. ред. Т. Д. Пінчук. – Ніжин, 2005. – С. 209–210.

Санія Тиништиківна Бакимбаєва, завідувач кафедри Державної мови Військового інституту сухопутних військ Республіки Казахстан (м. Алмати). Закінчила філологічний факультет НДПІ в 1963 році

315. **Винаковская Л. Е.** [спогади] / Л. Е. Винаковская // Там само. – С. 81–83.

316. **Вязгін С. І.** [спогади] / С. І. Вязгін // Там само. – С. 76.

Сергій Іванович Вязгін, ветеран ВВв. Випускник факультету англійської мови 1955 року

317. **Галактионов П. А.** Воспоминания бывшего студента : [кінець 40-х – поч. 50-х рр. XX ст.] / П. А. Галактионов // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2005. – Вип. 30. – С. 249–257.

318. **Горlach Л.** (Коваленко) [спогади] / Л. Горlach // І дорогий, і незабутній – Ніжин, 2005. – С. 133–134.

Леонід Никифорович Горlach, поет, прозаїк, драматург, літературознавець. Лауреат кількох престижних літературних премій. Закінчив філологічний факультет у 1968 році.

319. **Грищенко А. П.** [спогади] / А. П. Грищенко // Там само. – С. 97–99.

Арнольд Панасович Грищенко, академік, доктор філологічних наук, професор Київського національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. Випускник НДПІ 1958 року

320. **Грудіна Д. Д.** [спогади] / Д. Д. Грудіна // І дорогий, і незабутній – Ніжин, 2005. – С. 94–95.

Діна Дмитрівна Грудіна, вчителювала, керувала хорами, закінчила фізико-математичний факультет у 1958 році, інститут ім. Гнєсіних у Москві. Проживає у США.

321. **Даньшина (Корж) Н. Д.** [спогади] / Н. Д. Даньшина // Там само. – С. 106 – 107.

Наталія Дмитрівна Даньшина, заслужений працівник культури, доцент кафедри вокально - хорової майстерності. Закінчила філологічний факультет у 1961, музично-педагогічний у 1972 році.

322. **Дюженкова (Левченко) Л. І.** [спогади] / Л. І. Дюженкова // І дорогий, і незабутній – Ніжин, 2005. – С. 128–130.

Любов Іванівна Дюженкова, доцент Київського державного педагогічного університету. Закінчила фізико-математичний факультет у 1967 році.

323. **Євстратов В. О.** [спогади] / В. О. Євстратов // І дорогий, і незабутній – Ніжин, 2005. – С. 71–72.

Віталій Олександрович Євстратов, доцент Чернігівського педагогічного університету, кандидат історичних наук. Випускник НДПІ 1953 року

324. **Жила П. Т.** [спогади] / П. Т. Жила // Там само. – С. 73–75.

Петро Терентійович Жила, закінчив природничий факультет у 1955 році

325. **Калениченко Б. В.** [спогади] / Б. В. Калениченко // Там само. – С. 67.

Борис Васильович Калениченко, вчитель вищої категорії. Закінчив філологічний факультет у 1952 році

326. **Компанієць О. Ф.** [спогади] / О. Ф. Компанієць // І дорогий, і незабутній.... . Спогади випускників університету. – Ніжин, 2005. – С. 69–70.

Ольга Федорівна Компанієць, закінчила факультет англійської мови у 1953 році

327. **Коровай І. А.** [спогади] / І. А. Коровай // Там само. – С. 62–65.

Іван Андрійович Коровай, Герой Соціалістичної праці, заслужений учитель УРСР. Закінчив фізико-математичний факультет у 1951 році

328. **Костенко І. П.** [спогади] / І. П. Костенко // І дорогий, і незабутній – Ніжин, 2005. – С. 59.

Іван Петрович Костенко, учасник ВВв, доцент НДПІ, перший завідувач Музею рідкісної книги при бібліотеці НВШ, випускник історичного факультету НДПІ 1949 року

329. **Кривошей В.** На все життя : [спогади випускниці педінституту 1949 року] / В. Кривошей // Під прапором Леніна. – 1990. – 10 жовт.(№ 162). – С. 2.

330. **Кроніковська Н. М.** [спогади] / Н. М. Кроніковська // І дорогий, і незабутній... . Спогади випускників університету / за заг. ред. Т. Д. Пінчук. – Ніжин, 2005. – С. 88–90.

Наталія Михайлівна Кроніковська, заслужена вчителька УРСР, випускниця природничого факультету НДПІ 1958 року

331. **Кухарчук** (Коломієць) О. В. [спогади] / О. В. Кухарчук // І дорогий, і незабутній
..... –
Ніжин, 2005. – С. 78–80.

Ольга Василівна Кухарчук, вчитель вищої категорії, випускниця філологічного факультету 1955 року

332. **Кушніренко М. І.** [спогади] / М. І. Кушніренко // Там само. – С. 116–120.

Михайло Ілліч Кушніренко, поет, журналіст, публіцист, перекладач. Закінчив філологічний факультет у 1964 році

333. **Лісовий М. І.** [спогади] / М. І. Лісовий // Там само. – С. 135–136.

Микола Іванович Лісовий, директор Сокиринської с/ш на Чернігівщині, вчитель вищої категорії. Випускник природничого факультету 1969 року

334. **Лопата А. І.** [спогади] / А. І. Лопата // Там само. – С. 131–132.

Андрій Іванович Лопата, вчитель мови і літератури, директор Козарської с/ш на Чернігівщині. Випускник НДПІ 1968 року

335. **Мордань В. Г.** [спогади] / В. Г. Мордань // І дорогий, і незабутній... . – Ніжин, 2005. – С. 100–103.

Володимир Григорович Мордань, журналіст, поет, лауреат Всеукраїнської літературної премії ім. Олександра Олеся. Закінчив філологічний факультет у 1961 році

336. **Неліна** (Онопрієнко) Т. П. [спогади] / Т. П. Неліна // І дорогий, і незабутній . – Ніжин, 2005.– С. 124–126.

Тетяна Павлівна Неліна, відмінник освіти України, редактор відділу мовознавства журналу «Дивослово». Навчалася на філологічному факультеті у 1964–1967 рр.

337. **Половець В. М.** [спогади] / В. М. Половець // Там само. – Ніжин, 2005.– С. 91–93.

Володимир Михайлович Половець, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри українознавства Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Випускник історико-філологічного факультету НДПІ у 1958 році

338. **Попко Л. І.** [спогади] / Л. І. Попко // Там само. – С. 121–123.

Людмила Іванівна Попко, вчитель вищої категорії, відмінник освіти України. Закінчила філологічний факультет у 1966 році.

339. **Пройдакова Г. М.** [спогади] / Г. М. Пройдакова // І дорогий, і незабутній.... . – Ніжин, 2005.– С. 66.

Ганна Миколаївна Пройдакова, вчитель вищої категорії. Учасниця ВВв, випускниця НДПІ 1952 року

340. **Ревтюх Г.** Через п'ятнадцять літ : [зустріч випускників НДПІ 1955 року] / Г. Ревтюх // Під прапором Леніна.– 1970. – 8 лип.(№ 107). – С. 3.

341. **Рековець Л. І.** [спогади] / Л. І. Рековець // І дорогий, і незабутній..... – Ніжин, 2005. – С. 137–139.

Леонід Іванович Рековець, співробітник Інституту зоології НАНУ. Випускник природничого факультету 1970 року

342. **Решитько** (Шевцова) В. Г. [спогади] / В. Г. Решитько // Там само. – С. 112–113.

Валентина Григорівна Решитько, вчитель вищої категорії, відмінник народної освіти. Закінчила філологічний факультет у 1962 році

343. **Рудник А. В.** [спогади] / А. В. Рудник // Там само. – С. 84–85.

Алла Василівна Рудник, старший викладач кафедри педагогіки, психології та методики викладання математики Чернігівського ДПУ ім. Т. Г. Шевченка. Випускниця фізико-математичного факультету 1955 року

344. **Скрипка** (Пузін) Г. П. [спогади] / Г. П. Пузін // І дорогий, і незабутній..... – Ніжин, 2005.– С. 60–61.

Ганна Петрівна Скрипка, учасниця ВВє, закінчила філологічний факультет у 1949 році

345. **Солодченко** (Щербань) Л. І., Григорчук (Кагамлик) Л. Г., Узунова (Данильченко) Л. М. [спогади] / Л. І. Солодченко [та ін.] // І дорогий, і незабутній... – Ніжин, 2005. – С. 114–115.

Людмила Іванівна Солодченко, Лілія Григорівна Григорчук, Любов Михайлівна Узунова – вчителі-методисти Запорізького педагогічного коледжу. Випускниці НДПІ 1960-х років

346. **Цюман** (Пономар) С. А. [спогади] / С. А. Цюман // Там само. – С. 145–146.

347. **Щербонос В. П.** [спогади] / В. П. Щербонос // Там само.– С. 104–105.

Василь Пилипович Щербонос, журналіст, поет. Закінчив філологічний факультет у 1961 році

348. **Галактионов П.** Повесть о мятежном детстве и опаленной юности / П. Галактионов. – Нежин : НГУ им. Николая Гоголя, 2006.– 321 с.

Петро Олексійович Галактіонов, вчитель, поет, випускник філологічного факультету НДПІ 1951 року

349. **Нечай-Гумен Л.** Легкий бриз воспоминаний... : [віршовані спогади про викладачів фак. інозем. мов – О. Близнюка, Р. Гуревича, В. Фіцука] / Л. Нечай-Гумен // Alma mater. – 2009. – № 2, жовтень.

350. **Рудник А.** Світлій пам'яті моїх учителів присвячую : [спогади випускниці фіз.-мат. фак. НДПІ 1955 року] / А. Рудник // Alma mater. – 2009.– № 6, лютий. – С. 3 ; Ніжин. вісник. – 2009. – 2 квіт.(№ 25). – С. 7.

351. **Грудіна Д.** «Кидай фізмат і їдь в консерваторію», – сказав Віктор Іконник : [згадує колишня студентка НДПІ] / Д. Грудіна // Ніжин. вісник. – 2010. – 21 січ.(№ 8). – С. 3.

352. **Грудіна Д.** Як це було.....

Сімейна хроніка в контексті історії / ред.-упоряд. Н. П. Онищенко. – Ніжин : ТОВ «Гідромакс», 2010. – 64 с. : іл.

С. 30 – 42 : роки навчання на фізико-математичному факультеті НДПІ імені М. Гоголя (1954–1958 рр.)

353. **Пинчук Т. Д.** Как это было (воспоминания Назаровой Людмилы Степановны) : [про роки навчання у НДПІ у 1940-х роках на природн.фак.] / Т. Д. Пинчук // *Alma mater.* – 2015. – № 6(18), червень. – С. 3-5.

354. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 2 : 1920–2010. – 530 с.

1945–1960 роки : С. 190-291. Із змісту : 1. Костенко І. П. Післявоєнні студентські роки. – 2. Галактионов П. А. Воспоминания бывшего студента. – 3. Скрипка (Пузін) Г. П. Славні і важкі воєнні і повоєнні роки. – 4. Коровай І. П. Повоєнні роки. – 5. Пройдакова Г. М. Після війни. – 6. Калениченко Б. В. «Если вы слушали Васильковского, значит...». – 7. Компаниец О. Ф. Мы их не просто любили. – 8. Евстратов В. О. Історичний початок п'ятдесятих. – 9. Жила П. Т. Ніжинський педагогічний і наша доля. – 10. Вязгін С. І. Заадую з вдячністю. – 11. Кухарчук (Коломієць) О. В. Дорогі і незабутні викладачі. – 12. Рудник А. В. Хвилюючі миті студентського життя. – 13. Пригоровський В. М. Ми шукали себе. – 13. Грищенко А. П. З далекого, але близького минулого. – 14. Кроніковська Н. М. Назажди з вами, дорогі викладачі. – 15. Половець В. М. У світі прекрасного. – 16. Грудіна Д. Д. Математика і музика – дві мої музи. – 17. Мордань В. Г. З благословінням у літературу. – 18. Даншина (Корж) Н. Д. Музика і моє життя. – 19. Решитько (Шевцова) В. Г. Усе залишається в пам'яті. – 20. Попко Л. І. Найкращі в житті роки. – 21. Неліна (Онопрієнко) Т. П. Багатогранне моє студентське життя. – 22. Дюженкова (Левченко) Л. І. Пам'ятний час моєї молодості.

4.6. Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1960-ті–1970-ті роки)

355. **Криворучко В.** Як живеш, однокурснику? : [спогади про студ. роки випускника НДПІ 1971 року] / В. Криворучко // *Під прапором Леніна.* – 1979. – 19 трав. (№ 79). – С. 4.

356. **Бас В.** Через двадцять весен : [зустріч випускників-філологів укр. від-ня 1973 року] / В. Бас // *Alma mater.* – 1993. – № 8, вересень. – С. 2.

357. **Громова В.** Собори наших душ : [спогади випускниці філол. фак. 1970-го року, редактора облтелерадіокомпанії] / В. Громова // *Черніг. вісник.* – 1995. – 22 верес. (№ 38). – С. 3.

358. **Меркулова В.** Із вдячністю і печаллю : [спогади випускниці НДПІ 1974 року про студентські роки, про викладачів, зокрема про Л. Й. Коцюбу] / В. Меркулова // *Черніг. вісник.* – 1995. – 22 верес. (№ 38). – С. 3.

Валентина Меркулова – кореспондент «Чернігівського вісника»

359. **Кужільний І.** Білий лебедю мій... : [спогади випускника НДПІ 1969-го року] / І. Кужільний // *Черніг. вісник.* – 1998. – 13 листоп. (№ 6).

360. **Солова В. М.** Зародження традицій : як це було : [студ. життя 1960–70-х років згадує заст. декана іст.-правознав.фак.] / В. М. Солова // *Alma mater.* – 2000. – № 1, вересень. – С. 2, 3.

361. **Авраменко (Зубок) К. Г.** [спогади] / К. Г. Авраменко // *І дорогий, і незабутній...* . Спогади випускників університету / за заг. ред. Т. Д. Пінчук. – Ніжин, 2005. – С. 147–148.

362. **Адаменко А. М.** [спогади] / А. М. Адаменко // *Там само.* – С. 143 – 144.

Алевтина Максимівна Адаменко, кандидат філологічних наук, доцент Новосибірського університету (Росія). Закінчила фізико-математичний факультет у 1971 році

363. **Андрієць** (Гудименко) Н. А. [спогади] / Н. А. Андрієць // Там само. – С. 159–162.

Наталія Анастасіївна Андрієць, учитель вищої категорії. Закінчила фізико-математичний факультет у 1974 році.

364. **Андрушко** Лариса, Тетяна, Наталія : [спогади] / сестри Андрушко // Там само. – С. 140.

Випускниці фізико-математичного факультету 1970-х років, вчителі вищої категорії

365. **Бобир О. В.** [спогади] / О. В. Бобир // Там само. – С. 141–142.

Олександр Васильович Бобир, кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету початкового навчання Чернігівського педагогічного університету. Закінчив філологічний факультет у 1971 році

366. **Вітушко К. Д.** [спогади] / К. Д. Вітушко // І дорогий, і незабутній..... . – С. 179–181.

Катерина Дмитрівна Вітушко, вчитель біології Щорської с/ш № 2, вчитель вищої категорії. Закінчила НДПІ у 1976 році

367. **Гавриленко В. М.** [спогади] / В. М. Гавриленко // І дорогий, і незабутній.... . – Ніжин, 2005. – С. 172.

Валентина Михайлівна Гавриленко, вчитель вищої категорії, випускниця фізико-математичного факультету 1976 року

368. **Городня** (Романченко) В. [спогади] / В. А. Городня // Там само. – Ніжин, 2005. – С. 184.

Валентина Анастасіївна Городня, вчитель вищої категорії, заступник директора Коропської ЗОШ. Випускниця 1977 року

369. **Ігнатенко М. Я.** [спогади] / М. Я. Ігнатенко // Там само. – С. 158.

Микола Якович Ігнатенко, проректор Кримського державного гуманітарного інституту, доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України. Випускник 1973 року

370. **Костенко Л. В.** [спогади] / Л. В. Костенко // І дорогий, і незабутній..... . – Ніжин, 2005. – С. 169–171.

Людмила Василівна Костенко, заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри вокально-хорової майстерності НДУ ім Миколи Гоголя, організатор молодіжного хору «Світич» (спільно з Л. Шумською) при НДУ. Випускниця НДПІ 1974 року, Львівської консерваторії 1981 року

371. **Кривов'яз П. Г.** [спогади] / П. Г. Кривов'яз // Там само. – С. 163–164.

Павло Григорович Кривов'яз, директор Тростянецької ЗОШ на Чернігівщині. Випускник фізико-математичного факультету 1975 року

372. **Лісова** (Тимошенко) О. В. [спогади] / О. В. Лісова // Там само. – С. 182–183.

Ольга Василівна Лісова, вчитель вищої категорії. Випускниця філологічного факультету 1977 року

373. **Лук'янюк Г. П.** [спогади] / Г. П. Лук'янюк // Там само. – С. 151–153.

Галина Павлівна Лук'янюк, старший викладач кафедри іноземних мов НДУ.
Випускниця НДПІ 1972 року

374. **Малиневська В. М.** [спогади] / В. М. Малиневська // І дорогий, і незабутній..... - Ніжин, 2005. – С. 185–186.

Валентина Мефодіївна Малиневська, заслужений працівник культури України, кандидат історичних наук, доцент Чернігівського педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Випускниця музично-педагогічного факультету 1977 року

375. **Марченко Т. А.** Миттєвості минулого... : [спогади випускниці рос. від-ня філол. фак. НДПІ 1973 року] / Т. А. Марченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006.–Вип. 32.– С. 230 –238 ; Alma mater. – 2006. – № 5, січень. – С. 2–3.

376. **Мисник П. О.** , Мисник О. Ф. [спогади] / П. О. Мисник , О. Ф. Мисник // Там само. – С. 176 – 178.

Павло Олександрович Мисник, депутат Верховної Ради України I-го скликання, консул України в м.Тюмень (Росія). Мисник Ольга Федорівна, кандидат біологічних наук, доцент Тюменської Медичної академії. Подружжя. Випускники природничого факультету 1976 року

377. **Шкуліпа А. Г.** [спогади] / А. Г. Шкуліпа // І дорогий, і незабутній..... - Ніжин, 2005.– С. 173–175.

Анатолій Григорович Шкуліпа, член національної спілки письменників України. Випускник філологічного факультету 1976 року

378. **Яковець В. П.** [спогади] / В. П. Яковець // Там само.– С. 166–168.

Василь Павлович Яковець, доктор фізико-математичних наук, професор, ректор Ніжинського державного педагогічного університету[1996–2006]. Випускник фізико-математичного факультету 1975 року

379. **Сапон В. М.** [спогади] / В. М. Сапон // Там само. – С. 156–157.

Володимир Миколайович Сапон, поет, журналіст, член Національної спілки письменників України. Закінчив філологічний факультет у 1973 році

380. **Ракша** (Краснюк) Т. [спогади] / Т. Ракша // Alma mater. – 2009.– № 3, листопад. – С. 2.

381. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 2 : 1920 – 2010. – 530 с.

70-ті роки : С. 292-399. Із змісту : 1. Рековець Л. І. Творили історію інституту – студенти і викладачі. – 2. Бобир О. В. Велике та прекрасне бачиться здалеку. – 3. Михед П. В. Спогади рубежу 60-70-х років. – 4. Авраменко (Зубок) К. Г. Я була студенткою найпрекраснішого педвузу України. –5. Марченко Т. А. Миттєвості минулого..... -

6. Андрієць(Гудименко) Н. А. Із пташиного вирію спогадів.– 7. Костенко Л. В. З великою вдячністю згадую. – 8. Яковець В. П. З вдячністю про інститут. – 9. Шкуліпа А. Г. Моя криниця знань і творчого натхнення.– 10. Мисник О. Ф. Вуз, що овіяний глибокою історією. – 11. Забіяка І. М. Уклін Вам, мої ніжинці! – 12. Малиневська В. М. Спогади про музпед Гоголівського вузу. – 13. Тимошенко (Маслій) Н. Д. Кумири нашого студентського життя. – 14. Бовсуновська (Ісаєнко) А. О. Про Гоголівський вуз із любов'ю

4.7. Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (кінець 1970-х–1980-ті роки)

382. **Москаленко М.** Часточка нашого життя : [спогади випускника філол. фак. 1982 року] / М. Москаленко // *Alma mater.* – 1995. – №7-8, вересень. – С. 4.

383. **Фещенко В.** Треба говорити в голос : [спогади колишньої студентки поч. 80-х років] / В. Фещенко // *Черніг. вісник.* – 1995. – 22 верес. (№ 38). – С. 3.

В. Фещенко, кореспондент райгазети «Наше слово»

384. **Солова В.** Погляд у юність : [спогади про студ. життя 1970-х – 80-х років] / В. Солова // *Alma mater.* – 2003. – № 5-6, лютий. – С. 4.

385. **Андрусенко Г. В.** [спогади] / Г. В. Андрусенко // *І дорогий, і незабутній.....* . – Ніжин, 2005. – С. 219–220.

Ганна Василівна Андрусенко, вчитель вищої категорії. Закінчила факультет іноземних мов у 1991 році

386. **Білан В.,** Верещинська С. [спогади] / В. Білан, С. Верещинська // *Там само.* – С. 214.

Володимир Білан, Світлана Верещинська, подружжя. Закінчили музично-педагогічний факультет у 1984 році. Працюють у Чехії, керують власною музичною школою

387. **Василишин О. В.** [спогади] / О. В. Василишин // *Там само.* – С. 201–204.

Олег Васильович Василишин, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Кременецького гуманітарного педагогічного інституту ім. Т. Шевченка. Закінчив філологічний факультет у 1981 році

388. **Гузь Є. В.** [спогади] / Є. В. Гузь // *І дорогий, і незабутній.....* . – Ніжин, 2005. – С. 215.

Євген Васильович Гузь, настоятель Хрестовоздвиженської церкви м. Ніжина. Випускник філологічного факультету 1986 року

389. **Дорошенко (Суколіна) Т. В.** [спогади] / Т. В. Дорошенко // *Там само.* – С. 216.

Тетяна Володимирівна Дорошенко, доцент кафедри музики Чернігівського педагогічного університету, кандидат педагогічних наук. Закінчила факультет музичного виховання у 1986 році

390. **Желій (Терехова) Т. А.** [спогади] / Т. А. Желій // *Там само.* – С. 187.

Тетяна Анатоліївна Желій, учитель вищої категорії. Закінчила філологічний факультет у 1978 році

391. **Забіяка І. М.** [спогади] / І. М. Забіяка // *І дорогий, і незабутній.....* . – Ніжин, 2005. – С. 188–193.

Іван Михайлович Забіяка, старший науковий співробітник Інституту журналістики КДУ ім. Тараса Шевченка, кандидат історичних наук. Закінчив філологічний факультет у 1978 році

392. **Коленченко О. М.** [спогади] / О. М. Коленченко // *Там само.* – С. 211– 212.

Ольга Миколаївна Коленченко, старший учитель англійської мови Менської ЗОШ на Чернігівщині. Закінчила факультет англійської мови у 1984 році

393. **Макарова (Бойко) Л. П.** [спогади] / Л. П. Макарова // *Там само.* – С. 154– 155.

Людмила Павлівна Макарова, старший викладач грецької мови Київського славістичного університету. Закінчила факультет англійської мови у 1972, філологічний факультет у 1992 році

394. **Миргородська Т. А.** [спогади] / Т. А. Миргородська // І дорогий, і незабутній..... – Ніжин, 2005.– С. 213.

Тетяна Алімівна Миргородська, старший редактор Чернігівської облтелерадіокомпанії «Сівер-центр». Закінчила російське відділення філологічного факультету у 1984 році

395. **Петрушенко (Філантропова) В. О.** [спогади] / В. О. Петрушенко // І дорогий, і незабутній..... – Ніжин, 2005. – С. 199–200.

Віра Олександрівна Петрушенко. Закінчила факультет англійської мови у 1980 році.

396. **Савельєва Т. В.** [спогади] / Т. В. Савельєва // Там само.– С. 217–218.

Тамара Вікторівна Савельєва, провідний інженер міжнародного відділу «Украероруху». Закінчила факультет іноземних мов у 1989 році.

397. **Серикбаєва Д. О.** [спогади] / Д. О. Серикбаєва // Там само.– С. 206 – 208.

Деляфур Османівна Серикбаєва, працює в Східному Казахстані, викладає російську мову. Заступник директора з виховної роботи. Закінчила філологічний факультет у 1983 році

398. **Сіра (Примостко) Л. В.** [спогади] / Л. В. Сіра // Там само.– С. 197–198.

Людмила Валентинівна Сіра, учителювала, працювала у журналістиці. Поетеса. Закінчила філологічний факультет у 1979 році.

399. **Бовсуновська А.** «Перед Гоголем... треба благоговіти»... : [спогади випускниці НДПІ 1978 року] / А. Бовсуновська // Ніжин. вісник. – 2009. – 26 берез.(№ 24). – С. 7.

400. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. : Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 2 : 1920– 2010. – 530 с.

80-ті роки: С. 400–433. Із змісту : 1. Петрушенко(Філантропова) В.О. Низький уклін Вам, викладачі.– 2. Василюшин О. В. Я люблю тебе, Ніжине. – 3. Серикбаєва Д. О. С любов'ю к alma mater.– 4. Миргородская Т. А. Помню и живу вместе с Вами. –5. Передрій Т. Г. Спогади із далекого минулого.....

(1981–1986 рр.). –6. Салівон Т. І. Спогади : роки навчання : 1982–1986.– 7. Кудрявцева(Дуброва) Л. П. Спогади про навчання. – 8. Шевченко (Стронська) Л. М. Із династії вчителів.

4.8. Ніжинський державний інститут ім. М. В. Гоголя. Ніжинський державний педагогічний університет ім. Миколи Гоголя. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (1990–2016)

401. **Коцур Л. М.** Не забувайте своїх вчителів : [викладач каф. англ. мови згадує свої студентські роки. Випускниця 1998 року] / Л. М. Коцур // Alma mater. – 1999. – № 3, листопад. – С. 2.

402. **Бєлова (Дворник) В.** : [спогади випускниці фак. інозем. мов 2005 року] / В. Бєлова // Alma mater.– 2005.– № 3, листопад. – С. 2.

403. **Костюк Т. І.** [спогади] / Т. І. Костюк // І дорогий, і незабутній... . Спогади випускників університетету / за заг. ред. Т. Д. Пінчук. – Ніжин, 2005. – С. 230–232.

Тетяна Іванівна Костюк, випускниця фізико-математичного факультету 2004 року

404. **Кочерга О. І.** [спогади] / О. І. Кочерга // Там само. – С. 221.

Ольга Іванівна Кочерга, викладач кафедри вищої математики НДУ. Закінчила фізико-математичний факультет у 1995 році

405. **Продіус О. М.** [спогади] / О. М. Продіус // Там само. – С. 228–229.

Ольга Миколаївна Продіус, закінчила фізико-математичний факультет у 2004 році

406. **Стрельніков М. А.** [спогади] / М. А. Стрельніков // І дорогий, і незабутній... – Ніжин 2005. – С. 226 –227.

Микола Анатолійович Стрельніков, асистент кафедри прикладної математики та інформатики НДУ. Випускник фізико-математичного факультету 2001 року

407. **Ткаченко О. М.** (Олеся Білоцвіт) [спогади] / О. М. Ткаченко // Там само.– Ніжин, 2005.– С. 222–225.

Олеся Миколаївна Ткаченко, поетеса. Живе у Мельбурні (Австралія). Закінчила природничо-географічний факультет у 2000 році

408. **Дигал І.** [спогади випускниці фак. інозем. мов 2006 року] / І. Дигал // Alma mater. – 2009.–№ 3, листопад. – С. 2.

409. **Приблуда Л.** Дух університету залишиться зі мною! : [випускниця вузу про свою Alma mater] / Л. Приблуда // Там само. – № 10, червень. – С. 1.

410. **Слюта О. І.** [спогади випускниці фак. інозем. мов 2009 року] / О. І. Слюта // Там само. – № 3, листопад. – С. 2.

411. **Царик В. М.** [спогади випускниці фак. інозем. мов 2005 року] / В. М. Царик // Там само. – С. 2.

412. **Черней О.** [спогади випускниці фак.інозем. мов 2002 року] / О. Черней // Там само. – С. 2.

413. **Яриш М.** Рідний університет... : [спогади випускника фак. інозем мов] / М. Яриш // Alma mater. – 2012. – № 10, червень. – С. 8.

414. **Дудченко Г. М.** Перші кроки в історичній науці : [спогад про студ. роки (1993–1998)] / Г. М. Дудченко // Історичний альманах. – Ніжин, 2014.– Вип. 10.– С. 94–95.

415. **Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. : Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 2 : 1920–2010.–530 с.**

1990-ті –2000-ні роки: С. 434 – 510. Із змісту : 1. Прохорчук(Шилко) О. В. Романтика і будні філологічного. – 2. Дейкун І. О. Навчання в подорожах. – 3. Дейкун П. В. Незабуття практика. – 4. Клименко Н. Ю. Спогади про навчання в НДПІ ім. Миколи Гоголя. –5. Андрусенко Г. В. Миттєвості студентського життя. – 6. Білоненко Г. Г. Спогади про альма-матер. – 7. Градобик А. О. Спогади. –8. Дорошенко(Пономаренко) Я. В. Моя Альма-матер.– 9. Зубко(Левченко) Т. М. Спогади про навчання в НДУ ім. М. Гоголя. –10. Роликова І. Ю. Пам'ятні миті студентського життя. – 11. Лихачова Г. І. Найкращі роки мого життя. –12. Грязюк (Голуб) Н. М. Згадки про близьке і вічне. – 13.Чепур Г. О. Сіячі доброго, мудрого й вічного. –14. Василенко В. М. На поновленому історичному факультеті. – 15. Ікальчик Т. П. Мій фах – практична психологія. – 16. Костюк Т. І. Не забути свій рідний фізмат.– 17. Шовкун Р. О. Найяскравіші моменти студентського життя.– 18. Боровик(Верей) О. В. Про фізмат із

любов'ю. – 19. Фесік Ю. М. Не забути ті роки. – 20. Нос Н. Г. Про соціально-гуманітарну діяльність студентів. – 21. Ляховенко О. В. Щасливі ті дні

V. ЕТАПИ РОЗВИТКУ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

VI. ГІМНАЗІЯ ВИЩИХ НАУК (1820–1832) І ЛІЦЕЇ (1832–1875) КНЯЗЯ БЕЗБОРОДЬКА В НІЖИНІ

6.1. Загальні питання

416. **Гербель Н.** Список должностным лицам Гимназии высших наук и Лицея князя Безбородко с 1820 по 1857 год / Н. Гербель // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 2. – С. 143–145.

417. **Кукольник Н.** Лицей князя Безбородко : [за три періоди існування – в якості Гімназії вищих наук, Фізико-математичного та Юридичного ліцеїв] / Н. Кукольник // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 9–24.

418. **Лицей** князя Безбородко. – СПб. : тип. Акад. наук, 1859. – 144, 208 с. – (Издан граф Г. А. Кушелев-Безбородко).

Збірник біографічних нарисів про фундаторів, почесних попечителів, директорів, професорів та викладачів, колишніх вихованців Гімназії вищих наук і Ліцеїв кн. Безбородька.

419. **Домонтович М.** Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Генерального штаба. Черниговская губерния. – СПб. : тип. Ф. Переона, 1865.–XXI, 686 с. : табл., ведомости, приложения (с.1–16, 2–19).

С. 494–499 : «Краткие сведения о Нежинском Лицее князя Безбородко» [від заснування до 1863 року]

420. **Гербель Н.** Список должностным лицам Гимназии высших наук и Лицея князя Безбородко, состоявшим в обоих заведениях с 1820 по 1876 год включительно / Н. Гербель // Гимназия высших наук и Лицей кн. Безбородко в Нежине. – 2-е изд., испр., доп. – СПб., 1881.– Отд. 2. – С. СХХI – СХХVIII.

421. **Гимназия** высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд., испр., доп. / сост. Н. В. Гербель. – СПб. : в тип. В. Безобразова, 1881. – 474, СХСII с.

Збірник історичних нарисів про етапи розвитку навчального закладу від 1820 до 1875 року, біографічних нарисів про засновників і почесних попечителів, директорів, професорів, вихованців Гімназії і Ліцеїв (1826– 1876 рр.)

422. **Сребницкий И. А.** Очерки из истории Лицея кн. Безбородко (1832–1875) / И. А. Сребницкий // Известия ИФИ кн. Безбородко. – 1895. – Т. XV. – С. 3–39 (2-я паг.). Окр. вид. : Нежин, 1895. – 39 с.

423. **Павлов Ф. И.** Лицейское образование в России в начале XIX века / Ф. И. Павлов // Русская школа. – 1909. – № 1. – С. 119–140.

С. 121–123, 129, 130 : Гімназія вищих наук і Лицей в Ніжині

424. ***Семчишин М.** Тисяча років української культури. Історичний огляд культурного процесу. – 2-ге вид. : [зокрема про Гімназію вищих наук і Ліцей кн. Безбородька (1820–1840)] / М. Семчишин. – Нью-Йорк, 1985.

425. *Егоров А. Д. История лицеев в России от основания до закрытия (даты, события, факты) / А. Д. Егоров. – Иваново, 1992. – 152 с.

426. *Егоров А. Д. Лицеи России (опыт исторической хронологии) : в 5 кн. Кн. 2 : Лицей князя Безбородко / А. Д. Егоров. – Иваново, 1994. – 129 с.

427. *Егоров А. Д. Учебные предметы по классам и курсам лицея князя Безбородко за время его существования с 1805 по 1875 г. / А. Д. Егоров. – Иваново : НИСИ, 1994. – 14 с.

428. *Егоров А. Д. Исторический опыт организации лицейского образования. Очерки / А. Д. Егоров. – б. м., 1997. – Кн. 8, ч. 2. – 244 с.

429. **Алексюк А. М.** Педагогіка вищої школи України. Історія. Теорія : підручник для студ., асп., викл. вищих навч. закл. / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.

С. 80 –95 : «Нарис 6. Ніжинська Гімназія вищих наук (1820–1832). Фізико-математичний лицей (1832–1840)»

430. **Киричок І.** 3 історії Ніжинської вищої школи : [етапи розвитку від заснування до 1875 року] / І. Киричок // Дивослово. – 2000. – № 8. – 25–28.

431. **Сірополко С.** Історія освіти в Україні. – 2-ге вид. / С. Сірополко ; підгот. Ю. Вільчинський. – Львів : Афіша, 2001. – 664 с.

С. 265 –270 : «Гімназія вищих наук князя Безбородька в Ніжині, Фізико-математичний і Юридичний лицей, Історико-філологічний інститут»

432. **Забарний О. В.** Пантелеймон Куліш і Ніжинська вища школа / О. В. Забарний // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2010. – Вип. 59. – С. 173–179.

Досліджуються зв'язки відомого українського літератора і громадського діяча з випускниками та викладачами Гімназії вищих наук та Лицею кн. Безбородька

433. **Самойленко О. Г.** Формування кадрового складу професійних істориків у вищих навчальних закладах України в першій половині – середині XIX ст. / О. Г. Самойленко // Там само. – Ніжин, 2014. – Вип.76. Серія «Історичні науки», № 2. – С. 60–80.

С. 63– 66 : формування викладацького складу Гімназії вищих наук

С. 76–79 : формування викладацького складу Юридичного лицей бородька

VII. ГІМНАЗІЯ ВИЩИХ НАУК КНЯЗЯ БЕЗБОРОДЬКА В НІЖИНІ (1820–1832)

7. 1. Довідкові матеріали

434. **Ніжинська Гімназія вищих наук** // Чернігівщина : енцикл. довід. за ред. А. В.Кудрицького. – К., 1990. – С. 500–502.

435. **Ніжинської Гімназії вищих наук театр** : [1823–1824 рр.] // Там само. – С. 536–537.

436. **Справа** про вільнодумство у Ніжинській Гімназії вищих наук // Чернігівщина : енцикл. довід. – К., 1990. – С. 772–773.

437. **Лазанська Т.** Ніжинські вільнодумці : [група професорів Гімназії вищих наук, 1827–1830 рр.] / Т. Лазанська // Малий словник історії України / відп. ред. В.Смолій. – К., 1997. – С. 274.

438. **Ніжинської** Гімназії вищих наук театр // Там само. – С. 274.
439. **Ніжинські** вільнодумці // УСЕ / голов. ред. М. Попович. – К., 1999. – С. 939.
440. **1820 р.**, 4 вересня. Відкрито Ніжинську Гімназію вищих наук // Історія Ніжена мовою дат : довідкове видання / голов. упоряд. М. П. Шкурко. – Луцьк, 2004. – С. 49–50.
441. **1823 р.** При Ніженській Гімназії вищих наук створено аматорський театр // Історія Ніжена мовою дат : довідкове видання. – Луцьк, 2004. – С. 53.
442. **1824 р.**, 22 червня. У приміщенні Ніженської Гімназії вищих наук почала діяти церква Святого Олександра Воїна // Там само. – С. 53.
443. **1827–1830 рр.** Розслідування «Справи про вільнодумство» в Ніженській Гімназії вищих наук // Там само. – С. 54.
444. **Євтух М. Б.** Ніжинська Гімназія вищих наук князя Безбородька / М. Б. Євтух // Енциклопедія освіти / голов. ред. В. Кремень. – К., 2008. – С. 586–587.
445. **Блануца А. В.** Ніжинська Гімназія вищих наук князя Безбородька : [1820–1875] / А. В. Блануца // Енциклопедія історії України / голова ред. ради В. М. Литвин. – К., 2010. – Т. 7. – С. 394–396.

7.2. Документи. Офіційні матеріали

446. **О заведении** в Нежине Гимназии высших наук князя Безбородко. 21. 852. – 1805, июля 29. Именной, данный сенату, указ // Полное собрание законов Российской империи. – 1830. – Т. XXVIII. – С. 1142–1144. Передрук : // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5-6.
447. **Гербель Н.** Списки сочинений литераторов, получивших воспитание в Гимназии высших наук и Лицее князя Безбородко / Н. Гербель // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 2. – С. 163–206. Те саме, допов. : // Гимназия высших наук и Лицей кн. Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 2. – С. III–LXXX.
448. **Гербель Н.** Список студентов, окончивших курс в Гимназии высших наук князя Безбородко со времен ее основания до преобразования в Лицей / Н. Гербель // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 2. – С. 147–150.
449. ***О заведении** в Нежине Гимназии высших наук князя Безбородко. 1805. 29 июля // Сборник постановлений по М-ву нар. просв. – СПб., 1864. – Т. I. Царствование Александра I. 1801–1825. – С. 372–376.
450. ***Об учреждении** в Нежине Гимназии высших наук князя Безбородко : [рескрипт Министру Духовных Дел и Народного Просвещения] // Там само. – Стб. 1243–1244.
451. **Учреждение** Гимназии высших наук в городе Нежине. Письма графа В. П. Кочубея. 1805 / сообщ. граф П. А. Кочубей // Русская старина. – 1870. – № 9, сентябрь. – С. 298–304.
452. **Гербель Н.** Список студентов, окончивших курс в Гимназии высших наук князя Безбородко со времени ее основания до преобразования в Лицей / Н. Гербель // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд., испр., доп. – СПб., 1881. – Отд. 2. – С. СХХІХ – СХХХVІ.

453. **Гербель Н.** Шуточные произведения нежинских студентов : [тексти] / Н. Гербель // Там само. – С. LXXXI – CXII.

7.2.1. Статут Гімназії вищих наук

454. **Высочайше** утвержденный Устав учебных заведений, подведомых Университетам (5 нояб. 1804 г.) // Полн. собр. законов Российской империи. – СПб., 1830. – Собр. 1. – Т. XXVIII. – С. 626–641.

455. **Устав** Гимназии высших наук князя Безбородко. Февраля 19. Постановление № 90 // Дополнение к Сборнику постановлений по М-ву нар. проsv. 1803–1864. – СПб., 1867. – С. 208–226.

456. ***Устав** Гимназии высших наук князя Безбородко // Сб. постановлений по М-ву нар. проsv. – 2-е изд. – СПб., 1875. – Т. 2. – С. 128.

457. **Аніщенко В. О.** Статут Гімназії вищих наук князя Безбородька : [аналіз документу] / В. О. Аніщенко, О. В. Аніщенко, М. І. Супруненко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т. – Ніжин, 2001. – № 2. – С. 128–140.

458. **Кроха Н.** Устав Гімназії вищих наук князя Безбородька як історичне джерело / Н. Кроха // Ніжинська історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали III міжнар. наук.-практ. студ. конф. (4-5 квіт., 2006). – Ніжин, 2006. – С. 77–79.

7.3. Загальні питання історії Гімназії вищих наук

459. **Кулжинский И. Г.** Автобиография / И. Г. Кулжинский // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 111–117.

С. 113, 114, 116 : про Гімназію вищих наук

460. **Лавровский Н.** Гимназия высших наук князя Безбородко / Н. Лавровский // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – К., 1879. – Т. III. – С. 102–258. Окреме видання : К., 1879. – 158 с.

461. **Кулжинский И. Г.** Автобиография / И. Г. Кулжинский // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко в Нежине. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 269–274.

С. 270–272 : про Гімназію вищих наук

462. **Лавровский Н.** Гимназия высших наук князя Безбородко / Н. Лавровский // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко в Нежине. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 27–109.

463. **Петухов Е. В.** Гимназия высших наук кн. Безбородко в Нежине. 1820–1832 (к 75-летию со дня основания). Исторический очерк / Е. В. Петухов // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – Нежин, 1895. – Т. XV. – С. 1–61. Те саме : // ЖМНП. – 1895. – № 9. – С. 72–129. Окреме видання : СПб., 1895. – 61 с.

464. ***Клименко П.** До історії м. Ніжина : [зокрема про Гімназію вищих наук і Ліцей] / П. Клименко // Записки іст.-філол. відділу УАН. – 1927. – Кн. 15. – С. 215–221.

465. **Шевченко В. Д.** Сторінки з далекого минулого / В. Д. Шевченко // Ніжин і Ніжинщина. Іст. нарис у 2-х кн. – К., 1962. – Кн. 1. – С. 11–27. – машинопис.

С. 19–24 : Гімназія вищих наук

466. **Шульгин В.** Историческое обозрение юго-западной России с конца XVIII века до открытия университета в Киеве / В. Шульгин // Русское слово. – 1859. – № 9. – С. 1–39.

С. 32–34 : Ніжинська Гімназія вищих наук

467. **Очерки** истории школы и педагогической мысли народов СССР. XVIII – первая половина XIX в. / отв. ред. М. Ф. Шабаева. – М. : Педагогика, 1973. – 605 с.

С. 401, 403, 406 : Гімназія вищих наук і Ліцей кн. Безбородька

468. **Михальский Е. Н.** Гимназия высших наук князя Безбородко в Нежине : взгляд в прошлое, проблемы современного изучения / Е. Н. Михальский // Творчество Н. В. Гоголя и современность. – Нежин, 1989. – Ч. 1. – С. 8–9.

469. **Самойленко Г. В.** Проблеми вивчення культури Ніжина / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1994. – Вип. 4. – С. 3–10.

С. 7–8 : «Гімназія вищих наук як осередок культури»

470. **Киченко А. С.** Нежинская Гимназия высших наук и культурные традиции начала XIX века / А. С. Киченко // Там само. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 33–35.

471. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820–1995 / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.

С. 5–28 : «Гімназія вищих наук кн. Безбородька. 1820–1832»

472. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин, 1996. – Ч. 3. Освіта та наука. – 224 с.

С. 123–146 : «Гімназія вищих наук князя Безбородька»

473. **Кирилюк З. В.** Рукописні пам'ятки розвитку культури та літератури Поліського краю / З. В. Кирилюк // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 49–53.

С. 51–52 : про Гімназію вищих наук як один з важливих осередків розвитку науки, культури і літератури Лівобережної України

474. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.

С. 17–63 : «Гімназія вищих наук кн. Безбородька. 1820–1832»

475. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2000. – 288 с.

С. 17–55 : «Гімназія вищих наук кн. Безбородька (1820–1832)»

476. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин, 2002. – 267 с.

С. 52–81 : «Гимназия высших наук : преподаватели и студенты»

477. **Ніжин** : древній і завжди юний : добірка матеріалів і досліджень з історії, краєзнавства та топоніміки Ніжина за останні роки XX століття / авт.-упоряд. Л. Б. Петренко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2004. – 382 с.

С. 134–138 : «Гімназія вищих наук кн. Безбородька»

478. **Забарний О. В.** Пантелеймон Куліш і Ніжинська вища школа : [дослідж. зв'язки відомого укр. літератора і громад. діяча з випускниками та викладачами Гімназії вищих наук та Ліцею кн. Безбородька] / О. В. Забарний // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2010. – Вип. 59. – С. 173–179.

479. **Фарбак Т. М.** М. О. Лавровський про Гімназію вищих наук князя Безбородька у Ніжині (1820–1832) / Т. М. Фарбак // Наук. зап. Психолого- педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2011. – № 8. – С. 201–205.

480. **Горенко Л. М.** Ніжинська Гімназія вищих наук князя Безбородька : історія, традиції, культурна спадщина / Л. М. Горенко // Диалог культур. Україна и Россия : матеріали Х междунар. науч. семинара. – Нежин, 2012. – С. 51–57.

7.4. 3 передісторії відкриття Гімназії вищих наук

481. **Долгорукий И. М.** Славны бубны за горами, или Путешествие мое кое-куда 1810 года / И. М. Долгорукий // Читения в имп. О-ве истории и древностей рос. при Моск. ун-те. – М., 1869. – Кн. 3, гл. LXXIX : Нежин. – С. 306–312.

С. 310 – 312 : передісторія відкриття Гімназії вищих наук, відомості про О. А. та І. А. Безбородьків

482. **Долгорукий И. М.** Дневник моего путешествия в Киев в 1817 году / И. М. Долгорукий // Там само.– 1870. – Кн. 2, отд. 2 (Апрель-июнь). – С. 1–208.

С. 57 : про зовнішній вигляд будинку Гімназії вищих наук

483. **Синицкий Л.** Путешествие в Малороссию академика Гильденштедта и князя И. М. Долгорукого / Л. Синицкий // Киевская старина. – 1893. – № 3. – С. 412–441.

С. 439 –440 : будівництво Гімназії вищих наук (1810 –1817 рр.)

484. **Бережков М.** Город Нежин в начале XIX века по описанию московских путешественников. Заметки к истории города / М. Бережков. – Нежин : Типолитография Е. Ф. Венгера, 1895. – 18 с.

С. 6 : про спорудження будинку Гімназії вищих наук : [цитата з книги Д. Бантиш-Коменського]

С. 16 –17 : нотатки князя Долгорукого про будівництво Гімназії вищих наук (1810 і 1817 рр.)

485. ***К истории** постройки Лицея кн. Безбородко в Нежине // Черниг. губерн. ведомости. – 1896. – № 814. – С. 2.

486. **Михальский Е. Н.** Основание Гимназии высших наук князя Безбородко в Нежине / Е. Н. Михальский, Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 6–35.

У статті наведено тексти документів, пов'язаних з відкриттям Гімназії

487. **Шоходько В.** «Працею і старанням» : [до історії спорудження в Ніжині Гімназії вищих наук кн. Безбородька] / В. Шоходько // Ніжин. вісник. – 1992. – 16 верес.(№ 76). – С. 3.

488. ***Кухта Л. К.** «... Заснувати в Малоросії училище вищих наук» / Л. К. Кухта // Архіви України. – 1995. – № 1–3. – С. 95–97.

489. **Опанасенко В.** Біля витоків : [короткий виклад історії заснування вищого навч. закл. в Ніжині] / В. Опанасенко // Ніжин. вісник. – 1999. – 28 квіт.(№ 32).– С. 3.

490. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 1999. – 278 с.

С. 3–51 : «Гимназия высших наук : история ее возникновения и строительства»

491. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко.– Нежин : НГПУ, 2002. – 262 с.

С. 32 –51 : «Гимназия высших наук : история ее возникновения и строительства»

492. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 3–16 : «Заснування Ніжинської вищої школи. Гімназія вищих наук князя Безбородька (1820 –1832)»

493. **Храм науки** : [з історії спорудження Гімназії вищих наук] // Літ. Чернігів. – 2005. – № 1(29). – С. 195–197.

494. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь : монографія / Г. В. Самойленко.– Нежин : Аспект-Полиграф, 2008.– 316 с.

С. 31–47 : «Гимназия высших наук : история ее возникновения и строительства»

7.4.1. Будівля Гімназії вищих наук як визначна архітектурна споруда

495. ***К истории** постройки лицея гр. Безбородко в Нежине. О доставлении из Новгорода-Северского дикого камня для фундамента // Черниг. губерн. ведомости. – 1896. – № 814.

496.***Грабарь И.** Переходные мастера : [зокрема про архітектора Луїджі Руска, автора проекту Гімназії вищих наук] / И. Грабарь // История русского искусства : в 6 т. – М., 1909.– Т. 3. – С. 476–478.

497. **Шуман О.** Історичні пам'ятники нашого міста : [зокрема про будинок Гімназії вищих наук] / О. Шуман // Радянський Ніжин. – 1963. – 21 лют.(№ 23).– С. 3, 4.

498. ***Мистецтво** кінця XVIII – першої половини XIX століття / Я. П. Затенацький, Г. О. Лебедев, Ф. П. Шевченко. – К., 1969. – 364 с.

С. 6, 106, 110, 126, 139 : Гімназія вищих наук

499. **Костенко І. П.** Архітектурний та історичний пам'ятник / І. П. Костенко // Під прапором Леніна. – 1970. – 4 верес. (№ 140). – С. 4.

500. ***Евсина Н. А.** Из истории строительства учебных зданий первой половины XIX века : [зокрема про будинок Гімназії вищих наук в Ніжині] / Н. А. Евсина // История русского искусства XVIII – первой половины XIX века. – М., 1971. – С. 189–213.

501. ***Александрова Л. Б.** Проекты архитектора Л. Руска для провинциальных городов / Л. Б. Александрова // Проблемы синтеза искусств и архитектуры. – Ленинград, 1979. – Вып. IX. – С. 42–50.

502. **Єрмоленко В.** Сторінки історії Ніжина : [зокрема про будинок Гімназії вищих наук, службові приміщення поруч з головним корпусом] / В. Єрмоленко // Під прапором Леніна. – 1984. – 8 лют.(№ 23). – С. 4.

503. **Памятники** градостроительства и архитектуры Украинской ССР. – К., 1986. – Т. 4. – 375 с.

С. 285 –286 : «Лицей, 1805–1817» : [опис будинку Гімназії вищих наук як архітектурної споруди, план другого поверху, загальний вигляд, фото]

504. **Александрова Л . Б.** Луиджи Руска / Л. Б. Александрова. – Ленинград : Лениздат, 1990. – 160 с. : ил.

С. 132–133 : Л. Руска – автор проекту будинку Гімназії вищих наук в Ніжині

505. **Малаков Д . В.** По історичних містах Київської Русі : фотопутівник / Д. В. Малаков, Є. Дерлеменко. – К. : Мистецтво, 1990. – 311 с. : іл.

С. 230 –233 : про будівлю Гімназії вищих наук

506. **Пам'ятники** архітектури : [короткі відомості про десять найвизначніших пам'яток архітектури Ніжина, серед яких – «Лицей Безбородька»] // Ніжин. вісник. – 1993. – 10 черв.(№ 66). – С. 3.

507. **Самойленко Г. В.** Забудова Ніжина та архітектурні пам'ятки XVII – XX ст. / Г. В. Самойленко. – Ніжин : Наука-сервіс, 1998. – 100 с. + 16 с. іл. + 7 додатків. – (Нариси культури. Ч. 4).

С. 68–74 : з передісторії відкриття Гімназії вищих наук, будинок Гімназії як архітектурна споруда

508. **Сапон В.** Будинок Гімназії вищих наук князя Безбородька у Ніжині / В. Сапон // Деснянська правда. – 2005. – 18 серп.(№ 94). – С. 16. – (Перлини Сіверської землі).

7.5. Фундатори і почесні попечителі вищого навчального закладу в Ніжині

7.5.1 Довідкові матеріали

509. **Безбородко** Александр Андреевич // Энцикл. словарь Русского библиогр. ин-та Гранат. – 11-е изд. – М., б. г. – Т. 5. – Стб. 144–146.

510. **Безбородко** (Александр Андреевич, Илья Андреевич) // Новый энцикл. словарь / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., б. г. – Т. 5. – Стб. 555–556.

511. **Безбородко** Илья Андреевич // Там само. – Стб. 145.

512. **Безбородки.** Безбородко А. А. – Безбородко И. А. // Энцикл. словарь / Ф. Брокгауз, И. Ефрон. – СПб., 1891. – Т. 3. – С. 269–270.

513. **Кушелевы** и Кушелевы-Безбородко // Энцикл. словарь / Ф. Брокгауз, И. Ефрон. – СПб., 1896. –Т. XVII. – С. 145.

514. **Безбородко** Александр Андреевич // БСЭ / гл. ред. О. Ю. Шмидт. – М., 1927. – Т. 5. – Стб. 181.

515. **Безбородко** Александр Андреевич // Советская историческая энциклопедия / гл. ред. Е. М. Жуков. – М., 1962. – Т. 2. – С. 203.

516. **Безбородко** Александр Андреевич // БСЭ. – 3-е изд. / гл. ред. А. М. Прохоров. – М., 1970. – Т. 3. – С. 79.

517. **Безбородьки** // УРЕ. – 2-ге вид. – К., 1977. – Т. 1. – С. 382.

518. **Ohloblyn O.** Bezborodko Oleksander / O. Ohloblyn // Encyclopedia of Ukraine / edited by V. Kubijovyc. – Toronto ; London, 1984. – Volume I.– p. 216.

519. **Безбородки.** – Безбородко А. А. – Безбородко И. А. // Энцикл. словарь / Ф. Брокгауз, И. Ефрон. – М., 1991. – Т. I. – Биографии. – С. 788 –789. – (репринтне видання).

520. **Безбородьки** (Безбородько Андрій . 1711–1780). – (Безбородько Ілля. 1756–1815). – (Безбородько Олександр. 1756–1815) // Енциклопедія українознавства. Словникова частина / голов. ред. В. Кубійович. –Львів, 1993. –Т. I. – С. 106. –(репринтне відтворення видання 1955–1984 рр.).

521. **Ткачова Л.** Безбородьки / Л. Ткачова // Малий словник історії України / відп. ред. В. Смолій. – К., 1997. – С. 56.

522. **Безбородько** Олександр Андрійович // УСЕ / голов. ред. М. Попович. – К., 1999. – С. 128.

523. **Безбородьки** (укр. старшинський рід) // Довідник з історії України (А–Я). – 2-ге вид. / заг. ред І. Підкови, Р. Шуста. – К., 2001. – С. 55.

7.5.2. Література

524. **Мей Л.** Граф А. Г. Кушелев-Безбородко (1800–1855) : [перший попечитель вишу в Ніжині] / Л. Мей // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд I. – С. 47–60.

525. **Мей Л.** Граф Г. А. Кушелев-Безбородко : [другий і останній попечитель з роду Безбородьків] / Л. Мей // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859.– Отд. I. – С. 61–62.

526. **О назначении** гофмейстера графа Мусина-Пушкина в звание почетного попечителя Лицея князя Безбородко и переходе сего звания в род графов Мусиных-Пушкиных // Сб. постановлений по М-ву нар. просв. – СПб., 1877. – Т. 5. – Стб. 1772–1773. – Постановление № 338 [1873г.].

527. **Мей Л.** Граф Г. А. Кушелев-Безбородко / Л. Мей // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1.– С. 176 –178.

528. **Полевой П.** Граф Александр Григорьевич Кушелев-Безбородко / П. Полевой // Там само. – С. 158–175.

529. **Сребницкий И. А.** Граф А. И. Мусин-Пушкин (1824–1879) : [третій почесний попечитель вишу] / И. А. Сребницкий // Там само. – С. 178–180.

530. **Толбин В.** Граф И. А. Безбородко / В. Толбин // Лицей князя Безбородко. – Спб., 1859. – С. 43–46. Те саме : // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – Спб., 1881. – Отд. 1. – С. 154–157.

531. **Толбин В.** Князь А. А. Безбородко / В. Толбин // Лицей князя Безбородко. – Спб., 1859. – С. 25–42. Те саме : // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – Спб., 1881. – Отд. 1. – С. 133–154.

532. **Григорович Н.** Канцлер князь Безбородко (опыт разработки материалов для его биографии) / Н. Григорович // Русский архив. – М., 1874. – Кн. 2. – С. 554–631.

533. **Григорович Н.** Канцлер князь Александр Андреевич Безбородко в связи с событиями его времени / Н. Григорович. – Спб., Тип. В. С. Балашева, 1879. – Т. 1 : 1747–1787.– 649с.

534. **Карнович Е. П.** Замечательные и загадочные личности XVIII и XIX столетий / Е. П. Карнович. – Спб., 1884.

С. 191–304 : князь О. А. Безбородько

535. **Граф** Алексей Иванович Мусин-Пушкин // Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1875– 1900. – Нежин, 1900. – С. [1-3] ; Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1901–1912.– Нежин, 1913. – С. 9.

536. **Кричевская К.** Граф Г. А. Кушелев-Безбородко – издатель и редактор журнала «Русское слово» (1859–1862) / К. Кричевская // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1.– С. 43–44.

537. **Шоходько В.** Безбородьки : [про Олександра Андрійовича та Іллю Андрійовича Безбородьків] / В. Шоходько // Під прапором Леніна. – 1991. – 3 верес. (№ 95). – С. 3.

538. **Хохлачов В. В.** Третій промінь слави (з циклу «Пам'ять Ніжина. Про один з найдавніших в Україні гуманітарних вузів, про його фундаторів та вихованців) / В. В. Хохлачов // Вісн. Акад. наук України. – 1992. – № 3. – С. 66–78.

539. **Шоходько В. С.** «Працею і старанням» : [про Олександра та Іллю Безбородьків, фундаторів вишу в Ніжині] / В. С. Шоходько // Ніжин. вісник. – 1992. – 16 верес.(№ 76). – С. 3.

540. **Костенко І. П.** Мусіни-Пушкіни – почесні попечителі / І. П. Костенко, В. І. Симоненко // Там само. – 1994. – 17 груд.(№ 99). – С. 4.

541. **Костенко І. П.** Перші попечителі / І. П. Костенко, В. І. Симоненко // Ніжин. вісник. – 1994.– 6 серп.(№ 61). – С. 2.

542. **Костенко І.** Герб князя О. А. Безбородька : [опис герба] / І. Костенко, О. Морозов // Вісті. – 1995. – 22 верес.(№ 36). – С. 1.

543. ***Зільберман Е.** Меценати Ніжинської вищої школи / Е. Зільберман // Демократична Україна. – 1996. – 26 верес.

544. **Зільберман Е.** Меценати : [О. А. Безбородько, І. А. Безбородько, О. Г. Кушелєв-Безбородько] / Е. Зільберман // Вісті. – 31 січ. (№ 5). – С. 5.

545. ***Костенко І. П.** Муסיны-Пушкины в истории России / І. П. Костенко. – Рыбинск, 1998. – С. 260–265. – (К 250-летию со дня рождения А. И. Мусина-Пушкина).

546. **Костенко І. П.** Мусіни-Пушкіни – почесні попечителі Ніжинської вищої школи / І. П. Костенко, В. І. Симоненко // Сіверянський літопис. – 1998. – № 4. – С. 67–69.

547. ***Половникова С.** Меценат и пам'ять / С. Половникова // Деснянська правда. – 1998. – 8 січ. – С. 4. – (До 250-річчя від дня народження О. А. Безбородька).

548. **Аніщенко В.** Фундатори Ніжинської вищої школи : [благочинна діяльність О. А. та І. А. Безбородьків, В. П. Кочубея, О. Г. Кушелєва-Безбородька] // В. Аніщенко, О. Аніщенко, М. Супруненко // Сіверянський літопис. – 2001. – № 4. – С. 102–104.

549. **Костенко І. П.** Кападістрія і Кушелєви-Безбородьки : [в основі розвідки – листи графа Г. Г. Кушелєва-Безбородька до сина Олександра (1812 –1826 рр.)] / І. П. Костенко // Український Дім. – 2001. – Число 2. – С. 7.

550. **Опанасенко В.** Князь О. А. Безбородько (1747–1799) / В. Опанасенко // Пам'ять століть. – 2001. – № 1. – С. 100–107.

551. **Костенко І. П.** Графи Кападістрія і Кушелєв-Безбородько : [за листами графа Г. Г. Кушелєва до сина, О. Г. Кушелєва-Безбородька] / І. П. Костенко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 18. – С. 61–65.

552. **Мельник Л.** Олександр Безбородько і Україна / Л. Мельник // Київська старовина. – 2003. – № 4. – С. 127–140.

553. **Сидоренко Т.** Канцлер Олександр Безбородько / Т. Сидоренко // Український Дім. – 2003. – Число 11(011). – С. 1. – (Цикл блиц-розповідей про видатних українських діячів, вчених, меценатів).

554. **Симоненко В. І.** Мусіни-Пушкіни – почесні попечителі вищої школи / В. І. Симоненко // Alma mater. – 2004. – № 1, вересень. – С. 4.

555. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 4–5 : *Олександр Андрійович Безбородько*

С. 5–7, 10 : *Ілля Андрійович Безбородько*

С. 10 –13, 22–24 : *Олександр Григорович Кушелєв-Безбородько, почесний попечитель Гімназії вищих наук і Ліцеїв (1815–1855)*

С. 114–116 : *Григорій Олександрович Кушелєв- Безбородько, почесний попечитель Юридичного ліцею (1855–1870)*

С. 117 : Олексій Іванович Мусін-Пушкін, почесний попечитель Юридичного лицю та Історико-фліологічного інституту (1873–1879)

556. **Сейко Н.** Родина Безбородьків у системі доброчинності в сфері освіти України XIX століття / Н. Сейко // Іст.-пед. альманах. – 2006. – № 2. – С. 59–63.

557. **Гребенщикова Г. А.** Александр Андреевич Безбородко : ист. портрет / Г. А. Гребенщикова // Вопросы истории. – 2007. – № 5. – С. 34–48.

558. **Кулик В.** Остання справа О. А. Безбородька / В. Кулик // Ніжин : із глибини віків : матеріали з краєзнавства Ніжина. – Ніжин, 2008. – С. 171– 172.

559. **Бондар Н.** Почесний попечитель Гімназії вищих наук у Ніжині граф Олександр Кушелєв-Безбородько / Н. Бондар // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – К., 2010. – Вип. 9(12). – С. 5–10. – (Сер. «Ніжинознавчі студії», № 7).

560. **Кучерявець В.** «Перший видатний державний муж у Росії з українських уродженців» : князь Олександр Андрійович Безбородько / В. Кучерявець // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – К., 2010. – Вип. 9(12). – С. 15–24.

561. **Сидоренко В.** Людина, що «возродил Малороссию к новой умственной жизни» : граф Ілля Андрійович Безбородько / В. Сидоренко // Там само. – С. 11–14.

562. **Моціяка П. П.** Чому в Ніжині так і не був побудований пам'ятник князеві О. А. Безбородьку? / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011. – Вип. 64. – С. 330–342.

563. **Ромащенко Л. І.** Образ Олександра Безбородька в українській історичній прозі XX століття / Л. І. Ромащенко // Диалог культур. Украина и Россия : Нежинский Санкт-Петербург : материалы X междунар. науч. семинара. – Нежин, 2012. – С. 10– 20.

7.6. Директори

564. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420с.

С. 17–20 : Василь Григорович Кукольник, перший директор Гімназії вищих наук у 1820–1821 роках

С. 20–26 : Іван Семенович Орлай, директор Гімназії вищих наук в 1821–1826 роках

7.6.1. В. Г. Кукольник

565. **Кукольник Н. В.** Г. Кукольник / Н. Кукольник // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 63–69. Те саме : // Гимназия высш. наук и Лицей кн. Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 181–189.

566. **Костенко І. П.** Перший директор / І. П. Костенко // Ніжин. вісник. – 1992. – 5 серп.(№ 64). – С. 3.

567. **Михальский Е. Н.** В. Г. Кукольник и его роль в становлении Гимназии высших наук князя Безбородко / Е. Н. Михальский // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 1–22.

568. **Михальский Е. Н.** Внезапная кончина В. Г. Кукольника. Временное правление Гимназии высших наук князя Безбородко / Е. Н. Михальский // Там само. – Ніжин, 2000. – Вип. 14. – С. 219–239.

569. **Шевченко В.** В. Г. Кукольник – перший директор Гімназії вищих наук у Ніжині / В. Шевченко // Сіверянський літопис. – 2002. – № 2(44). – С. 92–96.

570. **Шевченко В.** Трагічна доля Василя Кукольника / В. Шевченко, О. Герасименко // Деснянська правда. – 2002. – 14 трав. (№ 57). – С. 4.

7.6.2. І. С. Орлай

571. **Кукольник Н. И.** С. Орлай (из памятной книжки) / Н. Кукольник // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 70–80. Те саме : // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 189–202.

572. **Орлай І. С.** // УРЕ. – К., 1962. – Т. 1. – С. 377.

573. ***Скочій А.** Цінна знахідка : [про зв'язки директора Ніжинської Гімназії вищих наук І. С. Орлая з укр. драматургом І. П. Котляревським] / А. Скочій // Радянська Україна. – 1968. – 23 листоп.

574. **Байцура Т.** Иван Семенович Орлай. Жизнь и деятельность : [книга містить унікальні архівні матеріали, зокрема про директорство Орлая в Гімназії вищих наук у Ніжині] / Т. Байцура. – Братислава, 1977. – 239 с.

С. 70–92 : *«Педагогические взгляды и педагогическая деятельность И. С. Орлая в России»*

575. **Ярошенко М.** Науково-педагогічна діяльність І. С. Орлая в Ніжині / М. Ярошенко // Під прапором Леніна. – 1981. – 11 верес. (№ 145). – С. 3–4.

576. **Розвиток** народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – поч. XX ст.) : нариси / відп. ред. М. Д. Ярмаченко. – К. : Рад.школа., 1991. – 381 с.

С. 240–242 : *про І. С. Орлая*

577. **Костенко І. П.** Незрівняний педагог : [про І. С. Орлая] / І. П. Костенко // Ніжин. вісник. – 1992. – 23 верес. (№ 78). – С. 3.

578. **Любченко В. Г.** Науково-педагогічна діяльність І. С. Орлая в Ніжині / В. Г. Любченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 23–33.

579. ***Тригубенко В.** Фундатори освітньої системи XIX ст. : [Іван Орлай на чолі Ніжинського лицю] / В. Тригубенко // Освіта і управління. – 1998. – Т. 2, число 2. – С. 173–176.

580. **Опанасенко В.** До 170-річчя з дня смерті І. С. Орлая / В. Опанасенко // Сіверянський літопис. – 1999. – № 1. – С. 95–98.

581. **Опанасенко В.** Очолював Гімназію : [про І. С. Орлая] / В. Опанасенко // Ніжин. вісник. – 1999. – 13 лют.(№ 11). – С. 2.

582. **Кондратюк К.** Орлай Іван Семенович / К. Кондратюк // Довідник з історії України. А–Я / за ред. І. П. Підкови, Р. Шуста. – К., 2001. – С. 538.

583. **Ярмаченко М.** Орлай Іван Семенович / М. Ярмаченко // Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. – К., 2001. – С. 350.

584. **Михальський Е. Н.** Назначение И. С. Орлая директором Гимназии высших наук князя Безбородко в Нежине / Е. Н. Михальский // Література та культура Полісся. – 2003. – Вип. 23. – С. 139–179.

585. **Виноградов И.** «Необыкновенный наставник » И. С. Орлай как прототип одного из героев второго тома «Мертвых душ» / И. Виноградов // Нові гоголезнавчі студії. – Сімферополь, 2005. – Вип. 2(13). – С. 14–55.

586. **Пироженко Л.** Педагогічний портрет у номері : Іван Орлай / Л. Пироженко // Директор школи. Україна. – 2006. – № 12. – С. 38–43.

587. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монография / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Полиграф. – 316 с.

С. 52–58 : І. С. Орлай.

588. **Литвиненко Л.** Подвижник української освіти : [до 240-річчя від дня народження І. С. Орлая] / Л. Литвиненко // Ніжин. вісник. – 2011. – 20 серп. (№ 66). – С. 3.

589. **Птицын А. Н.** Венгерские специалисты в Российской империи : [І. С. Орлай] / А. Н. Птицын // Вопросы истории. – 2012. – № 9. – С. 143–147.

Див. також №№ 590, 596, 597, 764, 785, 811, 822, 4029

7.7. Окремі питання історії Гімназії вищих наук

7.7.1. Організація навчально-виховного процесу

590. **Орлай И. С.** Мнение директора Орлая об учреждении ученого общества при Гимназии высших наук кн. Безбородко // Лавровский Н. А. Гимназия высших наук кн. Безбородко в Нежине (1820–1832). – К., 1879. – С. 143–145. Те саме : // Известия ИФИ в Нежине. – 1879. – Т. III. – Неофиц. отд. – С. 244–246.

591. **Гоголевская** выставка // Гоголевский сборник / под ред. М. Н. Сперанского. – К., 1902. – С. 115 – 287.

С. 279 –287 : «Раздел X. Учебники Гимназии высших наук»

592. **Чудаков Г. И.** Отношение творчества Гоголя к западноевропейским литературам / Г. И. Чудаков // Университетские известия. – 1907. – № 7, июль. – Часть II (неофициальная). – С. 1–62.

С. 5–21 : «Постановка учебного дела в Гимназии высших наук князя Безбородко»

593. **Шенрок В.** Пансионная жизнь в Гимназии и ее влияние на питомцев / В. Шенрок // Покровский В. Николай Васильевич Гоголь. Его жизнь и сочинения : сб. ист.-лит. статей. – 3-е изд. – М., 1910. – С. 22–25.

594. **Гус М.** Живая Россия и «Мертвые души» / М. Гус. – М. : Сов. писатель, 1981. – 355 с.

С. 16–18 : система «естественного права», яка викладалася в Гімназії вищих наук

595. **Кавунник О. А.** Ніжин музичний (до проблеми музичного краєзнавства) : [зокрема музично-естетичне виховання в Гімназії вищих наук князя Безбородька] / О. А. Кавунник // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 146–149.

596. **Білик Т. О.** З історії організації навчального процесу в Гімназії вищих наук князя Безбородька : [за період директорства І. Орлая (1821–1826)] / Т. О. Білик [та ін.] // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т. – Ніжин, 2004. – № 4. – С. 148–151.

597. **Білик Т. О.** Методика викладання мов за концепцією І. С. Орлая : [досвід орг. навч.-виховного процесу в Гімназії вищих наук] / Т. О. Білик // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2005. – Вип. 28. – С. 201–206.

598. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.
С. 26–34 : «Навчальний процес у Гімназії. Викладачі»

599. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монография / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Полиграф, 2008. – 316 с.
С. 48–78 : «Гимназия высших наук : преподавател и и студенты»
С. 79–82: «Учащиеся Гимназии»
Див. також № 251, 805, 817, 821

7.7.2. Літературне життя

600. **Якубина Ю. В.** О преподавании курса словесности в Гимназии высших наук кн. Безбородко / Ю. В. Якубина // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 40–41.

601. **Самойленко Г. В.** Нежинская литературная школа I пол. XIX в. и видные ее представители / Г. В. Самойленко // Нежинская филологическая школа (1820–1990) / Г. В. Самойленко. – Нежин, 1993. – С. 3–83.

602. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – Ч. 1. Література. – 99 с.
С. 10–33 : літературне життя в Гімназії вищих наук

603. **Супронюк О. К.** Круг чтения воспитанников Нежинской Гимназии в 20-е годы XIX века (новые материалы) / О. К. Супронюк // Чтение в дореволюционной России : сб. науч. тр. – М., 1996. – С. 54–65.

604. **Супронюк О.** Лектура вихованців Ніжинської Гімназії вищих наук у 20-ті роки XIX ст. / О. Супронюк // Бібліотечний вісник. – 1996. – № 2. – С. 17–21.

605. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин, 2002. – 267 с.

С. 97–172 : «Литературная деятельность гимназистов»

606. **Самойленко Г. В.** Літературне життя Чернігівщини в XII–XX ст. / Г. В. Самойленко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2003. – 328 с.

С. 47–75 : «Літературне життя в Ніжині» : [зокрема в Гімназії вищих наук. Літературні вправи викладачів і гімназистів]

607. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2005. – 420 с.

С. 35–67 : «Розвиток літературних здібностей гімназистів»

608. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монография / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Поліграф, 2008. – 316 с.

С. 130–136 : «Литературная деятельность гимназистов»

С. 136–155 : «Развитие литературных способностей гимназистов»

609. **Супронюк О. К.** Литературная среда раннего Гоголя / О. К. Супронюк. – К. : Академперіодика, 2009. – 177 с.

С. 61–106 : «Глава третья. Гимназические литераторы»

610. **Якубіна Ю. В.** Гоголь і Гімназія вищих наук : біографічний та ейдологічний виміри : монографія / Ю. В. Якубіна. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2012. – 366 с.

С. 125–190 : «Особливості літературної освіти в Гімназії вищих наук : основні принципи і тенденції»

611. **Якубіна Ю. В.** Жанр оды в литературном образовании нежинских гимназистов / Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2015. – Вип. 80. Серія «Філологічні науки», № 5. – С. 126–135.

Див. також №№ 60–64, 66, 67, 75, 84, 89–91, 619, 737, 759, 777, 781, 800, 824, 826, 827

7.7.3. Гімназійний театр

612. **Варнеке Б. В.** Гоголь и театр / Б. В. Варнеке. – Варшава, 1909. – С. 1–30. – (отт. из журн. «Рус. филол. вест.»).

С. 3–5 : шкільні спектаклі

613. **Копержинський К.** З історії театру на Чернігівщині / К. Копержинський // Чернігів і Північне Лівобережжя. – К., 1928. – С. 402–430.

С. 412–423 : про шкільно-громадський театр у Ніжині на початку XIX століття

614. **Дурылин С. Н.** Гоголь и театр / С. Н. Дурылин // Гоголь в школе : сб. статей / под ред. В. В. Голубкова, А. И. Дубовикова. – М., 1954. – С. 506–528.

С. 506–508 : шкільні спектаклі за участі Гоголя в Гімназії вищих наук

615. **Казимиров О.** Український аматорський театр / О. Казимиров. – К. : Мистецтво, 1965. – 133 с.

С. 39–44 : «Аматорські театри навчальних закладів. Ніжинська Гімназія вищих наук, театральна діяльність ліцеїстів М. Гоголя, Н. Кукольника та ін.»

616. ***Волкова Л. П.** Значение нежинского театра в становлении драматургических принципов Гоголя / Л. П. Волкова // Сб. работ асп. Воронеж. гос. ун-та. – 1967. – Вып. 3. Гуманитарные науки. – С. 117–121.

617. **Неділько Г. Я.** Театр Ніжинської гімназії : [1824–1827 рр.] / Г. Я. Неділько // Мистецтво. – 1969. – № 6. – С. 27–28. Те саме : // Під прапором Леніна. – 1970. – 17 лют. (№ 26). – С. 3 ; 18 лют. (№ 27). – С. 4.

618. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина. Ч. 2. Театральне та музичне життя в Ніжині в XVII – XX ст. / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 166 с.

С. 3–8 : аматорський театр Ніжинської Гімназії вищих наук

619. **Самойленко Г.** Костянтин Базилі в Ніжині / Г. Самойленко // Греки в Ніжині : зб. ст. і матеріалів. – К., 2001. – Вип. II. – С. 237–245.

С. 240–242 : театральна та літературна творчість гімназистів в 1825–1827 роках

620. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин, 2002. – 267 с.

С. 88–97 : «Театральные увлечения гимназистов»

621. **Хоменко Ю.** Роль театру у формуванні естетичних поглядів М. Гоголя-гімназиста : [зокрема про аматорський театр Гімназії вищих наук] / Ю. Хоменко // Сіверянський літопис. – 2002. – № 3. – С. 55–58.

622. **Володченко Ж. М.** Художньо-просвітницька діяльність учнів Гімназії вищих наук кн. Безбородька : [зокрема про їх театральну та літературну діяльність] / Ж. Володченко // Український вимір : міжнар. зб. інформ., освіт., наук., метод. ст. і матеріалів з України та діаспори. – Ніжин, 2003. – С. 108–117.

623. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 55–61 : «Аматорський театр»

624. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монография / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Поліграф, 2008. – 316 с.

С. 120–129 : «Театральные увлечения гимназистов»

625. **Самойленко Г. В.** Творча спадщина М. Гоголя на перетині епох / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. – 200 с.

С. 75–83 : «Театральная деятельность Гоголя в Нежинской гимназии»

626. **Самойленко Г. В.** Театри і актори Північного Лівобережжя України / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2010. – 199 с.
С. 17–24 : «Театр у Гімназії вищих наук кн. Безбородька у Ніжині»

7.7.4. «Справа про вільнодумство»

627. **Лавровский Н. А.** Гимназия высших наук кн. Безбородко в Нежине. 1820–1832 / Н. А. Лавровский. – К., 1879. – 135 с.+ прилож. (с. 138–158).
С. 94–135 : виклад історії про вільнодумство в Гімназії вищих наук

628. **Савва В. И.** К истории о вольнодумстве в Гимназии высших наук князя Безбородко / В. И. Савва. – Харьков, 1908. – 19 с. – (отт. из «Сб. Харьк. Ист.-филол. об-ва, изд. в честь проф. Н. Ф. Сумцова, Т. 18»).

629. **Иофанов Д. Н. В.** Гоголь. Детские и юношеские годы / Д. Иофанов. – К. : АН УССР, 1951. – 430 с.
С. 365–418 : «Дело о вольнодумстве» (материалы и документы)

630. **Машинский С.** В Нежинской Гимназии высших наук / С. Машинский // Смена. – 1952. – № 5. – С. 4–5.

631. **Машинский С. И.** Гоголь и «дело о вольнодумстве» : из истории пребывания Н. В. Гоголя в Нежинской Гимназии / С. И. Машинский // Литературное наследство. – М., 1952. – Т. 58. – С. 495–532.

632. **Стогнут А. С.** Новые страницы к «Делу о вольнодумстве» в Нежинской Гимназии высших наук / А. С. Стогнут, И. К. Кононенко // Учен. зап. / Нежин. гос. пед. ин-т. – 1954. – Т. IV–V. – С. 163–209.

633. **Машинский С. И.** Гоголь и «дело о вольнодумстве» / С. И. Машинский. – М. : Сов. писатель, 1959. – 294 с.

634. **Машинский С. И.** «Дело о вольнодумстве» и творчество Гоголя / С. И. Машинский // Новый мир. – 1959. – № 3. – С. 206–217.

635. **Лисенко М.** До питання про Малоросійське товариство (1821–1825) / М. Лисенко // УІЖ. – 1967. – № 4. – С. 66–75.
С. 71–74 : «справа про вільнодумство» в Ніжинській Гімназії вищих наук

636. **Машинский С. И.** Чемодан Адеркаса : о вольнодумстве в Нежинской Гимназии периода учебы в ней Н. В. Гоголя / С. И. Машинский. – М. : Дет. лит., 1968. – 135 с. То же : // 2-е изд., доп. – М., 1974. – 143 с.

637. ***Сергієнко Г.** Матеріали про вільнодумство в Ніжинській Гімназії вищих наук / Г. Сергієнко // Архіви України. – 1970. – № 4. – С. 69–74.

638. **Сергієнко Г. Я.** Вільнодумство в Ніжинській Гімназії вищих наук / Г. Я. Сергієнко // Суспільно-політичний рух на Україні після повстання декабристів. 1826–1850. – К., 1971. – Розд. 2. – С. 59–112.

639. ***Петряєв Е.** Наставник Гоголя : [К. В. Шапалинський, один з фігурантів у «справі про вільнодумство»] / Е. Петряєв // Лит. Россия. – 1984. – 15 лютого (№ 24). – С. 24.

640. **Прийма Ф. Я.** Гоголь и народная Россия / Ф. Я. Прийма // Рус. лит.– 1984. – № 2. – С. 3–27.

С. 3–6 : Гоголь у Ніжинській Гімназії вищих наук. «Справа про вільнодумство»

641. **Крупенко О.** Суспільне життя Ніжина і Ніжинщини у першій половині XIX століття / О. Крупенко // Сіверянський літопис. – 2001. – № 5. – С. 5–54.

С. 53–54 : Гімназія вищих наук. «Справа про вільнодумство»

642. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 67–83 : «Справа про вільнодумство»

643. **Філіпченко Б.** Юхим Іванович Філіпченко – випускник Гімназії вищих наук князя Безбородька / Б. Філіпченко // Alma mater. – 2005. – № 4, грудень. – С. 2.

Деякі деталі «Справи про вільнодумство»

644. **Дудченко Г. М.** Справа ніжинських «вільнодумців» : історіографічний аналіз проблеми (дореволюційна історіографія) / Г. М. Дудченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 31. – С. 133–141.

645. **Ніжин** : із глибин віків... : матеріали з краєзнавства Ніжина / авт.-упоряд. Л. Б. Петренко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2008. – 427 с.

С. 179–181 : «Справа про вільнодумство» у Гімназії вищих наук»

646. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монографія / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Поліграф, 2008. – 316 с.

С. 187–204 : «Последний год учебы Н. Гоголя в Гимназии. Дело о вольнодумстве»

647. **Емельянов В.** Профессор Нежинской Гимназии высших наук Казимир Варфоломеевич Шаполинский : [на тлі «справи про вільнодумство»] / В. Емельянов // Поляки в Ніжині : Культура. Освіта. Наука. – Ніжин, 2010. – Вип. 4. – С. 89–93.

7.8. Письменники, діячі науки і культури, що навчалися в Гімназії вищих наук

648. **Неділько Г. Я.** З архіву Гімназії вищих наук / Г. Я. Неділько // Радянське літзнавство. – 1962. – № 4. – С. 125–128.

Деякі уточнення і доповнення до біографій українських письменників і діячів культури, що навчалися у Ніжині

649. **Неділько Г. Я.** Віктор Забіла в Ніжині : [укр. поет-романтик, навчався у Гімназії вищих наук в 1822–1825 роках] / Г. Я. Неділько // Під прапором Леніна. – 1969. – 25 листоп. (№ 185). – С. 3.

650. **Гулак А. М. В. І.** Даль і вихованці Ніжинської Гімназії вищих наук : [зв'язки рос. письменника, вченого, автора «Толкового словаря» з Гребінкою, Гоголем, Редкіним, Гудимою – випускниками Гімназії вищих наук] / А. М. Гулак // Під прапором Леніна. – 1971. – 23 листоп.(№ 185). – С. 3 ; 24 листоп. (№ 186). – С. 3.

651. **Самойленко Г. В.** Нежинская филологическая школа. 1820–1990 / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 172 с.
С. 22–83 : вихованці Гімназії вищих наук

652. **Самойленко Г.** Костянтин Базилі в Ніжині / Г. Самойленко // Греки в Ніжині : зб. ст. і матеріалів. – К., 2001. – Вип. 2. – С. 237–245.

Відомий літератор, дипломат. Автор публіцистичних книг про Близький Схід. Навчався у Гімназії вищих наук у 1822 –1829 рр.

653. ***Якубіна Ю. В.** Нежинская Гимназия высших наук в судьбе Нестора Кукольника / Ю. В. Якубіна // Социологический журнал : междунар. сб. науч.-практ. работ. – Ростов н /Д., 2008. – Вып. 5. – С. 187–197.

654. **Кучерявец В.** «Нет уз священнее товарищества» : Микола Гоголь і Костянтин Базилі : [зокрема про гімназійні роки обох] / В. Кучерявец // Ніжинська старовина. – 2009. – Вип. 8(11). – С. 27–33.

655. **Якубіна Ю. В.** Віктор Забіла і Гімназія вищих наук / Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 47. – С. 89–99.

656. **Моціяка О. М.** Петро Редкін і Гімназія вищих наук князя Безбородька / О. М. Моціяка, П. П. Моціяка // Там само. – Ніжин, 2013. – Вип. 72. – С. 278– 294.

У статті досліджується період навчання в Ніжинській Гімназії вищих наук відомого юриста і педагога Петра Григоровича Редкіна

657. **Моціяка О.** Перший золотий медаліст Гімназії вищих наук князя Безбородька : [про П. Г. Редкіна, випускника Гімназії 1826 року] // Ніжинці відомі й невідомі : особистісний фактор у регіональній історії : матеріали ІІ міськрайонної краєзн. конф. (31 жовтня 2016). – Ніжин, 2016. – С. 60–69.

Див. також підрозділ 2. 1., №№ 418, 421

7.8.1. М. В. Гоголь

7.8.1.1. Документи. Листи

658. **Дворянский** протокол Гоголя. – Письмо Гоголева отца к директору Гимназии высших наук кн. Безбородко В. Г. Кукольнику. – Прошение в Конференцию Гимназии высших наук от ученика 9-го класса Гоголь-Яновского. – Отметки. – Отрывок из журнала надзирателей. – Классные упражнения Гоголя. – Аттестат // Кулиш П. Записки о жизни Ник. Вас. Гоголя. Приложение. – СПб., 1856. – Т. 2. – С. 271–278.

659. **Неизданные** письма Н. В. Гоголя к П. П. Косяровскому, относящиеся к 1827–1828 годам, ко времени окончания Гоголем курса в Нежинском лицее. Сообщил Н. П. Косяровский // Русская старина. – 1876. – Январь. – С. 39–45.

660. **Владимиров П. В.** Из ученических лет Гоголя : [лист Миколи Гоголя до Герасима Висоцького (1827р.)] / П. В. Владимиров // Изв. Киев. ун-та. – 1890. – № 5. – С. 1–45.

661. **Горленко В.** Юношеское письмо и портрет Гоголя / В. Горленко // Киевская старина. – 1890. – Т. 31. – С. 331–332.

662. **Два доклада** В. А. Гоголя Трощинскому : [зокрема про навчання Миколи Гоголя в Гімназії вищих наук] / Шенрок В. И. Материалы для биографии Гоголя : в 4 т. – М., 1895. – Т. 1. – С. 379–383.

663. **Письма** Н. В. Гоголя : в 4 т. / ред. В. И. Шенрока. – СПб. : Издание А. Ф. Маркса, 1901. – Т. 1. – 628 с.

664. ***Зельднер Е. И.** Письма Зельднера – учителя и воспитателя Гоголя // Исторический вестник. – 1902. – февраль.

665. **Сребницкий И. А.** Материалы для биографии Н. В. Гоголя из архива Гимназии высших наук / И. А. Сребницкий // Гоголевский сборник. – К., 1902. – С. 288–425. С. 291–312 : «Введение», С. 313–425 : «Документы»

666. **Заболотский П. А.** Вновь найденное самое раннее из нежинских писем Гоголя / П. А. Заболотский // ЖМНП. – 1911. – № 3. – Отд. 3. – С. 124–131.

667. **Текст** самого раннего Нежинского письма Гоголя (10 июня 1821 года) // Сб. Ист.-филол. о-ва при ИФИ кн. Безбородко. – 1911. – Т. 7.– Отд. 2. – С. 1.

668. **Документы** из архива Гимназии высших наук кн. Безбородко в Нежине с примечаниями Василия Гиппиуса (Из правления Гимназии высших наук князя Безбородко (Нежин, 22 дек., 1826, № 388 ; 28 янв. 1827, село Васильевка ; 10 окт., на имя Д. Е. Ясновского от Николая Гоголя-Яновского) // Н. В. Гоголь. Материалы и исследования. – М. ; Л., 1936. – Т. 2.– С. 377–406.

669. **Гоголь Н. В.** Полное собрание сочинений в 14 т. Т. 10 : Письма. 1820–1835 / Н. В. Гоголь ; под ред. В. В. Гиппиуса. – М. : Изд-во АН СССР, 1940. – 538 с. С. 33–129 : листи Гоголя ніжинського періоду

670. **Афанас'єва З.** Листи з Ніжина / З. Афанас'єва // Під прапором Леніна.– 1982. – 1 верес. (№ 140). – С. 4.

671. **Супронюк О. К.** Из комментариев к письмам Н. В. Гоголя : [листи Гоголя з Ніжина до Г. І. Висоцького] / О. К. Супронюк // Русская литература. – 1989. – № 1. – С. 156–163.

672. **Супронюк О.** До коментування ранніх листів Миколи Гоголя : [листи від 19 березня і 26 червня 1827 р. до Г. Висоцького] / О. Супронюк // Київська старовина. – 1998. – № 3. – С. 169–171.

673. **Гоголь Н. В.** Полное собрание сочинений и писем : в 17 т. Т. 10 : Переписка. 1820 –1834 / Н. В. Гоголь ; сост., подгот. текстов и коммент. И. А. Виноградова, В. А. Воропаева. – М. ; К. : Изд-во Московской Патриархии, 2009. – 392 с.

С. 789 : листи Гоголя ніжинського періоду

674. **Сорока Г.** Листи М. В. Гоголя ніжинського періоду / Г. Сорока // Ніжинська старовина. – К., 2009. – № 8(11). – С. 43–45.

675. **Листи** Миколи Гоголя з Ніжина / упоряд. В. І. Калитка. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2011. – 104 с.

7.8.1.2. Література

676. ***Аксаков С.** Несколько слов о биографии Н. В. Гоголя / С. Аксаков // Московские ведомости. – 1853. – № 36.

677. **Кулиш П.** <Николай М.> Опыт биографии Николая Васильевича Гоголя. Период первый / П. Кулиш // Современник. – 1854. – Т. LXIII, № II, февраль. – Отд. II. – С. 37–69.

678. **Николай М.** [П. А. Кулиш] Опыт биографии Н. В. Гоголя, со включением до сорока его писем / П. А. Кулиш. – СПб. : В тип. Эдуарда Праца, 1854. – 206 с.

С. 12–29 (первый период) : Гоголь в Гімназії вищих наук. Листи

679. **Николай М.** [П. Кулиш] Записки о жизни Николая Васильевича Гоголя, составленные из воспоминаний его друзей и знакомых и из его собственных писем : в 2 т. / П. Кулиш. – СПб., 1856. – Т. 1. – 339 с.

С. 1–58 : Гоголь в Гімназії вищих наук

680. **Кулиш П. А.** Н. В. Гоголь / П. А. Кулиш // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 2. – С. 29–62.

С. 31–42 : Гоголь в Гімназії вищих наук

681. ***Хойнацкий А. Ф.** К биографии Гоголя (Из времени определения его в Гимназию) / А. Ф. Хойнацкий // Древняя и новая Россия. – 1878. – Кн. 1. – С. 85.

682. **Лавровский Н. А.** Гимназия высших наук кн. Безбородко в Нежине (1820–1832) / Н. А. Лавровский. – К., 1879. – 135 с. Приложения : С. 138–158.

С. 51–62 : Гоголь в Гімназії вищих наук

683. **Лавровский Н. А.** Гимназия высших наук князя Безбородко в Нежине. 1820–1832 / Н. А. Лавровский // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – 1879.–Т. Ш. – С. 102–258.

С. 102, 110, 145, 146, 151–163, 168, 195, 210, 211 : Гоголь в Гімназії вищих наук

684. ***Кашменский Ф.** Новые сведения о пребывании Гоголя в Нежинской Гимназии. По поводу соч. Н. Лавровского «Гимназия высших наук кн. Безбородко» / Ф. Кашменский // Харьк. губерн. ведомости. – 1880. – № 270.

685. ***Гоголь** в Нежине // Одесский вестник. – 1881. – № 196.

686. **Кулиш П. А.** Н. В. Гоголь / П. А. Кулиш // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 2. – С. 360–379.

С. 362–366 : Гоголь в Гимназии высших наук

687. **Лавровский Н. А.** Гимназия высших наук князя Безбородко в Нежине / Н. А. Лавровский // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко в Нежине. – СПб., 1881. – С. 27–109.

С. 53–56, 58–61, 65, 94 : Гоголь в Гимназии высших наук

688. **Пономарев С. И.** Памяти Гоголя (Материалы для библиографии литературы о нем) / С. И. Пономарев // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – К. ; Лейпциг, 1882. – Т. VII. II. – С. 1–60.

С. 10 : «Школьные годы»

689. ***Надеждин Н.** Гимназические годы Гоголя : биографический рассказ / Н. Надеждин. – СПб. : Издание т-ва М. О. Вольф, 1883. – 89 с.

690. **Пономарев С.** Нежинский журнал Н. В. Гоголя : [про рукописний журнал під назвою «Метеор литературы» за 1826 рік, що видавався в Гимназії вищих наук] / С. Пономарев // Киевская старина. – 1884. – Т. 8, № 5, май. – Известия и заметки. – С. 142–146.

691. ***И. М.** Ученические годы Гоголя / И. М. // Елизаветградский вестник. – 1886. – № 26, 27.

692. **Коялович А. М.** Детство и юность Н. В. Гоголя : биографический очерк / А. М. Коялович // Московский сборник / под ред. С. Шарапова. – М., 1887. – С. 202–272.

693. **Шенрок В. И.** Ученические годы Гоголя . Биографические заметки / В. И. Шенрок. – М. : Тип. п/ф «Т. Рис», 1887. – 131 с.

694. **Владимиров П. В.** Из ученических лет Гоголя / П. В. Владимиров // Изв. Киев. ун-та. – 1890. – № 5. – С. 1–46.

695. **Шенрок В.** Н. В. Гоголь и А. С. Данилевский / В. Шенрок // Вестник Европы. – 1890. – № 1. – С. 71–118.

696. ***Анненская А. Н.** Гоголь, его жизнь и литературная деятельность. Биографический очерк / А. Н. Анненская. – 2-е изд. – СПб., 1894.

С. 17–18 : «Гоголь в Нежине»

697. **Науменко В.** Ученическое сочинение Н. В. Гоголя : [текст і коментар до нього] / В. Науменко // Киевская старина. – 1894. – № 1. – С. 127–128.

698. **Науменко В.** Еще об одном ученическом сочинении Н. В. Гоголя / В. Науменко // Там само. – № 2. – С. 341–342.

699. ***Ученическое** сочинение Гоголя // Русские ведомости. – 1894. – № 20.

700. **Петухов Е. В.** Гимназия высших наук кн. Безбородко в Нежине. 1820–1832 (к 75-летию со дня основания). Исторический очерк / Е. В. Петухов. – СПб., 1895. – 58 с.
С. 41–44 : Гоголь в Гимназии высших наук

701. **Те саме** : // ЖМНП. – 1895. – № 9, сентябрь. – С. 72–129.
С. 112–115 : Гоголь в Гимназии высших наук

702. **Авенариус В. П.** Гоголь – гимназист : [перша повість з біогр.трилогії «Ученические годы Гоголя»] / В. П. Авенариус. – СПб., 1896. – 232 с. + 8 портр. и видов Нежина XIX столетия. Перевидання : М., 1990. – 173 с.

703. **Авенариус В. П.** Гоголь – студент : [друга повість з біогр.трилогії «Ученические годы Гоголя»] / В. П. Авенариус. – СПб., 1898. – 334 с. : (12 л. ил.)

704. ***Авенариус В. П.** Жизнь и приключения Гоголя-студента / В. П. Авенариус // Родник. – 1896. – № 1.

705. ***Аксаков Н. П.** Юность Гоголя / Н. П. Аксаков // Народное благо. – 1902. – № 8-10, 13, 14, 17, 18.

706. **Заболотский П.** О влияниях, под которыми слагались личность и творчество Гоголя / П. Заболотский // Филологические записки. – 1902. – Вып. II-III. – С. 17–38.
С. 23–26 : Гоголь в Гимназии

707. **Заболотский П.** Опыт обзора материалов для биографии Н. В. Гоголя в юношескую пору / П. Заболотский. – СПб., 1902. – 39 с. Те саме : // Изв. ОРЯС имп. Акад. наук. – 1902. – Т. VII, кн. I-II. – С. 32–70.

708. **Коробка В. И.** Детство и юность Гоголя / В. И. Коробка // ЖМНП. – 1902. – № 2. – Отд. 2. – С. 239–286.

709. **Сперанский М. Н.** Гимназия высших наук. Нежинский период жизни Н. В. Гоголя / М. Н. Сперанский // Памяти Гоголя. Чествование Н. В. Гоголя по случаю пятидесятилетия со дня его смерти / под. ред. Н. П. Дашкевича. – К., 1902. – С. 60–86. Окр. видання : К., 1902. – 29 с.

710. **Шенрок В. И.** Замечания к статье г.Заболотского «Опыт обзора материалов для биографии Н. В. Гоголя в юношескую пору» (СПб.,1902) / В. И. Шенрок // Изв. ОРЯС имп. Акад. наук. – 1902. – Т. 7, кн. 2. – С. 70–78.

711. **Чудаков Г. И.** Отношение творчества Гоголя к западноевропейским литературам / Г. И. Чудаков // Изв. Киев. ун-та. – 1907. – № 7, июль. – С. 1–62.

С. 1–5 : «Происхождение мнения о недостаточности образования Гоголя»

С. 21–23 : «Миросозерцание Гоголя ко времени окончания Гимназии»

712. ***Кулиш П. А.** Ученические годы Гоголя / П. А. Кулиш // Семья и школа. – 1909. – № 4.

713. ***Стороженко А. П.** Из юношеских лет Гоголя / А. П. Стороженко // Семья и школа. – 1909. – № 4.

714. **Коялович А. М.** Товарищеский кружок Гоголя / А. М. Коялович // Николай Васильевич Гоголь. Его жизнь и сочинения : сб. ист.-лит.ст. / сост. В. Покровский. – 3-е изд., доп. – М., 1910. – С. 29–31.

715. **Кулиш П. А.** Занятия Гоголя в Гимназии / П. А. Кулиш // Там само. – С. 18–22.

716. **Лавровский Н. А.** Первоначальные условия жизни, под которыми создавалась личность Гоголя в гимназии / Н. А. Лавровский // Там само. – С. 1–4.

717. **Назаревский А. А.** Гоголь и искусство / А. А. Назаревский. – К., 1910. – С. 1–42. – (оттиск из «Университетских известий св. Владимира»)

С. 2–3 : схильність Гоголя до малювання в Гімназії вищих наук

718. **Шенрок В.** Школьная жизнь Гоголя / В. Шенрок // Николай Васильевич Гоголь. Его жизнь и сочинения : сб. ист.-лит.ст. / сост. В. Покровский. – 3-е изд., доп. – М., 1910. – С. 14–18.

719. **Щеголев П.** Литературные и художественные занятия Гоголя / П. Щеголев // Там само. – С. 25–29.

720. **Иванов И. И.** Гоголь в юности / И. И. Иванов // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – 1911. – Т. XXVI. – С. 1–3.

721. **Щеголев П.** Исторические этюды / П. Е. Щеголев. – СПб. : Шиповник, 1913. – 441 с.

С. 71–128 : «Из школьных лет Н. В. Гоголя. 1821–1825»

722. ***Грузинский А. С.** Мнимый портрет Гоголя-студента / А. С. Грузинский // Наше минуле. – 1918.

723. **Десницкий В.** К изучению жизни и творчества Гоголя. Вопросы и замечания / В. Десницкий // Десницкий В. На литературные темы. – Ленинград, 1936. – Кн. 2. – С. 334–367.

С. 334–349 : Гоголь в Ніжинській Гімназії

724. **Стогнут О.** Гоголь у Ніжині / О. Стогнут // Більшовик Ніжинщини. – 1939. – 31 берез.(№ 74). – С. 3.

725. **Данилов В. В.** Украинские реминисценции в «Мертвых душах» Гоголя : [подробиці ніжинського періоду життя Гоголя] / В. В. Данилов / Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – Чернігів, 1940. – Т. 1. – С. 77–91.

726. ***Тищенко В. І.** Гоголь у Ніжині / В. І. Тищенко // Вісті. – 1940. – 19 верес. Те саме : // Радянський Ніжин. – 1944. – 31 берез. – С. 2.

727. **Білан О. А.** Юнацькі роки письменника (М. В. Гоголь і Ніжин) / О. А. Білан // Там само. – 1949. – 30 берез.(№ 38–39). – С. 2.

728. **Иофанов Д. Н. В.** Гоголь. Детские и юношеские годы / Д. Иофанов. – К. : Изд-во АН УССР, 1951. – 431 с.

С. 131–262 : «Гоголь в Нежине»

729. **Стогнут О.** Гоголь в Ніжині / О. Стогнут // Радянський Ніжин. – 1951.– 30 берез. (№ 39). – С. 2.

730. **Кононенко І.** Ніжин за гоголівських часів / І. Кононенко // Радянський Ніжин. – 1952.– 15 лют.(№ 20).– С. 2.

731. **Кулик Г. И.** Институт имени Н. В. Гоголя (изучение материалов о нежинском периоде жизни Н. В. Гоголя) / Г. И. Кулик // Вестн. высш. школы. – 1952. – № 2. – С. 57–58.

732. **Стогнут О. С.** Гоголь в Ніжині / О. С. Стогнут, І. Кононенко // Радянський Ніжин. – 1952. – 13 січ.(№ 6). – С. 2 ; 16 січ. (№7). – С. 2.

733. **Кругляк М. И.** Мысли Н. В. Гоголя о личности и воспитании / М. И. Кругляк // Учен. зап. / Нежин. пед. ин-т им. Н. В. Гоголя. – К., 1954.– Т. IV–V. – С. 103–134.

С. 104–107 : Гоголь і Ніжинська Гімназія вищих наук

734. **Машинский С. И.** Гоголь в Нежинской гимназии / С. И. Машинский // Гоголь в школе : сб. ст. / под ред. В. В. Голубкова, А. Н. Дубовикова. – М. : Изд-во АПН РСФСР, 1954. – С. 157–199.

735. **Савченко Ю. А.** Гоголь в Нежине / Ю. А. Савченко // Учен. зап. / Нежин. гос. пед. ин-т. – 1954. – Т. IV–V. – С. 153–162.

736. ***Линтур П. В.** Влияние русской литературы на творчество закарпатских писателей / П. В. Линтур // Наук.зап. / Ужгород. держ. ун-т. – 1956. – Т. 20.

С. 140 : Орлай и Гоголь

737. **Прохоров Е. И.** «Сочинения Николая Гоголя» издания 1842 года как источник текста / Е. И. Прохоров // Вопросы текстологии : сб. ст. / отв. ред. В. С. Нечаева. – М., 1957. – С. 135–169.

С. 137–138 : дружба із Прокоповичем, літературні інтереси гімназистів

738. **Мурашко В.** Гоголь в Ніжині / В. Мурашко // Деснянська правда. – 1959. – 1 квіт.(№ 66). – С. 3.

739. **Степанов Н. Л.** Н. В. Гоголь. Творческий путь / Н. Л. Степанов. – 2-е изд. – М. : Худож. лит., 1959. – 606 с.
С. 9–41 : «Юношеские годы». «Ганц Кюхельгартен»
740. **Степанов Н. Л.** Гоголь / Н. Л. Степанов. – М. : Молодая гвардия, 1961.– 431 с. : ил. –(Сер. «ЖЗЛ», вып. 10(324)
С. 33–78 : «Гимназия высших наук»
С.79 –112 : «Начало пути»
741. **Полторацький О. І.** Повість про Гоголя. Дитинство. Юність / О. І. Полторацький. – К. : Дніпро, 1971. – 382 с.
742. **Васильківський Г. П.** Гоголь у Ніжині (1821–1828) / Г. П. Васильківський // Під прапором Леніна. – 1979. – 14 квіт.(№ 60).– С. 3.
743. **Ковальчук О.** Гоголь в Ніжині / О. Ковальчук // Там само.
744. **Осокін В.** Про гоголівську «Книгу всякої всячини» / В. Осокін // Прапор. – 1979. – № 6. – С. 129–131.
745. **Золотусский И.** Гоголевский Нежин : к биографии Н. В. Гоголя / И. Золотусский // В мире книг. – 1980. – № 10. – С.73–75.
746. **Гус М.** Живая Россия и «Мертвые души» / М. Гус. – М. : Сов. писатель, 1981. – 355 с.
С. 16 –18 : система «естественного права», що вивчалася Гоголем в Гімназії вищих наук
747. **Васильківський Г. П.** Роки навчання / Г. П. Васильківський // Під прапором Леніна. – 1984. – 10 лют.(№ 24). – С. 4.
748. **Гончар О.** Гоголь на Україні / О. Гончар // Венок Н. В. Гоголю. Гоголь и время. – Х., 1984. – С. 138–150.
С.139–142 : збирання українських народних пісень Гоголем під час навчання в Гімназії вищих наук
749. **Золотусский И.** Гоголь / И. Золотусский. – 2-е изд., испр., доп. – М. : Молодая гвардия, 1984. – 527 с. : ил. – (Сер.«ЖЗЛ», вып. II (595).
С. 47–80 : «Глава 3. Гимназия»
750. **Кривова І.** «3 лицейського порога...» : [ніжинські друзі і однокашники Гоголя по Гімназії] / І. Кривова // Деснянська правда. – 1984. – 11 квіт. (№ 71). – С. 4.
751. **Михальський Е. Н.** Гоголь в Нежине / Е. Н. Михальський, Г. В. Самойленко // Венок Гоголю. Гоголь и время / сост. Б. Н. Левин. – Х., 1984. – С. 51–54.
752. **Николаев Д.** Сатира Гоголя / Д. Николаев. – М. : Худож. лит., 1984. – 367 с.
С. 19–52 : Глава «Ты знаешь всех наших существвателей».

753. **Прийма Ф. Я.** Гоголь и народная Россия / Ф. Я. Прийма // Рус. лит. – 1984. – № 2. – С. 3–27.

С. 3–6 : Гоголь в Гімназії, коло читання, викладачі, «справа про вільнодумство»

754. **Симоненко В.** Ранок генія : [роки навчання Гоголя в Ніжині] / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1984. – 20 квіт.(№ 64). – С. 3, 4.

755. **Фридлендер Г. М.** Гоголь и современность / Г. М. Фридлендер // Рус. лит. – 1984. – № 1. – С. 3–13.

С. 5 : про «Книгу всякой всячины», розпочату в Ніжині в 1826 році

756. ***Воропаев В. А.** Три этюда о Гоголе : Из архивных разысканий / В. А. Воропаев // Гоголь : история и современность. – М., 1985.

С. 434–437 : лектура Гоголя ніжинського періоду

757. **Пляшко Л. А.** Город, писатель, время : Нежинский период жизни Н. В. Гоголя / Л. А. Пляшко. – К. : Наук. думка, 1985. – 112 с.

Світ матеріальної культури Ніжина часів навчання в ньому Гоголя. Гімназія вищих наук.

758. **Казарин В. П.** Повесть Н. В. Гоголя «Тарас Бульба». Вопросы творческой истории / В. П. Казарин. – К. ; Одесса : Вища школа, 1986. – 128 с.

С. 25 : коментар до листа Гоголя матері від 21 серп. 1831 р., в якому він повідомляє, що «Глава из исторического романа» написана ним в Гімназії

759. **Манн Ю. В.** М. В. Ломоносов в творческом сознании Н. В. Гоголя / Ю. В. Манн // Ломоносов и русская литература / отв. ред. А. С. Курилов. – М., 1987. – С. 351–37

С. 351–356 : Ніжинська Гімназія вищих наук і літературна освіта Гоголя, система літературної освіти гімназистів, роль професора російської словесності П. І. Нікольського

760. **Жаркевич Н. М.** Нежинский период жизни Н. В. Гоголя и становление его исторических взглядов и интересов (к постановке проблемы) / Н. М. Жаркевич // Наследие Н. В. Гоголя и современность : тез. докл. и сообщ. науч.-практ. конф. (24–26 мая 1988). – Нежин, 1988. – Ч. 1. – С. 7–8.

761. **Жаркевич Н. М.** Ніжинський період біографії М. В. Гоголя у висвітленні російського літературознавства XIX ст. / Н. М. Жаркевич // Тез. доп. II Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. (грудень, 1988). – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 1. – С. 72–73.

762. **Изучение** творчества Н. В. Гоголя в школе : пособие для учителя / Г. В. Самойленко, П. В. Михед, Е. Н. Михальский и др. ; под ред. Г. В. Самойленко. – К. : Рад. школа, 1988. – 272 с.

С. 49–51, 76–78, 125–131, 204–216, 233–234 : Гоголь в Гімназії вищих наук

763. **Супронюк О. К.** Культурне середовище М. В. Гоголя в період навчання в Ніжинській Гімназії вищих наук / О. К. Супронюк // Тез. доп. II Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. (грудень, 1988). – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 1. – С. 71–72.

764. **Жаркевич Н. М.** Н. В. Гоголь и И. С. Орлай (к вопросу о становлении исторических взглядов и интересов Н. В. Гоголя) / Н. М. Жаркевич // Творчество Н. В. Гоголя и современность : тез. докл. и сообщ. науч.-практ. Гогол. конф.(1989, май). – Нежин, 1989. – Ч. 1.– С. 9–10.

765. **Жаркевич Н. М.** До питання про становлення історичних поглядів М. Гоголя / Н. М. Жаркевич // Радянське літ-знавство. – 1989.– № 4. – С. 44–48.

766. **Михальский Е. Н.** Н. В. Гоголь в Нежине : актуальные проблемы изучения (вместо предисловия) / Е. Н. Михальский, П. В. Михед // Н. В. Гоголь и Нежин : Нежинская Гимназия высших наук князя Безбородко, начало творчества : библиогр. указатель. – Нежин, 1989. – С. 3–5.

767. **Попович М. В.** Микола Гоголь : роман-есе / М. В. Попович – К. : Молодь, 1989. – 208 с. : фотоіл.

С. 23–41 : роки навчання в Гімназії вищих наук

768. **Супронюк О. К.** О работе над библиографическим словарем «Н. В. Гоголь и его окружение в период обучения в Нежинской Гимназии высших наук князя Безбородко» / О. К. Супронюк // Творчество Н. В. Гоголя и современность. – Нежин, 1989. – Ч. 1. – С. 11–12.

769. **Авенариус В. П.** Гоголь-гимназист : биограф. повесть / послесл. Л. Магазинника. –М. : Объединение «Всесоюз. молодеж. книжный центр», 1990. – 173 с.

770. **Вересаев В.** Гоголь в жизни. Систематический свод подлинных свидетельств современников / В. Вересаев ; предисл. Ю. Манна ; коммент. Э. Безносова. – Х. : Прапор, 1990. – 680 с.

С. 33–95 : «Детство и школа»

771. ***Жаркевич Н. М.** Становление исторических взглядов Н. В. Гоголя (Н. В. Гоголь и И. Г. Кулжинский) / Н. М. Жаркевич // Тез. докл. III Гогол. чтений. – Полтава, 1990. – С. 27–28.

772. **Киченко А. С.** Нежинская гимназия и формирование представлений молодого Гоголя о древнерусской культуре / А. С. Киченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 37–38.

773. **Маевская Т. П.** Гоголь-гимназист в «Путимце» Н. С. Лескова / Т. П. Маевская // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 147–148.

774. **Маремпольський В.** Відлуння ніжинського періоду : [у «Тарасі Бульбі»] / В. Маремпольський // Там само. – С. 38–40.

775. **Матюхова Г. А.** Роль педагогтики сотрудицтва в формироваанні личностних установок и естетических идеалов Гоголя-гимназиста : [зокрема про систему поглядів на виховання і освіту професорів Гімназії вищих наук] / Г. А. Матюхова // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. I.– С. 41–42.

776. **Самойленко С. Г.** Нежинский товарищ Н. Гоголя / С. Г. Самойленко // Там само.. – Ніжин, 1991. – Вип. 2. – С. 32–43.

С. 32–34 : Гоголь і Прокопович у Гімназії вищих наук

777. **Супронюк О. К.** Литературная среда раннего Гоголя / О. К. Супронюк // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – М., 1991. – Т. 50. – № 1. – С. 58–68.

778. **Денисов В. Д.** Ученик – учитель : к истории взаимоотношений Гоголя и Кулжинского / В. Д. Денисов // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1992. – Вип. 3. – С. 32–34.

779. **Жаркевич Н. М.** Н. В. Гоголь и И. Г. Кулжинский (К вопросу о становлении исторических взглядов) / Н. М. Жаркевич // Література та культура Полісся. – 1992. – Вип. 3. – С. 25–30.

780. **Самойленко Г. В.** Ранний период творчества Н. В. Гоголя : [у Гімназії вищих наук] / Г. В. Самойленко // Там само. – С. 5–24.

781. **Супронюк О. К.** Из новых материалов к биографии Н. Я. Прокоповича (к изучению нежинского литературного окружения Н. В. Гоголя) / О. К. Супронюк // Русская литература. – 1993. – № 4. – С. 110–112.

782. **Манн Ю.** «Сквозь видный миру смех...». Жизнь Н. В. Гоголя. 1809–1835 гг. / Ю. Манн. – М. : МИРОС, 1994. – 472 с. : ил.

С. 61–176 : роки навчання Гоголя в Гімназії вищих наук

783. **Кирилюк З. В.** К проблеме создания Летописи жизни и творчества Н. В. Гоголя : [зокрема «хронологічної канви» життя Гоголя ніжинського періоду] / З. В. Кирилюк, Н. М. Жаркевич // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 35–42.

784. **Мишуков О. В.** Проблема историзма в эпистолярном наследии Н. В. Гоголя-гимназиста / О. В. Мишуков, С. В. Вольский // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 42–44.

785. **Васильев К. К.** И. С. Орлай и Н. В. Гоголь / К. К. Васильев // Там само. – 1997. – Вип. 8. – С. 47–49.

786. **Якубина Ю. В.** Роль Нежинской Гимназии высших наук в формировании религиозных взглядов Н. В. Гоголя / Ю. В. Якубина // IV Гоголівські читання : зб. наук. ст. – Полтава, 1997. – С. 118–120.

787. **Жаркевич Н. П.** Рукописное наследие Н. В. Гоголя на страницах журнала «Киевская старина» / Н. М. Жаркевич // Там само. – Ніжин, 1999. – Вип. 12. – С. 10–15.

Текстуальний опис рукописного ніжинського журналу Гоголя «Метеор літератури» та його шкільного твору «В какое время делаются славяне известны в истории...» .

788. **Самойленко Г. М.** Гоголь і Ніжинська вища школа / Г. Самойленко // Вісті. – 1999. – 2 квіт.(№ 13). – С. 5.

789. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.
С. 29–35 : *Гоголь у Гімназії вищих наук*

790. **Жаркевич Н. М.** О хронологической атрибуции одного из эпизодов биографии Гоголя нежинского периода / Н. М. Жаркевич // Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т. – Ніжин, 2000. – С. 122–125.

791. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.
С. 26–31 : *Гоголь у Гімназії вищих наук*

792. **Луцький Ю.** Навчання Гоголя у Полтаві і Ніжині / Ю. Луцький ; пер. з англ. Т. Михед // Літературний Чернігів. – 2001. – № 16. – С. 107–114.

793. **Якубіна Ю.** К истокам страха у Гоголя (нежинский период) / Ю. Якубіна // Гоголезнавчі студії. – Ніжин, 2001. – Вип. 7. – С. 27–35.

794. **Якубіна Ю.** Про витоки Гоголевого страху (Ніжинський період) / Ю. Якубіна // Сіверянський літопис. – 2001. – № 3. – С. 101–107.

795. **Летопись** жизни и творчества Н. В. Гоголя. Нежинский период (1820–1828) / сост. : Н. М. Жаркевич, З. В. Кирилюк, Ю. В. Якубіна ; вступ. ст. : П. В. Михед. – Нежин : НГПУ, 2002. – 232 с. – (Сер.«Гоголезнавчі студії», вип. 8).

796. **Михед П. В.** Н. В. Гоголь в Гимназии высших наук кн. Безбородко (проблемы изучения) : вступ. ст. / П. В. Михед // Летопись жизни и творчества Николая Гоголя. Нежинский период (1820–1828) / Н. М. Жаркевич, З. В. Кирилюк, Ю. В. Якубіна. – Нежин, 2002. – С. I–VI.

797. **Михед П.** Крізь призму бароко. Статті різних років / П. Михед. – К. : Київ-Центр, 2002. – 334 с.
С. 323–331 : *«Н. Гоголь в Гимназии высших наук кн. Безбородко (проблемы изучения)»*

798. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПУ, 2002. – 262 с.

799. **Якубіна Ю. В.** Православный календарь в жизни Гоголя-гимназиста / Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 16. – С. 8–15.

800. ***Супронюк О. К.** Из новых материалов к характеристике литературной среды раннего Гоголя (по неопубликованным письмам Н. Кукольника 1827 г.) / О. К. Супронюк // Гоголь как явление мировой литературы : материалы междунар. науч. конф., посвящ. 150-летию со дня смерти Н. В. Гоголя. – М., 2003. – С. 103–106.

801. ***Виноградов И.** Религиозное образование Гоголя в Нежинской Гимназии высших наук / И. Виноградов // Н. В. Гоголь и Православие. – М. : Отчий дом, 2004. – С. 154–306, 485–512.

802. **Жаркевич Н. М.** Трилогия В. П. Авенариуса «Ученические годы Гоголя» в контексте художественных традиций русской классической литературы / Н. М. Жаркевич // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2004. – Вип. 24. – С. 145–151.

803. **Якубіна Ю. В.** «Я всегда чувствовал в себе маленькую страсть к живописи» : [витоки естетичних поглядів Гоголя ніжинського періоду] / Ю. В. Якубіна // Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. ун-т.– 2004.– С. 94–98.

804. **Сич М. М.** Гоголь і Ніжинська гімназія : філософія як чинник розвитку творчого таланту / М. М. Сич // Зб. наук. пр. викладачів ун-ту.– Ніжин, 2006.– С. 37–48.

805. **Самойленко Г. В.** Бытовая и учебная жизнь Гимназии высших наук кн. Безбородко в нежинских письмах Н. Гоголя / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2007. – Вип. 40. – С. 68–90.

806. **Забіла Л.** Урок-екскурсія «Гоголь і Ніжин» / Л. Забіла // Наш український дім : наук.-попул. часопис для вчителів України та діаспори. – Ніжин, 2008. – № 2. – С. 37–40.

807. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монография / Г. В. Самойленко ; фото И. Я. Довгоброда, И. Й. Лапина, Т. Д. Пинчук. – Нежин : Аспект-Полиграф, 2008. – 316 с.

У книзі на широкому архівному та документальному матеріалі визначається роль міста Ніжина та Гімназії вищих наук кн. Безбородька в житті та творчості Миколи Гоголя та його товаришів

808. **Якубіна Ю. В.** Ніжинський період біографії Миколи Гоголя : до початків історіографії / Ю. Якубіна // Університет : іст.-філол. журн. – К., 2008. – № 6. – С. 66–79.

809. **Якубіна Ю. В.** Ніжинський період біографії Миколи Гоголя : історіографічний аспект / Ю. В. Якубіна // Сіверянський літопис. – 2008. – № 4. – С. 86–107.

810. **Якубіна Ю. В.** Ніжинський період біографії Миколи Гоголя у дослідженнях кінця XIX – початку XX ст. (на матеріалі праць вчених Історико-філологічного інституту кн. Безбородька) / Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 42. – С. 28–38.

811. **Жаркевич Н. М.** О Гоголе (Н. В. Гоголь глазами XX века) : сб. ст. / Н. М. Жаркевич. – Нежин : НДУ ім. М. В. Гоголя, 2009. – 135 с.

С. 7–52 : «Нежинский период биографии Гоголя как литературоведческая проблема (на материале дореволюционного гоголеведения)»

С. 52–59 : «До питання про становлення історичних поглядів та інтересів М. В. Гоголя»

С.60–65 : «Н. В. Гоголь и И. С. Орлай (чему и как учился Гоголь в Нежинской гимназии высших наук)»

С. 65–71 : « *История как предмет творчески увлечений Н. В. Гоголя и И. Г. Кулжинского*»

С. 85–89 : «*О хронологической атрибуции одного из эпизодов биографии Гоголя Нежинского периода*»

812. ***Ільчук О.** Гоголь в Ніжині : новий погляд на постать письменника / О. Ільчук // *Alma mater.* – 2009. – № 5. – С. 2.

813. **Летопись** жизни и творчества Н. В. Гоголя : нежинский период (1820–1828) / сост. Н. М. Жаркевич, З. В. Кирилюк, Ю. В. Якубина ; вступ. ст. : П. В. Михед. – 2-е изд., перераб., доп. – Нежин : Аспект-Полиграф, 2009.–260 с.

814. **Михед П. В.** Н. В. Гоголь в Гимназии высших наук кн. Безбородко (проблемы изучения) : вступ. ст. / П. В. Михед // *Летопись жизни и творчества Н. В. Гоголя : нежинский период (1820–1828)* / Н. М. Жаркевич, З. В. Кирилюк, Ю. В. Якубина. – 2-е изд., перераб., доп. – Нежин, 2009.–С. 3–10.

815. ***Самойленко Г. В.** М. Гоголь і Ніжинський університет / Г. В. Самойленко // *Сучасна освіта.* – 2009. – № 4(57). – С. 43.

816. ***Самойленко Г. В.** Гоголь у Ніжині / Г. В. Самойленко // *Отчий поріг.* – 2009.– № 4(88). – С. 4–5.

817. **Самойленко Г. В.** Начальные истоки творчества Николая Гоголя : [постановка освіти в Гімназії, театральні уподобання Гоголя] / Г. В. Самойленко // *Література та культура Полісся.* – Ніжин, 2009. – Вип. 52. – С. 3–10.

818. **Самойленко Г. В.** Нежин в жизни и творчестве Н. Гоголя / Г. В. Самойленко // *Русский язык, литература, культура в школе и вузе.* – 2009. – № 2(26). – С. 2–6.

819. **Самойленко Г. В.** Нежинский период жизни Н. Гоголя и начальные истоки его творчества / Г. В. Самойленко // *IX Гоголівські читання : матеріали міжнар. наук. конф. (9-11 берез. 2009).* – Полтава, 2009.– С. 17–22.

820. **Самойленко Г.** Ніжин у житті і творчості Миколи Гоголя / Г. Самойленко // *Alma mater.* – 2009. – № 7. – С. 2.

821. **Самойленко Г. В.** Творча спадщина М. Гоголя на перетині епох / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2009.– 210 с.

С. 7–29 : «*Бытовая и учебная жизнь Гимназии высших наук кн. Безбородко в нежинских письмах Н. Гоголя*»

С. 43–56 : «*Нежинский период творчества Н. Гоголя*»

С. 57–74 : «*Историко-бытовая основа повести Н. Гоголя «Нечто о Нежине, или Дуракам закон не писан»*»

822. **Сич М. М.** Формування творчого таланту Миколи Гоголя (деякі обставини юнацької біографії) / М. М. Сич // *Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. ун-т.* – Ніжин, 2009. – Кн. 1. – С. 19–23.

С. 20–22 : роль викладачів (І. С. Орлай, М. Г. Білоусов) у формуванні світосприйняття юного Гоголя

823. **Супронюк О. К.** Н. В. Гоголь и его окружение в Нежинской гимназии : биобиблиогр. словарь / О. К. Супронюк. – К. : Академперіодика, 2009. – 252 с., 24 с. ил.

824. **Супронюк О. К.** Литературная среда раннего Гоголя : монографія / О. К. Супронюк. – К. : Академперіодика, 2009. – 177 с.

В монографії відновлено літературні та побутові зв'язки Гоголя з існуючим під час навчання в Гімназії колом майбутніх літераторів

825. **Якубіна Ю. В.** Джерела формування літературної дихотомії «столиця – провінція» у творчості Гоголя ніжинського періоду / Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 57. – С. 9–20.

826. **Якубіна Ю. В.** До питання літературної освіти Миколи Гоголя : ніжинська школа : [у статті аналізується програма літ. освіти в Гімназії вищих наук] / Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 55. – С. 29–58.

827. **Якубіна Ю. В.** До питання літературної освіти Миколи Гоголя : російська мова і словесність у Гімназії вищих наук / Ю. В. Якубіна // Там само. – Ніжин, 2009. – Вип. 56. – С. 3–23.

828. **Якубіна Ю. В.** Етнокультурний простір Ніжина як фактор формування художньої свідомості М. Гоголя / Ю. Якубіна // Київська старовина. – 2009. – № 3. – С. 107–149.

829. **Якубіна Ю. В.** «Значительное лицо» в житті й творчості Миколи Гоголя : [епізод з життя Гімназії вищих наук] / Ю. В. Якубіна // Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин держ. ун-т. – Ніжин, 2009. – Кн. 1. – С. 14–18.

830. **Якубіна Ю.** Про витоки творчості М. Гоголя / Ю. Якубіна // Alma mater. – № 7, березень. – С. 2–3.

831. **Якубіна Ю. В.** Гоголь і Гімназія вищих наук : біографічний та ейдологічний виміри : монографія / Ю. В. Якубіна. – Ніжин : НДУ, 2012. – 366 с.

832. **Гоголь** в Нежинской Гимназии высших наук : антологія мемуаров / сост., вступ. ст., подгот. текстів и комент. П. В. Михед, Ю. В. Якубіна. – СПб. : Изд-во «Пушкинский Дом», 2014. – 628 с., 85 ил.

У книзі вперше зібрано повний звіт мемуарів про Гоголя-гімназиста і повсякденне життя вихованців Гімназії вищих наук у Ніжині (1820–1832)

833. **Михед П. В.** Гоголь-гімназист в мемуаристике / П. В. Михед, Ю. В. Якубіна // Література та культура Полісся : зб. наук. ст. – Ніжин, 2014. – Вип. 75. Серія «Філологічні науки», № 2. – С. 24–42. Те саме : // Гоголь в Нежинской Гимназии высших наук : антологія мемуаров / сост. П. В. Михед, Ю. В. Якубіна. – СПб, 2014. – С. 3–26.

7.8.1.3. Ювілеї М. В. Гоголя. Вшанування пам'яті «Великого Ніжинця» в Ніжинській вищій школі і в місті

834. *Открытие памятника Н. В. Гоголю в Нежине : Отчет о сооружении памятника (проф. Н. Я. Грот) ; Речь (протоиерей А. Ф. Хойнацкий) // Киевлянин. – 1881. – № 202.

835. Грот Н. Я. Отчет Комитета по сооружению бюста Н. В. Гоголя в Нежине, читанный на торжественном акте в Институте кн. Безбородко в день открытия бюста, 4 сентября 1881 года / Н. Я. Грот // 4 сентября 1881 года в Нежине. – К., 1882. – Приложения. – С. 22–28.

836. Лавровский Н. А. К биографии Н. В. Гоголя : речь, произнесенная по случаю открытия памятника Гоголю в Нежине 4 сентября 1881 года / Н. А. Лавровский // Изв. НИФИ кн. Безбородко в Нежине. – 1881. – Т. VI. – 1–19. Те саме : // 4 сентября 1881 года в Нежине. Открытие памятника Н. В. Гоголю. – К., 1882. – С. 35–51.

837. *Пономарев С. И. Тридцатилетняя годовщина (по смерти) Н. В. Гоголя. Фельетон / С. И. Пономарев // Киевлянин. – 1882. – № 42. Подпись : Один из народа

838. Сребницкий И. А. Гоголь как национальный русский поэт-художник : речь / И. А. Сребницкий // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – 1881. – Т. VI. – Неофиц. отд. – С. 1–11. Те саме : 4 сентября 1881 года в Нежине. Открытие памятника Н. В. Гоголю. – К., 1882. – С. 51–61.

839. Хойнацкий А. Ф. Уроки религиозно-нравственной жизни и деятельности для писателей, извлеченные из сочинений Н. В. Гоголя : слово по случаю открытия бюста Н. В. Гоголя в Нежине, сказанное в Нежинской институтской церкви 4 сентября 1881 года / А. Ф. Хойнацкий // 4 сентября 1881 года в Нежине. Открытие памятника Н. В. Гоголю. – К., 1882. – С. 28–35.

840. 4 сентября 1881 года в Нежине. Открытие памятника Н. В. Гоголю. Издано Комитетом по сооружению бюста Н. В. Гоголю в Нежине. – К., 1882. – 62 с.

841. Гоголевская выставка (приуроченная к 50-летию со дня кончины писателя) // Гоголевский сборник, изданный состоящей при Историко-филологическом институте князя Безбородко Гоголевской комиссией / под ред. М. Сперанского. – К., 1902. – С. 115–287.

842. Гоголевский сборник, изданный состоящей при Историко-филологическом институте кн. Безбородко Гоголевской комиссией / под ред. М. Сперанского. – К. : Типография С. В. Кульженко, 1902. – 445 с.

843. *Грузинский А. С. Гоголевская выставка в г. Нежине в 1902 г. / А. С. Грузинский. – К., 1902.

844. Заболотский П. А. Гоголевская выставка / П. А. Заболотский // Гоголевский сборник / под ред. М. Н. Сперанского. – К., 1902. – С. 115–287. Дополнения : С. 431.

845. **Отчет** о деятельности состоявшей при Институте князя Безбородко временной «Гоголевской» комиссии : [підготовча комісія для розробки організаційних питань вшанування пам'яті Гоголя в інституті і місті з нагоди 50-річчя від дня смерті письменника] / составил И. А. Сребницкий // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – 1902. – Т. XX. – С. 3–12 (2-я паг.).

846. **Сперанский М. Н.** Гоголевская выставка в институте князя Безбородко в Нежине : каталог / М. Н. Сперанский // Гоголевский сборник / под ред. М. Н. Сперанского. – К., 1902. – С. 185–287.

847. **Шенрок В. И.** Итоги гоголевской юбилейной литературы / В. И. Шенрок // Вестник воспитания. – М., 1902. – № 6. – Критика и библиография. – С. 1– 31 (2-я пагинация)

848. **Коробка Н. И.** Итоги гоголевской юбилейной литературы / Н. И. Коробка // ЖМНП. – 1904. – Ч. CCCLII, апрель. – Критика и библиография. –С. 295–325 ; Ч. CCCLIII, май. – С. 169–210.

849.***Грузинский А. С.** Гоголевская выставка в г. Нежине в 1909 году / А. С. Грузинский . – б. м., б. г.

850. **Иванов И. И.** Речь, произнесенная от имени Нежинского Института на Гоголевских днях в Москве 27 апреля 1909 года / И. И. Иванов // Гоголевские дни в Москве : сб. О-ва любителей рос. словесности. – М., 1909. – С. 151–157.

851. **Петров П. Е.** Речь и стихотворение студента П. Е. Петрова, произнесенные у памятника Н. В. Гоголя при возложении венка от студентов 14 апреля 1909 года // Речи у памятника Н. В. Гоголя в Нежине. – Нежин, 1909. – С. 21–24.

852. **Речи** у памятника Гоголю в Нежине, произнесенные при возложении венков 14 апр. 1909 года (П. А. Заболотский, В. Н. Дьяконенко, В. Г. Вербицкий, П. Е. Петров). – Нежин, 2909. – 24 с.

853. **Заболотский П. А.** «Великому Нежинцу!» : речь, произнесенная у памятника Гоголю в Нежине перед возложением венков от Института, Историко-филологического общества и учащихся 14 апреля 1909 г. / П. А. Заболотский // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – 1911. – Т. XXVI. – С. 28–29.

854. **Заболотский П. А.** Гоголевские юбилейные празднества в Нежине (1809–1909) / П. А. Заболотский // Сб. Ист.-филол. о-ва при Ин-те кн. Безбородко в Нежине. – 1910–1911. – Т.VII. – Отд. 2. – С. 1–17. Окремий відбиток : Нежин, 1910. – 17 с.

855. **Иванов И. И.** Речь при торжественном открытии Памятной доски в честь Гоголя на здании Историко-филологического института 14 апреля 1909 г. (Гоголь в юности) Директора Института И. И. Иванова // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – Нежин, 1911. – Т. XXVI. – С. 1–3 (2-я паг.).

856. **Святування** 75-річного ювілею М. В. Гоголя : [програма святування ювілею з дня смерті письменника у Ніжинському ІНО] // Нове село. – 1927. – 2 квіт.(№ 144). – С. 4.

857. **Василенко Т.** Готуючись до ювілею : [до 130-річчя від дня народж. Гоголя. Діяльність наук. гоголівського гуртка при каф. рос. літ. НДПІ] / Т. Василенко // Більшовик Ніжинщини. – 1939. – 31 берез.(№ 74). – С. 3.
858. **Данильченко Г.** Гоголівський ювілей в пединституті : [130-річчя від дня народження] / Г. Данильченко // Там само. – 2 квіт.(№ 75). – С. 2.
859. **Тищенко В. І.** Вшанування пам'яті великого російського письменника М. В. Гоголя / В. І. Тищенко // Радянський Ніжин. – 1944. – 3 квіт.(№ 18). – С. 2.
860. **Білан О.** В педагогічному інституті : [відзначення 140-річчя від дня народж. М. В. Гоголя] / О. Білан // Там само. – 1949. – 3 квіт.(41). – С. 1.
861. **Васильківський Г. П.** До сторіччя з дня смерті М. В. Гоголя / Г. П. Васильківський // Література в школі. – 1951. – № 5. – С. 88–89.
862. **Гулак К. Д.** Вшанування пам'яті великого російського письменника / К. Д. Гулак // Радянський Ніжин. – 1951. – 23 груд. (№ 153). – С. 2. – (До 100-річчя з дня смерті).
863. **Каплан Б.** Лекції і доповіді про М. В. Гоголя : [діяльність наук. літ. гуртка під кер. О. І. Панфьорова до 100-річчя з дня смерті Гоголя] / Б. Каплан // Там само. – 2 листоп. (№ 131). – С. 2.
864. **Васильківський Г. П.** В місті, де вчився Гоголь / Г. П. Васильківський // Там само. – 1952. – 22 лют.(№ 23). – С. 2. – (До 100-річчя з дня смерті письменника).
865. ***Васильковский Г. П.** В Нежинском педагогическом институте / Г. П. Васильковский // Челябинский рабочий. – 1952. – 4 марта.
866. ***Васильковский Г. П.** Здесь учился Гоголь / Г. П. Васильковский // Тюменская правда. – 1952. – 27 февр.
867. **Гулак К.** Лекції, доповіді про М. В. Гоголя : [викл. і студ. НДПІ виступають на п-вах і в установах міста] / К. Гулак // Радянський Ніжин. – 1952. – 3 лют.(№ 18). – С. 2.
868. **Наукова** студентська конференція : [25-26 лютого, присвяч. 100-річчю з дня смерті М. В. Гоголя] // Там само. – 29 лют.(№ 26). – С. 1.
869. ***Савченко Ю. А.** Здесь учился Гоголь / Ю. А. Савченко // Сталинское племя. – 1952. – 28 февр. ; Красное знамя (Ростов н/Д). – 1952. – 29 февр. – (К 100-летию со дня смерти писателя).
870. **Васильковский Г. П.** Гоголевские дни в Нежине в 1952 г. // Учен. зап. / Нежин. гос. пед. ин-т. – 1954. – Т. IV–V. – Хроника. – С. 211–214.
В рамках заходів до 100 -річчя від дня смерті письменника 1-2 березня 1952 р. в Ніжині відбувся Пленум правління Спілки радянських письменників України ; 3-4 березня –

наукова сесія професорсько-викладацького складу НДПІ спільно з представниками АН УРСР

871. **Білан О. А.** Наш великий Гоголь / О. А. Білан // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт.(№ 40). – С. 1. – (До 150-річчя від дня народження).

872. **Велике** свято культури. Гоголівські торжества в Ніжині : [святкування 150-річчя від дня народж. Гоголя] // Деснянська правда. – 1959. – 3 квіт.(№ 67). – С. 1.

873. **Владимиров В.** Гоголевские торжества в Нежине : [з нагоди 150-річчя від дня народження] / В. Владимиров // Вопросы литературы. – 1959. – № 7. – С. 247–249.

874. **Вшанування** пам'яті М. В. Гоголя : наукова сесія // Радянський Ніжин. – 1959. – 3 квіт.(№ 41). – С. 1.

31 березня – 2 квітня 1959 року в НДПІ відбувалася наукова сесія Президії Спілки письменників України, Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка, АН УРСР і Ніжинського педінституту з нагоди відзначення 150-річчя від дня народження письменника

875. **Заморій Т. П.** Гоголівська наукова сесія в Ніжині (31 берез.–2 квіт. 1959) / Т. П. Заморій // Радянське літ.-знавство. – 1959. – № 4. – С. 155–157.

876. **Карпеко О.** Там, де вчився Гоголь / О. Карпеко // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт.(№ 40). – С. 2.

877. **Коваленко І.** До 150-річчя з дня народження М. В. Гоголя : [як місто і педінститут готуються до ювілейної дати] / І. Коваленко // Радянський Ніжин.– 1959. – 14 січня (№ 6). – С. 4.

878. **Мітинг, присвячений** 150-річчю з дня народження М. В. Гоголя : [в міському сквері за участі О. Карпеко і У. Р. Фохта (ст. наук працівник Ін-ту літ. АН СРСР)] // Радянський Ніжин. – 1959.– 3 квіт.(41). – С. 1.

879. **Москаленко Ю. С.** До знаменного ювілею : [заходи, якими інститут вшановував пам'ять Гоголя] / Ю. С. Москаленко // Деснянська правда. – 1959. – 22 берез. (№ 59). – С. 4.

880. **Панфьоров О. І.** Наш Гоголь / О. І. Панфьоров, Г. П. Васильківський // Радянська освіта. – 1959. – 28 берез.(№ 13). – С. 3.

881. **Повод М. І.** Вічно живий : [відзначення 150-річчя від дня народж. Гоголя] / М. І. Повод // Там само.

882. **Савченко Ю. А.** Пам'ятник М. В. Гоголю у Ніжині : [з історії відкриття пам'ятника М. Гоголю 4 вересня 1881 року] / Ю. А. Савченко // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт.(№ 40). – С. 3.

883. **Папунова Є. І.** Хроніка інститутського життя : [31 берез.– 2 квіт. 1959 року в інституті проходила наук. сесія, присвяч. 150-річчю від дня народж. М. В. Гоголя] / Є. І. Папунова // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. –1960. – Т. XI, вип. 1. – С. 182–185.

884. **Білан О. А.** Наш Гоголь / О. А. Білан // Укр. мова і літ. в школі. – 1969. – 1 квіт. – С. 3. – (До 160-річчя від дня народж. письменника).
885. **Вітанова Н.** Гоголівські читання / Н. Вітанова // Під прапором Леніна. – 1973. – 26 черв. (№ 99). – С. 3.
886. **Жаркевич Н. М.** Юбілею Н. В. Гоголя посвящається : [наук. конф. в НДПІ] / Н. М. Жаркевич // Рус. яз. и лит. в школах УССР. – 1979. – № 4. – С. 79–80.
887. **Культурная** жизнь в СССР. 1951–1965 : хроника. – М. : Наука, 1979. – 678 с. С. 32 : *урочисті збори в м. Ніжині, присвячені 100-річчю з дня смерті М. В. Гоголя*
888. **Неділько Г. Я.** Ювілей Гоголя в Історико-філологічному інституті (сторінки минулого) : [про відзначення 50-річного ювілею від дня смерті М. В. Гоголя 4 березня 1902 року] / Г. Я. Неділько // Під прапором Леніна. – 1979. – 14 квіт.(№ 60). – С. 3.
889. **Свербілова Т.** Наукова конференція в Ніжині : [до 170-річчя від дня народж. М. Гоголя] / Т. Свербілова // Радянське літ.-знавство. – 1979. – № 8. – С. 92–94.
890. **Самойленко Г. В.** Свято єднання : [17–19 квітня в НДПІ проходила Всесоюз. наук. конф., присвяч. 170-річчю від дня народж. М. В. Гоголя] / Г. В. Самойленко // Під прапором Леніна. – 1979. – 14 квіт (№ 60). – С. 3.
891. **Воропаев В. А.** Конференция, посвященная 170-летию со дня рождения Н. В. Гоголя / В. А. Воропаев // Филол. науки. – 1980. – № 1. – С. 92–93.
892. **Шевченко В.** В ім'я величного і вічного. – Слова вогнем пекли : [до 100-ліття відкриття в Ніжині пам'ятника М. В. Гоголю] / В. Шевченко // Під прапором Леніна. – 1981. – 8 верес. (№ 143). – С. 3.
893. **Веркалець М.** Увічнено генієм : [вшанування пам'яті Гоголя в НДПІ] / М. Веркалець // Літ. Україна. – 1984. – 29 берез.(№ 13). – С. 6. – (До 175-річчя від дня народження).
894. **Змак Р.** У вінок генія : [святкування 175-річчя від дня народж. Гоголя в НДПІ] / Р. Змак // Деснянська правда. – 1984. – 3 квіт.(65). – С. 4.
895. **Ленченко Н.** Наша гордість і слава : [урочистості з нагоди 175-річчя від дня народж. М. В. Гоголя в педінституті, участь в них бібліотеки НДПІ] / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Під прапором Леніна. – 1984. – 23 берез. (№ 47). – С. 4.
896. **Неділько Г.** Присвячена М. В. Гоголю : [міжвуз. студ. наук. конф. «Літературне Полісся» до 175-річчя від дня народж. письменника] / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1984. – 11 трав.(№ 75). – С. 3.
897. **Самойленко Г.** Безсмертна спадщина : [каф. рос. літ. готується до ювілею Гоголя] / Г. Самойленко // Там само. – 6 лип. (№ 107). – С. 4.

898. **У вінок** генія : [святкування 175-річчя від дня народж. М. Гоголя в НДПІ] // Деснянська правда. – 1984. – 3 квіт.(№ 65). – С. 4.

899. **Жаркевич Н. М.** Всесоюзна Гоголівська конференція (24-26 травня 1988 року) в Ніжині / Н. М. Жаркевич // Радянське літ-знавство. – 1988. – № 11. – С. 78–80.

900. **Неділько Г. Я.** Ювілеї Пушкіна, Гоголя і Шевченка у Ніжинському Історико-філологічному інституті / Г. Я. Неділько // Друга Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. (грудень 1988) : тез. доп. – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 1. – С. 77–79.

901. **Самойленко Г.** Вивчаючи спадщину Гоголя : [24-26 травня 1988 р. в НДПІ проходила Всесоюзна Гогол. конф.] / Г. Самойленко // Під прапором Леніна. – 1988. – 24 трав. (№ 82). – С. 3.

902. **Самойленко Г. В.** Изучение наследия Н. В. Гоголя в Нежинском пединституте / Г. В. Самойленко // Изучение творчества Н. В. Гоголя в школе : пособие для учителя / под ред. Г. В. Самойленко. – К., 1988. – С. 98–99.

903. **Самойленко Г. В.** Изучение наследия Н. В. Гоголя в Нежинском институте : [друга половина XIX ст.–1988 рік] / Г. В. Самойленко // Наследие Н. В. Гоголя и современность : тез. докл. и сообщ. – Нежин, 1988. – Ч. 2. – С. 98–99.

904. **Зільберман Е.** Гоголівська, наукова : [міжнар. конф. «Микола Гоголь і світова література» відбулася в НДПІ] / Е. Зільберман // Деснянська правда. – 1994. – 18 жовт.(№ 121). – С. 4.

905. **Самойленко Г. В.** Гоголіана ніжинських учених : [5-7 жовтня 1994 року в НДПІ проходила міжнар. конф. «Микола Гоголь і світова культура»] / Г. В. Самойленко // Alma mater. – 1994. – № 9, жовтень. – С. 1, 2. – (До 185-річчя від дня народження письменника).

906. **Самойленко Г.** Гоголь єднає народи : [міжнар. конф. «Микола Гоголь і світова культура» в НДПІ] / Г. Самойленко // Ніжин. вісник. – 1994. – 1 жовт. (№ 77). – С. 2.

907. **Самойленко Г. В.** Наследие Н. Гоголя в трудах ученых Нежинской высшей школы / Г. В. Самойленко // Микола Гоголь і світова культура : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 185-річчю з дня народження письменника. – К. ; Ніжин, 1994. – С. 208–217.

908. **Миколі** Васильовичу Гоголю в день 190-ліття : [як вшановувалися ювілейні дати Гоголя в НВШ, починаючи з 50-х років XIX ст.] // Alma mater. – 1999. – № 12, квітень-травень. – С. 1, 2.

909. **Зеленська Л. І.** Вшанування Миколи Гоголя на Чернігівщині (на основі архівних матеріалів фондів музеїв 1902, 1909, 1913 років) / Л. І. Зеленська // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 16. – С. 186–197.

С. 194–195 : про відкриття в м. Ніжині міської публічної бібліотеки на честь 100-річчя від дня народження письменника згідно постанови Ніжинської міської Думи від 12 квітня 1909 року

910. **Володченко Ж. М.** Утворення і діяльність Музично-драматичного товариства та культурно-просвітницької організації «Просвіта» у м. Ніжині на початку ХХ століття / Ж. М. Володченко, С. І. Самаріна // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2005. – № 2. – С. 139–143.

С. 140 : про підготовку та проведення ювілейного вечора, присвяченого 50-річчю від дня смерті Гоголя (1902)

911. **Нетребко О.** Гоголівськими місцями : [у рамках відзначення 200-річного ювілею письм. здійснено подорож викл. та студ. філол. фак. НДУ] / О. Нетребко, Н. Скоробагатько, О. Зуб // Alma mater. – 2008. – № 2, жовтень. – С. 3.

912. **Вітальні** адреси з нагоди 200-літнього ювілею Миколи Гоголя від Президента України Віктора Ющенка, Голови Верховної Ради Володимира Литвина, Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, інших державних діячів // Там само. – 2009. – № 8, квітень. – С. 1.

913. **Кавунник В.** «Микола Гоголь в історичному і філологічному аспекті» : [до 200-річчя від дня народж. Миколи Гоголя іст. наук.-дискусійним клубом спільно з студрадою іст.-юрид. фак. було проведено розширене засідання] / В. Кавунник // Alma mater. – 2009. – № 8, квітень. – С. 3.

914. **Карский А. А.** Пам'ятник Н. В. Гоголю в Нежине : [виникнення та здійснення задуму відкриття першого в Росії пам'ятника] / А. А. Карский // Література та культура Полісся. – 2009. – Вип. 52. – С. 26–41.

915. **Миколі** Гоголю – 200 років! : [враження гостей НВШ від Гоголівського вузу та його геніального випускника] // Alma mater. – 2009. – № 7, березень. – С. 1.

916. **Миколі** Гоголю – 200 років! : [урочисті заходи з нагоди ювілею в НДУ] // Alma mater. – 2009. – № 8, квітень. – С. 1.

917. **Михед П. В.** Напередодні великого ювілею : [інтерв'ю з керівником Гоголезнавчого центру, д-ром філол. наук, проф. П. В. Михедом / спілкувалася Н. Онищенко] // Там само. – № 7, березень. – С. 4–5.

918. **Онищенко Н.** Божа дивність Гоголя : [урочистості з нагоди 200-річчя від дня народж. письм. в НДУ] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2009. – 16 квіт. (№ 29) – С. 1.

919. **Самойленко Г. В.** Святкування ювілею Миколи Гоголя в Ніжині (200 років від дня народження) / Г. В. Самойленко. – Ніжин : Вид-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2010. – 140 с.

Висвітлено перебіг святкування, презентації ювілейних видань, матеріали Х-ї міжнародної наукової конференції «Микола Гоголь і сучасний світ» (13-15 травня, 2009). У додатках – документи, пов'язані з ювілеєм.

920. **Литвиненко Л.** Вчені-філологи Ніжинського університету до 200-річного ювілею М. В. Гоголя : [презентація низки видань науковців вишу] / Л. Литвиненко, І. Супруненко // Інформ.-наук. вісник. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 37–42.

921. **Медаль «Микола Гоголь»** : [до 200-річчя письменника встановлено відзнаку НДУ імені Миколи Гоголя] // *Alma mater*. – 2010. – № 8, квітень. – С. 2.

922. **Онищенко Н.** 3 нагоди 201-ї річниці Миколи Гоголя : [Ніжин. держ. ун-ту подаровано 17-ти томне повне зібрання творів Миколи Гоголя, видруковане у Москві] / Н. Онищенко // *Alma mater*. – 2010. – № 8, квітень. – С. 3.

923. **Самойленко Г. В.** Гоголевский юбилей 1909 года в Нежине / Г. В. Самойленко // *Література та культура Полісся* : зб. наук. ст. – Ніжин, 2014. – Вип. 75. Серія «Філологічні науки», № 2. – С. 290–309. – (Архівні матеріали та знахідки).

924. **Якубіна Ю.** Гоголь і Ніжин (до 206-ї річниці з дня народження) / Ю. Якубіна // *Alma mater*. – 2015. – № 4(№ 16), квітень. – С. 1.

925. **У безсмертний час** : [5 вересня 2016 року студ. і викл. НВШ, літератори і громад. діячі відмітили 135-річчя відкриття пам'ятника Гоголю] // *Український дім*. – 2016. – Число 5(79). – С. 1.

7.8.2. Є. П. Гребінка

7.8.2.1. Листи

926. **Науменко В.** Письма Е. Гребенки к родным : [одинадцять листів ніжинського періоду (1828–1831)] / В. Науменко // *Киевская старина*. – 1898. – № 12. – С. 425–431.

927. **Гребінка Є. П.** Твори : у 3 т. / упоряд. і прим. І. О. Лучник, А. М. Полотай / Є. П. Гребінка. – К. : *Наук. думка*, 1981. – Т. 3. – 703 с.

С. 503–556 : Листи Є. П. Гребінки до різних осіб, написані у Ніжині в період з 826 по 1831 рр.

7.8.2.2. Література

928. **Михайлов М.** Е. П. Гребенка / М. Михайлов // *Лицей князя Безбородко*. – СПб, 1859. – Отд. 2. – С. 63–76.

С. 64–67 : Гребінка в Гімназії вищих наук (1825–1831)

929. **Михайлов М.** Е. П. Гребенка / М. Михайлов // *Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко*. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 2. – С. 379–387.

С. 380–382 : Гребінка в Гімназії вищих наук (1825–1831)

930. ***Візир М.** Гребінка в Ніжинській гімназії (з маловідомих документів) / М. Візир // *Україна*. – 1962. – № 3. – С. 17.

931. **Неділько Г. Я.** Євген Гребінка у Ніжині / Г. Я. Неділько // *Радянський Ніжин*. – 1962. – 25 січ.(№ 11). – С. 4.

932. **Борт О.** Є. П. Гребінка і Ніжин / О. Борт // *Під прапором Леніна*. – 1968. – 14 груд.(№ 194). – С. 4.

933. **Цибаньова О.** Євген Гребінка / О. Цибаньова. – К. : Молодь, 1972. – 303 с. – (Сер. біографічних творів «Життя славетних»).

С. 13–80 : роки навчання в Гімназії вищих наук

934. **Деркач Б. А.** Євген Гребінка. Літературний портрет / Б. А. Деркач. – К. : Дніпро, 1974. – 149 с.

935. **Неділько Г.** Юності й натхнення край : [роки навчання Є. П. Гребінки у Ніжині. Ніжин у творах письменника] / Г. Неділько // Деснянська правда. – 1982. – 2 лют.(№ 23). – С. 3.

936. **Реп'ях С.** Із Ніжина дорога почалась / С. Реп'ях // Там само. – 1987. – 1 лют.(№ 23). – С. 3.– (До 175-річчя від дня народження Є. Гребінки).

937. **Якубина Ю. В.** Гоголь и Гребенка (нежинский период биографии) / Ю. В. Якубина // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2004.– Вип. 24.– С. 100–108.

938. **Моціяка О. М.** Поезія Євгена Гребінки і романтичні інтенції ніжинського літературного осередку першої половини XIX ст. // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2012.– Вип. 68.– С. 15–31.

939. **Самойленко Г. В.** До проблеми формування творчої особистості Євгена Гребінки періоду навчання в Ніжинській гімназії вищих наук кн. Безбородька / Г. В. Самойленко // Євген Гребінка в крайовому, українському та світовому літературно-мистецькому контексті : зб. наук. ст. – Полтава, 2012. – С. 191–207.

940. **Самойленко Г. В.** Євген Гребінка і Гімназія вищих наук кн. Безбородька у Ніжині : до проблеми становлення творчості письменника / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2012. – Вип. 68. – С. 3–15.

VIII. ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ (1832–1840) І ЮРИДИЧНИЙ (1840–1875) ЛІЦЕЇ КНЯЗЯ БЕЗБОРОДЬКА

8.1. Довідкові матеріали

941. **Ніжинський Фізико-математичний ліцей** // Чернігівщина : енцикл. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – К., 1990. – С. 529–530.

942. **Ніжинський Юридичний ліцей** // Там само. – С. 530–531.

943. **1832–1840 рр.** Період існування Ніженського Фізико-математичного Ліцею // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 55–56.

944. **1840–1875 рр.** Роки функціонування Ніженського Юридичного ліцею // Там само.–С. 58–59.

945. **1845 р.** Почесний попечитель граф О. Г. Кушелев-Безбородько подарував Ніженському юридичному ліцею 175 картин із власної колекції з нагоди 25-річчя Ліцею // Там само. – С. 61.

946. **1846 р., 13 лютого.** У Ніжені побував Т. Г. Шевченко проїздом до Густинського монастиря // Там само. – С. 61

8.2. Документи. Офіційні матеріали

947. **Общий** отчет, представленный Его Императорскому Величеству по Министерству народного просвещения : [зокрема по Лицею кн. Безбородька в Ніжині] // ЖМНП. – 1835–1856. –

за 1835. – 1836. – № 4, апрель – С. LXXVIII – LXXIX.

1837. – 1838. – № 4, апрель. – С. LXXIV – LXXV.

1838. – 1839. – № 4, апрель. – С. 62.

1839. – 1840. – № 5, май. – С. 63.

1840. – 1841. – № 5, май. – С. 61–62.

1841. – 1842. – № 4, апрель. – С. 46.

1842. – 1843. – № 5, май. – С. 64.

1844. – 1845. – № 4, апрель. – С. 4

1845. – 1846. – № 4, апрель. – С. 46.

1847. – 1848. – № 4, апрель. – С. 49.

1848. – 1849. – № 4, апрель. – С. 50.

1849. – 1850. – № 5, май. – С. 64–65.

1850. – 1851. – № 5, май. – С. 84–85.

1851. – 1852. – № 5, май. – С. 70.

1853. – 1854. – № 5, май. – С. 65–66.

1855. – 1856. – № 6, июнь. – С. 80–81.

948. **Ведомость** о числе учащихся и учащих в университетах, Главном педагогическом институте и лицеях : [зокрема в Лицеї кн. Безбородька в Ніжині] // ЖМНП. – 1835–1842. –

в 1833 и 1834. – 1835. – № 5, май. – С. 246–247.

1834 и 1835. – 1836. – № 5, май. – С. 512–513.

1835 и 1836. – 1837. – № 5, май. – С. 264–265.

1836 и 1837. – 1838. – № 5, май. – С. 312–313.

1837 и 1838. – 1839. – № 5, май. – С. 76–77.

1838 и 1839. – 1840. – № 6, июнь. – С. 72–73.

1839 и 1840. – 1841. – № 6, июнь. – С. 28–29.

1840 и 1841. – 1842. – № 4, апрель. – С. 6–7.

949. **Известия** об ученых и литературных трудах профессоров и прочих преподавателей в учебных заведениях Министерства народного просвещения : [зокрема в Лицеї кн. Безбородька в Ніжині] // ЖМНП. – 1842–1857. –

1842. – №1. – Отд. 3. – С.15. 1850. – № 1. – Отд.3. – С. 19.

1843. – № 1. – Отд. 3. – С.15–16. 1851. – № 1. – Отд. 3. – С.17.

1845. – № 1. – Отд. 3. – С. 16. 1852. – №1. – Отд. 3. – С.19.

1846. – № 1. – Отд. 3. – С. 16. 1855. – № 1. – Отд. 3. – С. 20–21.

1848. – № 1. – Отд. 3. – С.14. 1856. – № 1. – Отд. 3. – С. 19.

1849. – № 1. – Отд. 3. – С. 21–22. 1857. – № 1. – Отд. 3. – С. 20.

950. **Извлечение** из Всеподданейшего Отчета г. Министра народного просвещения : [зокрема по Лицею кн. Безбородька в Ніжині] // ЖМНП. – Отд. 1.– 1853–1876. –

за 1852. – 1853. – № 5, май. – С. 76.
1854. – 1855. – №4, апрель. – С. 44–45.
1856. – 1857. – № 7, июль. – С. 62–64.
1857. – 1858. – № 4, апрель. – С. 66–68.
1858. – 1859. – № 8, август. – С. 70–71.
1861. – 1862. – № 11, ноябрь. – С. 131–140.
1863. – 1864. – № 10, октябрь. – С. 63–68.
1867. – 1868. – № 3, март. – С. 20–21.
1868. – 1870. – № 1, январь. – С. 15–16.
1869.– 1871. – № 3, март. – С. 15.
1871. – 1873. – № 2, февраль. – С. 111.
1872. – 1874. – № 6, июнь. – С. 81–82.
1873. – 1875. – № 7, июль. – С. 19–20.
1874. – 1876. – № 6, июнь. – С. 59–61.

951. **Годичный** торжественный акт в Лицее князя Безбородко и Нежинской гимназии, бывший

4 сентября 1859 г. – К., 1859. – 25 с. + Прилож. «Расположение лекций в Лицее кн. Безбородко на 1859 –1860 учеб.год»

4 сентября 1860 г. – К., 1860. – 30 с. + Прилож. «Расположение лекций в лицее кн. Безбородко на 1860 –1861 учеб.год»

4 сентября 1861 г. – К., 1861. – 30 с.

4 сентября 1862 г. – К., 1863. – 39 с.

4 сентября 1863 г. – К., 1863. – 27 с. 4 сентября 1865 г. – 32 с.

952. **Отчет по** Лицею кн. Безбородко // ЖМНП. – 1865, 1866.

за 1864. – 1865. – Апрель. – Отд. II. – С. 161–168.

1865. – 1866. – Октябрь. – Отд. II. – С. 47–53.

953. **Приложение** ко Всеподданейшему отчету г. Министра народного просвещения : [зокрема по Лицею кн. Безбородька в Ніжині] // ЖМНП. – Отд. 1. – 1869, 1873.

за 1867. – 1869. – № 6. – С. 49.

1871. – 1873. – № 4. – С. 118–119

954. **Апреля 12.** О передаче пенсионных капиталов Лицеев Демидовского и Князя Безбородко в Государственное Казначейство // ЖМНП. – 1834.– № 5, май. – Высочайшие повеления. – С. CXVII.

955. **О постепенном** преобразовании Лицея князя Безбородко // ЖМНП. – 1834.– № 1, январь. – Высочайшие повеления. – С. XXIX – XXX.

956. ***Января 2.** О предоставлении воспитанникам Лицея Князя Безбородко, окончившим курс учения, преимуществ, дарованных Уставом 1825 года // Там само. – № 3-4.

957. **О дозволении** профессорам Лицеев, получивших сие звание до введения нового устава, переходить в университеты, не подвергаясь испытанию на степень доктора // ЖМНП. – 1836. – № 7. – Высочайшие повеления. – С.V.

958. **О дозволении** принимать в университет св. Владимира студентов Лицея князя Безбородко без испытаний // Там само. – 1837. – № 11. – С. XIII.

959. **Штат** Лицея князя Безбородко // Там само. – 1840. – № 6, июнь. – С. 167–169.

960. **Извлечение** из исторической Записки о состоянии и действиях Лицея кн. Безбородко и Нежинской гимназии за 1843-1844 учеб. год // Прибавление к «ЖМНП». – 1844. – Кн. 4. – С. 87–93.

961. **Даневский П. Н.** Историческая записка о состоянии и действиях Лицея князя Безбородко и Нежинской гимназии за 1845/46 учеб. год / П. Н. Даневский // Речь и историческая записка, написанная для прочтения в торжественном собрании Лицея князя Безбородко и Нежинской гимназии, бывшем 1846 года июня в 23 день. – Киев, 1846. – С. 89–128.

962. **Акт** Лицея князя Безбородко и Нежинской Гимназии, состоявшийся 1849 года июня 22 дня. – К., 1849. – 221 с.

С. 170 –221 : *«Историческая записка «О состоянии Лицея князя Безбородко и Нежинской гимназии за 1847/48 и 1848/49 учеб. год»*

963. **Историческая** записка о состоянии и действиях Лицея князя Безбородко и Нежинской гимназии в 1854–1855 учеб. году // Речи, произнесенные в торжественных собраниях Лицея князя Безбородко и Историческая записка за 1854–1855 учеб.год. Приложение : «Обозрение преподавания наук и искусств в Лицее князя Безбородко в 1855–1856 учеб. году и Расположение лекций в Лицее князя Безбородко на 1855–1856 учеб. год» (с. 29–31).

964. **Ведомости** об учебных заведениях Министерства народного просвещения за ... 1856 и 1857 гг. : [статистичні дані] // ЖМНП. – 1858. – Апрель. – Отд. III. «Известия об отечественных ученых и учебных заведениях»

С. 6, 11, 20, 22 : *Лицей князя Безбородька*

965. **Гербель Н.** Список должностным лицам Лицея князя Безбородко, состоящим ныне на лицо / Н. Гербель // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 2. – С. 146.

966. **Гербель Н.** Список студентов, окончивших курс в Лицее князя Безбородко со времени преобразования его из математического факультета в юридический до настоящего времени / Н. Гербель // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 2. – С. 155–162. Те саме : // Гимназия высших наук и Лицей кн. Безбородко. – СПб., 1881. – Отд. 2. – С. CXLVI – CLXXXVI.

967. **Акт** в Лицее князя Безбородко : [інформ. про святкування 40-ї річниці існування лицю 4 вересня 1861 року] // ЖМНП. – 1861. – № 11, ноябрь. – Известия и смесь. – С. 71–72.

968. **Акт** в Нежинском лицее : [інформ. про святкування 41-ї річниці існування лицю] // Там само. – 1862. – № 1, январь. – Известия и смесь. – С. 23–28.

969. **Записка** о необходимости преобразования Лицеев Демидовского и князя Безбородко. – СПб. : Типография П. А. Кулиша, 1863. – 64 с.

970. **Торжественный акт** в Лицее князя Безбородко : [інформ. про святкування 42-ї річниці існування лицю] // ЖМНП. – 1863. – № 2, февраль. – Известия и смесь. – С. 111–114.

971. **Учено-литературные труды** лиц, служащих по ведомству Министерства народного просвещения // Там само. – 1864. – № 1. – Отд. 2. – С. 1–40.

С. 7–10 : Лицей князя Безбородька

972. **Лицей** князя Безбородко в Нежине : [особовий склад Юридичного лицю, стат. відомості] // Памятная книжка Министерства народного просвещения на 1865 год. – СПб., 1865. – С. 193.

973. **Апреля 24**. Об Уставе и штате Лицея князя Безбородко и штатах Лицея и Нежинской гимназии // Доп. к Сб. постановлений по М-ву нар. просвещения. 1803–1864. – СПб., 1867. – Стб. 633–638.

974. **Правила** Лицея кн. Безбородко (8 июня 1873) // ЖМНП. – 1874. – № 1. – Отд. 1. – С. 8–20.

975. ***Лицей** князя Безбородко в Нежине : [на 1 января 1873 года] // ЖМНП. – 1875. – № 10, октябрь. – С. 137–139. – (Из Приложения к отчету М-ва нар. просвещения)

1. Ведомость о штате преподавателей в Демидовском и князя Безбородко лицеях [на 1 января 1874г.]

2. Сравнительная ведомость о числе студентов, слушавших лекции и окончивших курс учения в Демидовском и Безбородковском лицеях в 1872 и 1873 годах

976. **Гербель Н.** Список студентов, окончивших курс в Лицее князя Безбородко со времени преобразования его из Гимназии высших наук до нового преобразования из математического факультета в юридический / Н. Гербель // Лицей князя Безбородко. – 1859. – Отд. 2. – С. 151–154.

Те саме, допов. : // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – СПб., 1881. – Отд. 2. – С. СХХХVII – СХ.

8.2.1. Статут Лицеїв князя Безбородька

977. **Устав** Лицея князя Безбородко : [текст статуту] // ЖМНП. – 1840. – № 6, июнь. – Отд. 1. – Высочайшие повеления. – С. 151–166. Подпись : Председатель Государственного Совета князь И. Васильчиков. Заверено имп. Николаем.

978. **Апреля 24.** Устав Лицея князя Безбородко : [проект статуту і штат Юридичного ліцею і штату Ніжинської Гімназії] // Сб. постановлений по М-ву нар. просвещения. Т. 2. Царствование императора Николая I. 1825–1855. Отделение второе. 1840–1855. – СПб., 1864. – Стб. 23–34.

979. **Аніщенко В. О.** Статут Фізико-математичного ліцею князя Безбородька : [ретроспективний аналіз тексту Статуту] / В. О. Аніщенко, О. В. Аніщенко, І. В. Супруненко, М. І. Супруненко // Фіз.-мат. вісник : зб. наук. пр. – Ніжин, 2002. – С. 3–9.

8.3. Директори

980. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 70, 71, 76, 87 : Д. О. Ясновський , директор Гімназії вищих наук та Фізико-математичного ліцею в 1827–1835 рр.

С. 87, 88, 96 : Х. А. Екеблад, директор Фізико-математичного та Юридичного ліцеїв в 1835–1855 рр.

С. 109 : М. М. Могілянський, директор Юридичного ліцею в 1855– 1856 рр.

С. 109, 110 : Є. П. Стеблін-Камінський, директор Юридичного ліцею в 1856–1866 рр.

С. 116 : М. К. Чалий, директор Юридичного ліцею в 1869 –1875 р.

8.3.1. Д. О. Ясновський

981. **Кулжинский И. Д.** Е. Ясновский / И. Кулжинский // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 81–83. Те саме : // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – СПб., 1881. – 2-е изд. – Отд. 1. – С. 206–209.

8.3.2. Х. А. Екеблад

982. **Даневский П. Х.** А. Экеблад / П. Даневский // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 84–85. Те саме : // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 210–212.

8.3.3. М. М. Могілянський

983. **Толбин В. М.** М. Могілянський / В. Толбин // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 88–89.

984. **Коробка П. М.** М. Могілянський / П. Коробка // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 86–87. Те саме, допов. : // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 212–217.

8.3.4. Є. П. Стеблін-Камінський

985. **Толбин В. Е.** П. Стеблін-Каменский / В. Толбин // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – С. 88–89.

986. **Коробка П. Е. П.** Стеблин-Каминский / П. Коробка // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 217–220.

987. ***Самойленко О. В. Є. П.** Стеблін-Камінський – директор-реформатор і просвітник / О. В. Самойленко // Видатні постаті науки, культури і освіти України : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. – К., 2008. – С. 118–123.

8.3.5. Є. В. Гудима

988. **Сребницкий И. Е. В.** Гудима / И. Сребницкий // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 221–222.

Єгор Васильович Гудима, директор Юридичного ліцею в 1866–1869 рр.

8.3.6. М. К. Чалий

989. **Сребницкий И. М. К.** Чалый / И. А. Сребницкий // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – Отд. 1. – С. 223–225.

Михайло Корнійович Чалий, відомий український письменник і педагог, перший біограф Т. Г. Шевченка, директор Юридичного ліцею в 1869–1875 рр.

990. **Чалий** Михало Корнійович // УРЕ. – К., 1964. – С. 244.

991. **1869–1875 рр.** Директором Ніженського Юридичного ліцею працює Михайло Корнійович Чалий (1816–1907) // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 6.

8.4. Література

992. **О курсах** учения в Лицеях с означением преподавателей каждого предмета и методы их преподавания : [зокрема в Лицеї князя Безбородька] // ЖМНП. – 1834. – № 12, декабрь. – С. 434–442.

993. **Сравнительное** состояние Главного педагогического института и Лицеев за 1835 год // ЖМНП. – 1836. – № 10. – Отд. 3. – С. 136–142 ; № 11. – Отд. 3. – С. 336–340.

994. **О обозрении** г. Министром народного просвещения разных учебных заведений // Там само. – 1837. – № 10, октябрь. – С. 178–186.

С. 181 : відвідання міністром Ліцею кн. Безбородька

995. ***Обозрение** преподавания наук в Лицее князя Безбородко в течение 1840–41 учебного года. – Киев, 1841. – 13 с.

996. **Берте Н.** Подробные статистические таблицы учебных заведений в России за 1839 год. Статья вторая . Об учащихся / Н. Берте // ЖМНП. – 1841. – № 12, декабрь. – Отд. 3. – С. 32–50.

С. 32–41 : Ліцей князя Безбородька в Ніжині

997. **Берте Н.** Подробные статистические таблицы учебных заведений в России за 1839 год. Статья вторая. О преподавателях (окончание) / Н. Берте // ЖМНП. – 1841. – № 7, июль. – Отд. 3. – С. 1–45.

С. 20 –21, 26 –27 : Лицей князя Безбородька в Ніжині

998. **Берте Н.** Подробные статистические таблицы учебных заведений в России за 1840 год. Статья третья и последняя. Об учебных пособиях в высших учебных заведениях / Н. Берте // Там само. – 1842. – № 3, март. – Отд. 3. – С. 53–74.

С. 54–69 : Лицей князя Безбородька в Ніжині

999. ***Паевский И. Ф.** Речь об истории и историческая записка о состоянии Лицея князя Безбородко и Нежинской гимназии, написанная на торжественном акте сих заведений, бывшем 1842 года сентября в 27-й день / И. Ф. Паевский. – Киев : Университетская типография, 1843. – 94 с.

1000. **Нежин** (из записок туриста) // Черниг. губерн. ведомости. – 1853. – 30 янв.(№ 5). – С. 33–36.

С. 36 : Лицей князя Безбородька

1001. **Гербель Н.** О рукописях Гоголя, принадлежащих Лицею князя Безбородко / Н. Гербель // Время. – 1861. – Т. 2, № 4. –С. 606–614.

1002. **Известия** из Нежина (о Лицее кн. Безбородко) // ЖМНП. – 1861.– № 12. – Известия и смесь. – С. 162–164.

1003. **Домонтович М.** Материалы для географии и статистики России, собранные офицерами Генерального штаба. Черниговская губерния / М. Домонтович. – СПб., 1865. – XXI, 686 с. : табл., ведомости, приложения.

С. 494–499 : «Краткое сведение о Нежинском Лицее князя Безбородко»

1004. **Нежинский** князя Безбородко лицей // ЖМНП. – 1865. – № 11. – Отд. 4. – С. 11–31.

1005. **Лицей** кн. Безбородко в Нежине // Там само. – 1874. – № 1, январь. – Современная летопись. – С. 4–6.

1006. **Обозрение** деятельности Министерства народного просвещения за 1874 год // ЖМНП.–1875.–№ 2. – Современная летопись. – С. 25–57.

С. 31–32 : Лицей князя Безбородька

1007. **Сребницкий И.** Лицей князя Безбородко / И. Сребницкий // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд., испр. и доп. – СПб., 1881.– С. 110–132.

С. 110 –117 : «Физико-математический факультет»

С. 117–132 : «Юридический факультет»

1008. **Науменко В.** Несколько данных о состоянии Киевского учебного округа в 1835 году / В. Науменко // Киевская старина. – 1890. – № 1. – С. 127– 130.

С. 128 : Лицей князя Безбородька

1009. ***Лейкина-Свирская В. Р.** Интеллигенция в России во второй половине XIX века / В. Р. Лейкина-Свирская. – М. : Мысль, 1971. – 367 с.

С. 76, 77, 85, 128, 149, 332, 343, 347 : Лицей князя Безбородька в Ніжині

1010. ***Касяненко І. Н.** Пионери українства : страничка из біографії Петра Саввича Ефименко / І. Н. Касяненко // Українська життя. – 1914. – № 6-10. – С. 65-69.
1858-1859 роки. Ніжинський Юридичний ліцей. Студенти і викладачі
1011. **Самойленко Г. В.** Нежинський період діяльності Н. Х. Бунге / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1994. – Вип. 4. – С. 16-25.
Микола Християнович Бунге в період з 1845 по 1850 рік викладав закони казенного управління в Юридичному ліцеї кн. Безбородька
1012. **Самойленко Г. В.** Нариси культури. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – 99 с.
С. 33-46 : літературне життя в Фізико-математичному і Юридичному ліцеях (1832-1875 рр.)
1013. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820-1995 / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.
С. 28-30 : «Фізико-математичний ліцей» (1832-1840)
С. 30-38 : «Юридичний ліцей» (1840-1875)
1014. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина. Ч. 3. Освіта та наука / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1996. – 226 с.
С. 146-148 : «Фізико-математичний ліцей(1832 -1840)»
С. 148 -157 : «Юридичний ліцей (1840 -1850)»
1015. ***Чуйко С. Р.** Ліцеї України (XIX – XX ст.) / С. Р. Чуйко. – Тернопіль : Ліком, 1996. – 140 с.
1016. ***Чуйко С. Р.** Можливості розвитку творчих здібностей учнів в ліцеях України XIX століття / С. Р. Чуйко // Освітянин. – 1998. – № 2. – С. 11-13.
1017. **Лисенко Г. М.** Натураліст Антон Андржейовський : ніжинський період діяльності / Г. М. Лисенко, М. В. Шевера // Актуальні питання ботаніки та екології : матеріали конф. молодих вчених-ботаніків України (14-17 верес., 1999). – Ніжин, 1999. – С. 13-17 ; Alma mater. – 2005. – № 1-2, вересень- жовтень. – С. 5.
1018. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.
С. 63-67 : «Фізико-математичний ліцей(1832-1840)»
С. 67-83 : «Юридичний ліцей(1840-1875)»
1019. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.
С. 55-60 : «Фізико-математичний ліцей (1832-1840)
С. 61 - 75 : «Юридичний ліцей» (1840 -1875)
1020. **Фізико-математичний факультет Ліцею князя Безбородька (1832-1840) /** В. О. Аніщенко, О. В. Аніщенко, М. Супруненко, І. В. Супруненко // Фіз.- мат. збірник. – Ніжин, 2001. – С. 3-14.

1021. **Астаф'єва М. М.** Викладання математики в Ніжинському Фізико-математичному ліцеї (педагогічні рефлексії Карла Купфера і Костянтина Будзинського) / М. М. Астаф'єва // Фіз.-мат. вісник : зб. наук. пр. – Ніжин, 2002. – С. 9–12.

1022. **Аніщенко В. О.** Викладачі та чиновники Фізико-математичного ліцею князя Безбородька / В. О. Аніщенко, О. В. Аніщенко, І. В. Супруненко, М. І. Супруненко // Фіз.-мат. збірник. – Ніжин, 2004. – С. 32–47. – Бібліогр. : 46 позицій.

1023. **Аніщенко В. О.** Минуле і сьогодення фізико-математичного факультету / В. О. Аніщенко // Там само. – С. 3–14.

С. 3–5 : Фізико-математичний ліцей князя Безбородька

1024. **Аніщенко В. О.** Фізико-математичний факультет Ліцею князя Безбородька (1832–1840) / В. О. Аніщенко, О. В. Аніщенко, М. І. Супруненко, І. В. Супруненко // *Alma mater*. – 2005. – № 8, квітень. – С. 2.

1025. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 84–92 : «Фізико-математичний ліцей князя Безбородька (1832–1840)»

С. 93–118 : «Юридичний ліцей князя Безбородька (1840–1875)»

1026. **Аніщенко В. О.** Фізико-математичний ліцей князя Безбородька очима почесного попечителя (1833 р.) / В. О. Аніщенко, О. В. Аніщенко // Фіз.-мат. збірник. – Ніжин, 2007. – С. 3–4.

1027. ***Торубара А. О.** Ніжинський Юридичний ліцей князя Безбородька наприкінці 50-х – у першій половині 70-х рр. XIX ст. / А. О. Торубара // Наук. зап. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Серія «Педагогічні та історичні науки». – 2012. – Вип. 103. – С. 259–266.

1028. ***Торубара А. О.** Ніжинський Юридичний ліцей князя Безбородька як осередок юридичної освіти і науки (1840–1875 рр.) / А. О. Торубара // Гілея : наук. вісник. – 2014. – Вип. 90. – С. 52–57.

8.4.1. Письменники, художники, діячі науки і культури, що навчалися в Фізико-математичному та Юридичному ліцеях

1029. **Неділько Г.** З архіву Ніжинського ліцею : [роки навчання О. Афанасьєва-Чужбинського, Л. Глібова, Ф. Богушевича] / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1970. – 24 черв.(№ 99). – С. 3 ; 26 черв.(№ 100). – С. 3.

1030. **Ніжинський державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя** : путівник / авт. тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброда. – К. : Рад. школа, 1970. – 55 с.

С. 14–15 : вихованці Фізико-математичного і Юридичного ліцеїв

1031. **Васильківський Г.** Гербель і Ніжин / Г. Васильківський // Під прапором Леніна. – 1977. – 9 груд. (№ 196). – С. 4.

1032. **Неділько Г.** Ніжин у житті і творчості Леоніда Глібова / Г. Неділько // Там само. – 4 берез. (№ 37). – С. 3–4.

1033. **Неділько Г.** Роки навчання Глібова в Ніжинському ліцеї (1849–1855) / Г. Неділько // Глібовські читання, присвяч. 160-річчю з дня народж. поета : тез. доп. (квітень 1987). – Ніжин, 1987. – С. 18–19.

1034. **Самойленко Г. В.** Нежинская филологическая школа. 1820–1990 / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 172 с.

С. 84–108 : вихованці Фізико-математичного і Юридичного ліцеїв

1035. **Осипова Г.** Сын брацкай Беларусі – выпускнік Нежинскага ліцэя : [класик білоруської літератури Ф. К. Богушевич навчався у Ніжинському Юридичному ліцеї в 1865–1868 рр.] / Г. Осипова // Інформ.-наук. вісн. б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 84–87.

Див. також підрозділ 2. 1, №№ 418, 421

8.4.2. Тарас Шевченко і вихованці Ніжинської вищої школи (Гімназії вищих наук і Юридичного ліцею)

1036. **Воспоминания** о Шевченко / А. С. Афанасьев-Чужбинский // Русское слово. – 1861. – № 5, май. – С. 1–39 (5-я паг.).

С. 18–22 : перебування Шевченка в Ніжині (1843 р.)

1037. ***Грузинський О. С.** Тарас Шевченко в його відношенні до Ніжина та Ніжинщини / О. С. Грузинський // Известия Нежинского исполкома. – 1920. – 9 марта.

1038. **Неділько Г. Я.** Тарас Шевченко в Ніжині / Г. Я. Неділько // Радянський Ніжин. – 1959. – 11 берез. (№ 31). – С. 4.

1039. **Неділько Г. Я.** Тарас Шевченко і його знайомі вихованці Ніжинської вищої школи : [Є. Гребінка, В. Забіла, О. Афанасьєв-Чужбинський, М. Гербель, Н. Кукольник] / Г. Я. Неділько // Тез. доп. наук. конф., присвяч. 100-річчю з дня смерті Т. Г. Шевченка. – Ніжин, 1961. – С. 7–9.

1040. **Пригоровський В.** «Ніжинські зустрічі» : [худож. нарис про перебування в Ніжині Шевченка в 1846 році] / В. Пригоровський // Під прапором Леніна. – 1963. – 16 лип. (№ 111). – С. 4.

1041. **Костенко А.** Шевченко в мемуарах. Критичний нарис / А. Костенко. – К. : Радянський письменник, 1965. – 253 с.

С. 67–80 : Шевченко у спогадах О. С. Чужбинського

1042. **Бутник-Сіверський Б.** Безперечно – портрет Гребінки! : [портрет Гребінки роботи Тараса Шевченка] / Б. Бутник-Сіверський // Радянське літ.-знавство. – 1968. – № 10. – С. 72–77.

1043. **Подільський Л. М. В.** Гербель і Т. Г. Шевченко : [зустріч і знайомство під час перебування поета в Ніжині(1846)] / Л. Подільський // Комсомольський гарт. – 1972. – 17 жовт.(№ 125). – С. 4.

1044. **Шерстюк І.** Ніжинські гостини поета / І. Шерстюк // Деснянська правда. – 1980. – 8 берез. (№ 49). – С. 3. Те саме : // Україна. – 1982.– № 29.– С. 15.

1045. **Неділько Г.** Ніжин шевченківський / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1981. – 6 берез. (№ 37).

1046. **Афанасьєв-Чужбинський О. С.** Спомини про Т. Г. Шевченка / О. С. Афанасьєв-Чужбинський // Спогади про Тараса Шевченка. – К., 1982.– С. 87–107.
С. 95–107 : Шевченко в Ніжині, 1846 рік

1047. **Неділько Г.** Тарас Шевченко і ніжинці : [зустрічі і знайомства із вихованцями Юридичного ліцею в 1846 році] / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1984. – 6 берез.(№ 38). – С. 2, 3.

1048. **Васильківський Г. П.** Т. Г. Шевченко і Ніжин / Г. П. Васильківський // Там само.– 1986.– 7 берез.(№ 40). – С. 3.

1049. **Кузьменко А. Ю.** Тарас Шевченко і Яків де Бальмен / А. Ю. Кузьменко // Українська мова і література в школі.– 1986.– № 3. –С. 10.

1050. **Неділько Г. Я.** Кобзар і Гоголівський вуз / Г. Я. Неділько // Під прапором Леніна. –1986. – 8 берез. (№ 41). – С. 3.

1051. **Кониський О.** Тарас Шевченко-Грушевський. Хроніка його життя / О. Кониський. – К., 1991. – 702 с.
С. 181–183 : розповідь про ніжинський епізод (1846)

1052. **Неділько Г.** Шевченко і письменники-ніжинці / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1991.– 27 лют.(№ 33-34).– С. 3 ; 8 берез.(№ 37). – С. 3 ; 3 квіт.(№ 41). – С. 3.

1053. ***Хроніки** перебування поета в Ніжині // Ніжин. – 1992.– № 1(газета)

1054. **Онищенко Н.** Ніжинські друзі Кобзаря : [зв'язки Т. Г. Шевченка із представниками ніжин. літ. школи] / Н. Онищенко // Деснянська правда. – 2003.– 6 берез.(№ 27). – С. 3.

1055. **Самойленко Г. В.** Тарас Шевченко і Ніжинська вища школа / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2007.– Вип. 37. – С. 3–15.

1056. ***Самойленко Г. В.** Тарас Шевченко на Чернігівщині / Г. В. Самойленко // Український дім. – 2007. – № 26. – С. 6.

1057. **Самойленко Г. В.** Життєві та творчі взаємини Т. Шевченка з випускниками Гімназії вищих наук кн. Безбородька (1838–1843) / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся : зб. наук. ст. – Ніжин, 2013.– Вип. 74. – С. 4–18.

1058. **Самойленко Г. В.** Т. Шевченко і Ніжинська вища школа : монографія / Г. В. Самойленко. – Ніжин : Вид-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2013.–156 с.

У книзі вперше на значному фактичному матеріалі розкрито все розмаїття взаємин Шевченка з випускниками Гімназії вищих наук і Юридичного ліцею князя Безбородька в Ніжині

ІХ. ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНЯЗЯ БЕЗБОРОДЬКА В НІЖИНІ (1875–1920)

9.1. Довідкові матеріали

1059. **Історико-філологічний** інститут кн. Безбородко в Нежине // Енцикл. словарь / Брокгауз Ф. А., Ефрон И. А. – СПб., 1894. – Т. XIII. – С. 477. Подпись : В. Р.(Рудаков В. Е.)

1060. **Історико-філологічний** інститут князя Безбородко // Новый энцикл. словарь под ред. К. К. Арсеньева. Издание Ф. А. Брокгауза и И. А. Ефрона. – СПб., б. г. – Т. XIX. – Стб. 815.

1061. **Історико-філологічний** інститут князя Безбородко // Энциклопедический словарь братьев Гранат. – 7-е изд. – М., б. г. – Т. XXII.– Стб. 281.

1062. **Ніжинський** Історико-філологічний інститут кн. Безбородька (НІФ) // Чернігівщина : енцикл. довід. – К., 1990. – С. 517–518.

1063. **Ніжинські** історико-філологічні вищі жіночі курси : [відкрито 1916 року за ініціативи директора НІФ П. В. Тихомирова] // Чернігівщина : енцикл. довід. – К., 1990. – С. 531.

1064. **Мироненко О. М.** Творення мережі національної вищої школи за часів владування П. Скоропадського : [зокрема Ніжинська вища школа у 1918 році] / О. М. Мироненко // Українське державотворення : невitreбуваний потенціал : словник-довідник. – К., 1997. – С. 436–441.

1065. **1875р.**, 14 вересня. Відкрито Ніжинський Історико-філологічний інститут князя Безбородька // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 70–71.

1066. **1876 р.**, 10 квітня. Міністром народної освіти Російської імперії затверджено правила для студентів Ніженського Історико-філологічного інституту // Там само. – С. 73–74.

1067. **1905 р.**, 27 січня. Почався перший виступ студентів Ніженського Історико-філологічного інституту на підтримку Першої російської революції // Там само.– С. 96.

1068. **1909 р.** У НІФ відкрито меморіальний музей М. В. Гоголя // Там само. – С. 106.

1069. **1918 р.**, листопад. Ніженському Історико-філологічному інституту надано статус державного : [урядом гетьмана П. Скоропадського] // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид.– Луцьк, 2004.– С. 117.

1070. **1919 р.**, 12 березня. У Ніжені засновано вечірній народний університет імені Т. Г. Шевченка : [у листопаді 1920 р. університет об'єднали з інститутськими підготовчими курсами і перетворили на робітфак] // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 119.

1071. **Ковальчук О.** «Известия Нежинского Историко-филологического института князя Безбородко» / О. Ковальчук // Энциклопедія історії України / голова ред. ради В. М. Литвин. – К., 2005. – Т. 3. – С. 421.

1072. **Блануца А. В.** Ніжинський Історико-філологічний інститут князя Безбородька в Ніжині / А. В. Блануца // Энциклопедія історії України / голова ред. ради В. М. Литвин. – К., 2010. – Т. 7. – С. 397–399.

9.2. Документи. Офіційні матеріали

1073. **Извлечение** из Всеподданейшего Отчета г. Министра народного просвещения : [зокрема по НіФІ] // ЖМНП. – СПб., 1876–1887. – за 1874. – 1876. – № 6, июнь. – С. 59–61.
1875. – 1877. – № 8, август. – С. 196–199.
1876. – 1878. – № 8, август. – С. 42–43.
1877. – 1879. – № 9, сентябрь – С. 14–16.
1879, 1880, 1881. – 1887. – № 10, октябрь. – С. 35–37.

1074. **Извлечение** из протоколов Конференции института князя Безбородко // Изв. Ист.-филол. ин-та кн. Безбородко в Нежине. – Отд. 1.– СПб., 1877–1885. – за 1875/6 учеб.год. – 1877. – Т. I. – С. 63–92.
1876/7 учеб.год. – 1878. – Т. II. – С. 21–63.
1877/8 учеб.год. – 1879. – Т. III. – С. 23–45.
1878/9 учеб.год. – 1880. – Т.V. – С. 22–36.
1879/80 учеб.год. – 1881. – Т.VI. – С. 22–54.
1880/81 учеб.год. – 1882. – Т.VII. – С. 26–62.
1881/82 учеб.год. – 1884. – Т.VIII. – С. 17–41.
1882/83 учеб.год. – 1885. – Т. IX. – С. 15–47.
1883/84 учеб.год. – 1885. – Т. IX. – С. 66–89.

1075. **Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине** // ЖМНП. – Известия о деятельности и состоянии наших учебных заведений. – СПб., 1877–1880. – 1877. – № 2, февраль. – С. 93–95. 1880. – № 12, декабрь. – С. 76–80.
1878. – № 1, январь. – С. 63–67.
1878. – № 12, декабрь. – С. 207–212.

1076. **Лавровский Н. А.** Речь директора Института князя Безбородко Н. А. Лавровского, произнесенная на акте // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – Отд. 1.– СПб., 1877–1880. –
30 авг. 1876. – К., 1877. – Т. I. – С. 97–103.
30 авг. 1877. – К., 1878. – Т. II – С. 1–7.
30 авг. 1878. – К., 1879. – Т. III. – С. 1–8.
30 авг. 1879. – К., СПб., 1880. – Т. V. – С. 3–6.

1077. **Отчет** о состоянии и деятельности Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине // Изв. ИФИ кн. Безбородко .– Отд. 1. – СПб., 1877–1881.–
1875/76. – К., 1877. – Т. I. – С. 104–112.
1876/77. – К., 1878. – Т. II. – С. 8–20.
1877/78. – К., 1879. – Т. III. – С. 9–22.
1878/79. – К., СПб., 1880. – Т.V. – С. 7–21.
1879/80. – К., 1881. – Т.VI. – С. 3–21.
1881/82. – М., К., Лейпциг, 1884. – Т.VIII. – С. 1–16.
1883/84. – М., К., 1885. – Т. IX. – С. 54–65.
1885/86. – М., 1886. – Т. X. – С. 1–4.
1888/89. – М., 1889. – Т. XI. – С. 1–6.
1889/90. – К., 1893. – Т. XII. – С. 1–7.
1890/91. – К., 1893. – Т. XII. – С. 8–12.
1891/92. – Нежин, К., 1894. – Т. XIII. – С. 1–6.
1892/93. – Нежин, К., 1894. – Т. XIII. – С. 7–14.
1893/94. – Нежин, К., 1895. – Т. XIV. – С. 1–10.
1894/95. – Нежин, 1898. – Т. XVI. – С. 1–13.
1895/96. – Нежин, 1898. – Т. XVI. – С. 14–26.
1896/97. – Нежин, 1898. – Т. XVI. – С. 27–41.
1897/98. – Нежин, 1899. – Т. XVII. – С. 1–13.
1898/99. – Нежин, 1900. – Т. XVIII. – С. 3–16.
1899/00. – Нежин, 1901. – Т. XIX. – С. 3–15.
1900/01. – Нежин, 1901. – Т. XIX. – С. 17–27.
1901/02. – Нежин, 1902. – Т. XX. – С. 3–17.
1902/03. – Нежин, 1904. – Т. XXI. – С. 3–14.
1903/04. – Нежин, 1906. – Т. XXII. – С. 3–18.
1904/05. – Нежин, 1906. – Т. XXII. – С. 3–13(2-я паг.).
1905/06. – Нежин, 1907. – Т. XXIII. – С. 3–14.
1906/07. – Нежин, 1909. – Т. XXIV. – С. 3–13
1907/08. – Нежин, 1909. – Т. XXIV. – С. 3–58(2-я паг.)
1908/09. – Нежин, 1910. – Т. XXV. – С. 3–24
1909/10. – Нежин, 1911. – Т. XXVI. – С. 3–18
1910/11. – Нежин, 1912. – Т. XXVII. – С. 3–17
1911/12. – Нежин, 1913. – Т. XXVIII. – С. 3–16
1912/13. – Нежин, 1914. – Т. XXIX. – С. 3–16
1913/14. – Нежин, 1915. – Т. XXX. – С. 3–18
1914/15. – Нежин, 1916. – Т. XXXI. – С. 3–1

1078. **(20-го ноября 1874 года)**. О преобразовании Лицея князя Безбородко в городе Нежине в Историко-филологический институт князя Безбородко. Мнение Государственного Совета // ЖМНП. – 1875. – № 2, февраль. – Правительственные распоряжения. – С. 50–54.

1079. **Торжественный** акт открытия в Нежине Историко-филологического института князя Безбородко 14 сентября 1875 г. – К., 1876. – 24 с.

1080. **Инструкция** в дополнение к Уставу Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – К., 1877. – Т. I. – Офиц. отд. – С. 34–48.

1081. **Отчет** об открытии Историко-филологического института князя Безбородко за 1874/75 год // Там само. – С. 3–20.

1082. **Правила** для испытаний и других способов контроля над занятиями студентов первых двух курсов Историко-филологического института кн. Безбородко в Нежине, утвержденные г. Министром народного просвещения 13 ноября 1876 года // Там само. – Отд. 1. – С. 93–96(8-я паг.)

1083. **Лазаретные** правила Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине, утвержденные г. Министром народного просвещения 10 апреля 1876 года // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – К., 1877. – Т. I. – Офиц. отд. – С. 56–58(5-я паг.)

1084. **Историко-филологического** института князя Безбородко в Нежине всеподданнейший Адрес императору Александру II // ЖМНП. – 1877. – № 8, август. – Правительственные распоряжения. – С. 281.

1085. **Правила** для студентов Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине, утвержденные г. Министром народного просвещения 10-го апреля 1876 года // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – К., 1877. – Т. I. – Отд. 1. – С. 49–56.

Див. також № 1101, додаток 2, с. 258–263.

1086. **Правила** для испытаний и других способов контроля над занятиями студентов всех четырех курсов Института князя Безбородко в Нежине, утвержденные г. Министром народного просвещения 16-го декабря 1878 года // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – К., 1879. – Т. IV. – Отд. 1. – С. 14–16(2-я паг.)

Див. також № 1101, додаток 4, с. 266–267.

1087. **Историко-филологический** институт князя Безбородко в Нежине // ЖМНП. – Наши учебные заведения. – СПб., 1885–1887. –

в 1884 учеб. году. – 1885. – № 11, ноябрь. – С. 35–45.

в 1885 учеб. году. – 1886. – № 9, сентябрь. – С. 8–16.

в 1886/87 учеб. году – 1887. – № 10, октябрь. – С. 51–54.

1088. **(30-го декабря 1885 года)**. О форменной одежде студентов Историко-филологических институтов Императорского С.-Петербургского и князя Безбородко в городе Нежине. Мнение Гос. Совета // ЖМНП. – 1886. – № 4, апрель. – Правительственные распоряжения. – С. 38–40.

Див. також № 1101, додаток 3, с. 264–265.

1089. **Устав** ссудосберегательной кассы при Историко-филологическом институте князя Безбородко и состоящей при нем гимназии в Нежине, утвержденные г. Министром народного просвещения

13 марта 1876. – К., 1877. – Т. I. – Отд. 1. – С. 59–62 (6-я паг.)

7 июля 1879. – К., СПб. – Т.V. – Отд. 1. – С. 46–50 (5-я паг.)

1090. **Памятная** книжка Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине, изданная по случаю двадцатилетия существования Института (1875–1895) // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – 1895. – Т. XV. – С. 3–65(3-я паг.) Окреме видання : Нежин, 1895. – 65 с.

1. Личный состав Историко-филологического Института князя Безбородко в Нежине к концу 1894/5 учебного года (с. 3–5)

2. Список лиц, служивших в Историко-филологическом Институте князя Безбородко (с. 5–8)

3. Списки лиц, окончивших курс в Историко-филологическом институте князя Безбородка (1879–1895 гг.) (с. 9–41)

4. Список студентов, выбывших из Института до окончания курса (с. 42–49)

5. Список студентов, умерших во время прохождения курса в Институте (с. 50–51)

6. Перечень печатным трудам бывших студентов Института (с. 52–65)

1091. **Правила** Историко-филологического Кружка при Историко-филологическом институте кн. Безбородко в Нежине // Изв. ИФИ. – 1904. – Т. XXI. – С. 1–4 (2-я паг.)

1092. **Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине** // Памятная книжка Киевского учебного округа на 1909–1910 год. – К., 1909. – Отд. II. – С. 28–30.

1093. **Отчет** о состоянии Историко-филологического института кн. Безбородко за 1907/08 учебный год // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – 1909. – Т. XXIV. – Офиц. отд. – С. 3–58 (2-я паг.)

С. 23–38 : «*Об интернате при Институте*»

С. 38–58 : «*Об основном нормальном плане*»

1094. ***К вопросу** о преобразовании Нежинского Историко-филологического института князя Безбородко в высший педагогический институт // Земский сборник Черниговской губернии. – 1911. – № 6. – С. 83–99. Окреме видання : // Чернигов : Тип. Черниг. губерн. земства, 1911. – 17 с.

1095. **Отчет** Комитета студенческого кружка студентов Историко-филологического института кн. Безбородко в Нежине «Для вспомоществования нуждающимся своекоштным товарищам»

за 1913 – 1914 акад. год. – Нежин, 1914. – 21 с.

1914 – 1915 акад. год. – Нежин, 1915. – 17 с.

1096. **Козловский И. П.** Отчет о состоянии коллекций Института князя Безбородко к 1 января 1918 года / И. П. Козловский // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – 1918. – Т. XXXII. – С. 3–47. Окреме видання : Нежин, 1917. – 47 с.

Із змісту : **А.** Гоголевское собрание. **Б.** Рукописное собрание. **В.** Картинная галерея. **Г.** Нумизматическое собрание. Коллекция алебастровых снимков с античных камней и гемм. **Д.** Учебные пособия для преподавания психологии. **Е.** Старые лицейские коллекции, находящиеся в пользовании институтской гимназии. **Ж.** Предметы для историко-этнографического собрания.

1097. **Черниговщина** в период революции 1905–1907 гг. : подборка документов / сост. И. И. Фастовская, Э. М. Филашникова, М. Т. Яцура. – Чернигов, 1975. – 136 с. – машинопись.

С. 12–13 : «*Занятия в институте прекращены. 1905 г. января 28. – Резолюция сходки студентов Нежинского Историко-филологического института*»;

С. 35–36 : «*Политические демонстрации и митинги в Нежине. 1905 г. Октября 18. – Из ведомости «О происшествиях по гор. Нежину»* [за участі студентів ІФІ] ;

С. 122 –136 : «*Хроника революционного движения на Черниговщине в 1905–1907 гг.*» ;

С. 122 –124, 126 : [про участь у революційних подіях студентів ІФІ]

9.2.1. Статут Історико-філологічного інституту князя Безбородька

1098. **Высочайше** утвержденный Устав и Штат Историко-филологического института кн. Безбородко в Нежине, представленные правительствующему сенату г. Министром народного просвещения // ЖМНП. – 1875. – № 7, июль. – Правительственные распоряжения. – С. 66–80.

Див. також № 1101, додаток 1. – С. 250 – 257.

1099. **Устав** Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – К., 1877. – Т. I. – Отд. 1. – С. 21–33 (2-я паг). Окреме видання : Нежин, 1875. – 12 с.

9.3. Директори

1100. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 120, 125, 126, 129, 130 : *М. Лавровський, директор ІФІ у 1875–1882 рр.*

С. 157–158 : *М. Є. Скворцов, директор ІФІ у 1882–1892 рр.*

С. 158–159 : *Ф. Ф. Гельбке, директор ІФІ у 1893–1907 рр.*

С. 172–173 : *І. І. Іванов, директор ІФІ у 1907–1913 рр.*

С. 180 : *Й. Е. Леціус, директор ІФІ у 1913–1914 рр.*

С. 182, 183 : *І. П. Козловський, директор ІФІ у 1916–1919 рр.*

1101. **Моціяка П. П.** Ніжинський Історико-філологічний інститут князя Бзбородька у портретах його директорів : монографія / П. П. Моціяка. – Ніжин : Лисенко М. М., 2011. – 312 с.+ 32 с. іл.

9.3.1. М. О. Лавровський

1102. **Сребницкий И. Н.** А. Лавровский / И. Сребницкий // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – 2-е изд. – СПб., 1881. – С. 225–226.

Микола Олексійович Лаеровський, перший директор Історико-філологічного інституту (1875–1882)

1103. **Лавровский** Николай Алексеевич // Энцикл. словарь. Издание Ф. А. Брокгауза и И. А. Ефрона. – СПб., 1896. – Т. XXXIII. – С. 215.

1104. **Добиаш А. В.** Николай Алексеевич Лавровский, первый директор Института князя Безбородко / А. В. Добиаш // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – 1900. – Т. XVIII. – С. 1–48. Окреме видання : Нежин, 1900. – 48 с.

1105. **Лавровский** Николай Алексеевич // Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1875– 1900. – Нежин, 1900. – С. 39– 43.

1106. **Самойленко Г. В.** Нежинская филологическая школа. 1820–1990 / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 172 с.
С. 108 – 109 : М. О. Лавровський

1107. **Ковальчук О. М.** М. О. Лавровський – реформатор вищої школи у Ніжині / О. М. Ковальчук // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 51–57.

1108. **Ковальчук О. М.** М. О. Лавровський – вчений-педагог, реформатор вищої школи в Ніжині / О. М. Ковальчук // Рідна школа. – 2000. – № 8. – С. 74–76.

1109. **1875–1882 рр.** У Ніжені на посаді директора працював Микола Олексійович Лавровський (1825–1899) // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 72–73.

1110. **Крахмалева Г. С.** Братья Петр Алексеевич и Николай Алексеевич Лавровские как деятели науки и просвещения / Г. С. Крахмалева // Культурна спадщина Слобожанщини. Історія та краєзнавство : збірка наук.-попул. ст. – Харків, 2004. – Число 2. – С. 109–110.
С. 108 : директорство в НІФІ і гімназії при Інституті

1111. **Моціяка П. П.** «Жив, як навчав». М. О. Лавровський – директор Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 46. – С. 211–231.

9.3.2. М. Є. Скворцов

1112. **Скворцов** Николай Ефремович // Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1875–1900.– Нежин, 1900.–С. 56–58 ; Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1900–1912.– Нежин, 1913. – С. 57.

1113. **Малеванский Г.** Памяти Николая Ефремовича Скворцова, второго директора Историко-филологического института в Нежине. Страницы из внутренней жизни русской школы : [1882–1893 рр.] / Г. Малеванский // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – 1902. – Т. XX. – С. 3–145. Окреме видання : // Нежин, 1902. – 145 с.

1114. **Моціяка П. П.** М. Є. Скворцов – директор Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині (1882–1893 рр.) / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 42. – С. 214–229.

9.3.3. Ф. Ф. Гельбке

1115. **Гельбке** Фридрих Фердинандович // Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1875– 1900.– Нежин, 1900. – С. 17– 18.

1116. **Моціяка П. П.** Півтора десятиліття на чолі інституту : штрихи до портрета Ф. Ф. Гельбке : [1893–1907 рр.] / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2007. – Вип. 35. – С. 102–112.

9.3.4. І. І. Іванов

1117. **Іванов** Иван Иванович // Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1901– 1912. – Нежин, 1913. – С. 19– 25.

1118. **Моціяка П. П.** Директорство І. І. Іванова у Ніжинському Історико-філологічному інституті князя Безбородька. 1907–1913 рр. / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2007.– Вип. 35.– С. 112–127.

9.3.5. Й. Е. Леціус

1119. **Моціяка П. П.** Директорство Й. Леціуса в Історико-філологічному інституті князя Безбородька (1913–1914 рр.) / П. П. Моціяка // Там само. – Вип. 36. – С. 273–284.

1120. **Моціяка П. П.** Йосиф Леціус на чолі Історико-філологічного інституту в Ніжині (1913–1914 рр.) / П. П. Моціяка // Сіверянський літопис. – 2011.– № 3. – С. 76–86.

9.3.6. І. П. Козловський

1121. **Козловский** Иван Павлович // Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1901–1912.– Нежин, 1913.– С. 31–32.

1122. **Моціяка П. П.** І. П. Козловський – директор Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині (1916–1918) / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 49. – С. 112–138.

9.4. Література (загальний аспект)

1123. **Заболотский П. А.** Историко-филологический институт кн. Безбородко в Нежине (1875–1910) / П. А. Заболотский // ЖМНП. – 1912.– № 1, январь. – С. 35–57. Окреме видання : СПб., 1912. – 28 с.

1124. **Симоненко В.** До 100-річчя заснування Ніжинського Історико-філологічного інституту / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1975.– 27 верес.(№ 156). – С. 3, 4.

1125. **Ярошенко М.** Славні традиції старовинного вузу : до 100-річчя Історико-філологічного інституту / М. Ярошенко // Там само. – 3 жовт. (№ 159). – С. 3, 4.

1126. **Симоненко В.** З історії Ніжинського педінституту : [НВШ у другій половині XIX – на початку XX ст.] / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1976. – 12 берез. (№ 40). – С. 4.

1127. **Сокольська М.** Сторінка історії : [до 110-річчя НІФІ] / М. Сокольська // Там само. – 1985. – 7 жовт. (№ 161). – С. 3.

1128. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820 –1995 / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.

С. 39–56 : «Історико-філологічний інститут(1875–1920)»

1129. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина. Ч. 3. Освіта та наука / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1996. – 226 с.

С. 157–174 : «Історико-філологічний інститут (1875–1920)»

1130. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища – Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.

С. 75–119 : «Історико-філологічний інститут(1875–1920)»

1131. **Баленко Н. М.** Роль і місце Ніжинського Історико-філологічного інституту князя Безбородька в культурно-освітньому просторі України кінця XIX – початку XX століття / Н. М. Баленко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т. – 2003. – № 1. – С. 113–116.

1132. ***Крутий В.** Деякі питання культури у працях вчених Ніжинської вищої школи кінця XIX – початку XX століття / В. Крутий // Ніжинський Історико-філологічний інститут : минуле та сьогодення : матеріали міжнар. конф. – Ніжин, 2004.

1133. **Мороз Н.** Щоденники М. М. Бережкова як джерело з історії Ніжинської вищої школи / Н. Мороз // Ніжинська історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали III міжнар. наук.-практ. студ. конф.(4-5 квіт. 2006). – Ніжин, 2006. – С. 70–72.

1134. **Дудка Р. А.** Духовне життя Ніжинського Історико-філологічного інституту кн. Безбородька у другій половині XX століття / Р. А. Дудка // Література та культура Полісся. – 2007. – Вип. 39. – С. 123–132.

1135. **Самойленко Г. В.** Ніжинський Історико-філологічний інститут і Варшавський університет / Г. В. Самойленко // Поляки в Ніжині : зб. статей і матеріалів.– Ніжин, 2007.– Вип. 3.– С. 89–98.

1136. ***Самойленко Е. В.** Санкт-Петербургский университет и Нежинская высшая школа во второй половине XIX – первой трети XX в. : к проблеме научных связей / Е. В. Самойленко // Деятели науки и культуры России и Украины : материалы VII междунар. семинара (Санкт-Петербург, 13-18 мая 2007). – Санкт-Петербург, 2008. – С. 173–179.

1137. **Моціяка П. П.** Ніжинський Історико-філологічний інститут князя Безбородька в системі вищої освіти Російської імперії (1875–1917 рр.) / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011. – Вип. 63. – С. 186–209.

Див. також № 1101. – С. 9–4, 287–288, 289–310, 268–286.

1138. **Моціяка П. П.** Скільки випусків і випускників мав Історико-філологічний інститут князя Безбородька в Ніжині? / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011. – Вип. 62. – С. 302–307.

1139. **Моціяка П. П.** Кімната-музей Миколи Гоголя й інші колекції Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині / П. П. Моціяка // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'ятокознавства. – К., 2013. – Вип. 15(18). – С. 80–89.

1140. **Самойленко О.** Колекція монет, бон, жетонів і медалей закладів Ніжинської вищої школи середини ХІХ – першої третини ХХ ст. : від камерального мінцкабінету до систематизованого нумізматичного зібрання / О. Самойленко, С. Зозуля // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'ятокознавства. – К., 2013. – С. 47–62.

9.4.1. Ніжинський Історико-філологічний інститут (НІФІ) у ХІХ–на початку ХХ ст.

1141. **Шмид Е.** История средних учебных заведений в России. [Продолжение] / Е. Шмид // ЖМНП. – 1878. – № 7, июль. – Приложение. – С. 529–560.

С. 543–545 : «Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине, Черниговской губернии, Киевского округа»

1142. **6 апреля** в Нежине : [урочисте святкування 1000-літньої пам'яті св. Мефодія в Ніжинському ІФІ] // Изв. Санкт-Петерб. славянського благодетельного о-ва. – 1885. – № 4. – С. 238–239.

1143. **75-летие** основания в Нежине высшего учебного заведения имени кн. Безбородко : [звіт кореспондента «Киевлянина» про урочисте засідання, що відбулося в ІФІ з цієї нагоди] // Киевская старина. – 1895. – № 6. – С. 117–119.

1144. ***26 мая** 1899 года. Речи, произнесенные в день празднования столетия рождения А. С. Пушкина в торжественном собрании Историко-филологического института князя Безбородко и состоящего при нем Историко-филологического общества. – Нежин, 1899. – XIV, 61 с.

Выступали : священник А. Лобановский, М. Н. Бережков, И. А. Сребницкий, М. Н. Сперанский, А. П. Кадлубовский

1145. **Русов А. А.** Описание Черниговской губернии / А. А. Русов. – Чернигов : Тип. губерн. земства, 1899. – Т. 2. – 377 с.+ прил. (327 с.)+ карты.

С. 139–140 : Історико-філологічний інститут князя Безбородька в Ніжині

1146. **Неділько Г.** Столітній ювілей Пушкіна у Гоголівському вузі : [6 червня 1899 року] / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1979. – 6 черв. (№ 89). – С. 3.

1147. **Костенко І.** Герб князя Безбородька : [було встановлено на фронтоні третього поверху ІФІ у 1878 році] / І. Костенко, О. Морозов // Вісті. – 1995. – 22 верес.(№ 36). – С. 1.

1148. **Бойправ М. Д.** М. Я. Грот і Ніжинський Історико-філологічний інститут / М. Д. Бойправ // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 73–77.

Микола Якович Грот читав лекції студентам НІФІ з психології і філософії у 1880–1883 рр.

1149. **Бойправ М. Д.** Ніжинський період наукової і освітньої діяльності М. Я. Грота / М. Д. Бойправ // Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX–XX ст.). – Ніжин, 1998. – Ч. 2. – С. 164–167.

1150. ***Басаргина К. Ю.** Вице-президент Императорской Академии наук П. В. Никитин / К. Ю. Басаргина. – СПб., 2004. – 467 с.

Окремий розділ присвячено «старому педагогічному гнізду» – Безбородьківському інституту

1151. **Киричок І.** Професійно-педагогічна підготовка вчителів Ніжинського Історико-філологічного інститута за часів директорства Ф. Ф. Гельбке (1893–1907рр.) / І. Киричок // Наук. зап. / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2005. – № 3. – С. 195–198.

1152. **Белая А.** Белорусы в Украине : страницы из истории Нежинского университета : [Ф. К. Богушевич, А. С. Будилович, Є. Ф. Карський] / А. Белая // Українсько-білоруські культурні зв'язки : історія і сучасність : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. Надруковано у виданні : // Український вимір, 2009, вип. 2(7). – С. 78–80.

1153. **Гавковскі Р.** Імператорський Варшавський університет і його зв'язки з Ніжинським Історико-філологічним інститутом в XIX ст. / Р. Гавковскі // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2010. – Вип. 57. – С. 143–52. – польськ.

1154. **Бойправ М. Д.** Микола Якович Грот – перший викладач психології в Ніжинській вищій школі : [вступна стаття] / М. Д. Бойправ // Наукова спадщина Миколи Яковича Грота : бібліогр. покажч. / упоряд. О. Д. Кільдіватова, Л. П. Косовських, В. І. Манжай, Н. В. Мухомодєєва. – Ніжин, 2011. – С. 6–13.

9.4.2. НІФІ у 1900-х–1920-х роках

1155. ***Мусин -Пушкин А. А.** О Нежинском Историко-филологическом институте князя Безбородко / А. А. Мусин-Пушкин. – Киев : Типография И. И. Горбунова, 1902. – 25 с.

1156. ***Коробка П. С.** Преобразование Нежинского Историко-филологического института / П. С. Коробка // Черниг. земская неделя. – 1916. – 15 июля (№ 29). – С. 1, 2.

1157. ***Нежинский** институт князя Безбородко в 1913 и 1914 годах // Черниг. земская неделя. – 1916. – № 6. – С. 6.

1158. **Резанов В.** Общество изучения Украины / В. Резанов // Известия Нежинского Общественного Комитета. – 1917. – 11 апреля (№ 6). – С. 3.

Утворено при НІФІ з метою збору і розробки матеріалів для підготовки «Енциклопедії України»

1159. ***Украинизация** кафедры в Нежинском институте // Черниг. земская газета. – 1917. – 29 августа.

1160. ***Українізація** Ніжинського Історико-філологічного інституту // Там само. – 1918. – 26 апреля.

1161. **Лескевич М. А.** Становлення радянської вищої педагогічної школи на Україні / М. А. Лескевич // Радянська школа. – 1958. – № 2. – С. 70–75.

С. 73 : створення робітфаку при НІФІ на початку 1920 року

1162. **Карпеко О.** Там, де вчився Гоголь : [Ніжинська вища школа до і після 1917 року] / О. Карпеко // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт. – (№ 40). – С. 2.

1163. **Лескевич М. А.** Боротьба за створення радянської вищої школи в Ніжині (1917–1921 рр.) / М. А. Лескевич // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1960. – Т. XI, вип. 1. – С. 153–156.

1164. **Гутянський С. К.** В. І. Ленін і культурне будівництво на Україні / С. К. Гутянський. – К. : Наук.думка, 1965. – 197 с.

С. 160, 172, 174, 181 : створення народного університету в 1919 році, відкриття педагогічних курсів і педагогічного університету в Ніжині

1165. **Народна** освіта і педагогічна наука в Українській РСР (1917–1967). – К. : Радянська школа, 1967. – 482 с.

С. 267 : робітничо-селянський факультет НІФІ, заснований на початку ХХ ст.

1166. **Симоненко В.** Сторінки історії / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1970. – 12 верес (№ 145). – С. 3.

1167. **Майборода В. К.** Про становлення та розвиток вищої педагогічної освіти (1917–1928 рр.) / В. К. Майборода // Укр. іст. журн. – 1987. – № 5. – С. 96–102.

С. 98 : вчительські курси в Ніжині і Чернігові. Лютий, 1920 рік

С. 100 : робітфак при НІФІ. 1920 рік

1168. **Ростовська О. В.** Демократичні процеси в Ніжині після революції 1917 р. / О. В. Ростовська, С. М. Родін // До 100-річчя Ніжинського Історико-філологічного товариства. – Ніжин, 1994. – С. 48–56.

Зокрема про участь студентів та викладачів НІФІ у демократичних і культурно-національних змінах в суспільстві

1169. **Ростовська О. В.** Демократизація культурно-національного життя Ніжина в 1917р. / О. В. Ростовська, С. М. Родін // Сіверянський літопис. – 1995. – № 1. – С. 3–7.

1170. **Ростовська О. Д.** Участь викладачів і студентів Ніжинського Історико-філологічного інституту кн. Безбородька в національно-демократичних перетвореннях 1917 року / О. В. Ростовська // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 136–139.

1171. **Ростовська О. В.** На шляху становлення національної освіти (1917– 1919) : [реформаторські процеси в НВШ після 1917 року] / О. В. Ростовська // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5.– С. 28–30.

1172. **Зозуля С.** Ніжин восени 1919 року : [невідомий фрагмент щоденника професора Івана Турцевича] / С. Зозуля // Архіви України. – 2001.– № 6. – С. 108 –111.

1173. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2005. – 420 с.
С. 180–186 : *«Історико-філологічний на новому етапі утвердження (1911–1917 рр.)»*

1174. **Ємельянов В.** Інститутські законовчителі початку ХХ ст. : з хрестом і вірою в політичних бурях / В. Ємельянов // Ніжинська старовина. – 2006. – № 2(№ 5). – С. 14–17.

1175. **Ростовська О.** Ніжинська вища школа в період демократичних процесів 1917 року / О. Ростовська // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 32. – С. 112–115.

1176. **Шевкопляс Т.** Українознавчі студії професора В. Резанова / Т. Шевкопляс // Ніжинська історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали ІІІ міжнар. наук.-практ. студ. конф. (4-5 квітня 2006) / упоряд Н. О. Бондар [та ін.]. – Ніжин, 2006.– С. 83–85.

1177. **Карский А. А.** Академик Е. Ф. Карский в Нежине в 1918 году / А. А. Карский // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2007. – Вип. 38. – С. 3–13.

1178. **Моціяка П. П.** Людина зі зброєю в храмі науки : хроніка протистояння (Історико-філологічний інститут князя Безбородька в 1917– 1920 рр.) / П. П. Моціяка // Там само. – Ніжин, 2009. – Вип. 48. – С. 112–125.

1179. **Кулик В.** Громадські культурно-освітні заходи в Ніжині наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. / В. Кулик // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – К., 2013.–С. 125– 131.

Зокрема про відзначення ювілейних пам'ятних дат у місті і в НІФІ

1180. **Моціяка П. П.** Хто і з якою метою вчинив підпал інституту князя Безбородька влітку 1918 року? / П. П. Моціяка // Знаки питання в історії України : матеріали VIII міжнар. наук. конф.(5-6 квітня 2012 року). – Ніжин, 2012. – С. 195–200.

1181. **Самойленко О. В.** Заходи щодо реформування освіти Лівобережної України за часів Центральної Ради і Гетьманату в контексті формування національної освітньої системи у роки української революції : [зокрема у НІФІ] / О. В. Самойленко,

О. Г. Самойленко // Знаки питання в історії України : особа і суспільство в історико-культурному просторі : зб. матеріалів IV міжнар. конф. – Ніжин, 2009. – С. 150–160.

1182. **Описи** нумизматического собрания учреждений Нежинской высшей школы середины XIX – первой трети XX ст. Исследования и документы / Нежин. гос. ун-т имени Николая Гоголя, Центр памятоведения НАН Украины, УТОПКиК ; сост. А. Г. Самойленко, С. Ю. Зозуля, М. В. Потапенко. – Нежин : НГУ им. Н. Гоголя, 2013. – 192 с.

1183. **Самойленко О. Г.** Корпус античних монет у нумізматичній колекції Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині на початку XX ст. / О. Г. Самойленко // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – К., 2013. – С. 90–97.

1184. **Лейберов О.** «Признать общей повинностью для всех дело помощи больным и раненым воинам...» – організація та діяльність Ніжинського загально-земського шпиталю у роки першої світової війни / О. Лейберов // Перша світова війна в долях народів Європи та світу : зб. наук. ст. – Ніжин, 2014. – С. 81–90.

С. 83, 85 : відділення госпіталю в приміщенні Історико-філологічного інституту

1185. **Моціяка П. П.** Шевченківський ювілей 1914 р. в Інституті князя Безбородька / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2014. – Вип. 76. Серія «Історичні науки», № 2. – С. 345–352.

1186. **Гордієнко Д.** Гурток шанувальників класичної філології при Історико-філологічному інституті князя Безбородька в Ніжині : [впродовж 1910–1913рр.] / Д. Гордієнко // Ніжинська старовина. – 2015. – Вип. 19(22). – С. 105–126.

С. 110–123 : 1. «Правила кружка любителей классической филологии при Историко-филологическом институте князя Безбородко в Нежине. 2. Отчет о студенческом кружке классической филологии»

1187. **Моціяка П. П.** Благотворительная деятельность Института князя Безбородко в годы Первой мировой войны / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2016. – Вип. 81. Серія «Історичні науки», № 4. – С. 102–111 ; Перша світова війна в долях народів Європи та світу : зб. наук. ст. – Ніжин, 2014. – С. 71–81.

9.5. Наукове життя НІФІ

9.5.1. Ніжинська історична школа. Дослідження вчених-істориків

1188. **Коваленко О. Б.** Розвиток історичного краєзнавства на Чернігівщині у другій половині XIX ст. / О. Б. Коваленко, Г. М. Курас, В. М. Маліневська // Третя респ. наук. конф. з іст. краєзн. : тез. доп. – К., 1984. – С. 236–238.

1189. **Историография** истории южных и западных славян : учеб. пособие / отв. ред. И. В. Созин. – М., 1987. – Разд. V, гл. 1. – С. 179–196.

Згадуються праці вчених НВШ : А. С. Будиловича, Г. А. Ільїнського, В. В. Качановського, В. В. Новодеворського, К. Ф. Радченка, М. І. Соколова

1190. **Голубкін Ю. О.** З історії медієвістики у Ніжинському Історико-філологічному інституті / Ю. О. Голубкін, В. О. Дятлов // Друга Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. : тез. доп. – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 2. – С. 94.
1191. **Дятлов В. А.** Научно-педагогическая деятельность В. К. Пискорского в Нежинском Историко-филологическом институте / В. А. Дятлов // Література та культура Полісся. – 1990. – Вип. 1. – С. 57–59.
Володимир Костянтинович Піскорський, історик-медієвіст, працював у НІФІ з 1898 по 1905 рік
1192. **Коваленко О. Б.** М. Н. Бережков – историк и краевед : [працював в НВШ з 1882 по 1926 рік] / О. Б. Коваленко // Там само. – С. 104–105.
1193. **Ситник О. М.** Василь Григорович Ляскоронський : життєвий і творчий шлях відомого українського історика, археолога і нумізмата : [працював у НВШ з 1909 по 1921 рік] / О. М. Ситник // Укр. іст. журн. – 1990. – № 2. – С. 88–89.
1194. **Моціяка П. П.** Ніжинська сторінка життя і творчості В. К. Піскорського / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 108–114.
1195. **Моціяка П. П.** Професор з Ніжина : [ніжинський період життя і діяльності В. К. Піскорського] / П. П. Моціяка // Вісті. – 1995. – 27 серп. (№ 32). – С. 6.
1196. **Самойленко О. Г.** Розвиток історичної науки в Ніжині в ХІХ 1-й чверті ХХ ст. (історико-бібліографічний огляд) / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 90–108.
1197. ***Острянко А. М.** Ніжинський Історико-філологічний інститут як осередок вітчизняної історіографії останньої чверті ХІХ ст. / А. М. Острянко // Людина, суспільство, культура : історія та сучасність : матеріали конф., присвяч. 80-річчю Черніг. держ. пед. ін-ту ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 1996. – С. 71–72.
1198. **Давиденко Ю. М.** До питання про античну історіографію в Ніжинській вищій школі / Ю. М. Давиденко // Історія та культура Лівобережжя України : матеріали міжнар. наук. конф. (1996, травень). – К. ; Ніжин, 1997. – С. 86–88.
1199. **Острянко А.** «Щоденник» професора Бережкова / А. Острянко // Сіверянський літопис. – 1997. – № 5. – С. 133–139.
1200. **Самойленко О. Г.** Висвітлення проблем історіографії та методології історії в працях вчених-істориків НІФІ кн. Безбородька наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. / О. Г. Самойленко // Історія та культура Лівобережжя України : матеріали міжнар. наук. конф. (травень, 1996). – К. ; Ніжин, 1997. – С. 98–124.
1201. **Самойленко О. Г.** Розробка проблем історіографії в дослідженнях вчених-істориків Ніжинської вищої школи другої половини ХІХ століття / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 84–90.
1202. **Самойленко О. Г.** Дослідження окремих питань західноєвропейської історіографії та історіософії в працях вчених-істориків Ніжинського Історико-філологічного інституту князя Безбородька (1875–1919) / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1998. – Вип. 11. – С. 67–101.
1203. ***Острянко А.** Ніжинська історична школа : доба становлення (1875–1920) / А. Острянко // Україна на порозі ХХІ століття : актуальні питання історії : зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 124–131.

1204. ***Острянко А.** Ніжинська історична школа : доба становлення (1875–1920) / А. Острянко // Україна на порозі XXI століття : актуальні питання історії : зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 124–131.

1205. ***Самойленко О. Г.** Методологія історії та історіографія у науковій спадщині вчених Ніжинської вищої школи (друга половина XIX – початок XX ст.) / О. Г. Самойленко. – Переяслав-Хмельницький, 2000.

1206. **Самойленко О. Г.** Проблеми методології вітчизняної та світової історії в працях вчених-істориків Ніжинської вищої школи кінця XIX – поч. XX ст. / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2000. – Вип. 13. – С. 125–146.

1207. **Самойленко О. Г.** Спадщина істориків Ніжинської вищої школи в історіографії XIX–XX ст. / О. Г. Самойленко // Там само. – Вип. 14. – С. 131–148.

1208. **Гоцуляк В.** Наукові школи в українській історичній науці кінця XIX – початку XX століття : історіографічний аспект / В. Гоцуляк // Сіверянський літопис. – 2002. – № 1. – С. 56–65.

1209. **Кириленко С. О.** Участь викладачів Ніжинської вищої школи у товаристві Нестора-літописця : [70-ті роки XIX – початок XX ст.] / С. О. Кириленко // Література та культура Полісся. – 2002. – Вип. 18. – С. 72–75.

1210. **Острянко А. М.** Ніжинська історична школа в українській історіографії кінця XIX – першої третини XX ст. / А. М. Острянко // Там само. – С. 75–82.

1211. **Самойленко О. Г.** Давньоруські літописи як джерело досліджень в науковій спадщині вчених-істориків Ніжинської вищої школи / О. Г. Самойленко // Східні слов'яни : мова, історія, культура. – Ніжин, 2002.–Вип. 4. – С. 55–61.

1212. **Самойленко О. Г.** Дослідження проблем медієвістики вченими-істориками Ніжинської вищої школи наприкінці XIX – початку XX ст. / О. Г. Самойленко // Вісник ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2002.– Вип. 15. Сер. «Історичні науки», № 1. – С. 85–87.

1213. **Самойленко О. Г.** Розвиток історичної думки в Ніжинському Історико-філологічному інституті / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 19. – С. 70–78.

1214. **Самойленко О. Г.** Українські студії в науковій спадщині вчених-істориків Ніжинської вищої школи (кінець XIX– 20-ті роки XX ст.) / О. Г. Самойленко // Там само. – Вип. 21. – С. 76–86.

1215. **Дудка Р. А.** Вивчення античної історії та культури у Ніжинському Історико-філологічному інституті (1875–1920 рр.) / Р. А. Дудка // Греки в Україні : історія Ніжинської грецької громади : матеріали міжнар. конф. – Ніжин, 2003. – Вип. 3. – С. 138–146.

1216. **Давиденко Ю.** Політична історія Польщі в наукових розвідках учених Ніжинської вищої школи в останній чверті XIX – початку XX ст. // Поляки в Ніжині. – Ніжин, 2004. – Вип. 2. – С. 184–189.

1217. ***Самойленко О. Г.** Еволюція методологічних підходів та науково-проблемних орієнтацій в дослідженнях античної історії вчених Ніжинської вищої школи наприкінці XIX – в 1-й третині XX століття / О. Г. Самойленко // Вісн. ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2004. – Вип. 27. Сер. «Історичні науки», № 2. – С. 114–120.

1218. **Кривобок О.** Григорій Зенгер та Петро Люперсольський як автори навчального плану історичного відділення Ніжинського Історико-філологічного інституту 1882 року / О. Кривобок // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т. – Ніжин, 2005. – № 1. – С. 174–177.

1219. **Острянюк А. М.** Василь Ляскоронський і Ніжинська вища школа / А. М. Острянюк // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2005. – Вип. 30. – С. 105–111.

1220. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 132–157 : «Наукові школи та напрямки». Представники історичної школи

1221. **Самойленко О. Г.** Освітньо-виховні функції та методика викладання історії за щоденниками М. М. Бережкова / О. Г. Самойленко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2005. – № 1. – С. 171–173.

1222. **Самойленко О. Г.** Участь вчених Ніжинської вищої школи в археологічних дослідженнях Лівобережної України у 2-й половині XIX – 1-й третині XX ст. / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2005. – Вип. 30. – С. 99–105.

1223. ***Водотика С. Г.** Історична наука УСРР 1920-х років : соціополітичні, організаційні та концептуальні основи функціонування : монографія / С. Г. Водотика. – Херсон : ХЮІ ХНУВС, 2006. – 336 с.

С. 131–145 : «Науково-дослідні кафедри історичного профілю»

С. 162–178 : «Наукові товариства»

1224. **Дудка Р. А.** Проблеми античної культури в працях ніжинських учених кінця XIX – початку XX століття / Р. А. Дудка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 31. – С. 174–182.

1225. **Мороз Н.** Щоденники М. М. Бережкова як джерело з історії Ніжинської вищої школи / Н. Мороз // Ніжинська історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали III міжнар. наук.-практ. студ. конф. (4-5 квітня 2006) / упоряд. Н. О. Бондар [та ін.]. – Ніжин, 2006. – С. 70–72.

1226. **Самойленко О. Г.** Висвітлення проблеми становлення і розвитку станово-представницьких інституцій в країнах Західної Європи вченими Ніжинської вищої школи наприкінці XIX – на початку XX ст. / О. Г. Самойленко, У. Єрастова // Ніжинська історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (4-5 квітня 2006). – Ніжин, 2006. – С. 97–100.

1227. **Самойленко О. Г.** Розвиток історичної освіти й академічної науки зарубіжних країн в оцінках вчених Ніжинської вищої школи в середині XIX – на початку XX ст. / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 33. – С. 82–91.

1228. **Гордієнко Д.** Ad fontes : до витоків ніжинської античної школи – професор Петро Люперсольський / Д. Гордієнко // Ніжинська старовина. – Ніжин, 2007. – Вип. 3(6). – С. 99–120.

1229. **Самойленко О. Г.** Розвиток історичної освіти та науки в Ніжинському Історико-філологічному інституті князя Безбородька в роки Першої світової війни та визвольних змагань (1914–1919 рр.) / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2007. – Вип. 35. – С. 127–137.

1230. **Самойленко О. Г.** Внесок М. І. Лілеєва в розвиток історичної науки та освіти в Ніжині наприкінці XIX – на початку XX століття / О. Г. Самойленко // Там само. – Ніжин, 2008. – Вип. 42. – С. 158–164.

Михайло Іванович Лілеєв, історик, педагог. Працював у НІФІ з 1878 по 1911 рік

1231. ***Самойленко О. Г.** Процес становлення українознавства на півночі Лівобережної України в XIX – на початку XX ст.(до питання про участь ніжинських вчених у дослідженні історії, культури та побуту населення України) / О. Г. Самойленко // Наук. часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 6. Історичні науки. – К., 2008. – Вип. 6. – С. 136–143.

1232. ***Міщук С. М.** Внесок вчених Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині у дослідження рукописних пам'яток : друга половина XIX–10-ті роки XX ст. / С. М. Міщук // Інтелігенція і влада : громад.-політ. зб. Одес. нац. політех. ун-ту. Сер. «Історія». – 2009.– Вип. 15.– С. 261–271 : бібліогр.

1233. ***Міщук С. М.** М. І. Лілеєв та Є. В. Петухов – книгознавці, археографи рукописних пам'яток / С. М. Міщук // Історичні студії Волин. нац. ун-ту імені Лесі Українки. – 2010. – Вип. 4. – С. 46–51.

Євген Вячеславович Петухов, філолог-славіст. Працював у НІФІ з 1889 по 1895 рік

1234. ***Міщук С. М.** Вчені Ніжина – археографи та книгознавці (друга половина XIX – початок XX ст.) / С. М. Міщук // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України : наук.-практ. зб. – К., 2011.– № 1(57). – С. 153–158.

1235. **Самойленко Г. В.** Хроніка українознавчих проявів у Ніжинській вищій школі у XIX – на початку XX ст. / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011. – Вип. 62. – С. 3–14.

9.5.2. Ніжинська славістична школа

1236. **Васильківський Г. П.** Від наукових зв'язків до побратимства : [наукові та творчі зв'язки вчених НВШ із представниками чеської та словацької інтелігенції в XIX і XX століттях (до 1960-х років)] / Г. П. Васильківський // Під прапором Леніна. – 1967. – 1 верес. (№ 138). – С. 2, 4 ; 2 верес.(№ 139). – С. 1.

1237. **Васильківський Г. П.** Давня дружба : [творчі зв'язки ніжин. науковців з діячами культури Чехії та Словакії в XIX ст.] / Г. П. Васильківський // Деснянська правда. – 1967. – 31 трав.(№ 108).– С. 3.

1238. **Лисенко Л. Г.** До питання про російсько-українські зв'язки з південнослов'янськими країнами в XIX ст. / Л. Г. Лисенко // Укр. іст. журн. – 1978. – № 1. – С. 95–101.

1239. **Славяноведение** в дореволюционной России : библиогр. словарь. – М. : Наука, 1979. – 427 с. – (АН СССР. Ин-т славяноведения и балканистики)
*Зокрема ніжинські славісти : С. 212–213 : М. О. Лавровський
С. 83-84 : Р. Ф. Брандт С. 270 : Є. В. Петухов
С. 86-88 : А. С. Будилович С. 290 : К. Ф. Радченко
С. 158-159 : П. О. Заболотський С. 297–298 : Є. А. Рихлик
С. 167-168 : Г. А. Ільїнський С. 317–318 : М. Н. Сперанський
С. 179-180 : В. В. Качановський С. 354 : А. Ф. Хойнацький*

1240. **Евсеев Ф. Т.** О научной и учебной деятельности Г. А. Ильинского в Нежинском Историко-филологическом институте / Ф.Т. Евсеев // Литература та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 52–54.

Григорій Андрійович Ільїнський, видатний вітчизняний славіст, лінгвіст-етимолог, творець першої за часом праслав'янської граматики

1241. **Самойленко Г. В.** Нежинская филологическая школа. 1820–1990 / Г. В. Самойленко. – Нежин, 1993. – 172 с.

С. 108–130 : «Нежинская славистическая школа 70–90-х годов XIX в.»

1242. **Любченко В.** У єдності сила слов'ян : [XI міжнар. з'їзд славістів у Братиславі (Словаччина)] / В. Любченко, доц. каф. заг. соціології, делегат з'їзду // Alma mater. – 1994. – № 1, січень. – С. 2.

1243. **Євсєєв Ф.** Ніжинська вища школа : славістичні ідеї професора П. О. Заболотського / Ф. Євсєєв, С. Родін // Сіверянський літопис. – 1996. – № 5. – С. 75–83.

1244. **Родін С. М.** Славістичні ідеї П. О. Заболотського / С. М. Родін // Литература та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 103–105.

1245. **Євсєєв Ф. Т.** Краківський конгрес славістів : [славістів НДПІ репрезентував доц. каф. іст. культури Федір Євсєєв] / Ф. Т. Євсєєв // Alma mater. – 1998. – № 9, листопад. – С. 2, 3.

1246. **Зільберман Е.** Мости братерства / Е. Зільберман // Вісті. – 1998. – 3 лип.(№ 27). – С. 4. Те саме : // Черніг. вісник. – 1998. – 19 черв.(№ 25). – С. 3.

У Гродно (Білорусь) на базі державного університету імені Янки Купали відбулася традиційна міжнародна наукова конференція вчених з Білорусі, України і Росії «Словотворення в слов'янських мовах». НДПІ представляли завідувач кафедри російської мови, доктор філологічних наук, професор Н. М. Арват і кандидат філологічних наук, доцент А. С. Белая

1247. ***Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа і слов'янський світ / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко // Не вместо, а вместе : Некоторые проблемы славянской культуры в современном мире. – К., 2001. – С. 53–65.

1248. **Карский А.** Нежинская школа славистов : Р. Ф. Брандт, М. И. Соколов, Е. Ф. Карский / А. Карский // Ю. Ф. Карський і сучасне мовознавство : матеріали XI міжнар. Карських читань (18-19 верес. 2007). – Ніжин ; Гродно, 2008. – С. 5–11.

1249. **Міщук С. М.** М. Н. Сперанський – бібліограф та палеограф, дослідник слов'янської рукописної книги з бібліотеки Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині / С. М. Міщук // Литература та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 42. – С. 247–257 : бібліогр.

1250. **Самойленко О. Г.** Місце історії південних слов'ян у науковому доробку вчених Ніжинської славістичної школи (остання чверть XIX –початок XX ст.) / О. Г. Самойленко // Там само. – Вип. 41. – С. 177–192.

1251. ***Міщук С. В.** Качановський – дослідник слов'янської рукописної спадщини / С. Міщук // Проблеми слов'янознавства. – 2009. – Вип. 58. – С. 36–40.

Володимир Васильович Качановський – відомий вчений, філолог-славіст. Працював у НІФІ з 1888 по 1901 рік

1252. ***Самойленко А. Г.** Влияние профессоров и выпускников Санкт-Петербургского университета на становление славяноведения в Нежинском Историко-

филологическом институте князя Безбородко в конце XIX – начале XX века / А. Г. Самойленко : доклад на междунар. науч. конф. «Санкт-Петербургский университет в XVIII–XX вв. : европейские традиции и российский контекст» (23-25 июня 2009)

1253. **Самойленко Г. В.** Українсько-російсько-слов'янське літературознавство у Ніжинській вищій школі / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2011. – Вип. 64. – С. 3–21.

1254. **Клыпа Н. И.** Из истории исследования славистики в Нежинском историко-филологическом институте (наследие А. С. Будиловича) : [розглядається діяльність філолога-славіста А. С. Буділовича в НІФІ в 1875–1881 роках] / Н. И. Клыпа // Там само. – Ніжин, 2015. – Вип. 80. Серія «Філологічні науки», № 5. – С. 194–202.

Див. також № 1484

9.5.3. Историко-філологічне товариство (ІФТ) при Інституті князя Безбородька (1894–1920)

9.5.3.1. Довідкові матеріали

1255. **Разгон А. М.** Исторические общества / А. М. Разгон // Советская Историческая Энциклопедия. – М., 1965. – Т. 6. – Стб. 545–551.

1256. **Историко-філологічне товариство (1894–1917) при Ніжинському Историко-філологічному інституті // Радянська енциклопедія історії України. – К., 1970. – Т. 2. – С. 268.**

1257. **Бутич І. Л.** Историчні товариства / І. Л. Бутич // УРЕ. – 2-ге вид. – К., 1979. – Т. 4. – С. 459.

1258. **Бутич И. Л.** Исторические общества / И. Л. Бутич // УСЭ. – К., 1980. – Т. 4. – С. 353.

1259. **Историко-філологічне товариство при Ніжинському Историко-філологічному інституті // Чернігівщина : енцикл. довід. – К., 1990. – С. 282.**

1260. **«Сборник Историко-филологического общества при Институте князя Безбородко в Нежине» // Чернігівщина : енцикл. вид. – К., 1990. – С. 725.**

1261. **Кравців Б.** Наукові товариства / Б. Кравців // Енциклопедія українознавства. – Львів, 1996. – Т. 5. – С. 1713 –1715.

1262. **1894 р., 14 вересня.** Створено Ніженське Историко-філологічне товариство при Ніженському Историко-філологічному інституті // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 88–89.

1263. **Юркова О. В.** Историко-філологічне товариство при Историко-філологічному інституті князя Безбородька в Ніжині / О. В. Юркова // Енциклопедія історії України / голова ред. ради В. М. Литвин. – К., 2005. – Т. 3. – С. 552–553.

1264. **Самойленко Г. В.** Історико-філологічне товариство при Ніжинському Історико-філологічному інституті / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко // Енциклопедія сучасної України. – К., 2011. – Т. 11. – С. 552.

9.5.3.2. Документи. Офіційні матеріали

1265. **Список** членов Общества к 3-му апреля 1895 года // Сборник И.Ф.О. – К., 1896. – Т. I. – Отд. 1. – С. 7–10.

1266. **Отчет** о состоянии и деятельности Историко-филологического Общества при Институте кн. Безбородко // Сборник И.Ф.О. – Киев ; Нежин, 1899–1916. – Отд. 1. – *за 2-й, 3-й, 4-й годы его существования (14 сентября 1895 – 14 сентября 1898).* – Нежин, 1899. – Т. II. – С. 52–58 ;

за 5-й год его существования (14 сентября 1898 – 14 сентября 1899). – Нежин, 1900. – Т. III. – С. 16–19 (2-я паг.) ;

за 1900–1901, 1901–1902 гг. (из отчетов секретарей О-ва И. А. Сребницкого и М. И. Лилеева). – Нежин, 1903. – Т. IV. – С. 31–34 ;

за 1902–1903 акад. год (из отчета секретаря О-ва М. И. Лилеева). – К., 1904. – Т. V. – Отд. I. – С. VII–VIII ; *за 1910–1911 акад. год.* – Нежин, 1912/13. – Т. VIII. – С. 3–5 ; *за 1911–1912 акад. год.* – Нежин, 1912/13. – Т. VIII. – С. 51–55 (5-я паг.) ; *за 1914 акад. год.* – Нежин, 1916. – Т. X. – С. 17–24.

1267. **Протоколы** заседаний Историко-филологического общества // Сборник И.Ф.О. при Институте князя Безбородко. – Нежин ; Киев, 1899–1916. – Отд. 1. –

с 4 июня 1895 по 26 сентября 1898. – Нежин, 1899. – Т. II. – С. 1–51.

с 20 февраля по 17 декабря 1899. – Нежин, 1900. – Т. III. – С. 1–15.

с 28 февраля 1900 по 22 ноября 1902. – Нежин, 1903. – Т. IV. – С. 1–26.

за 1903 год. – К., 1904. – Т. V. – С. IX–XVII.

за 1907–1908 акад. год. – Нежин, 1909. – Т. VI. – С. 9–21.

за 1908–1909 акад. год. – Нежин, 1910/11. – Т. VII. – С. 4–15.

за 1910. – Нежин, 1910/11. – Т. VII. – С. 17–32.

за 1911. – Нежин, 1912/13. – Т. VIII. – С. 9–35.

за 1912. – Нежин, 1912/13. – Т. VIII. – С. 59–64.

за 1915–1916 акад. год. – Нежин, 1916. – Т. X. – С. 3–18(2-я паг.).

1268. **Извлечения** из протоколов собраний Общества с 22 марта по 3 апреля 1895 года // Сборник И.Ф.О. – К., 1896. – Т. I. – Отд. 1. – С. 11–42.

1269. **Кадлубовский А. П.** Отчет об основании Общества и о состоянии и деятельности его за время от 3 апреля 1894 г. до 14 сентября 1895 г. / А. П. Кадлубовский // Там само. – С. 43–50.

1270. **Личный** состав Общества // Сборник И.Ф.О. – Нежин, 1899, 1900, 1912/13. – Отд. 1.

к марту 1899. – 1899. – Т. II. – С. 59–63.

к 1 января 1900. – 1900. – Т. III. – С. 20–24.

к 1 января 1912. – 1912/13. – Т. VIII. – С. 47–49.

к 1 января 1913. – 1912/13. – Т. VIII. – С. 71–73.

1271. **Деятельность** Комиссии Историко-филологического Общества при Институте князя Безбородко в Нежине по собиранию археологических и этнографических сведений и предметов в пределах Черниговской губернии к XII-му Археологическому съезду (за время с 12 октября 1900 по 1 марта 1901г.) // Киевская старина. – 1901. – № 6. – Археологическая летопись. – С. 199–200.

1272. **Бережков М.** О занятиях Археологической комиссии. Доклад, читанный в годовичном собрании Общества 22 сентября 1902 года / М. Бережков // Сборник И.Ф.О. – Нежин, 1903. – Т. IV. – Отд. 1. – С. 35–60. Окреме видання : Нежин, 1903. – 28 с.

1273. **Список** членов Историко-филологического Общества при Институте князя Безбородко в Нежине в порядке их поступления в Общество с 1894 по 1903 год // Там само. – С. 27–30.

1274. **Заметка** о состоянии и составе Общества // Сборник И.Ф.О. при ин-те кн. Безбородко в Нежине. – Нежин, 1909, 1910/11. – Отд. 1.

в 1907/8 acad. году. – 1909. – Т. VI. – С. 3–6.

в 1906/9 acad. году. – 1910/11. – Т. VII. – С. 3.

к 1 января 1910 г. – 1910/11. – Т. VII. – С. 16.

к 1 января 1911 г. – 1910/11. – Т. VII. – Офиц. отд. – С. 33–35.

1275. **Протоколы** публичных лекций Историко-филологического Общества // Сборник И.Ф.О. при ин-те кн. Безбородко в Нежине. – Отд. 1.

за 1911. – Нежин, 1912. – Т. VIII. – С. 39–45.

за 1912. – Нежин, 1912. – Т. VIII. – С. 75–80.

9.5.3.2.1. Статут Историко-філологічного товариства

1276. **Устав** Нежинского Историко-филологического Общества князя Безбородко // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – 1894. – Т. III. – Отд. 1. – С. 1–7 ; Сборник И.Ф.О. – К., 1896. – Т. I. – Отд. 1. – С. 1–6. Окреме видання : Нежин, 1894. – 7 с.

9.5.3.3. Література

1277. **Деятельность** комиссии Историко-филологического общества при институте князя Безбородко в Нежине по собиранию археологических и этнографических сведений и предметов в пределах Черниговской губернии к подготовке к XII-му Археологическому съезду // Киевская старина. – 1901. – № 6. – Археол. летопись. – С. 199–200.

1278. **Перетц В. Н.** Отчет об экскурсии семинария русской филологии в Нежине (18-20 февраля 1914 года) / В. Н. Перетц. – К., 1914. – 86 с. – (Отт. из «Университетских известий» за 1914 год).

Мова в публікації йде при вивчення змісту деяких рукописів з бібліотеки ІФІ в Ніжині

1279. **Юбилейное** чествование Нежинским Историко-филологическим Обществом профессора Вячеслава Ивановича Петра по случаю исполнившейся его сорокалетней педагогической и ученой деятельности (1873–1913) // Сборник И.Ф.О. при ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – Нежин, 1914. – Т. IX. – Неофиц. отд. – С. 1–14(2-я паг.).

1280. ***Степанский А. Д.** К истории научно-исторических обществ в дореволюционной России / А. Д. Степанский // Археографический ежегодник за 1978г. – М., 1975. – С. 38 – 55.

1281. ***Коваленко О. Б.** Розвиток історичного краєзнавства на Чернігівщині у другій половині XIX ст. / О. Б. Коваленко, Г. М. Курас, В. М. Малиневська // Третя респ. наук. конф. з іст. краєзн. : тез. доп. – К., 1984. – С. 236–238.

1282. **Коваленко О. Б.** Ніжинське Історико-філологічне Товариство і його внесок у розвиток краєзнавства на Чернігівщині / О. Б. Коваленко // Друга Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. (грудень, 1988) : тез. доп. – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. II. – С. 97–100.

1283. **До 100-річчя** Ніжинського історико-філологічного товариства : тез. і матеріали конф. іст.-філол. т-ва (25-27 травня 1994) / упоряд. і ред. Ф. Т. Євсєєв. – Ніжин, 1994. – 111 с.

1284. **Кучинський М. В. Є. О.** Кивлицький – член Історико-філологічного Товариства інституту князя Безбородька / М. В. Кучинський // До 100-річчя Ніжинського Історико-філологічного Товариства : тез. і матеріали конф. іст.- філол. т-ва (25-27 травня 1994) – Ніжин, 1994. – С. 21–23.

1285. ***Гречишкіна О. М.** Історико-філологічне товариство Ніжинського інституту князя Безбородька / О. М. Гречишкіна // VII Всеукр. наук. конф. «Історичне краєзнавство в Україні : традиції і сучасність». – К., 1995. – Кн. 1. – С. 28–29.

1286. **Руденко Л. М. В.** Беклемишев и И. Турцевич. Результаты атрибуции одной фотографии / Л. М. Руденко // До 100-річчя Ніжинського Історико-філологічного Товариства : тез. і матеріали конф. іст.-краєзн. т-ва (25-27 травня 1994). – Ніжин, 1994. – С. 18–20.

Л. Г. Турцевич як один з організаторів І.Ф.Т. в Ніжинському ІФІ

1287. **Самойленко О. Г.** Історична наука в Ніжинській вищій школі в XIX столітті / О. Г. Самойленко // Там само. – С. 12–16.

1288. **Симоненко В. І.** До 100-річчя заснування Ніжинського Історико-філологічного Товариства / В. І. Симоненко // Там само. – С. 2–10.

1289. **Страшко Є. М.** Заснування, структура і функції Ніжинського Історико-філологічного товариства / Є. М. Страшко, О. М. Гречишкіна // До 100-річчя Ніжинського

Історико-філологічного товариства : тез. і матеріали конф. іст.-краєзн. т-ва (25-27 травня 1994). – Ніжин, 1994. – С. 10 –12.

1290. **Лащенко Х.** Науковий і просвітницький осередок у провінції. До 100-річчя з дня утворення Ніжинського Історико-філологічного Товариства (1894–1919) / Х. Лащенко // Наукові записки. Зб. праць молодих вчених та аспірантів. – К., 1996. – Т. I. – С. 134–150.

1291. **Гречишкіна О.** Ніжинське Історико-філологічне Товариство (1894 – 1918) / О. Гречишкіна // Вісті. – 1996. – 16 серп.(№ 32). – С. 6.

1292. **Гречишкіна О. М.** Фонетический метод обучения чтению (из наследия Нежинского Историко-филологического общества) / О. М. Гречишкіна // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 101–103.

1293. ***Зайцева З.** Наукові товариства як інституції української науки другої половини XIX – початку XX ст. / З. Зайцева // Питання історії, історіографії, джерелознавства та архівознавства центральної та східної Європи : зб. наук. пр. – Київ –Чернівці, 1997.– Вип. 1.– С. 66 –78.

1294. **Яснівська Л. В.** Археологічна діяльність Ніжинського Історико-філологічного Товариства / Л. В. Яснівська // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997.– Вип. 8. – С. 105–107.

1295. ***Колесник М.** Становлення науково-історичних товариств на Лівобережній Україні (70-ті рр. XIX – 30-ті рр. XX ст.) / М. Колесник // Спеціальні історичні дослідження в Україні : збірка наук. пр. на пошану акад. НАН України В. А. Смолія. – К., 2000.– Вип. 10. – Ч. 2. – С. 326–340.

1296. **Колесник М.** Становлення та головні напрямки діяльності Ніжинського Історико-філологічного Товариства при інституті князя Безбородька (1894–1919 рр.) / М. Колесник // Сіверянський літопис. – 2001.– № 2. – С. 89–93.

1297. **Колесник М. П.** Проблемы славяноведения в наследии научно-исторических обществ Левобережной Украины (70-е годы XIX в. – 30-е годы XX в.) / М. П. Колесник // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002.– Вип. 18. – С. 110 –114.

1298. **Колесник М.** Вивчення історії південних та західних слов'ян науково-історичними товариствами Лівобережної України (70-ті роки XIX ст. – 30-ті роки XX ст.) : [зокрема в Ніжинському І.Ф.Т.] / М. Колесник // Рідна школа. – 2003. – № 10. – С. 51–52.

1299. **Колесник М. П.** Внесок науково-історичних товариств Лівобережної України у розвиток вітчизняного слов'янознавства (70-ті роки XIX ст.– 30-ті роки XX ст.) : [зокрема про діяльність Н.І.Ф.Т.] / М. П. Колесник // Київська старовина. – 2004. – № 1. – С. 97–104.

1300. **Самойленко О. Г.** Історико-філологічне товариство при Ніжинському Історико-філологічному інституті князя Безбородька як центр дослідження гуманітарної науки на Північному Лівобережжі наприкінці XIX – на початку XX ст. / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2007.– Вип. 38. – С. 109–118.

1301. **Бородавка Н. О.** Історія Росії середини XVI – початку XVII століть на сторінках «Читання товариства Нестора Літописця» та «Збірника Історико-філологічного товариства при Інституті князя Безбородька» / Н. О. Бородавка // Історичний альманах : зб. наук. пр. студ. іст.-юрид. фак. – Ніжин, 2010. – Вип. 7. – С. 164–168.

1302. **Самойленко Г. В.** Хроніка українознавчих проявів у Ніжинській вищій школі у XIX – на поч. XX ст. / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2011. – Вип. 62.–С. 3 –14.

1303. **Страшко Є. М.** Порівняльний аналіз діяльності Ніжинського Історико-філологічного Товариства при інституті кн. Безбородька та Харківського Історико-філологічного Товариства / Є. М. Страшко, Н. Бородавка // Часопис іст.-юрид. фак. – Ніжин, 2011.– Вип. 3. – С. 138 –144.

1304. ***Бородавка Н. О.** Ніжинське історико-філологічне товариство при Інституті князя Безбородька, як осередок наукової думки / Н. О. Бородавка // Історико-культурна спадщина Дніпровського Лівобережжя, Курського Посеймія та Слобожанщини : минуле і сучасність : зб. матеріалів. – Глухів ; Ніжин, 2012.– С. 15–18.

1305. **Демуз І.** Історико-філологічне товариство при інституті князя Безбородька у Ніжині : історіографічний дискурс / І. Демуз // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – К., 2013. – С. 117–125.

1306. **Самойленко Г. В.** Ніжинське історико-філологічне товариство і його філологічне наукове спрямування / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся : зб. наук. ст. – Ніжин, 1915. – Вип. 80.– С. 3–18.

9.6. Студентство

1307. **Лисенко К.** Перша студентка в інституті : [О. О. Левковцева. Вступила до НІФІ у 1919 році] / К. Лисенко // Під прапором Леніна. – 1968. – 14 трав. (№ 73). – С. 4.

1308. **Романіка М.** Перша ніжинська студентка : [О. О. Левковцева] / М. Романіка // Деснянська правда. – 1970. – 7 жовт. (№ 197). – С. 4 ; *Літературна Україна. – 1970. – 18 верес.

1309. **Ленюк Л.** Некрасов і ніжинські студенти : [використано спогади випускника НІФІ А. Круковського] / Л. Ленюк // Під прапором Леніна. – 1972.– 14 січ.(№ 8). – С. 3.

1310. **Кривобок О.** Студенти НІФІ : [сто років тому] / О. Кривобок // Alma mater. – 2002.– № 2, жовтень-листопад. – С. 4.

1311. **Кривобок О.** Студентські осередки у Ніжинській вищій школі початку XX століття / О. Кривобок // Сіверянський літопис. – 2002.– № 1. – С. 30–35.

У додатку : «Устав студентського кружка студентів Історико-філологічного інститута князя Безбородька в Нежині для вспомоществования нуждающимся своекоштным студентам»

1312. **Страшко Є. М.** Соціально-національна стратифікація студентства Лівобережної України на межі XIX–XX ст. : [становий розподіл слухачів ВНЗ (Київ, Ніжин, Харків)] / Є. М. Страшко, О. П. Кривобок // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 17. – С. 119–122.

1313. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 157–168 : «Студентське життя» : [80–90-ті роки XIX ст.]

С. 173–180 : «Участь студентів у культурних заходах : М. Гоголь, Л. Толстой, М. Заньковецька» [1909–1913 рр.]

1314. **Моціяка П. П.** Шевченківський ювілей 1914 р. в інституті князя Безбородька / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся : зб. наук. ст. – Ніжин, 1914. – Вип. 76. – С. 345–352.

В статті розглядається маловідома подія нелегального пошанування пам'яті Тараса Шевченка студентами НІФІ кн. Безбородька в 1914 році

1315. **Моціяка П. П.** Благодійна діяльність Інституту князя Безбородька в роки Першої світової війни (1914–1918 рр.) / П. П. Моціяка // Там само. – Ніжин, 2016. – Вип. 81. – С. 102–111.

9.6.1. Студенти і викладачі НІФІ в революційних подіях 1905–1917 рр.

1316. ***Сообщение** о волнениях рабочих и учащихся в Новозыбкове, Стародубе, Нежине, Новгород-Северске 18 октября // Черниг. губерн. ведомости. – 1905. – 21 окт.

1317. ***Красталев А.** Революция в Нежине / А. Красталев. – М., 1907.

1318. **Жуковский Н.** Первое мая в Нежине // Изв. Нежин. обществ. комитета. – 1917. – 25 апр. – С. 2–3.

Святкування 1 травня в місті, мітинги, виступи представників різних верств населення, зокрема студентів ІФІ (А. А. Вознесенський, М. Н. Піотухович)

1319. **Ковалевський І.** Хто ми і чого нам треба / І. Ковалевський. – Ніжин, 1917. Передрук : // Ніжинська старовина. – 2009. – Вип. 8(11). – С. 137–150.

В статті студента ІФІ Іпполіта Ковалевського обґрунтовується право українців на автономію і самостійну державу

1320. **Шкловский Г.** Ученическое движение 1905 года на Черниговщине / Г. Шкловский // Летопись революции. – 1925. – № 4(13). – С. 60–73.

С. 64–71 : революційні виступи студентської молоді Ніжина

1321. **Дроздов О.** Як «зустрічали» на Чернігівщині «конституцію 1905 р.» / О. Дроздов // Чернігів і Північне Лівобережжя. – К., 1928. – С. 515–531.

1322. **Королевич О. Д.** До історії студентської забастовки 1905 року в Ніжині / О. Д. Королевич // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1940. – Т. 1. – С. 58–76.

1323. **Шевченко В. Д.** Революційні події 1905–1907 рр. на Ніжинщині : [зокрема про участь в них студ. НІФІ] / В. Д. Шевченко // Деснянська правда. – 1955. – 2 квіт.(№ 65). – С. 2.
1324. **Левина К. Р.** Революционные события 1905 года в Нежинском Историко-филологическом институте / К. Р. Левина // 36. наук. робіт студ. Ніжин. держ. пед. ін-ту. – Ніжин, 1957. – Кн. 1. – С. 13–32.
1325. **Білий П. Х.** Між двома революціями (1909–1917 рр.) / П. Х. Білий // Ніжин і Ніжинщина. Іст. нарис у 2 кн. – К., 1962. – Кн. 1. – С. 50–101.– машинопис.
С. 74–79, 99, 100 : студенти і викладачі НІФІ
1326. **Шевченко В. Д.** Події революції 1905–1907 рр. на Ніжинщині / В. Д. Шевченко // Там само. – С. 27–49.
С. 32–37, 41–45 : студенти ІФІ
1327. **Симоненко В.** Ніжин полум'я овіяло / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1965. – 19 жовт.(№ 166). – С. 3.
1328. **Шевченко В.** Генеральна репетиція (революційні події 1905 року на Ніжинщині) : [страйки і виступи студентів НІФІ] / В. Шевченко // Там само.– 1967.–7 лют.(№ 28).–С. 3–4.
1329. **Виступ** студентів Ніжинського Історико-філологічного інституту в січні 1905 року (уривок з щотижневої записки директора департаменту поліції) // Хрестоматія з історії Чернігівщини / упоряд. М. С. Чуприна, Ю. Я. Сіментов. – К., 1969. – С. 73.
1330. **Костенко І. П.** «Відречемось від старого світу» : [рев.-демокр. традиції НВШ] / І. П. Костенко // Деснянська правда. – 1969. – 25 жовт.(№ 209).– С. 3.
1331. **Костенко І. П.** Сторінки боротьби : [студенти НВШ в подіях 1905– 1907 рр.] / І. П. Костенко // Радянська освіта. – 1969. – 20 груд. (№ 100). – С. 2.
1332. **Шевченко В. Д.** Революційні виступи студентів / В. Д. Шевченко // Під прапором Леніна. – 1969. – 4 лип.(№ 104). – С. 4.
1333. **Васильківський Г. П.** Революційний рух ніжинського студентства / Г. П. Васильківський // Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя : путівник. – К., 1970. – С. 17–18.
1334. **Костенко І. П.** Революційно-демократичний рух у Ніжинській вищій школі : [з часів Гімназії вищих наук до 1914 року] / І. П. Костенко // Під прапором Леніна. – 1970. – 14 січ.(№ 7). – С. 2–3 ; 17 січ.(№ 9). – С. 2–3 ; 20 січ.(№ 10). – С. 3 ; 27 січ.(№ 14). – С. 2–3 ; 31 січ.(№ 17) ; 4 лют.(№ 19) ; 10 лют. (№ 22). – С. 2–3.
1335. **Лескевич М. А.** Славна історія / М. А. Лескевич, І. П. Костенко // Комсомольський гарт. – 1970. – 14 трав.(№ 56). – С. 2.

Участь студентів НВШ в громадсько-політичному житті країни і революційному русі (1820–1910-ті роки)

1336. **Костенко І. П.** Революційно-демократичий рух у Ніжинському Історико-філологічному інституті на початку ХХ ст. / І. П. Костенко, М. А. Лескевич // Укр. іст. журн. – 1971. – № 10. – С. 81–85.

1337. **Кондрашов В.** Червоне студентство / В. Кондрашов // Комсомольський гарт. – 1972. – 10 жовт.(№ 122). – С. 2.

Студентський і учнівський рух на Чернігівщині в 1905–1907 рр., зокрема у Ніжині

1338. **Єрмоленко В.** Мітинг біля інституту / В. Єрмоленко // Під прапором Леніна. – 1975. – 18 лют.(№ 28). – С. 4.

Демонстрація ніжинських студентів 17 жовтня 1905 року, в якій брала участь Марія Заньковецька

1339. **Костенко І. П.** В обстановці терору / І. П. Костенко // Там само. – 12 серп.(№ 129). – С. 3.

1340. **Костенко І. П.** З червоним прапором / І. П. Костенко // Під прапором Леніна. – 1975. – 30 лип.(№ 122). – С. 4.

1341. **Костенко І. П.** Зірвали портрет царя / І. П. Костенко // Там само. – 8 серп.(№ 127). – С. 3.

1342. **Костенко І. П.** Перші кроки революції на Ніжинщині / І. П. Костенко // Там само. – 30 лип.(№ 122). – С. 4.

1343. **Костенко І. П.** Перші листівки / І. П. Костенко // Там само. – 19 лип. (№ 116). – С. 4.

1344. **Костенко І. П.** Стало відомо в Петербурзі / І. П. Костенко // Під прапором Леніна. – 1975. – 25 лип.(№ 119). – С. 4.

№№ 1337–1342 – уривки з праці І. П. Костенка про участь студентів НІФІ в революційних подіях 1905–1907 рр.

1345. **Червінкін-Корольов І. І.** Антивоєнні виступи демократичного студентства (серпень 1914 – лютий 1917 рр.) / І. І. Червінкін-Корольов // Укр. іст. журн. – 1975. – № 8. – С. 62–70.

С. 63 : про маніфестації студентської молоді Ніжина в 1914 році

1346. **Васильківський Г. П.** Червоний вуз / Г. П. Васильківський // Під прапором Леніна. – 1976. – 1 груд.(№ 191). – С. 2.

1917–1922 рр. Участь ніжинського студентства в жовтневих подіях і становленні радянської влади

1347. **Реун І.** Пам'яті борців : [революційні виступи студ. НВШ в 1905 році] / І. Реун // Там само. – 1977. – 28 груд.(№ 207). – С. 2.

1348. **Костенко І. П.** Невмиручі традиції : [студ. НІФІ в революційних подіях 1905–1907 і 1917 років] / І. П. Костенко, В. І. Симоненко // Комсомольський гарт. – 1980. – 30 серп.(№ 105). – С. 2–3.

1349. **Примостко Л.** Ніжинщина в період революції 1905 –1907 років / Л. Примостко // Під прапором Леніна. – 1985. – 28 серп.(№ 138). – С. 2–3.

1350. **Костенко І. П.** Під червоним прапором : [студенти НІФІ в мітингах, страйках, демонстраціях 1905–1907 рр.] / І. П. Костенко // Під прапором Леніна. – 1990. – 3 лип.(№ 105). – С. 3.

1351. **Костенко І. П.** Революційно-демократичний рух у Ніжинському Історико-філологічному інституті (1905–1907 рр.) / І. П. Костенко // Література та культура Полісся. – 1990. – Вип. 1. – С. 61–63.

1352. **Костенко І. П.** Славні традиції волелюбності / І. П. Костенко // Деснянська правда. – 1990. – 10 жовт.(№ 193). – С. 4.

1353. **Дмитрієнко С.** Студентські роки Миколи Петровського : [навчався у НІФІ в 1915–1919 рр.] / С. Дмитрієнко // Сіверянський літопис. – 1995. – № 4. – С. 96–103.

1354. **Симоненко В.** Перше побиття демократів? : [публікація показань ніжинського студента С. Остроградського (1906 р.)] / В. Симоненко // Там само. – 1996. – №2-3. – С. 127–129.

1355. **Пискорский В. К.** История моего профессорства в Нежине / В. Пискорский. Вибрані твори та епістолярна спадщина / упоряд. О. О. Новикова, І. С. Пічугіна. – К., 1997. – С. 206–234.

С. 214– 224 : «Бурный период институтской жизни» (1904–1905)

С. 224– 228 : «Митинг 18 октября» [1905 г.]

С. 228– 234 : «Еврейский погром 19-го октября»

1356. **Кривобок О. П.** Що зумовлювало участь студентів у революції 1905–1907 років : матеріальні чи соціально-психологічні фактори? (на прикладі ніжинського студентства) / О. П. Кривобок // Література та культура Полісся. – 2002. – Вип. 21. – С. 84–86.

1357. **Самойленко Г. В.** Марія Заньковецька і Поліський край / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. – 159 с.

С. 61–64 : революційні події 1905 року в Ніжині

С. 106–109 : 1917–1919 роки в Ніжині

1358. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 168–173 : «Революційні події на початку ХХ ст.»

С. 186–204 : «Інститут у буремні революційні роки : на шляху до університету»

1359. **Кухарчук Я.** Ніжинське студентство в національно-демократичних перетвореннях 1905–1917 років / Я. Кухарчук // Ніжинська історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф.(4-5 квіт. 2006.). – Ніжин, 2006. – С. 88–91.

1360. **Ростовська О. В.** Викладачі та студенти Ніжинського вузу в революційних процесах 1917 р. / О. В. Ростовська // Часопис історико-юридичного факультету. – Ніжин, 2008. – Вип. 2. – С. 67–72.

1361. **Лейберов О.** «Огради жизнь, имущество и честь русских людей, и всю исстрадавшуюся Россию...» – жовтневі події 1905 року в Ніжині / О. Лейберов // Ніжинська старовина. – 2009. – Вип. 8 (11). – С. 110–116.

1362. ***Тревожные дни в Нежине** // Киевские отклики. – 1905. – № 298, октябрь.

1363. **Труш О. М.** Жовтневі погроми 1905 р. в Ніжині : позиція Володимира Піскорського / О. М. Труш // Література та культура Полісся : зб. наук. ст. – Ніжин, 2012. – Вип. 69. – С. 69–78.

Див. також № 275

9.7. Ніжинська чоловіча класична гімназія при Юридичному ліцеї та Історико-філологічному інституті

9.7.1. Довідкові матеріали

1364. **Ніжинська** класична гімназія. Заснована 1840 як гімназія для підготовки вступників до Ніжинського юридичного ліцею // Чернігівщина : енцикл. довідник. – К., 1990. – С. 503–504.

1365. **1840 р.**, 22 серпня. У Ніжині засновано Класичну чоловічу гімназію // Історія Ніжина мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 57–58.

9.7.2. Документи. Офіційні матеріали

1366. **Извлечение** из Отчета по гимназии (при Историко-филологическом институте) // Изв. ИФИ кн. Безбородко. – К. ; М. ; Лейпциг, 1877–1883/84. – Отд. 1. – за 1875/6. – К., 1877. – Т. I. – С. 113–120 (11-я паг.)
1876/7. – К., 1878. – Т. II. – С. 64–71 (4-я паг.).
1877/8. – К., 1879. – Т. III. – С. 46–55 (4-я паг.).
1878/9. – К. ; СПб., 1880. – Т.V. – С. 37–45 (4-я паг.).
1879/80. – К. ; 1881. – Т.VI. – С. 46–55 (3-я паг.).
1880/81. – К. ; Лейпциг, 1882. – Т.VII. – С. 63–71.
1881/82. – М. ; К. ; Лейпциг, 1884. – Т.VIII. – С. 42–46.
1882/83. – М. ; К. ; 1885. – Т. IX. – С. 48–53 (3-я паг.).
1883/84. – М. ; К., 1885. – Т. IX. – С. 90–96 (6-я паг.).

1367. **Штат** Нежинской Гимназии // ЖМНП. – 1840. – № 6, июнь. – Высочайшие повеления. – С. 170–171.

1368. **Протоколы** литературных бесед Нежинской Гимназии с 1859-го по 1867 г. включительно // Фонды Музею рідкісної книги ім. Г. П. Васильківського. – рукопис.

1369. **Нежинская** гимназия в здании Лицея кн. Безбородко : [стат. дані, особовий склад] // Памятная книжка Министерства народного просвещения на 1865 год. – СПб., 1865. – С. 240–241.

1370. **Гудима Е.** Правила для учеников Нежинской гимназии / Е. Гудима.– Чернигов, 1869.– 8 с.

1371. **Положение** о гимназии при Историко-филологическом институте князя Безбородко в Нежине // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – К., 1877. – Т. I. – Отд. 1. – С. 121–126 (12-я паг.).

1372. **Положение** о стипендиатах гимназии при Историко-филологическом институте кн. Безбородко в Нежине // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – К., 1877. – Отд. 1. – С. 127–128(13-я паг.).

1373. **29-го июля** 1878 г. Положение о стипендии имени генерал-лейтенанта Леонида Платоновича Рудановского в гимназии при Историко-филологическом институте кн. Безбородко в Нежине // ЖМНП.– 1878.– № 10, октябрь. – Правительственные распоряжения. – С. 179–180.

1374. **Отчет** о состоянии Историко-филологического института кн. Безбородко за 1907–1908 учеб. год // Известия ИФИ кн. Безбородко.– 1909. – Т. XXIV. – Офиц. отд. – С. 3–58(2-я паг.).

С. 10–23 : «О преобразовании состоящей при Институте гимназии»

1375. **Памятная** книжка Киевского учебного округа на 1909/10 учеб. год.– К., 1909. – 563 с.

С. 92–94 : Ніжинська гімназія при ІФІ

9.7.3. Література

1376. **Володченко Ж.** Літературно-музичні вечори – форма організації естетичного виховання в Ніжинських гімназіях XIX ст. : [зокрема в гімназії при ІФІ] / Ж. Володченко, С. Самаріна // Український вимір : міжнар. зб. інформ., освітніх, наук., метод. статей і матеріалів з України і діаспори. – Ніжин, 2003. – С. 108–117.

1377. **Моціяка П. П.** «Душа інститутської гімназії» : штрихи до портрета Йосифа Добіаша / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2005. – Вип. 28. – С. 85–92.

Йосиф Вячеславович Добіаш, з 1878 по 1923 працював викладачем давніх мов в гімназії при ІФІ та ІНО, з 1910 по 1922 – на посаді директора

1378. ***Самойленко О. В.** Літературні вечори у Ніжинській гімназії при Юридичному лицей князя Безбородька як засіб виховання розумових та моральних якостей гімназистів середини XIX століття / О. В. Самойленко // Антропологізм в освітніх стратегіях і практиках сучасності : пошуки пріоритетів : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. – Мелітополь, 2008.– С. 46–55. Те саме : // Пост Методика. – 2008. – № 7(84). – С. 149–154.

1379. **Самойленко О. В.** Директори Юридичного ліцею кн. Безбородька як організатори навчально-виховного процесу в Ніжинській класичній гімназії / О. В. Самойленко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2008. – № 4. – С. 210 –213. Те саме : // Література та культура Полісся.– 2007.– Вип. 35. – С. 94–101.

1380. **Самойленко О. В.** Директори Юридичного ліцею князя Безбородька як організатори навчально-виховного процесу в Ніжинській класичній гімназії / О. В. Самойленко // Наук. зап. / Ніжин. держ. ун-т. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин, 2008. – № 4. – С. 210 –213.

1381. **Самойленко О. В.** Класична гімназія при Юридичному ліцеї та Історико-філологічному інституті князя Безбородька в Ніжині : до проблеми створення і функціонування / О. В. Самойленко // Там само. – № 3. – С. 131–133. Те саме : // Знаки питання в історії України : регіональний вимір української історії : зб. матеріалів III міжнар. конф. – Ніжин, 2007.–С. 200–210.

1382. **Самойленко О. В.** Навчально-виховний процес Ніжинської гімназії крізь призму освітніх реформ у Російській імперії XIX століття / О. В. Самойленко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т.– Ніжин, 2009. – № 1. – С. 185–188.

1383. **Прудько В. О.** Ніжинська інститутська гімназія у вирі революційних подій 1917–1920 рр. / В. О. Прудько // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011. – Вип. 62. – С. 223–228.

1384. **Бойко М. П.** Проведення уроків гімнастики в Ніжинській Гимназії при Історико-філологічному факультеті князя Безбородька в кінці XIX – початку XX століття / М. П. Бойко, В. В. Боровик // Наук.-метод. вісн. Ніжин. обл. пед. ліцею Черніг. обл. – Ніжин, 2012. – Вип. 1-2. – С. 5–9.

1385. **Самойленко О. Г.** Історична освіта в гімназіях України у контексті освітньої політики Російської імперії XIX – початку XX ст. : [зокрема в класичній гімназії при Юридичному ліцеї та Історико-філологічному інституті кн. Безбородька] / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2012. – Вип. 71. – С. 163–173.

1386. **Самойленко О. В.** Особливості кадрової політики в Ніжинській класичній чоловічій гімназії в XIX – на почат. XX ст. / О. В. Самойленко // Художня освіта на межі тисячоліть : здобутки, проблеми, перспективи (24–25 квітня 2015, Ніжин) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Надруковано у виданні : // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2015. – № 1. – С. 157–161).

Х. НІЖИНСЬКА ВИЩА ШКОЛА У 20-ті–30-ті РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (1920–1921). ІНСТИТУТ НАРОДНОЇ ОСВІТИ (1921–1930). ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ (1930–1933)

1387. ***Из истории** реформ Нежинского Института (1917–1922 годы) / В. И. Резанов // Пролетарская мысль. – 1922. – № 6.

1388. ***Резанов В. И.** Итоги научной работы за пять революционных лет в Нежинском институте / В. И. Резанов // Пролетарская мысль. – 1922. – 7 ноября.

1389. **Білий П. Х.** Культурна революція / П. Х. Білий // Ніжин і Ніжинщина (історичний нарис) у 2 кн. – Ніжин, 1962. – Кн. 2. – С. 450–469. – машинопис.
С. 455–458 : інститут у 20 –30-ті роки ХХ століття

1390. **Симоненко В.** Кузня радянських педагогічних кадрів : [20-ті – 30-ті роки ХХ ст.] / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1967. – 11 жовт. (№ 161). – С. 3 ; 13 жовт.(№ 162). – С. 3.

1391. **Симоненко В.** Ваша праця – благословенна буде навіки! : [стаття присвячена історії НВШ 1920 –1940 рр.] / В. Симоненко // Під прапором Леніна. –1970.– 29 квіт.(№ 67–68). – С. 4–5.

1392. **Самойленко О. Г. М. С.** Грушевський та Ніжинська вища школа : до проблеми творчих та наукових зв'язків : [НВШ у 20-30-ті роки ХХ ст.] / О. Г. Самойленко // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін.-т. – 1996. – Вип. 1.– С. 82–84.

1393. **Страшко Є. М.** Гоголівський інститут у 20–30-х роках / Є. М. Страшко // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5. – С. 24–27.

1394. **Страшко Є. М.** Гоголівська вища школа у розвої 20–30-х років / Є. М. Страшко // Література та культура Полісся.– 2000.– Вип.14. – С. 156–162.

1395. **Суховаєва Н. М.** Підготовка спеціалістів у Ніжинській вищій школі до здійснення соціального виховання : історико-педагогічний аспект : [1920-ті роки, НПІ, НІНО] / Н. М. Суховаєва // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя.– Ніжин, 2003. – № 3. – С. 128–132.

1396. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 206 –209 : Науково-педагогічний інститут (1920 –1921)

1397. **Самойленко О. Г.** К. Харлампович та Л. Окіншевич і Ніжинська вища школа у 20–30-х рр. : до проблеми взаємин / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2006. – Вип. 31. – С. 205–213.

1398. **Конончук І. М.** Ніжинський інститут і національно-культурне будівництво Чернігівщини 20–30-х років ХХ ст. / І. М. Конончук // Там само. – С. 182–188.

1399. **Липейко В. В.** Ніжинський інститут та культурне відродження Чернігівщини 20-х рр. ХХ ст. / В. В. Липейко // Історичний альманах : зб. наук. пр. студ. іст.-юрид. фак. – Ніжин, 2007. – С. 97–101.

1400. **Конончук І.** Ніжинська вища школа та національне відродження на Чернігівщині 20–30-х років ХХ ст. / І. Конончук // Ніжинська старовина. – 2012. – Вип. 13(16). – С. 15–21. Те саме : // Часопис іст.-юрид. фак. – Ніжин, 2011. – Вип. 3. – С. 192–198.

10.1. Довідкові матеріали

1401. **Титульный** список высших учебных заведений. – М. : Советская наука, 1946. – 168 с.
С. 111, 137: «*Нежинский педагогический и учительский институт*»

1402. **Ніжинський** науково-педагогічний інститут : [створено у червні 1920 року на базі НІФ] // Чернігівщина : енцикл. довід. – К., 1990. – С. 522.

1403. **Робітфак** Ніжинський : [створенно 1920 року при Вечірньому університеті ім. Т. Г. Шевченка] // Там само. – С. 711.

1404. **Ніжинський** інститут народної освіти (НІНО) : [створено 1921 року на базі Ніжин. науково-педагогічного інституту(НПІ)] // Там само. – С. 516.

1405. **Ніжинський** Інститут соціального виховання (НІСВ) : [створено 1930-го року на базі факультету соц. виховання НІНО] // Там само. – С. 517.

1406. **Ніжинський** Інститут професійної освіти : [відкрито 1932 року] // Там само. – С. 516–517.

1407. **Ніжинський** учительський інститут : [організовано 1935 року при НПІ для підготовки вчителів 5-7-х класів ЗОШ] // Чернігівщина : енцикл. довід. – К., 1990. – С. 529.

1408. **1920 р.**, червень. Створено Ніженський Науково-педагогічний інститут // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 120.

1409. **1921 р.**, 21 вересня. Утворено Ніженський Інститут народної освіти (НІНО) // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 122.

1410. **1922 р.**, 1 лютого. У Ніжені почала діяти Науково-дослідна кафедра історії культури та мови при НІНО // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 125.

1411. **1923 р.** При НІНО було утворено студентський історико-архівний гурток // Там само. – С. 127.

1412. **1925 р.**, 25 січня. Засновано Ніженське наукове товариство краєзнавства при ВУАН // Там само. – С. 129.

1413. **1925 р.** Почали виходити «Записки Ніженського Інституту народної освіти» // Там само. – С. 130.

Вийшло 12 томів «Записок», у яких надруковано близько 200 наукових розвідок з історії, філології, педагогіки, фізіології

1414. **1930 р.** Створено Ніженський Інститут соціального виховання (НІСВ) // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 136.

1415. **1930-1934** рр. Хвиля репресій у Ніженському інституті // Там само. – С. 136–137.

1416. **1932 р.**, 17 жовтня. Утворено Ніженський педагогічний інститут // Там само. – С. 137.

1417. **1933-1934** рр. Ідеологічні репресії в НПІ // Там само. – С. 139.

1418. **Юркова О. В.** «Записки Ніжинського Інституту народної освіти» / О. В. Юркова // Енциклопедія історії України / голова ред. ради В. М. Литвин. – К., 2005. – Т. 3. – С. 251–252.

1419. **Самойленко Г. В.** Записки Ніжинського Інституту народної освіти / Г. В. Самойленко // Енциклопедія сучасної України. – К., 2010. – Т. 10. – С. 231.

10.2. Документи. Офіційні матеріали

1420. ***К назначению** тов. Карпеко Деканом Факультета Соцвоса Нежинского И. Н. О. : [призначено постановою ЦК КПУ й колегії Наркомосу УРСР] // Червоне слово. – 1921. – 3 нояб. (№ 137). – С. 2.

1421. **Календарний** план підготовки Ніженського Педагогічного інституту до 1933–1934 навчального року // Збірник НІСВ. – Ніжин, 1933. – Кн. 1 (за 1933 рік). – С. 111–115.

1422. **Наказ № 126** від 12 травня 1933 року : [наказ директора інституту С. Поради «Про наслідки проведення звітності про роботу інституту»] // Там само. – С. 124–125.

1423. **Оголошення** про скликання з'їзду випускників Ніжинського інституту // Там само. – С. 126.

1424. **Оголошення** про червневу сесію для студентів-заочників // Там само. – С. 125–126.

1425. **Про наукову** роботу та стан видавництва Педагогічного інституту : постанова бюро Ніжинського РК КП(б)У від 23 квітня 1933 р. // Збірник НІСВ. – Ніжин, 1933. – Кн. 1.– С. 110.

1426. **Передвиборчі** збори студентів, професорів, викладачів, службовців Ніжинського державного педінституту. Резолюція загальних зборів // Нове село. – 1937. – 3 листоп.(№ 251). – С. 2.

1427. ***Про присвоєння** Ніжинському державному педагогічному інституту імені Миколи Васильовича Гоголя : Указ Президії Верховної Ради СРСР від 25 берез. 1939 р. // Більшовик Ніжинщини. – 1939. – 26 берез.

1428. **Листи** трудящих Чернігівщини В. І. Леніну. 1917–1924. Від зборів професорів і студентів НДПІ 10 листоп. 1922 р. за підписом ректора Карпеко // Деснянська правда. – 1968. – 13 верес.(№ 182). – С. 2.

1429. **Телеграма** В. І. Леніну : [текст телеграми від викладачів і студентів ІНО за підписом ректора О. Карпеко] // Під прапором Леніна. – 1976.– 1 груд. (№ 191). – С. 3.

1430. **Із звіту** управління науковими установами Наркомпросу УСРР про роботу наукових установ за 1924/25 роки. Кінець 1925 р. // Культурне будівництво в УСРР. 1917–1927 : зб. док. і матеріалів. – К., 1979. – С. 421–424.

С. 423 : про видання в Ніжині збірника науково-дослідних праць та п'яти випусків «Записок» НІНО

1431. **Статистичні** відомості Наркомпросу УСРР про зростання мережі науково-дослідних кафедр на Україні та забезпечення їх науковими кадрами на 1924–1925 рр. : [зокрема про соц.-екон. каф. НІНО] // Там само. – С. 408–409.

1432. **Із докладной** записки представителя ЦК КП(б)У о подготовке педагогических кадров в Нежинском Институте социального воспитания. 30 июня 1933 г. // Социалистическое строительство на Черниговщине. 1921– 1941 : сб. документов. – К., 1983. – С. 140–141.

10.3. Директори (ректори)

1433. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 206 : Павло Васильович Тихомиров, директор інституту в 1919 –1922 рр.

С. 209 : Олександр Олександрович Карпеко, директор інституту в 1922–1924 рр.

С. 232 : Микола Григорович Куїс, директор інституту в 1924–1930 рр.

С. 249 : Степан Семенович Порада, директор інституту в 1930 –1934 рр.

10.3.1. П. В. Тихомиров

1434. **Тихомиров** Павел Васильевич // Историко-филологический институт князя Безбородко в Нежине. Преподаватели и воспитанники. 1901–1912.– Нежин, 1913. – С. 58–63.

1435. **Моціяка П. П.** П. В. Тихомиров : останній директор і перший ректор Ніжинської вищої школи : [на посаді директора (1918–1920), на посаді ректора (1920–1921)] / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 55. – С. 159–177.

1436. **Риженко Т. П.** В. Тихомиров – директор / ректор Ніжинської вищої школи, громадський діяч, ініціатор розвитку вищої жіночої освіти в Ніжині / Т. Риженко // Ніжинці відомі й невідомі : особистісний фактор у регіональній історії : матеріали II міськрайонної краєзн. наук.-практ. конф. (31 жовтня 2016). – Ніжин, 2016. – С. 60–69.

10.3.2. О. О. Карпеко

1437. ***Ремизовский К.** Мечты первого ректора : [нарис про О. О. Карпеко, першого ректора НДПІ (з 1921 року)] / К. Ремизовский // Комсомольское знамя. – 1979. – 2 ноября.

1438. **1909–1914 рр.** У НІФІ вчився Олександр Олександрович Карпеко (1891–1969) // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 104.

О. О. Карпеко, відомий радянський партійний і державний діяч. В 1922–1924 рр. був політкомісаром і ректором НІНО.

1439. ***Чуткий А. І.** Невідоме про відомих. З історії нашого ректорського корпусу (Олександр Олександрович Карпеко) / А. І. Чуткий // Економіст. – 2008. – С. 13–15.

1440. **Чуткий А. І.** Невідомий ректор : реконструкція біографії О. О. Карпеки / А. І. Чуткий // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 49. – С. 44–55.

С. 45–46 : студентські роки в НІФІ (1910–1914)

С. 47–49 : роки ректорства в НІНО (1921–1924)

1441. **Самойленко Г. В.** Карпеко Олександр Олександрович / Г. В. Самойленко // Енциклопедія сучасної України. – К., 2012. – С. 374.

10.3.3. М. Г. Куїс

1442. **1924–1930 рр.** У НІНО працював на посаді директора і політкомісара Микола Григорович Куїс (1890–1938) // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 129.

В 1937 році репресований. Помер у 1938 році у виправно-трудоному таборі

10.4. Інститут Народної Освіти (ІНО) (1921–1930)

10.4.1. Загальні відомості

1443. **Історіографічні** дослідження в Українській РСР. – К. : Наук.думка, 1971. – Вип. 4. – 258 с.

С. 41–43 : Ніжинський інститут народної освіти

1444. **Коломієць С. Г.** До історії Ніжинського інституту народної освіти / С. Г. Коломієць // Друга Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. : тез. доп. – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 1.– С. 29.

1445. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820–1995 / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.

С. 56–69 : «Інститут народної освіти»

1446. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина. Ч. 3. Освіта та наука / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1996. – 226 с.

С. 175–187 : «Інститут народної освіти (1920–1932)»

1447. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.

С. 116–139 : «Інститут народної освіти (1921–1930)»

1448. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000.– 288 с.

С. 120–148 : «Інститут народної освіти (1921–1932)»

1449. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 206–246 : Ніжинський інститут народної освіти

1450. **Мошик І.** Регіональна вища освіта Чернігівщини у 20-х рр. ХХ ст. : [зокрема про діяльність НІНО] / І. Мошик // Сіверянський літопис.– 2009.– № 2-3. – С. 137–145.

1451. **Одарченко П.** Ніжинський Інститут народної освіти в 1923–1929 роках / П. Одарченко // Нова Просвіта. – 2003. – 23 серп. (№ 27). – С. 3.

10.4.2. Прийом до вузу

1452. **От Інститута Народного Образования** : [інформ. про умови вступу до ін.-ту в поточному році] // Червоне слово. – 1921. – 7 серп. (№ 123). – С. 2.

1453. **Кого** прийматимуть без іспитів до вищих шкіл : [додаток до оголошення про умови вступу до НІНО (Нове село, 1929, 31 липня)] // Нове село. – 1929.– 30 серп. (№ 467). – С. 4.

10.4.3. Окремі аспекти життя вузу

1454. ***Грузинский А.** Итоги и перспективы культурной работы Нежинского ИНО до и после Октября / А. Грузинский // Пролетарская мысль. – 1922. – № 6.

1455. ***Подготовительные** отделения при И.Н.О. : [при НІНО з 15 серпня 1922 р. починають діяти курси з підготовки до вузів] // Известия Нежинского уездного исполкома. – 1922. – 23 июля (№ 5). – С. 2.

1456. ***Никонов С. М.** Пятый Красный Октябрь в Нежинском ИНО / С. М. Никонов // Путь просвещения. – 1923. – № 1. – С. 239.

1457. **Грузинский А. С.** Выставка Нежинского ИНО за 1924–1925 акад. год как метод учета работы / А. С. Грузинский, К. Г. Титов // Записки НИНО. – 1925. – Кн. 4-5. – С. 253–315 + приложения (с. 316–330).

1458. **Д. М.** Досвід академічної роботи колективу «Візьми та покинь» за 1924–1925 учб. рік // Записки НИНО. – 1925. – Кн. 4-5. – С. 142–204.

1459. **Копил І.** Учет работы студента при лабораторному методі роботи в вузі / І. Копил // Там само. – С. 231–252.

1460. **Никонов С. Н.** От привилегированного лица к пролетарскому вузу / С. Н. Никонов // Там само. – Кн. 2-3. – С. 90–120. – (До 105-ї річниці НВШ).

1461. **Никонов С. М.** Педпрактикум и экскурсии в педвузах / С. М. Никонов // Записки НИНО. – 1925. – Кн. 4-5. – С. 205–230.

1462. **Никонов С. М.** Экскурсионный метод и новая школа / С. М. Никонов // Там само. – Кн. 1. – С. 131–183.

1463. **Штепа К. Ф.** Семинар по антирелігійній пропаганді в педвузі / К. Ф. Штепа // Там само. – Кн. 2-3. – С. 65–89.

1464. ***Терещенко М.** Практика студентів Ніжинського Інституту народної освіти на селі 1925–26 акад. року / М. Терещенко // Там само. – 1926. – Кн. VI.

1465. **Котляров В.** Педологічний кабінет при Ніжинському ІНО за п'ять років (1924–1929) / В. Котляров // Записки НИНО та наук.-дослід. каф. історії культури й мови. – 1929. – Кн. IX. – С. 290–293.

1466. **Очинський І. О.** Педагогічний музей при інститутах народної освіти, його організація й роля в установленню зв'язку з учительством / І. О. Очинський // Там само. – С. 155–160.

1467. **Поляруш Є.** Дещо з агрономізації Ніжинського Інституту Народної Освіти / Є. Поляруш // Записки НИНО та наук.-дослід. каф. історії культури й мови. – 1929. – Кн. IX. – С. 149–154.

1468. **Проценко М.** До застосування тестів у дітей 7-8 років. Педологічний кабінет при НИНО / М. Проценко // Там само. – С. 114–122.

1469. ***Руденко М.** Реорганізація Ніженського Інституту Народної Освіти : [із 1929 року НИНО матиме три факультети замість двох] / М. Руденко // Нове село. – 1929. – 21 лип.(№ 450). – С. 4.

1470. ***Бригада** № 30069. «Запаморочення від... неуспіхів» : [НИНО] // Студент революції (Харків). – 1930. – № 14. – С. 35.

1471. ***К. та К.** Наперекір столітнім традиціям // Там само. – № 23. – С. 19.
1472. ***Макарець (б. і.)** Поступом черепахи / Макарець // Там само. – № 8. – С. 37.
1473. ***Профкомівці** поїхали на пляж // Там само. – № 24. – С. 62.
1474. ***Ромер І.** Нові моменти в роботі Ніжинського Інституту Народної Освіти / І. Ромер // Нове село. – 1930. – 5 квіт.(№ 563) ; 28 квіт.(№ 568). – С. 4.
1475. **Білий П. Х.** Відбудова (1921–1923 рр.) / П. Х. Білий // Ніжин і Ніжинщина. Історичний нарис у 2 кн. – К., 1962. – Кн. 1. – С. 217–314. – машинопис.
С. 310–314 : студенти і викладачі НВШ
1476. **Жуковська М.** Датовано роком 1922... : [НІНО на шпальтах місцевої газети «Пролетарская мысль» за 7 листопада 1922 року] / М. Жуковська // Під прапором Леніна. – 1967. – 28 жовт. (№ 171). – С. 4.
1477. **Симоненко В.** Трудящі Чернігівщини – Іллічу : [трудящі Ніжинщини, студ. і викл. ІНО в їхньому ставленні до В. І. Леніна в 1920–1923 рр.] / В. Симоненко // Там само. – 1970. – 27 лют.(№ 32). – С. 3.
1478. **Литвиненко Л.** Зв'язки вченого з інститутом : [1920-ті рр. Контакти М. С. Грушевського з науковцями НВШ, користування фондами бібліотеки] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 1996. – № 9, листоп. – С. 1.
1479. **Яковець В. П.** Н. І. Ахієзер та Ніжинська вища школа / В. П. Яковець, В. О. Аніщенко // Фіз.-мат. вісн. : зб. наук. пр. – Ніжин, 2000. – С. 16–18.
Наум Ілліч Ахієзер працював в ІНО на посаді професора математики та механіки в 1929–1930 рр.
1480. **Зозуля С. Ю.** Зміна поколінь ніжинських науковців протягом 1920-х років : проблема структуралізації та доля кількох яскравих репрезентантів (за матеріалами вивчення некрополя професури Ніжинської вищої школи) / С. Ю. Зозуля // Зб. пр. молодих вчених та аспірантів. Тематичний випуск «Біографічна некрополістика в контексті сучасної історичної науки : джерела та результати досліджень». – К., 2002. – Т. 9. – С. 105–119.
1481. **Зозуля С. Ю.** Роль провінціалізму у долі професора І. Г. Турцевича : [соціальне середовище, атмосфера в місті Ніжині і НВШ до і після 1917 року] / С. Ю. Зозуля // Література та культура Полісся. – 2002. – Вип. 18. – С. 82–92.
Іван Григорович Турцевич, випускник НІФІ (1879), викладач НІФІ (1892–1909) і НІНО (1917–1926)
1482. **Володченко Ж. М.** Музично-педагогічна думка в освітніх установах м. Ніжина : Ніжинській вищій школі та гімназіях (1900–1933 рр.) / Ж. М. Володченко, С. І. Самаріна // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2005. – № 2. – С. 130–138.
С. 136–137 : музично-освітня справа в НІНО

1483. **Кондрашов В. Ф.** Петровський і Ніжинська вища школа : штрихи до портрету вченого / В. Ф. Кондрашов // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 32. – С. 210–213.

Микола Неонович Петровський, випускник НІФІ (1919), викладач, професор НІНО (1924–1933)

1484. **Павленко Л. А.** Євген Рихлик і Ніжинська вища школа / Л. А. Павленко // Там само. – Вип. 31. – С. 189–196.

Євген Антонович Рихлик, вчений-славіст, працював у штаті викладачів НІНО (1925–1930), зазнав політичних переслідувань та репресій (з 1930)

1485. **Коляструк О. А.** Повсякденне життя провінційного інтелігента у 20-ті роки ХХ ст. (за щоденниками професора М. М. Бережкова) / О. А. Коляструк // Література та культура Полісся. – 2007. – Вип. 35. – С. 138–147.

1486. **Жук О. А.** Підвищення якості професійної компетентності студентів НІНО у 1921–1927 роках / О. А. Жук // Наукові записки / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2008. – № 5. – С. 177–179.

1487. **Зозуля С. Ю.** Ніжинські контакти академіка Агатангела Кримського (за матеріалами епістолярної спадщини вченого) / С. Зозуля // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – К., 2008. – Вип. 6/9. – С. 27–35.

1488. **Мошик І.** Регіональна вища освіта Чернігівщини у 20-х рр. ХХ ст. / І. Мошик // Сіверянський літопис. – 2009. – № 2/3. – С. 137–145.

1489. **Мошик І. В.** Становлення в регіональній вищій школі Чернігівщини нових організаційних форм та методів навчання як засобу формування нового інтелігента у 20-х рр. ХХ ст. / І. В. Мошик // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 49. – С. 33–43.

1490. **Мошик І.** Джерельна база дослідження діяльності вищих навчальних закладів Чернігівщини у 20-30-ті роки ХХ ст. : [зокрема про деякі архівні матеріали з історії НІНО] / І. Мошик // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – К., 2012. – Вип. 14(17). – С. 74–79.

1491. **Острянюк А. М.** Вища школа на Чернігівщині і реформування системи освіти у 1920–1930-х рр. : [Чернігівський і Ніжинський Інститути народної освіти] / А. М. Острянюк // Вісник Черніг. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Історичні науки». – Чернігів, 2015. – Вип. 134, № 11. – С. 118–126.

1492. **Ромашко К.** Специфіка організації студентського життя в 20-х рр. ХХ ст. (на матеріалах інститутів Чернігівського і Ніжинського Інститутів народної освіти) / К. Ромашко // Там само. – С. 114–118.

10.4.3.1. Дальтон-план

1493. **Збірник** матеріалів щодо упорядкування праці по Дальтон-системі в Ніжинському ІНО (1925/26 навч. рік). – 52 с.

1494. **Грузинський О. С.** Організаційний підхід та основні моменти праці по Дальтон-плану в Ніженському ІНО (методи та облік праці) / О. С. Грузинський // Записки НІНО. – 1925. – Кн. 1. – С. 25–100.

1495. **Куїс М. Г.** Місяць праці по Дальтон-плану в Ніженському ІНО (Соцвих і Робфак) / М. Г. Куїс // Там само. – С. 101–130.

1496. **Миронець Г. Д.** Три місяці Дальтон-плану / Г. Д. Миронець // Там само. – С. 205–214.

1497. **Перехід** Ніжинського інституту народної освіти на Дальтон-план навчання (пояснювальна записка) // Там само. – С. 1–24.

1498. **Штепа К. Ф.** Дальтон-план в Ніжинському ІНО (1924–1928) / К. Ф. Штепа // Там само. – 1928. – Кн. 8. – С. 175–182.

10.4.3.2. Українізація

1499. **Бойко О. Д.** Здійснення українізації Ніжинського інституту народної освіти (1923–1926) / О. Д. Бойко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 102–103.

1500. **Бойко В. М.** Досвід та уроки діяльності Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури й мови по здійсненню політики українізації / В. М. Бойко, О. Д. Бойко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1994. – Вип. 4. – С. 47–51.

1501. **Бойко О. Д.** Українізація в НІНО / О. Д. Бойко // Там само. – Вип. 2. – С. 102–103.

1502. ***Українізація** на Чернігівщині в 20–30-ті роки. Добірка документів. – Чернігів, 1997.

1503. ***Самойленко О. Г.** Політика українізації і трагедія вчених ІНО в Ніжині в 20–30-х роках ХХ ст. / О. Г. Самойленко // Інтелігенція і влада : громад.-політ. і наук. зб. Одес. нац. політех. ун-ту. – Одеса, 2004. – Вип. 3. Сер. «Історія». – С. 205–212.

1504. **Баранкова Н. О.** Діяльність студентів та викладачів Ніжинського Інституту народної освіти в процесі українізації / Н. О. Баранкова // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 31. – С. 145–150.

1505. **Дудченко Г. М.** Політика українізації та динаміка етнічної структури студентства Ніжинської вищої школи в 20-х роках ХХ ст. / Г. М. Дудченко, О. Дубовик // Там само. – С. 41–145.

1506. **Мошик І.** Вищі навчальні заклади Чернігівщини в українізаційних процесах 20-х – початку 30-х років ХХ ст. : [зокрема НІНО] / І. Мошик // Ніжинська старовина. – 2010. – Вип. 10(13). – С. 65–74.

1507. **Рой С.** Участь викладачів та співробітників Ніжинського інституту народної освіти у громадсько-політичному та соціокультурному житті за доби українізації у 20-х рр. XX ст. / С. Рой // Вісник Черніг. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Історичні науки». – 2015. – Вип. 134, № 11. – С. 118–126.

10.4.3.3. Робфаки

1508. **Данчевський М. П.** Перші кроки Дальтон-системи навчання на Робфаківі Ніжинського ІНО / М. П. Данчевський // Записки НІНО. – 1925. – Кн. 2-3. – С. 1–64.

1509. ***Носач (б. і.)** Перші кроки Ніжинського Робфаку : [1923–1924 рр., спогади] / Носач // Нове село. – 1929. – 13 лют. (№ 385). – С. 2.

1510. ***Макарець (б. і.)** Робфаки при НІНО : [склад студентів робфаку з 1923 по 1929 рік] / Макарець // Там само. – 15 лют. (386). – С. 3.

1511. ***Про вступ до НІНО** : [інформ. про умови прийому до робфаку] // Там само. – 31 лип. (№ 454). – С. 4.

Див. також №№ 1161, 1165, 1167, 1403

10.4.4. Наукова діяльність

10.4.4.1. Ніжинська історична школа

1512. **Харлампович К.** Записки Ніжинського ІНО та Науково-дослідної кафедри історії культури й мови : [огляд змісту статей] / К. Харлампович // Україна : наук. двохмісячник українознав. / Укр. наук. т-во ; ред. М. Грушевський. – К., 1928, 1930.

Кн. I-VII, 1924–1927. – 1928. – Кн. 4. – С. 145–148.

Кн. VIII, 1928. – 1928. – Кн. 4. – С. 148–151.

Кн. IX, 1929. – 1930. – № 7-8, липень-серпень. – С. 184–189.

1513. ***Ткаченко В. В.** Бережков Михайло Миколайович, російський історик, активний учасник краєзнавчого руху початку XX ст. на Україні / В. В. Ткаченко // Репресоване краєзнавство (20–30-ті роки [XXст.]). – К., 1991.

1514. ***Заремба С. З.** Українське пам'яткознавство : історія, теорія, сучасність / С. З. Заремба. – К. : Логос, 1995. – 447 с. – (Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК).

В праці С. З. Заремби знайшла відображення пам'яткознавча робота ніжинських істориків

1515. **Таран Л. В.** Історіософія М. С. Грушевського та його взаємини з Ніжинською вищою школою : [в періоди з 1886 по 1890, з 1924 по 1928] / Л. В. Таран, О. Г. Самойленко // Історія та культура Лівобережної України. – К. ; Ніжин, 1997. – С. 88–90.

1516. ***Острянюк А. М.** «Записки Ніжинського Інституту народної освіти» як історіографічне джерело / А. М. Острянюк // Україна і Росія в панорамі століть : зб. наук. пр. на пошану проф. К. М. Ячменіхіна. – Чернігів, 1998. – С. 318–324.

1517. **Острянюк А.** Історія Північного Лівобережжя на сторінках «Записок Ніжинського інституту народної освіти» / А. Острянюк // Сіверянський літопис. – 1999. – № 3. – С. 106–110.

1518. ***Острянюк А.** Ніжинське наукове товариство краєзнавства (1925–1930) / А. М. Острянюк // Історія України. Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. – К., 1999. – Вип. 8. – С. 357–361.

1519. ***Теодорович А.** Огляд історико-краєзнавчих досліджень 1920-х рр. / А. Теодорович // Краєзнавство. – 1999. – № 1-4.

1520. **Зозуля С.** Ніжинське краєзнавче товариство 20-х рр. ХХ ст. : [1925– 1932 рр. Аматорський гурток краєзнавців, до якого належали викладачі та студенти НІНО, представники інтелігенції міста] / С. Зозуля // Сіверянський літопис.– 2000. – № 5. – С. 98–104.

1521. **Острянюк А.** Ніжинська історична школа : доба розквіту (20-ті – початок 30-х рр. ХХ ст.) / А. Острянюк // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5.– С. 31–38.

1522. **Самойленко О. Г.** Михайло Грушевський і Ніжинська вища школа : [20–30-ті роки ХХ ст.] / О. Г. Самойленко // Рідна школа. – 2000.–№ 8.– С. 46–48.

1523. **Зозуля С.** Дослідження загальної історії ніжинськими вченими в 20-х рр. ХХ ст. : Основні структурні підрозділи / С. Зозуля // Сіверянський літопис. – 2002. – № 3. – С. 69–72.

1524. **Зозуля С.** Чи існувала Ніжинська історична школа в 20-х роках ХХ ст.? / С. Зозуля // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 21.– С. 333–335.

1525. **Кондрашов В. Ф.** Дослідження А. Г. Єршова з історії Лівобережної України : [1921–1931 рр.] / В. Ф. Кондрашов // Там само. – Вип. 18. – С. 93–96.

Анатолій Григорович Єршов, штатний науковий співробітник НДК при ІНО (1925–1931 рр.). Зазнав політичних переслідувань та репресій (з 1931)

1526. **Шевченко А. Ю.** М. Н. Петровський : представник офіційної науки чи об'єктивний історик? / А. Ю. Шевченко // Там само. – Вип. 21. – С. 112 – 118.

С. 113–114 : ніжинський період життя і діяльності (1924–1934 рр.)

1527. **Кондрашов В. Ф.** А. Г. Єршов як історик України / В.Ф. Кондрашов // Сіверянський літопис. – 2003. – № 1. – С. 186–188.

1528. ***Самойленко О. Г.** Розвиток історичної науки в Ніжинській вищій школі в умовах формування тоталітарного режиму / О. Г. Самойленко // Наук. зап. / Вінниц. держ. пед. ун-т. – Вінниця, 2004.– Вип. 8.– Сер. «Історія». – С. 162–168.

1529. **Ігнатенко М. М.** Історичне краєзнавство у вищих навчальних закладах Чернігівщини : [зокрема в НВШ (остання чверть ХІХ – 80-ті роки ХХ століття)] / М. М. Ігнатенко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2005. – Вип. 29. – С. 200–205.

10.4.4.2. Ніжинська науково-дослідна кафедра історії культури і мови (ННДК) (1922–1930)

10.4.4.2.1. Документи. Офіційні матеріали

1530. ***Положение** о научно-исследовательских кафедрах УССР // Наука на Украине. – 1922. – № 1. – С. 112–116.

1531. **Научно-исследовательская** кафедра истории культуры и языка при Нежинском Институте Народного Образования // Бюллетень ННДК. – 1924. – С. 1–19.

1532. **Науково-дослідча** кафедра історії культури та мови при Ніжинському Інституті Народної Освіти // Записки НІНО. – Ніжин, 1926–1930. –

*1.VII. 1925 – 1.V. 1926. – 1926. – Кн. VI.

1.V. 1926 – 1.VII. 1928. – 1928. – Кн. VIII. – С. 183–191.

1.VII. 1928 – 1.VII. 1929. – 1929. – Кн. IX. – С. 294–305.

1.VIII. 1929 – 1.VIII. 1930. – 1930. – Кн. X. – С. 294–295.

1533. ***Ніжинська** науково-дослідна кафедра історії культури та мови при Ніжинському Інституті народної освіти (1.V.1926 – 1.VII.1928). – Ніжин : Нове село, 1928. – 11 с.

1534. ***Корпусна** публікація документів до історії Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури і мови (1922–1930) / упоряд. : С. Ю. Зозуля // Архіви України. – 2003. – № 1-3. – С. 63–92.

10.4.4.2.2. Література

1535. **Грузинский А.** Научная работа в Нежине : [перші кроки щойно створеної (1 лютого 1922 р.) кафедри історії культури і мови] / А. Грузинский // Наука на Украине. – 1922. – № 2. – С. 146–147.

1536. **Дальнейшее** развитие сети научно-исследовательских кафедр на Украине : [про плани відкриття в Ніжині ННДК] // Там само. – С. 136–138.

1537. **Местная** научная жизнь : [про діяльність наук.-літ.гуртка при НДК] // Изв. Нежин. уездного исполкома. – 1922. – 7 авг. (№ 7). – С. 1.

1538.***Єршов А.** Науково-Дослідча Катедра історії та мови при Ніжинському Інституті Народної Освіти / А. Єршов // Нове село. – 1929. – 23 черв.(№ 439).– С. 2.

1539. ***Хазан М.** «Тестамент про УНЕНЕЖ» : [про НДК історії культури та мови при НІНО] / М. Хазан // Більшовик. – 1933. – 18 трав.

1540. **Комаренко Н. В.** Утворення та діяльність історичних кафедр на Україні в 20-х роках : [зокрема НДК при НІНО] / Н. В. Комаренко // Історіографічні дослідження в Українській РСР. – К., 1971. – Вип. 4. – С. 33–47.

1541. **Заремба С. З.** Становлення радянського історичного краєзнавства на Чернігівщині : [зокрема про іст.-краєзн. дослідж. в НІНО] / С. З. Заремба, О. Б. Коваленко // Укр. іст. журн. – 1983. – № 4. – С. 104–112.

1542. **Заремба С. З.** Становлення радянського історичного краєзнавства на Ніжинщині : [зокрема йдеться про діяльність НДК НІНО та Ніжин. наук.-краєзн. т-ва в 1920-х рр.] / С. З. Заремба // Друга Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. : тез. доп. – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 1.– С. 29–30.

1543. ***Заремба С. З.** Краєзнавча діяльність наукових товариств на Україні в 20–30-х рр. / С. З. Заремба // IV респ. наук. конф. з іст. краєзн. (23–27 жовт. 1989, Миколаїв) : тез. доп. і повідомл. – К., 1989. – С. 33–35.

1544. **Коваленко А. Б.** Бережков – историк и краевед / А. Б. Коваленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1. – С. 104–105.

1545. **Ткаченко В. В.** Краєзнавча діяльність Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури й мови у 20-х роках / В. В. Ткаченко // Там само. – С. 103–104.

1546. **Ткаченко В. В.** Історичне краєзнавство на Чернігівщині у 20–30-х рр. / В. В. Ткаченко // Рідна школа. – 1991. – № 12. – С. 51–56.

1547. ***Ткаченко В. В.** Проблеми історії України в дослідженнях Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури та мови (20-ті роки) / В. В. Ткаченко // Історія України : Дослідження та інтерпретації : тез. VI респ. суспіл.-політ читань. – К., 1991.– С. 104–105.

1548. **Бойко О. Д.** Ніжинська науково-дослідна кафедра історії культури і мови в історичному контексті 20–30-х років ХХ ст. / О. Д. Бойко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1994. – Вип. 4. – С. 38–46.

1549. **Бойко В. М.** Участь науково-дослідної кафедри історії культури і мови Ніжинського Інституту народної освіти у відродженні національно-культурної спадщини України (20-ті роки ХХ століття) / В. М. Бойко, О. Д. Бойко, О. В. Ростовська // До 100-річчя Ніжин. іст.-філол. т-ва : тез. і матеріали конф.(25-27 травня 1994). – Ніжин, 1995. – С. 60–68.

1550. ***Ткаченко В. В.** Проблеми античної історії у дослідженнях Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури й мови / В. В. Ткаченко // Людина, суспільство, культура : історія та сучасність : матеріали ювіл. наук. конф., присвяч. 80-річчю Черніг. держ. пед. ін-ту ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 1996. – С. 99–100.

1551. **Бойко О. Д.** Дослідницька кафедра Ніжинського інституту народної освіти / О. Д. Бойко // Сіверянський літопис.– 1998. – № 5. – С. 120–127.

1552. **Бойко О. Д.** Нарис історії Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури і мови (20–30-ті роки) / О. Д. Бойко // Сіверянський літопис.– 1998. – № 5. – С. 120–128.

1553. **Коцур В. П.** Історичні дослідження : упереджені та об'єктивні оцінки (соціальні зміни і політичні процеси в Україні 1920-х – 30-х рр. : історіографія) / В. П. Коцур . – К., 1998. – 505 с.

Зокрема мова йде про діяльність ННДК історії культури та мови

1554. **Ткаченко В. В.** Історико-краєзнавча діяльність наукових товариств у 20–30-ті рр. ХХ ст. / В. В. Ткаченко // Україна і Росія в панорамі століть : зб. наук. пр. на пошану проф. К. М. Ячменіхіна. – Чернігів, 1998. – С. 309–317.

1555. **Верба І. В.** Кость Штеппа / І. В. Верба // Укр. іст. журн. – 1999.– № 3.– С. 97–112.

Костянтин Феодосійович Штеппа, вчений-антикознавець, працював у штаті викладачів НІНО з 1924 по 18931 рік, науковий співробітник НДК (з 1924)

С. 99 –102 : НІНО, НДК

1556. ***Коваленко О. Б.** Головні етапи розвитку історичного краєзнавства на Чернігово-Сіверщині / О. Б. Коваленко // Краєзнавство. – 2000. – № 1-2. – С. 45–46.

1557. **Страшко Є. М.** Гоголівська вища школа у розвої 20 –30-х років / Є. М. Страшко // Література та культура Полісся. – 2000. – Вип. 14.–С. 156– 162.

С. 159 –160 : про діяльність НДК

1558. ***Зозуля С.** Візантологічні дослідження вчених Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури та мови (1922–1930) / С. Зозуля // Східний світ. – 2002. – № 1. – С. 32–37.

1559. **Острянюк А. М.** Ніжинська науково-дослідна кафедра історії культури і мови : нові джерела чи історія по-новому? / А. М. Острянюк // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 21. – С. 110–112.

1560. ***Зозуля С.** Архівна, краєзнавча та музейна діяльність Ніжинської НДК історії культури та мови / С. Зозуля // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2003. – Т. 9. – С. 65–67.

1561. **Зозуля С.** Сторінка з історії ніжинських грецьких храмів у розрізі діяльності Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури та мови / С. Зозуля // Греки в Ніжині : зб. док. і матеріалів. – Ніжин, 2003. – Вип. III. – С. 150–157.

1562. ***Зозуля С.** До питання про належність ніжинських істориків 1920– 1930-х років до зони тяжіння наукової школи академіка Д. І. Багалія / С. Зозуля // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Харків, 2004. – Вип. 7. – С. 92–101.

1563. ***Зозуля С. Ю.** Досвід функціонування регіональних історичних установ в умовах тоталітаризму в 1920 – на початку 1930-х років (на прикладі періодизації діяльності

Ніжинської НДК історії культури та мови) / С. Ю. Зозуля // Історія та історіографія в Європі. – К., 2004. – Вип. 3-4. – С. 236– 241.

1564. ***Зозуля С.** Історіографічні і джерелознавчі дослідження вчених Ніжинської НДК історії культури та мови (1922–1930) / С. Зозуля // Україна і Росія : досвід історичних зв'язків та перспективи співробітництва : зб. наук. пр. – Кривий Ріг, 2004. – С. 448–455.

1565. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.
С. 217–232 : *ННДК історії культури і мови*

1566. ***Зозуля С.** До питання матеріального забезпечення наукової діяльності протягом першого десятиріччя радянської влади в Україні : [на прикладі ННДК історії культури та мови] / С. Зозуля // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр. – Х., 2006. – Вип. 8. – С. 166–174.

1567. ***Зозуля С.** Структурні утворення Ніжинської вищої школи 1920-х років як центр освітньої, культурної та наукової роботи : [ННДК] / С.Зозуля // Питання історії науки і техніки. – 2008. – № 4(8). – С. 8–17.

1568. **Зозуля С. Ю.** Інституціоналізаційні процеси краєзнавчої роботи в Ніжині впродовж 1920-х років і роль у них Ніжинської Науково-дослідної кафедри історії культури і мови / С. Ю. Зозуля // Сіверянський літопис. – 2009. – № 1. – С. 54–60.

1569. **Зозуля С.** Наукові зв'язки Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури та мови (1922–1930) / С. Зозуля // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – К. ; Глухів, 2011. – Вип. 4. – С. 388–394.

1570. **Зозуля С. Ю.** До питання розбудови в радянській Україні системи наукових установ у 1920-х роках : створення науково-дослідної кафедри в Ніжині / С. Ю. Зозуля // Сіверщина в історії України. – К. ; Глухів, 2014. – Вип. 7. – С. 259 – 263.

1571. **Зозуля С. Ю.** Дослідження загальної історії на теренах Ніжина в 1920-х – на початку 1930-х років / С. Ю. Зозуля // Зозуля С. Ю. Ніжин модерної доби : студії з історіографії, пам'яткознавства, персоналістики : монографія. – К., 2014. – С. 59 – 69.

1572. **Зозуля С. Ю.** Матеріальне забезпечення наукової діяльності протягом першого десятиріччя існування радянської влади в Україні (на прикладі діяльності науково-дослідної інституції в Ніжині) / С. Ю. Зозуля // Зозуля С. Ю. Ніжин модерної доби : студії з історіографії, пам'яткознавства, персоналістики : монографія. – К., 2014. – С. 47–53.

1573. **Зозуля С. Ю.** Ніжинська візантистика 1920-х років / С. Ю. Зозуля // Там само. – С. 59–76.

1574. **Зозуля С. Ю.** Створення однієї з перших професійних науково-дослідних інституцій на теренах Лівобережної України за радянської доби / С. Ю. Зозуля // Там само. – С. 18–22.

1575. **Зозуля С. Ю.** Ніжин модерної доби : студії з історіографії, пам'яткознавства, персоналістики : монографія / С. Ю. Зозуля ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, Північно-східне регіональне відділення. – К. : Видавець Олег Філюк, 2014. – 344 с.: іл.

У першому розділі монографії зосереджено матеріали про діяльність ННДК (10 статей , у тому числі ті, що друкувалися раніше в інших джерелах)

1576. **Рой С. В.** Діяльність Ніжинської науково-дослідної кафедри історії культури та мови у вітчизняній історіографії / С. В. Рой // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 1916. – Вип. 81. Серія «Історичні науки», № 4. – С. 45–52.

10.5. Студентство

1577. **Протест** ніжинського студентства : [11 квітня в залі ІНО відбувся мітинг студентів разом з викладачами з приводу подій у Китаї (напад китайських віськ на радянське повпредство)] // Нове село. – 1927. – 1 квіт.(№ 147). – С. 1.

1578. **За науку**, проти релігії : [студентство та професура НІНО на мітингу-протесті проти втручання католицької церкви у справи СРСР] // Там само. – 1930. – 26 берез.(№ 555). – С. 2.

1579. **Михайлов О.** Допомога міста селу в піднесенні культури (1929– 1941 рр.) / О. Михайлов. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1968. – 205 с.

С. 126 : участь студентів НІНО у ліквідації неписьменності, налагодженні роботи клубів і бібліотек у 1930 році

1580. **Заїка В.** З історії комсомольської організації Ніжинського педінституту : [серія статей під різними назвами (1921–1925 рр.)] / В. Заїка // Під прапором Леніна. – 1973. – 23 черв.(№ 98). – С. 3 ; 10 лип.(№ 107). – С. 2 ; 11 лип.(№ 108). – С. 3 ; 17 лип.(№ 111). – С. 3 ; 18 лип.(№ 112). – С. 3.

1581. ***Ткаченко В. В.** Участь студентства в історико-краєзнавчому русі на Чернігівщині у 20-х рр.[XX ст.] / В. В.Ткаченко // Питання вітчизняної та зарубіжної історії. – Чернігів, 1991.– С. 47–48.

1582. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 243–246 : «Участь студентів у науково-мистецькому житті»

1583. **Жук О. А.** Підготовка студентів у Ніжинському Інституті народної освіти на факультеті соціального виховання у 1922–1923 н. р. / О. А. Жук // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2007. – № 4. – С. 38–40.

1584. **Жук О. А.** Підвищення якості професійної компетентності студентів НІНО у 1921–1927 роках / О. А. Жук // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2008. – № 5.– С. 177–179.

1585. ***Комарницький О. Б.** Студентство педагогічних навчальних закладів Сіверщини у 20-ті – на початку 30-х рр. ХХ ст. (на матеріалах журналу «Студент революції») : [зокрема огляд публікацій, присвячених НІНО] / О. Б. Комарницький // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – К. ; Глухів, 2010. – Вип. 3. – С. 306–309. – (Нац. заповідник «Глухів», Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК)

1586. ***Мошик І.** Особливості та проблеми формування студентського контингенту ВНЗ Чернігівщини у 20-х роках ХХ ст. / І. Мошик // Українознавство. – 2010. – № 2. – С. 63–69.

1587. ***Мошик І. В.** Особливості та проблеми формування студентського контингенту вузів Чернігівщини у 30-ті роки ХХ ст. / І. В. Мошик // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – К. ; Глухів, 2010. – Вип. 3. – С. 302–306.

10.6. Ніжинський Інститут Соціального Виховання (НІСВ) (1930–1933)

1588. ***Груша М.** Хто платитиме? / М. Груша // Студент революції (Харків).– 1932.– № 28. –С. 30.

1589. ***Ладухін М. Є.** Роман «Визволення» Копиленка як твір про студентство (диспут у НІСВ) / М. Є. Ладухін // Записки НІНО. – 1932. – Кн. XII. – С. 202–208.

1590. ***Порада С. С.** Ніжинські інститути на 15-ті роковини Жовтня / С. С. Порада // Записки НІНО.– 1932. –Кн. XII. – С. 1–66.

1591. ***Тихий П. М.** До питання про організацію педпрактики в Інституті соціального виховання / П. М. Тихий // Там само.

1592. **Г. К.** За бойову підготовку кадрів для технікумів і робітфаків Чернігівської області : [у жовтні 1932 року в Ніжині відкрито новий пед. ін.-т проф. освіти] / Г. К. // Нове село. – 1933. – 23 лют.(№ 18). – С. 4.

1593. **Забарний І. М.** Система обліку знань студентів ВИШу / І. М. Забарний // Збірник НІСВ. – Ніжин, 1933. – Кн. I.– С. 95–100.

1594. **Пенський І. І.** Соціалістичній країні – новий загін пролетарських кадрів : [показники успішності випускників НІСВ] / І. І. Пенський // Нове село. – 1933.– 23 лют.(№ 18). – С. 4.

1595. ***Плисконос К.** Ніжинський Інститут Соцвиху на шляху перебудови / К. Плисконос // Більшовик. – 1933. – 8 лют.

1596. ***Порада С.** Дати країні висококваліфіковані кадри радянських педагогів / С. Порада // Там само.– 5 листоп.

1597. **Порада С. С.** За більшовицьку принциповість у боротьбі за якість навчання в педВИШі : [доп. дир. ін-ту на зборах Ніжин. філії т-ва «Педагог-марксист» (квітень, 1933)] / С. С. Порада // Збірник НІСВ. – Ніжин, 1933. – Кн. I. – С. 1–51.

1598. *Слідом за листом // Студент революції (Харків). – 1933. – № 5. – С. 28.

1599. Тихий П. М. До питання про методи та облік роботи в педінститутах / П. М. Тихий // Збірник НІСВ. – 1933. – Кн. I. – С. 52–94.

1600. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 241 : Ніжинський інститут соціального виховання
Див. також №№ 276, 305

ХІ. НИЖИНСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (1933–1939). НИЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (НДПІ) ІМЕНІ М. В. ГОГОЛЯ (1939–1998)

11.1 Загальні відомості

1601. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820–1995 / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.

С. 69–74 : «Педагогічний інститут (1933–1941)»

С. 75–77 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя у роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945)»

С. 77–83 : «Педагогічний інститут ім. М.В. Гоголя (1946–1970)»

С. 83–106 : «Педагогічний інститут ім. М.В. Гоголя (1970–1995)»

1602. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина. Ч. 3. Освіта та наука / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1996. – 226 с.

С. 188–193 : «Педагогічний інститут (1932–1941)»

С. 193–196 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя у роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945)»

С. 196–202 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1946–1970)»

С. 202–219 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1970–1995)»

1603. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.

С. 139–153 : «Педагогічний інститут (1933–1941)»

С. 153–157 : «Педагогічний інститут (1941–1945)»

С. 158–172 : «Педагогічний інститут (1946–1970)»

С. 172–186 : «Педагогічний інститут (1970–1995)»

С. 186–222 : «По шляху до університету (1996–1998)»

1604. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.

С. 149–169 : «Педагогічний інститут (1932–1941)»

С. 17–179 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя у роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945)»

С. 180–193 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1946 –1970)»

С. 193–209 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (1970 –1995)»

С. 209–235 : «По шляху до університету (1996 –1998)»

1605. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 247-276 : «Педагогічний інститут (1933–1941)»

С. 277-292 : «Педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя у роки Великої Вітчизняної війни (1941–1945)»

С. 293-322 : «Педагогічний інститут ім. М.В. Гоголя (1946 –1975)»

С. 323-352 : «Педагогічний інститут ім.М.В. Гоголя (1975 –1995)»

С. 353-360 : «На шляху до педагогічного університету (1996 –1998)»

11.2. Директори (ректори)

1606. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імен Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 260, 266–271 : *Микола Павлович Загорецький, директор НПІ (1935 –1937)*

С. 272 : *Іван Матвійович Гречко, директор НДПІ у кінці 30-х років*

С. 293 : *Дмитро Іванович Кузнєцов, перший післявоєнний директор НДПІ (1943 –1950)*

С. 295 : *Андрій Григорович Приходько, директор НДПІ (1950 –1954)*

С. 302 –303 : *Марко Іванович Повод, директор НДПІ (1954 –1963)*

С. 315–316 : *Василь Матвійович Горбач, ректор НДПІ в 1964 –1978 рр.*

С. 323–329 : *Федір Степанович Арват, ректор НДПІ (1978 –1995)*

С. 354, 358, 359 : *Василь Павлович Яковець, ректор НДПІ (1995 –1998)*

11.2.1. М. І. Повод

1607. **Костенко І.** Ректор М. І. Повод / І. Костенко // Вісті. – 2000.– 21 квіт. (№ 16). – С. 4.

1608. **Пінчук Т. Д.** Співала скрипка / Т. Д. Пінчук // Пінчук Т. Д. Мої чотири ректори. – Ніжин, 2000. – С. 4–11.

1609. **1935 р.** У НДПІ працював М. І. Повод. У 1954–1963 роках – на посаді директора // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 141.

11.2.2. В. М. Горбач

1610. **Пінчук Т. Д.** Його Сорбонна / Т. Д. Пінчук // Пінчук Т. Д. Мої чотири ректори. – Ніжин, 2000. – С. 12–21.

11.2.3. Ф. С. Арват

1611. **СРСР.** Верховна Рада. Президія. Про нагородження ректора Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя Ф. С. Арвата орденом «Дружба народів» : указ // Деснянська правда. – 1981. – 14 лип.(№ 135). – С. 2.

1612. **З високою** нагородою! : [інформ. повідомл. про нагороду Ф. С. Арвата орденом Трудового Червоного Прапора] // Там само. – 1986. – 30 верес. (№ 190). – С. 1 ; Під прапором Леніна. – 1986. – 1 жовт.(№ 158). – С. 1.

1613. **Новомінський А.** Головний напрям / А. Новомінський // Радянська освіта. – 1986. – 1 квіт.(№ 26). – С. 2.

1614. **Арват Ф. С.** Програма кандидата у народні депутати УРСР // Під прапором Леніна. – 1990. – 27 січ.(№ 16). – С. 1.

1615. **Самойленко Г. В.** Відповідальність вибору : [про канд. в нар. деп. ВР України Ф. С. Арвата] / Г. В. Самойленко, П. Никоненко // Там само. – 28 лют.(№ 34). – С. 2.

1616. **Самойленко Г. В.** Інститут – його життя / Г. В. Самойленко // Деснянська правда . – 1998. – 16 квіт.(№ 60). – С. 3.

1617. **Самойленко Г. В.** Слово про Федора Степановича Арвата / Г. В. Самойленко // Ніжин. вісник. – 1998. – 18 квіт.(№ 31). – С. 2.

1618. **Самойленко Г. В.** Слово про ювіляра / Г. В. Самойленко // Alma mater. – 1998. – № 3-4, березень-квітень. – С. 3.

1619. **Високе** звання : [Ф. С. Арвату присвоєно звання «Заслужений працівник народної освіти України»] // Alma mater. – 1999. – 13 жовт.(№ 77). – С. 1.

1620. **Арват** Федір Степанович : некролог // Ніжин. вісник. – 1999.– 6 листоп. (№ 84). – С. 4 ; Освіта України. – 1999. – 10 листоп.(№ 46). – С. 7.

1621. **...І житиме** в ділах своїх вихованців : некролог // Деснянська правда . – 1999. – 4 листоп. (№ 132). – С. 4.

1622. **Самойленко Г. В.** Пам'яті Федора Степановича Арвата / Г. В. Самойленко // Alma mater. – 1999. – №3, листоп. – С. 1.

1623. **Калібаба Д.** Відомі діячі культури, науки, політики Чернігівщини / Д. Калібаба. – Чернігів, 1998. – С. 10.

1624. **Пам'яті** Федора Степановича Арвата // Ніжин. вісник. – 2000. – 1 листоп.(№ 84). – С. 3.

1625. **Пінчук Т. Д.** Маємо свято... : спогади про Ф. С. Арвата / Т. Д. Пінчук // Пінчук Т. Д. Мої чотири ректори. – Ніжин, 2000. – С. 22–32.

1626. **Самойленко Г. В.** У вічній пам'яті потомків / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2000. – Вип. 43. – С. 3–9.

1627. **1976-1995** рр. У НДПІ працював Федір Степанович Арват, український вчений у галузі педагогіки, академік АПН України. З 1978 по 1995 – ректор НДПІ // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 159.

1628. **Бойко О. Д.** Людина з великої букви / О. Д. Бойко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 43. – С. 3–5.

1629. **Литвиненко Л. І.** І колоситься нива, щедро засіяна добірним зерном : [до 80-річчя від дня народження Ф. С. Арвата] / Л. І. Литвиненко // *Alma mater.* – 2008. – № 8, квітень. – С. 2.

1630. **Никоненко П. М.** До 80-річчя від дня народження академіка Федора Степановича Арвата / П. М. Никоненко // Ніжин. вісник. – 2008. – 17 квіт. (№ 30). – С. 7.

1631. **Самойленко Г.** Вчитель вчителів / Г. Самойленко // Там само.

1632. **Самойленко Г. В.** Життя та творча доля академіка Ф. С. Арвата / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 43. – С. 6–13. Те саме : // *Alma mater.* – 2008. – № 8, квітень. – С. 3.

11.2.4. В. П. Яковець

1633. **Безпалій О.** Щастя Вам, шановний ректоре! : [урочисті збори колективу педінституту з нагоди репрезентації нового ректора. Ним став д-р фіз.- мат. наук, проф. В. П. Яковець] / О. Безпалій // Вісті. – 1995. – 29 груд. (№ 50). – С. 4 ; *Alma mater.* – 1995. – № 11, грудень. – С. 1, 2.

1634. **Один** із чотирьох : [уперше за 175 років існування НВШ на демокр. засадах було обрано ректора вузу] // *Alma mater.* – 1995. – № 11, грудень. – С. 1.

1635. **Каганов Ю.** Ректор присягнув на вірність вузу : [з 14 грудня 1995 року згідно з наказом міністра освіти України ректором НДПІ затверджено В. П. Яковця] / Ю. Каганов // Ніжин. вісник. – 1996. – 3 лют. (№ 10). – С. 1.

1636. **Міжнародне** визнання : [ректору НДПІ проф. В. П. Яковцю присуджено грант міжнар. фонду «Відродження»] // *Alma mater.* – № 4, квітень. – 1996. – С. 1.

1637. **Грант** ректора нашого вузу // Ніжин. вісник. – 1996. – 27 квіт. (№ 33). – С. 1.

1638. **Кохан М.** Ректора Ніжинського педвузу визнали в Америці : / М. Кохан // Черніг. вісник. – 1996. – 14 черв. (№ 24). – С. 2.

11.3. Ювілеї Ніжинської вищої школи

11.3.1. 120 років (1940)

1639. **Гречко І. М.** Найстаріший інститут України : [стаття директора НДПІ] / І. М. Гречко // Вісті Рад деп. трудящих УРСР. – 1940. – 15 верес. (№ 215). – С. 4.

1640. **Даденков М. Ф.** З історії Ніжинського державного педагогічного інституту ім М. В. Гоголя / М. Ф. Даденков // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – Чернігів, 1940. – Т. I. – С. 12–41.

1641. **Пенський І. І.** Минуте й сучасне Ніжинської вищої школи / І. І. Пенський, О. Д. Королевич // Там само. – С. 40–57.

1642. **Сто двадцять років** : [ред. стаття] // Там само. – С. 3–11.

11.3.2. 125 років (1945)

1643. **Академія наук УРСР.** Телеграма від 16 листопада 1945 року : [привітання з нагоди ювілею] // *Радянський Ніжин. – 1945.– 17 листоп. (№ 124) ; Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін.-т. – К., 1949. – Т. 2. – С. 18–20.

1644. **Волкова Л. М.** Шлях інституту / Л. М. Волкова // Деснянська правда. – 1945. – 11 листоп. (№ 222). – С. 2.

1645. **Даденков М.** З історії інституту / М. Даденков // Радянська освіта.– 1945. – 16 листоп.(№ 51). – С. 2.

1646. **Кузнєцов Д.** Знаменний ювілей / Д. Кузнєцов // Там само.

1647. **Кузнєцов Д. І.** Напередодні славного ювілею / Д. І. Кузнєцов // Деснянська правда. – 1945. – 11 лип.(№ 135). – С. 2.

1648. **Мисник П.** Імені М. В. Гоголя / П. Мисник // Радянська освіта. – 1945. – 16 листоп.(№ 51). – С. 2.

1649. ***Наукова** сесія : [8-19 листопада за участі чл.-кор. АН СРСР М. Н. Петровського у зв'язку з 125-річчям вузу] // Радянський Ніжин. – 1945.– 19 листоп.

1650. **Нечай-Гумен В.** Виставка до 125-річного ювілею педінституту / В. Нечай-Гумен // Там само.– 4 листоп.(№ 120). – С. 2.

1651. **Нечай В.** Напередодні ювілею / В. Нечай // Там само. – 21 жовт. (№ 115). – С. 2.

1652. ***Нечай-Гумен В. Ю.** Ніжин вітав письменників України / В. Ю. Нечай-Гумен // Там само. – 1945. – 17 листоп. – С. 2.

1653. **Тичина П.** Директорові Ніжинського педагогічного інституту імені М. В. Гоголя тов. Д. Кузнєцову. Поздоровлення з нагоди 125-річного ювілею Ніжинського державного педагогічного інституту від Народного комісара освіти УРСР Павла Тичини : телеграма / П. Тичина // Радянський Ніжин. – 1945.– 23 листоп.(№ 126). – С. 2.

1654. **Пенський І.** Кузня народних учителів / І. Пенський // Деснянська правда. – 1946. – 29 трав.(№ 106). – С. 4.

1655. **Кузнєцов Д. І.** 125 років вищої школи в Ніжині / Д. І. Кузнєцов // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін.-т. – Ніжин, 1949. – Т. 2. – С. 7–15.

11.3.3. 150 років (1970)

1656. **Червона** армія освіти : [добірка матеріалів до 150-річчя НВШ] // Деснянська правда. – 1969. – 30 лип. (№ 147). – С. 2.

1657. **СРСР**. Верховна Рада. Президія. Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про нагородження Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя орденом Трудового Червоного Прапора» // Радянська освіта. – 1970. – 2 верес. (№ 68). – С. 1 ; Деснянська правда. – 1970. – 1 верес. (№ 171) ; Під прапором Леніна. – 1970. – 2 верес. (№ 139). – С. 1.

1658. **Батурский А. Д.** Кузница педагогических кадров / А. Д. Батурский // Народное образование. – 1970. – № 4. – С. 73–74.

1659. **Білан О.** Роки і долі : [етапи розвитку вищої школи в Ніжині, починаючи з 1919 року] / О. Білан // Під прапором Леніна. – 1970. – 10 квіт. (№ 56). – С. 2, 3 ; 25 квіт. (№ 65). – С. 2, 3 ; 30 трав. (№ 85).

1660. **Власенко В.** Ніколи не старіючий / В. Власенко // Там само. – 11 листоп. (№ 179). – С. 3.

1661. **В інституті** – свято : [урочистості з нагоди 150-річчя НВШ] // Деснянська правда. – 1970. – 18 верес. (№ 183). – С. 1.

1662. ***Власенко В.** Молодість найстарішого вузу. Трудові будні колективу Ніжинського педагогічного інституту / В. Власенко // Радянська Україна. – 1970. – 27 жовт.

1663. **Гончаренко П.** Старейший из старейших / П. Гончаренко // Учительская газета. – 1970. – 15 окт. (№ 123). – С. 2.

1664. **Горбач В. М.** Ніжинському педагогічному інституту – 150 років / В. Горбач // Радянська школа. – 1970. – № 10. – С. 25–31.

1665. **Горбач В.** Славу твою несемо / В. Горбач // Деснянська правда. – 1970. – 1 верес. (№ 171). – С. 1.

1666. **Горбач В. М.** Цілеспрямованість / В. М. Горбач // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес. (№ 72). – С. 2.

1667. **Дарунки** вузові – ювіляру : [влаштовано виставку сувенірів до 150-річчя] // Під прапором Леніна. – 1970. – 27 листоп. (№ 188). – С. 3.

1668. **Єремко Б.** Ніжинський орденосний. Вірні помічники : [участь НДПІ в громадсько-культурному житті міста] // Деснянська правда. – 1970. – 27 жовт. (№ 211). – С. 2.

1669. **Заволока С.** Орден на прапорі вузу : [урочистості з нагоди вручення ордена Трудового Червоного Прапора до 150-річного ювілею] / С. Заволока // Радянська освіта. – 1970. – 31 жовт. (№ 85). – С. 1, 2.

1670. **Костенко І. П.** Архітектурний та історичний пам'ятник : [минуле та сьогодення НВШ] / І. П. Костенко // Під прапором Леніна. – 1970. – 4 верес. (№ 140). – С. 4.

1671. **Костенко І.** Гідні спадкоємці : [колектив НДПІ напередодні 150-річчя] / І. Костенко // Деснянська правда. – 1967. – 4 квіт.(№ 67). – С. 2.

1672. **Костенко І.** Палац науки над Остром / І. Костенко // Там само. – 1970. – 2 жовт.(№ 193). – С. 4.

1673. **Костюченко В.** Ім'я його добре знане / В. Костюченко // Україна. – 1970. – № 37. – С. 16.

1674. **Коцеруба Г.** Тільки вперед / Г. Коцеруба // Деснянська правда. – 1970. – 27 жовт.(№ 211). – С. 2.

1675. **Лескевич М.** Славна історія / М. Лескевич, І. Костенко // Комсомольський гарт. – 1970. – 14 трав.(№56). – С. 2.

1676. **Ляшко А. П.** Из выступления Председателя Президиума Верховного Совета УССР А. П. Ляшка на торжественном заседании коллектива Нежинского государственного института им. Н. В. Гоголя 27 октября 1970 г. // Деснянська правда. – 1970. – 28 жовт.(№ 212) ; Социалистическая Черниговщина. 1946–1980 : сб. док. и материалов. – К., 1987. – С. 164–165.

1677. ***Мысник Н.** Я учусь в Нежине / Н. Мысник // Комсомольская правда. – 1970. – 16 сент. – (К 150-летию НВШ).

1678. **На честь** вузу : [урочистості і святковий концерт] // Під прапором Леніна. – 1970. – 18 верес.(№ 148). – С. 1.

1679. **Нагорода** Батьківщини – на прапорі вузу : [урочисті збори в НДПІ з нагоди вручення Ордена Трудового Червоного Прапора] // Деснянська правда.– 1970. – 28 жовт.(№ 212). – С. 1. ; Правда Украины. – 1970.– 28 окт. ; Радянська Україна. – 1970. – 28 жовт.(№ 84).

1680. **Назустріч** ювілею // Деснянська правда .– 1970. – 7 лип.(№ 131). – С. 1.

1681. **Ніжинський** державний педагогічний інститут : [номер газети присвяч. ювілею НВШ] // Під прапором Леніна. – 1970. – 16 верес. (№ 147).

1682. **Ніжинський** ордена Трудового Червоного Прапора : [добірка матеріалів до ювілею] // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес.(№ 72). – С. 2.

1683. **Ніжинський** орденосний : [добірка матеріалів] // Деснянська правда. – 1970. – 27 жовт.(№ 211). – С. 2.

1684. ***Ніжинський** педагогічний // Літературна Україна. – 1970. – 15 верес.– С. 1.

1685. **Ніжинський** державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт.тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброда. – К. : Радянська школа, 1970. – 55 с.

С. 51–54 : «Ніжинський педагогічний напередодні свого 150-річчя»

1686. ***Олексієнко О.** Сьогодні, завтра, все життя : [до нагородження педінституту орденом Трудового Червоного Прапора] / О.Олексієнко // Молодь України. – 1970. – 16 верес.

1687. **Ольгін А.** Мелодії молодості : [телепередача «Ніжинські мелодії», присвячена ювілею вузу] / А. Ольгін // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес. (№ 72). – С. 2.

1688. **Орден** на прапорі інституту : [звіт про урочисте засідання в НДПІ з нагоди 150-річчя вузу] // Під прапором Леніна. – 1970. – 28 жовт.(№ 171). – С. 1 ; *Комсомольское знамя. – 1970. – 28 окт.

1689. **Ордена** Трудового Червоного Прапора інститут : [репортаж з мітингу, присвяч. нагородж. НДПІ] // Під прапором Леніна. – 1970. – 2 верес.(№ 9). – С. 1.

1690. **Почесна** відзнака : [грамотою обкому КП України нагороджено групу викладачів НДПІ] // Деснянська правда. – 1970. – 27 жовт.(№ 211). – С. 1.

1691. **Рідний** інститут // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес.(№ 72). – С. 2.

З ювілеєм вітають колишні випускники – І. Мороз, генерал-лейтенант авіації, Герой Радянського Союзу, випускник 1934 року ; В. Будинчук, випускник 1920 року ; І. Федоренко, заслужений учитель УРСР, випускник 1930 року ; О. Тканко, ректор Черкаського педінституту, випускник 1935 року, Герой Радянського Союзу ; Ю. Збанацький, письменник, Герой Радянського Союзу, випускник 1937 року

1692. **Савченко О.** Інститут, де вчився Гоголь / О. Савченко, А. Батурський // Вітчизна. – 1970. – № 9. – С. 212–217.

1693. **Серих С.** Розповідають документи : [історія інституту в експонатах міського краєзнавчого музею] / С. Серих // Під прапором Леніна. – 1970. – 9 верес.(№ 143). – С. 4.

1694. **Симоненко В.** Ваша праця благословенна буде навіки : [сторінки історії НВШ] / В.Симоненко // Там само. – 29 квіт.(№ 67-68). – С. 4–5.

1695. **Славна** відзнака : [вітання з високою нагородою колективу НДПІ від пед. громад. республіки] // Радянська освіта. – 1970. – 2 верес.(№ 68). – С. 1.

1696. **Славу** збережемо і примножимо : [репортаж із мітингу в НДПІ з нагоди нагородження вузу орденом Трудового Червоного Прапора] // Там само. – 5 верес. (№ 69). – С.2.

1697. ***Солова В.** 150-річчю присвячене : [16 вересня відбулося спец. засід. Вченої ради ін-ту з нагоди ювілею НВШ] / В. Солова // Комсомольський гарт. – 1970. – 19 верес.(№ 119). – С. 2.

1698. **Спасибі** тобі, рідна Альма-матер! // Деснянська правда. – 1970. – 27 жовт.(№ 211). – С. 2.

Згадують і вітають з ювілеєм колишні вихованці – І. Мороз, генерал-лейтенант авіації, Герой Радянського Союзу, М. Соколов, доктор історичних наук, професор Горьківського державного університету, І. Спаський, доктор історичних наук, головний зберігач відділу нумізматики державного Ермітажу, У.Фохт, доктор філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту світової літератури ім. О. М. Горького, член Спілки письменників СРСР, Ю. Збанацький, Герой Радянського Союзу, член Спілки письменників України, М. Гаєцький, вчитель Олишівської с / ш Чернігівської області, заслужений діяч культури УРСР

1699. **Спринчак Я. О.** Славний ювілей вищої школи у Ніжині / Я. О. Спринчак, І. К. Чапля // Мовознавство. – 1970. – № 5. – С. 74–81.

1700. **Стогнут А.** Дом Гоголя / А. Стогнут // Радуга. – 1970. – № 9. – С. 162–166.

1701. ***Стогнут О.** Тут вчився М. В. Гоголь / О. Стогнут // Робітнича газета. – 1970. – 9 верес.

1702. **Фомічов А.** Друга молодість : [НДПІ напередодні 150-річного ювілею] / А.Фомічов // Деснянська правда. – 1970. – 22 серп.(№ 164). – С. 3.

1703. **Фомічов А.** Нагорода Вітчизни зобов'язує : [урочистий мітинг в педінституті, присвяч. нагородженню НДПІ орденом Трудового Червоного Прапора] / А. Фомічов // Там само. – 2 верес.(№ 172). – С. 1.

1704. **Щербонос В.** Ніжинський орденоносний : [урочистості з нагоди 150-річчя і нагородження НДПІ орденом Трудового Червоного Прапора] / В. Щербонос // Комсомольський гарт. – 1970. – 29 жовт.(№ 129). – С. 2.

1705. ***Юбилей** старейшого // Правда України. – 1970. – 2 сентября. – С. 2.

11.3.4. 160 років (1980)

1706. **Каганов Ю.** Білі лебеді щастя : [Ніжинському педінституту – 160] / Ю. Каганов // Під прапором Леніна. – 1980. – 23 груд. (№ 203). – С. 3.

1707. **Костенко І. П.** З минувшини стародавнього вузу / І. П. Костенко, В. І. Симоненко // Там само. – 10 жовт.(№ 162). – С. 3 ; 14 жовт.(№ 164). – С. 3 ; 22 жовт.(№ 169). – С. 4. – (До 160-річчя НДПІ).

1708. **Кривошеєв В.** Присвячено ювілею : [виставка творчих робіт викладачів і студентів, присвячена 160-й річниці НВШ] / В. Кривошеєв // Деснянська правда. – 1981. – 3 січ.(№ 2). – С. 4.

11.3.5. 170 років (1990)

1709. **Аніщенко В. О.** Фізико-математичний : [історія і сучасність факультету] / В. О. Аніщенко // Під прапором Леніна. – 1990. – 10 жовт. (№ 162). – С. 3.

1710. **Арват Ф. С.** І допоможе ніжинцям дух : [бесіда з ректором вузу про минуле і сьогодення інституту напередодні 170-річчя НВШ. Бесіду вели Р. Опаленик, Б. Дем'янчук] // Радянська освіта. – 1990. – 16 жовт.(№ 83). – С. 2.

1711. **Арват Ф. С.** Інститут і перебудова / Ф. С. Арват // Під прапором Леніна. – 1990. – 10 жовт.(№ 162). – С. 1.

1712. **Арват Ф. С.** Ніжинський педагогічний інститут і перебудова / Ф. С. Арват // Література та культура Полісся. – Нжин, 1990. – Вип. 1.– С. 212–222.

1713. **Гоголівський** вуз сьогодні. – У ювілейні дні // Під прапором Леніна. – 1990.– 10 жовт.(№ 162).– С. 2–4.

1714. **Гоголівський** вуз сьогодні. – З книги відгуків. – Якою буде школа // Там само. – 16 жовт.(№ 165). – С. 3.

1715. **Каганов Ю.** А кращого немає! : [репортаж із 170-го дня народження Гоголівського вузу] / Ю. Каганов // Під прапором Леніна.– 1990.– 16 жовт. (№ 165).– С. 3.

1716. **Коваленко Є.** Кафедра педагогіки – школі / Є. Коваленко // Там само. – 10 жовт.(№ 162). – С. 4.

1717. **Література** та культура Полісся. Вип. 1. Ніжинська вища школа (1820–1993) / відп. ред. і упоряд. Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1990. – 222 с.

Статті збірника висвітлюють роль і місце Ніжинської вищої школи в розвитку науки, культури, літератури України впродовж 170 років існування

1718. **Пінчук Т. Д.** Відомі і невідомі : [про випускників НВШ різних років] / Т. Д. Пінчук // Під прапором Леніна. – 1990. – 10 жовт.(№ 162). – С. 2.– (До 170-ліття НВШ).

11.3.6. 175 років (1995)

1719. **Шоходько В.** «Працею і старанням» : [до 175-річчя з часу побудови Гімназії вищих наук князя Безбородька в Ніжині] / В. Шоходько // Ніжин. вісник. – 1992. – 16 верес.(№ 76). – С. 3.

1720. **З чим** йдемо до ювілею? : [проблема формування штату викладачів] // Alma mater. – 1993. – № 3, березень.– С. 1.

1721. ***Зільберман Е.** Вища школа у Ніжині / Е.Зільберман // Гарт. – 1994.– 8 квіт. – С. 2.

1722. **Арват Ф. С.** Бурхливий плин часу : [інтерв'ю з ректором НДПІ. Записав Ю. Каганов] // Ніжин. вісник. – 1995. – 20 верес.(№ 71). – С. 1, 2.

1723. **Арват Ф. С.** З ювілеєм! / Ф. С. Арват // Alma mater. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 1.

1724. **Арват Ф. С.** ... І завжди живився допитливий розум : [ректор вузу про минуле і сьогодення НДПІ] / Ф. С. Арват // Освіта. – 1995. – 13-20 верес. (№ 36). – С. 4, 5.
1725. ***Астаф'єва М. М.** На берегах пам'яті / М. М. Астаф'єва // Тернопілля' 95 : регіон. зб. – Тернопіль, 1995. – С. 49–55. – (До 175-річчя НДПІ).
1726. **Білий** лебедю мій! : [НДПІ урочисто відзначив 175-річчя від дня заснування] // Черніг. вісник. – 1995. – 29 верес. (№ 39). – С. 1.
1727. **Віхи літопису** // Ніжин. вісник. – 1995. – 20 верес.(№ 71). – С. 2.
1728. **Димич А.** Контрольна робота на тему «Білий птах – інститут» : [урочисті збори у БК з нагоди 175-річчя НДПІ] / А. Димич // Гарт. – 1995. – 30 верес.(№ 40). – С. 4.
1729. **Етапи** славного шляху / О. Верес (текст) ; І. Довгоброд (фото) // Вісті. – 1995. – 10 листоп.(№ 43). – С. 6.
1730. **З нагоди** ювілею : [урочисті збори і святковий концерт до 175-річчя НВШ] // Alma mater. – 1995. – № 9, жовтень. – С. 1, 2.
1731. ***Захарова Г.** В каретах прошлого / Г. Захарова, А. Русаков // Первое сентября. – 1995. – 12 сент.
1732. ***Західний** вектор Безбородьківського ліцею // Жива вода. – 1995. – № 12, грудень.
1733. ***Задворнов В.** Альма Матер Николая Гоголя отметила 175-летие / В. Задворнов // Киевские ведомости. – 1995. – 29 сент. – С. 2.
1734. **Зільберман Е.** Вірний своєму покликанню : [етапи розвитку НВШ] / Е. Зільберман // Ніжин. вісник. – 1995. – 16 серп.(№ 63). – С. 2.
1735. **Каганов Ю.** Сплав молодості й мудрості : [урочистості з нагоди 175-річного ювілею] / Ю. Каганов // Там само.– 27 верес.(№ 73). – С. 1.
1736. **Коровай І.** Веління розуму і серця : [вітання з ювілеєм засл. учителя України, Героя Соціалістичної Праці, колишнього випускника НДПІ] / І. Коровай // Alma mater. – 1995. – №7-8, вересень. – С. 1.
1737. **Костенко І. П.** Присвячена ювілею : [з нагоди ювілею вузу відбулася міжнар.наук.-практ. конф. «Ніжинській вищій школі – 175»] / І. Костенко // Вісті.– 1995. – 3 листоп.(№ 42). – С. 5.
1738. ***Кравченко Т.** Україні бракує 222 тисячі вчителів / Т. Кравченко // Новые Черниг. ведомости. – 1995. – 14 июля. – С. 4.
1739. **Кучма Л.** Колективу Ніжинського педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя : [вітання Президента України з ювілеєм] / Л. Кучма // Alma mater. – 1995. – № 9, жовтень. – С. 1.

1740. **Ласкаридіс** Христос. З сонячної Еллади : [вітання на адресу ректорату НДПІ та громади Всіхсвятської церкви при Ніжин. педінституті від проф. Аристотелівського ун-ту м. Фессалоніки (Греція)] / Христос Ласкаридіс // Вісті. – 1995. – 29 верес.(№ 37). – С. 2.

1741. **Ніжинський** державний інститут ім. М. В. Гоголя : фотонарис / авт. тексту та упоряд. Г. В. Самойленко ; фото І. Я. Довгоброда, Т. Д. Пінчук, І. Й. Лапіна. – Ніжин, 1995. – 23 с.

1742. **Ніжинському** державному педагогічному інституту ім. Гоголя – 175 // Ніжин. вісник. – 1995. – 29 верес.(№ 71). – С. 2.

Із змісту : 1. *Віхи літопису.* – 2. *Матеріальна база.* – 3. *Педагогічні кадри.* – 4. *Навчальна діяльність.* – 5. *Наукові дослідження*

1743. **Ніжинському** педінституту – 175 років від дня заснування : [добірка публікацій і фотоматеріалів] // Вісті. – 1995. – 22 верес.(№ 36). – С. 1, 4, 5.

1744. **Онищенко Н.** Безсмертна Даліла : [концертна програма з нагоди 175-річчя НДПІ] / Н. Онищенко // Вісті. – 1995. – 3 листоп.(№ 42). – С. 5.

1745. **Поетичні** віншування : [від професора, ректора Київ. держ. лінгв. ун-ту Г. І. Артемчука, поетів Олекси Ющенка та Станіслава Реп'яха] // Alma mater. – 1995. – № 9, жовтень. – С. 2.

1746. **Програма** міжнародної науково-практичної конференції «Ніжинській вищій школі – 175». – Ніжин, 1995. – 8 с.

1747. **Рядки** з листів // Alma mater. – № 9, жовтень. – С. 2.

Колектив НДПІ вітали : П. Одарченко, професор, випускник ІНО 1926 року (США); Ольга Мак, член Спілки письменників України, випускниця НДПІ 1938 року (Канада); О. Бондаревський, випускник НДПІ 1937 року (Англія); І. Качуровський, професор Українського Вільного Університету (Мюнхен, Німеччина)

1748. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1996. – Ч. 3. Освіта та наука. – 226 с.

Визначається місце і роль Ніжинської вищої школи за 175 років її існування в історії культури України і Росії

1749. **Сапон В.** Золота книга юності : [поздоровлення із 175-літнім ювілеєм] / В. Сапон // Гарт. – 1995. – 23 верес.(№ 39). – С. 1.

1750. **Сапон В.** Цей славен Гоголівський вуз... : [урочистості з нагоди 175-річчя НВШ] / В. Сапон (текст), М. Тищенко (фото) // Деснянська правда. – 1995. – 26 верес.(№ 111). – С. 3.

1751. **Сачков Л. С.** [Вітання з нагоди 175-річчя з дня заснування НВШ голови ЦК профспілки працівників освіти і науки України] / Л. С. Сачков // Alma mater. – № 9, жовтень. – С. 1.

1752. **Симоненко В.** Безбородьків ліцей : шлях крізь роки : [вересень 1820 – листопад 1943] / В. Симоненко // Вісті. – 1995. – 7 лип.(№ 25). – С. 4, 5. – (До 175-річчя НВШ).

1753. ***Симоненко В.** Рождение Нежинской высшей школы : страницы истории / В. Симоненко // Черниг. полдень. – 1995. – 28 сентября.

1754. **Сторіжко В.** [Вітання з нагоди 175-річчя з дня заснування НВШ голови комісії Верховної Ради України з питань науки та народної освіти] // Alma mater. – 1995. – № 9, жовтень. – С. 1.

1755. **Тут** вчилися Гоголь, Гребінка, Глібов... : [короткі інтерв'ю з ректором НВШ Ф. С. Арватом, професором Г. В. Самойленком, доцентом І. І. Кочергою] / записав Е. Зільберман // Деснянська правда. – 1995.– 5 серп.(№ 90). – С. 3.

1756. **Уклін** тобі, ювіляре! // Черніг. вісник. – 1995 – 22 верес.(№ 38).– С. 1.

1757. ***Ювілей** Ніжинського педагогічного // Народна газета. – 1995.– (№ 33). – С. 8.

1758. **Ювілейні** заходи до 175-річчя : [інформ. повідомл.] // Ніжин. вісник. – 1995. – 20 верес.(№ 71). – С. 1.

1759. **Ярмаченко М. Д.** Колективу Ніжинського державного педагогічного інституту імені М. В. Гоголя, ректору, академіку АПН України Арвату Ф. С. : [вітання з ювілеєм НВШ від Президента АПН України] / М. Д. Ярмаченко // Alma mater. – 1995. – № 9, жовтень. – С. 1.

11.4. Прийом до вузу (1933-1998)

1760. **Ніжинський** державний педагогічний інститут оголошує набір студентів на 1936-37 рік для дворічного курсу навчання (на правах Учительського інституту на спеціальності мови й літератури) // Нове село. – 1936. – 4 листоп.(№ 256). – С. 4 ; 6 листоп. – С. 2.

1761. ***Артеменко П.** Майбутні педагоги : [розмови з вступниками до НДПІ] / П. Артеменко // Там само. – 1937. – 11 серп.(№ 181). – С. 2.

1762. ***Кучерявий П.** Підсумки набору в педінститут / П. Кучерявий // Там само. – 2 верес.(№ 199). – С. 4.

1763.***Ніжинський** державний педагогічний інститут оголошує набір студентів на 1937-38 учбовий рік на перші курси на такі факультети : мовно-літературний (на відділ української мови й літератури з викладанням українською мовою і на відділ російської мови і літератури з викладанням російською мовою ; фізико-математичний і природничий, а також на 1-й курс факультету мови та літератури Учительського інституту) // Нове село. – 1937.– 8 трав.(№ 101).– С. 4 ; 10 трав.(№ 103). – С. 4 ; 27 черв.(№ 143). – С. 2.

1764. ***Робітфак** при Ніжинському державному педінституті оголошує набір студентів на III курси денного і IV курси вечірнього робітфаків // Нове село.– 1937.– 12 трав.(№ 105). – С. 2.

1765. ***Павлов (б. і.)**. На іспитах в педінституті / Павлов // Більшовик Ніжинщини. – 1938. – 11 серп.(№ 183). – С. 3.

1766. **Грищенко А.** Іспити в педінституті / А. Грищенко // Радянський Ніжин. – 1946. – 14 серп.(№ 104). – С. 2.

1767. **Сайко М. П.** Нотатки екзаменатора : [аналіз письмових робіт з укр. літ. вступників до Ніжин. педвузу] / М. П. Сайко // Радянська освіта. – 1948. – 3 верес.(№ 36). – С. 3.

1768. **Приходько А.** Ніжинський педагогічний інститут ім. Гоголя готовий прийняти нове поповнення / А. Приходько // Радянський Ніжин. – 1951.– 17 черв.(№ 73). – С. 2.

1769. **Євченко В.** В інституті почалися вступні екзамени / В. Євченко // Там само. – 1952. – 8 серп.(№ 95). – С. 3.

1770. **Батурський А. Д.** Ніжинський педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя (вступні екзамени, хроніка) / А. Д. Батурський, Ф. Я. Середа // Укр. мова в школі. – 1955.– № 6. – С. 69–91.

1771. **Руденко В.** Про наслідки вступних екзаменів до Ніжинського педінституту / В. Руденко // Радянський Ніжин. – 1956.– 29 серп.(№ 104). – С. 3.

1772. **Руденко В.** У Ніжинському педінституті : [інформація для вступників] // Радянський Ніжин. – 1961. – 22 черв.(№ 75). – С. 4.

1773. **Оголошення** про набір студентів-заочників на загальнонауковий факультет з відділеннями : гуманітарним, математичним, агробіологічним та економічним // Під прапором Леніна. – 1963. – 19 берез. (№ 44). – С. 4.

1774. **Руденко В.** Професію вчителя – за покликанням : [незабаром прийом заяв на вступ до педінституту] / В. Руденко // Там само.– 1965.–29 черв. (№ 102).– С. 4.

1775. **Горбач В.** Інститут приймає поповнення / А. Горбач // Там само. – 1969.– 26 серп.(№ 134). – С. 2.

1776. **Одарич А.** Путівка до вузу для виробничників : [про роботу підготовчого відділення НДПІ] / А. Одарич // Під прапором Леніна. – 1972. – 23 верес. (№ 151). – С. 4.

1777. **Серветник В.** До знань нелегка дорога : [про слухачів підготовчого відділення НДПІ] / В. Серветник // Там само. – 1974. – 27 лют.(№ 33).– С. 4.

1778. **Солова В.** Вузівському поповненню – партійну турботу / В. Солова // Там само.– 1975.– 1 серп.(№ 123). – С. 3.

1779. **Горбач В.** Звершення надій : [інтерв'ю з ректором НДПІ стосовно вступної кампанії] // Під прапором Леніна. – 1977. – 10 серп.(№ 128). – С. 4.
1780. **Горбач В.** Вуз зустрічає поповнення : [інтерв'ю з ректором педінституту] // Там само. – 1978. – 5 лип.(№ 107). – С. 4.
1781. **Никоненко П. М.** З турботою про нове поповнення : [НДПІ напередодні вступних іспитів] / П. М. Никоненко // Деснянська правда. – 1980. – 29 берез.(№ 62). – С. 3.
1782. **Муравйова С.** Хто стане студентом педвузу? / С. Муравйова // Комсомольський гарт. – 1984. – 9 лют.(№ 18). – С. 2.
1783. **Никоненко П.** Поповнення Гоголівського вузу : [результати вступних іспитів] / П. Никоненко // Деснянська правда. – 1984. – 1 верес.(№ 168). – С. 3.
1784. **Плашевська О.** Філфак запрошує : [історія і сьогодення філол. фак. Інформація для вступників] / О. Плашевська // Під прапором Леніна. – 1984. – 22 черв.(№ 99). – С. 3.
1785. **Никоненко П.** 710 майбутніх педагогів : [попередні підсумки вступної кампанії] / П. Никоненко // Там само. – 1986. – 16 серп.(№ 132). – С. 3.
1786. **Никоненко П. М.** Велика наука вчити : [бесіда з проректором педінституту П. М. Никоненком і відп. секр. приймальної комісії Г. Ф. Антонюком про вступні іспити до вузу / спілкувався Ю. Каганов] // Там само. – 1990. – 14 серп.(№ 129). – С. 3.
1787. **Романюк О.** Сльози радості й печалі, або Нотатки про вступні іспити / О. Романюк // Комсомольський гарт. – 1990. – 28 лип.(№ 31). – С. 5.
1788. **Арват Ф. С.** Хто прийшов до вузу? : [інтерв'ю з ректором інституту / записав Ю. Каганов] // Під прапором Леніна. – 1991. – 2 серп.(№ 77). – С. 3.
1789. **Арват Ф. С.** Переступивши омріяний поріг : [інтерв'ю з ректором ін-ту / бесіду вів Ю. Каганов] // Ніжин. вісник. – 1992. – 19 серп. (№ 68). – С. 2.
1790. **Кичко В.** Абітурієнт-92 / В. Кичко // Там само. – 25 лип. (№ 161). – С. 2.
1791. **Забарний О.** Яке поповнення? : [нотатки зі вступних випробувань] / О. Забарний // Alma mater. – 1994. – № 8, вересень. – С. 2.
1792. **Нижник Л.** Виявляємо обдарованих : [стаття дек. фак. майбутнього педагога] / Л. Нижник // Там само. – № 10, листопад. – С. 1, 2.
1793. **Нижник Л.** Обери улюблену професію : [понад 10 років працює в ін-ті фак. майбутнього педагога] / Л. Нижник // Там само. – № 5, травень. – С. 2.
1794. **Ніжинський** державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя оголошує прийом студентів : [інформ. для вступників] // Alma mater. – 1994. – № 6, червень. – С. 1.

1795. **Чекаємо** на нове поповнення : [інформ. для вступників] // Там само. – № 5, травень. – С. 1.

1796. **Близнюк О.** Успіхів на екзаменах : [бажає вступникам декан фак. інозем. мов] / О. Близнюк // *Alma mater.* – 1995. – № 6, червень. – С. 2.

1797. **Запрошуємо** до скарбниці знань. Ніжинський державний педагогічний інститут оголошує прийом студентів // Там само.– С. 1.

1798. **Кочерга І. І.** Гостинно відчиняємо двері : [інформ. для вступників на природн.-геогр.фак.] / І. І. Кочерга // Там само. – С. 2.

1799. **Нижник Л.** Не помилитись у виборі професії / Л. Нижник // Там само.– С. 2.

1800. **Історико-філологічний факультет** : [інформ. для абітурієнтів] // Там само. – 1996. – № 5-6, травень-червень. – С. 2.

1801. **Коваленко Є.** Вибір за вами, абітурієнти! / Є. Коваленко // *Alma mater.* – 1996.– № 5-6, травень-червень. – С. 1.

1802. **Музично-педагогічний факультет** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 4.

1803. **Нижник Л.** Підготуємо до вступних випробувань : [проблеми вступників допоможе розв'язати фак. майбутнього педагога] / Л. Нижник // Там само.

1804. **Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя** оголошує прийом студентів // Там само. – С. 2–3.

1805. **Один** із древніх в Україні : [про минуле і сьогодення Ніжин. держ. пед. ін-ту ім. М. В. Гоголя] // Там само. – С. 1.

1806. **Природничо-географічний** : [інформ. для абітурієнтів] // *Alma mater.* – 1996.– №5-6, травень-червень. – С. 2.

1807. **Факультет іноземних мов** // Там само. – С. 3.

1808. **Фізико-математичний факультет** // Там само.

1809. ***За науку** слід платити : [прийом студентів до черніг. і ніжин. вузів за рахунок коштів держ. бюджету і на контрактній основі] // *Деснянська правда.* – 1998. – 11 листоп. – (У дзеркалі статистики).

1810. **Суховєєв В.** Знайдіть своє майбутнє у Ніжинському університеті : [стаття дек. фак. допрофесійної підготовки] / В. Суховєєв // *Ніжин. вісник.* – 1998. – 26 верес.(№ 75). – С. 2.

11.5. Окремі аспекти життя вузу

11.5.1. 1930-ті роки

1811. ***Савченко Я.** Педінститут готується до пушкінських днів / Я. Савченко, Зеленов (б. і.) // Передовий загін : орган Ніжинського РК ЛКСМУ. – 1936. – 17 листоп.(№ 23). – С. 2.

1812. ***Американська** інтуристка Анна Немзер про Ніжин : [друкується дослівний переклад листа А. Немзер з її враженнями від педінституту та студентів] // Нове село. – 1937. – 23 берез.(№ 66). – С. 4.

1813. ***Артеменко П.** Пушкінська виставка в держпедінституті / П. Артеменко // Там само.–16 берез. (№ 60). – С. 4.

1814. ***Вербич М.** Участь педінституту у підготовці до виборів / М. Вербич // Там само. – 28 листоп.(№ 270). – С. 1.

1815. ***Даденков М.** Підсумки річної роботи Ніжинського педінституту / М. Даденков // Більшовик Ніжинщини. – 1938. – 8 лип.(№ 154). – С. 3.

1816. ***Данильченко Г.** Радянські письменники в Ніжині : [зустріч групи письменників Радянського Союзу зі студентами і викладачами НДПІ] / Г. Данильченко // Там само. – 14 трав.(№ 108). – С. 3.

1817. ***Дем'яненко (б. і.)** Педінститут готується до ювілею : [до 125-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка] / Дем'яненко // Більшовик Ніжинщини.– 1938.– 20 верес. (№ 216). – С. 3.

1818. ***Тачук (б. і.)** Налагодити оборонну роботу в педінституті / Тачук // Там само. – 15 жовт.(№ 237). – С. 2.

1819. ***Велика** честь – бути радянським педагогом : [добірка виступів відмінників-випускників] // Там само.– 1939.– 3 лип.(№ 150). – С. 3.

1820. ***Данильченко Г.** Радянські письменники в Ніжині : [зустріч групи письм. зі студ. та. викл. НДПІ] / Г. Данильченко // Там само. – 14 трав.(№ 108). – С. 3.

1821. ***Кубрушко М.** За першість у змаганні вузів : [підсумки діяльності комсомольської організації педінституту напередодні 20-річчя ЛКСМУ] / М. Кубрушко // Там само.– 26 черв.(№ 144). – С. 3.

1822. ***Наукова** сесія : [24-27 травня в НДПІ] // Там само. – 23 трав. (№ 116).– С. 4.

1823. ***Раменський А.** Радянські педагоги : [до закінчення випускних і держ. іспитів у НДПІ] / А. Раменський, М. Вербич // Більшовик Ніжинщини.– 1939.– 3 лип. (№ 150). – С. 3.

1824. ***Ющенко** Олекса. Любов'ю – за любов : [перебування поета Володимира Сосюри в НДПІ в 1938 році] / Олекса Ющенко // Україна. – 1970. – № 8.– С. 14–15.

1825. **Єрмоленко В. В.** Сосюра в Ніжині : [в грудні 1938 року відбулася зустріч В. Сосюри з інтелігенцією міста] / В. Єрмоленко // Під прапором Леніна. – 1981.–27 лют.(№ 33). – С. 4.

1826. **Нікольський С.** Нарком Скрипник хотів закрити Ніжинський інститут... : [епізод із життя НВШ 1930-х рр.] / С. Нікольський // Вісті. – 2002.– 9 трав.(№ 19). – С. 8.

11.5.1.1. Політичні репресії сталінського тоталітарного режиму в Ніжинській вищій школі (кінець 20-х–30-ті роки ХХ ст.)

1827. ***Золотарьов М.** Із незасуджених «Записок» : [репресії проти проф.-викл. складу НІСВ. Ревізія «Записок НІСВ»] / М. Золотарьов // Більшовик (Чернігів).– 1933. – 27 липня.

1828. ***Лист** до редакції газети «Більшовик» // Нове село. – 1933. – 29 серпня.

1829. ***Плисконос К.** З корінням вирвати націоналістично-контреволюційні елементи з Н. П. І. / К. Плисконос // Там само. – 28 грудня.

1830. ***Порада С.** Дати країні висококваліфіковані кадри радянських педагогів / С. Порада // Більшовик (Чернігів).– 1933. – 5 листопада.

1831. ***Порада С. С.** Ніжинський інститут соцвиху на шляху перебудови / С. С. Порада // Там само.– 8 лют.

1832. ***Плисконос К.** Буржуазні переродженці орудували в Ніжинському педінституті / К. Плисконос // Більшовик. – 1934. – 22 червня.

1833. ***Плисконос К.** Мляво перебудовується парторганізація Ніжинського педінституту / К. Плисконос // Більшовик. – 1934.– 23 червня.

1834. ***Плисконос К.** Справжнє обличчя буржуазного націоналіста / К. Плисконос // Більшовик. – 1934.– 28 червня.

1835. ***Авраменко (б. і.)** Військова робота в загоні : [критика на адресу ТСОавіахімовської організації педінституту] / Авраменко // Нове село. – 1937.– 26 верес.(№219). – С. 2.

1836. ***Артеменко П.** Розтрошити вороже охвістя : [студенти педінституту викривають «ворогів народу, мерзенних націоналістів» серед співробітників інституту] / П. Артеменко, Плоський, Хамлик // Нове село. –1937.– 27 верес. (№ 220). – С. 4.

1837.***Д. Б-й.** До кінця викрити й ліквідувати наслідки шкідницьких дій : [критика роботи комсомольської організації інституту] // Нове село. – 1937.– 5 жовт.(№ 227). – С. 3.

1838. ***Бондаренко К.** До кінця розплутати ворожий націоналістичний вузол / К. Бондаренко, А. Роменський, М. Самотній, Авраменко (б. і.), М. Вербич // Там само. – 12 верес.(№ 208). – С. 2.

Мова йде про нібито повний занепад навчальної та наукової роботи в педвузі і на робітфаці. «Ворогами народу» названі Загрецький, Сайко, Даденков, Повод, Гончаренко та інші

1839. ***Брилінський Д.** Усунути недоліки : [передвиборча хвиля виявлення «ворожих елементів» в педінституті] / Д. Брилінський // Нове село. – 1937.– 11 жовт.(№ 232). – С. 2.

1840. ***Вереско В.** Ще раз про Ніжинський педінститут / В. Вереско // Комсомолець України. – 1937. – 22 грудня.

1841. ***Вербинський М.** Піднести боєздатність комсомольських організацій педінституту : [студенти «викривають ворожі дії» викладачів, зокрема Сатанівського, Гончаренка, Сайка] / М. Вербинський // Нове село. – 1937.– 5 верес.(№ 202). – С. 4.

1842. ***Вербич М.** Збори КСМ-організації педінституту : [обрання нового складу комітету комсомолу, оскільки в старому «діяли вороги»] / М. Вербич // Нове село. –1937.– 22 жовт.(№ 241). – С. 2.

1843. ***Вище** революційну пильність : [заклики до більш активних дій з «викриття ворожих елементів» на різних підприємствах і установах міста, зокрема в педінституті] // Там само.– 18 верес.(№ 213). – С. 1.

1844.***До кінця** викрити і розгромити ворогів та їх покровителів : [піддається критиці «бездіяльність» комсомольського та партійного комітетів інституту, які «недосить послідовно викривають ворогів народу»] // Там само. – 8 верес.(№ 204). – С. 3.

1845. ***Кучер М.** Хто орудує у Ніжинському педінституті / М. Кучер // Комсомолець України. – 1937. – 6 жовт.

1846. ***Примост М.** Тихо в Ніжині : [критика «примиренської позиції» редакції ніжинської газети «Нове село», яка не досить активно виявляє «ворогів народу» в місті, зокрема в педінституті] / М. Примост // Нове село. – 1937.– 11 верес. (№ 207). – С. 2.

1847. ***Роменський А.** Виправити помилки / А. Роменський // Там само. – 18 верес.(№ 213). – С. 2.

На робітфаці НДПІ відбулися загальні збори студентів, де обговорювалися матеріали з центральної і місцевої преси про «зраю ворогів» з педінституту

1848. **Роменський А.** Розгорнути критику й самокритику : [пошуки «ворогів» в комсомольській організації педінституту] / А. Роменський // Там само.– 4 жовт. (№ 226). – С. 2.

1849. **Савченко (б. і.).** Чи випадково це трапилось? : [«викривається» «темне минуле» директора інституту М. П. Загрецького] / Савченко // Там само.– 15 верес.(№ 210). – С. 2.

1850. ***Хоменко М.** Націоналістичне кубло / М. Хоменко // Більшовик (Чернігів). – 1937. – 4 вересня.

1851. ***Я. Х.** Виправити допущені помилки : [загальні збори студентів і викладачів Учительського інституту, на яких обговорювали стан справ по «очищенню інституту від ворогів»] / Я. Х. // Більшовик (Чернігів). – 1938. – 18 лют.(№ 40). – С. 2.

1852. ***Хамко (б. і.).** На зборах парторганізації педінституту / Хамко // Там само. – 2 листоп.(№ 252). – С. 2.

1853. **Конквест Р.** Жатва скорби : Советская коллективизация и террор голодом / Роберт Конквест // Новый мир. – 1989. – № 10. – С. 79–201.

С. 200 : НДПІ (кінець 20-х – початок 30-х рр. ХХ ст.)

1854.***Репресоване** краєзнавство (20–30-ті роки) / Л. Л. Бабенко, С. С. Бабенко, Г. П. Білоус, М. М. Біляшівський та ін. – К. : Рідний край, 1991. – 492 с.

С. 334 : М. М. Бережов

С. 340 : В. С. Євфимовський

С. 341 : А. Г. Єршов

1855. **Костенко І. П.** Звинувачено в ересі : [доля професора М. Н. Петровського] / І. П. Костенко // Просвіта (НДПІ). – 1993. – № 2. – С. 1.

1856. **Костенко І. П.** Доля Івана Павловського / І. П. Костенко // Там само. – 1994. – № 6-7. – С. 6.

Іван Якович Павловський, працював у штаті викладачів НІНО з 1923 по 1933 рік. Зазнав політичних переслідувань і репресій (з 1933)

1857. **Костенко І. П.** Доцент І. Я. Павловський : життя та доля / І. П. Костенко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1994. – Вип. 4. – С. 56–58.

1858. **Астаф'єв О.** Символ епохи / О. Астаф'єв // Просвіта (НДПІ). – 1995. – № 16-17. – С. 6.

Сторінки життєвого і творчого шляху Петра Одарченка, студента, згодом науковця НІНО, з 1929 по 1943 – жертви репресивного режиму, з 1950 – громадянина США, відомого літературознавця і мовознавця

1859. **Кондрашов В. Ф.** Події 1933 року в Ніжинській вищій школі / В. Ф. Кондрашов // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 139–141.

1860. **Симоненко В. І.** Погроми у вищій школі / В. Симоненко // Вісті. – 1995. – 23 черв.(№ 23). – С. 4.

1861. **Кондрашов В.** «З корінням вирвати націоналістичні-контрреволюційні елементи з Н. П. І.».(Погром у Ніжинській вищій школі на початку 30-х років) / В. Кондрашов // Сіверянський літопис. – 1998. – № 2. – С. 13–15.

1862. **Симоненко В.** Американська туристка в Ніжині : [співставлення захоплених вражень американської громадянки Анни Немзер від педінституту в 1937 році з фактами прихованої дійсності] / В. Симоненко // Просвіта (НДП). – 1998. – 7 лют.(№ 6 [94]). – С. 3.

1863. **Сахно А.** Справа професора Одарченка : [1923–1929-ті роки] / А. Сахно // Ніжинська панорама. – 1999. – 16 лип.(№ 10). – С. 6.

1864. ***Коваленко О. Б.** Розгром Ніжинської історичної школи / О. Б. Коваленко, А. М. Острячко // Спеціальні історичні дисципліни : питання теорії та методики [Число 5] / Історіографічні дослідження в Україні [Вип. 10] : збірка наук. праць на пошану акад. НАН України В. А. Смолія. – К., 2000. – Ч. 2. – С. 341–352.

1865. **Костенко І. П.** Ніжинський педінститут у 1937 році / І. П. Костенко // Alma mater. – 2001. – № 8, квітень. – С. 2 ; Вісті. – 2001. – 6 лип.(№ 27). – С. 5.

1866. **Шаповал Ю.** «Належить до небагатьох вчених-славістів» (життя і смерть Євгена Рихлика) / Ю. Шаповал // Шаповал Ю. Україна ХХ століття : Особи та події в контексті важкої історії. – К., 2001. – С. 374–388.

Євген Антонович Рихлик, працював у штаті викладачів НІНО з 1925 по 1930 рік. Зазнав політичних переслідувань та репресій (з 1930)

1867. **Коновальчук В.** Румунський «білогвардієць» з Ніжинського педінституту / В. Коновальчук // Сіверянський літопис. – 2002. – № 6. – С. 64–65.

Доля Олександра Микитовича Ількевича, випускника НДПІ 1931 року, асистента кафедри хімії

1868. **Самойленко О. Г.** Справа Загорецького – черговий акт сталінського «правосуддя» / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – 2002. – Вип. 20. – С. 188–198.

Микола Павлович Загорецький, був призначений на посаду директора НПІ 4.01.1935. Заарештовано 23. 09. 1937. Страчено 23 квітня 1939.

1869.***Греченко Г. Є.** Респресовані освітяни Чернігівщини / Г. Є. Греченко. – Чернігів, 2003. – 152 с.; с. 142–150 : бібліогр.

1870. **Костенко І. П.** Професор Микола Павлович Загорецький / І. П. Костенко // Ніжин. вісник. – 2003. – 20 лют.(№ 14). – С. 3.

1871. **Марочко В.** Репресовані педагоги України : жертви політичного терору (1929–1941) / В. Марочко, Ньотц Хілліг. – К. : Науковий світ, 2003. – 302 с.

С. 168 –170, 177 : репресії проти професорсько-викладацького складу НІСВ

1872. **Симоненко В.** Сторінки історії / В. Симоненко // Alma mater. – 2004. – № 5, січень. – С. 3.

Ніжинський педінститут в 1930-ті роки. Боротьба з «націоналістичними елементами»

1873. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 250 –260, 266 –272 : репресії 1930-х років в НВШ

1874. **Самойленко О. Г.** Ніжинська сторінка життя професора Лева Окіншевича (за матеріалами спогадів вченого та архівних документів) : [1933 рік] / О. Г. Самойленко // Український вимір : міжнар. зб. інформ., наук., метод. статей і матеріалів з України та діаспори. – Ніжин, 2005. – Вип. 4, кн. 1. – С. 176–187.

1875. ***Самойленко О. Г.** «Участь» науково-педагогічної інтелігенції Ніжина в «Українській військово-націоналістичній організації» у другій половині 30-х років ХХ ст. / О. Г. Самойленко // Інтелігенція і влада : громад.-політ. і наук. зб. Одес. Нац. політех. ун-ту. – Одеса, 2005. – Вип. 5. Сер. «Історія». – С. 241–251

1876. **Луняк Є. М.** Ніжинська вища школа в роки великого розгрому української історичної науки на початку 1930-х років / Є. М. Луняк // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 31. – С. 214–217.

1877. **Самойленко О. Г.** Уроки минулого : критика й самокритика на порядку денному (Викладачі Ніжинської вищої школи 1930-х років про себе, колег і свій вуз) / О. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 32. – С. 240–263.

Використано матеріали протоколів засідань міському при Ніжинському педінституті 1937-го року

1878. **Забарний О.** Ніжинська Голгофа професора Вадима Дорошенка / О. Забарний // Літературний Чернігів. – 2007. – № 4. – С. 178–183. Те саме : Лінгвоукраїністика у вищих навчальних закладах : матеріали Всеукр. конф. – Ніжин, 2008. – С. 29–36.

1879. **Пугач В. М.** «Клясова боротьба» в українському мовознавстві та її відлуння в Ніжині / В. М. Пугач // Література та культура Полісся. – 2007. – Вип. 35. – С. 23–28.

Перша половина 1930-х років. Доля доцента кафедри мовознавства НДПІ Миколи Ладухіна

1880. ***Самойленко О. Г.** Ніжинська вища школа у часи сталінського тоталітаризму / О. Г. Самойленко // Репресовані мовознавці : зб. наук. ст. – Ніжин, 2010. – С. 21–37.

1881. **Шкурко М.** Репресовані мовознавці і мова : [вступна стаття] / М. Шкурко // Репресовані мовознавці : зб. наук. ст. – Ніжин, 2010. – С. 4–5.

1882. **Дудченко В. С.** Ніжинський педагогічний і нститут у 1930–40-х рр. Спогади / В. С. Дудченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011. – Вип. 63. – С. 271–284.

С. 274–275 : політичні репресії в педінституті

1883. **Мошик І. В.** Політичні репресії викладацького складу вишів Чернігівщини у 30-ті роки ХХ ст. / І. В. Мошик // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – К. ; Глухів, 2011.– Вип. 4. – С. 401–406.

Див. також №№ 277, 286-288, 305, 1415, 1417, 3334

11.6. 1940-ві роки. Велика Вітчизняна війна (1941-1945)

1884. ***Гора О.** Зустріч письменників із студентами : [29 вересня, з Миколою Шереметом і Юрієм Гундичем] / О. Гора // Більшовик Ніжинщини. – 1940.– 2 жовт.(№ 226). – С. 1.

1885. ***Жура І.** Державні іспити з основ марксизму-ленінізму / І. Жура // Там само. – 15 черв.(№ 139). – С. 2.

1886. ***Фізкультурний** гурток Ніжинського педінституту // Там само. – 3 листоп.(№ 254). – С. 3.

1887. **Пенський І.** Молодь іде вчитися : [тривають вступні іспити] / І. Пенський // Радянський Ніжин. – 1944. – 5 верес.(№ 65). – С. 2.

1888. **Бондар М.** Літак нашого інституту : [збір коштів серед студ. і викл. НДПІ на побудову бойового літака «Смерть фашизму»] / М. Бондар // Там само. – 15 верес.(№ 68). – С. 2.

1889. **Кузнєцов Д.** Життя на повний хід / Д. Кузнєцов, І. Пенський // Там само.
Педінститут під час окупації. Відновлення занять у вересні 1943 (стаття директора інституту)

1890. **Кузнєцов Д.** Педінститут ім. М. В. Гоголя : [огляд діяльності вузу за 1940–1944 рр.] / Д. Кузнєцов, І. Пенський // Деснянська правда. – 1944.– 15 верес.(№ 184). – С. 2.

1891. **Тищенко В.** Мітинг в педінституті : [з нагоди розповсюдження квітков 4-ї грошової лотереї] / В. Тищенко // Радянський Ніжин. – 1944.– 26 жовт. (№ 81). – С. 1.

1892. **Петруня І.** Студенти на недільнику : [студенти НДПІ надали суттєву допомогу з очищення колій залізничникам станції Ніжин] / І. Петруня // Там само. – 16 листоп.(№ 88). – С. 2.

1893. **В. Т.** Наукова сесія : [15 листопада 1944 року в клубі педінституту проходила наук. сесія, присвяч. життю та творчості Г. С. Сковороди] / В.Т. // Радянський Ніжин. – 1944.– 19 листоп.(№ 89). – С. 2.

1894. **Нечай-Гумен В. Ю.** Ніжин вітав письменників України : [зустріч з укр. письм. в педінституті] / В. Ю. Нечай-Гумен // Радянська освіта. – 1945. – 17 лип. (№ 79). – С. 2.

1895. **В Ніжинському** педінституті : [3 січня в НДПІ відбулася наук. сесія, присвяч. пам'яті К. Д. Ушинського] // Радянський Ніжин. – 1946. – 4 січ. (№ 3). – С. 2.

1896. **Ванда** Василевська в Ніжині : [5 січня відбулася зустріч студентів НДПІ з письменницею] // Там само. – 6 січ.(№ 4). – С. 1.

1897. **Зустріч** Ванди Василевської зі студентами Ніжинського педінституту // Деснянська правда. – 1946. – 6 січ.(№ 5). – С. 5.

1898. **Обловатий М.** В Ніжинському педінституті : [до завершення держіспитів] / М. Обловатий // Там само.– 9 лип.(№ 135). – С. 4.

1899. **Гора О.** Ідеологічна робота в інституті / О. Гора // Там само. – 11 груд. (№ 244). – С. 3.

1900. **Кузнєцов Д. І.** Ніжинський педагогічний інститут перед новим навчальним роком / Д. І. Кузнєцов // Деснянська правда. – 1947. – 26 серп. (№ 167). – С. 4.

1901. **Кривець В.** Звітно-виборчі збори комсомольської організації педінституту В. Кривець // Радянський Ніжин. – 1947.– 8 жовт.(№ 121).– С. 2.

1902. **У педінституті** : [урочисті збори викл. складу ін.-ту з приводу висунення канд. в деп. міськради] // Там само. – 27 листоп. (№ 140). – С. 1.

1903. **Олійник Л. В.** Роль партійно-комсомольської організації у відбудові інституту / Л. В. Олійник // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін.-т. – 1949. – Т. 2.– С. 29–35.

1904. **Помогайбо В. И.** Работа со школами (из опыта Нежинского института) / В. И. Помогайбо // Советская педагогика. – 1949. – № 6. – С. 96–100.

1905. **Лесь Гомін.** Люди : роман : [в основі роману – події, що відбувалися в Ніжині, в Ніжинському педінституті в 1941 році на початку війни] / Лесь Гомін. – Одеса : Маяк, 1964. – 264 с.

1906. **Ніжинський** державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт. тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброда. – К. : Рад. школа, 1970. – 55 с.
С. 25–27 : «*Ніжинський педагогічний інститут у роки Великої Вітчизняної війни*»

1907. **Із доповідної** записки Наркомосу УРСР Раднаркому УРСР про початок навчання у вищих навчальних закладах на території, визволеній від фашистських загарбників. Не раніше 10 груд. 1943 р. // Архіви України. – 1978. – № 2. – С. 30–31.

1908. **Симоненко В.** Слава вихованців – слава інституту : [вихованці НДПІ в роки ВВв] / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1985. – 22 берез. (№ 49). – С. 3.

1909. **Шоходько В.** Хто врятував інститут : [у ніч з 14 на 15 вересня 1943 року групою радянських розвідників було знешкоджено вибухівку під будівлею педінституту] / В. Шоходько // Там само. – 1990. – 23 черв. (№ 100). – С. 2.

1910. **Шоходько В.** Рятівники інституту : [1943 рік. Розмінування будинку педінституту] / В. Шоходько // Вісті. – 2000. – 6 жовт.(№ 40). – С. 5 ; Ніжинська панорама. – 2000. – 22 верес.(№ 5). – С 4 ; Alma mater. – 2000. – № 1, вересень. – С. 3.

1911. **Томек В.** Молодь Чернігівщини – фронту(1943–1945) : [колектив НДПІ зібрав до фонду оборони 162 тис. крб. на побудову літака «Смерть фашизму»] / В.Томек // Сіверянський літопис. – 2004. – № 4. – С. 54.

Див. також № 305

11.7. 1950–ті роки

1912. **Войтенко К.** Державні екзамени в педінституті / К. Войтенко // Радянський Ніжин. – 1950. – 4 черв.(№ 66). – С. 1.

1913. **Кузнєцов Д. І.** Кузня педагогічних кадрів : [Ніжинський педінститут у 1950/51 навч. році] / Д. І. Кузнєцов // Деснянська правда. – 1950. – 11 лип. (№ 136). – С. 3.

1914. **Михальчук Г.** Велике політичне піднесення : [п'ята державна позика відбудови й розвитку нар. госп. СРСР] / Г. Михальчук // Радянський Ніжин. – 1950. – 5 трав.(№ 53). – С. 2.

1915. **Руденко В. П.** Бажані гості : [в НДПІ відбувся обл. семінар вчителів біології] / В. П. Руденко // Радянська освіта. – 1950. – 17 берез. – (№ 11). – С. 3.

1916. **Шут І.** Наукові працівники – шефи колгоспів : [колектив педінституту взяв шефство над Талалаївським колгоспом ім. Маленкова і Курилівською артілью ім. Ворошилова] / І. Шут // Радянський Ніжин. – 1951. – 25 берез. (№ 37). – С. 2.

1917. **Васильківський Г. П.** В місті, де вчився Гоголь : [Ніжинська вища школа за часів Гоголя і в 1952 році] / Г. П. Васильківський // Там само. – 1952. – 22 лют.(№ 23). – С. 2.

1918. **На комсомольській** конференції педагогічного інституту // Радянський Ніжин. – 1952. – 19 жовт.(№ 126). – С. 2.

1919. ***Стогнут О. С.** Тут учився М. В. Гоголь / О. С. Стогнут // Україна. – 1952. – № 2.

1920. **Харицький І.** В майстерні педагогічного інституту : [політехнічна підготовка студентів] / І. Харицький // Радянський Ніжин. – 1952. – 15 жовт. (№ 124). – С. 3.

1921. **Балашов Л.** На засіданні Вченої ради педінституту / Л. Балашов // Там само. – 1953. – 21 січ.(№ 9). – С. 4.

1922. **Балашов Л.** Підсумки навчально-виховної роботи в інституті / Л. Балашов // Радянський Ніжин. – 1953. – 18 лют.(№ 21). – С. 4.

1923. **Олійник Л.** Випускники : [держіспити в НДПІ] // Там само. – 24 черв. (№ 74). – С. 3.

1924. **Ріпка Г.** Екзамени в інституті / Г. Ріпка // Там само. – 15 січ.(№ 7). – С. 4.

1925. **Лескевич М. А.** Нежинский государственный педагогический институт им. Н. В. Гоголя в послевоенный период / М. А. Лескевич. – К. : Изд-во Киев. гос. пед. ин-та, 1954. – 16 с.

1926. **Лескевич М.** Педагогічний інститут : [минуле і сьогодення вузу] / М. Лескевич // Радянський Ніжин. – 1955. – 7 жовт.(№ 120). – С. 3, 4.

1927. **Ревтюх Г.** В педагогічному інституті : [добірка матеріалів] / Г. Ревтюх // Там само. – 10 квіт.(№ 43). – С. 4.

Із змісту : 1. *На порозі самостійної праці.* – 2. *На Алтай.* – 3. *Повернулись з практики.* – 4. *В музеї М. В. Гоголя.* – 5. *В гостях у колгоспників.* – 6. *Пам'яті Горького.* – 7. *Літературний диспут.* – 8. *Вручення грамот обкому ЛКСМУ.* – 9. *Свіжий номер стіннівки*

1928. **Львов К.** На вченій раді педінституту / К. Львов // Там само. – 1956. – 18 квіт.(№ 47). – С. 3.

1929. ***Повод М. І.** З досвіду нашого інституту / М. І. Повод // Радянська освіта. – 1956. – 27 жовт.

1930. ***Белый П. Х.** Вторая специальность : [підготовка вчителів широкого профілю в НДПІ] / П. Х. Белый // Учительская газета. – 1957. – 28 марта. – С. 3.

1931. **Білан О. А.** Ніжинський педагогічний : [історія та сучасний стан] / О. А. Білан // Деснянська правда. – 1957. – 31 груд.(№ 258). – С. 3.

1932. **Білан О. А.** Політехнічна підготовка майбутніх учителів / О. А. Білан // Радянський Ніжин. – 1957. – 24 трав.(№ 61). – С. 3.

1933. **Власенко В.** Молодість старого вузу : [НВШ до і після 1917 року] / В. Власенко // Радянський Ніжин. – 1957. – 7 листоп.(№ 133). – С. 6.

1934. **Іванов К.** Педінститут напередодні нового навчального року... / К. Іванов // Там само. – 1 верес.(№ 104). – С. 4.

1935. **Лескевич М. А.** Ніжинський педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя за роки Радянської влади / М. А. Лескевич // Там само. – 10 трав.(№ 55). – С. 4.

1936. ***Повод М. І.** Естетичне виховання майбутніх учителів / М. І. Повод // Радянська Україна. – 1957. – 28 серп.

1937. **Повод М. І.** Там, де готують майбутніх учителів : [НДПІ у 50-х роках ХХ ст.] / М. І. Повод // Слово про радянського вчителя. Сторінки з життя і роботи вчителів Радянської України. – К., 1957. – С. 527–529.

1938. ***Повод М. І.** Формировать эстетические вкусы / М. І. Повод // Учительская газета. – 1957. – 28 марта. – С. 3.

1939. **Страница** педагогического вуза : [сторінка присвячена Ніжинському інституту. Розповідається про досвід естетичної підготовки вчителів] // Учительская газета. – 1957. – 28 марта (№38). – С. 3.

1940. **Іванов К.** Весною в педінституті : [добірка матеріалів] / К. Іванов // Радянський Ніжин. – 1958. – 1 трав.(№ 53). – С. 4.

1941. **Повод М.** Перед лицем нових завдань : [обговорення тез ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про зміцнення зв'язку школи з життям і про дальший розвиток системи народної освіти в країні» на Раді інституту та кафедрах вузу] / М. Повод // Там само.– 8 груд.(№ 146). – С. 2.

1942. **Республіканський** семінар у Ніжині : [семінар директорів педвузів України, присвячений питанню естетичного виховання майбутніх вчителів] // Там само. – 25 квіт.(№ 50). – С. 3.

1943. **Єрмілова О.** У випускників педагогічного інституту : [державні іспити у вузі] / О. Єрмілова // Там само. – 1959. – 10 черв.(№ 69). – С. 3.

1944. **Костенко І.** Все це зроблено руками студентів : [відбудова та впорядкування території педінституту в повоєнні роки] / І. Костенко // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт.(№ 40). – С. 4.

1945. **Лескевич М.** Про методичну підготовку майбутнього вчителя з атеїстичного виховання : [спецкурс в НДПІ] / М. Лескевич // Радянська школа. – 1959. – № 4. – С. 54–56.

1946. **Овсієнко К.** В Ніжинському педагогічному : [добірка матеріалів] / К. Овсієнко // Радянський Ніжин. – 1959. – 16 верес.(№ 111). – С. 2.

Із змісту : 1. *Більшість першокурсників – виробничники.* – 2. *Подарунок інституту* : [колишній викладач П. М. Іванов подарував свою бібліотеку].– 3. *Нове обладнання в майстерні.* – 4. *Вчителі підвищують кваліфікацію (на кафедрі музики та співів).* – 5. *Студенти допомагають колгоспам.*

1947. ***Променицький К.** Там, де вчився М. В. Гоголь : Ніжинський педінститут / К. Променицький // Радянська Україна. – 1959.– 29 березня.

1948. **Серий В.** В педагогічному інституті : [студенти НДПІ готуються до Декади укр. літератури та мистецтва в Москві] / В. Серий // Радянський Ніжин. – 1959. – 8 груд.(№ 146). – С. 3.

1949. **Томек В. Й.** Розвиток культури / В. Й. Томек // Ніжин і Ніжинщина (історичний нарис) у 2 кн. – Ніжин, 1962. – Кн. 2. – С. 526–539.

С. 528, 532–535 : *Ніжинський педінститут у 40–50-ті роки ХХ ст.*

11.8. 1960-ті роки

1950. **Неділько Г. Я.** У Ніжинському педагогічному інституті : [хроніка подій] / Г. Я. Неділько // Радянське літ.-знавство. – 1960. – № 5.– С. 155–156.

1951. **Остапенко І. С.** Конференція по узагальненню досвіду роботи шкільних виробничих бригад / І. С. Остапенко // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1960. – Т. XI, вип. 1. – С. 188.

1952. **Повод М. І.** Деякі підсумки роботи інституту у виконанні закону про розвиток народної освіти (1959–1960 рр.) / М. І. Повод // Там само. – С. 3–14.

1953. **Коренцвіт А.** Інститут допомагає школі : [викладачі НДПІ проводять бесіди та лекції з питань естетики для учнів с/ш № 7] / А. Коренцвіт // Радянський Ніжин. – 1961. – 14 листоп.(№ 136). – С. 4.

1954. **Повод М. І.** О некоторых проблемах эстетической подготовки будущих учителей / М. Повод // Всесоюзное совещание работников высшей школы в Кремле. – М., 1961. – С. 336–339.

1955. **Повод М. І.** Педагогічним кадрам – високе ідейне загартування / М. І. Повод // Деснянська правда. – 1961. – 19 верес.(№ 187). – С. 3.

1956. **Гольдфельд А.** Ще краще стане наше місто : [про перспективи розширення педінституту] / А. Гольдфельд // Радянський Ніжин. – 1962. – 22 берез. – (№ 35). – С. 3.

1957. **Кругляк М. Ш.** Практические занятия по психологии в пединституте / М. Ш. Кругляк // Вопросы психологии. – 1962. – № 4. – С. 145–148.

1958. **Лесь О.** Дорожити честю педагога : [з відкритих партійних зборів педінституту] / О. Лесь // Радянський Ніжин. – 1962. – 8 груд.(№ 147). – С. 2.

1959. **Там, де навчався Є. П. Гребінка** : [відзначення 150-річчя від дня народження Є. П. Гребінки] // Радянський Ніжин. – 1962. – 22 лют.(№ 23). – С. 4.

1960. **Таран Л. В.** Разом з усім народом до комунізму / Л. В. Таран // Ніжин і Ніжинщина (історичний нарис) у 2 кн. – К., 1962. – Кн. 2. – С. 540–567.
С. 560–562 : Ніжинський педінститут у 1959–61 рр.

1961. **Квітневий В.** Там, де вчився Гоголь : [добірка матеріалів] / В. Квітневий // Під прапором Леніна. – 1964. – 30 груд.(№ 208). – С. 3.

Із змісту : 1. *Нове вогнище знань (народний університет природничо-наукових знань в НДПІ).* – 2. *Так народилась дружба (в Ягеллонському університеті (Польща) знайдено лист М. В. Гоголя українською мовою. Копію листа передано в НДПІ).* – 3. *Експонат – нагорода (НДПІ нагороджено бронзовою медаллю Т. Г. Шевченка за активну участь у підготовці і святкуванні 150-річного ювілею від дня народження поета)*

1962. **Москаленко Ю.** Загальнонауковий факультет – нова форма заочної освіти : [в УРСР з 1962 року організовані загальнонаукові факультети, зокрема і в НДПІ] / Ю. Москаленко // Під прапором Леніна. – 1964. – 12 трав.(№ 75). – С. 4.

1963. **О. Б. (Білан О.)** У літературознавців Ніжина : хроніка / О. Білан // Радянське літ.-знавство. – 1965. – № 5. – С. 96.

1964. **Власенко В.** З поглядом у завтра : [парт. орг. вузу опрацює нові методи комуністичного виховання майбутніх вчителів] / В. Власенко // Радянська освіта. – 1965. – 16 січня (№ 4). – С. 2.

1965. **Горлач Л.** Друг філологів : [зустріч з редактором часопису «Українська мова та література в школі» П. Д. Мисником в НДПІ] / Л. Горлач // Під прапором Леніна. – 1965. – 11 груд.(№ 196). – С. 4.

1966. **Грива В.** Поети в гостях у студентів : [зустріч в НДПІ з укр. поетами Д. Павличком, В. Морданем (Київ); С. Реп'яхом, Л. Коваленком (Чернігів)] / В. Грива // Там само. – 30 квіт.(№ 69). – С. 4.

1967. **Лескевич М.** Нові курси : [про необхідність запровадження практикуму з культури мови на всіх факультетах] / М. Лескевич // Радянська освіта. – 1965. – 16 січ.(№ 4). – С. 2.

1968. **Руденко В.** Професію вчителя – за покликанням : [підготовка майбутніх учителів у НДПІ] / В. Руденко // Під прапором Леніна. – 1965. – 29 черв.(№ 102). – С. 4.

1969. **Зустріч** з академіком І. К. Білодідом в педінституті // Там само. – 1966. – 22 січ.(№ 13). – С. 3.

1970. **Лескевич М. А.** На шляху творчих шукань : [нові форми навчання] / М. А. Лескевич // Радянська школа. – 1966. – № 3. – С. 32–35.

1971. **Орап Л.** Інститутські новини / Л. Орап // Під прапором Леніна. – 1966. – 3 груд.(№ 190). – С. 3.

Із змісту : 1. *Знову до навчання (студенти IV курсу філологічного факультету після педпрактики).* – 2. *Я пам'ятаю мить чудову...(вечір поезії).* – 3. *Гості – письменники (зустріч студентів НДПІ із Ю. Збанацьким, В. Козаченком, С. Олійником)*

1972. ***Пять** стипендий будущим учителям (решение редколлегии «Комсомольской правды» об учреждении пяти стипендий в пяти педвузах страны : Московском им. Ленина, Ульяновском им. И. Н. Ульянова, Ташкентском им. Низами, Нежинском им. Н. В. Гоголя, Брестском им. А. С. Пушкина) // Комсомольская правда. – 1966. – 1 сентября.

1973. **Сальник М.** Вісті з Ніжинського педінституту / М. Сальник, І. Кужільний // Деснянська правда. – 1966. – 11 груд.(№ 242). – С. 4.

Із змісту : 1. *В гостях – письменники.* – 2. *Любителі мистецтва (створено клуб любителів мистецтва).* – 3. *Друзі з Узбекистану.* – 4. *Вечір поезії (у студентів II курсу філологічного факультету)*

1974. **Тульчій В. І.** Наш автоматизований клас / В. І. Тульчій, І. С. Матюшко, Ю. О. Немерич // Радянська школа. – 1966. – № 3. – С. 51–60.

1975. **Горбач В. М.** Вогонь Прометея в серцях молодих : [з досвіду ідейно-виховної роботи в педінституті] / В. М. Горбач // Деснянська правда. – 1967. – 20 січ.(№ 14). – С. 3.

1976. **Горбач В. М.** Широкими шляхами : [навчальний процес у НДПІ] / В. М. Горбач // Там само.– 15 листоп.(№ 227). – С. 2.

1977. **Ермолаев В.** Как обещали Ильичу...: [здобутки НДПІ за 50 років радянської влади] / В. Ермолаев // Учительская газета. – 1967.– 5 нояб. (№ 132). – С. 3.

1978. **Міньківський О. З.** Піснею виховувати : [респ. огляд худож. самодіяльності студ. педвузів та учнів педучилищ] / О. З. Міньківський // Радянська школа. – 1967. – № 4. – С. 76–79.

1979. **Наддеснянський М.** Інститутські новини / М. Наддеснянський // Під прапором Леніна. – 1967. – 4 берез.(№ 37). – С. 4.

Із змісту : 1. *Літстудійці – до ювілею.* – 2. *Успіх? Безперечно (виступ колективу художньої самодіяльності педінституту на республіканському огляді).* – 3. *Вітання – переможцям (інститутська спартакіада)*

1980. **Батурський А. Д.** Народження факультету : [розмова з проректором по учбовій частині з нагоди відкриття в НДПІ історичного факультету] // Радянська освіта. – 1968. – 14 серп.(№ 64). – С. 2.

1981. **Горбач В.** 148 сторінок життя вузу / В. Горбач // Під прапором Леніна. – 1968. – 13 верес.(№ 143). – С. 3.

1982. **Горбач В.** Творити добро / В. Горбач // Радянська жінка. – 1968. – № 4. – С. 18–19.

1983. **Горбач В. М.** Традиції живуть / В. М. Горбач // Радянська освіта. – 1968. – 31 серп.(№ 69). – С. 2.

1984. **Каганов Ю.** Молодіє древний вуз : [розпочато будівництво нового корпусу педінституту] / Ю. Каганов // Деснянська правда. – 1968. – 5 черв. (№ 110). – С. 4.

1985. **Каганов Ю.** Таким буде наш інститут : [будівництво нового корпусу інституту] / Ю. Каганов // Під прапором Леніна. – 1968.– 2 квіт.(№ 52). – С. 4.

1986. **Кужільний І.** Музично-поетичні ритми гостей : [творча зустріч Платона Майбороди та Олекси Ющенка зі студентами НДПІ] / І. Кужільний // Там само. – 24 трав.(№ 79). – С. 3.

1987. **Лескевич М.** Один з найстаріших : [етапи розвитку НВШ, починаючи з 1820 року] / М. Лескевич // Радянська освіта. – 1968. – 25 груд.(№ 101). – С. 2.

1988. **Мордань В.** ... Імені Гоголя / В. Мордань // Ранок. – 1968. – № 12. – С. 13.

1989. **Спиридонов Ф.** Палац науки / Ф. Спиридонов // Деснянська правда. – 1968. – 2 берез.(№ 44). – С. 4. – (На конкурс «Пам'ятники історії та культури Чернігівщини».)

1990. **Васильківський Г. П.** У Гоголівському вузі : [за часів Гоголя і за роки радянської влади] / Г. П. Васильківський // Радянська освіта. – 1969. – 29 берез. (№ 26). – С. 2.

1991. **Власенко В.** Завжди в пошуку / В. Власенко // Деснянська правда. – 1969. – 30 лип.(№ 147). – С. 2.

1992. **Горбач В.** Авторитет диплома / В. Горбач // Там само.

1993. **3 біографії** інституту. – 2. Мовою цифр. Колись і тепер : [матеріал підготовлено до 7 вересня – Дня освіти] // Під прапором Леніна. – 1969. – 6 верес. (№ 141). – С. 1.

1994. **Лескевич М. А.** Засоби активізації самостійної роботи студентів / М. А. Лескевич // Радянська школа. – 1969. – № 12. – С. 74–76.

1995. **Лескевич М. А.** Один з найстаріших вузів нашої країни / М. А. Лескевич // Вища і середня педагогічна освіта : респ. наук.-метод. зб. – 1969.– Вип. 3.– С. 31–38.

1996. **Неділько Г. Я.** У літературознавців Ніжина : [науковці вузу готуються до 150-літнього ювілею] / Г. Я. Неділько // Радянське літ.-знавство.– 1969. – № 12. – С. 88.

1997. **Нікітін В.** Вічно юний : [Ніжинський педінститут відмітив 149-ту річницю існування] / В. Нікітін // Комсомольський гарт. – 1969 – 14 черв. (№ 69). – С. 3.

1998. **Дудка Р. А.** До питання розвитку культури в Ніжині (1955–1965 рр.) : [зокрема про стан вищої освіти в НДПІ] / Р. А. Дудка // До 100-річчя Ніжинського Історико-філологічного товариства : тез. і матеріали конф. іст.- краєзн. т-ва. – Ніжин, 1994. – С. 10.
Див. також №№ 354, 381

11.9. 1970-ті роки

1999. **Аржанова Г.** Дружні зв'язки : [в ін-ті діє чітка система різнобіч. зв'язків між вищою і серед. ланками навчання і виховання молоді] / Г. Аржанова // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес.(№ 72).– С. 2.

2000. ***Батурський А. Д.** Зв'язки вузу з школою / А. Д. Батурський // Деснянська правда. – 1970.– 8 верес.(№ 176). – С. 2.

2001. **Бахметов М.** Вчимося, щоб навчати : [думки студ. фіз.-мат. фак.] / М. Бахметов // Деснянська правда. – 1970. – 27 жовт.(№ 211). – С. 2.

2002. **Гойя В.** Закохані в мистецтво : [про роботу вечірнього ун-ту при НДПІ] / В. Гойя // Там само. – 4 берез.(№ 35). – С. 4.

2003. **Каганов Ю.** З новосіллям, друзі! : [мітинг із нагоди відкриття нового корпусу педінституту] / Ю. Каганов // Під прапором Леніна. – 1970. – 28 жовт. (№ 171). – С. 3.

2004. ***Карандо І.** Вчителі з Ніжинського : [про випускників НДПІ] / І. Карандо // Комсомольський гарт. – 1970. – 15 верес.(№ 110). – С. 3.

2005. **Коваль В.** Весніє зустрічами Ніжин : [творча зустріч укр. письм. з інтелігенцією міста і студ. НДПІ] / В. Коваль // Літературна Україна. – 1970. – 20 берез.(№ 22). – С. 2.

2006. **Кравченко С.** Щире спасибі : [курси перепідготовки вчителів при НДПІ] / С. Кравченко // Під прапором Леніна. – 1970. – 7 квіт.(№ 54). – С. 4.

2007. **Савченко О.** Вірний помічник : [участь студ. і викл. педінституту в громад. і культ. житті міста] / О. Савченко // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес. (№ 72). – С. 2.

2008. **Власенко В.** Наш історичний : [про діяльність іст. гуртка під кер. І. П. Костенка] / В. Власенко // Під прапором Леніна. – 1971. – 24 лют.(№ 31). – С. 4.

2009. **Володимиров К.** Семінар в орденосному інституті : [відбувся респ. семінар з питань впровадж. ТЗН інозем. мов] / К. Володимиров // Під прапором Леніна. – 1971. – 5 черв.(№ 89). – С. 4.

2010. **Костенко І. П.** Ніжинський педінститут / І. П. Костенко // Пам'ятники України. – 1971. – № 4. – С. 51–52.

2011. **Ухачов Г. Д.** Сьогодні – студент, а завтра – боєць : [інтерв'ю з викл. цивільної оборони НДПІ провів М. Дем'яненко] // Під прапором Леніна. – 1971. – 23 лют.(№ 30). – С. 3.

2012. **Богма О.** Грані співдружності : [зв'язки НДПІ з школами області] / О. Богма, Т. Пінчук // Радянська освіта. – 1973. – 3 жовт.(№ 79). – С. 2.

2013. **Горбач В.** Схвалюємо, підтримуємо : [політику КПРС і Радянського уряду] / В. Горбач // Деснянська правда. – 1973. – 5 груд.(№ 240). – С. 3.

2014. **Маматкулов Е.** Комсомольська розмова : [відбулася XXV загальноінститутська комсомольська конф.] / Е. Маматкулов // Під прапором Леніна. – 1973. – 16 листоп.(№ 180). – С. 3.

2015. **Маматкулов Е.** Республіка С. Альєнде переможе ! : [мітинг солідарності з народом Чилі в НДПІ] / Е. Маматкулов // Там само. – 31 жовт. (№ 172). – С. 2.

2016. **Пулінець П.** Білим лебедем – інститут : [історія і сьогоднішня] / П. Пулінець // Комсомольський гарт. – 1973. – 1 січ.(№ 1). – С. 2.

2017. **Корнюшенко Т.** Слава і традиції : [військо-патріотичне виховання в НДПІ] / Т. Корнюшенко // Деснянська правда. – 1974. – 20 лют.(№ 36). – С. 3.

2018. **Новий** загін педагогів : [урочистий акт вручення дипломів випускникам 1974 року] // Під прапором Леніна. – 1974. – 3 лип.(№ 104). – С. 2.

2019. **Свередюк В.** І ось він увійшов... : [зустріч студ. НДПІ з колишнім «молодогвардійцем» В. І. Левашовим] / В. Свередюк // Там само. – 23 лют.(№ 31). – С. 2.

2020. **Солова В.** Наша відповідь – відмінне навчання : [комсомольські орг. фак. у змаганні за підвищ. успіхів у навчанні] / В. Солова // Там само. – 15 лют. (№ 26). – С. 2.

2021. **Страфун Л.** Життя – безкінечний екзамен : [комсомольської орг. НДПІ] / Л. Страфун // Комсомольський гарт. – 1974. – 5 берез. (№ 28). – С. 33.

2022. **Страфун Л.** Заняття – наша висота : [про роботу ком. комсомолу НДПІ по підвищ. ефективності навч. роботи розповідає делегат XXII з'їзду ЛКСМ України] / Л. Страфун // Там само. – 1 черв. (№ 67). – С. 3, 4.

2023. **Граб О.** Заочному навчанню – більше уваги : [стаття проректора по заочній освіті] / О. Граб // Під прапором Леніна. – 1975. – 29 берез. (№ 51). – С. 4.

2024. **Чернігівська область.** Економіко-географічна характеристика / за ред. О. І. Дериколенка та ін. – К. : Вища школа, 1975. – 175 с.

С. 155–156 : «*Ніжинський Трудового Червоного Прапора державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя*»

2025. **Горбач В.** Не оставим этой работы : [підготовка пед. кадрів у НДПІ] / В. Горбач // Учительская газета. – 1976. – 22 апр. (№ 47). – С. 2. – (К 156-летию НВШ).

2026. **Арват Ф. С.** Країна знань / Ф. С. Арват // Під прапором Леніна. – 1977. – 9 лип. (№ 110). – С. 2.

2027. **Горбач В.** Активність з першого кроку : [підготов. студ. до вчительської професії] / В. Горбач // Деснянська правда. – 1978. – 1 лип. (№ 129). – С. 4.

2028. **Лупинос Н.** За книгою «Цілина» : [наук.-теор. конф. в НДПІ за книгою Л. І. Брежнєва] / Н. Лупинос // Під прапором Леніна. – 1978. – 15 груд. (№ 199). – С. 3.

2029. **Юрський К.** Вісті з педінституту / К. Юрський // Там само. – 1978. – 31 жовт. (№ 174). – С. 4.

Із змісту : 1. *Глибокий слід в серцях (практика п'ятикурсників природничого факультету на хімічних підприємствах Дніпропетровщини)*. – 2. *Для народного господарства (договір з Ленінградським науково-дослідним інститутом бактеріальних препаратів на виконання наукових тем)*. – 3. *«Едельвейсу» – десять (клуб «Едельвейс», керівник І. Марисова)*. – 4. *Книга йде до читача (інформаційні дні в бібліотеці інституту)*.

2030. **Арват Ф. С.** Головна турбота вузу : [підготовка пед. кадрів] / Ф. С. Арват // Деснянська правда. – 1979. – 8 серп. (№ 153). – С. 3.

2031. **Пінчук Т. Д.** У Ніжинському педагогічному : [хроніка подій] / Т. Д. Пінчук // Радянська освіта. – 1979. – 30 черв. (№ 52). – С. 2.

1. *Завершилися державні екзамени.* – 2. *Відкрилась персональна виставка живопису члена Спілки художників УРСР Майї Бакаєвої.* – 3. *Триває педпрактика в піонерських таборах*

2032. **Рекун І.** Непорушна дружба : [навч.-теор. конф. «Розвиток національних відносин в СРСР в умовах розвинутого соціалізму» в НДПІ] / І. Рекун // Під прапором Леніна. – 1979. – 4 квіт. (№ 54). – С. 2.

2033. **Смірнов П.** Відповідальна місія : [комплексний підхід у вихованні студ. НДПІ] / П. Смірнов, В. Томек // Там само. – 13 берез. (№ 41). – С. 2.

2034. **Томек В.** Виховуємо вихователів / В.Томек // Деснянська правда. – 1979. – 5 січ. (№ 3). – С. 4.

Див. також № 381

11.10. 1980-ті–1998

2035. **Макаренков О.** Поетична зірка світової величини : [вечір поезії, присвяч. 90-річчю П. Г. Тичини в НДПІ] / О. Макаренков, О. Гадзінський // Під прапором Леніна. – 1980. – 16 груд.(№ 199). – С. 3.

2036. **Васильківський Г.** Стипендія імені поета : [постановою Ради Міністрів УРСР для студентів-відмінників установлено стипендію імені Павла Тичини. Це п'ята іменна стипендія НДПІ] / Г. Васильківський // Там само. – 1981. – 3 берез.(№ 35). – С. 3.

2037. **Недзвецький К.** Пишається Умань ніжинцями : [випускники НДПІ працюють в загальноосвітніх школах, педучилищі, педінституті Умані] / К. Недзвецький // Там само. – 14 лют.(№ 25). – С. 4.

2038. **Юзвенко Л.** Якщо ім'я твоє – вчитель : [соціальний портрет вузу в розповідях ректора, викладачів, студентів] / Л. Юзвенко // Радянська освіта. – 1981. – 10 січ.(№ 3). – С. 1, 2.

2039. **Вручення** нагороди Гоголівському вузу : [НДПІ нагороджено перехідним Червоним прапором переможця соціалістичного змагання серед педінститутів України] // Під прапором Леніна. – 1982. – 28 груд.(№ 206). – С. 1.

2040. **Макаренков О.** Літературні читання : [5 січня в педінституті розпочалися Гребінківські літ. читання] / О. Макаренков // Під прапором Леніна. – 1982. – 13 січ. (№ 7). – С. 4.

2041. **Солова В.** Єдине прагнення : [мітинг на захист миру в НДПІ] / В. Солова // Комсомольський гарт. – 1982. – 20 листоп. (№ 139). – С. 2.

2042. **Романчук Л.** Бути людиною в усьому : [творча зустріч з письм. П. Загребельним] / Л. Романчук // Під прапором Леніна. – 1983. – 13 квіт. (№ 58). – С. 3.

2043. **Солова В.** До високої мети : [звітно-виборні збори комуністів НДПІ] / В. Солова // Там само. – 10 листоп.(№ 178). – С. 2.

2044. **Арват Ф. С.** Вірні традиціям : [до питання підгот. пед. кадрів для сучасної школи] / Ф. С. Арват // Радянська освіта. – 1984. – 31 серп. (№ 70). – С. 2.

2045. **Валентинова В.** Відбій буржуазному націоналізму : [теор. конф. в НДПІ] / В. Валентинова // Під прапором Леніна. – 1984. – 22 трав.(№ 81). – С. 2.

2046. **Цівірко М.** Ніжинська реліквія : [відреставровано аудиторію Гоголя] / М. Цівірко // Там само. – 21 квіт.(№ 65). – С. 4.

2047. **Арват Ф. С.** Романтика професії педагога : [бесіда з ректором ін.-ту / спілкувався Ю. Каганов] // Там само. – 1985. – 10 серп.(№ 128). – С. 2.

2048. **Костенко І. П.** Йшла війна народна... : [урочисто відкрито кімнату бойової слави] / І. П. Костенко // Там само. – 1985. – 29 берез.(№ 53). – С. 2.

2049. **Кочерга І.** В душі вимог реформи : [партійне життя інституту] / І. Кочерга // Там само. – 17 лип.(№ 114). – С. 2.

2050. **Кочерга І. І.** Вчитель завтрашнього дня : [перебудова навч.-виховного процесу у відповідності до вимог реформи школи] / І. І. Кочерга // Деснянська правда. – 1985. – 15 лют.(№ 32). – С. 3.
2051. **Арват Ф.С.** Вуз особливого призначення : [обговорення в НДПІ проекту ЦК КПРС «Основні напрями перебудови вищої і середньої спеціальної освіти в країні»] / Ф. С. Арват // Під прапором Леніна. – 1986. – 14 черв.(№ 96). – С. 2.
2052. **Матвієнко В.** Мов на прощу, до рідних порогів : [зустріч з укр. прозаїками, поетами, драматургами в НДПІ] / В. Матвієнко // Там само.– 12 жовт. (№ 164). – С. 4.
2053. **Новомінський А.** Головний напрям : [з розповіді ректора вузу Ф. С. Арвата про поточний стан справ в НДПІ] / А. Новомінський // Радянська освіта. – 1986. – 1 квіт.(№ 26). – С. 2.
2054. ***Арват Ф. С.** Вуз особого призначення : [новий етап розвитку НДПІ] / Ф. С. Арват // Правда України. – 1987.– 4 януаря.
2055. **Крутиус В. П.** Глібовські читання в Ніжині / В. П. Крутиус // Радянське літ-знавство. – 1987.– № 6. – С. 73–79.
2056. **Неділько Г.** «Жива тут твоя пам'ять» : [до 160-річчя від дня народж. Л. І. Глібова] / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1987.– 4 берез.(№ 37).– С. 4.
2057. **Арват Ф. С.** На шляхах перебудови вищої школи : [інтерв'ю з ректором НДПІ / спілкувався Ю. Каганов] // Там само. – 1988.– 1 квіт.(№ 53). – С. 1.
2058. **Арват Ф. С.** Ніжинський педінститут : у ногу з часом / Ф. С. Арват // Друга Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. (грудень 1988) : тез. доп. – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 1. – С. 6–8.
2059. **Крутиус В. П.** Читацька конференція в Ніжині : [за романом В. Яворівського «Марія з полином у кінці століття»] / В. П. Крутиус, О. Г. Астаф'єв // Радянське літ-знавство. – 1988. – № 5. – С. 77.
2060. **Арват Ф. С.** Вуз і життя : [на запитання відповідає ректор інституту] / Ф. С. Арват // Під прапором Леніна. – 1989. – 19 квіт.(№ 65). – С. 3.
2061. **Арват Ф. С.** Підготовка сучасного вчителя в Ніжинському педінституті / Ф. С. Арват // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні : тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі.– Ніжин, 1989. – Ч. 2. – С. 41–42.
2062. **Арват Ф. С.** Хліб і школа : [інтерв'ю з ректором педінституту / спілкувався Ю. Каганов] // Під прапором Леніна. – 1989.– 26 лип.(№ 119).– С. 2.
2063. **Костенко І. П.** Весь час у пошуку : [партійне життя кафедр суспіл. наук інституту] / І. П. Костенко // Там само. – 11 квіт.(№ 59). – С. 2.
2064. **Арват Ф. С.** До сучасних форм і методів лекційної роботи / Ф. С. Арват // Там само. – 1990. – 17 січ.(№ 10). – С. 2.
2065. **Арват Ф. С.** З Москви повернувшись : [бесіду з ректором НДПІ, який брав участь у Всесоюз. нараді ректорів у Москві вела С. Потапенко] // Під прапором Леніна.– 1990. – 23 трав.(№ 82). – С. 2.

2066. **Зільберман Е.** Експрес-університет у Ніжині : [експрес-університет з правового всеобучу в НДПІ] / Е. Зільберман // Трибуна лектора. – 1990. – № 8. – С. 10.

2067. ***Арват Ф. С.** Навчити студента мислити : [бесіду з ректором вузу вела Л. Романчук] / Ф. С. Арват // Ніжин. вісник. – 1992. – 15 квіт.(№ 33). – С. 2.

2068. **Вірський А.** Чому «інститут чи академія?» : [на перехресті думок щодо назви НВШ] / А. Вірський // Alma mater. – 1992. – № 2, листопад. – С. 2.

2069. **Зустріч** з романістом : [в актовому залі Гогол. корпусу відбулася зустріч з відомим укр. письм. Р. Іваничуком] // Там само. – № 1, жовтень. – С. 1.

2070. **Михед П.** Інститут чи академія ? : [до проблеми назви НВШ] / П. Михед // Там само.

2071. **Струмись** чистої душі : [зустріч прихильників поезії НДПІ з відомим поетом Дмитром Івановим] // Alma mater. – 1992. – № 2, листопад. – С. 1.

2072. **Томек В.** За вимогою часу : [проблема гуманітаризації середньої і вищої освіти як вимога часу] / В. Томек // Там само. – 1992. – № 1, жовтень. – С. 2.

2073. **А зарплата** малувата : [методика розрахунку заробітної плати викладачів НДПІ] // Там само. – 1993. – № 3, березень. – С. 1

2074. **Арват Ф. С.** Вертикалі й горизонталі : [інтерв'ю з ректором інституту про багатовекторне і складне життя НДПІ / бесіду вів Ю. Каганов] // Ніжин. вісник. – 1993. – 30 берез. (№ 34). – С. 2.

2075. **Арват Ф. С.** Квіти і терни : [бесіда з ректором ін-ту про студ. життя, професію вчителя / спілкувався Ю. Каганов] // Там само. – 14 серп.(№ 92). – С. 2.

2076. **Арват Ф. С.** «Плідної й добросовісної праці...» : [інтерв'ю з ректором ін-ту про стан вузівської освіти і зміни в навч. планах] // Alma mater. – 1993. – № 8, вересень. – С. 1.

2077. **Верес О.** Ні пуху, ні пера, першокурснику ! : [урочистий мітинг, присвяч. початку навч. року] / О. Верес // Там само. – № 9, жовтень. – С. 2.

2078. **В'ялий М. Г.** Щоб рейтинг не став догмою : [про систему рейтингового контролю і оцінювання знань студента] / М. Г. В'ялий // Alma mater. – 1993. – № 6, червень. – С. 1.

2079. **Жук А. В.** Людину захищає комісія : [на профспілковій конф. працівників ін-ту обрано комісію з трудових спорів / інтерв'ю з головою профкому] // Там само. – С. 2.

2080. **Забарний О.** Через роки випробувань : [ювілейну виставку, присвяч. 90-річчю Петра Одарченка, визначного вченого діаспори, колишнього випускника, аспіранта, професора НІНО влаштовано в НДПІ] / О. Забарний // Alma mater. – 1993. – № 9, жовтень. – С. 2.

2081. **Засідала** вчена рада : [обговорювалося питання про розвиток науки й підготовку наук.-пед. кадрів на каф. ін-ту] // Там само. – № 4, квітень. – С. 1.

2082. **Коваленко Є. І.** Концепція діяльності Ніжинського державного педагогічного інституту ім М. В. Гоголя / Є. І. Коваленко, Н. І. Яковець. – Ніжин : НДПІ, 1993. – 23 с.

2083. **Папуча М. В.** Ідея стає реальністю : [впровадження вивчення психології в навч. процес / інтерв'ю з проректором із соц.-пед. питань] // *Alma mater.* – 1993.– № 1, січень. – С. 1, 2.

2084. **Никоненко П.** Підсумки не втішають : [відлуння зимової сесії, необхідність запровадж. сучасних методів та форм перевірки й оцінювання знань студентів] / П. Никоненко // *Там само.*– № 3, березень. – С. 1.

2085. **Никоненко П. М.** На порозі – акредитація / П. Никоненко // *Там само.* – № 2, лютий. – С. 1.

2086. **Страшко Є. М.** Зустріч заступника головного редактора «Українського історичного журналу» В. М. Рички з викладачами і студентами НДПІ / Є. М. Страшко // *УІЖ.* – 1993. – № 2-3. – С. 136.

2087. **У наступ** ідуть декани : [дискусія з приводу проекту Положення про систему акредитаційного самоаналізу на черговому засід. вченої ради] // *Alma mater.* – 1993. – № 6, червень. – С. 1.

2088. **Арват Ф. С.** З початком нового навчального ! / Ф. С. Арват // *Там само.* – 1994. – № 8, вересень.–С. 1.

2089. **Арват Ф. С.** Щоб не згасав вогник надії : [поздоровлення викл. і студ. колективів з новим навч. 1994 роком] / Ф. С. Арват // *Alma mater.* – 1994. – № 1, січень. – С. 1.

2090. **Жук А.** «Знов пусті кишені...» : [стаття голови профкому співробітників ін-ту з приводу невчасної виплати заробітної плати] / А. Жук // *Там само.*– № 6, червень. – С. 1.

2091. **Із засідання** ректорату : [обговорювалося питання орг. навч. процесу у весняному семестрі] // *Alma mater.* –1994.– № 3, березень. – С. 1.

2092. **Праця** за договором : [з 1 січня 1994 року всі викладачі інституту перейшли на договірні умови праці] // *Там само.* – С. 2.

2093. **Верес О.** Була б воля в Чорновола : [зустріч проф. - викл. складу, співроб. і студ. з В. М. Чорноволом] / О. Верес // *Там само.* – 1995.– № 10, листоп. – С. 1.

2094. **Вірський А.** Кошти є, але не для всіх : [12 грудня 1995 року біля Гогол. корп. відбувся мітинг-протест з приводу несвоєчасної виплати зарплати працівникам вузу та стипендій – студентам] / А. Вірський // *Alma mater.* – 1995.– № 11, грудень. – С. 2.

2095. **Буслинський О.** Проректори обрали Ніжин : [проректори 17-ти вузів України ознайомилися з досвідом роботи Гоголівського вузу] / О. Буслинський // *Там само.*– 1996. – № 10, грудень. – С. 1.

2096. **Верес О.** У нелегку дорогу до скарбниці знань : [День знань, посвячення в студенти НДПІ] / О. Верес // *Там само.* – № 7-8, вересень-жовтень.– С. 1.

2097. **Верес О.** «Уряд бачить перспективу...» : [з колективом інституту зустрічався нар. деп. України Петро Шейко] / О. Верес // *Там само.* – № 10, грудень. – С. 1.

2098. **Вірський А.** Про цільову підготовку педагогічних кадрів : [одне з провідних питань, що виносилися на розгляд вченої ради інституту] / А. Вірський // *Там само.* – № 4, квітень. – С. 1.

2099. **Навколо** концепції гуманітарної освіти : [чергове засід. вченої ради] // Там само. – № 9, листопад. – С. 1.

2100. **Яковець В. П.** «Вірю у перспективу рідного вузу» : [інтерв'ю з ректором НДПІ / записав В. Сапон] // Деснянська правда. – 1996. – 8 лют.(№ 16). – С. 2.

2101. **Яковець В. П.** Вчитель – це престижно : [інтерв'ю з ректором НДПІ / розмову вела В. Єцкало] // Ніжин. вісник. – 1996. – 31 серп.(№ 68). – С. 2.

2102. **Яковець В. П.** «Готуємо вчителів для сільської школи» : [бесіду з ректором ін-ту вів М. Кохан] // Черніг. вісник. – 1996. – 28 черв.(№ 26). – С. 2.

2103. ***Яковець В. П.** Родинний вуз у Ніжині : [розмову з ректором НДПІ вів М. Кохан] // Молодь України. – 1996. – 9 липня.

2104. **Для** розвитку науки : [на черг. засід. вченої ради розглядалося питання про основні напрямки наук. діяльності на каф. і фак. ін.-ту] // Alma mater. – 1997. – №1-2, січень-лютий. – С. 1, 2.

2105. **Дністровий А.** З майбутнього – в нинішнє : [нешодавно Гоголівський вуз відвідала група молодих письменників Творчої Асоціації «500»] / А. Дністровий // Там само. – №5-6, травень-червень. – С. 4.

2106. **Желіба О.** Герб інституту : [до проблеми відновлення герба НВШ] / О. Желіба // Там само. – 5-6, травень-червень. – С. 3.

2107. **Премія** Вченої ради : [з метою стимулювання творчої праці науковців вченою радою ін.-ту було розроблено і запровадж. Положення про присудження щорічних премій] // Там само. – № 1-2, січень-лютий. – С. 2.

2108. **Рудик І.** Радилися ректори : [в НДПІ відбулася представницька нарада ректорів вузів Київ. регіон. центру] / І. Рудик // Вісті. – 1997. – 7 листоп. (№ 45). – С. 5.

2109. **Семінар** ректорів : [в кінці жовтня на базі інституту було проведено семінар ректорів вищих навч. закладів III-IV рівнів Київ. регіону] // Alma mater. – 1997. – № 9, листопад. – С. 1.

2110. **Петро Петрович Толочко** : «В історії немає умовного способу дії» : [зустріч з віце-президентом НАН України, д-ром іст. наук П. П. Толочком в клубі Гогол. корпусу] // Там само. – 1997–1998, №10 – №1-2, грудень-лютий. – С. 2.

2111. **Яковець В. П.** І чому нас гроші не люблять? : [прес-конф. ректора ін.-ту з кол. вузу з приводу невилати зарплати] // Там само. – 1997. – № 9, листопад. – С. 1.

2112. **Яковець В. П.** У спільній праці та взаємодії : [життя вузу в 1990-х роках] / В. П. Яковець // Вісті. – 1997. – 22 серп.(№ 34). – С. 3.

2113. **Яковець В. П.** Вчителів для діаспори готуватимуть у Ніжині : [бесіда з ректором НДПУ / записав С. Павленко] / В. П. Яковець // Голос України. – 1998. – 1 верес.(№ 166). – С. 3.

2114. **Яковець В. П.** «Ми маємо прекрасні перспективи» : [інтерв'ю з ректором НДПУ / розмову вела Т. Сидоренко] // Alma mater. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 1.

2115. **Яковець В. П.** Ніжин – місто університетське : [інтерв'ю з ректором НДПУ провів С. Нікольський] // Сіверщина. – 1998. – 12 верес.(№ 37). – С. 3 ; Alma mater. – № 7, вересень. – С. 1, 2.

2116. **Яковець В. П.** Ніжинський педагогічний – зі статусом університету : [інтерв'ю з ректором НДПУ / спілкувався А. Друговейко] // Деснянська правда.– 1998. – 1 верес.(№ 139). – С. 3.

2117. **Яковець В. П.** Обнадійливі перспективи вузу : [з ректором НДПУ спілкувалася В. Єцкало] // Ніжин. вісник. – 1998. – 15 серп.(№ 64). – С. 2.

2118. **Яковець В. П.** Розраховуємо на власні сили : [інтерв'ю з ректором вузу провела Т. Сидоренко] // Alma mater. – 1997.–№ 10. – № 1-2, грудень-97 – січень-лютий 1998. – С. 1.

Див. також 400, 415

11.11. Наукове життя вузу (1940-ві роки–1998)

2129. **Кулик Г.** Піднести наукову роботу в інституті : [стаття заст. дир. ін-ту по навч. частині] / Г. Кулик // Радянський Ніжин. – 1953.–28 січ.(№ 12).– С. 2.

2120. **Шуман О.** Звітно-наукова конференція в інституті / О. Шуман / Там само. – 1955. – 13 квіт.(№ 44). – С. 1.

2121. **Неділько Г. Я.** У Ніжинському педагогічному інституті : [інформ. про наук. роботу літ-знавців вузу] / Г. Я. Неділько // Радянське літ-знавство. – 1960.–№ 5. – Хроніка. – С. 155–156.

2122. **Миліч К.** Студентська підсумкова : [впродовж трьох днів в ін-ті тривала традиційна студ. наук. конф.] / К. Миліч // Під прапором Леніна. – 1966.– 19 квіт.(№ 61). – С. 4.

2123. **Батурський А.** Плідна праця науковців : [підсумок роботи педінституту за 50 років радянської влади. Стаття проректора по наук. частині] / А. Батурський // Там само. – 1967. – 5 серп.(№ 123). – С. 3.

2124. **Неділько Г.** У літературознавців Ніжина / Г. Неділько // Радянське літ-знавство. – 1969. – № 12. – С. 88.

2125. ***Дудко О.** Передювілейна студентська : [відбулася звітна конф. студ. наук. т-ва, присвяч. 100-річчю з дня народж. В. І. Леніна] / О. Дудко // Комсомольський гарт. – 1970. – 11 квіт.(№ 43). – С. 2.

2126. **Марисова І. В.** Розвиток наукових досліджень з природничих наук у Ніжинському ордена Трудового Червоного Прапора державному педагогічному інституті ім. М. В. Гоголя : [кінець 1920-х – 1970-й рік] / І. В. Марисова // Природничі науки : зб. ст. / відп. ред. П. І. Нагорна. – К., 1970. – С. 3–50.

2127. **Чапля І.** В горнилі пошуку : [наукова робота в педінституті] / І. Чапля // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес.(№ 72).– С. 2.

2128. **Ярошенко М. М.** Розвиток історичної науки в Ніжинському педагогічному інституті ім. М. В. Гоголя : [від заснування до 60-х років ХХ ст.] / М. М. Ярошенко // УІЖ.– 1970. – № 9. – С. 114–118.

2129. **Рекун І.** Наукова робота вузу : [інформує виставковий стенд] / І. Рекун // Під прапором Леніна. – 1978. – 25 берез.(№ 49). – С. 4.

2130. **Самойленко Г. В.** У Ніжинському педінституті : хроніка : [напрямки наук. праці викладачів, зокрема з питань гоголезнавства] / Г. В. Самойленко // Радянське літ-знавство. – 1978.– № 11.– С. 96.

2131. **Бучина С.** Вчать і вчаться : [тиждень науки в НДПІ] / С. Бучина // Під прапором Леніна.– 1985. – 20 квіт.(№ 66). – С. 2.

2132. **Ростовська О. В.** Використання краєзнавчого матеріалу у студентських наукових роботах (з досвіду Ніжинського педінституту ім. М. В. Гоголя) / О. В. Ростовська, Є. В. Страшко // Друга Черніг. обл. наук. конф. з іст. краєзн. : тез. доп. – Чернігів ; Ніжин, 1988. – Вип. 1.– С. 40.

2133. **Барило Н. А.** Про вклад Ніжинського педінституту в розвиток математичної освіти на Україні / Н. А. Барило, Н. І. Яковець // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні : тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі. – Ніжин, 1989.– Ч. II.– С. 17–18.

2134. **Марисова І.** Перші кроки : [основні напрямки роботи Ніжин. відділу Геогр. т-ва УРСР] / І. Марисова, Л. Мискіна // Під прапором Леніна. – 1990.– 8 черв.(№ 91). – С. 3.
Відділ Географічного товариства УРСР діє в НДПІ з 1985 року на базі кафедр географії, ботаніки, зоології

2135. **Зільберман Е.** Науковці та викладачі – ювілею : [у НДПІ працює Центр з вивчення літератури та культури Полісся] / Е. Зільберман // Ніжин. вісник. – 1993. – 9 лют.(№ 14). – С. 2.

2136. **Самойленко Г. В.** Гоголіана ніжинських учених : [огляд наук. здобутків з 1854 по 1994 рік] / Г. В. Самойленко // Alma mater. – 1994.– № 9, жовтень. – С. 1, 2.

2137. **В'ялий М. Г.** «Цифра не завжди відображає реальність» : [інтерв'ю з проректором по наук. роботі] // Там само. – 1995. – № 10, листопад. – С. 1.

2138. **Марисова І.** Орнітологія в Ніжинській вищій школі : [орнітологічні дослідж. в НВШ у 60–90-х роках ХХ століття] / І. Марисова // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1995. – Вип. 6. – С. 141–143.

2139. **Марисова І. В.** Орнітологія в Ніжинській вищій школі / І. В. Марисова // Актуальні питання природознавства : зб. наук. пр. викл. і студ. природ.-геогр. фак. НДПІ ім. М. В. Гоголя. – Ніжин, 1995.– С. 77–80.

2140. **Семеніхін В.** Дбаємо про наукові кадри : [підгот. наук. кадрів для НДПІ в аспірантурах та докторантурах цільового призначення різних академ. установ та ВНЗ] / В. Семеніхін // Alma mater. – 1995. – № 1,січень. – С. 1.

2141. ***Барановський М. О.** Економіко-географічні дослідження в Ніжинському педагогічному інституті / М. О. Барановський, О. Г. Мордвінов, В. В. Смаль, І. В. Смаль // Вісник Київ. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – 1998. – Вип. 43. Географія. – С. 50–51.

2142. **В'ялий М.** Університетська наука сьогодні / М. В'ялий // Alma mater. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 2.

11.11.1. Конференції. Семінари

2143. **Гора О.** Наукова конференція : [20-21 травня в НДПІ проходила наук. конф. проф.-вickl. складу] / О. Гора // Радянський Ніжин. – 1946. – 30 трав. (№ 73). – С. 4.

2144. **Гора О.** Наукова конференція в Ніжинському педагогічному інституті ім. М. В. Гоголя / О. Гора // Деснянська правда. – 1946. – 8 черв. (№ 113). – С. 6.

2145. **Нечай-Гумен В.** Мічурінську науку – широким колам вчителів : [семінар з питань мічурінської матеріалістичної науки проведено заоч. відділом НДПІ] / В. Нечай-Гумен // Радянський Ніжин. – 1948. – 5 листоп. (№ 132). – С. 2.

2146. **Орлов К.** Науково-педагогічна конференція : [відбулася в НДПІ 2-10 грудня за участі випусників інституту, професорів, викладачів і вчителів шкіл міста] / К. Орлов // Там само. – 1950. – 8 груд. (№ 149). – С. 1.

2147. **Коцюба О. Й.** Хроніка інститутського життя. Міжвузівська наукова конференція, присвячена 150-річчю з дня народження Є. П. Гребінки (22-24 лют. 1962) / О. Й. Коцюба // Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1962. – Т. XIII. – Сер. філол. наук. – С. 263-266.

2148. **Лескевич М. А.** Науково-методична конференція студентів-заочників : хроніка / М. А. Лескевич // Там само. – Т. XII. – Сер. природ. наук. – С. 152-155.

2149. **О. Б.** (О. Білан) У Ніжинському педінституті : [ювіл. наук. конф., присвяч. 160-річчю від дня народж. М. М. Коцюбинського в НДПІ] / О. Білан // Радянське літ.-знавство. – 1965. – № 5. – С. 96.

2150. **Кушніренко М.** Студентський пошук : [про роботу наук. студ. конф.] / М. Кушніренко // Під прапором Леніна. – 1967. – 28 квіт. (№ 68). – С. 4.

2151. **Стрілець Н.** Вісті з СНТ : [підсумкова студ. наук. конф.] / Н. Стрілець // Комсомольський гарт. – 1969. – 14 квіт. (№ 69). – С. 3.

2152. **Наукова** конференція : [наук. Шевченківська конф. проходила в НДПІ за участі вчених соціалістичних республік] // Деснянська правда. – 1973. – 10 берез. (№ 248). – С. 3.

2153. **Неділько Г. Я.** Тарас Шевченко – співець єдності і дружби народів : [в НДПІ відбулася XXI наук. Шевченківська конф., яку проводили Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР і Ніжин. держ. пед. ін-т] / Г. Я. Неділько // Під прапором Леніна. – 1973. – 8 берез. (№ 38). – С. 2.

2154. **Шуман Г.** Науково-теоретична конференція : [присвяч. 30-річчю перемоги СРСР у ВВв] / Г. Шуман // Там само. – 1975. – 11 квіт. (№ 58). – С. 4.

2155. **Сердюк П.** Глібовська наукова конференція : [респ. наук. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. Л. І. Глібова (21-23 квітня) в НДПІ] / П. Сердюк // Під прапором Леніна. – 1977. – 20 квіт. (№ 63). – С. 4.

2156. **Охріменко О. М.** У Ніжинському педінституті : [19-21 травня відбулася III вузівська студ. конф. на тему «Літературне Полісся»] / О. М. Охріменко // Літературна Україна. – 1982. – 29 лип. (№ 30). – С. 8.

2157. **Неділько Г.** «Літературне Полісся – 1983» / Г. Неділько // Під прапором Леніна. – 1983. – 17 трав. (№ 76). – С. 3.

2158. **Радченко Н.** «Літературне Полісся – 1985» : [в травні відбулася VI наук. конф. «Літературне Полісся»] / Н. Радченко // Там само. – 1985.–31 трав.(№ 87). – С. 3.

2159. **Копыленко И.** Всесоюзная конференция в Нежине : [посвящ. совершенствованию преподавания рус. языка в нац. школе] / И. Копыленко // Рус. яз. и лит. в казах. школе. – 1986.–№ 12. – С. 53.

2160. **Вітренко Р. І.** Республіканська науково-практична конференція в Ніжині (хроніка і роздуми) / Р. І. Вітренко // Укр. мова і літ. в школі.– 1990.– 1990.–№ 9.– С. 93–96.

2161. **Володченко Ж.** Народна пісня в нашому житті : [на базі НДПІ проходила респ. наук.-практ. конф.«Народна пісня та впровадження її в учбово-виховний процес в умовах відродження національної культури»] / Ж. Володченко // Деснянська правда. – 1991. – 30 квіт.(№ 75). – С. 1.

2162. **Зільберман Е.** Конференція у Ніжині : [наук.-практ. конф.«Література та культура Полісся»] на базі іст.-філол. фак. в НДПІ] / Е.Зільберман // Там само. – 17 жовт.(№ 195). – С. 1.

2163. **Семеніхін В.** Відстаємо від потреб сьогодення : [27-30 жовтня в НДПІ проходила II респ. наук.-практ. конф. на базі каф. фізики, присвяч. актуальним проблемам сьогодення] / В. Семеніхін // Alma mater. – 1992. – № 2, листопад. – С. 2.

2164. **Володченко Ж.** Подорож у країну музики : [наук.-практ. конф. «Фольклор та професійне мистецтво» в НДПІ] / Ж. Володченко // Там само.– 1993.– № 2, лютий. – С. 2.

2165. **Володченко Ж.** Щоб не міліли фольклорні джерела : [Всеукр. наук.-практ. конф. «Фольклор та професійне мистецтво» на базі каф. вокал.-хорової майстерності в НДПІ] // Alma mater.–1993.– № 1, січень. – С. 1.

2166. **Забарний О.** Якою бути шкільній програмі? : [обл. наук.-теорет. конф. «Шкільні програми та підручники : підсумки, перспективи» в НДПІ] / О. Забарний // Там само.

2167. **Лукач С.** Присвячений тестуванню : [семинар науковців НДПІ спільно з фахівцями обл. Ін-ту вдосконалення вчителів] // Там само.– № 8, вересень. – С. 1.

2168. **Семеніхін В.** На світовому рівні : [на базі каф.фізики проходила XI Укр. конф. «Матеріалознавство і фізика напівпровідникових фаз змінного складу»] / В. Семеніхін // Ніжин. вісник. – 1993. – 2 листоп. (№ 125). – С. 2.

2169. **Зільберман Е.** «І поміж них святе ім'я Марії...» : [Всесоюз. наук.-практ. конф.«Марія Заньковецька як театральний та громадський діяч України» в НДПІ] / Е. Зільберман // Alma mater. – 1994.–№ 7, липень. – С. 1.

2170. **14-16 квітня** на філологічному факультеті проходила міжнародна наукова конференція «Гоголь у діалозі культур» // Alma mater. – 1994.– № 12, квітень-травень.–С. 1.

2171. **Зільберман Е.** Перегук століть : [міжнар. наук.-практ. конф. «Історія та культура Лівобережної України» (НДПІ)] / Е. Зільберман // Ніжин. вісник. – 1996.– 5 черв.(№ 43). – С. 3.

2172. **Зільберман Е.** Про нашу духовну спадщину : [міжнар. наук.-практ. конф. «Історія та культура Лівобережної України» в НДПІ] / Е. Зільберман // Деснянська правда. – 1996. – 28 трав.(№ 64). – С. 1.

2173. **Міжнародна** науково-практична : [конф. «Історія та культура Лівобережної України» в НДПІ] // *Alma mater*. – 1996. – № 5-6, травень-червень. – С. 2.

2174. **Обумовлена** екологічною ситуацією : [конф. «Сучасний стан та шляхи вирішення екологічних проблем Чернігівської області» в НДПІ] // Там само. – № 3, березень. – С. 1.

2175. **Фундатор** української держави : [у педінституті відбувся наук.-практ. семінар «Наукова спадщина М. С. Грушевського у контексті розбудови незалежної України»] // Там само. – № 9, листоп. – С. 1.

2176. **Ростовська О.** Плідна конференція : [нотатки про міжнар. наук. конф. «Східні слов'яни. Мова. Історія. Культура», що проходила в НДПІ] / О. Ростовська // *Сіверянський літопис*. – 1997. –№ 6. – С. 167–169.

2177. **Ростовська О. В.** Міжнародна наукова конференція «Східні слов'яни. Мова. Історія. Культура» : [14-15 липня 1997 р. відбулася в НДПІ] / О. В. Ростовська // *УІЖ*. – 1998. –№ 1, січень-лютий. – хроніка. – С. 155–156.

11.11.2. Наукові читання

2178. **Костенко І.** Нечкінські читання в Ніжині : [з нагоди 90-річчя акад. М. В. Нечкіної, уродженки Ніжина] / І. Костенко // *Під прапором Леніна*. – 1991 – 23 берез.(№ 41). – С. 2.

2179. ***Белая А. С.** Седьмые Карские чтения «Антропоцентрический подход в исследовании языка» / А. С. Белая // *Русские филологи. Украинский вестник*. – 1998. – № 3-4.

2180. **Белая А.** Ученый с мировым именем : [VII-е междунар. Карские чтения в Нежине (13-14 мая 1998)] / А. Белая // *Ніжин. вісник*. – 1998. – 27 трав. (№ 41). – С. 3.

2181. **Зільберман Е.** Карські читання в Ніжині : [VII міжнар. Карські читання в НДПІ] / Е. Зільберман // *Ніжин. вісник*. – 1998.– 27 трав. (№ 41). – С. 8 ; *Вісті*. – 1998. – 5 черв.(№ 23). – С. 4.

2182. **Овчинникова А.** Нежинцам от гродненцев слова благодарности и заметка об одном значительном событии : [VII міжнар. Карські читання (13-14 травня) в НДПІ] / А. Овчинникова // *Alma mater*. – 1998.– № 7, вересень. – С. 2.

2183. **Белая А. С.** [Читання, присвяч. Є. Ф. Карському в Ніжин. пед. ін-ті (13-14 травня 1998) : хроніка] / А. С. Белая // *Вопр. языкознания*. – 1999.– № 3 .– С. 157–158.

11.11.3. Міжнародні наукові та творчі контакти. Участь студентів та викладачів у конкурсах, конференціях тощо поза межами *Alma mater*. Гості вузу

2184. **Красноколядинець Б.** Друзі зустрічаються знову : [дружні стосунки між студентами НДПІ і пед. вузу Градець-Кралове (Східно-Чеська обл. Чехословаччини)] / Б. Красноколядинець // *Під прапором Леніна*. – 1967. – 11 жовт.(№ 161). – С. 3.

2185. **Устинова К.** Ми – інтернаціоналісти : [про діяльність т-ва радянсько-чехословацької дружби при НДПІ] / К. Устинова // *Деснянська правда*. – 1973. – 21 лют.(№ 37). – С. 3.

2186. **Володимиров К.** Лауреат конкурсу : [О. Каширбекова, студентка НДПІ – лауреат VIII Всесоюз. конкурсу наук. студ. робіт із суспіл. наук] / К. Володимиров // Там само. – 1981. – 1 січ.(№ 1). – С. 4.

2187. **Кавунник О.** Лауреати першого республіканського конкурсу студентів-піаністів педінститутів (Олена Козієнко і Олександр Фуксман) / О. Кавунник // Під прапором Леніна. – 1988. – 20 січ.(№ 11). – С. 3.

2188. **Онищенко Н.** Музика робить нас добрішими : [перше місце на Всесоюз. конкурсі піаністів педвузів посіла ніжинська студентка Олена Кравцова] / Н. Онищенко // Комсомольський гарт. – 1989. – 17 черв. (№ 25). – С. 7. – (Газета в газеті «Студент»).

2189. **Каганов Ю.** Bravo, лауреати ! : [лауреатами Всесоюз. конкурсів піаністів в Самарі (Росія) стали піаністка Світлана Новгородська і баяніст Володимир Луценко] / Ю. Каганов // Деснянська правда. – 1991.– 31 трав.(№ 95). – С. 2 ; Під прапором Леніна. – 1991. – 8 трав.(№ 50).– С. 4.

2190. **Чеберда О.** Здрастуй, Америко ! : [спогад про практику групи амер. студ. в НДПІ] / О. Чеберда // Деснянська правда. – 1991. – 9 серп.(№ 145). – С. 3.

2191. **Шлома В.** Гостям з Америки цікаво : [амер. студенти в гостях у студ. НДПІ] / В. Шлома // Під прапором Леніна. – 1991.– 20 лип.(№ 70). – С. 4.

2192. **Астаф'єв А.** Ігор Качуровський : [великий авт. вечір професора УВУ (Мюнхен), уродженця Ніжина] / А. Астаф'єв // Просвіта (НДПІ). – 1992.– № 1, № 1, листопад-грудень. – С. 3.

2193. **Астаф'єв А.** Через п'ятдесят років розлуки : [авторський. вечір Ігоря Качуровського в НДПІ] / А. Астаф'єв // Alma mater.– 1992.– № 2, листопад. – С. 1.

2194. **Близнюк О. І.** Співробітництво з «інтерварсіті» : [НДПІ третій рік співпрацює з Амер. Християн. асоц. ун-тів і коледжів / інтерв'ю з дек. фак. інозем. мов провів О. Безпалько] // Там само. – № 1, жовтень. – С. 2.

2195. **Буслинський М.** Ніжинські греки відкривають Грецію : [науковці з Центру новогрецьких досліджень (Афіни, Греція) – гості НДПІ] / М. Буслинський // Там само. – 1993. – № 11, грудень. – С. 1, 2.

2196. **Верес О.** Посланці сонячної Еллади : [професор Яннінського ун-ту (Греція) Христос Ласкарідіс в гостях у викл. та студ. НДПІ] / О. Верес // Alma mater. – 1993.– № 10, листопад. – С. 1.

2197. **Верес О.** У спілкуванні, музиці й трояндах : [професори з Оліветського ун-ту (США) в гостях у викладачів та студентів НДПІ] / О. Верес // Там само.– № 8, вересень. – С. 1.

2198. **Вірський А.** З нагоди ювілею Скоропадського : [гоголівський вуз відвідала дочка останнього гетьмана України, пані Олена Отт-Скоропадська (Швейцарія)] / А. Вірський // Там само. –№ 7, липень. – С. 1.

2199. **Вірський А.** Усі дороги ведуть до Ніжина : [Ніжинський педінститут привертає увагу науковців Західної Європи і Далекого Сходу] / А. Вірський // Alma mater. – 1993.–№ 6, червень. – С. 1.

2200. **Зільберман Е.** Винагорода – стажування за кордоном : [ст. викл. каф. нім. філол. Н. О. Колесникова – переможець конкурсу «Німеччина. Погляд крізь століття»] / Е. Зільберман // Трибуна. – 1993. – № 2. – С. 21.

2201. **Ольга Мак** : «Мене наснажувала Україна» : [відома укр. письменниця з Канади, колишня студентка НДПІ – гостя інституту] // Просвіта (НДПІ). – 1993. – № 5-6. – С. 7.

2202. **Нічлава О.** Гості з Мюнхена : [Іван Кошелівець, випускник НІНО 1930 року, відомий літ-знавець, проф. УВУ (Мюнхен) з дружиною, відомою поетесою Еммою Андіївською] / О. Нічлава // Там само. – № 3, травень. – С. 2.

2203. **Пилипець О.** Гостя з-за океану : [Ольга Мак (Дорошенко), колишня студентка НДПІ, письменниця з Канади в гостях у студ. і викл. іст.-філол. фак.] / О. Пилипець // Alma mater. – 1993. – № 9, жовтень. – С. 1.

2204. **Рудик І.** Де забарився, Одиссею? : [зустріч через 50 років. Ігор Качуровський, проф. УВУ(Мюнхен) на зустрічі в НДПІ] / І. Рудик // Просвіта (НДПІ). – 1993. – № 1, квітень. – С. 2.

2205. **Верес О.** На вірність Україні : [зі студентами і викладачами НДПІ зустрічався укр. поет, літ-знавець, перекладач, проф. Альбертського ун-ту (Канада) Яр Славутич] / О. Верес // Alma mater. – 1994. – № 10, листопад. – С. 2.

2206. **Вірський А.** Єднають спільні інтереси : [взаємні зв'язки і проф. інтереси єднають учених НДПІ з науковцями Оліветського ун-ту (Ілінойс, США)] / А. Вірський // Там само. – № 7, липень. – С. 2.

2207. **Вірський А.** І на згадку – куманець : [зустріч у НДПІ із подружжям – д-ром юрид. наук, проф. Джоном Макензі та бакалавром мистецтвознавства Мері Макензі (США)] / А. Вірський // Alma mater. – 1994. – № 4, квітень. – С. 1.

2208. **Досвід**, вартий уваги : [вдруге побував у Ніжині проф. педагогіки, вчений із світовим ім'ям Кліф Шименз (США)] // Там само. – № 6, червень. – С. 1.

2209. **Іванов А.** Тереном істини : [зустріч в НДПІ із Ігорем Качуровським, вченим із світовим ім'ям, проф. УВУ(Мюнхен, Німеччина)] / А. Іванов // Там само. – 1994. – № 7, липень. – С. 1.

2210. **Ткаченко О.** Лист професора з Квебека : [проф. англ. філол. з Квебека Річард Сорфліт надіслав листа ніжинському лицеїсту Володимирі Хоминцю] / О. Ткаченко // Там само. – № 6, червень. – С. 2.

2211. **Нічлава О.** Центр україністики в Канаді : [у 1992 році Ніжин відвідав тодішній директор Канадського ін-ту укр. студій д-р Франк Сисин] / О. Нічлава // Просвіта (НДПІ). – 1994. – № 6-7. – С. 8.

2212. **Осика Г.** Наші гості : [Ігор Качуровський(Мюнхен) і Яр Славутич(Канада)] / Г. Осика // Там само. – С. 8.

2213. **Ролік А.** На європейському рівні : [директор Гімназії з Мемінгена (Баварія) серед студ. і викл. НДПІ] / А. Ролік // Alma mater. – 1994. – № 7, липень. – С. 2.

2214. **З сонячної** Еллади : [вітання на адресу ректорату НДПІ та громади Всіхсвятської церкви Київського патріархату від проф. Аристотелівського ун-ту (Греція) пана Христоса Ласкарідіса] // Вісті. – 1995. – 29 верес. (№ 37). – С. 2.

2215. **Зустріч** з магістром : [відбулася зустріч з Головою Ком. допомоги Україні в Бельгії, відомим педагогом, магістром, ред. газети «Вісті» Омеляном Ковалем] // Alma mater. – 1995. – № 1, січень. – С. 2.

2216. **Завдячні** наставнику : [вихованці муз.-пед. фак.– переможці IV Всеукр. міжвуз. конкурсу баяністів-акордеоністів (Ів.-Франківськ)] // Там само. – 1996. – № 5-6, травень-червень. – С. 4.

2217. **Коломийко О.** Творчий вечір. – Тематичний спецкурс : [перебуваючи в Ніжині, проф. УВУ(Мюнхен) І. Качуровський виступив перед викл. і студ. НДПІ зі спецкурсом «Український неокласицизм на Заході»] / О. Коломийко // Там само. – С. 3.

2218. **Лауреат** фестивалю : [лауреатом IV Всеукр. фестивалю поезії, музики та неприкладних мистецтв «Лір» у Львові став Анатолій Дністровий (Астаф'єв), студ. іст.-філол. фак. НДПІ] // Alma mater. – 1997. – № 1-2, січень-лютий. – С. 2.

2219. **Меркулов О.** Молодь і державність : проблеми, пошук : [студенти-історики НДПІ – делегати Всеукр. наук. студ. конф. «Українська молодь у боротьбі за державність у XX столітті»] / О. Меркулов // Там само. – № 9, листопад. – С. 2.

2220. **Василюк А. В.** Як там, у Польщі? : [інтерв'ю з викл. каф. педагогіки Аллою Володимирівною Василюк / розмову вів Б. Плужник] // Там само. – 1998. – № 10, грудень 1998 – січень 1999. – С. 2.

2221. **Джакуїнта** Розанна. Буду у Венеції з ніжністю згадувати Ніжин : [інтерв'ю з викл. рос. мови Удінського ун-ту (Італія) / бесіду вів І. Рудик] // Вісті. – 1998. – 12 черв.(№ 24). – С. 3.

2222. **Зільберман Е.** За активної участі ніжинців : [ніжинські науковці – учасники VII міжнар. конф. з проблем мови і культури (Київ)] / Е. Зільберман // Деснянська правда. – 1998. – 28 лип.(№ 119). – С. 1.

2223.***Зільберман Е.** Ніжин – Гродно : мости братерства : [у Ніжині відбулися Карські читання, у Гродно (Білорусь) – міжнар. наук. конф. на тему «Словоутворення в слов'янських мовах за участі ніжинських науковців»] / Е. Зільберман // Демократична Україна. – 1998. – 3 верес.

11.12. Студентство

2224. **Пархітько О.** Гуртожитки педінституту не готові до зими / О. Пархітько, І. Сава // Радянський Ніжин. – 1946. – 15 листоп.(№ 141). – С. 2.

2225. **Ріпка Г.** В дні Міжнародного тижня студентів : [позааудиторне життя студентства] / Г. Ріпка // Там само. – 1952. – 16 листоп.(№ 137). – С. 4.

2226. **Ревтюх Г.** В педагогічному інституті : [добірка матеріалів про студ. життя] / Г. Ревтюх // Там само. – 1955. – 10 квіт.(№ 43). – С. 4.

2227. **Іванов К.** Своїми руками : [студенти будують майстерню] / К. Іванов // Там само. – 1957. – 2 жовт.(№ 117). – С. 4.

2228. **Іванов Ф.** Весною в педінституті : [хроніка студ. життя] / Ф. Іванов // Радянський Ніжин. – 1958. – 1 трав.(№ 53). – С. 4.

2229. **Костенко І.** Все це зроблено руками студентів : [відбудова та благоустрій території інституту після війни і в 1950-ті роки] / І. Костенко // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт.(№ 40). – С. 4.

2230. **Гнатюк В.** Наш форум : [8-го березня відбувся студ. форум, присвяч. професії вчителя] / В. Гнатюк // Там само. – 1961. – 15 квіт.(№ 45). – С. 4.

2231. **Василенко П.** Інститут – нам зоря провідна / П. Василенко // Там само. – 1962. – 17 листоп.(№ 138). – С. 4. – (До Міжнар. дня студента).

2232. **Коваленко Л.** Горить в дев'ятнадцятій вогник. Дума про товаришів / Л. Коваленко // Під прапором Леніна. – 1964. – 11 груд.(№ 148). – С. 3, 4.

2233. **Безпалий О.** Крокує молодість студентська : [репортаж про студ. життя] / О. Безпалий, К. Миліч // Там само. – 1966. – 15 жовт.(№ 163). – С. 4.

2234. **Наддеснянський М.** Прощай, палаткове містечко : [відпочинок в студ. таборі «Десна»] / М. Наддеснянський // Там само. – 23 лип.(№ 116). – С. 4.

2235. **Орап Л.** Посвячення в студенти : [урочисте посвячення першокурсників] / Л. Орап // Там само. – 1966. – 22 жовт.(№ 167). – С. 3.

2236. ***Письменники** у студентів (Ю. Збанацький, В. Козаченко, С. Олійник у НДПІ) // Радянська Україна. – 1966. – 2 грудня.

2237. **В аудиторії, в саду, в полі** : [в осінню пору студенти НДПІ допомагають колгоспникам] // Під прапором Леніна. – 1967. – 30 верес. (№ 155). – С. 3.

2238. **Кривошеєв В.** В студентському містечку : [студ. гуртожитки] / В. Кривошеєв // Деснянська правда. – 1967. – 12 берез.(№ 51). – С. 4.

2239. **Наддеснянський М.** Радість пошуку : [лірична зарисовка про студентку Наташу Карпенко] / М. Наддеснянський // Під прапором Леніна. – 1967. – 1 верес.(№ 138). – С. 4.

2240. **Інютін В.** Березнева провесінь : [будні студ. життя] / В. Інютін // Комсомольський гарт. – 1968. – 28 берез.(№ 38). – С. 4.

2241. **Кончар К.** Перша сесія / К. Кончар // Під прапором Леніна. – 1968. – 3 січ.(№ 2). – С. 3.

2242. **Коцюбинська О.** Будьмо інтелігентами! : [з виступу студентки НДПІ Ольги Коцюбинської на обл. зльоті студентів] / О. Коцюбинська // Комсомольський гарт. – 1968. – 13 лют.(№ 19). – С. 3.

2243. **Назаренко Г.** Кафедра на громадських засадах : [разом з каф. педагогіки студенти створили студ. каф. піонерської роботи] / Г. Назаренко // Там само. – 1968. – 22 жовт.(№ 165). – С. 3.

2244. **Одинець О.** Широким кроком : [урочистості в студ. групах, присвяч. 50-річчю ВЛКСМ] / О. Одинець // Під прапором Леніна. – 1968. – 22 жовт. (№ 165). – С. 3.

2245. **Потупко Г.** Перемогли четвертокурсники : [змагання на кращу академ. групу] / Г. Потупко // Там само.

2246. **Фесенко П.** Радість на всіх одна... : [напередодні святкування 50-річного ювілею ЛКСМ студ. кол. педінституту нагороджено Пам'ятним прапором обкому ЛКСМУ] / П. Фесенко // Там само. – 7 листоп.(№ 175). – С. 4.

2247. **Одинець О.** Неспокій і ще раз неспокій : [стаття секр. комітету комсомолу НДПІ] / О. Одинець // Комсомольський гарт. – 1969. – 14 квіт.(№ 69). – С. 3.

2248. **Петренко Г.** На хвилі останнього дзвоника : [планами на майбутнє діляться випускники] / Г. Петренко // Комсомольський гарт. – 1969. – 14 квіт. (№ 69). – С. 3.

2249. **Голуб Л.** У студентському гуртожитку / Л. Голуб // Під прапором Леніна. – 1970. – 25 груд.(№ 204). – С. 4.

2250. **Кириченко Г.** Вирує студентське життя / Г. Кириченко // Там само. – 4 груд.(№ 192). – С. 4.

2251. ***Крила.** Студентська сторінка. Своїми здобутками і успіхами, турботами буднів і свят діляться студенти НДПІ // Комсомольський гарт. – 1970. – 20 січ.(№ 8). – С. 3.

2252. **Рубанський Г.** Замітки першокурсника / Г. Рубанський // Під прапором Леніна. – 1970. – 26 трав.(№ 82). – С. 4.

2253. **Солова В.** Супутник педагога : [участь студентів у суспільнокорисній праці] / В. Солова, О. Ковальчук // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес.(№ 72). – С. 2.

2254. **Стожок О.** На повірці – активність кожного : [стаття секр. ком. комсомолу НДПІ] / В. Стожок // Комсомольський гарт. – 1970.– 20 січ.(№ 8). – С. 3.

2255. **Лавський О.** Життя студентське / О. Лавський // Під прапором Леніна. – 1971. – 29 жовт.(№ 172). – С. 4.

2256. **Струтинський В.** Студентські будні / В. Струтинський // Там само. – 1 трав.(№ 69). – С. 4.

2257. **Верза І.** Я не був у Ніжині, я не забуду Ніжин... : [щира вдячність викладачам НДПІ від важкохворого, прикутого до ліжка студента, який зумів одержати диплом про закінчення вузу] / І. Верза // Там само. – 1972. – 2 серп. (№ 121). – С. 3.

2258. ***Климович Н.** Спасибі вам, друзі-студенти! : [вечір, присвяч. Узбецькій і Казахській РСР в 10-а класі Олешнянської с/ш Ріпкінського р-ну] / Н. Климович // Комсомольський гарт. – 1972. – 28 груд.(№ 155). – С. 4.

2259. **Наш вуз** навек благословен... : [інтерв'ю у першокурсників НДПІ брав О. Нестеренко] // Під прапором Леніна. – 1972. – 21 жовт.(№ 167). – С. 4.

2260. **Студентська сторінка** : [добірка матеріалів] // Там само.

2261. ***Чи важко** бути іменним стипендіатом? : [розмова з іменними стипендіатами О. Ковальчуком, В. Ковшунюм, Г. Коцерубою, В. Яковцем, В. Синявською] // Комсомольський гарт. – 1972. – 26 лют.(№ 25). – С. 3.

2262. **Солова В.** Після студентських жнив : [стаття секр. комсомольської орг. НДПІ] / В. Солова // Там само. – 21 лют.(№ 30). – С. 2.

2263. **Єрмова Л.** Студентське літо : [студенти Ніжина і Глухова відпочивали в спорт.-оздоровч. таборі на Борзнянщині] / Л. Єрмова, С. Горбенко // Під прапором Леніна. – 1973. – 8 серп.(№ 124). – С. 4.

2264. **Солова В.** Подружили міцно : [перебування студ. Вітебського, Новозибківського та Чернігівського педінститутів в гостях у студ. НДПІ] / В. Солова // Деснянська правда. – 1973. – 18 верес.(№ 185). – С. 4.

2265. **Солова В.** Романтики з педагогічного : [бесіда з секр. комсомольської орг. НДПІ] // Під прапором Леніна. – 1973. – 1 верес. (№ 138). – С. 2.

2266. **Бойко Г.** Ходили ми походами : [про похід студ. НДПІ місцями революційної, бойової і трудової слави Черніг. обл.] / Г. Бойко // Комсомольський гарт. – 1974. – 27 лип.(№ 91). – С. 2.

2267. **Солова В.** Макарівці : [про роботу студентів НДПІ з «важкими дітьми»] / В. Солова // Там само. – 10 квіт.(№ 56). – С. 3.

2268. **Белкіна Н.** Життя моїх друзів-студентів : [стаття секр. комсомольської орг. НДПІ] / Н. Белкіна // Під прапором Леніна. – 1977.– 29 лип.(№ 121).– С. 3.

2269. **Шеремет В.** В одвіті за чужу долю. Розповідь про студентів-макаренківців та їх вихованців / В. Шеремет // Комсомольський гарт.– 1977.– 4 січ.(№ 2). – С. 3.

2270. **Матвієнко В.** Чому засмучений Сашко : [загін макаренківців займається вихованням так званих «важких» дітей] / В. Матвієнко // Під прапором Леніна.– 1979. – 7 квіт.(№ 56). – С. 4.

2271. **Романчук Л.** Стипендіати : [Тетяна Будьонна, Гоголівський стипендіат; Володимир Суховєєв, Ленінський стипендіат] / Л. Романчук // Там само. – 17 листоп.(№ 183). – С. 2.

2272. ***Козик Л.** І ось уже зовуть по батькові : [про черніг. і ніжин. студентів, ініціаторів руху «Всім курсом – у сільські школи»] / Л. Козик // Молодь України. – 1980. – 4 грудня.

2273. **Дідух Н.** Студентський літопис : [до 60-ліття створення комсомольського осередку НДПІ] / Н. Дідух // Комсомольський гарт. – 1981. – 24 груд.(№ 154).– С. 1.

2274. **Ковальчук О.** Студентський університет культури : [почав діяти з 1976 року. Ректор – О. В. Плашевська] / О. Ковальчук // Під прапором Леніна. – 1981. – 12 черв.(№ 93). – С. 3.

2275. **Остапенко Т.** Мудре і добре : [в гостях у студентів – ветеран ВВв, учасник битви під Москвою Я. Т. Лабутько] / Т. Остапенко // Там само. – 30 груд.(№ 208). – С. 2.

2276. **«Зорі вибухали, наче маки»** : [гості студентів – письменники і поети з Києва] // Там само. – 1985. – 18 груд.(№ 202). – С. 4.

2277. **Кушнір О.** Завітала агіткультбригада : [студ. НДПІ в селі Воловиця Борзнянського р-ну] / О. Кушнір // Під прапором Леніна. – 1986. – 14 берез. (№ 44). – С. 4.

2278. **Нещерет А.** На запрошення друзів : [студенти НДПІ в гостях у студентів Ів.-Франківського педінституту ім. Стефаніка] / А. Нещерет // Там само. – 1990. – 17 листоп.(№ 183). – С. 3.

2279. **Стружук С.** Як нам бути? : [студ.-випускники рос. від. іст.-філол. фак. не мають шансів працювати за спеціальністю] / С. Стружук // *Alma mater.* – 1992. – № 1, жовтень. – С. 1.

2280. **Дбаймо** про побут самі : [рейдова бригада ознайомила з побутовими умовами життя в студ. гуртожитках] // *Там само.* – 1994. – № 7, липень. – С. 2.

2281. **І в сесію** вам буде весело. : [корисні поради студентам молодших курсів від четвертокурсників природ.-геогр. фак.] // *Там само.* – 1995. – № 2, лютий. – С. 1.

2282. **Астаф'єв А.** Створено філію : [в НДПІ відбулися установчі збори міськ. філії Укр. студ. спілки (УСС), ініціатором створення якої стала група викл. та студ. вузу] / А. Астаф'єв // *Там само.* – 1996. – № 3, березень. – С. 1.

2283. **Контрфорс** «Сторінка для молоді» : [гумористична добірка матеріалів про студ. життя НДПІ] // *Вісті.* – 1996. – 13 груд.(№ 50). – С. 5.

2284. **Король О.** Як живеться студентській сім'ї / О. Король // *Там само.* – 1997. – 14 листоп.(№ 46). – С. 4.

2285. **Цимбал М.** [звітна конф. студ. ради інституту] / М. Цимбал // *Alma mater.* – 1997. – № 9, листопад. – С. 2.

2286. ***Куліч Г.** Випробування почуттів : [розповідь про стипендіатку ВР, студ. V курсу фак. інозем. мов Олену Пелеку] / Г. Куліч // *Ніжин. вісник.* – 1998. – 2 груд.(№ 94). – С. 3.

2287. **Приходько М.** [Вітання з нагоди Дня студентства від міськ. голови] / М. Приходько // *Alma mater.* – 1998. – № 9, листопад. – С. 1.

2288. **Студентська** звітно-виборча : [звіт голови студ. профкому Ю. Кириченка] // *Там само.* – № 10, грудень 1998 – січень 1999. – С. 1.

11.12.1. Наукові студентські гуртки

2289. **Андрієнко Г.** Наукові гуртки інституту / Г. Андрієнко // *Радянський Ніжин.* – 1950. – 29 берез.(№ 39). – С. 1.

2290. **Гассовський Г.** Про роботу наукових студентських гуртків / Г. Гассовський // *Там само.* – 1952. – 17 верес.(№ 112). – С. 4.

2291. **Громовий П.** Майстерність перекладачів : [організовано гурток худож. перекладу. Керівник – викл. нім. мови Б. К. Савченко] / П. Громовий // *Під прапором Леніна.* – 1967. – 20 груд.(№ 198). – С. 4.

2292. **Дем'янюк М.** Гурток психології : [під кер. канд. пед. наук, доц. Г. І. Аржанової] / М. Дем'янюк // *Там само.* – 1970. – 9 груд.(№ 195). – С. 4.

2293. **Власенко В.** Наш історичний : [про роботу іст. гуртка під кер. І. П. Костенка] / В. Власенко // *Там само.* – 1971. – 24 лют. (№ 31). – С. 4.

11.12.2. Багатонаціональний склад ніжинського студентства

2294. **Щербонос В.** Сонце світить усім / В. Щербонос // *Під прапором Леніна.* – 1964. – 5 груд.(№ 194). – С. 3.

2295. **Кужільний І.** Подарунок узбецьких друзів : [вечір дружби і знайомства з культурою і мистецтвом свого народу влаштували студенти з Узбекистану] / І. Кужільний // Там само. – 1968. – 12 квіт.(№ 58). – С. 4.

2296. **Хакімов Т.** Вірні друзі : [про своє життя в Ніжині розповідає студент із Самаркандської області] / Т. Хакімов // Деснянська правда. – 1969. – 30 лип. (№ 147). – С. 2.

2297. ***Щербанос В.** Молодістю здружені : [інтернаціональне весілля в студ. гуртожитку (українець Міша Марченко і узбечка Майя Вахобова)] / В. Щербанос // Комсомольський гарт. – 1970. – 15 верес.(№ 110). – С. 3.

2298. **Струтинський В.** Повінь щирості : [вечір дружби, присвяч. Узбецькій РСР і концерт силами узбецьких студентів] / В. Струтинський // Під прапором Леніна. – 1971. – 31 берез.(№ 50). – С. 3.

2299. **Гайсин Р.** Нам добре разом : [про студентів різних національностей, що навчаються в НДПІ] / Р. Гайсин // Деснянська правда. – 1971. – 24 жовт. (№ 207). – С. 4.

2300. **[Матеріали** про життя багатонаціональної сім'ї ніжинських студентів] // Під прапором Леніна. – 1971. – 5 жовт.(№ 158). – С. 3.

2301. **Дружба народів** – це Леніна клич : [сторінка присвячена інтернац. складу ніжин. студентства] // Там само. – 1972.– 22 берез. (№ 47). – С. 3.

2302. **Мельник А.** Чотири поверхи світла : [студ. життя в гуртожитку № 1] / А. Мельник // Комсомольський гарт. – 1972. – 30 листоп. (№ 143). – С. 4.

2303. **Маматкулов Е.** Щасливої дороги вам, студенти! : [юнаки і дівчата з Узбекистану здобувають освіту в НДПІ] / Е. Маматкулов // Під прапором Леніна. – 1973. – 26 січ.(№ 15). – С. 4.

2304. **Дар А.** «У мене все гаразд» : [в Ніжинському педагогічному навчаються студенти з Казахстану] / А. Дар // Там само. – 197 – 5 груд.(№ 194). – С. 3.

2305. **Солова В.** Відзначили ювілей : [комплекс заходів з відзначення тижня Казахстану] / В. Солова // Деснянська правда. – 1981. – 22 груд.(№ 245). – С. 2.

2306. **Мацько М.** У дружній сім'ї : [багатонаціональний склад студентства НДПІ] / М. Мацько // Комсомольський гарт. – 1982. – 7 груд.(№ 146). – С. 3.

11.12.3. Третій трудовий семестр. Студентські будагони. Праця на цілинних землях Кустанаю (Казахстан)

2307. **Колосов М.** Руками юних. Семестр студентський трудовий : [студ. НДПІ вирішили місяць попрацювати на різних об'єктах міста] / М. Колосов // Під прапором Леніна. – 1967. – 15 лип.(№ 111). – С. 3.

2308. **Красноколядинець Б.** З поверненням, цілинники! : [два місяці студ. будагін «Мир» працював у радгоспі «Узункольський»(Кустанай)] / Б. Красноколядинець // Там само. – 8 верес.(№ 142). – С. 3.

2309. **Наддеснянський М.** На світанку вирушали в путь-дорогу... : [репортаж про проводи студентів на цілинні землі в Кустанай] / М. Наддеснянський // Там само. – 7 лип.(№ 106). – С. 3.

2310. **Кашпур Н.** Нас кличе цілина : [під таким гаслом проходили в інституті перші збори бажаючих спробувати себе в Кустанай] / Н. Кашпур // Там само. – 1968. – 12 квіт.(№ 58). – С. 3.

2311. **Кончар К.** Їх зустрічали квітами : [ніжин. студ. на кустанайських цілинних землях] / К. Кончар // Під прапором Леніна.– 1968. – 30 серп.(№ 135). – С. 3.

2312. ***Кужільний І.** У студентів є своя планета : [вечір-звіт студентів-цілинників про двомісячний третій семестр в Кустанайській області] / І. Кужільний // Комсомольський гарт. – 1968. – 23 листоп.(№ 183). – С. 2.

2313. **Фесенко П.** Студент – не білоручка : [третій трудовий семестр] / П. Фесенко // Під прапором Леніна. – 1968. – 22 жовт.(№ 165). – С. 3.

2314. ***Полегенько А.** Трудовий семестр на відмінно! : [в літньому трудовому семестрі брало участь 8 будзагонів, сформованих в НДПІ] / А. Полегенько // Комсомольський гарт. – 1969. – 29 черв. (№ 102). – С. 1.

2315. **Портянко Л.** Студент будує дім : [третій трудовий семестр студ. будзагону] / Л. Портянко // Деснянська правда. – 1969.– 30 лип.(№ 147).– С. 2.

2316. **Приходько М.** Третій семестр : [студ. будзагони НДПІ прямують на схід] / М. Приходько, комісар студ. будзагону «Десна-70» // Під прапором Леніна.– 1970.– 27 черв.(№ 101). – С. 2.

2317. **Зеленько Н.** Трудовий семестр студентства : [про добрі справи студ. будзагону «Мир»] / Н. Зеленько // Там само. – 1971.– 29 трав.(№ 83). – С. 4.

2318. **Горбенко С.** Турботи студентського будівельного : [студ. будзагін «Бригантина-73» на новобудовах Новоziбкова] / С. Горбенко // Там само. – 1973. – 7 серп.(№ 123). – С. 4.

2319. ***Горох В.** Коли праця – задоволення : [про роботу студ. будзагону «Дружба-73»] / В. Горох // Комсомольський гарт. – 1973. – 2 жовт.(№ 116). – С. 3.

2320. **Перепадя О.** Бригантинівці одержали «відмінно» / О. Перепадя, О. Горбенко // Під прапором Леніна. – 1973. – 30 жовт.(№ 171). – С. 4.

2321. ***Шаповаленко Т.** Будує планету, будує себе : [про будзагін «Мир-73» НДПІ] / Т. Шаповаленко // Комсомольський гарт. – 1973. – 18 верес. (№ 110). – С. 3.

2322. **Довгань А.** Незабутнє літо : [трудова літо студ. будзагону «Вікторія-75»] / А. Довгань // Під прапором Леніна. – 1975. – 15 серп.(№ 131). – С. 4.

2323. **Божок М.** Відгомін студентського літа : [спогади про трудове літо в студ. будзагоні] / М. Божок // Під прапором Леніна. – 1979. – 19 груд. (№ 202). – С. 4.

2324. **Дідух Н.** «Мрія», «Витязь» та інші : [студ. будзагони НДПІ (а їх 12) успішно трудилися літом у різних галузях нар.госп-ва] / Н. Дідух // Там само. – 1981. – 19 груд.(№ 202). – С. 4.

2325. **Пінчук Т.** ... На діла хороші : [третій трудовий семестр] / Т. Пінчук // Радянська освіта. – 1981. – 8 лип.(№ 34). – С. 2.

2326. **Будуть** заздрити нащадки : [в Ніжині проходив заг. зліт студ. будзагонів півд. зони Черніг. обл.] // Під прапором Леніна. – 1982. – 14 серп.(№ 130). – С. 3.

2327. **Правило В.** І труд, і пісня : [підсумки зробленого студентами с.-г. загону «Юність»] / В. Правило // Комсомольський гарт. – 1982. – 17 серп.(№ 100).– С. 3.

2328. **Кудінов В.** Працювати як навчатись : [третій трудовий семестр] / В. Кудінов // Під прапором Леніна. – 1985. – 27 лип.(№ 120).– С. 3.

2329. **Онищенко Н.** Студзагін – це романтика? / Н. Онищенко // Там само.– 1989. – 3 січ.(№ 2). – С. 3.

11.12.4. Педагогічна практика

2330. **Пенский И. И.** Педагогическая практика студентов Нежинского Педагогического института по пионерской и комсомольской работе в школе / И. И. Пенский, Л. Н. Волкова // Известия АПН РСФСР. – 1955.– № 74. – С. 107–111.

2331. **Пінчук Т. Д.** Гарт високої марки : [педпрактика студентів IV курсу] / Т. Д. Пінчук // Радянська освіта. – 1964. – 4 січ.(№ 2). – С. 2.

2332. ***Кушніренко М.** Зміна починається о-пів на третю. Враження від педагогічної практики / М. Кушніренко // Під прапором Леніна. – 1966.– 29 жовтня.

2333. **Кушніренко М.** Уміння плюс ініціатива : [педпрактика студ. фіз.-мат. фак.] / М. Кушніренко // Там само. – 19 квіт.(№ 61). – С. 4.

2334. **Музь Г.** Педпрактика студентів / Г. Музь // Там само.– 1967.– 12 трав. (№ 74). – С. 4.

2335. **Ревтюх Г.** Студентська практика / Г. Ревтюх // Під прапором Леніна. – 1970. – 24 берез.(№ 46). – С. 3.

2336. **Красильник М.** Знайшли своє покликання : [студ.-практиканти з НДПІ в Носівській с/ш № 3] / М. Красильник // Там само. – 1971. – 30 жовт. (№ 173). – С. 4.

2337. **Соколов Б.** Студентська практика : [студ.-практиканти муз.-пед. фак. у Вертіївській с/ш] / Б. Соколов // Там само. – 1971.– 19 січ.(№ 10). – С. 4.

2338. **Горох В.** Перший урок, другий : [лист студентки НДПІ в редакцію газети з приводу статті «Педагогічна орієнтація майбутнього вчителя»] / В. Горох // Радянська освіта. – 1975. – 15 січ.(№ 5). – С. 2.

2339. **Гарбер Л.** Зв'язки підтримуються : [педпрактика студ. муз.-пед. фак. в школах міста] / Л. Гарбер // Під прапором Леніна. – 1975. – 19 квіт.(№ 64).– С. 4.

2340. **Педпрактика?** Педпрактика! Педпрактика... : [роздуми студентів з приводу] // Там само.– 12 груд.(№ 198). – С. 3.

2341. **Матвієнко В.** Дружба народилася в Ніжині : [педпрактика студ. казахської групи на батьківщині] / В. Матвієнко // Там само. – 1982.– 17 груд. (№ 200). – С. 3.

2342. **Коломієць О.** Виховну годину веде студентка : [педпрактика студентів III курсу філол. фак. (укр. від-ня)] / О. Коломієць // Там само. – 1985. – 16 квіт. (№ 63). – С. 2.

2343. **Даньшина Н.** Перша практика : [педпрактика студентів муз.-пед. фак.] / Н. Даньшина // Там само. – 1989. – 11 квіт.(№ 59). – С. 3.

2344. **Ніколаснко Л.** Невикорисані можливості чи байдужість? : [студ. педпрактика] / Л. Ніколаєнко // Alma mater. – 1995. – № 10, листопад. – С. 2.

2345. **Дяченко С.** Невже і справді так погано? : [літня педпрактика в дит. оздоровчому таборі «Кастель»] / С. Дяченко, С. Подгасць, Т. Прищепко // Там само. – №10. – №1-2 ; грудень-97 – січень-лютий-98. – С. 4.

11.13. Культурно-мистецьке дозвілля

2346. **Нікіфоров П.** Відкриття музичного лекторію : [26-27 листопада в клубі педінституту відбулося відкриття муз. лекторію Укр. держ. філармонії] / П. Нікіфоров // Радянський Ніжин. – 1950. – 3 груд.(№ 147). – С. 2.

2347. **Ріпка Г.** Літературний диспут : [за романом В. Панової «Ясний берег»] / Г. Ріпка // Там само. – 20 жовт.(№ 126). – С. 2.

2348. **Кінгзбурський М.** В клубі педінституту : [культмасова робота серед студентів] / М. Кінгзбурський // Там само. – 1952. – 24 жовт.(№ 128). – С. 4.

2349. **Мережко І.** Співає інститут / І. Мережко // Радянський Ніжин. – 1955. – 14 груд.(№ 49). – С. 4.

2350. **Вовк В.** Студентський хор : [виступ хору НДПІ під кер. В. М. Панаріна] / В. Вовк // Там само. – 1958. – 2 трав.(№ 57). – С. 4.

2351. **Карат А.** Весняне : [23 березня в ін.-ті відбувся вечір поезії] / А. Карат // Там само. – 1959. – 29 берез.(№ 39). – С. 3.

2352. **Скориков Ю.** Хор педінституту : [виступ великого змішаного хору під кер. В. Іконника] / Ю. Скориков // Радянський Ніжин. – 1959. – 14 черв.(№ 71). – С. 3.

2353. **Хом'яков В.** Співають ніжинські студенти : [акад. концерт великого зведеного хору НДПІ під кер. В. М. Іконника] / В. Хом'яков // Там само. – 1960. – 7 січ.(№ 3). – С. 3.

2354. **Гнатюк В.** Літературний диспут : [на III курсі рос. від-ня за романом Тендрякова «За бегущим днем»] / В. Гнатюк // Там само. – 1961. – 13 квіт. (№ 45). – С. 4.

2355. **Фаддеева И.** «Если запоет школа – запоет вся страна» : [про музичне життя НДПІ] / И. Фаддеева // Советская музыка. – 1961. – № 9. – С. 104–107.

2356. **Хом'яков В.** Творча зустріч : [концерт лауреата міжнар. конкурсів піаніста Ю. С. Айрапетяна у великому залі педінституту] / В. Хом'яков // Радянський Ніжин. – 1962. – 22 листоп.(№ 140). – С. 4.

2357. **Хом'яков В.** Арам Хачатурян у Ніжині : [творча зустріч композитора, нар. артиста СРСР, лауреата Ленінської і Державної премій із студ. і викл. НДПІ] / В. Хом'яков // Там само. – 29 груд.(№ 156). – С. 4.

2358. **Савченко Ю.** Виставка картин художника С. Ф. Шишка : [в картинній галереї НДПІ] / Ю. Савченко // Радянський Ніжин. – 1963. – 2 берез. (№ 27). – С. 4.

2359. **Батюта В.** Читацька конференція : [в НДПІ відбулася читацька конф. читачів журн.«Українська мова і література в школі»] / В. Батюта // Укр. мова і літ. в школі. – 1966. – № 2. – С. 96.

2360. **Будько Л.** По сонячному Узбекистану : [тематичний поєдинок-гра між студ. перших і других курсів рос. від-ня] / Л. Будько // Радянський Ніжин. – 1967. – 2 груд.(№ 189). – С. 4.
2361. **Джинджиристий М.** Звітують майбутні педагоги : [на фестивалі самодіяльного мистецтва УРСР відзначено хор НДПІ] / М. Джинджиристий // Нар. творчість та етнографія. – 1967. – № 3. – С. 77–79.
2362. **Наддеснянський М.** Перші сторінки літопису : [худож. самодіяльність першокурсників від-ня укр. мови та літ.] / М. Наддеснянський // Під прапором Леніна. – 1967. – 1 січ.(№ 1). – С. 4.
2363. **Іранич К.** Святкують нащадки Гоголя : [свято Дня НДПІ] / К. Іранич // Там само. – 1968. – 20 квіт.(№ 63). – С. 4.
2364. **Орап О.** Ми з третього російського : [як проводять дозвілля філологи] / О. Орап // Там само. – 5 трав.(№ 69). – С. 3.
2365. **Власенко В.** Переяславські враження : [екскурсія студ.-істориків НДПІ у Переяслав-Хмельницький] / В. Власенко, О. Коваленко // Там само. – 1970. – 21 жовт.(№ 167). – С. 4.
2366. **Кириченко Г.** Українські вечорниці : [із співами і танцями влаштували третьокурсники природн. фак.] / Г. Кириченко // Деснянська правда. – 1970. – 3 груд.(№ 255). – С. 4.
2367. **Кривошеев В.** Творча зустріч з Олесем Гончаром : [відбулася в МБК] / В. Кривошеев // Там само. – 24 берез.(№ 58). – С. 4.
2368. **Нестеренко О.** Світ очима митця : [виставка фоторобіт викл. та студ. НДПІ] / О. Нестеренко // Під прапором Леніна. – 1971. – 3 лют.(№ 19). – С. 4.
2369. **Каганов Ю.** Слухай, товаришу! Говорить «Молода гвардія» : [вечір пам'яті О. О. Фадєєва в актовому залі НДПІ] / Ю. Каганов // Там само. – 1972. – 12 січ.(№ 7). – С. 4.
2370. **Володимиров К.** Вони не з легенди : [вечір партизанської слави (по книзі Бориса Гусєва «За три години до світанку»)] / К. Володимиров // Під прапором Леніна. – 1973. – 25 трав.(№ 81). – С. 3.
2371. **Володимиров К.** Дорогами слави і перемоги : [вечір на філол.фак. по книзі Б. Гусєва «За три години до світанку»] / К. Володимиров // Деснянська правда. – 1973. – 27 трав. (№ 104). – С. 4.
2372. **Вітанова Н.** Пушкінська пісня : [літ. вечір, присвяч.150-річчю від дня народж. О. С. Пушкіна] / Н. Вітанова // Під прапором Леніна. – 1974. – 18 черв. (№ 93). – С. 3.
2373. **Горох В.** Побачення з Сухомлинським : [поїздка в Павлиш] / В. Горох // Там само. – 1975. – 11 черв.(№ 94). – С. 3.
2374. **Арзамасова Л.** Мелодії «Данко» : [студенти НДПІ брали участь в обл. конкурсі молодих викон. радянської пісні] / Л. Арзамасова // Комсомольський гарт. – 1976. – 26 жовт.(№ 129). – С. 4.
2375. **Недзвецький К.** Гості з Ніжина : [виступи хору НДПІ під керівництвом В. Колодія] / К. Недзвецький // Під прапором Леніна. – 1982. – (№ 81). – С. 4.

2376. ***Канівець В.** Люди землі, вбийте війну! : [«Урок мужності» в НДПІ] / В. Канівець, П. Ліпський // Там само. – 1983. – 19 жовт.(№ 166).

2377. **Буслинський М.** «Па» лебединої пари : [впродовж двох днів тривав респ. конкурс бального танцю в НДПІ] / М. Буслинський // Alma mater. – 1993. – № 6, червень. – С. 2.

2378. **Верес О.** З любов'ю до Тараса : [в рамках загальноукр. літ.-мистец. акції «Шлях до Тараса» Гогол. вуз відвідали відомі укр. письм.] / О. Верес // Там само. – С. 2.

2379. **Кавунник О.** Як зберегти нашу духовність? : [виступ студ. хору на концерті у Всіхсвятській церкві] / О. Кавунник // Там само. – № 11, грудень. – С. 1.

2380. **Свято** на все життя : [фоторепортаж з персон. виставки молоді худож., студ. IV курсу муз.-пед фак. Валентини Гарбовської] // Alma mater. – 1993. – № 11, грудень. – С. 2.

2381. **Безпалий О.** І символічний ключ від Країни Знань : [свято з нагоди посвячення першокурсників у студенти] / О. Безпалий // Вісті. – 1995. – 8 верес. (№ 34). – С. 3.

2382. **Верес О.** Чарівні кольори : [персон. виставка В. Гарбовської, присвяч. 1000-літтю Ніжина] / О. Верес // Alma mater. – 1995. – № 3, березень. – С. 1.

2383. **Верес О.** Торжество талантів : [свято нар. творч. на всіх фак. та в допом. підрозділах педінституту] / О. Верес // Вісті. – 1996. – 27 груд. (№ 52). – С. 7.

2384. **Сушко Б.** Шевченківський тиждень у Ніжині / Б. Сушко // Alma mater. – 1996. – № 4, квітень. – С. 2.

2385. **Кавунник О.** Аура творення : [мистецький потенціал Ніжина, зокрема НДПІ] / О. Кавунник // Укр. культура. – 1997. – № 6. – С. 22.

2386. **Плаушевська О.** Ніжин як центр художньої культури : [НДПІ як один з осередків культури міста] / О. Плаушевська // Ніжин. вісник. – 1997. – 15 січ. (№ 3). – С. 3.

2387. **Потапенко М. В.** Дозвілля студентів Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя у 1964–1985 рр. / М. В. Потапенко, М. В. Ломоносов // Література та культура Полісся : зб. наук. пр. – Ніжин, 2016. – Серія «Історичні науки», № 5. – С. 98–107.

11.14. Спортивне життя вузу

2388. **Михальчук Г.** Фізкультурна робота в Ніжинському педінституті / Г. Михальчук // Радянський Ніжин. – 1950. – 19 квіт.(№ 49). – С. 2.

2389. **Коршунова В.** Фізкультурники педагогічного інституту / В. Коршунова // Там само. – 1953. – 23 жовт.(№ 127). – С. 4.

2390. **Жельов В.** Лижний перехід студентів Ніжинського педінституту Чернігів-Брянськ / В. Жельов // Там само. – 1954. – 17 лют.(№ 20). – С. 4.

2391. **Овсієнко К.** У спортсменів Ніжинського педінституту / К. Овсієнко // Там само. – 1957. – 22 груд.(№ 153). – С. 4.

2392. **Радчук П.** Друзі-молдавани : [зустріч спортсменів НДПІ зі спортсменами Тирасполя(Молдавія)] / П. Радчук // Під прапором Леніна. – 1966. – 2 лют. (№ 19). – С. 4.
2393. **Колосов М.** Вечір спортивної слави : [в міськ. спортзалі ДСТ «Спартак» відбувся святковий вечір, присвяч. 50-річному ювілею фізкультурно-масової роботи в НДПІ] / М. Колосов // Під прапором Леніна. – 1967. – 26 квіт.(№ 67). – С. 4.
2394. **Наддеснянський М.** Вітання – переможцям : [триває інститутська спартакіада] / М. Наддеснянський // Там само. – 4 берез. (№ 37). – С. 4.
2395. **Рудик М.** Лижний пробіг : [25-й традиційний лижний пробіг маршрутами Ніжинського, Борзнянського, Сосницького р-нів] / М. Рудик // Під прапором Леніна. – 1971. – 3 берез.(№ 35). – С. 3.
2396. **Струтинський В.** За еліксиром молодості : [спорт. життя студ. і викл. НДПІ] / В. Струтинський // Там само. – 1973. – 19 груд.(№ 199). – С. 4.
2397. **Горбенко С.** По селах Чернігівщини : [лижний агітпробіг викл. каф. фізвиховання і студ. НДПІ] / С. Горбенко // Там само. – 1974. – 12 лют.(№ 24). – С. 3.
2398. **Каганов Ю.** До кого приходять слава : [про майстра спорту СРСР, спринтера В. Ігнатенка, студ. НДПІ, вихованця тренера М. П. Гайдима] / Ю. Каганов // Там само. – 1977. – 23 верес.(№ 153). – С. 3.
2399. **Молодець, Володимире!** : [В. Ігнатенко – чемпіон універсіади (Софія, Болгарія), майстер спорту з легкої атлетики, канд. до олімпійської збірної Радянського Союзу, студ. НДПІ] // Деснянська правда. – 1977. – 26 серп. (№ 166). – С. 4.
2400. **Радченко Л.** Увага : Ігнатенко! / Л. Радченко // Україна. – 1978. – № 49. – С. 21.
2401. **Юрський К.** Спортивні зірки з Ніжина : [про Володимира Ігнатенка і Віталія Тищенко] / К. Юрський // Під прапором Леніна. – 1978. – 5 верес. (№ 142). – С. 3.
2402. **Ковалець Я.** На Олімпіаді стартує Тищенко : [з XXII Олімпійських ігор (Москва) передає спецкор] / Я. Ковалець // Комсомольський гарт. – 1980. – 2 серп.(№ 93). – С. 4.
2403. **Каганов Ю.** Ця нелегка легка атлетика : [про студ. НДПІ В. Ігнатенка і В. Тищенко, спортсменів міжнар. класу] / Ю. Каганов // Під прапором Леніна. – 1981. – 17 жовт.(№ 166). – С. 4.
2404. **Каганов Ю.** Школа Миколи Гайдима : [М. П. Гайдим – засл. тренер УРСР, зав. каф. фізкультури НДПІ] / Ю. Каганов // Під прапором Леніна. – 2 жовт.(№ 157). – С. 4.
2405. **Ведмеденко В.** Діє спортивний клуб / В. Ведмеденко // Там само. – 1984. – 12 черв.(№ 93). – С. 4.
2406. **Комендантенко Ю.** Сподіваємось на успіх : [команда волейболістів готується до змагань на кубок України] / Ю. Комендантенко // Alma mater. – 1992. – № 1, жовтень. – С. 2.
2407. **Будовська Г.** Важлива перемога : [матч з баскетболу між командами фак. інозем. мов та природн.-геогр.] // Там само. – 1993. – № 5, травень. – С. 2.

2408. **В'ялий М.** Вдалиий старт : [вперше у чемпіонаті України з ракетно-модельного спорту брала участь команда з НДПІ (Денис Приданников, В'ячеслав Бутенко, Андрій Плескач, студ. III курсу фіз.-мат фак.] / М. В'ялий // Там само. – 1993. – № 10, листопад. – С. 2.

Див. також № 57, 400, 415

XII. ВІДНОВЛЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНИХ РЕПРЕСІЙ (1940-ві –1980-ті роки) В НДПІ

2409. **1946-1952 рр.** Відновлення ідеологічних репресій у НДПІ // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 150.

2410. **Безпалій О.** Хто оновить праведність святу? / О. Безпалій // Alma mater. – 1992. – № 2, листопад. – С. 1, 2.

1960–1970-ті роки. Праця Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?». Утиски та переслідування доцентів НДПІ Л. Й. Коцюби, Г. Г. Аврахова, Д. С. Наливайка. Питання реабілітації їх доброго імені.

2411. **Безпалій О.** Хто реабілітує викладачів? : [події 60–70-х рр. ХХ ст. в педінституті у зв'язку з працею І. Дзюби] / О. Безпалій // Гарт. – 1992. – 27 листоп.(№ 48). – С. 4.

2412. **Сіроштан І.** Лицар долі (до 90-річчя від дня народж. І. К. Чаплі) / І. Сіроштан // Просвіта (НДПІ). – 1993. – № 5- 6. – С. 6.

Зокрема про переслідування і цькування, яких зазнав вчений у 1937–1939, 1962–1972 роках

2413. **Ростовська О.** Людина в опалі, або Роздуми на полях доносу : [доц. НДПІ Г. П. Васильківський під пильним оком КДБ (1950-ті роки)] / О. Ростовська // Прос віта (НДПІ). – 1994. – № 4-5. – С. 2-3.

2414. **Ємельянов В.** Зашморг : [1930–1940-ві рр. Арешти серед викл. і студ. Доля проф. М. П. Сайка] / В. Ємельянов // Вісті.– 1995.– 10 лют.(№ 5). – С. 4.

2415. **Ємельянов В. Н.** Политические репрессии в Нежинском педагогическом институте 1946–1952 годов / В. Н. Емельянов // До 100-річчя Ніжинського Історико-філологічного товариства : тези і матеріали конф. (25-27 трав. 1994). – Ніжин, 1995. – С. 64–68.

2416. ***Квіт С.** Мандри трактату : [про книгу Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?»] / С. Квіт // Шлях перемоги. – 1996.– № 43.

2417. **Ємельянов В.** Зона. Леся Коцюба. Два роки потому : [репресивні дії влади в 60–70-х роках ХХ ст. в НДПІ] / В. Ємельянов // Ніжинська панорама. – 2000. – 16 лют.(№ 1).– С. 6 ; 30 листоп.(№ 7). – С. 5.

2418. **Ємельянов В.** Донос : [1983 рік. «Справа» О. Я. Ростовського] / В. Ємельянов // Там само. – 2001. – 27 черв.(№ 4). – С. 6.

2419. **Ємельянов В.** Зона. Заговор «глухих» : [1975 рік. «Справа» ст. викл. каф. психології і педагогіки Івана Ісаєвича Стафєєва] / В. Ємельянов // Там само. – 30 берез.(№ 23). – С. 6.

2420. **Костенко І. П.** Слово про вчителя / І. П. Костенко // Суцвіття. Антологія прози літературної студії НДПІ. – Ніжин, 2003. – С. 35–39.

Драматична доля Олександра Дмитровича Королевича (Лесь Гомін). Працював у НДПІ в 1939–1957 роках.

2421. **Бондаренко Ж.** Діяльність Лесі Коцюби у ніжинському дисидентському гуртку кінця 1960 початку 1970-х років / Ж. Бондаренко // Ніжинці відомі й невідомі : особистісний фактор регіональної історії : матеріали II місьрайонної краєзн. наук.-практ. конф. (31 жовтня 2016). – Ніжин, 2016. – С. 107–112.

2422. **Онищенко Н.** Усіх захистила своїм серцем : [доля Лесі Йосипівни Коцюби] / Н. Онищенко // Деснянська правда. – 2016. – 29 верес. (№ 39). – С. 8.
Див. також № 3335

XIII. НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (НДПУ) ІМ. МИКОЛИ ГОГОЛЯ (1998–2004)

13.1. Загальні відомості

2423. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.
С. 223–265 : «*Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя*»

2424. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.
С. 236 –288 : «*Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя*» (1998 –2004)

2425. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.
С. 361–388 : «*Педагогічний університет імені Миколи Гоголя*»(1998–2004)

13.2. Новий статус Ніжинської вищої школи

2426. **Україна.** Кабінет Міністрів. Про створення Ніжинського педагогічного університету : постанова Кабінету Міністрів від 4 вересня 1998 // Ніжин. вісник. – 1998. – 16 верес. (№ 72). – С. 1; Alma mater. – 1998. – № 7, вересень. – С. 1; *Гарт. – 1998. – 11 вересня. – С. 12.

2427. **1998 р.,** 4 вересня. НДПІ перетворено на Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя // Історія Ніжена мовою дат : довідкове видання. – Луцьк, 2004. – С. 167.

2428. **Кужільний І.** Білий лебедю мій... : [історія і сучасність. Матеріал підгот. з нагоди презентації нового статусу НВШ] / І. Кужільний // Черніг. вісник. – 1998. – 13 листоп. (№ 46). – С. 2.

2429. **Куліч Г.** В добру путь, наш Університете! : [відбулася презентація нового статусу НВШ] / Г. Куліч // Ніжин. вісник. – 1998. – 11 листоп. (№ 8). – С. 1.

2430. **Миколаєнко В.** Від Гімназії до університету : [НДПІ акредитовано за найвищим четвертим рівнем підгот. спец. і надано статус Педагогічного університету] / В. Миколаєнко // Деснянська правда. – 1998. – 14 лип. (№ 111). – С. 1.

2431. **Ніжин** – місто університетське : [рішенням держ. акредитаційної комісії України від 7 липня 1998 року Ніжинська вища школа відтепер буде функціонувати в статусі Ніжинського державного педагогічного університету імені М. В. Гоголя] : [інформація] // Вісті. – 1998. – 10 лип. (№ 28). – С. 1.

2432. ***Ніжинський** університет е! // Ніжин. вісник. – 1998. – 11 липня.

2433. **Романчук Л.** Labore et zelo. Нотатки з нагоди презентації Ніжинського державного педагогічного університету / Л. Романчук // Гарт. – 1998. – 13 листоп.(№ 46). – С. 1, 6.

2434. ***Рудик І.** Vivat, університете! Vivat, білий Лебедю! : [презентація НДПУ ім. Миколи Гоголя] / І. Рудик, В. Кичко // Вісті. – 1998. – 13 листоп. – С. 4, 5.

2435. ***Сапон В.** Vivat, університете! / В. Сапон // Деснянська правда. – 1998. – 11 листоп.(№ 179). – С. 1.

2436. **Терещенко І.** Хай живе університет! / І. Терещенко // Ніжин. вісник. – 1998. – 9 груд. (№ 96). – С. 3.

2437. **Університет** у Ніжині : [Ніжинський державний педагогічний інститут отримав статус Педагогічного університету] // Просвіта (НДПУ). – 1998. – 25 лип.(№ 30). – С. 1.

2438. **Яковець В. П.** Ніжинський педагогічний зі статусом університету : [бесіду з ректором НДПУ вів А. Друговейко] // Деснянська правда. – 1998. – 1 верес.

2439. ***Яковець В. П.** У Ніжині – університет : [розмову з ректором НДПУ вів С. Павленко] // Там само.– 5 верес.(№ 36).

13.3. Ректори

13.3.1. В. П. Яковець

2440. **Пінчук Т. Д.** А спокій тільки сниться... / Т. Д. Пінчук // Т. Д. Пінчук Мої чотири ректори. – Ніжин, 2000. – С. 33–42.

2441. **Яковець** Василь Павлович, ректор Ніжинського державного педагогічного університету // Київський літопис XXI століття. Визначні імена та підприємства України. – К., 2001. – С. 105.

2442. **Воробйова Р.** Талановитий керівник прекрасного вузу / Р. Воробйова // Alma mater. – 2004. – № 7, березень. – С. 2.– (За матеріалами журналу «Трибуна», 2003, №11-12).

2443. **Костенко І. П.** Слово про Василя Павловича : [ректору НДПУ, д-ру фіз.-мат. наук, проф. В. П. Яковцю присвоєно звання Заслуженого працівника освіти України] / І. П. Костенко // Alma mater. – 2003. – № 5-6, лютий. – С. 3.

2444. **Почесне** звання : [за вагомі досягнення у проф. діяльності ректору НДПУ В. П. Яковцю присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України»] // Деснянська правда. – 2003. – 22 лют.(№ 22). – С. 2.

13.4. Ювілеї Ніжинської вищої школи

13.4.1. 195 років від часу заснування і 180 років від часу відкриття

2445. **Астаф'єв О.** Викладачі та випускники Ніжинської вищої школи / О. Астаф'єв // Рідна школа. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 76–80.

Короткі біографічні відомості про викладачів та вихованців НВШ, котрі зробили вагомий внесок у розвиток української та світової культури

2446. **Астаф'єв О.** Українського цвіту – по всьому світу : [про визначних діячів культури зарубіжжя, уродженців Ніжина чи вихованців НВШ] // Рідна школа.– 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 41–44.

2447. **Безпалый О.** Українській Сорбоні – 195 : [урочисті збори з нагоди знаменної дати] / О. Безпалый // Вісті. – 2000.– 29 верес.(№ 39). – С. 4.

2448. **Забарний О.** Від абітурієнта до вчителя : [система навчання і виховання у НВШ] / О. Забарний // Рідна школа. – 2000.– № 8.– Спецвипуск. – С. 57–61.

2449. **Кремень В.** Вітальна телеграма колективу Ніжинського державного педагогічного університету ім. Миколи Гоголя з нагоди 195-річчя / В. Кремень // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 4 ; Освіта України. – 2000. – 27 верес.(№ 39). – С. 6.

2450. **Те саме** // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5. – С. 4 ; Література та культура Полісся. – Ніжин, 2000. – Вип. 14. – С. 4 ; Alma mater. –2000. – № 1, вересень. – С. 1.

2451. **Куліч Г.** З джерела прекрасного : [НДПУ святкує своє 195-річчя] / Г. Куліч // Ніжин. вісник. – 2000. – 27 верес.(№ 74). – С. 2.

2452. **Кучма Л. Д.** Вітальна телеграма колективу Ніжинського педагогічного університету ім. Миколи Гоголя з нагоди 195-річчя / Л. Д. Кучма // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 3 ; Освіта України. – 2000.– 27 верес. (№ 39). – С. 6.

2453. **Те саме** // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5. – С. 4 ; Література та культура Полісся. – 2000. – Вип. 14. – С. 3 ; Alma mater. – 2000. – № 1, вересень. – С. 1.

2454. **Морозов О.** Духовні традиції Ніжинської вищої школи / О. Морозов // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 33–35.

2455. **Онищенко Н.** «Рідна школа» – до ювілею університету : [серпневий спецвипуск журн. «Рідна школа» присвячено 195-річчю НВШ] / Н. Онищенко // Вісті. – 2000. – 22 верес.(№ 38). – С. 4.

2456. **Погляд** в історію. Хроніка подій із життя Ніжинської вищої школи // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 72–74.

2457. **Самойленко Г. В.** Європейські обрії університету : [міжнар. зв'язки впродовж 195 років існування] / Г. В. Самойленко // Освіта України. – 2000. – 27 верес.(№ 39). – С. 6–7.

2458. **Самойленко Г.** Ніжинська вища школа у зв'язках із зарубіжжям : [20-ті роки ХІХ ст.– 2000 рік] / Г. Самойленко // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 19–22.

2459. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа у зв'язках із зарубіжжям / Г. В. Самойленко // Сіверянський літопис. – 2000.– № 5(35). – С. 14–23.

2460. **Сапон В.** Мов золота книга юності : [195-річчя НВШ] / В. Сапон // Деснянська правда. – 2000. – 21 верес.(№ 108). – С. 3.

2461. **Свято**, яке відбулося : [урочисті збори з нагоди ювілею] // Alma mater. – 2000. – № 2, жовтень. – С. 1.

2462. **Супруненко М. І.** Розвиток фізико-математичної освіти у Ніжинській вищій школі : [1820–2000-ті роки] / М. І. Супруненко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т.– 2000.– С. 184–187.

2463. **Яковець В. П.** Збереження і розвиток наукових традицій Ніжинської вищої школи / В. П. Яковець // Там само. – С. 5–7.

2464. **Яковець В. П.** Ніжинський університет колись, можливо, стане на рівні Гарвардського чи Оксфордського : [інтерв'ю з ректором НДПУ / вела бесіду М. Білобородько] // Освіта України. – 2000. – 27 верес.(№ 139).– С. 6, 7.

2465. **Яковець В. П.** Педагогічний університет як модель вищого навчального закладу нового типу : [інтерв'ю з ректором НДПУ / розмову вів О. Сушко] // Alma mater. – 2000.– № 1, вересень. – С. 1, 2 ; Рідна школа.– 2000.– № 8.– С. 3–7 ; Сіверянський літопис. – 2000. – № 5. – С. 7–13.

2466. **Яковець В. П.** Про реалізацію комплексної цільової програми «Вчитель» у Ніжинському державному педагогічному університеті імені Миколи Гоголя : [доп. на засід. Президії АПН України] / В. П. Яковець // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2000. – Вип. 14. – С. 5–15.

2467. **Яковець В. П.** Усі дороги пролягають до університету : [інтерв'ю з ректором НДПУ / розмову вів Л. Горлач] // Урядовий кур'єр. – 2000. – 6 лип. (№ 121). – С. 10.

13.5. Прийом до вузу

2468. **Осадчук В.** Не май 500 друзів : [ситуація з набором студентів у вищих та середніх навч. закладах Чернігівщини, зокрема в НДПУ] / В. Осадчук // Гарт.– 1999. – 21 трав.(№ 21). – С. 13.

2469. **Блануца А.** Чому я обрав цей вуз? (Думка студента) / А. Блануца // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 32.

2470. **Никоненко П.** Якщо хочеш стати студентом... : [інформ. для вступників] / П. Никоненко // Деснянська правда. – 2001. – 30 серп. (№ 102).– С. 2.

2471. **Ландар Н.** Нашого полку прибуло : [інформує приймальна комісія] / Н. Ландар // Alma mater. – 2002. – № 1, вересень. – С. 1.

2472. **Витяг** з правил прийому до Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя // Там само. – 2003.– № 10, червень. – С. 2.

2473. **Довідник** для вступників до Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя на музичний факультет / упоряд. О. Я. Ростовський. – Ніжин : НДПУ, 2003. – 8 с.

2474. **Довідник** для вступників до Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя (природничо-географічний факультет) / упоряд. І. І. Кочерга. – Ніжин : НДПУ, 2003. – 28 с.

2475. **Довідник** для вступників до Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя (соціально-гуманітарний факультет) / упоряд. А. І. Конончук. – Ніжин : НДПУ, 2003.– 22 с.

2476. **Довідник** для вступників до Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя (факультет іноземних мов / упоряд. С. В. Тезікова. – Ніжин : НДПУ, 2003. – 16 с.

2477. **Довідник** для вступників на філологічний факультет Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя / упоряд. Г. В. Самойленко. – Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. – 23 с.

2478. **Довідник** для вступників до Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя (фізико-математичний факультет) : навч.-метод. посіб. / упоряд. В. О. Аніщенко, Н. П. Варущик, Ю. І. Карпенко. – Ніжин : НДПУ, 2003. – 88 с.

2479. **Історико-правознавчий факультет** : [інформ. для вступників] // Alma mater. – 2003. – № 10, червень. – С. 3.

2480. **Музичний факультет** : [інформація для вступників] // Там само.

2481. **Ніжинська вища школа – історія і сьогодення** : [розповідь про навч. заклад, презентація факультетів] // Там само. – С. 1–4

2482. **Ніжинський державний педагогічний оголошує прийом** : [перелік спеціальностей на денну та заочну форму навчання та вступні іспити] // Там само. – С. 1.

2483. **Природничо-географічний** : [інформ. для вступників] // Alma mater. – 2003. – № 10, червень. – С. 4.

2484. **Соціально-гуманітарний** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 4.

2485. **Факультет іноземних мов** : [інформ. для вступників] // Alma mater. – 2003. – № 10, червень. – С. 3.

2486. **Фізико-математичний** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 4.

2487. **Філологічний факультет** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 2.

2488. **Яковець В. П.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя : [інформ. для вступників] // У світі математики. – 2003. – Т. 9, № 23. – С. 39–40.

2489. **Приймальна комісія інформує** // Alma mater. – 2004. – № 1, вересень. – С. 3.

2490. **Яковець В. П.** Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя : [інформ. для вступників] / В. П. Яковець // Психологічна газета. – 2004. – № 24, грудень. – С. 11–12.

13.5.1. Підготовче відділення

2491. **Коваленко В.** До університету через підготовче відділення / В. Коваленко // Вісті. – 2000. – 8 верес.(№ 36). – С. 4.

2492. **Коваленко В.** Допрофесійна підготовка в педуніверситеті / В. Коваленко // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 69–70.

2493. **Никоненко П.** Labore et zelo! : [інформ. про навчання на підготовчому від-ні НДПУ] / П. Никоненко // Ніжин. вісник. – 2002. – 12 верес.(№ 71). – С. 3 ; Гарт. – 2002. – 30 серп.(№ 36). – С. 18.

2494. **Коваленко В.** До вищої освіти – через підготовче ідділення / В. Коваленко // Вісті. – 2003. – 31 жовт.(№ 44). – С. 5.

13.6. Окремі аспекти життя педуніверситету

2495. **Яковець В. П.** Шляхами співпраці : [перспективи співпраці університету з викон. владою міста / бесіду з ректором НДПУ вів О. Бородач] // Alma mater. – 1999. – № 3, листопад. – С. 1.

2496. **Яковець В. П.** «Цього року нам просто не заважали працювати» : [інтерв'ю у ректора НДПУ брав С. Нікольський] // Там само. – № 1, вересень. – С. 1 ; Сіверщина. – 1999. – 17 верес.(№ 38). – С. 3.

2497. **Яковець В. П.** «Відтепер усі дороги світу ведуть до Ніжина» : [інтерв'ю у ректора НДПУ брав І. Рудик] // Вісті. – 1999. – 16 лип.(№ 128). – С. 3.

2498. **Яковець В. П.** В добру путь, випускники! / В. П. Яковець // Alma mater. – 1999. – № 13, червень. – С. 1.

2499. **Ландар Н.** У новий навчальний – з оптимізмом і надією : [розпочався 179-й навч. рік у НВШ] / Н. Ландар // Там само. – № 1, вересень. – С. 1.

2500. **Москалець І.** Куди податися випускникові? : [проблема працевлаштування випускників] / І. Москалець // Там само. – № 10, листопад. – С. 1.

2501. **Яковець В. П.** «Цього року нам просто не заважали працювати» : [інтерв'ю у ректора НДПУ брав С. Нікольський] // Там само. – № 1, вересень. – С. 1 ; Сіверщина. – 1999. – 17 верес.(№ 38). – С. 3.

2502. **Яковець В. П.** Шляхами співпраці : [перспективи співпраці НДПУ з викон. владою міста / бесіду з ректором НДПУ вів О. Бородач] // Alma mater. – 1999. – № 3, листопад. – С. 1.

2503. **Аніщенко В. О.** Навчальний процес і комп'ютер : [створено математичну модель оптимального планування навч. процесу в НДПУ] / В. О. Аніщенко // Рідна школа. – 2000. – № 8. – С. 62– 63.

2504. **Желіба О.** Герб відбувся : [до проблеми розробки вузівського герба] / О. Желіба // Alma mater. – 2000. – № 6, лютий. – С. 2.

2505. **Ландар Н.** Виїзне засідання Президії АПН України : [проходило 10 жовт. у Гогол. корп. НДПУ] / Н. Ландар // Там само. – № 2, жовтень. – С. 1.

2506. **Лукашова Н.** Державна атестація : комплексний екзамен : [про методику проведення комплексного кваліфікаційного екзамену] / Н. Лукашова // Освіта України. – 2000. – 27 верес.(№ 39). – С. 7.

2507. **Михед П.** Зауваги до університетського герба / П. Михед // Alma mater. – 2000. – № 5, січень. – С. 2.

2508.***Яковець В. П.** Престиж учителя повинна підняти держава : [інтерв'ю з ректором НДПУ провів М. Кохан] // Черніг. вісник. – 2000. – 24 черв. – С. 2.

2509. **Яковець В. П.** Про реалізацію комплексної цільової програми «Вчитель» у Ніжинському державному педагогічному університеті імені Миколи Гоголя / В. П. Яковець // Література та культура Полісся. – 2000. – Вип. 14. – С. 5–15.

2510. **Вітаємо переможців!** : [вперше до Дня працівника освіти підведено підсумки проф. оглядів-конкурсів «Факультет року», «Кафедра року», «Краща академічна група»] // *Alma mater.* – 2001. – № 2–3, жовтень-листопад. – С. 1.

2511. **Дєєв О.** Зіркова п'ятірка / О. Дєєв // *Навчання сьогодні : інформ. вісник.* – 2001. – № 31, жовтень. Передрук : // *Alma mater.* – 2001. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 4.

НДПУ імені Миколи Гоголя у єдиному ряду з найстарішими і найсоліднішими університетами Києва, Харкова, Львова, Одеси є візитною карткою України

2512. **Конопацька О.** Зустріч з Героєм України : [Т. С. Прошкуратовою, засл. учителем України, вчителем почат. класів Драбівської с/ш на Черкащині] / О. Конопацька // *Alma mater.* – 2001. – № 4, грудень. – С. 1.

2513. **Сесія в цифрах** : [результати зимової сесії на всіх факультетах та фахових кафедрах] // Там само. – № 5, січень. – С. 1.

2514. **Яковець В. П.** : [інтерв'ю з ректором НДПУ, проф. В. П. Яковцем, делегатом II Всеукр. з'їзду працівників освіти підгот. і провела Н. Ландар] // Там само. – 2001. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 2.

2515. **Яковець В. П.** Ми всі в боргу перед вчителем... : [інтерв'ю з ректором НДПУ. Розмову вів Л. Бородач] // Там само. – № 5-6, лютий-березень. – С. 1.

2516. **Аура** просветительства (Нежинский государственный педагогический университет имени Гоголя) // *Навчання сьогодні.* – 2002. – № 5(92). – С. 16–17.

2517. ***Баранков О.** Ніжинський державний педагогічний університет : громадянська освіта в центрі уваги / О. Баранков // *Інформ. бюл. Ін-ту громад. освіти в Україні НАУКМА.* – 2002. – № 9, липень. – С. 1.

2518. **Гаврик В.** Іван Драч – гість нашого вузу : [15 листопада відбулася зустріч з поетом в актовому залі Гогол. корпусу] / В. Гаврик // *Alma mater.* – 2002. – № 2, жовтень-листопад. – С. 4.

2519. **Конопацька О.** У суцвітті свята : [урочистий мітинг, присвяч. Дню знань] / О. Конопацька // Там само. – № 1, вересень. – С. 1.

2520. **Михед П.** Що таке престиж вузу (версія відповіді) / П. Михед // *Вісті.* – 2002. – 20 груд.(№ 51). – С. 4.

2521. **Снісар Л.** Феномен любові : [зустріч з Нілою Підласою, директором Київ. літ.-мемор. музею М. Рильського] / Л. Снісар // Там само. – 25 січ.(№ 4). – С. 11.

2522. **Яковець В. П.** : [виступ на засід. колегії МОН ректора НДПУ імені Миколи Гоголя] // *Освіта.* – 2002. – 28 серп.(№ 42). – С. 3.

2523. **Винник Т.** Фізика стала для мене хлібом, а література життям : [зустріч із випускницею НДПІ 1962 року поетесою Віолетою Дворецькою] / Т. Винник // *Alma mater.* – 2003. – № 5-6, лютий. – С. 5.

2524. **[Керівники проектів – про результати діяльності]** // *Освіта України.* – 2003. – 16 трав.(№ 35). – С. 4–7.

1. *Проект «Впровадження нових освітніх інформаційних технологій» (кер. – канд. фіз.-мат. наук, доц., зав. каф. приклад. математики В. Кладиного)*

2. Проект «Вдосконалення змісту і методики початку математичних дисциплін у педагогічному університеті» (кер. – д-р фіз.-мат. наук, проф., зав. каф. вищої математики В. П. Яковець)

3. Проект «Регіональний центр педагогічної майстерності у Ніжинському державному педагогічному університеті» (кер. – канд. пед. наук, доц. Н. Пухтіна)

4. Проект «Навчально-методичний комплекс «Вікова психологія» (кер. – канд. психол. наук, доц., зав. каф. психології М. Папуча)

5. Проект «Демократична освіта – ХХІ століття» (кер. – канд. іст. наук, доц. каф. всесвіт. історії Л. Мицик)

6. Проект «Запровадження новітніх методів дослідження української літератури та прогресивних методів її викладання в педагогічному університеті» (кер. – д-р філол. наук, проф., зав. каф. укр. літ. О. Ковальчук)

7. Проект «Художня культура України в школі» (кер. – д-р філол. наук, проф., зав. каф. світової культури Г. Самойленко)

8. Проект «Центр порівняльних педагогічних досліджень та міжнародного співробітництва» (кер. – канд. пед. наук, доц., дек. фак. інозем. мов С. Тезікова)

2525. **Кичко В.** Фізик у полоні лірики : [зустріч з В. Дворецькою] / В. Кичко // Вісті. – 2003. – 28 лют.(№ 9). – С. 5.

2526. **Максименко Г.** Обери свій шлях, і хай вдалим буде твій вибір! : [НДПУ на виставці «Освіта та кар'єра-2003» в Українському Домі на Хрещатику] / Г. Максименко // Alma mater. – 2003. – № 8, квітень. – С. 2.

2527. **Максименко Г.** Сучасні знання – сучасні дії : [НДПУ – учасник спец. виставки «Освіта та кар'єра –2003» (13-15 листоп., Палац мистецтв «Український Дім»(Київ)] / Г. Максименко // Alma mater. – 2003. – № 3, листопад. – С. 1.

2528. «**Яких** батьків діти?» : [Михайло Горинь (нар.депутат, вчений, публіцист), Петро Кононенко (академік, очільник Ін-ту українознавства), Михайло Свінцицький (голов. ред. телерадіопрограми «Ми – українці») – гості НДПУ ім. Миколи Гоголя] // Там само. – С. 2.

2529. **Яковець В. П.** Впевнено крокуємо вперед : [інтерв'ю з ректором НДПУ провів В. Кичко] // Вісті. – 2003. – 3 січ.(№ 1). – С. 2.

2530. **Яковець В. П.** Найбільша радість – бачити вдячність людей : [інтерв'ю з ректором НДПУ. Бесіду вів В. Сапон] // Alma mater. – 2002.– № 3, грудень. – С. 1, 2 ; Деснянська правда. – 2003. – 3 січ.(№ 1). – С. 3.

2531. **Ніжинський педагогічний університет** : модернізація системи підготовки учителя : [розмову з ректором НДПУ вів О. Забарний] // Освіта України. – 2003. – 16 трав.(№ 35). – С. 1, 3, 4.

2532. **Полулях В.** Як проводиться оплата праці та часу відпустки за сумісництвом? : [консультує юрист університету] / В. Полулях // Alma mater.– 2004.– № 7, березень. – С. 3.

2533. **Яковець В. П.** Мистецтво самопрезентації / В. П. Яковець // Психологічна газета. – 2004. – № 8, квітень. – С. 29.

13.6.1. Вчена рада інформус

2534. **Ландар Н.** Вчена рада інформус : [на порядку денному – питання орг. самостійної навч. роботи студентів, підгот. та видання навч. та навч.-метод. літ. тощо] / Н. Ландар // Alma mater. – 2000. – № 8, квітень.– С. 2.

2535. **Вісті** з Вченої ради : [про підсумки діяльн. кол. ун-ту за 2000–2001 роки та завдання на новий навч. рік] // Там само. – 2001.– № 1, вересень. – С. 2.

2536. **Вісті** з Вченої ради : [про студ.самоврядування та фін.-госп. діяльність ун-ту] // Там само. – 2003.–№ 5- 6, лютий. – С. 2.

2537. **Яковець В. П.** У майбутнє – з оптимізмом і надією... : [виклад основних тез доп. ректора ун-ту «Про підсумки діяльності колективу університету в 2003– 2004 навч. році» 31 серп. 2004 р. на розшир. засід. Вченої ради ун-ту / підгот. Н. Ландар] // Там само. – 2004. – № 1, вересень. – С. 1.

13.6.2. Конференції трудового колективу

2538. **Конференція** трудового колективу : [в доповіді ректора НДПУ акцентовано увагу на пробл. виховання сучасного вчителя] // Alma mater. – 1999.– № 1, вересень. – С. 1.

2539. **Звітується** ректор : [підсумки за 1999 рік, перспективи на 2000] // Там само. – 2000. – № 5, січень. – С. 1, 2.

2540. **Яковець В. П.** Підсумки діяльності колективу Ніжинського державного педагогічного університету ім. М. В. Гоголя в 2001 р. : [доп. на конф. трудового кол. 5 лют.2002 року] / В. П. Яковець. – Ніжин, 2002. – 26 с.

2541. **Конференція** трудового колективу : [підбиття підсумків роботи за 2002 рік] // Alma mater. – 2003. – № 5- 6, лютий. – С. 1, 2.

13.7. Наукове життя педуніверситету

2542. **Матеріали** до звіту про наукову роботу та міжнародну діяльність Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя за 2000. – Ніжин, 2001. – 30 с.
за 2001. – Ніжин, 2002. – 38 с.
за 2002. – Ніжин, 2003. – 42 с.
за 2003. – Ніжин, 2004. – 45 с.

2543. **Белая А.** Конференция в Нежине : [9-10 жовтня 2001 року в НДПУ проходила міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми викладання і вивчення російської мови в школі та вузі на сучасному етапі»] / А. Белая // Alma mater. – 2001.–№ 2-3, жовтень-листопад. – С. 3 ; Ніжин. вісник. – 2001.– 8 груд.(№ 93). – С. 2 ; Рус. яз. и лит.(Минск). – 2002.– № 1(34).–С. 126–128.

2544. **Вітаємо** переможців : [визначено переможців на Премію Вченої ради університету серед викладачів] // Alma mater. – 2001. – № 5, січень. – С. 1.

2545. ***Киричок Г.** Із наукового семінару студентів-філологів. (Тема – «Роман Володимира Винниченка «Записки Кирпатого Мефістофеля») / Г. Киричок // Alma mater. – 2001.– № 9. – С. 5.

2546. **Мово моя**, калинова...: [в березні відбулася наук.-практ. конф. «Українська мова в сучасному світі : проблеми функціонування», присвяч.187-й річниці від дня народж. Т. Г. Шевченка] // Там само.– № 8, квітень. – С. 2.

2547. **Стипендіат** Кабінету Міністрів України : [канд. філол. наук, доценту каф. укр. літ. Хархун Валентині Петрівні присуджено стипендію Кабінету Міністрів України] // Там само. – № 5, січень. – С. 2.

2548. **Коваленко Є.** Українсько-польська науково-педагогічна конференція (Ніжин, 1998) : [ініційована НДПУ та Університетом ім. Марії Склодовської-Кюрі (Люблін, Польща)] / Є. Коваленко // *Поляки в Ніжині* : зб. ст. і матеріалів. – К., 2002. – Вип. 1. – С. 45–49.

2549. **Желіба О.** Громадянська освіта – питання актуальне : [укр. наук.-метод. конф. «Громадянська освіта в Україні : досвід, пошуки, перспективи» на іст.-правозн. фак.] / О. Желіба // *Alma mater.* – 2002. – № 5, січень. – С. 2.

2550. **Хархун В.** Винниченкознавча лабораторія : [створена з ініціативи каф. укр. літ.] / В. Хархун, Н. Михальчук // *Слово і час.* – 2002. – № 2. – С. 94–95.

2551. **Шпилько О.** До Ніжина – звідусіль : [27–28 листопада 2001 р. відбулася міжнар. наук.-практ. студ. конф. «Ніжинська філологічна школа : проблеми стилю та структура тексту» на філол. фак.] / О. Шпилько, І. Бендрик // *Alma mater.* – 2002. – № 5, січень. – С. 2.

2552. **Арват Н. М.** Міжнародна конференція з російської мови в НДПУ імені Миколи Гоголя : [20–22 листопада відбулася Друга практ. конф. «Проблеми викладання і вивчення російської мови в школі та вузі на сучасному етапі»] / Н. М. Арват, А. С. Біла // *Там само.* – 2003. – № 4, грудень. – С. 2.

2553. **Коваленко Є.** Повернення Григорія Ващенко – вченого і педагога в Україну : [до 125-річчя від дня народж. Г. Ващенко в НДПУ було проведено студ. наук.-практ. конф.] / Є. Коваленко // *Там само.* – № 8, квітень. – С. 2.

2554. **Наука** Чернігівської області : стат. зб. – Чернігів, 2003. – 59 с.
До сектора вищої освіти включено дані ВНЗ 12 областей, зокрема НДПУ імені Миколи Гоголя

2555. **Таращанський Л.** У дивосвіті «Дивослова» : [представники редкол. Всеукр. часоп. «Дивослово» на наук.-метод. семінарі каф. методики викладання укр. мови і літ. НДПУ] / Л. Таращанський // *Alma mater.* – 2003. – № 3, листопад. – С. 4.

2556. **Тезікова С.** Наукою згуртовані : [співпраця науковців НДПУ з Ін-том педагогіки та психології проф. освіти АПН України] / С.Тезікова // *Там само.* – С. 2.

2557. **Коваленко Є.** Наукове життя вузу : [21–22 вересня в НДУ відбулася II міжнар. наук.-практ. конф. «Інновації у вищій освіті»] / Є. Коваленко // *Там само.* – 2004. – № 2, жовтень. – С. 2.

2558. **Мороз Л.** Перемога п'ятикурсниці : [Наталія Сквіра – студентка V курсу філол. фак. стала переможницею Всеукр. олімпіади з рос. мови і літ., що проходила на базі НДПУ] / Л. Мороз // *Alma mater.* – № 9, травень. – Спецвипуск. – С. 2.

2559. **Онищенко Н.** Інновації у вищій освіті : [такою була тема міжнар.наук.-практ.конф., яка проходила в НДУ імені Миколи Гоголя] / Н. Онищенко // *Урядовий кур'єр.* – 2004. – 29 жовт. – С. 16.

13.7.1. Міжнародні наукові та творчі контакти. Участь студентів та викладачів у конкурсах, конференціях тощо за межами Alma mater. Гості вузу

2560. **Блануца А.** Говорять делегати I Всеукраїнського форуму «Молодь – майбутнє України» : [НДПУ представляли і брали активну участь студ. М. Цимбал, С. Бойко, А. Блануца] // *Alma mater.* – 1999. – № 2, жовтень. – С. 2.

2561. **Кузьменко Г.** Гостя з вищої школи США : [візит і перебування в ліцеї вчителя історії вищої школи Крістін Дьюнкін] / Г. Кузьменко // Вісті. – 1999. – 12 листоп. (№ 45). – С. 3.

2562. **Вісті** з Всеукраїнської олімпіади : [у Нац. пед. ун-ті ім. М. П. Драгоманова проходив другий тур Всеукр. олімпіади за участі студентів НДПУ] // Alma mater. – 2000. – № 9, травень. – С. 2.

2563. **В'ялий М. Г.** Університет на міжнародній виставці «Сучасна освіта в Україні –2000» / М. Г. В'ялий // Там само. – С. 1.

2564. **Козак С.** Американський транш Ніжинського педуніверситету : [співпраця науковців та студентів НДПУ з колегами університету штату Айова (США)] // Деснянська правда. – 2000. – 12 груд. (№ 143). – С. 1.

2565. **Мицик Л. М.** Канада : країна, люди, традиції : [доцент каф. всесвіт. іст. Лариса Мицик проходила 80-денне стажування в університеті Квінз (Кінгстон, Онтаріо, Канада)] / Л. М. Мицик // Alma mater. – 2000. – № 7, березень. – С. 3.

2566. **Самойленко Г. В.** Міжнародні зв'язки Ніжинського педагогічного університету на новому етапі / Г. В. Самойленко // Вісті. – 2000. – 6 жовт. (№ 40). – С. 3 ; Alma mater. – 2000. – № 2, жовтень. – С. 2.

2567. **Спільну** наукову програму двох університетів фінансуватиме уряд США : [перемогою НДПУ та університету штату Айова завершився у США міжнар. конкурс проектів наук. програм «Реформа та оновлення освіти в Україні і США»] // Черніг. вісник. – 2000. – 9 груд. (№ 104). – С. 2.

2568. ***Євсєєва О.** Здобутки викладачів на наукових конференціях / О. Євсєєва // Alma mater. – 2001. – № 9. – С. 2.

2569. **Пугач В.** На мовну практику – до Варшави : [група студентів та учнів Ніжина проходила практику в Першому громадському загально-освітньому ліцеї-гімназії Варшави] / В. Пугач // Вісті. – 2001. – 21 груд. (№ 49). – С. 5 ; Поляки в Ніжині : зб. ст. і матеріалів. – К., 2002. – Вип. 1. – С. 114–117.

2570. **Турчин О.** Сучасна освіта в Україні – третє тисячоліття : [втретє НДПУ імені Гоголя представляє свої досягнення на IV-й міжнар. виставці навч. закладів «Сучасна освіта в Україні–2001»] / О. Турчин // Alma mater. – 2001. – № 5-6, лютий-березень. – С. 2.

2571. **В'ялий М. Г.** Науковий резерв університету : є ще «порох у порохівницях» : [розмову з проректором з наук. роботи та міжнар. зв'язків вела В. Гавриць] // Там само. – 2002. – № 1, вересень. – С. 2.

2572. **Кологривова Е.** Польща : знана і невідома : [враження студентки іст.-правознав. фак. НДПУ від перебування на мовній практиці в ліцеї-гімназії Варшави] / Е. Кологривова // Поляки в Ніжині : зб. ст. і матеріалів. – К., 2002. – Вип. 1. – С. 118–119 ; Alma mater. – 2002. – № 6, лютий. – С. 3.

2573. **Максименко Г.** Гість із штату Айова : [з 12 по 21 листопада в Ніжин. вузі перебував Дейл Нідерхаузер, проф. ун-ту штату Айова(США)] / Г. Максименко // Вісті. – 2002. – 6 груд. (№ 49). – С. 5.

2574. **Міст** взаємопорозуміння : Україна-Башкортостан : [до підписання комюніке про співпрацю між НДПУ та Уфімським ун-том] // Український Дім. – 2002. – Число 6, жовтень-листопад. – С. 2–3.

2575. **Онищенко Н.** Світло далекої Америки : [зв'язки між НДПУ та міжнар. благодійним фондом «Сейбр-Світло»] / Н. Онищенко // Вісті. – 2002. – 19 квіт. (№ 16). – С. 11 ; Alma mater. – 2002. – № 8-9, квітень-травень. – С. 2.

2576. **Пугач В.** Наше відкриття Варшави : [мовна практика ніжин. студентів в лицей-гімназії Варшави] / В. Пугач // Alma mater. – 2002. – № 5, січень. – С. 2.

2577. **Пугач В.** Свято поезії Марії Конопницької : [подорож ніжинських студентів на міжнар. фестиваль до Пшедбожа(Польща)] / В. Пугач // Alma mater. – 2002. – № 1, вересень. – С. 3.

2578. **Романчук Л.** Сейбр-Світло : [у НДПУ відбувся акт передачі книг від мецената зі США Григорія Малиновського] / Л. Романчук // Український Дім. – 2002. – Число 4, березень-квітень. – С. 8 ; Ніжин. вісник. – 2002. – 18 квіт. (№ 31). – С. 2.

2579. **Вобленко О. С.** Захоплюючий світ Антарктики : [інтерв'ю з викл. каф. зоології, учасником VII-ї Укр. антарктичної експедиції. Спілкувалася Н. Ландар] // Alma mater. – 2003. – № 5-6, лютий. – С. 2 ; № 8, жовтень. – С. 4.

2580. **Коваленко Є.** Ми змогли побачити, як комп'ютерні технології впроваджуються в навчальний процес : [враження від перебування у США в рамках проекту «Реформа та оновлення педагогічної освіти»] / Є. Коваленко // Освіта України. – 2003. – 16 трав. (№ 35). – С. 6.

2581. **Кричковська Т.** Студентський сервіс у США має розгалужену і чітку організацію : [враження від перебування у США в рамках проекту «Реформа та оновлення педагогічної освіти»] / Т. Кричковська // Там само.

2582. **Лисенко Г.** Кожен тут «робить себе сам» : [враження від перебування у США в рамках проекту «Реформа та оновлення педагогічної освіти»] / Г. Лисенко // Там само.

2583. **Ніжин – Айова. Що? Де? Коли?** : [враження від перебування у США групи викладачів НДПУ] // Освіта України. – 2003. – 16 трав. (№ 35). – С. 6.

2584. **Романчук Л.** Проект «Любов» Романа Єренюка : [НДПУ відвідав віце-ректор Колегії св. Андрія при Манітоському ун-ті (Вінніпег, Канада), д-р Роман Єренюк] / Л. Романчук // Ніжин. вісник. – 2003. – 19 лип. (№ 56). – С. 2.

2585. **Тезікова С.** Співпраця з американськими колегами : [стаття дек.фак. інозем. мов, співкерівника проекту «Реформа та оновлення освіти в Україні і США»] / С. Тезікова // Освіта України. – 2003. – 16 трав. (№ 35). – С. 3.

2586. **Хархун В.** Готовність швидко генерувати нові ідеї – специфіка американського наукового світу : [враження від перебування у США в рамках проекту «Реформа та оновлення педагогічної освіти»] / В. Хархун // Там само. – С. 6.

2587. **Аніщенко В.** У міжнародному науковому просторі : [група викладачів НДПУ брала участь в координаційній нараді учасників проекту «TEMPIS-TACIS» (Гельсінкі, Фінляндія). Розмову вела Н. Ландар] // Alma mater. – 2004. – № 5, січень. – С. 2.

2588. **Євсєєва О.** Наукові конференції як відображення реалій суспільства та освіти : [19–20 листоп. 2004 р. в м. Чернігові відбулася IV міжнар. наук.-практ. конф. «Освіта та школа XXI століття», в якій брали участь викладачі та студенти НДУ] / О. Євсєєва // Там само. – № 4, грудень. – С. 2.

2589. **Кладинога В. С.** Участь Ніжинського педуніверситету в міжнародному проєкті TEMPUS-TACIS NP 22012-2001 «Поліпшення освіти із застосувань статистики в економіці» / В. С. Кладинога, Ю. О. Ковальчук // Фіз.-мат. збірник. – Ніжин, 2004. – С. 27-31.

2590. ***Кладинога В. С.** Підсумки виконання проєкту TEMPUS-TACIS NP 22012-2001 «Поліпшення освіти із застосувань статистики в економіці» в Ніжинському педуніверситеті / В. С. Кладинога та ін. // VII міжнар. школа-семінар «Статистичні методи в економіці, фінансах та страховій справі»: тез. доп.(21-26 червня 2004, Форос(Крим). – К., 2004. – С. 4-5.

2591. **Ландар Н.** Освіта в Україні – галузь, якою можна пишатися: [наук. доробок НДПУ на виставці-презентації «Освіта України» в Нац. комплексі «Експоцентр України»] / Н. Ландар // *Alma mater.* – 2004. – № 2, жовтень. – С. 2.

2592. **Ландар Н.** Освіта і кар'єра-2004: передовий досвід, новітні технології / Н. Ландар // Там само. – № 3, листопад. – С. 2.

На виставці «Освіта та кар'єра-2004», присвяченій міжнародному Дню студента була представлена наукова та методична література НДПУ (Київ, Палац мистецтв «Український Дім»)

2593. **Ландар Н.** «Сучасна освіта в Україні-2004»: [експозиція НДПУ посіла одне з провідних місць на міжнар. виставці навч. закладів (3-8 лютого, експоцентр «Олімпійський»)(Київ)] / Н. Ландар // Там само. – № 6, лютий. – С. 1.

13.8. Студентство

2594. **Герасименко Н.** І знову про платників..... : [студент піднімає проблему] / Н. Герасименко // *Alma mater.* – 1999. – № 1, вересень. – С. 2.

2595. **Ландар Н.** Студентська конференція: [20 грудня відбулася звітно-виборча студ. конф.] / Н. Ландар // Там само. – № 4, грудень. – С. 1.

2596. **Папуча М. В.** Увага! Адаптація: [поради психолога першокурсникам] / М. В. Папуча // *Alma mater.* – 1999. – № 1, вересень. – С. 4; № 2, жовтень. – С. 4.

2597. **Цимбал М.** Відпочили на славу: [делегація студ. НДПУ побувала на молодіжному форумі в палаці «Україна»(Київ)] / М. Цимбал // Там само. – № 2, жовтень. – С. 2.

2598. **Герасименко Н.** Який він, справжній смак студентського життя? / Н. Герасименко // Там само. – 2000. – № 8, квітень. – С. 3.

2599. **Кривобок О.** Відзначаємо річницю студентської Оксамитової революції / О. Кривобок // *Alma mater.* – 2000. – № 3, листопад. – С. 3.

2600. **Перевідіна Л. В.** Жнива серед снігів: [стат. аналіз результатів зимової сесії 1999-2000 навч. року] / Л. В. Перевідіна // Там само. – № 6, лютий. – С. 1.

2601. **Переможці** конкурсу: [на кращу кімнату в гуртожитках № 1 та № 2] // Там само. – № 9, травень. – С. 2.

2602. **Плужник Б.** Великий студентський привіт новобранцям-першокурсникам від старожилів-старшокурсників! : [гумористичний погляд на себе і студ. життя] / Б. Плужник // Там само. – № 2, жовтень. – С. 4.

2603. **Плужник Б.** Вона – наша гордість! : [напередодні Дня студентства деканати визначили кращих студентів] / Б. Плужник // Там само.– № 3, листопад. – С. 2.

2604. **Плужник Б.** Гуртожиток – мій рідний дім! : [завершився конкурс на кращу кімнату в гуртожитках] / Б. Плужник // Там само. – № 9, травень. – С. 1.

2605. **Суховєєв В.** Організація навчальної роботи студентів у Новгород-Сіверському навч.-метод. центрі / В. Суховєєв // Рідна школа. – 2000.– № 8.– С. 70–71.

2606. **Вінник Т.** Відкрий своє серце поезії : [зустріч студентів з Н. А. Підпалою, вдовою поета Володимира Підпалого] / Т. Вінник // Alma mater. – 2001.– № 4, грудень. – С. 4.

2607. **Дорошенко І.** Українській студентській спілці – п'ять років / І. Дорошенко // Там само. – № 8, квітень. – С. 1.

29 лютого 1996 р. відбулися установчі збори студентської молодіжної організації Ніжина

2608. **Єрижко І.** Про потойбічну силу : [соціол. дослідж. серед студентів щодо віри у потойбічні сили, астрологічні прогнози, ворожіння тощо] / І. Єрижко, О. Савченко, О. Патлах // Alma mater. – 2001.– № 8, квітень. – С. 3.

2609. **Кириченко І.** Зустріч ректора з студентським активом університету / І. Кириченко // Там само. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 3.

2610. **Конопацька О.** Два дні в Ужгороді : [поїздкою в Ужгород премійовано кращу студ. групу фіз.-мат. фак.] / О. Конопацька // Там само. – № 4, грудень. – С. 3.

2611. **Костюченко І.** Ідеальний викладач очима студентів : [соціол. дослідж. щодо проблеми особистості викладача] / І. Костюченко, М. Кравченко, Н. Сорока // Alma mater. – 2001.– № 8, квітень. – С. 3.

2612. **Лазун Г.** Роздуми з приводу..... : [яким повинен бути сучасний вчитель] / Г. Лазун, студентка V курсу філол. фак. // Там само. – № 5, січень. – С. 2.

2613. **Ландар Н.** Конференція студком університету / Н. Ландар // Там само. – № 4, грудень. – С. 1.

2614. **Мово рідна, калинова** : [соціол. опитування щодо того, якою мовою спілкуються студенти у неформальній обстановці] // Там само. – № 5-6, лютий-березень. – С. 3.

2615. **Підводимо** підсумки : [завершився огляд-конкурс на кращу кімнату гуртожитку за перший семестр навч. року] // Там само. – № 5, січень. – С. 1.

2616. **Солова В.** Студентська сім'я – зернинка в стиглому колосі : [свято «Студентська сім'я» в НДПУ] / В. Солова // Вісті. – 2001. – 30 листоп.(№ 47). – С. 6.

2617. **Турчин О.** Гуртожиткам – зразковий порядок : [зустріч ректора НДПУ із студ. активом гуртожитків] / О. Турчин // Alma mater. – 2001.– № 2-3, жовтень-листопад. – С. 4.

2618. **Уварова Г.** А де ж традиції? : [щодо відсутності певних традицій у проведенні Дня студента в НДПУ] / Г. Уварова // Alma mater. – 2001.– № 4, грудень.– С. 3.

2619.***Яковець В. П.** Студенти – дзеркало нації : [оновлення форм і методів навчання і виховання студентів в НДПУ] / В. П. Яковець // Деснянська правда.– 2001. – 14 серп.(№ 95). – С. 3.

2620. **Кучерявець В. Г.** Гоголь у сприйнятті студентів Ніжинського педуніверситету / В. Г. Кучерявець // Література та культура Полісся. – 2002.– Вип. 16. – С. 177–179.

2621. **Підлипська С.** А коли я цього не хочу? : [проблема студ. гуртожитків] / С. Підлипська // Alma mater.–2002.–№ 8-9, квітень-травень. – С. 2

2622. **Підлипська С.** Нова мітла по-новому мете?..... : [вибори нової студ. ради гуртожитку] / С. Підлипська // Alma mater. – 2002.– № 1, вересень. – С. 2.

2623. **Яковець В. П.** Гуртожитку – постійну увагу : [інтерв'ю з ректором НДПУ] // Там само. – № 2, жовтень-листопад. – С. 2.

2624. **Янченко Ю.** Зробив діло – гуляй сміло : [що для студента означає поняття «сесія» Ю. Янченко] // Там само. – № 6, лютий. – С. 2.

2625. **Янченко Ю.** Подорожні нотатки від Ніжина до Львова : [найкращу групу року премійовано поїздкою до Львова] / Ю. Янченко // Там само. – № 3, грудень. – С. 3.

2626. **Валер'їч К.** День студента у вашому житті : погляд студентів. – Вчора – студент, сьогодні – науковець / К. Валер'їч // Вісті.– 2003. – 14 листоп. (№ 46). – С. 4.

2627. **Волобуєв О.** Студком університету діє / О. Волобуєв // Там само.

2628. **Ландар Н.** Розподіл відбувся : [23 квітня відбувся розподіл випускників вузу –студентів V курсу на майбутні робочі місця] / Н. Ландар // Alma mater.– 2003. –№ 8, квітень. – С. 1.

2629. **Садовнича Л.** Незабутня подорож : [студенти V курсу природн.-геогр. фак. відвідали Львів] / Л. Садовнича // Там само. – № 3, листопад. – С. 3.

2630. **Турчин О.** Студенти – категорія вічна : [співставлення характерних рис студ. молоді 1900-х – 2000-х років] / О. Турчин // Вісті. – 2003.–14 листоп. (№ 46). – С. 4.

2631. **Шевкун М.** Зустріч студентського активу з ректором : [17 квітня відбулася зустріч з ректором ун-ту] / М. Шевкун // Alma mater. – 2003. – № 8, квітень. – С. 2.

2632. **Янченко Ю.** Поїздка до Львова : [екскурсійна поїздка студентів філол. фак.] / Ю. Янченко // Там само. – № 3, листопад. – С. 3.

2633. **Загній Т.** Повернути азбуку моралі : [яку музику слухають студенти НДПУ. Анкетування у гуртожитку № 2] / Т. Загній // Alma mater. – 2004. – № 9, травень. – Спецвипуск. – С. 4.

2634. **Лична В.** Студентський погляд : школа XXI століття : [розмірковує студентка НДУ] / В. Лична // Там само. – № 4, грудень. – С. 2.

2635. **Майданюк В.** Звітно-виборна конференція профкому студентів : [звіт голови профкому за період з грудня 1999 по листопад 2004 року та вибори нового профкому] / В. Майданюк // Там само. – № 4, грудень. – С. 1.

2636. **Майданюк В. П.** Про організацію і проведення звітів і виборів у первинній профспілковій організації студентів НДПУ : [постанова студпрофкому] / В. П. Майданюк // *Alma mater.* – 2004.–№ 1, вересень. – С. 4.

2637. **Сватенков О. В.** Студентське самоврядування : [студ. життя соц.- гуманіт. фак.] / О. В. Сватенков // *Психологічна газета.* – 2004. – № 24, грудень. – С. 27–28.

13.8.1. Педагогічна практика

2638. **Васильєв О.** Я зробив свій вибір : [враження від педпрактики] / О. Васильєв // *Alma mater.* – 1999. – № 4, грудень. – С. 3.

2639. **Євлах О.** Доля вчителя / О. Євлах // Там само.

2640. **Лазун Г.** Чого навчає «Кастель?» : [літня педпрактика у дитячому оздоровчому таборі «Кастель»] / Г. Лазун // Там само. – № 1, вересень. – С. 3.

2641. **Масаковський О.** Перше випробування / О. Масаковський // *Alma mater.* – 1999.– № 4, грудень. – С. 3.

2642. **Плечистий В.** Неочікувана зустріч : [студенти іст.-правознав.фак. на педпрактиці] / В. Плечистий // Там само.

2643. **Сидорович О.** Як позбутися страху / О. Сидорович // Там само.

2644. **Слова** подяки : [на адресу вчителів, які допомагали студентам-практикантам IV курсу фіз-мат. фак.] // *Alma mater.*– 1999.– № 4, грудень. – С. 3.

2645. **Яковець Н. І.** Неперервність – провідний принцип організації педагогічної практики студентів / Н. І. Яковець // *Рідна школа.* – 2000.– № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 60–61.

2646. **Яковець Н. І.** Формування професійних умінь і навичок студентів фізико-математичного факультету під час проходження педагогічної (IV курс) та стажувальної (V курс) практик / Н. І. Яковець, Н. А. Барило, Н. М. Стрельнікова // *Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя.* – Ніжин, 2001. – С. 5–11.

2647. **Вісті** з літньої педагогічної практики // *Alma mater.* – 2002. – № 1, вересень. – С. 3.

2648. **Клюйко Т.** Перші враження від першого досвіду / Т. Клюйко // Там само. – № 8-9, квітень-травень. – С. 2.

2649. «**Артек** збирає друзів» : [літня практика студ. III курсу] // Там само. – 2003. – № 3, листопад. – С. 3

13.9. Культурно-мистецьке дозвілля

2650. **Кавунник О.** «Є в нас гордість і є краса!» : [17 червня у малому залі НДПУ відбувся вечір фортепіанної музики] / О. Кавунник // *Вісті.*– 1999.– 2 лип. (№ 26). – С. 5.

2651. **Зі святом** знань! : [святкування Дня знань 1 вересня в НДПУ] // *Alma mater.* – 2000. –№ 1, вересень. – С. 2.

2652. **Лазун Г.** Відзначаємо професійне свято : [28 вересня в актовому залі Гогол. корпусу відбулися урочистості, присвяч. Дню вчителя] / Г. Лазун // Там само. – № 2, жовтень. – С. 2.

2653. **Без гумору**, як і без жінок, жити не можна : [гумор у житті викладачів / підготувала Н. Ландар] // Там само.– 2001. – № 8, квітень. – С. 1.

2654. **Гаврик В.** Рідна мова, калинова : [велика концертна програма за участі викл. і студ. НДПУ, присвяч. Дню укр. писемності] / В. Гаврик // Там само. – № 4, грудень. – С. 2.

2655. **Жінка** нового тисячоліття : [з викл. і студ. напередодні свята 8 березня розмовляла Н. Герасименко] // Alma mater.– 2001.– №5-6, лютий-березень. – С. 2.

2656. **І оживе** добра слава, слава України : [22 березня в актовому залі Гогол. корп. відбувся вечір-присвята Тарасу Григоровичу Шевченку «У вінок Кобзареві»] // Там само. –№ 8, квітень. – С. 1.

2657. **Конкурс** завершено, вітаємо переможців : [до Дня укр. писемності та мови серед студентів та ліцеїстів було оголошено конкурс на кращого знавця укр. мови] // Alma mater. – 2001.– № 4, грудень. – С. 2.

2658. **Конопацька О.** З професійним святом, колеги! : [традиційне свято освітян в НДПУ] / О. Конопацька , Г. Уварова // Там само.– № 2-3, жовтень-листопад. –С. 1.

2659. **Лазун Г.** Виставка петриківського живопису в стінах Гоголівського вузу : [виставка робіт студ. I курсу філол. фак. Валентини Охрімчук] / Г. Лазун // Там само. – № 8, квітень.– С. 3.

2660. **Покровський** ярмарок : [сузір'я талантів студентів НДПУ на святі Покровського ярмарку / репортаж підготували Н. Ландар і О. Конопацька] // Там само.– № 2-3, жовтень-листопад. – С. 5.

2661. **Сонячне** свято : [свято Дня знань] // Там само.–№ 1, вересень. – С. 1.

2662.***Студентська** весна –2001 : [репортаж з щоріч. фест. худож. самодіяльності] / підгот. матеріал Н. Герасименко і Н. Ландар] // Там само. – № 9. – С. 3.

2663. **Волобуєв О.** Кафе «Юність» гостинно запрошує гостей : [5 жовтня 2002 року було відкрито студ. молодіжне кафе «Юність»] / О. Волобуєв // Alma mater. – 2002. – № 2, жовтень-листопад. – С. 8.

2664. **Конопацька О.** «Нумо, першокурснику!», або «не знали наші мами, не знали наші тата», – і слава богу! : [негативний досвід проведення свята] / О. Конопацька // Там само. – № 3, грудень. – С. 4.

2665. **Ландар Н.** Нумо, першокурснику! : [традиційний конкурс] / Н. Ландар // Там само.– № 5, січень. – С. 3.

2666. **Ми** – перші в області : [перемога команди «Made in Nuzhyn» на чемпіонаті області з гри «Що? Де? Коли?»] // Там само. – № 2, жовтень-листопад. – С. 6.

2667. **Бассак Т.** Студент року : [серед переможців святкової програми «Студент року–2003» у багатьох номінаціях – студенти НДПУ] / Т. Бассак // Вісті. – 2003.– 28 листоп.(№ 48). – С. 6.

2668. **Миколаєнко І.** Покровські калинові грона : [міжнар. благодійний фест. укр. творчості «Покровські калинові грона» проходив у НДПУ] / І. Миколаєнко // Вісті.-2003.-24 жовт.(№ 43). – С. 2.

2669. **Весна** іде, красу несе..... » : [урочистості з нагоди міжнар. жіночого дня] // Alma mater. –2004. – № 7, березень . – С. 1.

2670. **Довбиш О.** «Побачення наосліп» : конструктивний діалог сторінками газети : [два погляди на розважальну гру «Побачення наосліп»] / О. Довбиш, І. Кириченко // Alma mater. – 2004.-№ 3, листопад. – С. 4.

2671. «**Нумо, першокурснику!**» : [нотатки з конкурсу] // Alma mater. – 2004.– № 4, грудень. – С. 4.

13.9.1. Всеукраїнські юніорські конкурси вокальної і диригентської майстерності на базі НДПУ

2672. **Артеменко С.** Конкурс надій / С. Артеменко // Укр. культура. – 2002.– № 7. – С. 5.

2673. **Володченко Ж.** Конкурс завершено, пошук триває..... : [8–12 квітня на базі муз.-пед. фак. НДПУ проходив I Всеукр. юніор. конкурс вокальної і дириг. майстерності] / Ж. Володченко, Л. Шумська, Л. Костенко // Вісті. – 2002. – 19 квіт.(№ 16). – С. 11; Alma mater. –2002.–№ 8-9, квітень-травень. – С. 3.

2674. **Кичко В.** Змагаються вокалісти та диригенти / В. Кичко // Там само. – 12 квіт.(№ 15). – С. 10.

2675. **Володченко Ж.** Визначна подія у світі мистецтва : [на базі НДПУ проведено II Всеукр. юніор. конкурс вокально-дириг. майстерності] / Ж. Володченко // Там само. – 2003. – 30 трав.(№ 22). – С. 5.

2676. **Володченко Ж.** Всеукраїнський конкурс вокально-диригентської майстерності : [II Всеукр. юніор. конкурс] / Ж. Володченко // Alma mater. – 2003. – № 8, квітень. – С. 3.

2677. **Володченко Ж. М.** Всеукраїнський юніорський конкурс : [II Всеукр. юніор. конкурс вокально-дириг. майстерності на базі НДПУ (30 берез.– 3 квіт.)] / Ж. М. Володченко // Педагогічна газета. – 2003. – № 5, травень. – С. 3.

2678. **II Всеукраїнський** юніорський конкурс вокальної та диригентської майстерності (30 берез. – 3 квіт. 2003) : [орґбіуро, програма, учасники]. – Ніжин : НДПУ, 2003.– 38 с.

13.10. Спортивне життя вузу

2679. **Власенко Ю.** Змагаються історики : [фак. змагання з мініфутболу між командами студ. усіх курсів і командою викл. на чолі з О. Г. Самойленком] / Ю. Власенко // Alma mater. – 1999.– № 4, грудень. – С. 4.

2680. **Набирає** ходу міжфакультетська Спартакіада // Alma mater. – 1999.– № 2, жовтень. – С. 4.

2681. (**Огляд** спортивних подій в педуніверситеті) // Там само.– № 3, листопад. – С. 4.

2682. **Щербак П. І.** Шахи. Настільний теніс. Волейбол : [спорт. огляд] // Там само. – № 4, грудень. – С. 4.

2683. **Савельєва Т.** Першість університету з баскетболу. Першість історико-правознавчого факультету з міні-футболу : [огляд спорт. подій] / Т. Савельєва, О. Дудар // Там само. – 2000. – № 8, квітень. – С. 4.

2684. **Спартакіада** педуніверситету // Там само. – № 1, вересень. – С. 4.

2685. **Щербак П. І.** (Огляд спортивних подій педуніверситету) / П. І. Щербак // Там само. – № 7, березень. – С. 4.

2686. **Змагання** з міні-футболу. Футбол. Шахи : [спорт. огляд] // Alma mater. – 2001. – № 5-6, лютий-березень. – С. 8.

2687. **Таращанський Л.** Баскетбол. Волейбол : [спорт. огляд] / Л. Таращанський // Там само. – № 8, квітень. – С. 4.

2688. **Таращанський Л.** Волейбол. Стрітбол. Баскетбол. Шахи : [огляд спорт. подій] / Л. Таращанський // Там само. – № 4, грудень. – С. 4.

2689. **Таращанський Л.** Футбол. Легка атлетика. Баскетбол : [огляд спорт. подій] / Л. Таращанський // Там само. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 8.

2690. **Пузема М.** [до завершення обл. спартакіади студ. ВНЗ III-IV рівнів акредитації] / М. Пузема // Там само. – 2002. – № 8-9, квітень-травень. – С. 8.

2691. **Таращанський Л.** Шашки. Волейбол. Настільний теніс : [спорт. огляд] / Л. Таращанський // Alma mater. – 2002. – № 5, січень. – С. 4.

2692. **Таращанський Л.** Футбол. Легка атлетика. Легкоатлетичний крос. Баскетбол : [спорт. огляд] / Л. Таращанський // Alma mater. – 2002. – № 2, жовтень- листопад. – С. 8.

2693. **(Здобутки команди Ніжинського державного педагогічного університету на першості області серед команд ВНЗ закладів III-IV рівнів акредитації)** // Там само. – 2003. – № 8, квітень. – С. 4.

2694. **(Результати міжфакультетської спартакіади з баскетболу)** // Там само. – № 5-6, лютий. – С. 6.

2695. **Олександрова Л.** У світі спорту : [завершилася першість ун-ту з волейболу в залік загальноуніверситетської спартакіади] / Л. Олександрова // Alma mater. – 2004. – № 7, березень. – С. 4

2696. ***Онищенко Н.** Ніжинська «Планета» на світовій орбіті : [перше місце в загальнокомандному заліку на чемпіонаті світу з ракетомодельовання у Польщі виборили укр. техніки, серед яких були і вихованці ніжин. клубу «Планета»] / Н. Онищенко // Урядовий кур'єр. – 2004. – 9 жовт. – С. 6.

2697. **Таращанський Л.** Спартакіада першокурсників фінішувала / Л. Таращанський // Alma mater. – 2004. – № 5, січень. – С. 3.

2698. **Хвостик Д.** Спорт, спорт, спорт : [у НДПУ стартував чемпіонат з міні- футболу серед дівчат] / Д. Хвостик // Там само. – № 9, травень. – Спецвипуск. – С. 4.

2699. **Чемпіон** світу вчиться в нашому університеті! : [студент I курсу фіз.-мат. фак. Денис Хміль – чемпіон світу з технічного моделювання ракет] // Там само.– № 1, вересень. – С. 3.

Див. також № 57

XIV. НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (НДУ) ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ (2005–2016)

14.1. Новий статус Ніжинської вищої школи

2700. **Україна.** Кабінет Міністрів. Про утворення Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : [розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 жовт. 2004 №744-р] // Ніжин. вісник. – 2004. – 23 жовт.(№89). – С. 1 ; Вісті. – 2004. – 29 жовт.(№.44). – С. 2 ; Alma mater. – 2004. – № 2, жовтень. – С. 1.

2701. **Україна.** Міністерство освіти і науки : [вітання з нагоди утворення Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя на базі Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя] // Alma mater.– 2004. – № 2, жовтень. – С. 1.

2702. **Лучна В.** Прощай, педагогічний! Хай живе класичний! / В. Лучна // Там само. – № 3, листопад. – С. 3.

2703. **Никоненко П.** Віват класичному університету! / П. Никоненко // Там само.– № 2, жовтень. – С. 1, 2 ; Черніг. вісник. – 2004.– 4 листоп. (№ 45). – С. 11.

2704. ***Новий** статус університету // Деснянська правда. – 2004. – 23 жовт. (№ 124). – С. 1.

2705. **Самойленко Г. В.** Відкриття університету на Чернігівщині : з історії проблеми / Г. В. Самойленко // Українознавство : електронне наукове видання. – 2005. – № 4(17). – С. 238–242. Режим доступу : <http://www.ua.logos.kiev.ua> 22. 04. 015.

2706. **У гостях** у Гоголя : [думками про Ніжинський університет імені Миколи Гоголя діляться відомі в Україні та за межами люди] // Alma mater. – 2006.– № 4, грудень. – С. 2.

2707. ***Самойленко Г. В.** Ніжинський державний університет / Г. В. Самойленко // Енциклопедія пед. освіти України / авт.-упоряд. В. Болгов. – К., 2010.

14.2. Ректори

14.2.1. О. Д. Бойко

2708. **Кузьменко Л.** З нової сторінки : [20 лютого 2006 року, в актовому залі НДУ відбулося урочисте представлення проф.-викл. складу, співроб. та студ. нового ректора – д-ра політ. наук, проф. О. Д. Бойка] / Л. Кузьменко // Ніжин. вісник. – 2006. – 23 лют.(№ 15). – С. 1.

2709. **Рудик І.** Олександр Бойко – ректор гоголівського вузу / І. Рудик // Вісті. – 2006. – 24 лют.(№ 8). – С. 2.

2710. **Лауреати** Дня науки–2007 : [ректора НДУ імені Миколи Гоголя Бойка О. Д. нагороджено Медаллю ім. К. Д. Ушинського АПН України] // Освіта України. – 2007.– 15 трав.(№ 37). – С. 2.

2711. **Мицик Л.** Новий ректор – нова стратегія розвитку університету / Л. Мицик // *Alma mater.* – 2008. – № 9, травень. – С. 3.

2712. **Ректорові** Ніжинського державного університету – 50 // *Ніжин. вісник.* – 2008. – 19 квіт.(№ 31). – С. 1.

2713. **Страшко Є. М.** Закономірний результат наполегливості : [до 50-ти річного ювілею ректора НДУ] / Є. М. Страшко // *Alma mater.* – 2008. – № 9, травень. – С. 3.

2714. **У Гоголівському** вузі вибори ректора / матеріал підгот. В. Ващенко // *Ніжин-інфо.* – 2011. – 21 квіт.(№ 15). – С. 2.

2715. **Харицька О.** Міністерство визначилося з ректором : [3 червня д-ра політ. наук, проф. О. Д. Бойка призначено ректором НДУ] / О. Харицька // *Там само.* – 2011. – 16 черв.(№ 23). – С. 1.

14.2.2. О. Г. Самойленко

2716. **Відлік** роботи розпочато : [11 квітня на засід. Вченої ради НДУ відбулося офіц. представлення пед. кол. нового ректора вишу – канд. іст. наук, доц. Олександра Григоровича Самойленка] // *Alma mater.* – 2016. – № 4, квітень. – С. 1.

2717. **Новим** ректором університету став Олександр Самойленко // *Ніжин. вісник.* – 2016. – 9 квітня (№ 14). – С. 1.

2718. **Ректора** обрано! : [за результатами голосування у другому турі виборів на посаду ректора НДУ обрано канд. іст. наук, доц. О. Г. Самойленко] // *Alma mater.* – 2016. – № 3, березень. – С. 1.

14.3. Ювілеї Ніжинської вищої школи

14.3.1. 200 років від часу заснування (2005)

2719. **До ювілею** університету : [міська влада до 200-літнього ювілею] // *Вісті.* – 2002. – 12 квіт.(№ 15). – С. 3.

2720. **Абліцов В.** Відроджується місто «N» : [НДПУ напередодні 200-ліття] / В. Абліцов // *Молодь України.* – 2003. – 30 січ.(№ 2). – С. 3.

2721. **Іванов П.** Ніжинський педагогічний університет святкуватиме 200-річчя : офіційна інформація / П. Іванов // *Черніг. вісник.* – 2004. – 25 берез. (№ 13). – С. 6.

2722. **Яковець В. П.** Ніжинська Сорбонна. Працею та старанням здобувають освіту впродовж 200 років у Ніжинській вищій школі : [інтерв'ю з ректором НДУ / розмову вела Н.Дронова] / В. П. Яковець // *Освіта.* – 2004. – 3-10 листоп. (№ 47). – С. 6–9.

2723. **Відлуння** ювілею! : [урочистості з нагоди ювілею] // *Alma mater.* – 2005. – № 3, листопад. – С. 1.

2724. **Забарний О. В.** Українська Сорбонна : [історія і сучасність Гоголівського вузу] / О. В. Забарний // *Ніжин. вісник.* – 2005. – 5 листоп. (№ 86). – С. 1 ; *Alma mater.* – 2005. – №1-2, вересень-жовтень. – С. 2, 3.

2725. **Івченко В.** «Працею і старанням» / В. Івченко // *Науковий світ.* – 2005. – № 10. – С. 28–29.

2726. **Івченко Н.** Про випускників минулого : [П. Одарченко, О. Мак, Л. Полтава] / Н. Івченко // Український дім. – 2005. – № 19. – С. 1, 2. – (До 200-річчя НВШ).

2727. **Ковтун Г.** *Labore et zelo* – працею і натхненням / Г. Ковтун // Вісник НАН України. – 2005. – № 8. – С. 48–52.

2728. **Літературний** Чернігів / голов. ред. М. Ткач. – 2005. – № 1(№ 29), квітень. – 199 с.
Номер присвячено 200-річчю заснування Ніжинської вищої школи

2729. **Ніжинський** університет : лише раз у житті буває 200 років : [інформ. про урочистості з нагоди ювілею] // Гарт. – 2005. – 3 листоп. (№ 45). – С. 3.

2730. **Ніжинській** вищій школі 200 років! : [урочистості, присвяч. ювілею] // Ніжин. вісник. – 2005. – 3 листоп. (№ 85). – С. 1.

2731. ***Ніколаско С. М.** Колективу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : [вітання Міністра освіти і науки України з нагоди ювілею] / С. М. Ніколаєнко // Освіта України. – 2005. – 28 жовт. – С. 1.

2732. **Онищенко Н.** Ніжинська перлина культурної спадщини / Н. Онищенко // Урядовий кур'єр. – 2005. – 4 листоп. (№ 210). – С. 16.

2733. **Павленко С.** Завжди молодий 200-річний університет / С. Павленко // Голос України. – 2005. – 1 листоп. (№ 206). – С. 6.

2734. **Пономаревський О.** Перлина української освіти і науки : [етапи розвитку НВШ] / О. Пономаревський // Деснянська правда. – 2005. – 17 трав. (№ 55). – С. 3.

2735. **Рудик І.** Брати Безбородьки : «Працею і старанням» : [урочистості з нагоди ювілею] / І. Рудик // Вісті. – 2005. – 4 листоп. (№ 44). – С. 4.

2736. **Рудик І.** Духовна святиня : [в НДУ відбулося урочисте спецпогашення худож. конверту, випущеного вид-вом «Марка України»] / І. Рудик // Вісті. – 2005. – 30 верес. (№ 39). – С. 6.

2737. **Самойленко Г. В.** Знання науково-просвітницький осередок у Ніжині : [про здобутки науковців НВШ за 200 років її існування] / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко // Вісник НАН України. – 2005. – № 7. – С. 114–121 ; *Alma mater*. – 2005. – № 1-2, вересень-жовтень. – С. 4.

2738. **Самойленко Г. В.** Нежинской высшей школе – 200 лет! / Г. В. Самойленко, А. Г. Самойленко // Інформ. бюл. УАПРЯЛ. – Нежин, 2005. – Вып. 12, № 1. – С. 4–16.

2739. **Самойленко Г. В.** Ніжинській вищій школі – 200 років : [про головні урочистості з нагоди ювілейної дати] / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко // Вісті. – 2005. – 28 жовт. (№ 43). – С. 1, 4.

2740. ***Самойленко Г. В.** Ніжинському університету – 200 років / Г. В. Самойленко // Знання. – 2005. – № 5. – С. 10–15.

2741. **Сапон В.** Многая літа, університете! : [урочисті збори з нагоди ювілею. Фоторепортаж] / В. Сапон // Деснянська правда. – 2005. – 1 листоп. (№ 126). – С. 1, 3.

2742. **Храм** науки. Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя // Літ. Чернігів. – 2005. – № 1(№ 29). – С. 195–197.

2743. **Частина** історії міста в оригінальному конверті : [у рамках святкування 200-річчя НВШ відбулося урочисте спецпогашення худож. конверту із зображенням будинку Гімназії вищих наук] // Ніжин. вісник. – 2005. – 29 верес.(№75). – С. 2.

2744. **Яковець В. П.** Labore et zelo : Ніжинському університету 200 років! : [інтерв'ю з ректором вузу / спілкувалася В. Євтушенко] // Гарт. – 2005. – 3 листоп. (№ 45). – С. 2.

2745. **Яковець В. П.** Працею і наполегливістю / В. П. Яковець // Освіта України. – 2005. – 18 листоп.(№ 86). – С. 10.

2746. **Яковець В. П.** У руслі традицій, на рівні сучасних вимог : [розмову з ректором ун-ту вів С. Пономаревський] // Деснянська правда. – 2005. – 24 трав. (№ 58). – С. 3.

2747. **Яковець В. П.** «Хай це свято буде щирим, світлим, радісним!»: [інтерв'ю з ректором ун-ту провела Н. Ландар] // Alma mater. – 2005.–№ 1-2, вересень-жовтень. – С. 2.

14.3.2. 205 років від часу заснування (2010)

2748. **Бойко О. Д.** «Сьогодні маємо свято.....» : [з ювілеєм вітає ректор ун-ту] / О. Д. Бойко // Alma mater. – 2010. – № 1, вересень. – С. 2.

2749. **Долинець А.** Білий лебідь на Острі, або Віват! Ніжинській вищій школі – 205! / А. Долинець // Гарт. – 2010. – 15 жовт.(№ 42).–С. 1, 12.

2750. **Забарний О.** Українська Сорбонна / О. Забарний // Alma mater. – 2010. – № 1, вересень. – С. 3.

2751. **Зінченко С.** Виховання – процес відповідальний / С. Зінченко // Там само. – С. 6.– (До 205-річчя НВШ).

2752. **Кошелєвська Т.** «Ніжинський Гарвард» : [до 205-річчя НВШ] / Т. Кошелєвська // Ніжин-інфо. – 2010. – 21 жовт.(№ 43). – С. 13.

2753. **Литвин В. М.** Вітання Голови Верховної Ради України Володимира Литвина колективу Ніжинської вищої школи // Голос України. – 2010.– 16 жовт.(№ 194). – С. 2.

2754. **Литвин В.** З виступу В. Литвина на урочистостях з нагоди 205-річчя Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя // Там само. – 26 жовт. (№ 200). – С. 3.

2755. **Мироненко В.** Проект окремих хат : [інтерв'ю з колишнім секр. ЦК ВЛКСМ / спілкувався Р. Мусієнко] // Деснянська правда. – 2010. – 25 груд. (№ 145). – С. 3.

2756. **Ніжинська** вища школа відзначила 205-ту річницю з часу заснування ! : [вітання високоповажних гостей з України, Росії, Білорусії] // Alma mater. – 2010. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 1.

2757. **Онищенко Н.** Храм високих наук / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2010. – 28 жовт.(№ 90-91). – С. 11.

2758. **Павленко С.** Галузь потребує радикальних кроків : [участь Володимира Литвина в урочистостях з нагоди 205-ї річниці НВШ] / С. Павленко // Голос України. – 2010. – 16 жовт.(№ 194). – С. 2.

2759. **Про нас** говорять // *Alma mater.* – 2010. – № 1, вересень. – С. 11.

Гості університету : надзвичайний і повноважний посол Канади в Україні, пані Абанна Дан ; Леонід Парфьонов, журналіст, аналітик, автор фільму «Птах-Гоголь» ; Дмитро Стус, головний редактор журналу «Київська Русь» ; Юрій Покальчук, письменник, журналіст

2760. ***Самойленко Г. В.** Гоголівському університету – 205 / Г. В. Самойленко // *Сучасна освіта.* – 2010. – № 12(№ 74). – С. 24–25. (У співавт.)

2761. **Самойленко Г. В.** Храм знань і духовної величі / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; ПП Лисенко М. М., 2010. – 45 с. ; фотоіл. Те саме : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http // lib.ndu.edu.ua](http://lib.ndu.edu.ua) (Електронна бібліотека)

2762. **Самойленко О. Г.** Прагнемо до ідеалу (Досвід навчально-методичної роботи) / О. Самойленко, проректор з наук.-метод. та метод. роботи // *Alma mater.* – 2010. – № 1, вересень. – С. 4.

2763. **Щирі** слова вітання : [вітальні телеграми з нагоди ювілею] // Там само. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 2.

2764. **Яковенко Н.** Провідник високого національного духу : [святкування ювілею в НДУ] / Н. Яковенко // *Вісті.* – 2010. – 28 жовт.(№ 44). – С. 1, 7.

14.3.3. 210 років від часу заснування (2015)

2765. **Вітаємо** з нагородами : [за багаторічну сумлінну працю і плідну наук.-пед. діяльність та з нагоди 210-річчя група викл. ун-ту було нагороджено держ. та відомчими відзнаками] // *Alma mater.* – 2015.–№ 11, листопад. – С. 2.

2766. **Інтелектуальна** батьківщина Гоголя : [міжнар. наук. конф., присвяч. 210-річчю НВШ] // *Український дім.* – 2015.– Число 5(73). – С. 1.

2767. **Король В.** Досвід навчально-методичної роботи / В. Король // *Alma mater.* – 2015.– № 10(20), жовтень. – С. 4. – (До 210-річчя НВШ).

2768. **Мельничук О.** Наукова традиція : [бесіда з проректором з наук. роботи та міжнар. зв'язків. Спількувалася Н. Онищенко] / О. Мельничук // *Alma mater.* – 2015. – № 10(20). – С. 2-3. – (До 210-річчя НВШ).

2769. **Святкування** 210-ї річниці // Там само. – 2015.– № 11, листопад. – С. 1.

14.4. Прийом до вузу

2770. **Кладинога В. С.** Вступна кампанія 2007 : [розмову з проректором із наук.-пед. та метод. роботи вела Н. Ландар] / В. С. Кладинога // *Alma mater.* – 2007.– № 10, червень. – С. 1, 2.

2771. **Бойко О. Д.** Ніжинська вища школа : минуле і сьогодення : [інформ. для вступників] // Там само. – 2008. – Спецвипуск, травень. – С. 1.

2772. **Гусейнова Л.** Факультет культури та мистецтв : [інформ. для вступників] / Л. Гусейнова // Там само. – С. 6.

2773. **Дозвілля** – яскрава сторінка студентського життя : [інформ. для вступників] // Там само.
2774. **Історико-юридичний факультет** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 3.
2775. **Природничо-географічний факультет** : [інформ. для вступників] // Alma mater. – 2008.– Спецвипуск, травень. – С. 4.
2776. **Проживання студентів** : [побутові умови. Гуртожитки // Там само. – С. 6.
2777. **Факультет іноземних мов** : [інформ. для вступників] // Там само. –С. 5.
2778. **Факультет культури та мистецтв** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 6.
2779. **Факультет психології та соціальної роботи** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 4.
2780. **Фізико -математичний факультет** : [інформ. для вступників] // Alma mater. – 2008. – Спецвипуск, травень. – С. 5.
2781. **Філологічний факультет** : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 3.
2782. **Аніщенко В.** Фізико-математичний факультет : [інформ. для абітурієнтів] / В. Аніщенко // Alma mater. – 2009. – № 4, грудень. – С. 3.
2783. **Бойко О.** Гоголівський вуз запрошує : [звернення ректора вузу до старшокласників] / О. Бойко // Там само. – С. 1.
2784. **Забарний О. В.** Малиновий передзвін філологічного : [минуле і сьогодення фак., інформ. для вступників] / О. В. Забарний // Alma mater. – 2009.– С. 1.
2785. **І ще дещо** : [культурно-дозвіллеві заходи в НДУ. Інформ. для абітурієнтів] // Там само. – С. 4.
2786. **Кузьменко Л.** Природничо-географічний факультет : [інформ. для вступників] / Л. Кузьменко // Там само. – С. 2.
2787. **Мицик Л.** Історико-юридичний факультет : [інформ. для вступників] / Л. Мицик // Там само.
2788. **Сватенков О.** Обери свій шлях у майбутнє : [інформ. для вступників на фак. психології та соц. роботи] / О. Сватенков // Там само. – С. 3.
2789. **Тезікова С.** Факультет іноземних мов : [інформ. для вступників] // Там само. – С. 2.
2790. **Король В. С.** Вступна кампанія 2014 / В. С. Король // Alma mater. – 2014. – № 9, вересень. – С. 3.

14.5. Окремі аспекти життя університету

2791. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 389 –403 : «*Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя*» (з 2004 р.)

2792. **Мицик Л. М.** Демократизація Ніжинської вищої школи : проблеми і перспективи / Л. М. Мицик // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 31. – С. 160 –169.

2793. **Міністр** освіти і науки в Ніжинському університеті : [20 лютого 2006 року відбулася зустріч кол. НДУ з міністром освіти і науки України Ст. Ніколаєнком] // *Alma mater*. – 2006. – № 6-7, лютий-березень. – С. 1.

2794. **Сучасні** українські письменники в Ніжині : [зустріч в НДУ з групою київських письмен., зокрема Анатолієм Дністровим, Андрієм Кокотюхою та ін.] // *Alma mater*. – 2006. – № 2, жовтень. – С. 3.

2795. **Ландар Н.** Результати роботи комісії : [з 10 по 15 вересня 2007 р. в ун-ті працювала комісія Держ. інспекції М-ва освіти і науки України] / Н. Ландар // *Там само*. – 2007. – № 2, жовтень. – С. 2.

2796. **Онищенко Н.** Ніжин вітає посла Канади в Україні : [20 грудня 2006 р. в стінах НДУ відбулась зустріч з Надзвичайним та Повноважним Послом Канади в Україні пані Абанною Данн] / Н. Онищенко // *Український дім*. – 2007. – Число 25(025). – С. 4.

2797. «**Сім чудес** Чернігівщини» : [презентація Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя на конкурс у рамках Всеукр. акції «Сім чудес Чернігівщини»] // *Сіверщина*. – 2007. – 2 листоп.(№ 44). – С. 6.

2798. **Зінченко С. В.** Виховний процес – пріоритетний напрямок діяльності ВНЗ : [виклад виступу на нараді проректорів з виховної роботи ВНЗ III-IV рівня акредитації в М-ві освіти і науки проректора з наук.-пед.та виховної роботи НДУ С. В. Зінченка] // *Alma mater*. – 2008. – № 8, квітень. – С. 1.

2799. **Ландар Н.** Засідання круглого столу : [20 березня 2008 р. на базі НДУ імені Миколи Гоголя відбувся круглий стіл між НДУ, Черніг. ОДА та структурами упр. освіти і науки області] / Н. Ландар // *Там само*. – № 7, березень. – С. 1, 2 ; *Там само*. – Спецвипуск, травень. – С. 1.

2800. **Онищенко Н.** (Хроніка новин Ніжинського університету) / Н. Онищенко // *Урядовий кур'єр*. – 2008. – 1 серп.(№ 140). – С. 20.

2801. **Семінар**-нарада «Проблеми якості сучасної освіти» : [18 грудня 2008 р. відбувся семінар-нарада представників упр. органів освіти Черніг.обл. і НДУ імені Миколи Гоголя] // *Alma mater*. – 2008. – № 4, грудень. – С. 1.

2802. ***Вища** освіта в області на початок 2009/10 навчального року : стат. бюлетень / Держкомстат України, Голов. упр. статистики у Черніг. обл. – Чернігів, 2009. – 28 с. : табл.

2803. **Голова** Верховної Ради України у Гоголівському вузі : [зустріч В. М. Литвина з проф.-викл. складом, співробітниками та студентами НДУ] // *Alma mater*. – 2009. – № 3, листопад. – С. 1.

2804. **Стребкова І.** Видатні випускники Ніжинської вищої школи : Францішек Богушевич : [9 грудня в НДУ відбувся вечір-портрет Ф. Богушевича в рамках проекту «Видатні випускники Ніжинської вищої школи»] / І. Стребкова // *Український дім*. – 2009. – Число 5-6 (39-40). – С. 7.

2805. **У Ніжинському** державному завершилася акредитаційна експертиза // Український дім. – 2009. – № 10, червень. – С. 1.

2806. **Гоголівський** університет – флагман освіти і науки України : [НДУ імені Миколи Гоголя внесено до довід. вид. «Флагмани освіти і науки України» як лауреата однойменної Всеукр. Громадської акції] // Український дім. – 2010. – № 10, червень. – С. 1.

2807. **Краща** кафедра року : [18 січня 2010 року відбулося підведення підсумків рейтингу кафедр НДУ] // Там само. – № 6, лютий. – С. 2.

2808. **Онищенко Н.** Сумна муза Францішека Богушевича : [вечір пам'яті білорус. поета і письменника, який в 1865–1868 рр. навчався в Юридичному ліцеї] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2010. – 13 лют. (№ 15). – С. 2.

2809. **Про призначення** державних стипендій видатним діячам освіти : розпорядження Президента України від 30 вересня 2010 року : [Держ. стипендія призначена Никоненку Петру Макаровичу, засл. діячу освіти України, проректору з навч. роботи НДУ] // Урядовий кур'єр. – 2010. – 5 жовт. (№ 184). – С. 13.

2810. **Вшанування** пам'яті героїв Крут : [в урочистостях на залізничній станції Крути взяла участь делегація викл. і студ. НДУ на чолі з ректором ун-ту проф. О. Д. Бойком] // Alma mater. – 2011. – № 5, січень. – С. 1.

2811. **Король В.** Запровадження ЄКТС : реалії, проблеми, перспективи : [нові навч. плани і програми відповідно до вимог Європейської кредитно-трансферної системи] / В. Король // Там само. – № 7, березень. – С. 2.

2812. **Ландар Н.** Вшануємо видатного випускника : [17 жовтня відбулося урочисте відкриття іменної аудиторії академіка Ю. Ф. Карського, випускника НІФІ 1895 року] / Н. Ландар // Alma mater. – 2011. – № 2, жовтень. – С. 2.

2813. **Мицик Л. М.** Історична освіта в Ніжинському університеті : [новітні тенденції, проблеми, перспективи (до 20-річчя відновлення історичної освіти у НВШ)] / Л. М. Мицик // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2011. – Вип. 62. – С. 279–293.

2814. **Онищенко Н.** Аудиторія Юхима Карського : [відкрито іменну аудиторію в Гогол. корп.] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2011. – 10 листоп. (№ 89-90). – С. 7.

2815. **Біла А.** До 151-річчя з дня народження академіка Юхима Федоровича Карського : [відкриття іменної аудиторії] / А. Біла // Alma mater. – 2012. – № 5, січень. – С. 4–5.

2816. **Коровченко С.** Вшануємо Великого Кобзаря : [20-го березня в ауд. № 215 ст. корп. НДУ відбувся вечір ушанування пам'яті Т. Г. Шевченка] / С. Коровченко // Там само. – № 7, березень. – С. 5.

2817. **Краща** кафедра року : [підведено підсумки рейтингу кафедр ун-ту] // Там само. – № 5, січень. – С. 3.

2818. **Савченко Г.** Знайомтесь : аудиторія імені Ю. Ф. Карського / Г. Савченко // Там само. – С. 5.

2819. **Аудиторія** Юхима Карського : [в НДУ відкрито іменну аудиторію] // Український дім. – 2012. – Число 1(51). – С. 3.

2820. **Луняк Є.** Вшануймо визволителів! До відкриття в університеті кімнати-музею «Вони захищали Вітчизну» / Є. Луняк // *Alma mater.* – 2013. – № 1, вересень. – С. 7. – (до 70-ї річниці визволення Ніжина від німецько-нацистських загарбників).

2821. **Пильник В.** У Ніжині відкрито музей захисників Вітчизни : [інтерв'ю з одним із засновників музею В. Й. Томеком] / В. Пильник // *Ніжин-інфо.* – 2013. – 20 верес. (№38). – С. 6.

2822. **Яковенко Н.** Ще один музей про героїв війни : [у НДУ відкрито кімнату-музей «Вони захищали Вітчизну»] / Н. Яковенко // *Вісті.* – 2013. – 1 листоп. (№ 44). – С. 1.

2823. **Ніжинський** університет – Збройним Силам України : [акція зі збору коштів у НДУ] // *Alma mater.* – 2014. – № 7, березень. – С. 2.

2824. **Дудченко Г.** Волонтерська діяльність : [університет у контексті війни на Сході України] / Г. Дудченко // *Там само.* – 2015.–№ 1(13),січень. – С. 2.

2825. **3 офіційних** джерел : [про нагородження групи викладачів наградним знаком «Заслужений працівник Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя»] // *Там само.* – 2016. – № 11, листопад. – С. 2.

2826. **Ніжинський** державний університет імені Миколи Гоголя став засновником проекту «Шкільний вчитель нового покоління» : [в розробці проекту брали участь експерти Британської Ради»] // *Alma mater.* – 2016.– № 6, червень. – С. 2.

2827. **Підписано** Меморандум про співпрацю між Виконавчим комітетом міської ради та Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя // *Там само.* – № 9, листопад. – С. 3.

2828. **Почесні** нагороди : [про нагородження проф. НДУ Г. В. Самойленка орденом «За заслуги II ступеня»] // *Вісті.* – 2016.– 11 листоп.(№ 45). – С. 1.

2829. **Ткач М.** Професор Григорій Самойленко – лауреат літ.-мистец. премії Глібова / М. Ткач // *Ніжин. вісник.* – 2016.– 20 лют.(№ 8).–С. 7.

2830. **Хонда О.** На пошану Кобзаря : [10 березня в Блакитній залі Гогол. корп. проходив захід на пошанування пам'яті Т. Г. Шевченка] / О. Хонда // *Alma mater.* – 2016. – № 3, березень. – С. 2.

2831. **Шевченкове** свято «В сім'ї вольній, новій.....» в Ніжині / репортаж про перебування укр. письменників у Гоголівському університеті вів О.Чубатий // *Там само.* – 2016. – № 5, травень.– С. 4.

14.5.1. Вчена рада інформус

2832. **Бойко О. Д.** Нові горизонти вузу : [30 вересня на розшир. засід. Вченої ради ректор НДУ підводив підсумки діяльності колективу ун-ту в 2005–2006 навч. році] / О. Бойко // *Alma mater.* – 2006.– № 1, вересень. – С. 1, 2.

2833. **Вчена** рада інформує : [засід. присвяч. роботі університетської бібліотеки] // *Там само.* – № 9, травень. – С. 1.

2834. **Вчена** рада інформує : [на засід. 1 червня розглядалося питання «Про стан та ефективність контролю навчального процесу і самостійної навчальної роботи студентів історико-юридичного та фізико-математичного факультетів»] // *Alma mater.* – 2006.–№ 10, червень. – С. 1.

2835. **Вчена** рада інформує : [на черговому засіданні розглядалося питання «Підсумки наукової діяльності кафедр у 2006 році та завдання щодо актуалізації тематики і підвищення результативності наукових досліджень у 2007 році» // Там само. – 2007. – № 5, січень. – С. 1.

2836. **Вчена** рада інформує : [на черговому засід. розглядалося питання «Завдання щодо вдосконалення державної атестації студентів з урахуванням особливостей ступеневої підготовки фахівців у вищій школі»] // *Alma mater.* – 2007. – № 8, квітень. – С. 1.

2837. **Вчена** рада інформує : [на розшир. засід. вченої ради обговорювалося питання, присвяч. початку нового навч. року] // Там само. – № 1, вересень. – С. 1.

2838. **Науково-дослідна** робота в Ніжинському університеті : [інформує вчена рада] // *Alma mater.* – 2008. – № 6, лютий. – С. 3.

2839. **Вісті** з Вченої ради : [на порядку денному питання «Підсумки діяльності колективу університету в 2008–09 навч. році та завдання на новий навчальний рік» та ін.] // Там само. – 2009. – № 1, вересень. – С. 1, 2.

2840. **Підводимо** підсумки : науково-дослідна робота : [відбулося чергове засід. вченої ради з теми «Підсумки науково-дослідної роботи кафедр у 2008 році та завдання щодо подальшого розвитку наукових досліджень в університеті»] // Там само. – № 6, лютий. – С. 1.

2841. **«Заслужений** працівник Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» : [Вченою радою НДУ було схвалено Положення про звання «Заслужений працівник Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя»] // *Alma mater.* – 2010. – № 6, лютий. – С. 2.

2842. **Вісті** з Вченої ради : [на порядку денному – питання організації, методики забезпечення та контролю самостійної роботи студентів фак. інозем. мов та побутові умови та правила проживання в гуртожитках] // Там само. – 2011. – № 9, травень. – С. 1.

2843. **Україна** – єдина : [заява вченої ради Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя з приводу суспільно-політичної ситуації в Україні] // Там само. – 2014. – № 7, березень. – С. 1.

2844. **Вісті** з Вченої ради : [10 листопада відбулося чергове засідання. Розглянута низка актуальних питань вишу] // *Alma mater.* – 2016. – № 9, листопад. – С. 1.

14.5.2. Конференції трудового колективу

2845. **10 лютого** відбудеться конференція трудового колективу, порядок денний якої передбачає вибори претендента на заміщення вакантної посади ректора НДУ // *Alma mater.* – 2006. – № 5, січень. – С. 1.

2846. **Конференція** трудового колективу : [присвяч. підсумкам діяльності НДУ в 2006 році] // *Alma mater.* – 2007. – № 6-7, березень. – С. 2.

2847. **Бойко О. Д.** Підсумки діяльності колективу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя в 2008 році : [доп. на конф. трудового кол. ун-ту 5 березня 2009 року] / О. Д. Бойко. – Ніжин, 2009. – 27 с.

2848. **2009** : час робити підсумки : [конф. трудового колективу, звітна доп. ректора ун-ту, затвердження колективного трудового договору на 2010–2012 роки, внесення змін до Статуту ун-ту тощо] // *Alma mater.* – 2010.– № 7, березень.– С. 2.

2849. **Звітно-виборна конференція** : [12 січня відбулася звітно-виборна конф. працівників НДУ, на якій було розглянуто комплекс питань з охорони праці та соц. захисту працівників] // Там само. – № 5, січень. – С. 1.

2850. **Конференція** трудового колективу : [на порядку денному – підсумки діяльності трудового кол. ун-ту за 2010 рік та звіт ректора вузу проф. О. Д. Бойка за період роботи з 2006 по січень 2011 року тощо] // Там само. –2011. – № 5, січень. – С. 2.

2851. **Конференція** трудового колективу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : [відбулася 4 квітня 2011 року. На порядку денному – питання «Обрання претендентів на заміщення вакантної посади ректора НДУ імені Миколи Гоголя»] // Там само.– № 8, квітень.– С. 1.

2852. **Конференція** трудового колективу : [на порядку денному – звітна доп. ректора ун-ту проф. О. Д. Бойка «Про підсумки діяльності колективу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя в 2011 році] // Там само. – 2012.– № 5, січень. – С. 1.

2853. **Ландар Н.** «Що день наступний нам готує?» : [загальні збори трудового кол. ун-ту напередодні нового навч.року, доп. ректора ун-ту, проф. О. Д. Бойка] / Н. Ландар // Там само. – № 1, вересень. – С. 4.

2854. **Конференція** трудового колективу : підсумки діяльності університету за 2013 рік // *Alma mater.* – 2013. – № 4, грудень. – С. 2.

2855. **Ландар Н.** Новий колективний договір затверджено (нотатки за матеріалами конф.трудового колективу) / Н. Ландар // Там само. – 2013.– № 9, травень. – С. 1, 2.

2856. **Ландар Н.** «Хоча цифри нас не радують, але це цілком об'єктивний і закономірний процес»: [підсумки загал. зборів проф.-викл. кол. ун-ту, які відбулися 30 серп. 2013 року] / Н. Ландар // *Alma mater.* – 2013. – № 1, вересень.– С. 1.

2857. **Бойко О. Д.** Звіт ректора перед трудовим колективом : [24 грудня в акт. залі н. к. відбулася звітна доп. ректора НДУ «Підсумки діяльності університету в 2014 році»] / О. Д. Бойко // Там само.– 2014. – № 12, грудень.– С. 1.

2858. **Бойко О. Д.** Звіт ректора перед трудовим колективом : [24 грудня в акт. залі н. к. відбулася звітна доп. ректора НДУ «Підсумки діяльності колективу Ніжинського державного університету в 2015 році та завдання на новий навчальний рік»] / О. Д. Бойко // Там само. – 2015.– № 12(22), грудень. – С. 1.

2859. **Бойко О. Д.** Звіт ректора Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя за 2011– 2015 роки / О. Д. Бойко // *Alma mater.* – 2016. – № 5, травень. – С. 2.

14.5.3. Фінансово-господарська діяльність. Профспілки

2860. **Відзнака** профспілки : [первинна профспілкова орг. НДУ посіла 1 місце серед профспілкових орг. вузів Чернігівщини] // *Alma mater.*– 2012. – № 6, лютий.– С. 3.

2861. **Конкурс** дитячих малюнків : [профком працівників ун-ту організував і провів конкурс малюнків дітей співробітників «Кришталева зимонька» (10 грудня–10 січня)] // Там само. – № 5, січень. – С. 8.

2862. **Павлюченко О.** Молоді профспілкові лідери на навчальному семінарі : [31 січня –3 лютого неподалік Ів.-Франківська відбувся Всеукр. навч. семінар студ. активу профспілок] / О. Павлюченко // Там само. – № 6, лютий. – С. 3.

14.6. Наукове життя університету

2863. **Матеріали** до звіту про наукову роботу та міжнародну діяльність Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

за 2004. – Ніжин, 2005. – 36 с. за 2011. – Ніжин, 2012. – 56 с.

2005. – Ніжин, 2006. – 29 с. за 2012. – Ніжин, 2013. – 55 с.

2006. – Ніжин, 2007. – 38 с. за 2013. – Ніжин, 2014. – 53 с.

2008. – Ніжин, 2008. – 43 с. за 2014. – Ніжин, 2015. – 49 с.

2009. – Ніжин, 2010. – 49 с. за 2015. – Ніжин, 2016. – 53 с.

2010. – Ніжин, 2011. – 51 с. за 2016. – Ніжин, 2017. – 55 с.

2864. **Програма** конференції молодих науковців. – Ніжин : (НДПУ, НДУ), 2002, 2003, 2013, 2014.

2865. **День** науки в Ніжинському університеті // *Alma mater.* – 2006. – № 9, травень. – С. 2.

2866. **Положення** про Раду з науково-дослідної роботи студентів, аспірантів і молодих вчених Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя // Там само. – 2007. – № 5, січень. – С. 2.

2867. **Кращі** науковці університету : [підведено підсумки конкурсів на звання «Науковець року університету» та «Молодий науковець року університету» за 2007 рік] // Там само. – 2008. – № 6, лютий. – С. 3.

2868. **Мельничук О.** Наукова діяльність Гоголівського вишу / О. Мельничук, проректор з наук. роботи та міжнар. зв'язків // *Alma mater.* – 2010. – № 1, вересень. – С. 5.

2869. **Кращі** з кращих // Там само. – 2011. – № 5, січень. – С. 3.

У січні було підведено підсумки конкурсів на премію вченої ради університету «Краща кафедра року», «Кращий науковець року», «Кращий молодий науковець року» за 2010 рік

2870. **Пленум** Наукової ради «Українська мова», «Українська лексикографія та лексикологія : проблеми, завдання» : [відбувся в листопаді в НДУ] // *Укр. мова.* – 2011. – № 4. – С. 96–106.

2871. **Кращий** науковець року : [визначено переможців конкурсу] // *Alma mater.* – 2012. – № 5, січень. – С. 2.

2872. **«Молодий** науковець року» : [підсумки конкурсу] // Там само. – С. 3.

2873. **Тезікова С. В.** Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт у Ніжинському університеті : [зі спец. «романо-германські мови» / розмову з дек. фак. інозем мов вела Н. Ландар] // *Alma mater.* – 2012. – № 3, березень. – С. 2–3.

2874. **Підсумки** наукових конкурсів за 2012 рік в номінаціях «Краща кафедра 2012», «Кращий науковець 2012 року», «Кращий молодий науковець 2012 року» // Там само. – 2013. – № 5, січень. – С. 3.

2875. **Мельничук О. В.** Підсумки наукової роботи кафедр у 2014 році та завдання на 2015 рік / О. В. Мельничук // Там само. – 2015. – № 1(13), січень. – С. 3.

2876. **Підсумки** наукових конкурсів за 2014 : [в номінаціях «Краща кафедра 2014», «Науковець 2014», «Молодий науковець 2014»] // Alma mater. – 2015. – № 1(13), січень. – С. 2, 3.

2877. **Лейберов О. О.** Підсумки наукових конкурсів 2015 в номінаціях «Краща кафедра», «Науковець року університету», «Молодий науковець» // Там само. – 2016. – № 1, січень. – С. 2, 3.

14.6.1. Наукові конференції, семінари, проведені на базі НДУ

2878. **Белая А.** Международные научные конференции в Нежине / А. Белая // Информ. бюл. / УАПРЯЛ. – Нежин, 2005. – Вып. 12. – С. 46–48.

2879. **Горгота О.** Від історії до майбутнього : [на базі НДУ імені Миколи Гоголя відбулася міжнар. наук. конф. «Українська діаспора : історичні пошуки, еміграційні явища, культурно-мистецькі набутки, функціонування наукових установ»] / О. Горгота // Український дім. – 2005. – Число 19. – С. 3.

2880. **Доступна** та якісна освіта, належні умови для самореалізації особистості : [в НДУ проходила IV міжнар. наук.-практ. конф. «Стратегії управління закладами освіти в умовах формування інформаційного суспільства»] // Вісті. – 2005. – 9 груд. (№ 49). – С. 1–2.

2881. **Лучна В.** Схід і Захід разом : [міжнар. наук. конф., присвяч. 200-літтю НВШ відбулася в НДУ] / В. Лучна // Ніжин. вісник. – 2005. – 14 лип. (№ 53). – С. 2.

2882. **Міжнародна** наукова конференція в університеті : [13–14 жовтня в НДУ працювала міжнар. наук. конф. «Ніжинська вища школа : історія і сучасність», присвяч. 200-літтю з дня заснування навч. закладу в Ніжині] // Alma mater. – 2005. – № 1-2, вересень-жовтень. – С. 3.

2883. **Сидоренко В. А.** Международные научные студенческие конференции / В. А. Сидоренко // Информ. бюллетень УАПРЯЛ. – Нежин, 2005. – Вып. 12. – С. 51–52.

2884. **Хархун В.** Винниченкознавчий семінар у Ніжині [11–12 трав. 2005] / В. Хархун // Слово і час. – 2005. – № 7. – С. 90–91.

2885. **Коваленко Є.** Наукове життя університету : [22–23 грудня 2005 року в НДУ проходила III міжнар. наук.-практ. конф. «Інновації у вищій освіті»] / Є. Коваленко // Alma mater. – 2006. – № 5, січень. – С. 1.

2886. **Крига Т.** Діти – це жива сила суспільства : [23–24 листопада в НДУ відбувалася наук.-практ. конф. «Професіоналізм педагогічних кадрів дошкільної освіти : сучасні підходи, концепції, досвід»] / Т. Крига, Н. Пихтіна, Л. Цюцюпа // Alma mater. – 2006. – № 4, грудень. – С. 2.

2887. **Меркулов О.** «Поважайте.....
чисте, ясне, незаймане, святе дитинство » :
[наук.-практ. конф. та святкова вистава на фак. психології та соц. роботи, присвяч. проблемам соц. захисту дитинства в Україні] / О. Меркулов // Там само. – С. 3.

2888. **Найда О.** Міжнародна конференція у Гоголівському вузі : [21–24 червня на базі НДУ вдруге проходила міжнар. конф. «Українська діаспора : історичні пошуки, еміграційні явища, культурно-мистецькі набутки, функціонування наукових установ»] // Ніжин. вісник. – 2006. – 29 черв. (№ 54). – С. 1.

2889. **Найда О.** У стінах, намолених духом : [наук.-практ. конф. «Освіта і духовні традиції. Пошук шляхів подолання духовної кризи» відбулася в НДУ] / О. Найда // Там само. – 21 груд.(№ 104). – С. 7.

2890. **Сидоренко В.** Хроніка третьої студентської : [учасники конф. «Ніжинська історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє» з різних міст України в гостях у студентів філол. фак. НДУ] / В. Сидоренко // Alma mater. – 2006. – № 9, травень. – С. 2.

2891. **Коткова Л.** Конференція «Лінгвоукраїністика у вищих навчальних закладах I-ї половини XX століття» : [Всеукр. наук. конф. відбулася в НДУ 19–20 жовт.] / Л. Коткова // Там само. – 2007. – № 3, листопад. – С. 1.

2892. **Ландар Н.** «Інновації у вищій освіті» : [24–25 жовтня в НДУ проходила IV міжнар. наук.-практ. конф.] / Н. Ландар // Там само.

2893. **Онищенко Н.** Єднаймося, бо ми того варті : [міжнар. наук. конф. укр. діаспори в НДУ] / Н. Онищенко // Просвіта. – 2007. – № 31(2-8 серп.). – С. 11 ; Урядовий кур'єр. – 2007. – 27 лип.(№ 133). – С. 11.

2894. **Петренко Н.** Студенти – за здоровий спосіб життя : [Всеукр. наук.-практ. конф. з проблем формування здорового способу життя учнівської та студ. молоді в НДУ] / Н. Петренко // Ніжин. вісник. – 2007. – 29 листоп. (№ 92). – С. 1.

2895. **Сьогодні студент – завтра науковець** : [25–26 квітня в НДУ проходила II Всеукр. студ. наук. конф. «Сучасні проблеми природничих наук» на базі природн.-геогр.фак.] // Alma mater. – 2007. – № 8, квітень. – С. 2.

2896. **«Українська діаспора : історичні пошуки, еміграційні явища, культурно-мистецькі набутки, функціонування наукових установ»** : програма III міжнар. наук. конф.(30-31 травня 2007). – Ніжин, 2007. – 28 с.

2897. **Шумський М.** Міжнародна конференція з проблем музичної освіти та виконавства : [була проведена в НДУ в рамках I міжнар. фест. ансамблів баяністів та акордеоністів «Сіверська весна»] / М. Шумський // Alma mater. – 2007. – № 6-7, березень. – С. 4.

2898. **Яковенко Н.** «Віковичний спадок має розвиватися» : [слова ректора ун-ту О. Д. Бойка стали лейтмотивом IV міжнар. наук.-практ. конф. «Інновації у вищій школі», яка нещодавно проходила в НДУ] / Н. Яковенко // Вісті. – 2007. – № 46). – С. 4.

2899. **До ювілею** Олекси Юценка : [26 грудня на філол. фак. проходила студ. наук. конф., присвяч. життєвому і творчому шляху відомого поета, випускника НВШ] // Alma mater. – 2008. – № 5, січень. – С. 2.

2900. **Забарний О.** До ювілею славетного земляка : [Всеукр. конф. «Творчість Віктора Забіли і естетичні пошуки українських романтиків XIX століття» на філол. фак. НДУ] / О. Забарний // Там само. – № 2, жовтень. – С. 3.

2901. **Конончук А. І.** Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді» : [відбулася 14–16 листопада 2007 року на базі фак. психології та соц. роботи НДУ] / А. Конончук // Соц. педагогіка : теорія та практика. – 2008. – № 1. – С. 79–80.

2902. **Нації різні, а проблеми однакові** : [в НДУ ім. Миколи Гоголя було проведено міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми духовності в психології розвитку особистості»] // Ніжин. вісник. – 2008. – 7 черв.(№ 43). – С. 1.

2903. **Онищенко Н.** Наснажує «Соловейко» Забіли : [в НДУ відбулася Всеукр. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Віктора Забіли, письменника, поета, випускника Гімназії вищих наук (1825 р.)] / Н. Онищенко // Там само. – 11 жовт. (№ 79). – С. 1.

2904. **Сидоренко В.** Українсько-білоруські культурні зв'язки : [23–24 травня в НДУ відбулася міжнар. наук.-практ. конф. «Українсько-білоруські культурні зв'язки : історія і сучасність»] / В. Сидоренко // Український дім. – 2008. – Число 3-4 (33-34). – С. 2.

2905. **Тезікова С.** Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : попередній досвід та нові перспективи : [міжнар. семінар за участі викл. та співроб. ун-ту штату Айова (США) відбувся 22–26 вересня в НДУ імені Миколи Гоголя] / С.Тезікова // Alma mater. – 2008. – № 2, жовтень. – С. 1, 2.

2906. **Філологічна** наука на межі тисячоліть : набутки та перспективи : прог. міжнар. наук. конф., присвяч. 80-й річниці з дня народж. академіка Ф. С. Арвата (15-16 квітня 2008). – Ніжин, 2008. – 10 с.

2907. **Онищенко Н.** Репресовані мовознавці : [в НДУ відбулася Всеукр. конф. «Репресовані мовознавці»] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2009. – 12 берез. (№ 19). – С. 1.

2908. **«Сучасні проблеми природничих наук»** : [22–23 січня в НДУ проходила IV Всеукр. наук. студ. конф.] // Alma mater. – 2009. – № 9, травень. – С. 2.

2909. **Тезікова С.** Міжнародна співпраця продовжується : [23–24 квітня в НДУ відбулася Друга міжнар. конф. «Пріоритетні напрями підготовки вчителя іноземної мови в контексті Болонського процесу»] / С. Тезікова // Alma mater. – 2009. – № 9. – С. 1–2.

2910. **Міжнародна** конференція соціальних педагогів у Ніжині : [5-7 листоп. 2009 року в НДУ працювала наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми підготовки фахівців у галузі соціально-педагогічної діяльності» за участі науковців з Росії, Данії, США, Литви, Польщі, Казахстану та ін.] // Там само. – № 6, лютий. – С. 1.

2911. **Москаленко О.** Науковець, колега, педагог : [13–15 травня на каф. хімії НДУ відбулася міжнар. наук.-практ. конф. «Координаційні сполуки : синтез і властивості», присвяч. пам'яті чл.-кор. НАН України, проф. Г. О. Ковтуна] / О. Москаленко // Там само. – № 10, червень. – С. 1.

2912. **Онищенко Н.** Кулішеві стежки починалися в Ніжині / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2010. – 10 квіт.(№ 31). – С. 1 ; Деснянська правда. – 2010. – 10 квіт.(№ 39). – С. 3.

Інститут української мови НАН України разом з кафедрою української мови НДУ організували і провели Всеукраїнську наукову конференцію «Роль Пантелеймона Куліша в історії української мови, літератури та культури»

2913. **Стребкова І.** Діалог культур. Україна і Росія : Ніжинський Санкт-Петербург : [11–13 травня в НДУ проходив перший етап X-го міжнар. наук. семінару «Діалог культур.Україна і Росія : Ніжинський Санкт-Петербург»] // Alma mater. – 2010. –№ 9, травень. – С. 1.

2914. **Міжнародна** конференція «Полоністика Чернігівщини : історія і сучасність» : [проходила на базі НДУ 26 жовтня 2011 року] // Alma mater.– 2011. – № 2, жовтень. – С. 5.

2915. **Онищенко Н.** Джерела патріотизму : [шукали у Ніжині учасники V міжнар. наук. конф. «Українська діаспора : історичний і літературний контекст» (29–30 вересня

2011)] / Н. Онищенко // Там само. – С. 1, 2 ; Ніжин. вісник. – 2011. – 30 жовт.(№ 83). – С. 2 ; Український дім. – 2011. – Число 7-8 (47-48). – С. 1–2.

2916. **Онищенко Н.** Українська яблунька в Сибіру / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2011. – 14 лип.(№ 55). – С. 2.

В НДУ відбулася наукова конференція «Україна й Сибір в історико-художньому дискурсі»(Київ, Чернігів, Ніжин) за участі Томського державного університету, Ін-ту літератури НАН України, НДУ імені Миколи Гоголя, ЧНПУ ім. Т. Г. Шевченка

2917. **Пугач В.** Наша вдячність і гордість : [6–7 жовтня на каф. укр. мови НДУ проходила Всеукр. наук. конф.«Грамматичні та семантичні аспекти функціонування мовних одиниць»] / В. Пугач // Alma mater. – 2011. – № 2, жовтень. – С. 3.

2918. **«Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій»** (до 25-річчя аварії на ЧАЕС) : [26–28 квітня в НДУ під такою назвою працювала міжнар. наук.-практ. конф. на базі природн.-геогр.фак.] // Там само.– № 9, травень. – С. 5.

2919. **Туз Є.** III міжнародна науково-практична конференція «Проблеми переживання життєвої кризи» : [проходила 12–13 квітня на базі НДУ. Організатори – каф. заг. та практич. психології НДУ спільно з Ін-том психології ім. Г. С. Костюка (Київ)] / Є.Туз // Там само.– С. 4.

2920. **Яковенко Н.** Україна і Польща – разом у Європі : [міжнар. наук.-практ. конф.«Полоністика Чернігівщини – історія та сучасність. Майбутнє української і польської молоді – разом у Європі» було орг. і проведено членами спілки «Астер» і науковцями НДУ] / Н. Яковенко // Вісті. – 2011. – 18 листоп. (№ 46). – С. 5.

2921. **Відзначаємо 200 років з дня народження Євгена Гребінки** : [9 лютого 2012 року в НДУ відбулася Всеукр. наук.-практ. конф.«Євген Гребінка : сучасне прочитання»] // Alma mater. – 2012. – № 6, лютий. – С. 1.

2922. **Суховєєв В.** Всеукраїнська науково-практична конференція на природничому : [22 лютого в НДУ на базі природн.-геогр.фак. працювала Всеукр. наук.-практ. конф.«Актуальні питання природничих наук та методики викладання»] / В. Суховєєв // Alma mater. – 2012.– № 6, лютий. – С. 4, 5.

2923. **Всеукраїнська** конференція на природничому : [24-25 жовтня на природн. фак. НДУ відбулася II Всеукр. наук.-практ.конф.«Сучасні проблеми природничих наук та методики їх викладання»] // Там само. – 2013. – № 2, жовтень. – С. 2.– (до 80-річчя від дня створення природн.-геогр. фак.).

2924. **Греко-українська міжнародна конференція** : [присвяч. просвітницькій та книговидавничій діяльності греків братів Зосимів проходила в НДУ 9-10 вересня] // Alma mater.– 2013. – № 1, вересень. – С. 4.

2925. **Коваленко Є.** Новини наукового життя університету : [10-11 жовтня відбулася очно-заочна V міжнар. наук.-практ. конф. «Інновації у вищій освіті»] / Є. Коваленко // Там само. – № 2, жовтень. – С. 3.

2926. **Довіна М.** III Міжнародний науковий семінар «Хронологія радянської культури : константи і трансформації» із серії «Studia Sovietica» : [відбувся 3 липня за підтримки Ін-ту літератури імені Тараса Шевченка на базі НДУ імені Миколи Гоголя] / М. Довіна // Там само.– № 1, вересень. – С. 23.

2927. **Міжнародна** конференція в Гоголівському університеті : [21-22 березня в НДУ проходила міжнар. наук. конф. «Граматичні та семантичні аспекти функціонування мовних одиниць»] // Там само. – № 7, березень. – С. 1.

2928. **Міжнародна** наукова конференція : [15 жовтня в актовому залі Гогол. корпусу відбулася міжнар. наук. конф. «Інтелектуальний внесок поляків у науку та культуру Чернігівщини : історія і учасність»] // Там само.– № 2, жовтень.– С. 2.

2929. **Горбонос І.** «Шевченкове слово» в українському мовному просторі : [21 лютого в НДУ проходила Всеукр. наук. конф. «Шевченкове слово» в режимі інтернет-конференції] // Там само. – 2014. – № 6, лютий. – С. 4.

2930. **Знаки** питання : програма Х міжнар. наук. конф.(24-25 квітня 2014).– Ніжин, 2014. – 13 с.

2931. **Лепяво С.** Засновник церковного краєзнавства : [Всеукр. наук. конф. «Треті Філаретовські читання» в НДУ] / С. Лепяво // Український Дім.– 2014.– Число 2(64). – С. 7.

2932. **Ідеолект** Михайла Коцюбинського в контексті сучасних лінгвістичних парадигм : прогр. міжнар. наук. конф. (27 лютого 2015). – Ніжин, 2015. – 19 с.

2933. **Краса** і сила Володимира Винниченка : [дослідж. спадщини письмен. учасниками міжнар. наук.семінару в НДУ. Робота Винниченкознавчої лабораторії] // Український дім. – 2015.– Число 3(71).– С. 3.

2934. **Бойко Ю.** Міжнародна науково-практична конференція «Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери» : [проходила 5-6 травня в НДУ. Взяли участь 127 учасників наук.-дослідних установ і ВНЗ Польщі, США, Канади, Іспанії, Швеції] / Ю. Бойко // Alma mater.– 2016. – № 5, травень. – С. 2.

2935. **Бойко Ю.** Ніжинська вища школа вітає гостей : [нещодавно в НДУ відбулася міжнар. наук.-практ. конф. «Партнерська взаємодія у системі інститутів соціальної сфери». Організатор – каф. соц. педагогіки і соц. роботи за підтримки нар. деп. С. Охонька] / Ю. Бойко // Вісті. – 2016.– 10 черв. (№ 23). – С. 2.

2936. **Всеукраїнська** студентська конференція : [відбулася 27 квітня на базі фак. психології та соц. роботи. Тема : «Студентський науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення»] // Alma mater.–2016.–№ 5, травень.– С. 2.

2937. **Знаки** питання в історії України : [XI міжнар. наук. конф. «Знаки питання в історії України : про що мріяли, що маємо, на що надіємося?» в НДУ] // Український дім. – 2016. – Число 5(79). – С. 2, 3.

2938. **Кузьменко Ю.** В НДУ з'ясували, чому розпався СРСР : [21-22 квітня на базі іст.-юрид. фак. працювала міжнар. наук. конф. «Крах Радянської імперії : анатомія катастрофи»] / Ю. Кузьменко, М. Ломоносов // Alma mater.– 2016.– № 5, травень. – С. 3.

2939. **Ломоносов М.** Дружня бесіда про євроінтеграцію : [20-21 жовтня на іст.-юрид. фак. НДУ працювала міжнар. конф. молодих науковців] / М. Ломоносов // Там само.– № 8, жовтень. –С. 6.

2940. **Ломоносов М.** «Про що мріяли, що маємо, на що надіємося?» (XI міжнар. наук. конф. «Знаки питання в історії України») : [28-29 вересня на іст.-юрид. фак.] // Там само. – № 8, жовтень. – С. 3.

2941. **Овдієнко О.** Дійсний поет : [200-літній ювілей О.С. Афанасьєва-Чужбинського в НДУ, Всеукр. наук. конф., орг. кафедрую укр. літ.] / О. Овдієнко // Там само.– Число 3(77).– С. 4, 5

2942. **Онищенко Н.** 3 днем незалежності, державо! Незасвоєні уроки історії : [міжнар. наук. конф. «Крах Радянської імперії : анатомія катастрофи» в НДУ] // Alma mater.– 2016.– Число 4(78).– С. 1–4.

14.6.2. Наукові читання

2943. **Біла А.** Карські читання в Ніжині / А. Біла // Вісті. – 2007.– 23 листоп. (№ 46). – С. 5 ; Alma mater. – 2007. – № 2, жовтень. – С. 3.

2944. **Онищенко Н.** Карські читання : [XI –ті Карські читання в НДУ] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2007. – 4 жовт.(№ 75). – С. 1 ; Урядовий кур'єр. – 2007. – 6 жовт.(№ 184). – С. 16.

2945. **Програма XI** міжнар. Карських читань «Ю. Ф. Карський і сучасне мовознавство» (18-19 вересня 2007). – Ніжин ; Гродно, 2007. – 15 с.

2946. **Тарнашинська Л.** Знову в Альма-матер..... : [12 грудня в НДУ відбулися Кошелівецькі читання, орг. Ін-том літ. ім. Т. Г. Шевченка (Київ)] / Л. Тарнашинська // Український дім.– 2007.– Число 29-30. – С. 5.

2947. **Всеукраїнські** наукові читання : [24 січня в НДУ. Тема : «Українська революція 1917–1921 рр. : подвиг героїв Крут»] // Alma mater. – 2008. – № 5, січень. – С. 1 ; Український дім. – 2008. – Число 1(31). – С. 2.

2948. **Гадзінський О.** Вшановуємо пам'ять Великого Кобзаря : [10 березня в акт залі Гогол. корп. проходили «Шевченківські читання»] // Alma mater. – № 7, березень. – С. 1.

2949. **Онищенко Н.** Первоцвіт нації : [на базі НДУ пройшли наук. читання «Українська революція 1917–1921 рр. : подвиг героїв Крут»] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2008. – 26 січ.(№ 7). – С. 1.

2950. **I Спаські** наукові читання : [організатори : Ніжин. красн. музей ім. І. Спаського, Центр пам'ятокознавства НАН України і Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, НДУ ім. Миколи Гоголя при підтримці Ніжин. міськради] // Alma mater.– 2010. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 3.

2951. **II Бугайківські** читання // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т. – Ніжин, 2011.– № 5.– С. 31–139.

2952. **Бугайківські** читання // Там само. – Ніжин, 2012. – № 7.– С. 84–197.

2953. **Онищенко Н.** Дорогою науки, мудрості й добра : [«Другі арватівські читання» в НДУ, присвяч. 85-річчю від дня народж. Ф.С. Арвата] / Н. Онищенко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т. – Ніжин, 2013.– № 8, квітень.– С. 1.

2954. **Треті** Філаретівські читання : прогр. Всеукр. наук. конф.(18-19 грудня 2013). – Ніжин, 2013. – 10 с.

2955. **IV Бугайківські** педагогічні читання // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2014.– № 3. – С. 110–240.

2956. **Четверті** Філаретівські читання до 300-ліття Катеринівської церкви в Чернігові : прогр. Всеукр. наук. конф. (1-2 грудня 2015). – Ніжин ; Чернігів, 2015. – 9 с.

2957. **Всеукраїнські** Грищенковські читання : [22 вересня відбулися в НДУ. Організатори – каф. укр. мови спільно з Ін-том укр. мови НАН України та каф. укр. мови Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова] // *Alma mater*. – 2016. – № 8, жовт. – С. 5.

2958. **Всеукраїнські** Грищенковські читання : програма (22 вересня 2016).– Ніжин, 2016.–20 с.

2959. **Голуб Н. М.** До традицій вітчизняної методики..... : [«П'яті Бугайківські читання» у НДУ] / Н. М. Голуб, Л. І. Проценко // Там само. – 2016. – № 8, жовтень. – С. 4.

4.6.3. Міжнародні наукові та творчі контакти. Участь студентів та викладачів НДУ у конкурсах, конференціях тощо за межами Alma mater. Гості вузу

2960. **Ландар Н.** «Освіта і кар'єра-2005» : [НДУ імені Миколи Гоголя на щорічній міжнар. спеціалізованій виставці] / Н. М. Ландар // *Alma mater*. – 2005.– № 8, квітень. – С. 1.

2961. **Антонов Д.** Волонтери Корпусу Миру : [співпраця НДУ з урядовою орг. США] / Д. Антонов // Там само. – 2006. – № 2, жовтень. – С. 2.

2962. **До побачення, Україно!** : [впродовж трьох тижнів в НДУ перебували студентки з Бішкеку (Киргізія) з метою українознавчого стажування / розмову з ними вела Н. Івченко] // *Український дім*. – 2005. – Число 20. – С. 3.

2963. **Пономаревський С.** Ювілей фонду «Сейбр-Світло» : [Ніжинський університет в полі зору укр.-амер. благодійного фонду] / С. Пономаревський // *Alma mater*. – 2005. – № 4, грудень. – С. 1.

2964. **«Art-Klavier»** – перша ластівка : [студентки фак. культури і мистецтв НДУ І. Васильченко та О. Горбачевська – дипломантки І міжнар. фортепіанного конкурсу серед студ. пед. навч. закладів «Art Klavier» (Київ, 17–21 квітня)] // Там само. – 2006. – № 9, травень. – С. 3.

2965. **Визначна** нагорода в гоголівському вузі : [«Гран-Прі» студ. IV курсу фак. культури і мистецтв В. Савельєва (клас В. Г. Дорохіна) на IV міжнар. конкурсі виконавців Харків-«Fortissimo-2006»] // Там само.– № 4, грудень. – С. 2.

2966. **Вітасмо** з перемогою! : [дуєт баяністів у складі засл. артистів України доцентів НДУ В. Дорохіна і М. Шумського – переможці міжнар. конкурсу баяністів-акордеоністів «Акорди Львова» (10–15 квітня 2006, Львів)] // Там само. – № 8, квітень. – С. 3.

2967. **Грецькі** зв'язки Ніжина : [27–28 квітня в Києві і Ніжині проходила міжнар. наук.-практ. конф. «Греція і слов'янський світ : національна своєрідність і взаємовплив культур», присвяч. Дням слов'ян. писемності та культури] // Там само. – № 9, травень. – С. 3.

2968. **Євсєєва О.** Теоретичні і практичні здобутки наукових конференцій : [2–3-го лютого в Чернігові проходила міжнар. наук.-практ. конф. «Інноваційні технології навчання, виховання та розвитку молодших школярів на факультеті початкового навчання» за участі автора статті] / О. Євсєєва // *Alma mater*.– 2006. – № 6-7, лютий-березень. – С. 6.

2969. **Ландар Н.** Візит Надзвичайного і Повноважного Посла Канади до Гоголівської вищої школи / Н. Ландар // Там само. – № 4, грудень. – С. 1.

2970. **Міжнародна** конференція : [25 квітня в студмістечку Університету Бохума (Північна Вестфалія) проходили польсько-німецько-українські Європейські зустрічі. Серед учасників – студент НДУ Сергій Сердюк (фак.інозем. мов)] // Там само. – № 10, червень. – С. 2.

2971. **Робочий** візит естонської делегації : [в рамках візиту до Черніг. обл. делегація Естонії відвідала НДУ імені Миколи Гоголя] // Там само.– № 6-7, лютий-березень. – С. 2.

2972. **Гоголівський** виш відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської республіки в Україні Ярослав Башта // Ніжин. вісник. –2007.– 24 листоп.(№ 91). – С. 3.

2973. **Цигура В.** «Україна – Росія» : міжнародний студентський форум : [відбувся 13-15 вересня в Харкові за участі делегатів від студ НДУ] / В. Цигура, К. Руденко // Alma mater. – 2007. – № 1, вересень. – С. 2.

2974. **Бойко І.** Незабутні враження / І. Бойко, О. Петрик // Український дім.– 2008. – Число 1(31). – С. 4.

20-21 березня у Білоруському державному університеті ім. М.Танка проходила міжнародна наукова конференція «Взаємодія і взаємопроникнення мов та культур : стан та перспективи» за участі представницької делегації викладачів та аспірантів НДУ імені Миколи Гоголя.

2975. **Визначено** лауреатів конкурсу «Гранослов-2007» : [лауреатом конкурсу кращих творів молодих укр. літераторів стала студ. НДУ Ольга Роляк] // Alma mater. – 2008. – № 5, січень. – С. 4.

2976. **Вітаємо** переможців міжнародного конкурсу : [студ. фак. культури і мистецтв С. Руденко та Ю. Ільчук – переможці XI міжнар. фестивалю-конкурсу студ. худож. творчості (Київ, 10-14 листоп.)] // Там само. – № 3, листопад. – С. 2.

2977. **II-й** міжнародний навчальний семінар в Уфі // Alma mater. – 2008. – № 4, грудень. – С. 1.

Тема семінару : «Удосконалення викладання предметів українознавчого циклу в загальноосвітніх закладах Російської Федерації». В роботі семінару брали участь декан філологічного факультету О. Забарний і фахівець Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою О. Петрик

2978. **Забарний О.** Мости братерства : [вісім викладачів філол. фак. НДУ були делеговані на міжнар. наук. конф.«Взаємодія та взаємопроникнення мов і культур : стан та перспективи» (20-21 березня, Мінськ)] / О. Забарний // Там само. – № 8, квітень. – С. 2.

2979. **Кичко В.** Гості сонячної Еллади : [Ніжин відвідав президент Грецької республіки Каролос Папуліас, зокрема побував у Музеї рідкісної книги НДУ] / В. Кичко // Вісті. – 2008. – 18 квіт.(№ 15). – С. 1.

2980. **Лисенко Г.** Біологи радяться..... / Г. Лисенко // Alma mater. – 2008. – № 1, вересень. – С. 2.

15-18 вересня в Белгороді (Росія) відбулась чергова X міжнар. наук.-практ. конф. «Живі об'єкти в умовах антропогенного пресу», в роботі якої взяли участь доц. каф. біології НДУ Г. М. Лисенко та викл. каф. біології П. М. Шешурак

2981. **Міжнародний** форум студентської молоді // Там само. – № 3, листопад. – С. 2.

Розповідь делегатів від ніжинських студентів Л. Коробки, Т.-М. Литвинюк, О. Роляк про поїздку на міжнародний слов'янський форум студентської молоді країн Співдружності : Росії, України, Республіки Білорусь до м. Брянська(Росія)

2982. **Продовжуємо** переможну традицію // Там само. – С. 3.

15 листопада в місті Кролевець(Україна) проходив міжнародний конкурс пісенної творчості «Мелодії вічності», лауреатом якого став студент факультету культури та мистецтв НДУ Сергій Руденко

2983. **Уніат М.** Всеукраїнський форум «Молодь єднає Україну» / М.Уніат // Там само.– № 6, лютий. – С. 2.

Форум відбувся з нагоди проголошення 89-річчя Акту Злуки (21 січня, Київ). Від НДУ делегатом була Мирослава Уніат

2984. **Євсєєва О.** Науково-практичні конференції як прояв досягнень і перспектив розвитку валеології / О. Євсєєва // *Alma mater.*– 2009. – № 9, травень.– С. 3.

Доцент кафедри фізичного виховання і валеології Ольга Євсєєва – делегат VII міжнародної науково-практичної конференції «Валеологія : сучасний стан, напрямки і перспективи розвитку» (2-5 квітня, Харків)

2985. **Забарний О.** Ігор Качуровський і Ніжинська вища школа / О. Забарний // Ігор Качуровський : від Крут до «Старої Європи» : матеріали Всеукр. наук. конф. – Ніжин, 2009. – С. 94–98.

2986. **Мицик Л.** Стратегії забезпечення якості вищої освіти в університетах США / Л. Мицик // *Alma mater.* – 2009. – № 5, січень. – С. 1, 2.

Кандидат історичних наук, декан історико-юридичного факультету Лариса Мицик в жовтні-грудні 2008 р. проходила наукове стажування в університеті штату Небраска в Лінкольні (США)

2987. **Петрик О.** Ніжинський Санкт-Петербург : співпраця продовжується / О. Петрик // Український дім. – 2009. – Число 3-4 (37-38). – С. 6.

12-16 травня в Санкт-Петербурзі (Росія) проходив IX міжнародний семінар «Україна і Росія : динаміка кроскультурних взаємодій», у якому взяла участь фахівець Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою НДУ О. Петрик

2988. **Тезікова С.** Реалізація стратегії соціального партнерства в освіті / С. Тезікова // *Alma mater.* – 2009. – № 6, лютий. – С. 2.

Викладачі факультету іноземних мов НДУ брали участь в роботі міжобласного науково-методичного семінару «Шляхи формування в учнів позитивної мотивації до вивчення іноземних мов»

2989. **Бутко С.** Петро Калнишевський та його доба / С. Бутко // Ніжин. вісник. –2010. – 22 лип.(№ 59). – С. 1.

Третє місце у Всеукраїнському конкурсі мультимедійних проєктів «Петро Калнишевський та його доба» вибороли студенти НДУ О. Пархоменко, В. Черненко, І. Биков

2990. **Гузь О.** Виховуємо лідерські якості / О. Гузь // *Alma mater.*– 2010.– № 7, березень. – С. 3.

Студентка історико-юридичного факультету НДУ Ольга Гузь – дипломант Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Студентське

самоорядування – середовище розвитку демократичної культури громадянського суспільства»(17 березня, Київ)

2991. **Івченко Н.** Міжнародна співпраця : [науковців НДУ з вченими різних країн] / Н. Івченко // *Alma mater.* – 2010.–№ 1, вересень. – С. 2.

2992. **Ковальчук Ю.** Ніжинський університет – учасник проекту «Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС» за програмою Євросоюзу Tempus / Ю. Ковальчук // *Там само.* – № 1, вересень. – С. 9.

2993. **Михед П.** Китай зблизка і нашвидкоруч / П. Михед // *Там само.*– № 5, січень. – С. 2.

Доктор філологічних наук, професор П. В. Михед брав участь у міжнародній науковій конференції, присвяченій 200-літтю Миколи Гоголя та читанні лекцій про нього в університеті Шихеци (Китай)

2994. **«Ніжинський Санкт-Петербург»** // *Alma mater.*– 2010.– № 10, червень.– С. 2.
Ректор НДУ, доктор політичних наук, професор О. Д. Бойко представляв Гоголівський вуз на другому етапі X міжнародного наукового семінару «Діалог культур. Україна і Росія : ніжинський Санкт-Петербурга» у стінах Бібліотеки АН Росії(Санкт-Петербургу)

2995. **Онищенко Н.** Міжнародні зв'язки університету : [представники Посольства Республіки Польща відвідали Музей рідкісної книги НДУ імені Миколи Гоголя, в якому зберігаються польські стародруки] / Н. Онищенко // *Там само.*– № 4, грудень. – С. 2.

2996. **Перемога** у Всеукраїнському конкурсі : так тримати! : [13-15травня в Херсоні проходив Всеукр. конкурс вокалістів імені Оксани Петрусенко. Серед переможців – студенти фак. культури і мистецтв НДУ] // *Alma mater.* – 2010.– № 10, червень. – С. 1.

2997. **Таращанський Л.** Мости братерства : [делегатія НДУ імені Миколи Гоголя на XII міжнар. Карських читаннях у Гродненському держ. ун-ті ім. Янки Купали (Білорусь)] / Л.Таращанський // *Там само.* – С. 2.

2998. **Бойко В.** Україна за двадцять лет : [22 серпня в Чернігові відбулася міжнар. веб-конф. «Україна за 20 лет». В дискусії брали участь науковці і викладачі Києва, Чернігова, Ніжина] / В. Бойко // *День.* – 2011.– 9-10 сент. (№ 160-161).– С. 4–7.

2999. **«Кращий студент України»** навчається в НДУ : [Ольга Гузь, студентка V курсу іст.-юрид. фак., переможець регіон. етапу Всеукр. конкурсу в Чернігові] // *Alma mater.* – 2011. – № 3, листопад. – С. 1.

3000. **Куліч Г.** І веселі, і розумні, і красиві : [п'ятикурсниця О. Гузь, студ. іст.-правознав.фак. НДУ – переможець регіон. етапу Всеукр. конкурсу «Кращий студент України-2011»(10 листоп., Чернігів)] / Г. Куліч // *Ніжин. вісник.*– 2011. – 17 листоп.(№ 91). – С. 7.

3001. **Лауреат** Всеукраїнського конкурсу : [студентка фак. культури і мистецтв О. Гриценко – дипломант II Всеукр. фестивалю-конкурсу вокально-хорового мистецтва «Пісенний край» імені М. К. Кондратюка (Полтава)] // *Alma mater.*– 2011.– № 3, листопад. – С. 2.

3002. **Лісовець О.** Стипендіат Всеукраїнського конкурсу для студентів-науковців : [Є. Власенко, студентка IV курсу фак. психології та соц. роботи стала стипендіатом на 2011-12 рік Програми «Завтра. UA» Фонду Віктора Пінчука] / О. Лісовець // *Там само.*– № 9, травень. – С. 5.

3003. **Михед П. В.** Про Гоголя, приємні сюрпризи та італійську кухню : [інтерв'ю з дир. наук. центру гоголезнавства, який нещодавно повернувся з Італії / спілкувалася Н. Ландар] // *Alma mater.* – № 4, грудень. – С. 2–3.

3004. **Паленко О.** Всеукраїнський молодіжний фестиваль «Фабрика майбутнього» : [відбувся у листопаді 2011 року в Севастополі за участі делегації НДУ] / О. Паленко // *Там само.* – С. 4.

3005. **Призери** Міжнародного фестивалю «Барви осені» : [студенти фак. культури і мистецтв С. Гладарьов, А. Музика, Я. Йотка – лауреати XIV міжнар. студ. фестивалю «Барви осені» (16-18 листоп., 2011, Київ)] // *Alma mater.* – 2011.– № 3, листопад. – С. 2.

3006. **V Міжнародний** інвестиційний форум : [експозиція НДУ на форумі в м.Чернігові (23-24 вересня 2011 р.)] // *Там само.*– № 1, вересень. – С. 1.

3007. **Візит** до Польщі : [20-24 лютого 2012 р. делегація НДУ під головуванням ректора ун-ту, проф. О. Д. Бойка перебувала у Жешовському університеті (Польща)] // *Там само.* – 2012. – № 6, лютий. – С. 3.

3008. **Дзюба С.** Літературні лауреати : [лауреатами XIV Черніг. обл. літ. конкурсу для дітей та молоді стали В. Кривенко і Д. Москаленко (НДУ)] // *Деснянська правда.* – 2012. – 6 груд. (№ 91). – С. 3.

3009. **Забарний О.** Значення розвитку взаємин української й польської молоді на сучасному етапі : [етапи розв. дружніх і ділових стосунків між студ і викл. НВШ і польськими інституціями] / О. Забарний // *Поляки в Ніжині : Історія. Культура. Освіта : зб. статей і матеріалів.* – Ніжин, 2012. – Вип. 5. – С. 83–89.

3010. **Кавунник А.** Україна – Польща-2009 : форум культурного діалогу молоді / А. Кавунник // *Там само.* – С. 139–143.

3011. **Кудрявцева А.** Українська й польська молодь : спільні програми самореалізації / А. Кудрявцева // *Там само.* – С. 144–147.

3012. **Ландар Н.** Гоголівський вуз приймає гостей : [9 лютого в НДУ завітали брати Капранови, письменники, публіцисти, книговидавці] / Н. Ландар // *Alma mater.* – 2012. – № 6, лютий. – С. 7.

3013. **Самойленко Г.** Основні етапи розвитку польсько-українських культурних контактів у Ніжині : [зокрема про зв'язки НВШ на всіх етапах існування з ВНЗ Польщі] / Г. Самойленко // *Поляки в Ніжині : Історія. Культура. Освіта : зб.ст. і матеріалів.* – Ніжин, 2012. – Вип. 5. – С. 71–82.

3014. **Скочко Н.** XXI міжнародний фестиваль у Польщі : [ніжин. студ. серед учасників фестивалю поезії Марії Конопницької в Кракові] / Н. Скочко // *Alma mater.*– 2012.– № 1, вересень. – С. 4.

3015. **Ландар Н.** Слов'янські письменники в Гоголівському університеті : [1 листопада на філол. фак. відбулася зустріч із делегацією слов'янських письменників] / Н. Ландар // *Alma mater.* – 2013.– № 3, листопад. – С. 3.

3016. **Невичерпне** джерело таланту : [студенти фак. культури і мистецтв на XVI міжнар. фестивалі-конкурсі студ. худож. творчості «Барви осені – 2013»] // *Там само.* –№ 3, листопад. – С. 2.

3017. **Ніколаєнко А.** Не обов'язково, але бажано : [у межах угоди про співпрацю між НДУ і Телавським держ. ун-том (Грузія) група студентів з Ніжина побувала в Грузії] / А. Ніколаєнко // Там само. – № 1, вересень. – С. 5.

3018. **Іваницька О.** Боже, збережи Україну й Польщу : [ювілейний фестиваль польської культури, присвяч. 15-й річниці діяльності ніжин. культ.-просвіт. спілки громадян польського походження «АСТЕР». Високі гості в НДУ] / О. Іваницька // Український дім. – 2014. – Число 5(67). – С. 1, 2.

3019. **Онищенко Н.** Лауреати «Глодоського скарбу» вшанували Гоголевий виш : [д-р славістики, дир. вид-ва Канадського ін-ту укр. студій, письменник, лауреат міжнар. літ. премій Марко Роберт Стех відвідав НДУ] / Н. Онищенко // Там само. – Число 2(64). – С. 6, 7.

3020. **[Результати]** Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, у якому активну участь брали студенти НДУ] // Alma mater. – 2015. – № 4(16), квітень. – С. 2.

3021. **Чергова** перемога Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : [у 2015 році НДУ став одним з переможців першого конкурсу проектів з розвитку потенціалу вищої освіти (CBHE – Capacity Building in Higher Education) програми Еразмус+] // Там само. – № 12(22), грудень. – С. 2.

3022. **Поляки** в Гоголівському виші : [в НДУ відбулася зустріч з Генеральним Консулом Республіки Польща в Києві паном Томашем Дедерко] // Український дім. – 2016. – Число 6(80). – С. 5.

3023. **Перша** міжнародна літня школа «Гендерні Студії : навчання, викладання та дослідження» у місті Сусс(Республіка Туніс) за участі викладачів Ніжинського університету // Alma mater. – 2016. – № 9, листопад. – С. 3.

3024. **Працюємо** по-європейськи : [16 лютого в Американському домі (м. Київ) відбувся виступ д-ра філол. наук. проф. Валентини Хархун] // Там само. – № 2, лютий. – С. 2.

3025. **Розширюємо** міжнародне співробітництво : [19 лютого в конференц-залі НДУ відбулося підписання Угоди про співпрацю між Гогол. ун-том та Акад. суспіл. наук (SAN)(Варшава, Польща)] // Alma mater. – 2016. – № 2, лютий. – С. 2.

14.7. Студентство

3026. **«Студент року-2005»** : [делегатія ніжин. студ.-стипендіатів різних фак. на щоріч. обл. конкурсі] / В. Гаврик // Alma mater. – 2004. – № 3, листопад. – С. 1.

3027. **Завершився** конкурс «Краща кімната гуртожитку»! // Там само. – 2005. – № 5, грудень. – С. 2.

3028. **Петренко М.** Відвідини Національного банку України : [екскурсія майбутніх вчителів економіки до Києва] / М. Петренко // Alma mater. – 2005. – № 1-2, вересень-жовтень. – С. 3.

3029. **Примак М. В.** Молодіжна політика на Чернігівщині в умовах сьогодення : [зокрема про надбання в цьому напрямку в НДУ імені Миколи Гоголя] / М. В. Примак // Актуальні проблеми суспільствознавства : зб. статей. – Ніжин, 2005. – Вип. II. – С. 99–109.

3030. **17 листопада** – Міжнародний день студента! : [вшанування переможців конкурсу «Студент року-2005» у МБК та огляд -конкурсу «Краща академічна група року»] // Alma mater. – 2005. – № 3, листопад. – С. 2.

3031. **Янченко Ю.** Славна закарпатська земля : [група студ. V курсу філол. фак. відвідала Ужгород] / Ю. Янченко // Там само. – С. 3

3032. **Лук'янюк Г.** Весняні роздуми : [морально-етичний та культурний рівень студентів – який він є і яким має бути] / Г. Лук'янюк // Alma mater. – 2006. – № 8, квітень. – С. 3.

3033. **Ландар Н.** Зустріч ректора та студентського активу : спроба діалогу / Н. Ландар // Там само. – № 2, жовтень. – С. 1.

3034. **Чи весело** живуть студенти на сесії : [стат. аналіз результатів зимової сесії 2005/06 навч. року] // Там само.– № 6-7, лютий-березень. – С. 6.

3035. **Ландар Н.** Випробування сесією : [результати зимової сесії 2006/07 навч. року] / Н. Ландар // Alma mater.– 2007.– № 5, січень. – С. 1.

3036. **Ландар Н.** Зустріч ректора зі студентським активом / Н. Ландар // Там само. – № 9, травень. – С. 1.

3037. **Найда О.** Президентський стипендіат : [Ірина Глушко, студ. V курсу фіз.-мат. фак.] / О. Найда // Ніжин. вісник. – 2007. – 11 січ.(№ 7). – С. 2.

3038. **Завершено** конкурс : [напередодні міжнар. Дня студента завершено традиційний огляд-конкурс «Краща академічна група факультету»] // Alma mater.– 2008.–№ 3, листопад. – С. 1.

3039. **Туз Є.** Подаруємо свято дітям : [з нагоди Дня міста члени студради ун-ту відвідали міськ. дит. розподільник] / Є.Туз // Там само.– № 1, вересень. – С. 4.

3040. **17 листопада** – Міжнародний день студента! : [урочисті збори і концерт] // Там само.– № 3, листопад. – С. 1.

3041. **Білоусенко М.** Школа студентського самоврядування : [20-21 березня на базі НДУ працювала Обласна школа студ. самоврядування] / М. Білоусенко // Alma mater.– 2010.– № 7, березень. – С. 3.

3042. **Викладач** очима студента : [інтерв'ю з Ж. М. Володченко, доц. каф. соц. педагогіки та соц. роботи. Розмову вела Я. Желіба] // Там само. – № 10, червень.– С. 3.

3043. **Звітно-виборча** конференція студентів : [відбулася 29 березня] // Там само. – № 8, квітень. – С. 1.

3044. **Козирна Туз** : [інтерв'ю у студ. III курсу фак. психології та соц. роботи Євгенії Туз брав І. Симоненко] // Там само. – № 10, червень. – С. 3.

3045. **Кошелєвська Т.** Студентство нашого міста : [в НДУ відкрито школу студ. самоврядування] / Т. Кошелєвська // Ніжин. вісник. – 2010. – 8 квіт. (№ 15). – С. 2.

3046. **«Не навчанням** єдиним живе студент..... » : [розмову із студенткою Л. Коробкою вела О. Остапенко] // Alma mater. – 2010. –№ 10, червень. – С. 3.

3047. **Стрілець Ю.** Студентські роки навіки в наших серцях : [студенти V курсу фак. інозем. мов на порозі самостійного життя] / Ю. Стрілець // Ніжин-інфо. – 2010. – 3 черв.(№ 23). – С. 11.

3048. **Бабка В.** Канікули : відпочинок і заробіток : [поради для тих, хто збирається працевлаштуватися за кордоном] / В. Бабка // Alma mater. – 2011.– № 10, червень. – С. 3.

3049. **Бабка В.** Студентська ШАРА, або Забобони сучасних студентів : [стан справ у галузі вірувань та ритуалів студентів НДУ] / В. Бабка // Там само. – № 6, лютий. – С. 4

3050. **Гречуха А.** Зимова сесія : безсонні ночі вже позаду / А. Гречуха // Там само. – С. 3.

3051. **Желіба Я.** Яке воно, наше студентське життя? : [студ. гуртожиток і якість життя в ньому] / Я. Желіба // Там само.– С. 5.

3052. **«Зробив діло – гуляй сміло»**, або Як ще планують провести літо наші студенти : [студенти IV-х курсів різних факультетів – про свої плани на літо] / спілкувалася О. Остапенко] // Alma mater. – 2011.– № 10, червень. – С. 4–5.

3053. **Кичко В.** Гузь Оля – студентка року : [10 листопада в Черніг. міськ. Палаці культури відбувся фінал регіон. етапу Всеукр. конкурсу «Кращий студент України-2011», де О. Гузь посіла перше місце] / В. Кичко // Вісті. – 2011.– 18 листоп.(№ 46). – С. 4.

3054. **Ландар Н.** Мовою цифр : результати зимової сесії 2010/11 навч. року / Н. Ландар // Alma mater. – 2011. – № 6, лютий. – С. 2.

3055. **Ріпа О.** Благодійна акція : на забуваймо про тих, хто потребує допомоги : [традиційна акція студради НДУ на підтримку дітей із міського тимчасового притулку для неповнолітніх] / О. Ріпа // Там само. – № 4, грудень. – С. 4.

3056. **Савченко А. П.** Вплив соціальних мереж на соціалізацію студентської молоді Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / А. П. Савченко // Збірка наук. доробків студ.-дослідників фак. психології та соц. роботи. – Ніжин, 2011. – Вип. 3. – С. 79–84.

3057. **Симоненко І.** Прощай? До зустрічі! : [прощання п'ятикурсників з університетом] / І. Симоненко // Alma mater. – 2011. – № 10, червень. – С. 1.

3058. **Студент** сьогодні : малюємо автопортрет разом : [експрес-опитування серед студ. різних фак. НДУ / опитування провела О. Репка] // Там само. – № 3, листопад. – С. 3.

3059. **Студентська** рада інформує : [22 вересня відбулося перше в цьому навч. році засід. студради ун-ту] // Там само. – № 1, вересень. – С. 6.

3060. **Туз Є.** Засідання обласної студентської ради : [відбулося 14 жовтня за участі делегатів від НДУ імені Миколи Гоголя] / Є. Туз // Alma mater. – 2011. – № 2, жовтень. – С. 4.

3061. **Турчин О.** Студентське життя : [17 листопада – професійне свято студентів] / О.Турчин // Ніжин-інфо. – 2011. – 24 листоп.(№ 47). – С. 7.

3062. **Іващенко Ю.** Будні студентського життя / Ю. Іващенко // Alma mater. – 2012.– № 10, червень. – С. 5.

3063. **Кириченко І.** Випускники 2012! : [5 червня в стінах НДУ відбулося вручення дипломів випускникам 2012 року] / І. Кириченко // Там само.– С. 1.

3064. **Ландар Н.** Корінь науки гіркий, а плід смачний..... : [результати зимової сесії студ. денного від-ня всіх факультетів] / Н. Ландар // Alma mater.– 2012.– № 6, лютий. – С. 2.

3065. **Нещерет О. І. М. В.** Гоголь у сприйнятті ніжинських студентів (за матеріалами асоціативного експерименту) / О. І. Нещерет // Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – 2012. – № 1. – С. 35–38.

3066. **Онищенко Н.** Чи важко вчити не Гоголя? : [сучасний студент на тлі сучасної системи освіти] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2012. – 14 черв. (№ 46). – С. 4 ; Український Дім. – 2012. –Число 3(53). – С. 6, 7.

3067. **Хоменко Н.** Що ми читаємо ? : [думками з цього приводу ділиться студ. філол. фак., випускниця ФСП зі спец. «Журналістика»] / Н. Хоменко // Alma mater. – 2012. – № 10, червень. – С. 7.

3068. **Шпитяк Д.** Як живеш, студент? : [розмова з головою студради ун-ту Євгенією Туз] / Д. Шпитяк // Там само. – С. 6.

3069. **Жук Ю. М.** Валеологічний аналіз стану здоров'я студентів I-го курсу НДУ імені Миколи Гоголя / Ю. М. Жук, А. І. Марченкова // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали VIII Всеукр. студ. наук. конф. (17-18 квітня 2013).– Ніжин, 2013. – С. 62.

3070. **Кузьменко Л. П.** Характеристика постави студентів першого курсу Ніжинського університету / Л. П. Кузьменко, О. М. Мормоленко // II Всеукр. наук. конф. «Сучасні проблеми природничих наук та методики викладання» : матеріали доп. / за заг. ред. І. В. Марисової. – Ніжин, 2013.– Зоологічні науки. – С. 54– 56.– (до 80-ї річниці від дня створення природн.- геогр. фак.)

3071. **Ландар Н.** Зимова сесія : мовою цифр : [результати зимової сесії 2012-2013 рр.] / Н. Ландар // Alma mater. – 2013. – № 6, лютий. – С. 2.

3072. **Молодь** НДУ обирає здоровий спосіб життя : [18 квітня в студ. кафе «Юність» НДУ відбувся благодійний рок-концерт «Молодь обирає здоровий спосіб життя», орг. соц.-гуманіт. від. та студрадою ун-ту] // Там само. – 2013.– № 8, квітень.– С. 4.

3073. **Мормоленко О. М.** Особливості постави студентів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / О. М. Мормоленко // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали VIII Всеукр. студ. наук. конф. (17-18 квітня 2013). – Ніжин, 2013.– С. 67–68.

3074. **Кузьменко Л. П.** Вивчення особливостей постави та шляхів її поліпшення у студентів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / Л. П. Кузьменко // 36. наук. пр. викл. природн.-географічного фак. – Ніжин, 2014.– Вип. 50–58.

3075. **Ландар Н.** Зимова сесія : мовою цифр : [результати зимової сесії 2013-2014 рр.] / Н. Ландар // Alma mater. – 2014. – № 6, лютий. – С. 3.

3076. **Ломоносов М.** Дух доброї волі у стінах НДУ : [волонтерський рух серед студентства] / М. Ломоносов // Там само. – № 12, грудень. – С. 2.

3077. **Скорород В. І.** [Про форми і методи соц.-громад. роботи студентів] / В. І. Скорород, В. Охріменко // Alma mater. – 2014. – № 11, листопад. – С. 3.

3078. **Кичко В.** На студентському олімпі : [День студента відмітили у великому залі міськвиконкому] / В. Кичко // Вісті.–2015.–20 листоп.(№ 47). – С. 3.

3079. **Краца** кімната гуртожитку : [за результатами конкурсу] // Alma mater.– 2015.– № 2(14), лютий. – С. 7.

3080. **Порада О.** Студентське самоврядування : [стаття голови студ. ради ун-ту] / О. Порада // Там само. – № 10(20), жовтень. – С. 15.

3081. **Свято** для дітей : [волонтерський студ. загін II курсу спец. «Соц. педагогіка» та «Соц. робота» взяв участь у відзначенні міжнар. Дня захисту дітей у Ніжині] // Alma mater.– 2015.–№ 6, червень. – С. 2.

3082. **Успішність** студентів за результатами зимової екзаменаційної сесії 2014-2015 н.р. // Там само.–№ 2(14), лютий.– С. 2, 3.

3083. **Чернуцька Л.** Студреспубліка 2015 : [ніжинські студенти і магістранти на регіон. етапі Студреспубліки в Чернігові] / Л. Чернуцька // Там само. – № 9(19), вересень. – С. 6.

3084. **Звітно-виборча** конференція студентів НДУ імені Миколи Гоголя // Там само. – 2016.–№ 5, травень.– С. 3.

3085. **Успішність** студентів за результатами зимової екзаменаційної сесії 2014-2015 н. р. : [в оцінках, процентах, балах] // Alma mater. – 2016.– № 1, січень. – С. 3.

14.7.1. Студентські олімпіади

3086. **Забарний О.** Щоденник Всеукраїнської олімпіади : [23-27 квітня в НДУ проходив другий етап Всеукр. студ. олімпіади з укр. мови і літ.] / О. Забарний, О. Капленко // Alma mater. – 2005. – № 8, квітень. – С. 1, 2.

3087. **Лучна В.** II-й етап Всеукраїнської студентської олімпіади : перші здобутки / В. Лучна // Там само. – С. 2, 3.

3088. **Всеукраїнська** олімпіада в Ніжинському класичному..... : [з 17 по 22 квітня в НДУ проходив II-й етап Всеукр. студ. олімпіади зі спец. «Російська мова і література»] // Там само. – 2006.– № 9, травень. – С. 2.

3089. **Переможці** Олімпіади : [34 студенти НДУ брали участь у II-му етапі Всеукр. студ. олімпіади / розмову з переможцями вела Н. Ландар] // Alma mater. – 2007.– № 9, травень. – С. 2.

3090. **Інформаційно-аналітичні** матеріали за підсумками II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади та Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук. 2006/2007 навч. рік // Вища школа. – 2008. – № 10. – С. 82 ; 2009. – № 1. – С. 93.

3091. **Ландар Н.** Учасники II-го етапу Всеукраїнської олімпіади – у Ніжині : [14-16 травня на базі НДУ проходила Всеукр. студ. олімпіада з соц. педагогікою] / Н. Ландар // Alma mater. – 2008. – № 9, травень. – С. 1.

3092. **Снігульська В.** Всеукраїнська студентська олімпіада із соціальної педагогіки : репортаж із II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади із соціальної педагогіки : [13-17 квітня] / В. Снігульська // Соціальний педагог. – 2009. – № 7, липень. – С. 60–61.

3093. **Лісовець О.** Всеукраїнська студентська олімпіада зі спеціальності «Соціальна педагогіка» : [11-15 травня в НДУ проходив II-й етап Всеукр. студ. олімпіади] / О. Лісовець // Там само. – 2010. – № 12, грудень. – С. 52–53.

3094. **Суховеєва Н.** Молодість – запорука наукового і творчого злету : [три роки (2008-2010) НДУ був базовим для проведення II-го етапу Всеукр. студ. олімпіади зі спец. «Соціальна педагогіка»] / Н. Суховеєва // Там само. – № 1, вересень. – С. 10.

3095. **Забарний О.** «З весною в серці » : щоденник Всеукраїнської олімпіади : [розмову із заст. голови оргкомітету олімпіади, деканом філол. фак. О. Забарним вела О. Остапенко] // Alma mater. – 2011. – № 9, травень. – С. 2–3.

3096. **Щоденник** Всеукраїнської олімпіади : [22–26 квітня 2013 р. на базі НДУ було проведено Всеукр. студ. олімпіаду зі спец. «українська мова і література»] // Там само. – 2013. – № 8, квітень. – С. 2–3.

3097. **Результати** I туру Всеукр. студ. олімпіади : переможці // Там само. – 2015. – № 2(14), лютий. – С. 3.

3098. **Яковенко Н.** Третя на Всеукраїнській студ. олімпіаді : [про студ. 5 курсу НДУ, магістранта фак. психології та соц. роботи Олесю Чернявську] / Н. Яковенко // Вісті. – 2015. – 12 черв. (№ 24). – С. 6.

3099. **Мартиненко В. В.** Всеукраїнська олімпіада з історії : [12-15 квітня на базі НДУ проходив II етап Всеукр. студ. олімпіади з історії, в якій брали участь студенти 35 університетів (65 учасників)] / В. В. Мартиненко, В. С. Луцькова // Alma mater. – 2016. – № 4, квітень. – С. 3.

14.7.2. Педагогічна практика

3100. **Єлісєєва Ю.** Перші професійні кроки : / Ю. Єлісєєва, Н. Немирицька, Т. Шалаліна // Alma mater. – 2005. – № 5, січень. – С. 2.

3101. **Забарний О. В.** Роль педагогічної практики у формуванні професійних навичок студентів-філологів / О. В. Забарний // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2006. – № 4. – С. 56–58.

3102. **Костенко А.** Літо – період виховної практики : [студенти III-х курсів проходять виховну практику в дитячих оздоровчих таборах] / А. Костенко // Alma mater. – 2007. – № 9, травень. – С. 1.

3103. **Філоненко О.** Підсумки літньої педагогічної практики / О. Філоненко // Там само. – № 1, вересень. – С. 4.

3104. **Літня педагогічна практика** : [враженнями діляться випускниці спец. «Журналістика» Центру суміжних професій А. Трухан і Д. Іванішина] // Там само. – 2008. – № 10, червень. – С. 3.

3105. **Приблуда Л.** Вчите інших – вчіться самі : [враження від першої педпрактики] / Л. Приблуда // Там само. – № 6, лютий. – С. 4.

3106. **Філоненко О.** Виховна практика 2008 року / О. Філоненко // Там само. – № 1, вересень. – С. 3, 4.

3107. **Філоненко О.** Даруючи щастя іншим – знаходити щастя для себе : [літня виховна практика студентів III-х курсів] / О. Філоненко, Т. Лейберова // Там само. – № 1, вересень. – С. 3.

3108. **Філоненко О.** Літня педагогічна практика : перший досвід, емоції, відчуття, крок у практичній діяльності студентів / О. Філоненко // Alma mater. – 2009. – № 1, вересень. – С. 3.

3109. **Філоненко О.** Вожатське літо – 2010 / О. Філоненко, Т. Хоминець // Там само. – 2010. – № 1, вересень. – С. 13.

3110. **Гречуха А.** Практика? Ні, життя : [літня педпрактика студ. III-го курсу фак. психології та соц. роботи] / А. Гречуха // Alma mater. – 2011.– № 1. – С. 5. – (Вожатське літо 2011)

3111. **Філоненко О.** Вожатське літо 2011 / О. Філоненко, Т. Хоминець // Там само. – С. 4, 5.

3112. **Філоненко О.** Оцінка студентами результатів виховної практики в дитячих оздоровчих закладах / О. Філоненко // Українська діаспора : історичний і літературний контекст : матеріали V міжнар. наук. конф. (29-30 верес. 2011). – С. 101–103.– («Наш український дім», 2011, № 2).

3113. **Куксенко К.** Стежками майбутньої професії : [виїзне лабораторне заняття з методики викладання математики в Борзнянській ЗОШ імені Христини Алчевської] / К. Куксенко // Alma mater. – 2012.– № 8, квітень. – С. 5.

3114. **Фігура Т.** Педагогічна практика : поради та враження бувалих / Т. Фігура // Там само.– № 10, червень. – С. 6.

3115. **Філоненко О.** Висока планка вожатської майстерності / О. Філоненко, Ю. Бицька // Там само. – № 1, вересень. – С. 5.

3116. **Шевченко К.** Чарівні моменти навчання! : [навчальна практика на Кримському півострові студентів природн.-геогр. фак НДУ] // Alma mater.– 2013. – № 10, червень. – С. 4.

3117. **Микула М.** Підсумки літньої практики (студентський погляд) / М. Микула // Там само. – 2014. – № 9, вересень. – С. 3.

3118. **Мисник М.** Сонячне літо у таборі «Зміна» : [літня практика у позаміському оздоровчому таборі «Зміна»] / М. Мисник // Alma mater.– 2015. – № 9(19), вересень. – С. 3.

3119. **Біловол А.** Люди літа та дитячих посмішок, або Як я проходила практику в літньому таборі / А. Біловол // Там само. – 2016.– № 7, вересень.– С. 7.

3120. **Мисник М.** Табір скликає друзів : [практика у позаміському оздоровчому таборі «Зміна»] / М. Мисник // Там само. – № 2, лютий.– С. 5.

14.8. Культурно-мистецьке дозвілля

3121. **«Міс університет – 2006»** : [15 дівчат в традиційному конкурсі змагалися у різних номінаціях] // Alma mater. – 2005.– № 4, грудень. – С. 4.

3122. ***Музична** «студкультура» : [про заснування у Ніжині міжнар. студ. фестивалю сучасної молодіжної музики] // Народне слово. –2005.– 29 лип. – С. 6.

3123. **«Нумо, першокурснику!»** : [традиційний конкурс команд 1-х курсів всіх факультетів] // Alma mater. – 2005. – № 4, грудень. – С. 3.

3124. **Савченко І.** Які прекрасні барви у нашій рідній мові! : [літ.-мистецьке свято на вшанування укр. слова і пісні за участі студ. і викл. фак. культури і мистецтв та філол. фак.] / І. Савченко // Там само.– С. 2.

3125. **«Студентська весна –2005»** : відлуння фестивалю // Там само. – № 8, квітень. – С. 3.

3126. **День Знань** у Ніжинській вищій школі! : [1-го вересня відбулося традиційне свято – День Знань] // Alma mater.– 2006. – № 1, вересень. – С. 1.

3127. **Жіноче** свято в Ніжинському університеті : [святкування 8 Березня] // Там само. – № 6-7, лютий-березень. – С. 3.

3128. **Іванішина Д.** «КЛІП-АРТ» : свято, яке створили самі : [конкурсно-розважальна програма, орг. студкомом ун-ту] / Д. Іванішина // Там само. – № 2, жовтень. – С. 4.

3129. **Кавунник О.** Браво, «Дивертисмент», або З любов'ю до танцю : [концерт-прем'єра університетського хореогр. колективу «Дивертисмент»] / О. Кавунник // Alma mater. – 2006.– № 10, червень. – С. 3.

3130. **Максименко А.** «Ну-мо, першокурснику», або Яким він є, наш перший курс : [традиційне свято-презентація] / А. Максименко // Там само. – № 4, грудень. – С. 4.

3131. **Марундик Н.** Час, схили голову перед красою : [конкурс «Міс університет-2007»] / Н. Марундик // Там само. – С. 3.

3132. **«Студентська весна – 2006»** : [завершив свою діяльність фестиваль худож. самодіяльності] // Там само. – № 8, квітень. – С. 1.

3133. **Гальченко Я.** Перша «Сіверська весна» : [про фестиваль «Сіверська весна», який відбувся в Ніжині та про дует баяністів (Микола Шумський і Володимир Дорохін)] / Я. Гальченко // Голос України. – 2007. – 3 квіт. (№ 58). – С. 16.

3134. **Гусейнова Л.** Вас вітає «Сіверська весна!» : [14-16 березня в НДПУ проходив I міжнар. фестиваль ансамблів баяністів та акордеоністів «Сіверська весна»] / Л. Гусейнова // Alma mater. – 2007. – № 6-7, березень. – С. 3.

3135. **Кириченко І. М.** Особливості організації культурно-дозвілдової роботи в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя / І. М. Кириченко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2007.– № 3. – С. 37–40.

3136. **Кириченко І.** «Студентська весна –2007» : [фест. худож. самодіяльності факультетів] / І. Кириченко // Alma mater. – 2007.– № 8, квітень. – С. 3.

3137. **Пісоцька Ж.** «Міні-міс Марківці» : [у дитячому конкурсі активну участь взяли викл. і студ. НДУ] / Ж. Пісоцька // Там само. – № 6-7, березень.– С. 5.

3138. **Роляк О.** А воно і хрюкало, і муготіло, і рохкало «зовсім не внятно» : [участь студ. НДУ в ярмарковій імпрезі-2007] / О. Роляк // *Alma mater.* – 2007.– № 2, жовтень. – С. 4.

3139. **Білоусенко М.** Проблеми організації дозвілля молоді в місті : [громадські слухання «Удосконалення системи організації дозвілля молоді в місті Ніжині – вимоги часу» за участі студ. НДУ] / М. Білоусенко // Там само. – 2008. – № 6, лютий. – С. 4.

3140. **Гала-концерт фестивалю «Студентська весна-2008»** // Там само. – № 8, квітень. – С. 4.

3141. **Кавунник О.** До 75-ліття професора Валентина Дубравіна : [3 травня в Гогол. аудиторії було проведено вечір пам'яті В. Дубравіна, професора НВШ, фольклориста, композитора] / О. Кавунник // Там само. – № 9, травень. – С. 4.

3142. **Кавунник О.** Пам'яті Миколи Леонтовича : [18 грудня 2007 р. в акт. залі Гогол. корп. відбувся концерт, присвяч. пам'яті видатного композитора і диригента] / О. Кавунник // Там само. – № 5, січень. – С. 3 ; Український дім. – 2008. – Число 1(№ 31). – С. 1.

3143. **Косяк Т.** « Міс університет –2008 » : [шоу-програма] / Т. Косяк // *Alma mater.* – 2008. – № 5, січень. – С. 4.

3144. **Онищенко Н.** Гоголівка : четвертий вимір : [фестивалі НДУ] / Н. Онищенко // *Ніжин. вісник.* – 2008. – 7 черв.(№ 43). – С. 1.

3145. **Під кутом** ретроспекції : [враженнями від перебування в Літній школі молодіжної преси в Одесі ділиться Мирослава Уніат] // *Alma mater.* – 2008. – № 1, вересень. – С. 2.

3146. **Полянський В.** Фольклорний ансамбль «Калинонька» : [про здобутки колективу розповідає його худож. керівник] / В. Полянський // Там само. – № 7, березень. – С. 4.

3147. **Тесля В.** Гоголівськими стежками : [поїздка викладачів НДУ гоголівськими місцями] / В. Тесля // Там само. – № 2, жовтень. – С. 3.

3148. **Басенко І.** Як фанати літератури стали фанатами Ніжина : [11-12 квітня в НДУ проходив Другий літ.-мистецький фест. «Гоголівка – Четвертий Літературний Вимір»] / І. Басенко // *Alma mater.* – 2009. – № 9, травень. – С. 4.

3149. **Кавунник О.** Танцюють усі, або Дещо про студентські танці : [про розвиток студ. хореографії] / О. Кавунник // *Вісті.* – 2009. – 18 груд. (№ 41). – С. 7.

3150. **Онищенко Н.** Ніжинський хор-фест : [сім хорів взяли участь у грудневому фестивалі в НДУ імені Миколи Гоголя] / Н. Онищенко // *Ніжин. вісник.* – 2009. – 10 січ.(№ 2). – С. 3.

3151. **Роляк О.** Коли література стає поруч із шоу : Про літературний вечір у студентському кафе «Юність» / О. Роляк // *Вісті.* – 2009. – 27 лют.(№ 7). – С. 5.

3152. **«Студентська весна –2009»** : [завершено традиційний фестиваль худож. самодіяльності студ. НДУ] // *Alma mater.* – 2009.– № 10, червень. – С. 4.

3153. **Шумська Л.** Ніжинський грудневий ХОР-ФЕСТ : [за ініціативи каф. вокально-хорової майстерності, фак. культури і мистецтв та соц.-гум. від. НДУ відбувся перший міськ. фестиваль, присвяч. М. Леонтовичу] / Л. Шумська // Там само.– № 5, січень. – С. 3.

3154. **Ясенчук О.** У Ніжині пройшов фестиваль «Гоголівка» : [II-й літ.-мистецький фест. за участі представників сучасних укр. літераторів] / О. Ясенчук // Сіверщина. – 2009. – 16 квіт.(№ 16). – С. 13.

3155. **Калитка В.** Червоне – то любов, а чорне – то журба : [в листопаді-грудні в Картинній галереї НДУ експонувалася виставка вишиванок співроб. ун-ту А. В. Кошель і Т. М. Канівець] / В. Калитка // Alma mater. – 2010. – № 4, грудень. – С. 6.

3156. **Кириченко І.** Гарна традиція – «Нумо, першокурснику!» : [24 листоп. відбувся традиційний студ. капустак] / І. Кириченко // Там само. – С. 7.

3157. **Кириченко І.** Студентське дозвілля : [24 грудня 2009 р.– «Міс університет-2010», 16 лютого 2010 р. – «Містер університет-2010» (найбільш рейтингові загальноуніверситетські заходи)] / І. Кириченко // Там само. – № 6, лютий. – С. 3.

3158. **Ландар Н.** Життя прекрасне : [до 10-ліття загальноуніверситетського хореогр. ансамблю «Дивертисмент»] / Н. Ландар // Там само. – № 10, червень. – С. 4.

3159. **Останіна Н.** «Студентська весна – 2010» : [фест. худож. творчості в НДУ] / Н. Останіна // Там само. – № 8, квітень. – С. 4.

3160. **Парубець А.** 180 хвилин любові, або Чи плакав би Фрейд? : [шоу-програма «Міс університет-2011»] / А. Парубець // Alma mater. – 2010. – № 4, грудень. – С. 8.

3161. **Працюк Ю.** Мистецький фестиваль «Гоголівка» : [III-й міжнар. літ.-мистецький фест. в НДУ] / Ю. Працюк // Там само. – № 8, квітень. – № 2.

3162. **Савела Ю.** Пролунав останній дзвінок : [свято Останнього дзвоника відсвяткували випускники філол. фак.] / Ю. Савела // Там само. – № 10, червень. – С. 1.

3163. **Бабка В.** «Шевченкіана» : [11 березня відбулася інтелектуальна гра між командами філол. фак. та збірною іст.-юрид фак. та іст.-дискусійного клубу «Рюрики»] / В. Бабка // Alma mater. – 2011.– № 7, березень. – С. 4.

3164. **Вітаємо** переможців фестивалю худож. творчості «Студентська весна – 2011»! // Там само. – № 8, квітень.– С. 8.

3165. **Кириченко І. М.** Вибрані сценарії конкурсної шоу-програми «Міс університет» / І. М. Кириченко, А. В. Сірякова. – Ніжин : НДУ, 2011. – 44 с.

3166. **Кириченко І.** Ласкаво просимо на «Покровський ярмарок у Ніжині.....» : [конкурсно-розважальна прог. біля торг. центру «Пасаж»] / І. Кириченко // Alma mater. – 2011.– № 2, жовтень. – С. 6.

3167. **Кириченко І.** Фольклорний ансамбль «Калинонька» відсвяткував десятиріччя : [святковий ювіл. концерт] / І. Кириченко // Там само.– № 3, листопад. – С. 2.

3168. **Кичко В.** Vivat, Ніжинський хор-фест! : [7 грудня в стінах НДУ відбувся фестивальний концерт хорової музики] / В. Кичко // Вісті. – 2011. – 16 груд. (№ 50). – С. 5.

3169. **«Міс університет –2012»:** [традиційна конкурсна шоу-програма] // Alma mater. – 2011.– № 4, грудень. – С. 8.

3170. «**Нумо**, першокурснику», або «Євро-2012» в Гоголівському вузі : [традиційний конкурс-презентація першокурсників] // *Alma mater*. – 2011.– № 3, листопад. – С. 7.

3171. **Симоненко І.** «Містер Університет –2011» : [конкурсно-розважальна шоу-програма] / І. Симоненко // Там само.– № 6, лютий. – С. 8.

3172. **Сіденко В.** Про дивовижні речі в місті ніжному..... : [IV міжнар. літ.-мистецький фест. «Гоголівка –2011» в Ніжині] / В. Сіденко // *Ніжин. вісник*. – 2011.– 30 квіт.(№ 34). – С. 3.

3173. **Скочко Н.** 8 Березня – Міжнародний жіночий день! : [урочистості з нагоди свята] / Н. Скочко // *Alma mater*. – 2011.– № 7, березень. – С. 1.

3174. **Фотоконкурс** «Мій університет» : [умови, технічні вимоги, процедура проведення тощо] // Там само. – С. 7.

3175. **Янчук А.** «Містер елегантність» обласного конкурсу : [Б. Загорянський, студ. філол. фак.– переможець в номінації «Містер Елегантність» на обл. турі конкурсу «Містер університет –2010»] / А. Янчук // Там само.– № 5, січень.– С. 5.

3176. **Білоусенко М.** У славному вузі : [в НДУ відзначено День працівників освіти] / М. Білоусенко // *Вісті*. – 2012. – 12 жовт.(№ 41). – С. 1.

3177. **Всеукраїнський** фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва у Гоголівському вузі : [розмова з членами журі і організаторами конкурсу] // *Alma mater*. – 2012. – № 9, травень. – С. 2–5.

3178. **«Гайдамаки»** у стінах Ніжинського вишу : [враження від вистави Черніг. молодіжного театру викл. та студ. НДУ] // *Деснянська правда*. – 2012. – 13 груд. (№ 92). – С. 8.

3179. **Ельба У.** «Гоголівка в Ніжині : четвертий вимір : [літ.-мистецький фест. в Ніжині] / У. Ельба // *Літературна Україна*. – 2012. – 10 трав.(№ 19). – С. 12.

3180. **Ландар Н.** Вітаємо з Днем працівників освіти! : [урочистості і святковий концерт в актовому залі н. к.] / Н. Ландар // *Alma mater*. – 2012.– № 2, жовтень. – С. 1.

3181. **Ландар Н.** Репортаж, писаний під «Передзвони.....» : [5 червня у Ніжині проходив традиційний фестиваль регіональних ЗМІ «Золотий передзвін Придесення»] / Н. Ландар // Там само. – № 10, червень. – С. 2–3.

3182. **Лісовець О.** Інтелектуальні змагання в НДУ : [підсумки сезону 2011/12 року] / О. Лісовець // *Alma mater*. – 2012.– № 8, квітень. – С. 4.

3183. **Марченко Т.** Фестиваль сучасної молодіжної музики : [у День визволення міста від фашистських загарбників на центральній площі міста відбувся VII-й міжнар. студ. фест. сучасної молодіжної музики «Сесія-2012»] / Т. Марченко // *Ніжин-інфо*.– 2012.– 20 верес.(№ 38). – С. 7.

3184. **Міжнародний** студентський фестиваль-конкурс сучасної молодіжної музики «Сесія-2012» : [конкурс вокалістів Росії і України в Ніжині] // *Alma mater*. –2012.– № 1, вересень. – С. 8.

3185. **Паламаренко А.** Літературний вечір із Героєм України : [21 березня в НДУ відбувся літературний сатирико-гумористичний концерт нар. арт. України, проф. Анатолія

Паламаренка «Смійтеся на здоров'я» / розмову з ним вели О. Забарний і Н. Ландар] // Там само. – № 7, березень. – С. 1, 6.

3186. **Освітняни** Ніжинщини відсвяткували День учителя : [урочистості в НДУ] // Ніжин. вісник.– 2012.– 11 жовт.(№ 78). – С. 3.

3187. **Ріпа О.** «Містер Університет-2012» : [конкурсно-розважальна програма] / О. Ріпа // Alma mater. – 2012. – № 6, лютий. – С. 8.

3188. **Сибір Я.** Благодійний рок-фестиваль «Молодь за здоровий спосіб життя» : [організатори – культурно-дозвіллевий центр та студрада ун-ту] / Я. Сибір // Там само. – № 9, травень. – С. 7.

3189. **Скочко Н.** Зі щоденника Гоголівки / Н. Скочко // Alma mater. – 2012.– № 10, червень. – С. 4.

3190. **«Студентська весна -2012»** : [1 березня відбувся фестиваль худож. творчості] // Там само.– № 7, березень. – С. 8.

3191. **«Міс університет-2012»** : [конкурсно-розважальна програма. Голов. реж.– кер. культ.-дозвіллевого центру, провід. фахівець соц.-гуманіт. від. ун-ту Ірина Кириченко] // Alma mater. –2013. – № 5, січень. – С. 8.

3192. **«Міс університет-2014»** : [традиційна шоу-програма] // Там само. – № 4, грудень. – С. 8.

3193. **«От заката до рассвета...»**: [7 листоп. з нагоди міжнар. Дня студентів відбувся традиційний захід «Нумо, першокурснику» за участі збірних команд перших курсів усіх семи факультетів] // Там само. – № 3, листопад. – С. 8.

3194. **«Студентська весна-2013»** : [19 берез. відбувся фестиваль худож. творчості] //Alma mater. – 2013.– № 7, березень. – С. 8.

3195. **Татарин В.** «Гоголівка – перезавантаження» – первоцвіт Ніжина : міжнар. літ.-мистецький фестиваль в Ніжині / В. Татарин // Гарт. – 2013.– 28 березня (№ 13).–С. 21.

3196. **Гармаш М.** «Нумо, першокурснику» : [13 листоп. в акт. залі н. к. відбувся загальноуніверситетський конкурс « Нумо, першокурснику»] // Alma mater.– 2014.– № 11, листопад. – С. 7.

3197. **Заходи** до свята Покрови : [низка благодійних заходів, в яких брали участь викл., студ., співроб. ун-ту] // Там само.– № 10, жовтень. – С. 3.

3198. **Ковтун А. Ю.** З вірою, надією і любов'ю в серці : [нещодавно представники студентства НДУ разом з дитячим вокально-хореогр. колективом «Калинонька» відвідали військових І-ї окремої гвард. танкової бригади тактичної групи «Північ» у Сумській обл.] / А. Ю. Ковтун // Там само. – № 9, вересень. – С. 1.

3199. **Лісовець О. В.** Старт інтелектуальних змагань : [8 жовтня в клубі Гогол. корп. проходив традиційний фест. інтелектуальних ігор серед студ.(брали участь 14 команд із шести фак.)] // Alma mater. – 2014. –№ 10, жовтень.– С. 7.

3200. **Welcome to «Юність»** : [13 листопада відновило свою роботу студ. кафе «Юність»] // Там само.– № 11, листопад. – С. 6.

3201. «Міс НДУ-2015»: [9 грудня пройшов щорічний конкурс краси] // Alma mater. – 2014.– № 12, грудень. – С. 7.

3202. **Андрійко І. Ф.** Музичні мандри країнами світу : [під такою назвою було проведено спільний проект каф. географії та каф. інструментально-вокальної підготовки] / І. Ф. Андрійко // Там само.– 2015.– № 3(15), березень.– С. 5.

3203. **Баров В.** XII міжнар. фестиваль докум. кіно про права людини в Ніжині : [з 7 по 10 грудня на базі НДУ відбулася низка заходів у рамках проведення міжнар. фестивалю Docudays UA] / В. Баров // Там само. – № 12(22), грудень. – С. 3.

3204. **Ісаєнко К. П.** Музично-географічні мандри : «Усе моє, все зветься Україна» : [захід проведено викл. і студ. двох фак.– природн.-геогр. та культури і мистецтв] / К. П. Ісаєнко // Там само. – № 4(16), квітень.– С. 5.

3205. **Лісовець О. В.** Що? Де? Коли? : [25 лютого на фак. психології та соц. роботи відбувся традиційний захід – чемпіонат з інтелектуальних видів спорту] / О. В. Лісовець // Alma mater.– 2015.– № 3(15), березень. – С. 6.

3206. **Ломоносов М.** Так склалось історично..... : [традиційний захід «Нумо першокурснику-2015»] // Там само. – № 11, листопад. – С. 6.

3207. **Мисник М.** «Міс НДУ-2016» : [організатор – соц.-гуманіт. відділ. Режисер Марина Коломійченко, хореограф-постановник Анна Сірякова] // Там само. – № 12 (22), грудень. – С. 7.

3208. **Порада О.** Тематичний вечір кохання : [відбувся 12 лютого в студ. кафе «Юність»] / О. Порада // Там само. – № 2(14), лютий. – С. 7.

3209. **Шумська Л.** Шевченкове слово гуртує молодь! : [творчий вечір, присвяч. Тарасу Шевченку у межах проекту «НІЖИН-МУЗ-ФЕСТ» було проведено у НДУ] // Там само. –№ 4(16), квітень.– С. 3, 4.

3210. **Благодійний** вечір сучасної української пісні : [відбувся 17 березня у культ.-освіт. центрі «Юність»] // Alma mater.– 2016.– № 3, березень. – С. 3.

3211. **Ломоносов М.** Гоголь був би задоволений Гоголівкою : [всьоме відкрився фест. «Гоголівка»] / М. Ломоносов // Там само. – № 5, травень. – С. 5.

3212. **Ломоносов М.** « Прийшов, побачив, засміявся» : [10 листоп. в НДУ відбулася розважальна програма «Нумо, першокурснику»] // Там само. – № 9, листопад.– С. 7.

3213. **Ломоносов М.** Це було по-містерські ! Обрано «Містера НДУ–2016» / М. Ломоносов // Alma mater.– 2016. – № 4, квітень. – С. 6.

3214. «**Містер НДУ–2015**»: [щорічний традиційний конкурс] // Там само. – № 5, травень. – С. 6.

3215. **Годунок М.** А осінь мелодією наповнила слово : [День укр. писемності та мови в НДУ] / М. Годунок // Там само. – № 9, листопад. – С. 4.

3216. **Годунок М.** Містична екскурсія з тінями Гоголя Гімназією вищих наук князя Безбородька : [театралізоване дійство] / М. Годунок // Alma mater. – 2016. – № 1, січень.– С. 5.

3217. **Годунок М.** Спекотне кохання осені : [9 листопада відбувся літ.-мистец. вечір, присвяч. І. Франкові] / М. Годунок // Там само.– № 1, січень.– С. 5.

3218. **Забарний О. В.** Дещо про «національну еліту», або П'ять вечорів зі студентами (роздуми з приводу) : [перші кінофільми, переглянуті в культ.- освітньому центрі «Юність»] / О. В. Забарний // Там само. – № 4, квітень.– С. 5.

3219. **Онищенко Н.** Лицарський романс : [концерт на вірші випускників Гімназії вищих наук князя Безбородька відбувся у картинній галереї НДУ] / Н. Онищенко // Там само.– № 11, листопад. – С. 5.

14.9. Всеукраїнські юніорські конкурси вокальної і диригентської майстерності на базі НДУ

3220. **Шумська Л.** Традиційне свято виконавської майстерності в Гоголівському університеті : [у травні на базі НДУ відбувся V-й Всеукр. юніор. конкурс вокальної майстерності] / Л. Шумська // Alma mater.– 2006. – № 10, червень. – С. 3.

3221. ***Кавунник О.** Ніжинський юніорський : здобутки і перспективи : [19-22 травня, V-й Всеукр. конкурс вокальної і хорової майстерності в Ніжині] / О. Кавунник // Укр. муз. газета. – 2006. – 7 січ.(№ 2). – С. 5. Передрук : Кавунник О. Музиканти Ніжина : муз.- краєзн. довід.– Ніжин, 2008. – С. 166 – 170.

3222. **Шумська Л.** Всеукраїнське свято музичного мистецтва у Ніжинській вищій школі : [19-23 квітня на базі НДУ проходив VI-й Всеукр. юніор. конкурс молодих музикантів] / Л. Шумська // Alma mater.– 2007.– № 9, травень. – С. 3.

3223. **Онищенко Н.** Присвята П'яццолі : [IX-й Всеукр. юніор. конкурс вокальної, диригентської та інструментально-виконавської майстерності відбувся в НДУ] / Н. Онищенко // Alma mater. – 2010. – № 8, квітень. – С. 2.

3224. **Шумська Л.** Ювілейний Всеукраїнський конкурс юніорів-музикантів : [X-й Всеукр. конкурс вокальної, диригентської, інструментально-виконавської майстерності в НДУ] / Л. Шумська // Там само. –2011.– № 8, квітень. – С. 2–3.

3225. **Яковенко Н.** Перші сходинки таланту : [про XIII-й Всеукр. юніор. конкурс вокальної, дириг. та інструм.-виконавчої майстерності] / Н. Яковенко // Вісті. – 2014. – № 27(27 черв.). – С. 4.

14.10. Спортивне життя вузу

3226. **Володарі** кубку області : [збірні команди НДУ на змаганнях з баскетболу серед вишів в Чернігові (12-13 листоп. 2005 р.)] // Alma mater. – 2005.– № 3, листопад. – С. 4.

3227. **Спортивна хроніка** // Там само. – 2006. – № 2, жовтень. – С. 4.

3228. **Університетська спартакіада** : волейбол // Там само.– № 4, грудень. – С. 4.

3229. **Баскетбольні баталії.** Міжфакультетська спартакіада // Alma mater. – 2007.– № 8, квітень. – С. 4.

3230. **Мамедова Н.** І знову – перемога : [про майстра спорту міжнар. класу з ракетомодельного спорту, студ. фізмат фак. Дениса Хміля] / Н. Мамедова // Там само. – № 3, листопад. – С. 4.

3231. **Нові** горизонти філологічного : [про спорт. досягнення студ. філол. фак. Бесіда із О. Забарним (декан фак.), М. Бойком (ст. викл. каф. фізвиховання), С. Рамазан (студентка) / запитання ставила В. Шапоренко] // *Alma mater.* – 2007. – № 5, січень. – С. 4.

3232. (**Огляд** спортивних подій : шахи, настільний теніс) // Там само. – № 6-7, березень. – С. 6.

3233. (**Огляд** спортивних подій : баскетбол, міні-футбол) // *Alma mater.* – 2007. – № 9, травень. – С. 4.

3234. **Іващенко С.** (Огляд спортивних подій) : [6-7 вересня в НДУ відбувся турнір з шахів – 10-й меморіал С. Г. Солтана, доцента, канд. в майстри спорту, 4-разового чемпіона міста] / С. Іващенко // *Alma mater.* – 2008. – № 1, вересень. – С. 4.

3235. **Міжфакультетська** спартакиада : волейбол, настільний теніс // Там само. – 2010. – № 7, березень. – С. 4.

3236. **Міжфакультетська** спартакиада : баскетбол, міні-футбол. Підсумки 2009/10 навч. року // Там само. – № 9, травень. – С. 4.

3237. **Міжфакультетська** спартакиада : волейбол, настільний теніс // Там само. – № 4, грудень. – С. 7.

3238. **Спартакиада** першокурсників (крос, волейбол, баскетбол). – Міжфакультетська спартакиада (крос, шахи) // *Alma mater.* – 2010. – № 6, лютий. – С. 4.

3239. **Спартакиада** першокурсників (легкоатлетичний крос, волейбол, баскетбол) // Там само. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 8.

3240. **Лейберов О.** Турнір з мініфутболу на кубок профкому : [змагалися викладачі та співробітники] / О. Лейберов // *Alma mater.* – 2011. – № 5, січень. – С. 8.

3241. **Міжфакультетська** спартакиада – «Ніжинська масляна -2011». Кубок пам'яті Івана Кочерги з міні-футболу. – Чемпіонат міста Ніжина з волейболу // Там само. – № 7, березень. – С. 8.

3242. (**Огляд** спортивних подій : волейбол, баскетбол, настільний теніс) // Там само. – № 3, листопад. – С. 8.

3243. **Скляр С.** Десята літня універсиада області. – Фінал кубку НМГО СТ «Спартак». – Міжфакультетська спартакиада / С. Скляр // Там само. – № 8, квітень. – С. 7.

3244. **Скляр С.** Спортивний олімп Гоголівського університету : [підсумки міжфак. олімпіади] / С. Скляр // Там само. – № 10, червень. – С. 8.

3245. **Спорт** : 1. Пляжний волейбол у НДУ. – 2. Міні-футбол // *Alma mater.* – 2011. – № 9, травень. – С. 8.

3246. **Турчин О.** Матч відбудеться за будь-якої погоди : [футбольний турнір між мешканцями студ. гуртожитків № 1, № 3, № 4] / О. Турчин // *Alma mater.* – 2011. – № 2, жовтень. – С. 8.

3247. (**Змагання** у рамках міжфак. спартакиади : шахи, шашки, настільний теніс, баскетбол, кубок профкому з міні-футболу) // Там само. – 2012. – № 7, березень. – С. 7.

3248. (Огляд спортивних подій 2012–2013 рр. в НДУ) // Там само. – 2013. – № 9, травень. – С. 7.

3249. (Спортивна сторінка : кубок першокурсника (волейбол, баскетбол), міні-футбол, турнір з волейболу, присвяч. Дню збройних сил України, міжфак. спартакиада з волейболу, чемпіонат Черніг. обл. з баскетболу) // Там само. – № 4, грудень. – С. 7.

3250. Інформація по спортивно-масовій роботі 2015–2016 н.р. : [інформує каф. фіз. виховання] // Alma mater. – 2016. – № 6, червень. – С. 6–7.

Див. також № 57, 416

XV. ФАКУЛЬТЕТИ

3251. Ніжинський державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт.тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброда. – К. : Радянська школа, 1970. – 55 с.

- С. 39–42 : «Філологічний факультет»
- С. 42–44 : «Фізико-математичний факультет»
- С. 44–46 : «Факультет природознавства»
- С. 46–47 : «Факультет англійської мови»
- С. 47–49 : «Музично-педагогічний факультет»

3252. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.

- С. 234–243 : «Історико-філологічний факультет»
- С. 243–248 : «Природничо-географічний факультет»
- С. 248–251 : «Фізико-математичний факультет»
- С. 251–256 : «Факультет іноземних мов»
- С. 256–262 : «Музично-педагогічний факультет»

3253. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.

- С. 245–253 : «Філологічний факультет»
- С. 253–258 : «Історико-правознавчий факультет»
- С. 258–262 : «Природничо-географічний факультет»
- С. 262–265 : «Фізико-математичний факультет»
- С. 266–269 : «Факультет іноземних мов»
- С. 269–275 : «Музично-педагогічний факультет»

15.1. Філологічний факультет

3254. **Костик Ю.** Літературний гурток : [розпочав роботу на літфаці] / Ю. Костик // Більшовик Ніжинщини. – 1938. – 22 верес.(№ 218). – С. 2.

3255. **Браєр М.** «Завжди бути суворим і вимогливим до себе» : [обговорення статті «Розмова про характер», надрукованої в «Комсомольській правді» на II-му курсі літфаку] / М. Браєр // Радянський Ніжин. – 1950. – 20 жовт.(№ 126). – С. 2.

3256. **Каплан Б.** Лекції і доповіді про М. В. Гоголя : [діяльність літ. гуртка під кер. О. І. Панфьорова] / Б. Каплан // Там само. – 1951. – 2 листоп.(№ 131). – С. 2.

3257. **Орап О.** Так народжується традиція : [святкування Дня факультету] / О. Орап, М. Кушніренко // Під прапором Леніна. – 1967. – 5 квіт.(№ 55). – С. 3.

3258. **Кужільний І.** Почерк педагога : [підсумкова конф. студ.-філологів] / І. Кужільний // Там само. – 1968. – 3 груд.(№ 188). – С. 3.

3259. **Кужільний І.** Філологічна зірниця : [День факультету] / І. Кужільний // Там само. – 3 квіт.(№ 53). – С. 4.
3260. **Орап О.** Чекаємо Вас! : [свято Дня факультету] / О. Орап // Під прапором Леніна. – 1968. – 29 берез.(№ 50). – С. 4.
3261. **Кольга Л.** Святкує філфак : [репортаж з Дня факультету] / Л. Кольга // Там само. – 1970. – 7 квіт.(№ 54). – С. 3.
3262. **Корнієнко В.** Розмова про найголовніше : [студ.-філологи провели диспут «Радянський вчитель»] / В. Корнієнко // Там само. – 1971. – 22 січ.(№ 12). – С. 4.
3263. **Сапон В.** Екіпаж дружби : [про студ. «другого українського»] / В. Сапон, О. Нестеренко // Комсомольський гарт. – 1972. – 26 лют. (№ 25). – С. 3.
3264. ***Сапон В.** Славу їх несемо в століття : [вечір, присвяч. О. Фадєєву на IV курсі рос. від-ня] / В. Сапон, О. Нестеренко // Комсомольський гарт. – 1972. – 20 січ.(№ 9). – С. 3
3265. **Мельник А.** «Здрастуй, дружбо!» : [розповідь про студ. філол. фак.] / А. Мельник // Під прапором Леніна. – 1973. – 30 берез. – С. 4.
3266. **Мельник А.** І нам посміхається осінь : [студ. філфаку допомагають колгоспникам Бахмацького і Бобровицького районів] / А. Мельник // Там само. – 24 жовт.(№ 168). – С. 3.
3267. **Іващенко Г.** Горде слово – вчитель : [з виступу студентки НДПІ, секр. комсомол. орг. філфаку на ХХ-й обл. комсомол. конф.] / Г. Іващенко // Комсомольський гарт. – 1974. – 29 січ.(№ 13). – С. 4.
3268. **Худайкулов Т.** День філолога / Т. Худайкулов // Під прапором Леніна. – 1974. – 6 квіт.(№ 54). – С. 4.
3269. **Васильківський Г. П.** Філологічному – сто років / Г. П. Васильківський // Там само. – 1975. – 19 груд.(№ 202–203). – С. 4.
3270. **Дідусь О.** Філологічному – 100 років / О. Дідусь, Л. Воловиченко // Там само. – 14 листоп.(№ 182). – С. 4.
3271. **Разумова Т.** Студентське життя, ти чудове! : [святкування 100-річчя філфаку] / Т. Разумова // Там само. – 19 груд.(№ 202–203). – С. 4.
3272. **Романченко В.** Сторіччя факультету / В. Романченко // Там само. – 8 квіт.(№ 56). – С. 3.
3273. **Шкуліпа А.** Свято молодості : [святкування 100-річчя філфаку] / А. Шкуліпа // Там само. – 10 груд.(№ 196). – С. 4.
3274. **Заєць І. Я.** Філологічному факультету Ніжинського педінституту – сто років / І. Я. Заєць // Радянське літ-знавство. – 1976. – № 4. – С. 94–95.
3275. **Клюзко М.** Від студента до вчителя : [розмірковує студент IV курсу] / М. Клюзко // Під прапором Леніна. – 1976. – 6 лют.(№ 21). – С. 3.

3276. **Багмут К.** На факультеті – свято : [День факультету] / К. Багмут // Там само. – 1982. – 13 квіт.(№ 59). – С. 4.

3277. **Булова Н.** «Ніхто не забутий» : [під таким гаслом проходив на філфаці фестиваль «Студентська весна-85»] / Н. Булова // Під прапором Леніна. – 1985. – 4 трав.(№ 73). – С. 3.

3278. **Ріпа В.** Спасибі за науку : [зустріч студ. філфаку із засл. учителем республіки В. С. Сидоренком] / В. Ріпа // Під прапором Леніна. – 1985. – 16 квіт.(№ 63). – С. 2.

3279. **Сердюк П.** Квітни, мово рідна! : [святкування Дня укр. мови на філол. фак.] / П. Сердюк // Там само. – 1989. – 24 лют.(№ 33). – С. 3.

3280. **Пархоменко Л.** За порогом екзаменаційної аудиторії : [розмова зі студ. філфаку] / Л. Пархоменко // Комсомольський гарт. – 1991. – 26 січ.(№ 5). – С. 6. – (Газета в газеті «Студент»).

3281. **Самойленко Г. В.** І насагу черпали митці : [минуле і сьогодення іст.-філол. фак.] / Г. В. Самойленко // Alma mater. – 1994. – № 5, травень. – С. 1, 2. – (До 120-річчя факультету).

3282. **Войтенко Н.** Уроки народознавства : [група першокурсників укр. від-ня побувала в Козарах, що на Носівщині] / Н. Войтенко // Там само. – 1995. – № 10, листопад. – С. 1.

3283. **Самойленко Г. В.** Гордість вузу : [іст.-філол. фак.] / Г. В. Самойленко // Там само. – № 6, червень. – С. 1.

3284. **Самойленко Г. В.** Традиції і сучасність / Г. В. Самойленко // Там само. – № 5, травень. – С. 1, 2.

3285. **Мушенюк В.** Сім'я і школа формують націю : [соц. дослідж. проводять студ. іст.-філол. фак.] / В. Мушенюк // Alma mater. – 1996. – № 1, січень. – С. 2.

3286. **Михальчук Т.** Студент – це звучить гордо : [про своє життя розповідають студентки групи УК-14] / Т. Михальчук, О. Куліш // Там само. – 1998. – № 9, листопад. – С. 1.

3287. **Самойленко Г. В.** Наш історико-філологічний / Г. В. Самойленко // Alma mater. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 2. – (До 124-ї річниці факультета)

3288. **Куліч Г.** Віват, факультет! : [філологічному – 125 років] / Г. Куліч // Ніжин. вісник. – 2000. – 24 трав.(№ 39). – С. 1.

3289. **Сапон В.** У злеті високому духу і слави : [філол. фак. святкує своє 125-річчя] / В. Сапон // Деснянська правда. – 2000. – 23 трав.(№ 58). – С. 3.

3290. **Самойленко Г. В.** Ніжинський філологічний школі – 125 років : філологічний факультет : історія і сучасність / Г. В. Самойленко // Alma mater. – 2000. – № 9, травень. – С. 2-3.

3291. **Самойленко Г. В.** Ніжинському філологічному – 125 років / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2000. – Вип. 14. – С. 177-183.

3292. **Рудик І.** Ювілей скарбниці науки і духовності : [філол. фак. відмітив своє 125-річчя] / І. Рудик // Вісті. – 2000. – 19 трав.(№ 20). – С. 1.

3293. **Медведєва В.** Течії в українській літературі у 80–90-х роках ХХ століття / В. Медведєва // Бібліотечна планета. – 2002. – № 3. – С. 28–31.
С. 29 : коротка інформація про утворення студентами НДПІ в січні 1997 року літургування «Друзі Еліота»
3294. **Загній Т.** «Міс філологиня» : [2 березня свою «Міс» обирав філол. фак.] / Т. Загній // Alma mater. – 2004. – № 6, лютий. – С. 4.
3295. **Кириченко І.** Традиція бути жінкою : [святкування 8-го Березня на філологічному] / І. Кириченко // Там само. – № 7, березень. – С. 3.
3296. **Трухан А.** Свято квітів на філологічному / А. Трухан // Там само. – 2006. – № 2, жовтень. – С. 4
3297. **Симоненко І.** Свято квітів на філологічному / І. Симоненко // Там само. – 2007. – № 2, жовтень. – С. 4.
3298. **Осипова Г.** Пам'яті Василя Стуса : [літ.-муз. вечір, присвяч. 70-річчю від дня народж. укр. поета і перекладача В. Стуса на філол.фак.] / Г. Осипова // Alma mater. – 2008. – № 8, квітень. – С. 4.
3299. **Тесля В.** Гоголівськими місцями : [екскурсія для викл. і студ. філол. фак.] / В. Тесля // Там само. – № 2, жовтень. – С. 3.
3300. **Семенко І.** Усі на ярмарок! : [свято Покрови на філологічному] / І. Семенко // Там само. – 2009. – № 3, листопад. – С. 4.
3301. **Киричок І.** Наукові традиції філологічного / І. Киричок // Там само. – 2010. – № 1, вересень. – С. 11.
3302. **Онищенко М.** Філологічний факультет відзначив 140-річчя від дня народження Івана Буніна / М. Онищенко // Alma mater. – 2010. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 4.
3303. **Осипова Г.** «Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі» : [літ.-муз. свято з нагоди 80-річчя Ліни Костенко на філол. фак.] / Г. Осипова // Там само. – № 8, листопад. – С. 3.
3304. **135 років** філфаку : історія і сьогодні // Там само. – № 4, грудень. – С. 3.
3305. **Кривенко В.** В поколіннях озвучується..... : [16 лютого на філол.фак. відбувся літ. вечір, присвяч. 120-річчю від дня народж. П. Г. Тичини] / В. Кривенко // Alma mater. – 2011. – № 6, лютий. – С. 6.
3306. **Онищенко М.** Ювілей відомого випускника Ніжинської вищої школи : [200-літтю від дня народж. Миколи Прокоповича було присвячено літ.-мистец. вечір на філол. фак.] / М. Онищенко // Там само. – № 5, січень. – С. 6.
3307. **Ріпа О.** Свято Покрови на філологічному : [композиційна виставка осінніх робіт на філол. фак.] / О. Ріпа // Alma mater. – 2011. – № 2, жовтень. – С. 4.
3308. **Забарний О.** Мов джміль у квітнику : [розмову з деканом філол. фак. вела В. Гаврик] // Сіверщина. – 2012. – 5 січ.(№ 1). – С. 12.

3309. **Бережняк В. М.** День писемності й рідної мови на філологічному факультеті : [напередодні свята на філол. фак. було проведено конкурс з написання диктанту] // *Alma mater*. – 2014. – № 11, листопад. – С. 2.

3310. **Вольська І.** Подаруй усмішку дитині : [у грудні студ. III курсу філол. фак. відвідали Ніжин. центр соц.-психол. реабілітації дітей] / І. Вольська // Там само. – № 5, січень. – С. 6.

3311. **Науково-практична конференція** : [20 березня на філол. фак. НДУ проходила наук.-практ. конф. «Нове прочитання творів Тараса Шевченка»] // Там само. – № 7, березень. – С. 8.

3312. **Забарний О. В.** Нові горизонти філологічного / О. В. Забарний // *Alma mater*. – 2015. – № 10(20), вересень. – С. 8, 9. – (До 140-річчя заснування факультету).

3313. **Хоменко Н.** Ваша Величносте Мово! : [тематичні заходи на філол. фак. до Дня укр. писемності та мови і Дня рідної мови] / Н. Хоменко // *Alma mater*. – 2015. – № 2(14), лютий. – С. 4.

3314. **Диктант** єдності в Ніжині : [святкування в рамках тижня укр. писемності та мови на філол. фак.] // *Український дім*. – 2016. – Число 6(80). – С. 7.

3315. **Заостерський Л.** День народження факультету (репортаж зі свята) : [філол. фак. відзначає 140-ву річницю від часу заснування фак.] / Л. Заостерський // *Alma mater*. – 2016. – № 11, листопад. – С. 3.

15.1.1. Кафедри

3316. **Лесь О.** Любов до мистецтва : [перший рік працює на мовно-літ. фак. каф. музики та співу] / О. Лесь // *Радянський Ніжин*. – 1957. – 1 трав. (№ 52). – С. 4.

3317. **Рудченко П.** Естетичне виховання майбутнього вчителя : [з досвіду роботи каф. музики] / П. Рудченко // *Мистецтво*. – 1963. – № 5. – С. 6–7.

3318. **Романченко В.** Між нами як живий : [вечір, присвяч. 125-річчю від дня народж. Панаса Мирного на каф. укр. літ.] / В. Романченко // *Під прапором Леніна*. – 1974. – 25 трав. (№ 80). – С. 3.

3319. **Ковальчук О.** Кафедра української літератури Ніжинського педінституту / О. Ковальчук // *Слово і час*. – 1990. – № 5. – С. 74–76.

3320. **Арендар Н.** Завітали митці : [на запрошення каф. укр. літ. і ТУМ «Просвіта» педінститут відвідала творча група Чернігівщини на чолі з С. Реп'яхом] / Н. Арендар // *Alma mater*. – 1993. – № 2, лютий. – С. 1.

3321. **Чорновус О.** У гості до гімназистів : [виїзне засід. каф. методики викладання мови та літ. в Н.-Сіверс. школі №1] / О. Чорновус // Там само. – № 4, квітень. – С. 1.

3322. **Арват Н. М.** У співдружності з ученими інших вузів : [про роботу каф. рос. мови] / Н. М. Арват // Там само. – 1995. – № 5, травень. – С. 2.

3323. **Ковальчук О. Г.** Стратегія наукового пошуку : [стаття проф., зав. каф. укр. літ.] / О. Г. Ковальчук // *Alma mater*. – 1995. – № 5, травень. – С. 2. – (До 120-річчя іст.-філол. фак.).

3324. **Дробот П.** А методичний центр діє! : [стаття доц. каф. методики викладання мов і літератур] / П. Дробот // *Alma mater.* – 1997. – № 1-2, січень-лютий. – С. 2.

3325. **Зільберман Е.** Очолює кафедра : [краєзн. робота каф. історії культури, літератури та народознавства] / Е. Зільберман // *Ніжин. вісник.* – 1997. – 17 трав. (№ 35). – С. 2.

3326. **Лукач С. П.** Кафедрі методики – десять років / С. П. Лукач // *Alma mater.* – 1999. – № 4, грудень. – С. 1; *Методика. Досвід. Пошук : наук.-метод. зб.* – Ніжин, 1999. – Вип. 4. – С. 4–5.

3327. **Драчук Л.** У ювілейний для кафедри рік : [про свою роботу звітує каф. методики викладання укр. мови і літ.] / Л. Драчук // *Alma mater.* – 2005. – № 1-2, вересень-жовтень. – С. 6.

3328. **Самойленко Г. В.** Слово про колег : [про викладацький колектив каф. укр. мови] / Г. В. Самойленко // *Вісті.* – 2005. – 16 верес. (№ 37). – С. 4.

3329. **Бойко Н. І.** Кафедрі української мови – 90 : [етапи становлення і розвитку кафедри (1918–2012 рр.)] / Н. І. Бойко // *Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя.* – 2012. – № 2. – С. 8–12.

3330. **Бойко Н.** Кафедрі української мови – 90 / Н. Бойко // *Alma mater.* – 2013. – № 6, лютий. – С. 4–6.

3331. **Коровченко С.** Науковий семінар про В. Винниченка : [16 травня 2013 року на каф. укр. літ. НДУ відбувся семінар студ. групи Винниченкознавчої лабораторії на тему «Муженьське листування Володимира Винниченка»] / С. Коровченко // *Там само.* – № 9, травень. – С. 3, 6.

3332. **Бойко Н. І.** Науковий центр з історії українського мовознавства при кафедрі української мови / Н. І. Бойко, С. В. Зінченко // *Література та культура Полісся : зб. наук. ст.* – Ніжин, 2015. – Вип. 80. Серія «Філологічні науки», № 5. – С. 180–185; *Українська мова : наук.-теорет. журн.* – 2016. – 1(57). – С. 111–116.

3333. **Голуб Н. М.** Кафедрі методики викладання української мови і літератури – 25! (до проведення «Четвертих Бугайківських читань») : 2-3 жовтня 2014 року в НДУ відбулася наук.-практ. конф. «Четверті Бугайківські читання»] / Н. М. Голуб, Л. І. Проценко // *Alma mater.* – 2014. – № 10, жовтень. – С. 5.

3334. **Пугач В. М.** Українська мовознавча кафедра Ніжинського вишу кінця 20-30-х рр. ХХ ст. : трагічні сторінки історії / В. М. Пугач // *Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. ун-т.* – Ніжин, 2015. – Кн. 3. – С. 70–75.

3335. **Пугач В. М.** Історія кафедри української мови НДПІ 40-50-х рр. ХХ ст. / В. М. Пугач // *Література та культура Полісся.* – Ніжин, 2016. – Вип. 84. – С. 3–36.

Наукова діяльність викладачів в умовах тоталітарного радянського ідеологічного контролю. Посилення політичних переслідувань з боку режиму.

3336. **Хонда Л.** З когорти переможців : [каф. рос. і зарубіжної літ. та історії культури – переможець конкурсу «Краща кафедра університету»] / Л. Хонда // *Там само.* – 2016. – № 2, лютий. – С. 8.

15.1.2. Музей історії філологічного факультету

3337. *Зільберман Е. Музей словесності / Е. Зільберман // Черніг. вісник. – 1991. – 3 січня.

3338. Зільберман Е. На пам'ять, на добро / Е. Зільберман // Під прапором Леніна. – 1991. – 3 січ.(№ 2). – С. 2.

15.2. Історико-юридичний факультет

3339. Меркулов О. Презентація нового факультету / О. Меркулов // Alma mater. – 1999. – № 11, лютий-березень. – С. 1.

3340. Конончук А. Перші кроки на шляху становлення нової спеціалізації : [початок роботи з орг. підгот. соц. педагогів] / А. Конончук // Рідна школа. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 15–17.

3341. Герасименко Н. Екватор на історичному : [традиційне свято студ. 3-х курсів] / Н. Герасименко // Alma mater. – 2001. – № 8, квітень. – С. 4.

3342. Ландар Н. Зведіть Собори душ своїх : [наук.-практ. конф. «Творчість як важливий компонент проф. діяльності соц. педагога і практичного психолога» на іст.-правозн. фак.] / Н. Ландар // Там само. – № 4, грудень. – С. 2.

3343. Плужник Б. Підсумовуючи пройдене : [міркування на тему яким повинен бути сучасний вчитель] / Б. Плужник // Там само. – № 5, січень. – С. 2.

3344. Солова В. На крилах любові : [свято на іст.-правознав. фак. до дня Святого Валентина] / В. Солова // Там само. – № 5-6, лютий-березень. – С. 3.

3345. Кедун І. Археологічна практика : [студ. I-х курсів іст.-правознав. фак.] / І. Кедун // Alma mater. – 2003. – № 4, грудень. – С. 3.

3346. Янченко Ю. Нотатки з конференції історико-правознавчого факультету / Ю. Янченко // Там само. – № 5-6, лютий. – С. 6.

3347. Васьків С. Екватор історико-правознавчого факультету / С. Васьків // Там само. – 2004. – № 7, березень. – С. 3.

3348. Кедун І. Археологічні здобутки : [археологічна практика] / І. Кедун // Там само. – № 2, жовтень. – С. 4.

3349. Самойленко О. Примножують славу істориків Ніжинської вищої школи (цікавий досвід наукової роботи молодого факультету) / О. Самойленко, М. Семенова // Alma mater. – 2005. – № 1-2, вересень-жовтень. – С. 7.

3350. Ландар Н. З політичного Олімпу – в Ніжин : [5 березня відкриту лекцію для студ. Ніжин. іст.-юрид. фак. провів заст. Голови ВР України Микола Томенко] / Н. Ландар // Там само. – 2007. – № 6-7, березень. – С. 1.

3351. Вітає Президент України : [президент України Віктор Ющенко висловлює подяку студ. іст.-юрид. фак. НДУ за участь в археол. розкопках в Батурині] // Там само. – 2008. – № 3, листопад. – С. 1.

3352. **Кавунник О.** Браво, історико-юридичний! : [культ.-мистецькі заходи на іст.-юрид. фак. впродовж весни-осені 2010 р.] / О. Кавунник // *Alma mater.* – 2010. – № 4, грудень. – С. 3.

3353. **Борисюк Я.** Батьківські збори на історико-юридичному : [5 жовтня з проблем навчання, виховання та дозвілля першокурсників] / Я. Борисюк // *Там само.* – 2011. – № 2, жовтень. – С. 5.

3354. **Кедун І.** Цінні знахідки археологів Гоголівського вузу : [результати археол. практики студ. і викл. іст.-юрид.фак. на території Ніжина та Новгород-Сіверського в 2010 році] / І. Кедун // *Там само.*–№ 5, січень. – С. 4.

3355. **Коробка Л.** «П'ять хвилин до виходу на розкоп» : [археол. практика студ. I-го курсу іст.-юрид. фак.] / Л. Коробка // *Там само.*– № 10, червень. – С. 4.

3356. **Желіба О.** Індивідуальна робота студентів на сторінках Вікіпедії : [практика редагування Вікіпедії] / О. Желіба // *Там само.*– 2012. – № 8, квітень. – С. 6.

3357. **Борисенко Т.** У пошуках історії : [інтерв'ю з І. С. Кедуном, доц. каф. всесвіт. історії НДУ, кер. археол. експедиції у Н.-Сіверському та Ніжині (2012)] / Т. Борисенко // *Alma mater.* – 2013. – № 10, червень. – С. 3.

3358. **Кедун І. С.** Перша студентська наук.-практ. конф. «Археологічний Ніжин та його околиці» : [відбулася 30 жовтня на іст.-юрид. факультеті] / І. С. Кедун // *Там само.* – № 11, листопад. – С. 5.

3359. **Кедун І. С.** Спроба реконструкції давньоруського човна : [здійснювали магістранти НДУ в межах навч. курсу «Експериментальна археологія»] / І. С. Кедун // *Alma mater.* – 2014. – № 10, жовтень. – С. 3.

3360. **Ломоносов М.** День народження історико-юридичного факультету : [6 листопада відмічали 16-й день народження факультету] / М. Ломоносов // *Там само.* – № 11, листопад. – С. 4.

3361. **Баров В.** Вікіпроект Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : [найбільш активні учасники «Вікіпроекту НДУ» – студ. та викл. іст.-юрид. фак.] / В. Баров // *Alma mater.*–2015.– № 12(22), грудень. – С. 6.

3362. **Кедун І. С.** Ніжин археологічний 2015 : [археол. практика влітку 2015 року студ.та магістрантів іст.-юрид. фак. в м. Ніжині на поселенні Магерки і в Н.-Сіверському] / І. Кедун // *Там само.* – № 9(19), вересень. – С. 2.

3363. **Ломоносов М.** «Истфаковец однажды – истфаковец навсегда, або Історико-юридичному 25!» : [святкування Дня факультету] / М. Ломоносов // *Там само.* – № 12(22), грудень. – С. 4.

3364. **Чебану П.** Родинне вогнище історико-юридичного факультету / П. Чебану // *Alma mater.* – 2015.– № 10(20), жовтень. – С. 11. – (До 210-річчя НВШ, 140-річчя ІФІ, 25-річчя відновлення іст. фак.).

3365. **Археологічне літо 2016** : [про літню археол. експедицію ніжин. археол. лаб. НДУ іст.-юрид. фак.] // *Там само.* – 2016.– № 7, вересень. – С. 3.

3366. **Онищенко Н.** Заповіт Стефана Яворського : [круглий стіл, орг. каф. іст. України НДУ] / Н. Онищенко // *Український дім.* – 2016.– Число 5(79). – С. 2, 3.

3367. **Ломоносов М.** Студентство пам'ятає про Крути..... : [студ. іст.-юрид. фак. НДУ в якості екскурсоводів в музеї, присвяч. героям Крут] / М. Ломоносов // *Alma mater.* – 2016. – № 1, січень. – С. 1.

15.2.1. Історичний науково-дискусійний клуб

3368. **Кривобок О.** Відзначаємо річницю студентської Оксамитової революції : [засід. дискусійного клубу НДПУ «Молодь України : від Оксамитової студ. революції до сьогодні»] // *Alma mater.* – 2000. – № 3, листопад. – С. 3.

3369. **Кривобок О.** Студентський історичний клуб діє : [розпочав свою роботу весною 1999 року] / О. Кривобок // *Там само.* – № 2, жовтень. – С. 3.

3370. **Стовбуха О.** Історичний клуб – діє! / О. Стовбуха, О. Деміденко // *Там само.* – 2001. – № 5, січень. – С. 3.

3371. **Коломієць С.** Острів Тузла : провокація чи випробування? : [чергове засід. клубу] / С. Коломієць, Н. Ковтун // *Там само.* – 2003. – № 4, грудень. – С. 2.

3372. **Желєзко Р.** Етапи історичної дискусійності студентів : [12-й рік функціонує іст. наук.-дискусійний клуб (ІНДК)] / Р. Желєзко // *Ніжин. вісник.* – 2011. – 1 верес.(№ 69). – С. 3 ; 3 верес.(№ 70). – С. 2.

3673. **Бабка В.** Історія України : яка вона? : [чергові засід. наук.-дискусійного клубу] / В. Бабка // *Alma mater.* – 2012. – № 8, квітень. – С. 2.

3374. **Желєзко Р. А.** Історичний науково-дискусійний клуб НДУ ім М. Гоголя : дванадцять років діяльності (1999–2011 рр.) / Р. Желєзко // *Історичний альманах : зб. наук. пр. студ. іст.-юрид. фак.* – Ніжин, 2012. – Вип. 8. – С. 3–11.

3375. **Кривобок О. П.** Фрагмент зі спогадів про історичний клуб / О. П. Кривобок // *Історичний альманах : зб. наук. пр. студ. іст.-юрид. фак.* – Ніжин, 2014. – Вип. 10. – С. 92–93.

3376. **Циба В.** Дискусійний історичний клуб : підсумки на тлі критичних роздумів / В. Циба // *Там само.* – С. 89–92.

15.3. Факультет психології та соціальної роботи

3377. **Конончук А. І.** 3 днем народження, Соціально-гуманітарний ! : [створено новий факультет] / А. І. Конончук // *Alma mater.* – 2002. – № 2, жовтень-листопад. – С. 5.

3378. **Ми зберігаємо** таємницю відвідувача : [відкрито каб. практик. психолога] // *Там само.* – № 6, лютий. – С. 4.

3379. **Онищенко Н.** У гоголівському вузі – новий факультет : [до відкриття соц.-гуманіт. фак.] / Н. Онищенко // *Деснянська правда.* – 2002. – 23 лип. (№ 86). – С. 1.

3380. **Суховєєва Н.** Соціальне виховання у Ніжинській вищій школі : історія і сьогодні / Н. Суховєєва // *Alma mater.* – 2002. – № 3, грудень. – С. 3.

3381. **Максименко А.** І тому не питає, по кому дзвонить дзвін..... : [наук.-практик. конф.-зліт «Захист прав дитини як важлива професійна функція педагогічного

працівника» на соц.-гуманіт. фак.] / А. Максименко // Там само. – 2003. – № 4, грудень. – С. 1.

3382. **Сватенков О.** Шукаючи щастя іншому, знаходиш своє : [реалізація проекту «Захист прав дитини як важлива функція педагогічного працівника»] / О. Сватенков // Там само. – С. 2.

3383. ***Суховєєва Н. М.** Підготовка спеціалістів для здійснення соціальної роботи у Ніжинській вищій школі : історичні витоки / Н. М. Суховєєва // Соціальна робота в Україні. – 2003. – № 1. – С. 69–73.

3384. **Максименко А.** І тому не питай, по кому дзвонить дзвін : [наук.-практ. конф.-звіт «Захист прав дитини як важлива професійна функція педагогічного працівника» на соц.-гуманіт.фак.] / А. Максименко // Там само. – 2003. – № 4, грудень. – С. 1.

3385. **Конончук А. І.** На шляху становлення нової спеціальності : [на соц.- гуманіт. фак.] / А. І. Конончук // Психологічна газета. – 2004. – № 24, грудень. – С. 12–14.

3386. **Конончук А.** Сім'я в сучасному суспільстві : [під такою назвою пройшла наук.-практ. конф. на соц.-гуманіт. фак.] / А. Конончук // Вісті. – 2004. – 3 груд. (№ 49). – С. 6.

3387. **Кричковська Т. Д.** Особливості адаптації студентів : [першокурсників соц.-гуманіт. фак.] / Т. Д. Кричковська // Психологічна газета. – 2004. – № 24, грудень. – С. 20–23.

3388. **Пихтіна Н. П.** Робота з дітьми з девіантною поведінкою : [проф. підгот. спец. на від-ні «Соц. педагогіка і практ. психологія»] / Н. П. Пихтіна // Там само. – С. 15–19.

3389. **Ландар Н.** Нетрадиційний елемент традиційного дійства : [святкування ювілею НДУ на фак. психології та соц.роботи] / Н. Ландар // Alma mater.– 2005.– № 3, листопад. – С. 2.

3390. **Суховєєва Н.** Факультет психології та соціальної роботи як результат поступального розвитку Ніжинської вищої школи / Н. Суховєєва // Там само. – № 1-2, вересень-жовтень. – С. 5.

3391. **Балабайко Р.** Інтелект-перегони : [3-й традиційний чемпіонат з інтелектуальних видів спорту на фак. психології та соц.роботи] / Р. Балабайко // Там само. – 2007.– № 3, листопад. – С. 3.

3392. **Балабайко Р.** Студентське самоврядування : [на фак. психології та соц. роботи] / Р. Балабайко // Там само.– № 3, листопад. – С. 3.

3393. **Гриненко А.** «Тет-а-Тет» : від натхнення до мистецтва : [творча діяльність танцювальної студії «Тет-а-Тет» фак. психології та соц. роботи] / А. Гриненко, Р. Балабайко // Там само.

3394. **Кизим В. А.** Волонтерство на факультеті психології та соціальної роботи НДУ ім. М. Гоголя / В. А. Кизим // 36. наук. доробків студентів- дослідників фак. психології та соц. роботи. – Ніжин, 2007.– Вип. 1.– С. 67–72.

3395. **Конончук А.** П'ять років наукового пошуку і творчості : [до 5-річчя фак.] / А. Конончук // Alma mater. – 2007. – № 3, листопад. – С. 2.

3396. **Поїжаєва А.** Благодійна імпреза : згуртованість, доброзичливість, надія : [театралізоване дійство студ. фак. психології та соц. роботи до Дня працівника соц. сфери] / А. Поїжаєва // Там само.

3397. **Саливон Ю.** Тренінг – це класно! : [тренінг-семінар від професіоналів з Києва] / Ю. Саливон // Там само. – С. 3.

3398. **Бойко О. Д.** Колективу викладачів, студентів і співробітників факультету психології та соціальної роботи : [вітання ректора НДУ з 10-річчям факультету] / О. Д. Бойко // Alma mater. – 2012. – № 1, вересень. – С. 1.

3399. **Конончук А.** Десять років інноваційного поступу : [стаття декана фак. психології та соц. роботи] / А. Конончук // Там само. – С. 2.

3400. **Конончук А.** Секрет успіху факультету / А. Конончук // Ніжин. вісник. – 2012. – 15 листоп.(№ 91). – С. 7.

3401. **Сватенков О.** 10 років – політ нормальний! / О. Сватенков // Вісті. – 2012. – 16 листоп.(№ 46).

3402. **Пихтіна Н.** Підготовка фахівців з дошкільної освіти у Ніжинській вищій школі : започатковуємо нові традиції / Н. Пихтіна // Alma mater. – 2013. – № 3, жовтень. – С. 4.

3403. **Конончук А. І.** Патріоти своєї справи : [фак. психології та соц. роботи сьогодні] / А. І. Конончук, А. Ю. Ковтун // Там само. – 2015. – № 10(20), жовтень. – С. 12. – (До 210-річчя НВШ).

3404. **Чемериська Т.** Битва вожатих : [4 травня на фак. психології та соц. роботи відбулося змагання вожатих] / Т. Чемериська // Там само. – 2016. – № 5, травень. – С. 6.

15.4. Фізико-математичний факультет

3405. **Руденко В.** Підготовка учителів фізики широкого профілю / В. Руденко // Радянський Ніжин. – 1957. – 21 квіт.(№ 48). – С. 4.

3406. **Мошковський С.** Студенти опановують суміжні професії : [здобувають навички з техн. дисциплін] / С. Мошковський // Під прапором Леніна. – 1964. – 29 квіт.(№ 69). – С. 4.

3407. **Кушніренко М.** Вирушають в дорогу фізики : [останні іспити п'ятикурсників] / М. Кушніренко // Під прапором Леніна. – 1965. – 6 лип. (№ 106). – С. 4.

3408. **Пінчук Т.** Група – сім'я студентська : [як вирішує проблеми п'ятикурсників куратор О. Л. Богма] / Т. Пінчук // Радянська освіта. – 1965. – 16 січ.(№ 4). – С. 2.

3409. **Звернення** студентської групи фізико-математичного факультету Ніжинського ордена Трудового Червоного Прапора державного педагогічного інституту імені М. В. Гоголя до всіх майбутніх учителів – випускників вузів Української РСР 1979 року // Радянська освіта. – 1979. – 13 січ.(№ 4). – С. 1; Збірник наказів та інструкцій М-ва освіти УРСР. – 1979. – № 5. – С. 23–24.

3410. **Краснопольська Г.** У сільські школи : [група студ. фіз.-мат фак. НДПІ звернулася із закликом «Усім випуском – у сільські школи» випускників всіх педвузів України] / Г. Краснопольська // Під прапором Леніна. – 1979. – 16 трав. (№ 77). – С. 3.

3411. **Малько І.** Студенти сміються : [День факультету] / І. Малько // Під прапором Леніна. – 1981. – 15 трав.(№ 76). – С. 4.
3412. **Новиков М.** День фізмату / М. Новиков // Там само. – 1982. – 23 квіт. (№ 65). – С. 4.
3413. **Потапенко С.** Любові щедрі сходи : [фізико-математичному – 50] / С. Потапенко // Там само. – 1985. – 19 січ.(№ 14). – С. 3.
3414. **Аніщенко В.** Фізико-математичний / В. Аніщенко // Там само. – 1990. – 10 жовт.(№ 162). – С. 3.
3415. **Аніщенко В.** Оцінка за рейтингом : [впровадження рейтингової системи оцінювання знань студ. на фак.] / В. Аніщенко // Alma mater. – 1993. – № 2, лютий. – С. 1.
3416. **В'ялий М.** Популярний факультатив : [у студ. фіз.-мат фак. великою популярністю користується факульт. «Основи фотографії»] / М. В'ялий // Там само. – № 1, січень. – С. 1.
3417. **Аніщенко В.** Глибоке коріння : [традиції і сучасність. Стаття декана фак.] / В. Аніщенко // Alma mater. – 1994. – № 5, травень. – С. 1.
3418. **Аніщенко В.** Давні традиції / В. Аніщенко // Там само. – № 11, грудень. – С. 1, 2. – (До 60-річчя факультету).
3419. **Аніщенко В.** Надіємось на себе / В. Аніщенко // Там само. – № 10, листопад. – С. 1.
3420. **Аніщенко В.** Фізико-математичному факультету – 60 / В. Аніщенко // Наук. зап. Серія фізико-математичних наук / Ніжин. держ. пед. ін-т.– Ніжин, 1994. – Т. XIV. – С. 3–6.
3421. **Калінін Г.** Фізико-математичному факультету – шістдесят : фоторепортаж / Г. Калінін, В. Калінін // Вісті. – 1995. – 3 лют.(№ 4). – С. 6.
3422. **Аніщенко В.** Навчальний процес і комп'ютер / В. Аніщенко // Рідна школа. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 62–63.
3423. **Кладинога В. С.** Аналіз рівня комп'ютерної грамотності та викладання інформатики в НДПУ ім. Миколи Гоголя за даними опитування студентів / В. С. Кладинога, Ю. О. Ковальчук // Фізико-математичний вісник : зб. наук.ст. – Ніжин, 2000. – С. 61– 64.
3424. **Аніщенко В. О.** Астрокамера для фотографування зоряного неба : [сконструйована на фіз.-мат фак.] / В. О. Аніщенко // Фізико-математичний збірник. – Ніжин, 2001. – С. 95–97.
3425. **Аніщенко В. О.** Навчальна астрономічна обсерваторія фізико-математичного факультету Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя / В. О. Аніщенко // Там само. – С. 90–92.
3426. **Аніщенко В. О.** Напівсферичний купол навчальної обсерваторії фізико-математичного факультету Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя / В. О. Аніщенко, Р. Б. Гершман, В. С. Лукач // Там само. – С. 93 – 95.
3427. **Аніщенко В. О.** «Факультет року» : [за результатами університетського конкурсу фіз.-мат фак. посів перше місце / бесіду з деканом фак. вела В. Гаврик] // Alma mater. – 2002. – № 2, жовтень-листопад. – С. 3.

3428. **Захарченко Ю.** Буду я навчатись мови золотої : [як студ. фіз.-мат. фак. вдосконалюють своє мовлення] / Ю. Захарченко // Там само.– № 6, лютий. – С. 2.

3429. **Аніщенко В. О.** Минуле і сьогодення фізико-математичного факультету / В. О. Аніщенко // Фізико-математичний збірник. – Ніжин, 2004. – С. 3–14.

3430. **Соловей С.** «Ми і фізики, і лірики», – стверджують студенти фізико-математичного факультету / С. Соловей // Alma mater.– 2005. –№ 1-2, вересень-жовтень. – С. 6.

3431. **Аніщенко В. О.** Астрономічна обсерваторія : шлях, довжиною у чверть століття : [розмову з деканом фіз.-мат фак. вела Н. Ландар] // Там само. – 2006. – № 2, жовтень. – С. 2.

3432. **Мамедова Н.** Останнього дзвоника дзвін малиновий : [свято Останнього дзвоника для п'ятикурсників] / Н. Мамедова // Там само. – 2007. – № 9, травень. – С. 4.

3433. **Щербак Н. О.** Стандартизація тестів із математики в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя / Н.О. Щербак // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2007. – Вип. 3. – С. 57–61.

3434. **Чемериченко Н.** Я б у вчителі пішов... : [студ. IV курсу провели профорієнтаційну роботу серед випускників шкіл м. Бровари] / Н. Чемериченко // Alma mater. – 2008. – № 9, травень. – С. 2.

3435. **Ковальчук Ю. О.** Прогностична валідність тестів ЗНО 2009 року для фізико-математичного факультету НДУ імені Миколи Гоголя / Ю. О. Ковальчук // Фізико-математичні записки : зб. наук. пр.– Ніжин, 2010.– С. 27–30.

3436. **Лук'яненко Ю.** Посвята в першокурсники / Ю. Лук'яненко // Alma mater.– 2011.–№ 2, жовтень. – С. 5.

3437. **Семинар-практикум** учителів-математиків на фізико-математичному факультеті // Там само. – № 5, січень. – С. 2.

3438. **Ковальчук Ю. О.** Історія та здобутки фізико-математичного факультету / Ю. О. Ковальчук // Alma mater. – 2015.– № 10(20), жовтень. – С. 10. – (до 210-річчя НВШ).

15.4.1. Кафедри

3439. **Пилипенко С.** Цінний початок : [спільне засід. каф. математики з вчителями шкіл міста] / С. Пилипенко // Радянський Ніжин. – 1950.– 20 жовт. (№ 126). – С. 2.

3440. **Довгоброд І. Я.** Спостереження повного сонячного затемнення в Ніжині 30 вервня 1954 року : [спостереження вела каф.фізики] / І. Я. Довгоброд // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1960. – Т. XI, вип. 1. – С. 88–92.

3441. **Яковець В. П.** З оптимізмом – у майбутнє : [стаття зав. каф. математики, д-ра фіз.-мат. наук] / В. П. Яковець // Alma mater.– 1994.– № 11, грудень. – С. 2.

3442. **Аніщенко В.** Душа досвіду – молодість : [декан фак. про роботу колективів кафедр математики і фізики] / В. Аніщенко // Освіта. – 1995. – 13-20 верес.(№ 36). – С. 5.

3443. **Назаров В. Ю.** Кафедра математики в 1943–1970-х роках / В. Ю. Назаров // Фізико-математичний вісник : зб. наук. пр.– Ніжин, 2000. – С. 3–16.

3444. **Янченко Ю.** «Краща кафедра року»: [за результатами щорічного конкурсу кращою визнано каф. фізики] / Ю. Янченко // Alma mater. – 2002. – № 2, жовтень-листопад. – С. 3.

3445. **Кладинога В. С.** Кафедра прикладної математики та інформатики : п'ять років постулу / В. С. Кладинога // Фізико-математичний збірник. – Ніжин, 2004. – С. 14–23.

3446. **Мельничук О. В.** Кафедра фізики на початку XXI століття / О. В. Мельничук // Фізико-математичний збірник. – Ніжин, 2004. – С. 23–27.

15.5. Природничо-географічний факультет

3447. **Лук'янюк О.** На природничому факультеті : [наук.-дослід. робота на фак. природознавства НДПІ] / О. Лук'янюк // Радянський Ніжин. – 1950. – 26 верес. (№ 116). – С. 3.

3448. **Нагорна П.** Розширити «виховну амплітуду» : [індивід. робота із студ. на фак. природознавства] / П. Нагорна // Радянська освіта. – 1965. – 16 січ. (№ 4). – С. 2.

3449. **Бойко Л.** Посвячення в студенти : [ритуал посвячення в студенти новачків на природн. фак.] / Л. Бойко // Під прапором Леніна. – 1972. – 24 жовт.(№ 168). – С. 4.

3450. **Кочерга І. І** вчать, і рухають вперед науку : до 50-річчя природничого факультету / І. Кочерга // Ніжин. вісник. – 1993. – 21 лип. (№ 83). – С. 3.

3451. **Кочерга І. І.** Факультет без рекламацій / І. І. Кочерга // Alma mater. – 1993. – № 5, травень. – С. 1. – (До 60-річчя природн.-геогр. фак.).

3452. **Кочерга І. І.** Яка вона, нова модель? : [про нову модель виховання вчителів біології, хімії, географії] / І. І. Кочерга // Там само.– № 4, квітень. – С. 2.

3453. **Лукашова Н.** Кредо кожного : [пошук нових методів підготовки вчителя хімії] / Н. Лукашова // Там само. – № 5, травень. – С. 2.

3454. **Кочерга І. І.** Вносимо корективи : [розповідає декан природн.-геогр. фак.] / І. І. Кочерга // Alma mater. – 1994. – № 10, листопад. – С. 1.

3455. **Кочерга І. І.** Наш чарівний дивосвіт : [будні і свята природн.-геогр. фак.] / І. І. Кочерга // Там само. – № 5, травень. – С. 2.

3456. **Суховєєва Н.** Творчих буднів і плідних справ! / Н. Суховєєва // Там само. – № 2, лютий. – С. 1.– (До 60-річчя факультету).

3457. **Кочерга І. І.** Високим рейтингом : [визначаємо переможців олімпіади юних хіміків] / І. І. Кочерга // Alma mater. – 1995. – № 3, березень. – С. 2.

3458. **Коломийко О.** Переможці олімпіади : [студ. V курсу природн.-геогр.фак. Вікторія Грищенко та Олег Дмитренко – переможці Всеукр. студ. олімпіади зі спец. «Географія» в 1995/96 навч. році] / О. Коломийко // Alma mater. – 1996. –№ 7-8, вересень-жовтень. – С. 1.

3459. **Євсєєва О. В.** Про поняття фахово-базисних потреб студента-біолога педагогічного університету / О. Євсєєва // Освіта й виховання в Польщі й Україні XIX–XX ст. : матеріали наук.-практ. конф.– Ніжин, 1998. – Ч. 2.– С. 100–107.

3460. **Євсєєва О. В.** Стан викладання валеології в Ніжинському педуніверситеті та шляхи його вдосконалення / О. В. Євсєєва, А. І. Марченкова // *Культура і здоров'я як предмет освіти : зб. наук.-метод. пр.* – К. ; Херсон, 1998. – С. 24–27.

3461. **Сидоренко С.** Як тебе не любити, природо моя? : [студ. природн. фак. брали участь в науковій ентомологічній експедиції Чернігівщиною] / С. Сидоренко // *Alma mater.* – 1999. – № 1, вересень. – С. 3.

3462. **Фесай Л.** Посвята у географи : [відродження традиції посвяти першокурсників у студенти на природн.-геогр. фак.] / Л. Фесай // *Там само.* – 2003. – № 4, грудень. – С. 3.

3463. **Романь А.** Передаємо естафету. Колеги, відгукніться! : [студ. природн.-геогр.фак. – учасники змагань з техніки туризму Київ. обл.] / А. Романь // *Alma mater.* – 2005. – № 3, листопад. – С. 3.

3464. **Лисенко Г.** Чому слід навчати – «знанням» чи «розумінню»? : [стаття заст. декана природн.-геогр.фак.] / Г. Лисенко // *Там само.* – 2007. – № 10, травень. – С. 3.

3465. **Лисенко Г.** Чи можлива «наука із зірками» : [про стан науки у країні взагалі і на природн.-геогр.фак НДУ зокрема] / Г. Лисенко // *Там само.* – 2008. – № 9, травень. – С. 2.

3466. **Кичко В.** Природничо-географічному – 80 / В. Кичко // *Вісті.* – 2013. – 22 листоп.(№ 47). – С. 4.

3467. **Підсумки** географічного турніру : [проходив у НДУ за участі команд учнів шкіл, міськ. ліцею та студ. першого та четвертого курсів природн.-геогр.фак.] // *Alma mater.* – 2015. – № 12(22), грудень. – С. 5.

3468. **Сенченко Г. Г.** «Геліантус – дружнє коло» на природничо-географічному факультеті : [з 9 по 12 січня творче об-ня «Соняшник» і оргкомітет міжнар. природн. гри «Геліантус» спільно з НДУ провели II Всеукр. зимову природн. школу «Геліантус – дружнє коло»] / Г. Г. Сенченко // *Alma mater.* – 2015. – № 1(13), січень. – С. 4.

3469. **Сенченко Г. Г.** Традиції та перспективи природничо-географічного факультету / Г. Г. Сенченко // *Там само.* – № 10(20), жовтень. – С. 13. –(До 210-річчя НВШ).

15.5.1. Кафедри

3470. **Мулярчук С. О.** Про наукову роботу кафедри ботаніки Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / С. О. Мулярчук // *Ботанический журнал.* – 1954. – Т. 11. – № 4. – С. 116–117.

3471. **Марков О.** Співдружба інституту та колгоспу : [спільне засід. каф. фак. природознавства і правління підшефного приміського колгоспу ім. Сталіна] / О. Марков, К. Галкина // *Радянський Ніжин.* – 1956. – 16 берез.(№ 33). – С. 4.

3472. **Барам О.** Школа юних біологів та хіміків : [таку школу вирішили створити каф. природн. фак. для учнів 8-10 класів] / О. Барам, Г. Герасименко // *Під прапором Леніна.* – 1971. – 28 верес.(№ 154). – С. 4.

3473. **Семеніхін В.** Кафедра анатомії і зоології : [історія і сучасність] / В. Семеніхін // *Там само.* – 10 жовт.(№ 162). – С. 3.

3474. **Рагуткіна Н.** Школа юних хіміків : [працює на каф. хімії НДПІ для учнів шкіл міста та р-ну] / Н. Рагуткіна // Там само. – 1974. – 24 верес. (№ 153). – С. 4.

3475. **Семеніхін В.** Кафедра анатомії і зоології / В. Семеніхін // Там само. – 1990. – 10 жовт.(№162). – С. 3.

3476. **Солдатова І. М.** Науково-дослідна робота студентів на кафедрі ботаніки як важливий елемент вдосконалення підготовки вчителя біології / І. М. Солдатова, В. С. Белокопитова // Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя в умовах перебудови вищої і середньої школи : тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф.– Ніжин, 1990.– Ч. II. – С. 12–13.

3477. **Марисова І.** Гідний доробок : [наук. дослідж. на каф. зоології] / І. Марисова // Alma mater. – 1993. – № 5, травень. – С. 1.

3478. **Якушик І.** За новою структурою : [пробл. каф. географії] / І. Якушик // Alma mater. – 1993. – № 5, травень. – С. 2.

3479. **Янушевський В.** Щастя тобі, валеологіє! : [питання біодіагностики, біокорекції, психотерапії] / В. Янушевський // Там само.

3480. ***Янушевський В.** Що може валеологія? : [в НДПІ створено каф. валеології] / В. Янушевський // Деснянська правда. – 1993. – 22 липня.

3481. **Янушевський В.** «Візитна картка суспільства» : [про завдання каф. анатомії і валеології розповідає зав. каф., д-р мед. наук, проф., засл. діяч науки України] / В. Янушевський // Alma mater. – 1994. – № 10, листопад. – С. 1.

3482. **Марисова І.** Дисертацію пише студент : [про роботу кол. каф. зоології розповідає її завідувач] / І. Марисова // Освіта. – 1995. – 13-20 верес. (№ 36). – С. 4–5.

3483. **Лазун Г.** Науково-практична лабораторія : [з вивчення рефлексологічних впливів на вищу нервову діяльність і вісцеральні системи людини створена при каф. анатомії і валеології] / Г. Лазун // Alma mater. – 2000. – № 9, травень. – С. 4.

3484. **Лазун Г.** Ще одне відкриття : [кафедри анатомії і валеології відокремилися від каф. зоології] / Г. Лазун // Там само. – № 8, квітень. – С. 3.

3485. **Садовнича Л. В.** До вивчення жуків-вусачів Cerambycidae Latreille, 1802(Coleoptera) з фондів кафедри зоології НДПУ / Л. В. Садовнича // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 2003. – Вип. 2. – С. 83.

3486. ***Надточий Р. А.** Жужелицы рода Harpalus Latreille, 1802(Coleoptera : Carabidae) из охраняемых территорий Украины, хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниг. обл., Украина) / Р. А. Надточий, П. Н. Шешурак // Актуальні проблеми дослідження довкілля : матеріали III регіон. наук. конф. студ. та молодих учених (22-23 травня 2010). – Суми, 2006. – С. 38–42.

3487. **Шимко Ю. М.** Видовий склад та географічна представленість метеликів підродин Apaturinae (Lepidoptera : Nymphalidae) у фондах кафедри зоології НДУ імені Миколи Гоголя / Ю. М. Шимко // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали міжвуз. студ. наук. конф. (26-27 квітня. 2006). – Ніжин, 2006. – С. 49.

3488. **Дусь М. В.** Бабочки подсемейства Chloephorinae (Lepidoptera : Noctuidae) в фондах кафедры зоологии Нежинского государственного университета (Черниг. обл., Украина) / М. В. Дусь // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали II Всеукр. студ. наук. конф. (25-26 квіт. 2007). – Ніжин, 2007. – С. 43.

3489. **Лукашова Н.** Розвиток методів навчання хімії та їх класифікація : історичний аспект і завдання на сучасному етапі / Н. Лукашова // Рідна школа. – 2007. – № 1. – С. 56–59.

3490. **Ковтун Ю. Д.** Видовой состав и географическая представленность бабочек семейства Hesperidae Latreille, 1809 (Lepidoptera) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета им. Николая Гоголя / Ю. Д. Ковтун // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали III Всеукр. студ. наук. конф. (23-24 квіт.). – Ніжин, 2008. – С. 38–39.

3491. **Лукашова Н.** Андрій Володимирович Домбровський і Ніжинська вища школа : сторінки історії / Н. Лукашова // Alma mater. – 2008. – № 5, січень. – С. 3.

А. В. Домбровський (1912–1992), доктор хімічних наук, працював у НВШ з 1976 по 1992 рік на посаді професора, завідувача кафедри загальної хімії

3492. **Ляшинская Ю. П.** Бабочки рода Autographa Hubner (1821) (Lepidoptera : Noctuidae : Plusinae) в фондах кафедры зоологии Нежинского государственного университета (Черниг. обл., Украина) / Ю. П. Ляшинская // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали III Всеукр. студ. наук. конф. (23-24 квіт.). – Ніжин, 2008. – С. 50 – 51.

3493. **Павлюк О. В.** Жужелицы рода Carabus (Coleoptera : Carabidae) Черниговской области в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя / О. В. Павлюк // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали III Всеукр. студ. наук. конф. (23-24 квіт.). – Ніжин, 2008. – С. 43–44.

3494. **Картографирование** насекомых, хранящихся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя / И. С. Бабич, Н. И. Кожуховский, В. Г. Росколий, Р. А. Надточий, А. В. Павлюк, О. С. Фурс, П. М. Шешурак // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали V Всеукр. студ. наук. конф. (21-22 квіт. 2010, Ніжин). – Ніжин, 2010. – С. 37–38.

3495. **Надточий Р. А.** Видовой состав и географическая представленность жуков рода Harbalus Latreille 1802 (Coleoptera : Carabidae) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя / Р. А. Надточий, П. Н. Шешурак // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали V Всеукр. студ. наук. конф. (21-22 квітня 2010, Ніжин). – Ніжин, 2010. – С. 55–58.

3496. **Фурс О. С.** Бабочки-хохлатки (Lepidoptera : Notodontidae) из охраняемых территорий Украины, хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниг. обл., Украина) / О. С. Фурс, П. Н. Шешурак // Актуальні проблеми дослідження довкілля : матеріали III регіон. наук. конф. студ. та молодих учених (22-23 травня 2010). – Суми, 2010. – С. 67–71.

3497. **Фурс О. С.** Видовой состав и географическая представленность бабочек семейства Notodontidae Stephens, 1829 в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета / О. С. Фурс, П. Н. Шешурак // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали V Всеукр. студ. наук. конф. (21-22 квіт. 2010, Ніжин). – Ніжин, 2010. – С. 64–66.

3498. **Надточий Р. А.** Жужелицы трибы Harpalini Bonelli, 1810 (Coleoptera : Carabidae) из охраняемых территорий Украины, хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниг. обл., Украина) / Р. А. Надточий, П. Н. Шешурак // Актуальні проблеми дослідження довкілля : зб. наук. пр. : за матеріалами IV Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю для молодих учених (19-21 травня 2011). – Суми, 2011. – С. 91–94.

3499. **Назаров Н. В.** Жуки-усачи (Coleoptera : Cerambycidae) охраняемых территорий Сумской области Украины, хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниг. обл., Украина) / Н. В. Назаров, П. Н. Шешурак, В. Н. Павлюк // Актуальні проблеми дослідження довкілля : зб. наук. пр. : за матеріалами IV Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю для молодих учених (19-21 травня 2011). – Суми, 2011. – С. 100–101.

3500. ***Пинчук Е. С.** Бабочки-медведицы (Lepidoptera : Aretiidae) из охраняемых территории й Украины, хранящихся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниг. обл., Украина) / Е. С. Пинчук, П. Н. Шешурак // Там само. – С. 129 – 132.

3501. **Пинчук Е. С.** Видовой состав и географическая представленность бабочек семейства Aretiidae Leach, 1815 (Lepidoptera) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя / Е. С. Пинчук, П. Н. Шешурак // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали VI Всеукр. студ. наук. конф. (5-6 квіт. 2011). – Ніжин, 2011. – С. 41–42.

3502. **Лукашова Н. І.** Непересічна постать визначного педагога і вченого-хіміка О. М. Барама в історії розвитку кафедри хімії Гоголівського вишу (до 95-ї річниці з дня народж. О. М. Барама) // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – 2012. – № 7. – С. 245–249 ; 2013. – № 1. – С. 260–264.

3503. **Надточий Р. А.** Жужелица хлебная волосистая Harpolus rufipes (De Geer, 1774) (Coleoptera : Carabidae : Harpalini) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя / Р. А. Надточий // Сучасні пробл. природничих наук : матеріали VII Всеукр. студ. наук. конф. (21-22 берез. 2012). – Ніжин, 2012. – С. 24–25.

3504. **Пинчук Е. С.** Коллекция бабочек семейства Lithosiidae в фондах Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя / Е. С. Пинчук // Там само. – С. 29–30.

3505. **Барановський М. О.** Кафедра географії Ніжинського державного університету : становлення та сьогодення / М. О. Барановський, О. В. Барановська // II Всеукр. наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми природничих наук та методики викладання»: матеріали доп. за заг. ред. І. В. Марисової. – Ніжин, 2013. – Географічні науки. – С. 82–83. – (до 80-ї річниці від дня створення природн.-географічного фак.)

3506. **Лукашова Н. І.** Сторінки історії кафедри хімії Гоголівського вишу / Н. І. Лукашова // II Всеукр. наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми природничих наук та методики викладання» : матеріали доп. за заг. ред. І. В. Марисової. – Ніжин, 2013. – Хімічні науки. – С. 212–216.

3507. **Марисова І. В.** Кафедрі зоології – 80 / І. В. Марисова // Там само. – Зоологічні науки. – С. 62–64.

3508. **Суховєєв В.** Професор Григорій Ковтун – науковець, педагог та публіцист : [у травні 2013 року на базі каф. хімії НДУ відбулася II міжнар. наук.-практ. конф.«Координаційні сполуки : синтез і властивості», присвяч. 65-й річниці від дня народж чл.-кор. НАН України, проф. каф. хімії НДУ Г. О. Ковтуна] // *Alma mater.* – 2013.– № 9, травень. – С. 4–5.

15.5.2. Польова практика

3509. **Марисова І. В.** Естетичне виховання студентів під час проходження польової практики з зоології / І. В. Марисова, Є. В. Василевська, О. В. Москаленко, Л. С. Назарова // *Методика викладання біології : респ. наук.-метод. зб.* – К., 1969.– Вип. 4. – С. 3 – 6.

3510. **Криловець М.** Практика – головна умова професійної підготовки : [студенти-першокурсники спец. «географія-біологія» на польовій практиці] / М. Криловець, В. Шевченко // *Під прапором Леніна.* – 1990.– 20 лип.(№ 115). – С. 3.

3511. **Кочерга І. І.** Що для біолога «поле»? / І. І. Кочерга // *Alma mater.* – 1998. – № 8, жовтень. – С. 3.

3512. **Сидоренко С.** Польова практика / С. Сидоренко // *Там само.* – 1999.– № 4, грудень. – С. 3.

3513. **Кочерга І.** Місце польових практик у фаховій підготовці учителів біології та географії : [стаття декана природн.фак] / І. Кочерга // *Рідна школа.* – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 67–68.

3514. ***Барановська О. В.** Навчально-польові практики з географічних дисциплін у Ніжинському педагогічному університеті / О. В. Барановська, М. О. Барановський // *Роль навчальних та виробничих екскурсій в професійній підготовці майбутнього учителя природничих дисциплін : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ.семінару.* – Полтава, 2003. – С. 117–118.

15.5.3. Геологічний музей

3515. **Харченко О. М.** Мінералогічна колекція геологічного музею Ніжинського університету ім. Миколи Гоголя : довідник / О. М. Харченко. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2007. – 60 с.

3516. **Харченко О. М.** Петрографічна колекція геологічного музею Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : довідник / О. М. Харченко. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя , 2011.– 35 с.

15.5.4. Зоологічний музей

3517. **Вітанова Н.** В зоологічному музеї – реконструкція / Н. Вітанова // *Під прапором Леніна.* – 1971. – 28 верес. (№ 154). – С. 3.

3518. **Марисова І.** Вернісаж птахів і звірів : [з 16 грудня 1992 року почала діяти оновлена експозиція зоомузею] / І. Марисова // *Alma mater.* – 1993.– № 2, лютий. – С. 1.

3519. **Марисова І. В.** Зоологічний музей : буклет / І. В. Марисова. – Ніжин, 1993. – 6 с.
3520. **Ємець Л. Г.** Теріологічна колекція зоологічного музею Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / Л. Г. Ємець, І. В. Марисова // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 1997. – Вип. 1.– С. 40–46.
3521. **Марисова І.** Зоологічний музей Ніжинського педагогічного інституту : [30–90-ті роки ХХ ст.] / І. Марисова // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 208–212.
3522. **Марисова І. В.** Зоологічний музей Ніжинського державного педагогічного університету ім. Миколи Гоголя : [короткий путівник по орнітологічному відділу] / І. В. Марисова. – Ніжин, 2000. – 55 с.
3523. **Марисова І. В.** Оологічна колекція зоологічного музею Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя (каталог) : навч. посібник / І. В. Марисова, Г. Г. Кудлай. – Ніжин : НДПУ, 2001. – 46 с.
3524. **Коцержинская И. М.** Земноводные фондовых коллекций Нежинского государственного педагогического университета имени Николая Гоголя / И. М. Коцержинская, В. И. Радченко, П. Н. Шешурак // Природничі науки на межі століть : матеріали наук.-практ. конф. (23-25 берез. 2004). – Ніжин, 2004. – С. 49–52.
3525. **Романь А. М.** Фондова колекція риб зоологічного музею Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / А. М. Романь // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали ІІІ Всеукр. студ. наук. конф.(23-24 квіт.). – Ніжин, 2008. – С. 46–48.
3526. ***Шидловський І. В.** Зоологічні музеї університетів України / І. В. Шидловський // Природнича музеологія : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (17-18 вересня 2009). – Львів ; Кам'янець-Подільський, 2009.– С. 18–32.
3527. **Марисова І. В.** Значение зоологического музея Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя для проведения мониторинга животного мира Черниговской области Украины / И. В. Марисова, П. Н. Шешурак // Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся і суміжних територій : зб. наук. пр. / за ред. Г. Г. Сенченко, І. В. Смалья. – Ніжин, 2011. – С. 104–112.
3528. **Марисова І. В.** О значении зоологического музея Нежинского государственного университета им. Николая Гоголя для проведения мониторинга и пропаганды охраны животного мира Черниговской области Украины / И. В. Марисова, П. Н. Шешурак // Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся і суміжних територій (до 25-річчя аварії на ЧАЕС). – Ніжин, 2011. – С. 219–221.
3529. **Марисова І. В.** Зоологический музей Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя : история создания и современность / И. В. Марисова, П. Н. Шешурак // Актуальні питання природничих наук та методики викладання (до 70-ї річниці з дня народження науковця і педагога І. І. Кочерги). – Ніжин, 2012. – С. 103–105.
3530. **Роль** зоологического музея Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя в научных исследованиях и учебном процессе. Сообщение 3. Дипломные и магистерские работы / П. Н. Шешурак, И. В. Марисова, А. С. Вобленко, Б. Ю. Кедров // Зб. наук. пр. викл. природн.- геогр. фак. – Ніжин, 2014.– Вип. 5. – С. 156–177.

3531. **Роль** зоологического музея Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя в научных исследованиях и учебном процессе. Сообщение 2. Работа со школьниками, учебные занятия студентов, курсовые работы / П. Н. Шешурак, И. В. Марисова, А. С. Вобленко, Б. Ю. Кедров // II міжнар. заочна наук.-практ. конф. «Актуальні питання біологічної науки» : зб статей. – Ніжин, 2016.– С. 181–188.

15.5.5. Ботанічний музей

3532. **Солдатова І.** Ботанічний музей : [з історії створення] / І. Солдатова, Б. Лазарев // *Alma mater.* – 1993. – № 5, травень. – С. 1.

3533. ***Лисенко Г. М.** Гербарій Ніжинської вищої школи / Г. М. Лисенко // *Вісник Луган. держ. пед. у-ту ім. Т. Шевченка.* – 2003. – Т. 67, № 11.– Біологічні науки. – С. 56–58.

3534. **Шиян Н. М.** Гербарна колекція Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / Н. М. Шиян, Г. М. Лисенко // *Укр. ботан. журн.* – 2009. – Т. 66, № 3. – С. 416–426.

15.6. Факультет іноземних мов

3535. **Близнюк О.** Використання звукозапису в навчальному процесі педвузу / О. Близнюк // *Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т.* – 1960. – Т. XI, вип. 1. – С. 189–191.

3536. **Коробчевський О.** Будні студентів / О. Коробчевський // *Під прапором Леніна.* – 1970. – 10 жовт.(№ 161). – С. 4.

3537. **Чеберда О.** Дорога до храму : [студ. фак. інозем. мов НДПІ приймали в себе групу студ. міжуніверситетського християнського братства (США) / О. Чеберда // *Комсомольський гарт.* – 1991. – 19 жовт.(№ 43). – С. 6.

3538. **Ця прекрасна Швеція** : [студентки фак. інозем. мов (О. Лещенко, Л. Зац, Г. Гальона стажувались у Швеції, інтерв'ю] // *Alma mater.* – 1993. – № 10, листопад. – С. 2.

3539. **Близнюк О.** Посібники – студентам / О. Близнюк // *Там само.* – 1994.– № 10, листопад. – С. 1.

3540. **Близнюк О.** У зв'язі з цивілізованим світом : [минуле і сьогодні фак. інозем. мов, стаття декана фак.] / О. Близнюк // *Там само.* – № 5, травень. – С. 1.

3541. **Галиш А.** У місті Мюнхаузена : [студ. IV курсу Андрій Галиш проходив стажування у Боденвердері (Німеччина)] / А. Галиш // *Там само.*– № 10, листопад. – С. 2.

3542. **Швед О.** Чотири тижні в Бремені / О. Швед // *Там само.* – № 10, листопад. – С. 2.

3543. **Блажко М.** Різномісна і насичена : [викл. каф. нім. мови брали участь в семінарах, курсах підвищ. кваліфікації в Німеччині] // *Alma mater.*– 1995.– № 11, грудень. – С. 2.

3544. **Коваленко Н.** Ми – в поблажливих умовах : [роздуми студентки V курсу з приводу стажування в Німеччині] / Н. Коваленко // Там само. – 1996. – № 10, грудень. – С. 2.

3545. **Пелека О.** «Нью-Йорк як Нью-Йорк : нічого особливого» : [студентка IV курсу фак. інозем. мов мала нагоду працювати у США] / О. Пелека // Alma mater. – 1997. – № 10. – № 1-2, грудень-97 – січень-лютий-98. – С. 5.

3546. **Прийшов** новий декан (С. В. Тезікова) : [члени студради факультету – про неї] // Там само.–С. 3.

3547. **Цимбал М.** Роботи – непочатий край : [досягнення і проблеми фак. інозем. мов] / М. Цимбал // Там само. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 4.

3548. **Андрієнко С.** Подорож до Німеччини : [тритижневе стажування з метою поглиблення знань з нім. мови] / С. Андрієнко // Alma mater. – 1999.– № 13, червень. – С. 2.

3549. **Лісних Т. А.** Дякуємо за науку : [у червні на фак. інозем. мов відбувся семінар-тренінг для сільських вчителів англ. мови] / Т. А. Лісних, О. В. Котлячкова // Там само. – № 3, листопад. – С. 2.

3550. **Тезікова С.** Шляхами становлення / М. Тезікова // Там само.

3551. **Чеботарьова С. В.** Святкуємо ювілей : [викл. і студ. нім. від-ня відсвяткували 50-річний ювілей Федеративної Республіки Німеччини] // Там само.

3552. **Якуба В. В.** Студентське літо : [з ініціативи амер. Корпусу Миру студ. фак. інозем. мов мали змогу провести 10 днів своїх канікул у амер. мовнокультурному таборі] / В. В. Якуба // Там само.

3553. **Потапенко С.** Пошук нових лінгво-педагогічних технологій навчання англійської мови / С. Потапенко, С. Тезікова // Рідна школа. – 2000.– № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 65–67.

3554. **Коваленко Н.** Якби риби у Лісовому озері вмели говорити : [літня прогр. студ. фак. інозем. мов в Ядутах] / Н. Коваленко // Alma mater.– 2001.– № 2-3, жовтень-листопад. – С. 4.

3555. **Андрійко І.** Треба святкувати, коли є привід дл цього (німецьке прислів'я) : [різдвяна вистава силами студ. нім. від-ня на фак. іноз. мов] / І. Андрійко // Там само. – 2002. – № 8-9, квітень-травень. – С. 7.

3556. **Віровець І.** Курси німецької мови в Ессені : [враженнями від тритижневого стажування ділиться стипендіатка «Німецької служби обміну студентами»] / І. Віровець // Там само. – 2002.– № 5, січень. – С. 3.

3557. **Тезікова С.** Суміжні професії на факультеті іноземних мов / С. Тезікова // Alma mater.– 2004.– № 9, травень. – Спецвипуск. – С. 1.

3558. **Андрійко І.** Шпрехен зі дойч?, або Навіщо потрібні Тижні іноземної мови та культури / І. Андрійко // Там само.– 2005, вересень-жовтень. – С. 6.

3559. **Антонов Д.** Знайомтеся : «Rock wheels» : [творчий гурт з фак. інозем. мов] / Д. Антонов // Там само. – 2007. – № 5, січень. – С. 4.

3560. **Куйдін К.** 1 червня – Міжнародний день захисту дітей! : [допомога студ. фак. дит. розподільнику] / К. Куйдін, К. Павлішина // Там само. – № 10, червень. – С. 1.

3561. **Німецьке** відділення // Alma mater. – 2009. – № 2, жовтень. – С. 2. – (До 60-річчя фак. інозем.мов).

3562. **Тезікова С.** Історія і сьогодення факультету / С. Тезікова // Там само.

3563. **Тезікова С.** Свято відбулося : [16 жовтня фак. інозем. мов відзначив своє 60-річчя] / С.Тезікова, Н. Колесникова // Там само. – № 3, листопад. – С. 2.

3564. **Тезікова С.** «Один день в університеті» : студентське самоврядування у дії» : [під такою назвою на фак. започатковано профорієнтаційний захід для учнів ст. класів] / С. Тезікова, Т. Курта, І. Сергійчук // Alma mater. – 2010.– № 4, грудень. – С. 4, 5.

3565. **Тезікова С.** Традиції, здобутки та перспективи факультету іноземних мов / С. Тезікова // Там само. – № 1, вересень. – С. 9.

3566. **Кириченко І.** «Від усієї душі.....» : [свято на факультеті] / І. Кириченко // Alma mater. – 2011. – № 5, січень.– С. 5.

3567. **Кириченко І.** «Від усієї душі.....» : [свято на факультеті] / І. Кириченко // Там само.

3568. **Стучилова П.** Посвята в першокурсники / П. Стучилова // Там само.– № 2, жовтень. – С. 5.

3569. **Тезікова С.** Факультету іноземних мов – 65 : зустріч випускників / С. Тезікова // Alma mater. – 2014.–№ 10, жовтень. – С. 4.

3570. **Тезікова С.** Життєпис факультету іноземних мов / С.Тезікова // Там само. – 2015. – № 10(20), жовтень. – С. 9.

3571. **Науково-методичний семінар «Вчимося навчати німецької»** : [відбувся 28-30 серпня на каф. нім. мови для викл. НДУ та вчителів нім. мови Ніжина] // Alma mater. – 2016. – № 7, вересень. – С. 2.

3572. **Тезікова С.** Проектна діяльність. Ретроспектива досвіду та перспективи подальшого розвитку : [стаття декана фак. інозем. мов] / С. Тезікова // Там само. – 2016.–№ 4, квітень. – С. 2.

15.7. Факультет культури і мистецтв

3573. **Кужільний І.** В майстерні тонів і звуків : [муз.-пед. фак., фоторепортаж] / І. Кужільний // Під прапором Леніна. – 1965. – 25 трав. (№ 81). – С. 4.

3574. **Уланова С.** Звітує творча молодь : [звітні концерти на муз.-пед. фак.] / С. Уланова // Там само. – 1978. – 10 черв.(№ 93). – С. 4.

3575. ***Давиденко Я.** З когорти закоханих : [муз.-пед.фак., очолюваний С. О. Голубом] / Я. Давиденко // Культура і життя. – 1979. – 8 липня.

3576. **Дяконенко Л.** Вогонь сердець : [концерт оркестру нар. інструм. та студ. хору нар. пісні під орудою С. О. Голуба і М. І. Фатюка] / Л. Дяконенко // Під прапором Леніна. – 1981. – 8 трав. (№ 72). – С. 4.

3577. **Дяконенко Л.** Квартет баяністів : [враження від концерту на муз.-пед. фак.] / Л. Дяконенко // Там само.–12 черв.(№ 93). – С. 4.

3578. **Недзвецький К.** Гості з Ніжина : [викл. і студ. муз.-пед.фак. завітали до колективу Уманського педучилища ім Т. Г. Шевченка] / К. Недзвецький // Там само. – 9 черв.(№ 91). – С. 4.

3579. **Дяконенко Л.** Весняні мотиви : [звітні концерти викл. та студ. муз.-пед. фак.] / Л. Дяконенко // Під прапором Леніна. – 1982. – 30 квіт.(№ 69). – С. 4.

3580. **Дяконенко Л.** Шкільна дискотека. Що це? : [підгот. і провели студ. муз.-пед. фак.] / Л. Дяконенко // Там само. – 1983. – 26 квіт.(№ 65). – С. 4.

3581. **Даньшина Н.** З джерел прекрасного : [до 20-річчя муз.-пед. фак.] / Н.Даньшина // Там само. – 1984. – 30 листоп.(№ 191). – С. 4.

3582. **Усенко І.** Свято першокурсника / І. Усенко // Там само. – 1986.– 18 листоп.(№ 184). – С. 3.

3583. **Костенко Л.** Музпед сьогодні / Л. Костенко // Під прапором Леніна. – 1990. – 10 жовт.(№ 162). – С. 4.

3584. **Володченко Ж.** Традиції не втрачені : [про роботу кол. викл. муз.-пед. фак. Відповідь на статтю Т. Пінчук «Повернути втрачені традиції»(Ніжин. вісник, 1993, № 9)] / Ж. Володченко // Ніжин. вісник. – 1993. – 16 лют.(№ 17). – С. 3.

3585. **Костенко Л.** Зустріч з Назаром Стодолею : [постановка п'єси Т. Г. Шевченка «Назар Стодоля» та муз. картини П. Ніщинського «Вечорниці» студ. та викл. муз.-пед.фак.] / Л. Костенко // Alma mater. – 1993. – № 2, лютий. – С. 2.

3586. **Пінчук Т. Д.** Повернути втрачені традиції : [про необхідність створення на муз.-пед.фак. акад. хору й оркестру нар. інструм.] / Т. Д. Пінчук // Ніжин. вісник. – 1993. – 28 січ.(№ 9). – С. 2.

3587. **Кавунник О.** Бандури спів чарівний : [концертний виступ ансамблю бандуристок педінституту і студенток I–IV курсів муз.-пед.фак.] / О. Кавунник // Alma mater. – 1994. – № 6, червень. – С. 1, 2.

3588. **Козлова С.** У полоні пісні, музики і грації : [стаття заст. декана муз.-пед. фак. до 30-річчя фак.] / С. Козлова // Там само. – № 5, травень. – С. 2.

3589. **Кавунник О.** На студентській сцені – опера : [«Наталка-Полтавка» у постановці і виконанні студентів-вокалістів муз.-пед.фак.] / О. Кавунник // Ніжин. вісник. – 1995. – 15 листоп.(№ 86). – С. 4.

3590. **Курсон В.** Музика – наше покликання : [про кол. викл. муз.-пед. фак.] / В. Курсон // Alma mater. – 1995. – № 6, червень. – С. 2.

3591. **Кавунник О.** І в Мененгені, і в Лінтау : [черговий новорічний концерт дуету баяністів, лауреатів міжнар. конкурсу серед дуетів, викл. муз.-пед. фак. НДПІ В. Дорохіна та М. Шумського на сцені інститутського клубу] / О. Кавунник // Там само. – 1996.– № 1, січень. – С. 1.

3592. ***Ніжинський** сувенір : [концерт лауреатів міжнар. конкурсу, дуету баяністів НДПІ, засл. арт. України В. Дорохіна та М. Шумського у Малому залі Нац. муз. акад. України ім. П. Чайковського] // Культура і життя. – 1997.– 5 січня.

3593. **Почесні звання** : [Указом Президента України почесне звання «Заслужений артист України» присвоєно В. Дорохину та М. Шумському – лауреатам міжнар. фестивалю баяністів] // Ніжин. вісник. – 1997. – 4 січ.(№ 1). – С. 1 ; Просвіта (НДПІ). – 1997. – 1 лютого.

3594. **Чекан О.** Історія музики : у пошуках концепції : [на прикладі муз.-пед. фак. НДПІ] / О. Чекан // Музика. – 1997.– № 1. –С. 12–14.

3595. **Даньшина Н.** Наш гордий вузе, Лебедю наш білий, ми низько уклоняємось тобі : [розповідає ветеран фак., засл. працівник культури України] / Н. Даньшина // Alma mater. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 3.

3596. **Матвєєв В. О.** Ознайомлення студентів музично-педагогічного факультету з духовною музикою кришнаїзму / В. О. Матвєєв // Музична освіта в Україні на межі тисячоліть : стан, проблеми, перспективи : матеріали наук. конф. (25-26 трав.). – Ніжин, 1999. – С. 60–64.

3597. **Онищенко Н.** Напитися голосу твого.....
Творчий портрет вокального дуету НДПУ у складі викладачів муз.-пед. фак. А. Хоменко і В. Коробки / Н. Онищенко // Рідна школа. –2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 52–54.

3598. **Тищенко О.** «Аутентик» – означає «справжній» : [лабораторія-ансамбль муз. фак.] / О.Тищенко // Ніжин. вісник. – 2000. – 26 квіт.(№ 33).– С. 4.

3599. **Чекан О.** Дуєт : діалог чи змагання : [про дуєт баяністів у складі засл. арт. України В. Дорохіна і М. Шумського] / О.Чекан // Рідна школа. – 2000.– № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 38–39.

3600. **Сапронова Л.** Могутня кучка. ХХІ ст. – МХК-31 : [творча група студ. муз.фак.] / Л. Сапронова // Alma mater. – 2002. – № 2, жовтень-листопад. – С. 4.

3601. **Кавунник О.** Браво, оркестре! : [концерт оркестру нар. інструм. муз. фак.] / О. Кавунник // Вісті. – 2003. – 13 черв.(№ 24). – С. 5.

3602. **Кавунник О. А.** Музичний факультет Гоголівського університету (до питання розвитку музично-педагогічної освіти в Україні) / О. А. Кавунник // Мистецька освіта в контексті Європейської інтеграції. Теоретичні і методичні засади розвитку : тез. міжнар. наук. конф. (30 черв.– 2 лип. 2004). – К. ; Суми, 2004. – С. 109–110.

3603. **Ростовський О.** Що заспокоїть хвилі і пересуне скелі : [інтерв'ю з деканом муз. фак. / розмову вела Л. Романчук] // Ніжин. вісник. – 2004. – 15 трав. (№ 40). – С. 2.

3604. **Гроздовська О. Г.** Збереження духовних традицій на музичному факультеті в діяльності клубу «Ліра» / О. Г. Гроздовська // Актуальні проблеми сучасної музичної освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (12-16 трав., 2005). – Ніжин, 2005. – С. 145–150.

3605. **Коваль О.** Ніжинському дуєту 20 років! : [В. Дорохін – М. Шумський] / О. Коваль // Alma mater. – 2007.– № 6-7, березень. – С. 3.

3606. **Онищенко Н.** Улюбленець публіки : [ювілейний концерт ст. викл. фак. культ. та мистецтва В. М. Курсона] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2007.– 10 листоп.(№ 86). – С. 3.

3607. **Кавунник О.** До 75-річчя професора Валентина Дубравіна : нотатки з вечора пам'яті / О. Кавунник // Alma mater. – 2008. – № 9, травень. – С. 4.

В. В. Дубравін, член Спілки композиторів України (з 1992). Працював у НВШ з 1983 року на посадах доцента (1983–1992), професора (1992–1995)

3608. **Кавунник О.** Факультет культури і мистецтв : [історія і сучасність] / О. Кавунник // Кавунник О. Музиканти Ніжина. – Ніжин, 2008. – С. 155–158.

3609. **Шумська Л.** Новорічні зустрічі в музичній вітальні : [тематичний концерт викл. і студ. каф. вокально-хорової майстерності фак. культури і мистецтв] / Л. Шумська // Alma mater. – 2009. – № 5, січень. – С. 2.

3610. **Ляшенко Т.** Ансамбль народного танцю «Забава» : [існує з 2008 року на фак. культури і мистецтв, учасник Всеукр. та міжнар. фестивалей] / Т. Ляшенко // Там само. – 2010. – № 1, вересень. – С. 12.

3611. **Онищенко Н.** Лауреати : [концерт студентів-вокалістів класу ст. викл. каф. вокально-хорової майстерності Алли Хоменко] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2011. – 28 лип. (№ 59). – С. 7 ; Alma mater. – 2011. – № 4, грудень. – С. 5.

3612. **Біла Н. Л.** До проблеми організації студентського оркестру народних інструментів на факультеті культури і мистецтв / Н. Л. Біла, М. О. Шумський // Мистецькі діалоги : культура, освіта, виконавство : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару студентів, магістрів, аспірантів, викладачів (25-29 берез. 2012). – Ніжин, 2012. – С. 5–7.

3613. **Гроздовская О. Г.** Страницы истории клуба «ЛИРА» / О. Г. Гроздовская // Мистецько-освітній простір України : історія та сучасність : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів (26–29 березня 2013). – Ніжин, 2013. – С. 83–85.

3614. **Кавунник О. А.** Наукові дослідження викладачів факультету культури і мистецтв у контексті сучасної української музичної педагогіки та музикознавства / О. А. Кавунник // Там само. – С. 57–59.

3615. **Наші** творчі здобутки : [студ. фак. культури і мистецтв Я. Йотка і С. Охонько – дипломанти міжнар. фестивалю-конкурсу вокально-хорового мистецтва «Пісенний край» імені Миколи Кондратюка (Полтава)] // Alma mater. – 2013. – № 4, грудень. – С. 3.

3616. **Онищенко Н.** Джаз на «біс.....» : [джазові традиції на фак. культури і мистецтв] / Н. Онищенко // Там само. – 2014. – № 12, грудень. – С. 6.

3617. **Шумська Л.** З любов'ю до мистецтва : [фак. культури і мистецтв] / Л. Шумська // Alma mater. – 2015. – № 10(20), жовтень. – С. 13, 14. – (До 210-річчя НВШ).

3618. **19-20 жовтня 2016** на базі факультету культури і мистецтв імені Олександра Ростовського проходила Всеукраїнська наук.-практ. конф. «Освітньо-мистецькі горизонти України : теорія і практика» // Там само. – 2016. – № 8, жовтень. – С. 2.

3619. **Швед О.** Чотири тижні в Бремені / О. Швед // Там само. – № 10, листопад. – С. 2 ; № 11, грудень. – С. 4

15.8. Факультет громадських професій

3620. **Батурський А. Д.** На факультеті громадських професій / А. Д. Батурський // Радянська школа. – 1965. – № 5. – С. 70–72.

3621. **Фомічов А.** І друга професія..... : [про фак. громад. професій, що діє в НДПІ] / А. Фомічов // Деснянська правда. – 1973. – 16 жовт. (№ 205). – С. 2.

3622. *Самойленко Г. Друга професія – громадська : [навчання студ. на фак. громад. професій] / Г. Самойленко // Соціалістична культура. – 1979. – № 3. – С. 18–19.

15.9. Факультет (центр) суміжних професій

3623. **Благінін В. М.** : [інтерв'ю з деканом фак. суміжних професій / розмову вів Р. Трохіменко] // Alma mater. – 2004. – № 9, травень. – Спецвипуск. – С. 1.

3624. **Забарний О.** Слово до читача : [декан філол. фак., викл. курсу «Основи журналістики» запрошує на спец. «Журналістика» фак. суміжних професій] / О. Забарний // Там само. – С. 2.

3625. **Ніжинський** державний педагогічний університет оголошує набір слухачів на 2004-05 навчальний рік на факультет суміжних професій : [інформ. від ректорату] // Там само. – С. 1.

3626. **Носач В.** Розширити межі можливого : [студент філол. фак., випускник фак. суміжних професій за спец. «Журналістика» – про переваги ФСП] / В. Носач // Alma mater. – 2004. – № 9, травень. – Спецвипуск. – С. 2.

3627. **Четверик Я.** Пробудження : [про фак. суміжних професій, спец. «Журналістика»] / Я. Четверик // Там само. – № 9, травень. – С. 2.

3628. **Забарний О.** Стежками творчості..... : [здобутки слухачів фак. журналістики Центру суміжних професій] / О. Забарний // Alma mater. – 2008. – № 10, червень. – С. 1.

3629. **Іванішина Д.** Професія – журналістика / Д. Іванішина, випускниця ЦСП // Там само. – С. 2.

3630. **Шапарець В.** Прощавай, Гоголівський вузе! / В. Шапарець, випускниця ЦСП, спец. «Журналістика» // Там само. – С. 1.

3631. **Забарний О.** 6 червня – День журналіста України : [декан філол. фак., член Спілки ж-стів України про роботу ЦСП, спец. «Журналістика»] / О. Забарний // Alma mater. – 2011. – № 10, червень. – С. 1.

3632. **Туз Є.** «Куди стрибає кішка», або Що таке журналістика : [стаття випускниці ЦСП, спец. «Журналістика»] / Є. Туз // Там само. – С. 2.

3633. **Коровченко С.** Про копірайтинг, інформаційні технології та журналістику (деякі роздуми з нагоди Дня журналістики) / С. Коровченко // Там само. – 2013. – № 10, червень. – С. 2.

3634. **Ломоносов М.** Журналістська традиція Гоголівського вишу / М. Ломоносов // Alma mater. – 2015. – № 6(18). – С. 2.

3635. **Забарний О.** Бути журналістом – відповідально : [стаття члена Нац. спілки ж-стів України, викладач «Осн. журналістики»] // Там само. – 2016. – № 6, червень. – С. 3.

XVI. ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКІ КАФЕДРИ

3636. **Ніжинський** державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт. тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгобрда. – К. : Радянська школа, 1970. – 55 с.

С. 49 – 51 : «Міжфакультетські кафедри інституту»

3637. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.
С. 262–265 : «Загальноуніверситетські кафедри»

3638. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.
С. 275–277 : «Загальноуніверситетські кафедри»

16.1. Кафедра іноземних мов

3639. **Лук'янюк Г.** Кафедра іноземних мов : [історія і сьогодення] / Г. Лук'янюк // *Alma mater*. – 2009. – № 2, жовтень. – С. 2. – (До 60-річчя кафедри).

3640. **Долматова М.** Регіональний семінар з питань викладання іноземної мови професійного спрямування : [11 березня на базі каф. інозем. мов відбувся регіон. семінар «Професійна освіта : актуальні проблеми викладання іноземних мов»] / М. Долматова // Там само. – 2011. – № 7, березень. – С. 3.

3641. **Долматова М.** II регіональний семінар з питань викладання іноземної мови професійного спрямування : [відбувся 23 березня на базі каф. інозем. мов НДУ] / М. Долматова // Там само. – 2012. – № 7, березень. – С. 5.

3642. **III регіональний семінар з питань викладання іноземної мови** : [було проведено 26 квітня на каф. інозем. мов. Тема : «Професійна освіта : актуальні проблеми викладання іноземних мов»] // Там само. – 2013. – № 8, квітень. – С. 4.

16.2. Психолого-педагогічні кафедри

3643. **Лескевич М.** Кафедра педагогіки і школа : [зв'язок між вищою і середньою ланками] / М. Лескевич // *Радянський Ніжин*. – 1955. – 25 груд. (№ 154). – С. 3.

3644. **Коваленко Є.** Усе для студента : [напрямки діяльності і проблеми каф. педагогіки] / Є. Коваленко // *Alma mater*. – 1993. – № 4, квітень. – С. 1.

3645. **Пінчук Т. Д.** У неспокої і творчості : [минуле і сьогодення каф. педагогіки] / Т. Д. Пінчук // Там само. – 1995. – № 2, лютий. – С. 1, 2.

3646. **Конончук А. І.** Десант під кодовою назвою «ПП» : [інтерв'ю з доц. каф. пед. майстерності з приводу утворення нової спец. – «Соціальна педагогіка і практична психологія» / розмову вів Б. Плужник] // *Alma mater*. – 1999. – № 2, жовтень. – С. 4.

3647. **Лазун Г.** Нова кафедра : [в структурі новоствореного пед. ун-ту з'явилося кілька нових кафедр, серед яких і каф. пед. майстерності] / Г. Лазун // Там само. – № 4, грудень. – С. 2.

3648. **Лазун Г.** «Хай завжди грають в унісон сердечні струни» : [2-го листоп. в Гогол. корп. відбулася конф., присвяч. новій спеціальності – «Соціальний педагог та практичний психолог» та святкова імпреза з цього приводу] / Г. Лазун // Там само. – 2000. – № 3, листоп. – С. 4.

3649. **Папуча М.** Психологічна складова педагогічної освіти : [ст зав. каф. психології] / М. Папуча // *Рідна школа*. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 13–14.

3650. **Пінчук Т.** Дні педагогіки у нашому вузі : [святкове зібрання працівників психолого-пед. кафедр] / Т. Пінчук // *Alma mater.* – 2002. – № 3, грудень. – С. 2.

3651.***Бойправ М. Д.** Психологія у Ніжинській вищій школі / М. Д. Бойправ, М. В. Папуча // *Психологічний вісник : зб. наук. пр.* – 2003. – С. 92–96.

3652. **До 90-річчя** кафедри педагогіки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : [минуле і сучасність] // *Alma mater.* – 2012. – № 2, жовтень. – С. 5.

3653. **Коваленко Є.** Шляхом постійного вдосконалення : [ст. зав. каф. педагогіки] / Є. Коваленко // Там само. – № 1, вересень. – С. 3.

3654. **Пихтіна Н.** Знайомтесь : кафедра дошкільної освіти : [ст. зав. каф.] / Н. Пихтіна // *Alma mater.* – 2012. – № 1, вересень. – С. 3.

3655. **Суховєєва Н.** Кафедрі соціальної педагогіки і соціальної роботи – 10 років / Н. Суховєєва // Там само. – С. 2.

3656. **Тимошенко О.** Психологія як покликання : [творчий шлях каф. заг. та практ. психології] / О. Тимошенко, М. Наконечна // Там само. – С. 2, 3.

3657. **Щотка О.** Наука – запорука успіху : [ст. зав. каф. психології] / О. Щотка // Там само. – С. 3.

16.3. Кафедра фізичного виховання

3658. ***Жельов В.** Студент – значить спортсмен : [про роботу каф. фізвиховання НДПІ] / В. Жельов // *Комсомольський гарт.* – 1971. – 23 листоп.

3659. **Сіряков В.** Традиції : [розповідає зав. каф. фізвиховання і голова спортклубу пед. ін.-ту] / В. Сіряков // *Під прапором Леніна.* – 1990. – 10 жовт. (№ 162). – С. 4.

XVII. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ

17.1. Науковий Центр гоголезнавства

3660. **1995 р., 3 вересня.** Створено Гоголівський науково-методичний центр // *Історія Ніжена мовою дат : довід. вид.* – Луцьк, 2004. – С. 166–167.

3661. **Ленченко Н.** Гоголівський науково-методичний центр / Н. Ленченко // *Вісті.* – 1995. – 6 жовт.(№ 38). – С. 1.

3662. **Ленченко Н.** Єдиний у світі / Н. Ленченко // *Alma mater.* – 1995. – № 10, листопад. – С. 2.

3663.***Гранатович Л. В.** Перший в світі / Л. В. Гранатович // *Вісті.* – 1996. – 12 січ. – С. 4.

3664. **Гранатович Л. В.** Всеукраїнський Гоголівський науково-методичний центр / Л. В. Гранатович // *Сіверянський літопис.* – 1997. – № 1-2. – С. 79–84.

3665. **Гоголівський** науково-методичний центр : [стисла інформація] // *Alma mater.* – 1998. – № 8, жовтень. – С. 4.

3666. **Гранатович Л. В.** Ніжинська Гоголіана (фонди та довідково-бібліографічний апарат Гоголівського методичного центру) / Л. В. Гранатович // *Наук. зап. Філологічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя.* – Ніжин, 1998. – С. 142–145.

3667. **Михед П. В.** З історії гоголівської бібліографії : [зокрема про праці ніжин. науковців] / П. В. Михед // *Література та культура Полісся.* – Ніжин, 1999. – Вип. 12. Творча спадщина М. Гоголя. – С. 3–10.

3668. **Самойленко Г. В.** М. Гоголь і Ніжинська вища школа / Г. В. Самойленко // *Література та культура Полісся.* – Ніжин.– 1999.– Вип. 12. Творча спадщина М. Гоголя. – С. 15–21.

С. 19–21 : дослідження життя та творчості письменника ніжинськими науковцями

3669. **Гранатович Л.** Вивчаємо творчість «Великого Ніжинця» : [діяльність наук. центру гоголезнавства в 1995–1999 роках] / Л. Гранатович // *Ніжинська панорама.* – 2000. – 22 верес.(№ 5). – С. 4.

3670. **Литвиненко Л.** Наукові здобутки бібліотеки : [про бібліогр. видання центру] / Л. Литвиненко // *Alma mater.* – 2000. – № 2, жовтень. – С. 3.

3671. **Михед П.** З історії ніжинського гоголезнавства / П. Михед // *Рідна школа.* – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 40–41.

3672. **Михед П.** Здобутки ніжинського гоголезнавства / П. В. Михед // *Літературний Чернігів.* – 2000. – № 14.– С. 81–84.

3673. **Михед П. В.** Основні напрямки вивчення творчості Гоголя : підсумки і перспективи / П. В. Михед // *Гоголезнавчі студії.* – Ніжин, 2000. – Вип. 5. – С. 4–14.

3674. **Михед П. В.** Сучасна ніжинська Гоголіана : [вступ. ст. до покажч. праць ніжин. науковців] / П. В. Михед // *Там само.* – Вип. 6. – С. 3–6.

3675. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПУ, 2002. – 267 с.

С. 220 –244 : «Наследие Н. Гоголя в трудах ученых Нежинской высшей школы»

С. 245 –249 : «Гоголевский научно-методический центр»

3676. **Самойленко Г. В.** Нежинская Гоголиана на современном этапе / Г. В. Самойленко // *Література та культура Полісся.* – Ніжин, 2002. – Вип. 16. – С. 182–186.

3677. ***Самойленко Г. В.** Ніжинська Гоголіана на рубежі століть (1979–2003) / Г. В. Самойленко // *Alma mater.* – 2004. – № 8, квітень.

3678. **Самойленко Г. В.** Украинская гоголиана на рубеже веков (1979–2004) / Г. В. Самойленко // *Література та культура Полісся.* – Ніжин, 2004. – Вип. 24. – С. 3–12.

3679. ***Арват Н. Н.** Нежинская Гоголиана на современном этапе (лингвистический аспект) / Н. Н. Арват // *Информ. бюл. УАПРЯЛ.* – Нежин, 2005. – Вип. 12.

3680. ***Самойленко Г. В.** Наследие Н. Гоголя в трудах ученых Нежинской высшей школы : [починаючи з 1854 року] / Г. В. Самойленко // *Там само.* – С. 29–45.

3681. **Михед П.** Сучасне ніжинське гоголезнавство : [етапи розвитку гоголезнавчих дослідж. у НВШ] / П. Михед // *Український вимір : зб. матеріалів III міжнар. наук. конф.* – Ніжин, 2007.– Вип. 6.– С. 8–9.

3682. **Напередодні** великого ювілею : [інтерв'ю з кер. Гоголезнавчого центру, д-ром філол. наук, проф. П. В. Михедом / розмову вела Н. Онищенко] // *Alma mater.* – 2009. – № 7, березень. – С. 4–5. – (До 200-річчя від дня народження М. В. Гоголя).

3683. **Прохоренко Є.** Гоголезнавчий центр : проблеми, пошуки, перспективи / Є. Прохоренко // *Там само.* – С. 4.

3684. **Самойленко Г. В.** Творча спадщина М. Гоголя на перетині епох : монографія / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2009. – 210 с.
С. 141–158 : «*Наследие Гоголя в трудах ученых Нежинской высшей школы*»

3685. **Самойленко Г. В.** Спадщина М. Гоголя в працях учених Ніжинської вищої школи : [XIX – поч. XXI ст.] / Г. В. Самойленко // *Література та культура Полісся.* – Ніжин, 2011. – Вип. 64. – С. 21–36.

3686. **Михед П. В.** Апостол живих душ в епоху знецінення моралі : [інтерв'ю з керівником Гоголезнавчого центру / спілкувалася Н. Онищенко] // *Деснянка (вільна).* – 2012. – 21 січ.(№ 6). – С. 4–5.

17.1.1. Міжнародні наукові Гоголівські конференції за участі наукового центру гоголезнавства

3687. **Зільберман Е.** «Гоголь і слов'янський світ» : [під такою назвою на базі НДУ та Гогол. наук.-метод. центру відбулася міжнар. наук. конф] / Е. Зільберман // *Деснянська правда.* – 1997. – 17 трав.(№ 55). – С. 1.

3688. **Зільберман Е.** Слово Гоголя єдне : [міжнар. наук. конф. «Гоголь і слов'янський світ» в НДУ] / Е. Зільберман // *Вісті.* – 1997. – 23 трав.(№ 21). – С. 5.

3689. **Маєвська Т. П.** Гоголівські конференції у Полтаві і Ніжині / Т. П. Маєвська // *Слово і час.* – 1997. – № 7. – С. 92–93.

3690. **Маєвська Т. П.** Час перечитати Гоголя : [Всеукр. наук.-практ. конф. «IV Гоголівські читання» (15-18 квітня, 1997, Полтава) і міжнар. наук. конф. «Гоголь і слов'янський світ» (23-25 квітня, 1997, Ніжин)] / Т. П. Маєвська, Н. М. Жаркевич // *Всесвіт. літ. в СНЗ України.* – 1998. – № 1. – С. 63–64.

3691. ***Зільберман Е.** Конференція в Ніжині : [у НДУ відбулася міжнар. наук. конф. «Гоголь у діалозі культур»] / Е. Зільберман // *Черніг. вісник.* – 1999. – 30 квіт. – С. 3.

3692. **Зільберман Е.** Ніжинська Гоголіана продовжується : [міжнар. конф. «Гоголь у діалозі культур» пройшла в НДУ] / Е. Зільберман // *Вісті.* – 1999. – 30 квіт.(№ 17). – С. 4.

3693. ***Киричок Г.** Перша у нинішньому столітті : [11-13 квітня під патронатом НАУ, НДПУ ім. Миколи Гоголя і Гоголезнавчого наук.-метод. центру було проведено міжнар. наук. конф. «Творчість Миколи Гоголя : проблеми вивчення і викладання»] / Г. Киричок // *Alma mater.* – 2001. – № 9. – С. 2.

3694. **Прохоренко Є.** «Проблеми вивчення творчості Миколи Гоголя : підсумки і перспективи» : [2-5 жовня у Гоголівському корп. НДУ проходила IX міжнар. конф., присвяч. 200-літтю від дня народж. письменника] / Є. Прохоренко // *Там само.* – 2007. – № 2, жовтень. – С. 3.

3695. **Онищенко Н.** Гоголівські скарби : [шукали в Ніжині учасники X-ї міжнар. конф. «Творча спадщина Миколи Гоголя і сучасний світ», присвяч. 200-літтю від дня

народж. письменника] / Н. Онищенко // *Alma mater*. – 2009. – № 9, травень. – С. 1 ; Ніжин. вісник. – 2009. – 21 трав. (№ 37). – С. 1 ; Український дім. – 2009. – № 3-4 (№ 37-38). – С. 5.

3696. **Творча** спадщина Миколи Гоголя і сучасний світ (до 200-ліття від дня народження) : прогр. Х міжнар. конф. (13–15 травня 2009). – Ніжин, 2009. – 38 с.

3697. **Михед П. В.** XI міжнародна конференція «Творча спадщина Миколи Гоголя і світовий літературний контекст» : [21-23 травня на базі НДУ відбулася традиційна міжнар. конф., яку проводив Гоголезнавчий центр НДУ спільно з Ін-том літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України / розмову з кер. центру вела Н. Хоменко] // *Alma mater*. – 2012. – № 7, березень. – С. 4.

3698. **Онищенко Н.** Гоголь і в Дубліні Гоголь : [XI міжнар. конф. «Творча спадщина Миколи Гоголя і світовий культурний контекст» в Ніжинському університеті] / Н. Онищенко // Український Дім. – 2012. – Число 2(52). – С. 5.

3699. **Творча** спадщина Миколи Гоголя і світовий культурний контекст (до 160-ліття із дня смерті письменника) : матеріали XI міжнар. конф. (14–16 2012) // Гоголезнавчі студії. – Ніжин, 2013. – С. 127–347.

3700. **Творчість** М. В. Гоголя в діалозі культур : XII міжнар. онлайн-конф. (29 березня – 2 квітня 2014, Москва, Київ, Ніжин)

Відбулася спільно з Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ і «Домом М. В. Гоголя» РФ

17.2. Видання наукового Центру гоголезнавства (1996–2014)

3701. **Гоголезнавчі** студії = Гоголеведческие студии : зб. наук. пр. / відп. ред. П. Михед. – Ніжин : НДПІ-НДПУ, 1996 – 2002. –

Вип. 1. – Ніжин, 1996. – 63 с. Вип. 6. – Ніжин, 2000. – 60 с.

Вип. 2. – Ніжин, 1997. – 138 с. Вип. 7. – Ніжин, 2001. – 183 с.

Вип. 3. – Ніжин ; Київ, 1998. – 80 с. Вип. 8. – Нежин, 2002. – 232 с.

Вип. 4. – Ніжин, 1999. – 213 с. Вип. 9. – Ніжин, 2002. – 232 с.

Вип. 5. – Ніжин, 2000. – 243 с. Вип. 10. – Ніжин, 2002. – 88 с.

3702. **Нові** гоголезнавчі студії : зб. наук. пр. / Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського, Крим. центр. гуманіт. дослідж., Гоголезнав. центр (Ніжин) ; відп. ред. П. В. Михед. – Сімферополь, 2004–2007. –

Вип. 1(12). – Сімферополь, 2004. – 128 с.

Вип. 2(13). – Сімферополь ; Київ, 2005. – 292 с.

Вип. 3(14). – Сімферополь ; Київ. – 2005. – 150 с.

Вип. 4(15). – Нежин, 2007. – 224 с.

Вип. 5(16). – Ніжин, 2007. – 414 с.

3703. **Гоголезнавчі** студії : зб. наук. ст. / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського, Гоголезнав. центр (Ніжин), Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя ; відп. ред. П. В. Михед. – Ніжин : НДУ, 2008–2012. –

Вип. 17. – Ніжин, 2008. – 292 с.

Вип. 1(18). – Ніжин, 2009. – 412 с.

Вип. 2(19). – Ніжин, 2012. – 540 с.

Вип. 3(20). – Ніжин, 2013. – 508 с.

Вип. 4(21). – Ніжин, 2014. – 306 с.

3704. **Ніжинська** Гоголіана (1979–1995) : бібліогр. покажчик / упоряд. Л. Гранатович ; відп. ред. П. Михед ; вступ. ст. : П. Михед, Г. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1996. – 28 с.

3705. **Гранатович Л.** Гоголь : бібліографічні посібники і джерела : анот. покажч. / Л. Гранатович, Є. Михальський, П. Михед ; наук. ред. Н. Стрішенець. – Ніжин ; Київ, 1998. – 77 с.–(Серія «Гоголезнавчі студії», вип. 3).

3706. **Ніжинська** Гоголіана (1979–1999) : бібліогр. покажчик / упоряд. Л. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2000.– 60 с. – (Серія «Гоголезнавчі студії», вип. 6).

3707. **Библиотека** С. П. Шевырева. Русский фонд. Библиографическое издание / О. В. Банзерук, Л. В. Гранатович, Л. М. Остапенко, А. В. Чоботько ; вступ. ст. : П. В. Михед. – Нежин : НДПУ, 2002. – 266 с.

3708. **Летопись** жизни и творчества Н. Гоголя. Нежинский период (1820– 1828) / Н. М. Жаркевич, З. В. Кирилюк, Ю. В. Якубина ; вступ. ст. : П. В. Михед.– Нежин : НДПУ, 2002. – 232 с.– (Серія «Гоголезнавчі студії», вип. 8).

3709. **Ковальчук О. Г.** Гоголь : буття і страх / О. Г. Ковальчук. – Ніжин : НДПУ, 2002.– 231 с. – (Серія «Гоголезнавчі студії», вип. 10).

3710. **Луцький Ю.** Страдания Миколи Гоголя, званого також як Николай Гоголь / пер. з англ. Тетяни Михед ; вступ. ст. : П. В. Михед. – К. : Знання України, 2002. – 113 с. – (Серія «Гоголезнавчі студії», вип. 11).

3711. **Барабаш Ю.** Гоголь у літературній свідомості українського зарубіжжя (нарис сприйняття та інтерпретацій) / Ю. Барабаш . – Сімферополь, 2004.– 128 с.– (Серія «Нові гоголезнавчі студії», вип. 1(12)).

3712. **Денисов В.** Изображение козачества в раннем творчестве Н. В. Гоголя / В. Денисов . – Сімферополь ; Київ. – 2005. – 150 с.– (Серія «Нові гоголезнавчі студії», вип. 3(14)).

3713. **Киченко А.** Молодой Гоголь : поэтика романтической прозы / А. Киченко. – Нежин : Аспект-Полиграф, 2007. – 224 с. – (Серія «Нові гоголезнавчі студії», вип. 4(15)).

3714. **Летопись** жизни и творчества Н. В. Гоголя : Нежинский период (1820–1828) / НГПИ имени Николая Гоголя, Гоголеведческий центр ; Н. М. Жаркевич, З. В. Кирилюк, Ю. В. Якубина ; вступ. ст. : П. В. Михед.– 2-е изд., перераб. и доп. – К. ; Нежин : Аспект-Полиграф, 2009. – 260 с.

3715. **Микола Гоголь** : Українська бібліографія / П. В. Михед, Л. В. Гранатович, Н. В. Кузьменко ; авт. передмови П. В. Михед. – К. : Академперіодика, 2009. – 256 с.

XVIII. ЦЕНТР ЯКОСТІ ОСВІТИ

3716. **Онищенко Н.** Чий диплом кращий : [у НДУ почав активно працювати Центр якості освіти] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2009. – 4 черв.(№ 41).– С. 1.

XIX. ЦЕНТР ГУМАНІТАРНОЇ СПІВПРАЦІ (ЦГС) З УКРАЇНСЬКОЮ ДІАСПОРОЮ

3717. **Міжнародний** центр – у Ніжині : [Кабінет Міністрів затвердив НДПІ ім. М. В. Гоголя базовим пед. ВНЗ з підгот. вчителів та здійснення гуманіт. зв'язків з укр. діаспори (офіц. інформ.)] // Alma mater.– 1997.– № 9, листопад. – С. 1.

3718. ***Закусило С.** Діла і люди Чернігівщини. Між нами, українцями : [у НДПУ створено поки що єдиний у державі Центр гуманіт. співпраці з укр. діаспорою] / С. Закусило // Урядовий кур'єр. – 1999. – 28 верес.(№ 181).– С. 4.

3719. **Зільберман Е.** Перший в Україні Центр гуманітарної співпраці з українською діаспорою : [відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22 черв. 1999 створюється в НДПУ] / Е. Зільберман // Літературна Україна. – 1999.– 25 листоп.(№ 41-42). – С. 2.

3720. **Астаф'єв О.** «Чуєш, брате мій..... » / О. Астаф'єв // Освіта України. – 2000. – 27 верес.(№ 39). – С. 7.
22 червня 1999 року в НДПУ створено ЦГС з українською діаспорою

3721. ***Олійник О.** Центр гуманітарної співпраці – в університеті / О. Олійник // Деснянська правда. – 2000. – 18 лип.(№ 81).– С. 1.

3722. **Онищенко Н.** Це було ранньою весною / Н. Онищенко // Alma mater. – 2000. – № 2, жовтень. – С. 2.

Концертом під такою назвою відкрився перший сезон камерних вечорів в НДПУ з ініціативи ЦГС з українською діаспорою

3723. ***Унікальні книги :** [випускає новостворений ЦГС з українцями діаспори] // Пульс недели. – 2000. – 22 нояб. – С. 2.

3724. **Астаф'єв О.** Між сходом і заходом : [інтерв'ю з дир. ЦГС, проф., д-ром філол. наук] / О. Астаф'єв // Ніжин. вісник. – 2001. – 31 січ.(№ 8). – С. 2, 3.

3725. **Онищенко Н.** До незабудкових джерел / Н. Онищенко // Alma mater. – 2001.–№ 1, вересень. – С. 2.

Ректор НДПУ професор В. П. Яковець, директор ЦГС з українською діаспорою доцент С. Пономаревський, спеціаліст Центру Н. Онищенко представляли Гоголівський вуз на III Всесвітньому форумі українців (Київ)

3726. **Авер'янова Н.** Перші ластівки – хай не будуть останні : [стажування студ. з Киргізії в НДПУ, діяльн. ЦГС з діаспорою] / Н. Авер'янова // Деснянська правда. – 2002.– 30 листоп. (№ 42). – С. 4, 9.

3727. **Астаф'єв О.** Єдність аналізу і синтезу (ніжинські вчені на Заході) / О. Астаф'єв // Сіверянський літопис. – 2002. –№ 2. – С. 116 – 125.

3728. **Зв'язки** з українцями за кордоном – через Ніжин : [у Ніжині почала виходити газета «Український дім», видання ЦГС НДПУ] // Книжник-ревю. – 2002. – № 3, лютий. – С. 10.

3729. **Пономаревський С.** Центр гуманітарної співпраці з українською діаспорою / С. Пономаревський // Рідні джерела. – 2002. – № 3. – С. 10–14.

3730. **Про Ніжинський** державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя : [інформ. для освітнього наук.-метод. центру «Україна-діаспора»] // Там само. – № 1. – С. 1–2.

3731. **Звітує** Центр гуманітарної співпраці з українською діаспорою // Alma mater. – 2005.– № 5, січень. – С. 1, 2.

3732. **Рудик І.** Нашого цвіту – по всьому світу : [про роботу ЦГС з укр. діаспорою] / І. Рудик // Вісті. – 2005. – 8 лип. (№ 29). – С. 5.

3733. **III-й** щорічний традиційний фестиваль «Калинові грона» представляє гостей з Кубані : [традиційна імпреза з ініціативи ЦГС з укр. діаспорою в НДУ] // Alma mater. – 2005.– № 4, грудень. – С. 3.

3734. **Пономаревський С.** Ніжинський Центр співпраці з діаспорою : вектори і результати співробітництва / С. Пономаревський // Український вимір : міжнар. зб. інформ., освітніх, наук., метод. ст. і матеріалів з України та діаспори. – Ніжин ; К., 2006. – Вип. 5. – С. 76–78.

3735. ***Самойленко О.** Вітчизняний та еміграційний періоди діяльності вчених-істориків Ніжинської вищої школи : аналіз наукових парадигм / О. Самойленко // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті : тез. доп. I міжнар. конф. – Львів, 2006. – С. 282–285.

3736. **Конкурс** на краще читання поетичних творів Тараса Шевченка в Москві : [на фінал конкурсу були запрошені директор ЦГС з укр. діаспорою В. О. Сидоренко та студентки М. Лінієнко та Т.-М. Литвинюк] // Alma mater. – 2007. – № 6-7, березень. – С. 4.

3737. **Мельничук О.** Єднаймося, бо ми того варті : [про діяльн. ЦГС з укр. діаспорою розповідає проректор з наук. роботи та міжнар. зв'язків / розмову вела Н.Онищенко] // Ніжин. вісник. – 2007. – 19 лип. (№ 53). – С. 1, 2 ; Урядовий кур'єр. – 2007. – 27 лип. (№ 133). – С. 11 ; Деснянська правда. – 2007. – 7 серп. (№ 88). – С. 1, 2.

3738. **Самойленко О. Г.** Науковий доробок ніжинських вчених-емігрантів (науковців ніжинської вищої школи) в оцінках сучасної української та зарубіжної історіографії / О. Г. Самойленко // Український вимір. – Ніжин, 2007. – Вип. 6. – С. 212–214.

3739. **Сидоренко В.** Спасибі за «конференцію-свято» : [30-31 травня в НДУ відбулася III міжнар. конф., присвяч. пробл. закордонного українства] / В. Сидоренко // Alma mater. – 2007. – № 10, червень. – С. 2 ; Український дім. – 2007. – Число 27-28. – С. 7.

3740. **Кавунник О.** З любов'ю до України : [II-й міжнар. муз. фестиваль «Калинові грони» в Ніжині під егідою УВКР та ЦГС з укр. діаспорою при НДУ] / О. Кавунник // Укр. муз. газета. – 2005. – № 1 ; Кавунник О. А. Музиканти Ніжина : муз.-краєзн. довід. – Ніжин, 2008. – С. 158–161.

3741. **Кавунник О.** У колі друзів-українців діаспори : [5 років з часу заснування в НДПУ ЦГС з укр. діаспорою] / О. Кавунник // Укр. муз. газета. – 2004. – квітень-червень. – С. 9 ; Кавунник О. А. Музиканти Ніжина / О. Кавунник. – Ніжин, 2008. – С. 152–155.

3742. **Самойленко Г. В.** Всі прапори – до нас : про роботу Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою в НДУ імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко // Ніжин. вісник. – 2008. – 11 жовт. (№ 79). – С. 3.

3743. **Онищенко Н.** Голос українця з-за кордону почули в Ніжині, а чи почують в Україні ? // Alma mater. – 2009. – № 2, жовтень. – С. 1 ; Ніжин. вісник. – 2009. – 10 жовт. (№ 78). – С. 3 ; Деснянська правда. – 2009. – 1 жовт. (№ 1). – С. 12 ; Український дім. – 2009. – Число 5-6 (№ 39-40). – С. 1–2.

«Українська діаспора : погляд із XXI століття» – тема IV міжнародної конференції, проведеної НДУ імені Миколи Гоголя спільно з М-вом освіти і науки України

3744. **Сидоренко В.** Незабаром у Центрі : [до 10-річного ювілею ЦГС з укр. діаспорою] / В. Сидоренко // Український дім. – 2009. – № 3-4 (№ 37-38). – С. 4.

3745. **Сидоренко В.** Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою – 10 років // Український дім. – 2009. – № 5-6 (№ 39-40). – С. 4.

3746. **Сидоренко В.** Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя – 10 років / В. Сидоренко //

Український вимір : зб. матеріалів IV міжнар. наук. конф. «Українська діаспора : погляд із XXI століття». – Ніжин, 2010. – Вип. 3(8). – С. 5 –7.

3747. **Онищенко Н.** Чому Україні потрібна діаспора : [ст. дир. ЦГС з укр. діаспорою] / Н. Онищенко // Український дім. – 2014. – Число 6(68). – С. 2, 3.

3748. **Стребкова І.** Справжність ученого : [ЦГС з укр. діаспорою разом із деканатом філол. фак. НДУ організували і провели прем'єрний показ док. фільму «Академік Дмитро Наливайко»] / І. Стребкова // Український дім. – 2016. – Число 3(77). – С. 5.

Див. також №№ 4679, 4685

19.1. Видання Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою

3749. **Український Дім** : газета про Україну та українців Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Заснована 2 серпня 2001 року. – Ніжин : НДУ, 2001–2016.

3750. **Винниченкознавчі зошити** / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України, НДУ імені Миколи Гоголя, Центр гуманіт. співпраці з укр. діаспорою, Винниченкознавча наук. лабораторія (НДУ) ; відп. ред. В. П. Хархун, Н. І. Михальчук. – Ніжин : НДПУ(НДУ). – 2003–2015.– Вип. 1– 5.

3751. **Український вимір** : міжнар. зб. інформ., освітніх, наук., метод. статей і матеріалів з України та діаспори. – Ніжин : НДУ, 2003–2010. – Вип. 1–3(8).

3752. **Наш український дім** : наук.-попул. часопис для вчителів України та діаспори. – Ніжин : НДУ, 2005–2016.

3753. **Нитченко Дм.** Листи письменників / Дм. Нитченко ; Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя, Центр гуманіт. співпраці з укр. діаспорою, Ніжин. міське т-во «Просвіта» імені Тараса Шевченка. – Мельбурн (Австралія) – Ніжин – Київ, 2001.–

Вип. 4. – 242 с.

Вип. 5. – 250 с.

3754. **Мельник Л.** Осип Бодяньський (1808-1877) : 200 років від дня народження : монографія / Л. Мельник. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2008. – 152 с.

3755. **Ніжинська історико-філологічна школа** : матеріали IV міжнар. студ. конф. (26-27 березня 2008) / упоряд. Н. О. Бондар, В. Г. Кучерявець, О. М. Петрик, В. О. Сидоренко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2008.–143 с.

3756. **Ігор Качуровський** : від Крути до «Старої Європи» : матеріали Всеукр. наук. конф. (Крути, 16 листопада 2008) / ред. М. П. Шкурко(голова) та ін. – Ніжин, 2009.–113 с.

3757. **Диалог культур. Украина и Россия** : Нежинский Санкт-Петербург : материалы X междунар. науч. семинара (11-13, 26-28 мая 2010, Нежин, Санкт-Петербург) / под ред. Т. Н. Лебединской, В. П. Леонова. – Нежин, 2012. – 109 с.

XX. ЦЕНР СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ РЕКТОРАТІ

3758. **Поліщук В.** Центр соціальних психологічних досліджень : [у січні створено при ректораті як самостійний підрозділ під керівництвом М. В. Папучі] // Alma mater. – 1999. – № 13, червень. – С. 3.

3759. **Цікаво знати** : [нещодавно Центром психологічних дослідж. було проведено опитування студ. щодо інтенсивності користування бібліотекою] // Там само. – 2000. – № 3, листопад. – С. 3.

XXI. НАВЧАЛЬНО-ДОПОМІЖНІ ТА НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧІ ПІДРОЗДІЛИ

21.1. Агробіостанція і Ботанічний сад

3760. **Клименко К. Т.** Матеріали до вивчення ніжинського огірка та засобів його соління / К. Т. Клименко // Записки НІНО. – 1930. – Кн. 10. – С. 236–264.

3761. **Строкатів З. І.** Сільське господарство в інститутах народної освіти / З. І. Строкатів // Там само. – С. 211–222.

3762. **Строкатів З. І.** Про озимізацію та яровізацію (наслідки дослідів НІСВ за 1929–1930) / З. І. Строкатів // Там само. – 1931. – Кн. 11. – С. 105–114.

3763. **Святогор В. А.** Робота на агробіологічних ділянках Ніжинського Інституту соціального виховання (НІСВ) / В. А. Святогор, З. І. Строкатів // Там само. – 1932. – № 12. – С. 1–12.

3764. **Клименко К. Т.** Ботанічний сад педінституту (з досвіду розробки педвузівського типу ботанічного саду в Ніжинському державному педагогічному інституті ім. М. В. Гоголя) / К.Т. Клименко // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1949. – Т. 2. – С. 41–70.

3765. **Вітанова Н.** Молоді дослідники : [у Ботансаду студ. і викл. проводять цікаві дослідж.] / Н. Вітанова // Радянський Ніжин. – 1950. – 1 трав. (№ 52). – С. 2.

3766. **Свиридов К.** Кіножурнал про Ніжинський педінститут : [зокрема сюжет про Ботансад] / К. Свиридов // Там само. – 1951. – 25 берез. (№ 37). – С. 2.

3767. **Клименко К.** Весна в Ботанічному саду / К. Клименко // Радянський Ніжин. – 1953. – 15 квіт.(№ 45). – С. 4.

3768. **Клименко К.** Наш мічурінський сад / К. Клименко // Там само. – 1955. – 25 верес.(№ 115). – С. 4.

3769. ***Клименко К. Т.** Ніжинські абрикоси / К. Т. Клименко // Колгоспник України. – 1955. – № 11.

3770. **Овсієнко К.** У ботанічному саду / К. Овсієнко // Радянський Ніжин. – 1956. – 4 листоп.(№ 133). – С. 4.

3771. **Клименко К.Т.** Нові сорти абрикосів селекції Ніжинського педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / К. Т. Клименко // Доп. та повідомл. на наук. конф., присвяч. підсумкам наук.-дослід. роботи за 1956 рік : тези. – Ніжин, 1957. – С. 65–70.

3772. **Мулярчук С. О.** Перспективи використання в культурі кавказьких форм еспарцетів на Україні : [результати спостережень, що велися в Ботансаду НДПІ в 1953 році] / С. О. Мулярчук // Там само. – С. 57–59.

3773. **Назаров С. П.** Вегетативная гибридизация томатов путем прививки плода к листу : [експерим. робота проводилася в 1955 році в Ботансаду НДПІ] / С. П. Назаров // Там само. – С. 74–76.

3774. **Назаров С. П.** Дозаривание и хранение плодов томатов в древесных опилках : [висновки дослідів, що велися в Ботансаду НДПІ] / С. П. Назаров // Там само. – С. 62–64.

3775. ***Клименко К. Т.** Абрикоси селекції Ніжинського педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / К. Т. Клименко // Труды I науч. конф. преподавателей биологических, с.-х. и хим. дисциплин пединститутов УССР. – Симферополь, 1960.

3776. **Гречаненко О. Я.** З досвіду роботи агробіостанції Ніжинського педагогічного інституту в підготовці учителя широкого профілю / О. Я. Гречаненко, С. О. Мулярчук, А. Я. Радіоненко // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1962. – Т. XII. Серія природн. наук. – С. 3–25.

3777. **Скорина С. О.** Грунти Ботанічного саду Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / С. О. Скорина // Там само. – С. 73 –111.

3778. ***Гречаненко О. Я.** Організація досліджень на агробіостанції інституту / О. Я. Гречаненко, П. І. Нагорна, Л. С. Назарова // Тез. доп. I респ. міжвуз. наук.-метод. конф. – Умань, 1964. – С. 3.

3779. ***Нагорна П. І.** Організація наукових досліджень на агробіостанції інституту / П. І. Нагорна // Доп. на III респ. міжвуз. наук.-метод. конф.– Умань, 1964. – С. 52.

3780. ***Гречаненко О. Я.** Вирощування ніжинських огірків / О. Я. Гречаненко. – К. : Урожай, 1965. – 44 с.

3781. **Гречаненко О. Я.** Вплив мікроелементів на продуктивність ніжинських огірків (коротке повідомлення) : [дослідж. велися в 1961-62 рр. на агробіостанції НДПІ] / О. Я. Гречаненко // Тез. доп. та повідомл. на підсумковій наук. конф. за 1964 рік. Серія природн. наук. – Ніжин, 1965.– С. 9–10.

3782. **Нагорна П. І.** Морозостійкість ніжинських абрикосів / П. І. Нагорна // Там само. – С. 7–8.

3783. **Нагорная П. И.** Зимостойкость абрикосов селекции Нежинского государственного педагогического института им. Н. В. Гоголя / П. И. Нагорная, Б. Н. Лазарев // Рост и устойчивость растений : респ. межвед. сб. – К., 1966. – С. 229–234.

3784. ***Нагорна П. І.** Підвищення зимостійкості абрикосів / П. І. Нагорна // Біологічна наука в університетах і педінститутах за 50 років : матеріали респ. міжвуз. конф. – Харків, 1967.– С. 107.

3785. ***Нагорна П. І.** Зимостійкість абрикосів селекції Ніжинського педінституту : тез. доп. на міжвуз. теор. конф. / П. І. Нагорна // Наук.-метод. зб., присвяч. розвитку біологічної науки в СРСР за 50 років. – Харків, 1968.

3786. **Кабан Т. М.** Інорайонні породи дерев та кущів агробіостанції Ніжинського ордена Трудового Червоного Прапора державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / Т. М. Кабан // Природничі науки : зб. статей. – К., 1970. – С. 56 – 61.

3787. **Нагорна П. І.** Зимостійкість абрикосів селекції агробіостанції Ніжинського ордена Трудового Червоного Прапора державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / П. І. Нагорна // Природничі науки : зб. статей.– К., 1970. – С. 18–22.

3788. **Липа О.** Ботаничний сад Ніжинського педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / О. Липа, Т. Решетняк // Охорона, вивчення та збагачення рослинного світу : міжвід. наук. зб.-К., 1975. – Вип. 3. – С. 102–105.

3789. ***Семенихина К. А.** Каталог семян, предлагаемых агробиостанцией НГПИ им. Н. В. Гоголя в 1976 году / К. А. Семенихина (в соавт.). – Нежин, 1975. – 24 с.

3790. **Каганов Ю.** Звичайне чудо : [агробіостанція, рідкісні породи дерев] / Ю. Каганов // Деснянська правда. – 1977. – 29 жовт.(№ 212). – С. 4.

3791. **Каганов Ю.** Золотий дощ : [агробіостанція, біосад, ботансад] / Ю. Каганов // Під прапором Леніна. – 1977. – 15 жовт.(№ 166). – С. 4.

3792.***Нагорная П. И.** Ботанический сад агробиостанции Нежинского педагогического института / П. И. Нагорная // Тез. докл.VIII конгресса дендрологов и декораторов социалистических стран. – Тбилиси, 1981.

3793. **Курдюк М.** Сад педагогічного інституту / М. Курдюк // Під прапором Леніна. – 1991. – 26 лип.(№ 73). – С. 3.

3794. **Солдатова І.** З легкої руки Святогора : [з історії створення агробіостанції] / І. Солдатова, Б. Лазарев // Alma mater. – 1993. – № 5, травень.– С. 1.

3795. **Лысенко Г. И.** История исследования флоры и растительности Нежинщины : [зокрема в 1930-х роках в НДПІ] / Г. И. Лысенко // До 100-річчя НІФТ : тез. і матеріали конф. іст.-красн. т-ва (25-27 трав. 1994). – Ніжин, 1995.– С. 92–93.

3796. **Шешурак П. Н.** Совки (Lepidoptera : Noctuidae) агробиостанции и парка Нежинского педуниверситета / П. Н. Шешурак, М. В. Кучерява, А. А. Миршавко // Респ. ентомолог. конф., присвяч. 50-й річниці заснування Укр. ентомолог. т-ва : тез. доп.(10-23 серп. 2000). – Ніжин, 2000. – С. 113.

3797. **Бассак Є.** Агробіостанції НДПУ – 70 років : [сторінки історії і сучасність] / Є. Бассак, О. Лось // Alma mater. – 2001. – № 4, грудень. – С. 3 ; 2002.– № 5, січень. – С. 3.

3798. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.
С. 261–264 : ботаничний (біосад) в 1930-х роках

3799. **Філоненко Ю. М.** Зоогенний рельєф території агробіостанції НДУ імені Миколи Гоголя / Ю. М. Філоненко, О. Ю. Філоненко // II Всеукр. наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми природничих наук та методики викладання» : матеріали доп. за заг. ред. І. В. Марисової. – Ніжин, 2013.– Географічні науки.– С. 133–135.

3800. **Філоненко Ю. М.** Особливості фітогенної морфоскульптури в межах території агробіостанції НДУ імені Миколи Гоголя / Ю. М. Філоненко, О. Ю. Філоненко // Там само.– С. 137–13

21.1.1. Пам'ятка садово-паркового мистецтва «Графський парк»

3801. **Костенко І. П.** Графський парк : [до історії започаткування] / І. П. Костенко // Сіверянський літопис. – 1997. – №5. – С. 112–114.

3802. **Костенко І. П.** Графський парк / І. П. Костенко // Вісті. – 1997. – 23 жовт.(№ 43). – С. 4, 5.

3803. **Костенко І. П.** Графський парк у Ніжині / І. П. Костенко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1998. – Вип. 11. – С. 155–159.

3804. **Путівник** по екологічній стежині «Графський парк»: метод. матеріали для студ. природн.-геогр. фак. / Г. М. Лисенко, С. О. Коваленко, Л. О. Лобань та ін. – Ніжин, 1998. – 32 с.

3805. **Графський** парк у Ніжині // Чернігівщина, земле моя : календар на 2001 рік. – К., 2000. – С. 420, 422.

3806. **Василенко О.** Відродження ніжинської перлини (реконструкція Графського парку) / О. Василенко // Ніжин. вісник. – 2002. – 21 верес. (№ 74). – С. 4.

3807. **Костенко І. П.** Графський парк / І. П. Костенко // Там само. – 6 черв. (№ 43). – С. 2, 3.

3808. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПУ, 2002. – 262 с. : фотоіл.
С. 47–51 : дещо з історії Графського парку

3809. **Марисова І. В.** Орнітонаселення Графського парку Ніжинського педуніверситету / І. В. Марисова // Природничі науки на межі століть (до 70-річчя природничо-географічного факультету НДПУ) : матеріали наук.-практ. конф.– Ніжин, 2004. – С. 54–55.

3810. **Костенко І. П.** Графський парк / І. П. Костенко // Ніжин. вісник.– 2006.– 30 верес.(№ 81). – С. 3.

3811. ***Графський** парк у Ніжині // Акценти. – 2007. – № 1. – С. 8.

3812. **Ніцук І. О.** Орнітонаселення Графського парку міста Ніжина / І. О. Ніцук // Сучасні проблеми природничих наук : матеріали Всеукр. студ. наук. конф.(22-23 квіт.) – Ніжин, 2009. – С. 57–58.

XXII. КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ПІДРОЗДІЛИ

22.1. Соціально-гуманітарний відділ

3813. **Звіт** роботи соціально-гуманітарного відділу за 2014-2015 н.р. – Ніжин, 2015. – 40 с., фотоіл.

3814. **Скороход В. І.** Високий морально-духовний рівень студентства : основні завдання соц.-гуманіт. відділу / В. І. Скороход // Alma mater.– 2015.– № 10(20), жовтень. – С. 7.

3815. **Звіт** роботи соціально-гуманітарного відділу за 2014-2015 н. р. // Там само. – 2016.– № 5, травень. – С. 3.
Див. також №№ 3191, 3207

22.1.1. Музейний комплекс Ніжинської вищої школи

3816. **Ніжинський** державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт. тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброда. – К. : Радянська школа, 1970. – 55 с.

С. 30 –39 : «Музей М. В. Гоголя і картинна галерея»

3817. **Корінь Н.** Чудодійність музики і фарб : [в залах Гоголівського музею та Картинної галереї] / Н. Корінь // Під прапором Леніна. – 1982. – 17 берез. (№ 43). – С. 4.

3818. **Матвієнко В.** Мала Ніжинська Третяковка : [про Музей історії НДПІ та картинну галерею] / В. Матвієнко // Під прапором Леніна. – 1982. – 14 груд. (№ 198). – С. 3.

3819. **Реп'ях С. П.** Літературні музеї Чернігівщини / С. П. Реп'ях. – К. : Реклама, 1983. – 102 с.

С. 79 – 86 : «Ніжинський музей М. В. Гоголя» : [розповідається також про кімнату історії вузу та чотири іменні аудиторії : Т. Шевченка, Є. Гребінки, Ф. Богушевича, Л. Глібова]

3820. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820–1995 / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.

С. 103–105 : «Музеї та картинна галерея»

3821. **Самойленко Г. В.** Нариси культури. Ч. 3. Розвиток освіти та науки в Ніжині в XVII – XX ст. / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1996. – 226 с.

С. 222 – 224 : «Музеї та картинна галерея»

3822. **Яушева-Омельянчик Р. М.** Доля і трагедія Ніжинського мінц-кабінету / Р. М. Яушева-Омельянчик // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 107–111.

Про нумізматичне зібрання Гімназії вищих наук князя Безбородька, вилучене постановою № 842 РНК УРСР від 11 липня 1935 року з фондів музею НДПІ, сліди якої не знайдено і дотепер

3823. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.

С. 271–277 : «Музеї та картинна галерея»

3824. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 1999. – 278 с.

С. 271–277 : «Музей Гоголя і картинна галерея»

3825. **Корінь Н.** Тут витає дух Гоголя : [про Музей Миколи Гоголя та Музей історії Ніжин. пед. ун-ту] / Н. Корінь // Рідна школа. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 31 ; Черніг. вісник. – 2000. – 11 жовт. (№ 91). – С. 4.

3826. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.

С. 283–288 : музеї та картинна галерея

3827. **Самойленко Г. В.** Музеї – духовне багатство Ніжинського університету / Г. В. Самойленко // Світ виховання. – 2005. – № 3. – С. 60–63.

3828. **Чернігівська область** : путівник / редкол. : І. Курус(голова) та ін. – К. : Богдана, 2009. – 308 с. : іл.

С. 136 – 137 : «Ніжинська Гімназія вищих наук. Музей Миколи Гоголя»

С. 147 : «Музей рідкісної книги»

3829. **Калитка В.** Музейний комплекс університету : [Музей історії вищої школи, Музей М. В. Гоголя, Картинна галерея] / В. Калитка // Alma mater. – 2010. – № 1, вересень. – С. 7.

22.1.1.1. Музей історії Ніжинської вищої школи

3830. **Музей** історії університету та музей М. В. Гоголя : [коротка інформація] // Alma mater. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 2.

3831. **Відкриття** Музею історії Ніжинської вищої школи : [25 жовтня 2005 року, до 200-ліття НВШ] // Там само.– 2005.–№ 1-2, вересень-жовтень. – С. 8.

3832. **Моціяка П. П.** Пам'ять живе / П. П. Моціяка, В. О. Аніщенко // Там само.– 2013. – № 1, вересень. – С. 6.

Поповнення музею історії НВШ портретом генерал-лейтенанта В. В. Каталей та його бронзовим погруддям. На фізико-математичному фак. облашовано пам'ятну аудиторію генерала

Василь Васильвич Каталей – вихованець Гімназії вищих наук і Фізико-математичного ліцею, в яких навчався в 1828 -1835 роках

3833. **Зозуля С. Ю.** Ніжинська колекція монет, бон, жетонів і медалей середини ХІХ ст. : від камерального мінцеабінету до систематизованого нумізматичного зібрання / С. Ю. Зозуля // Зозуля С. Ю. Ніжин модерної доби : студії з історіографії, пам'яткознавства, персоналістики. – К., 2014.– С. 134 – 147.

Див. також №№ 3818, 3819, 3825, 3827, 3829

22.1.1.2. Музей Миколи Гоголя

3834. **Гоголя М. В.** музей : [відкрито 14. ІХ. 1909 як гоголівську кімнату-музей] // Чернігівщина : енцикл. довідник. – К., 1990. – С. 176–177.

3835. ***Калашников А.** Гоголевский музей / А. Калашников // Русский архив. – 1909.– № 7.

3836. **Заболотский П. А.** Музей имени Гоголя при Историко - филологическом институте кн. Безбородко в Нежине. Год 1. / П. А. Заболотский // Изв. ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – 1911.– Т. XXVI.– С. 3–9. Окреме видання : Нежин, 1910. – 9 с.

3837. **Заболотский П. А.** Гоголевский музей при Историко-филологическом институте князя Безбородко в Нежине. Вып. 2. 1909–1913 / П. А. Заболотский // Сб. Ист.-филол. об-ва (ИФО) при Институте кн. Безбородко в Нежине. – Нежин, 1912–1913. – Т.VIII.– Отд. 2. – С. 1–33. Окреме видання : Нежин, 1912. – 33 с.

3838. ***Ніжинський музей** (Музей у головному корпусі інституту. Відділи. Порядок роботи) // Нове село. – 1927. – 30 берез.(№ 143). – С. 4.

3839. ***Пожар** в Гоголевском музее : [в місті Ніжині, в приміщенні педінституту] // Красная Карелия. – 1927. – 16 янв.(№ 13). – С. 1.

3840. ***М. В.** Ніжинський музей ім. М. В. Гоголя / М. В. // Глобус.– 1928.– № 19. – С. 303.

3841. ***Вербинський М.** Музей Гоголя при Ніжинському педагогічному інституті / М. Вербинський // Більшовик Ніжинщини. – 1939. – 9 квіт.(№ 81).– С. 2.

3842. **Тищенко В.** Музею Гоголя два роки / В. Тищенко // Там само. – 1941. – 30 берез.(№ 75). – С. 3.

3843. **Тищенко В.** Відновлено роботу музею Гоголя : [після років німецько-нацистської окупації] / В. Тищенко // Радянський Ніжин. – 1944. – 3 квіт. (№ 18). – С. 2.

3844. **Савченко Ю.** Музей в інституті / Ю. Савченко // Там само. – 1944. – 30 берез.(№ 38-39). – С. 3.

3845. **Савченко Ю.** В кімнаті-музеї письменника / Ю. Савченко // Там само. – 1952. – 20 лют.(№ 22). – С. 2.

3846. **Булах А.** Реконструкція кімнати-музею М. В. Гоголя / А. Булах // Там само. – 1955. – 12 жовт.(№ 122). – С. 4.

3847. **Гулак К.** Кімната-музей М. В. Гоголя / К. Гулак, А. Булах // Література в школі. – 1956. – № 2. – С. 94–95.

3848. **Солошенко Л.** Музею Гоголя – двадцять років : [стаття зав. б-кою пед. ін-ту] / Л. Солошенко // Радянський Ніжин. – 1959. – 29 берез.(№ 39). – С. 3.

3849. **Карпеко А. А.** Там, где учился Гоголь : воспоминания / А. Карпеко. – Воронеж, 1960. – Часть 1. – 653 с. – (машинопись).
С. 249–276 : «Гоголевский музей»

3850. **Гулак А.** Нові експонати / А. Гулак // Під прапором Леніна. – 1965. – 21 груд.(№ 201). – С. 4.

3851. **Корінь Н.** В музеї письменника / Н. Корінь // Під прапором Леніна. – 1979. – 14 квіт.(№ 60). – С. 3.

3852. **Корінь Н.** Тут живе дух Гоголя / Н. Корінь // Там само. – 1980. – 24 трав.(№ 83). – С. 4.

3853. **Луцька В.** У Гоголівському домі : [про роботу літ. нар. музею Гоголя при НДПІ] / В. Луцька // Деснянська правда. – 1983. – 18 трав.(№ 96). – С. 4.

3854. **Малиневська В. М.** Музеї Чернігівщини кінця ХІХ – початку ХХ століття як історико-культурні центри : [зокрема про меморіальний музей М. В. Гоголя при НДПІ] / В. М. Малиневська // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 123–125.

3855. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПУ, 2002. – 262 с.
С. 193–217 : музей М. Гоголя

3856. **Самойленко Г. В.** Музей Н. Гоголя в Нежине / Г. В. Самойленко. – Нежин : НДУ, 2008. – 104 с.
Вміщено біля 140 одиниць фотоматеріалів, розкрито історію створення і функціонування музею за 100 років (1909–2008)

3857. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монография / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Полиграф, 2008. – 316 с.
С. 246–267 : «Музей Н. Гоголя»

3858. **Моціяка П. П.** До питання про так званий «розгром» музею М. Гоголя директором Й. Леціусом / П. П. Моціяка // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 56. – С. 313–324.

3859. **Парубець А.** «Дух Гоголя не вміщується ні в які стіни.....» / А. Парубець // *Alma mater.* – 2009. – № 7, березень. – С. 6.

3860. **Моціяка П.** Кімната-музей Миколи Гоголя й інші колекції Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині / П. Моціяка // *Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'ятокознавства / гол. ред. С. І. Посохов.* – К., 2013. – Вип. 15(18). – С. 80–89. – (Ніжинознавчі студії)

3861. **Карпеко А. А.** Там, где учился Гоголь : мемуари / А. А. Карпеко // *Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко.* – Ніжин, 2015. – Т. 1(1820–1919). – С. 353–463.

С. 385–390 : «Гоголевский музей»

Див. також підрозділ 22. 1. 1.

22.1.1.3. Картинна галерея

3862. **Ніжинського педагогічного інституту картинна галерея** // *Чернігівщина : енцикл. довід.* – К., 1990. – С. 535–536.

3863. **Картинна галерея університету** : [стисла інформація] // *Alma mater.* – 1998. – № 8, жовтень. – С. 4.

3864. **1845 р.** Почесний попечитель граф О. Г. Кушелев-Безбородько подарував Ніжинському Юридичному ліцею 175 картин із власної колекції з нагоди 25-рччя навчального закладу // *Історія Ніжена мовою дат : довід. вид.* – Луцьк, 2004. – С. 61.

3865. **Турцевич И. Г.** Заметка о картинной галерее Института князя Безбородко в Нежине / И. Г. Турцевич // *Известия ИФИ кн. Безбородко в Нежине.*–1895.–Т. XV.– С. 3–49 (7-я паг.).

3866. **Козловский И. П.** Отчет о состоянии коллекций института князя Безбородко к 1 января 1918 года / И. П. Козловский. – Нежин, 1917. – 47 с.

С.721–723 : картинна галерея

3867. **Васильківський Г. П.** Колекція картин Ніжинського інституту / Г. П. Васильківський // *Деснянська правда.* – 1958. – 28 жовт.(№ 212). – С. 3.

3868. **Гулак А.** Виставка книжкової графіки : [в картинній галереї НДПІ відкрито виставку книжкової графіки укр. радянських художників] / А. Гулак // *Під прапором Леніна.* – 1968. – 14 трав.(№ 73). – С. 3.

3869. **Васильківський Г. П.** Друга перлина інституту : [картинна галерея НДПІ] / Г. П. Васильківський // *Там само.* – 1970. – 28 жовт.(№ 171). – С. 4.

3870. **Матвієнко В.** Чверть століття виповнилось картинній галереї Ніжинського педінституту / В. Матвієнко // *Комсомольський гарт.* – 1982. – 25 груд.(№ 154). – С. 4.

3871. **Шлома В.** Безцінний скарб : [картинна галерея] / В. Шлома // *Під прапором Леніна.* – 1991. – 16 січ.(№ 9). – С. 2.

3872. **Самойленко С. Г.** Великое достояние художественной культуры : картинная галерея НГПИ / С. Г. Самойленко // *Література та культура Полісся.* – Ніжин, 1994. – Вип. 4. – С. 92–103.

3873. **Зільберман Е.** Безцінні надбання : [експозиція картинної галереї поповнилася етюдом роботи Ю. Феддерса (1906) і картиною Карела Бенеша (1916)] /

Е. Зільберман // *Alma mater.* – 1996. – № 9, листопад. – С. 2 ; Ніжин. вісник. – 1996. – 12 жовт. (№ 80). – С. 4.

Юлій Янович Феддерс (1838–1909), латвійський художник-пейзажист. Академік живопису. З 1905 року жив у Ніжині

3874. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина. Ч. 5. Образотворче мистецтво та скульптура в XVII–XX ст. / Г. В. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин : Наука-Сервіс, 1998. – 145 с.

С. 32–45 : *картинна галерея*

С. 82–87 : *роль інститутської картинної галереї та тимчасових виставок у художньому житті Ніжина*

3875. **Калитка В.** Діалог художника з природою : [колекція картин С. Ф. Шишка в картинній галереї ун-ту] / В. Калитка // *Alma mater.* – 2011. – № 10, червень. – С. 7.

3876. **Суховерхий А. С.** Картинна галерея Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя : історія створення та сучасність / А. С. Суховерхий // *Історичний альманах* : зб. наук. пр. студ. іст.-юрид. фак. – Ніжин, 2012. – Вип. 8. – С. 58 – 60.

3877. **Парубець А.** Картинна галерея університету : гармонійне поєднання мистецьких традицій та сучасного арт-простору / А. Парубець // *Alma mater.* – 2015. – № 10(20), жовтень. – С. 6.

3878. **Старі майстри.** Картинна галерея Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя : альбом / упоряд. : В. І. Скороход, Г. С. Парубець. – Тернопіль : ТОВ «Терно-граф», 2016. – 92 с. : іл.

Див. також підрозділ 22. 1. 1.

XXIII. НІЖИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ НІЖИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ПРИ НДУ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ. НІЖИНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ЛІЦЕЙ

3879. **Вчаться** ліцеїсти : [у вересні 1993 року в НДПІ почав функціонувати ліцей – навч. закл. нового типу] // *Alma mater.* – 1993. – № 10, листопад. – С. 1.

3880. **Папуча М.** Чекаємо на свого учня / М. Папуча // *Там само.* – № 7, липень. – С. 1.

3881. **Бас В.** Зустріч з ліцеїстами : [доц. каф. укр. літ., письм. П. О. Сердюк в гостях у ліцеїстів] / В. Бас // *Там само.* – 1994. – № 6, червень. – С. 1.

3882. **Папуча М.** Наш ліцей / М. Папуча // *Ніжин. вісник.* – 1994. – 12 січ. (№ 31). – С. 4.

3883. **Василенко А.** Корисно і цікаво / А. Василенко, учениця іст.-філол. класу // *Alma mater.* – 1995. – № 4, квітень. – С. 2.

3884. **Ісаєнко К.** Тут цінують знання / К. Ісаєнко // *Там само.* – С. 2.

3885. **Карпунцов В.** Насичена програма / В. Карпунцов // *Там само.* – С. 2.

3886. **Кладикова О.** Відроджена добра традиція / О. Кладикова // *Alma mater.* – 1995. – № 4, квітень. – С. 1.

3887. **Ляшенко І.** Не сумуємо / І. Ляшенко // *Там само.* – С. 2.

3888. **Марченко Н.** Разом творимо красу : [в ліцеї діє клуб любителів бального танцю «Грація»] / Н. Марченко // Там само. – № 4, квітень. – С. 2.
3889. **Мезенцева П.** Живу в іншому світі / П. Мезенцева // Там само. – С. 1.
3890. **Папуча М.** Ліцей : перший випуск : [ст. дир. ліцею] // Вісті. – 1995. – 18 серп. (№ 31). – С. 4.
3891. **Папуча М.** Планка знань висока / М. Папуча // Alma mater. – 1995. – № 4, квітень. – С. 1.
3892. **Рахнянська Т.** Дбає директор про нас / Т. Рахнянська // Там само. – С. 1.
3893. **Тищенко В.** Виховують всебічно / В. Тищенко // Там само. – С. 1.
3894. **У ліцеї** – перший випуск // Ніжин. вісник. – 1995. – 5 лип. (№ 50). – С. 1.
3895. **Хоминець В.** Знаходимо друзів за кордоном. – Для істориків усе важливо / В. Хоминець // Alma mater. – 1995. – № 4, квітень. – С. 2.
3896. **Цимбал М.** Ефект очевидний / М. Цимбал // Там само. – С. 2.
3897. **Давиденко Ю.** Глибокі знання, ґрунтовна підготовка : [ліцей і ліцеїсти] / Ю. Давиденко // Там само. – 1996. – № 5-6, травень-червень. – С. 3.
3898. **Суховєєва Н.** Присягалися на вірність науці : [посвята в ліцеїсти, святковий вечір і концерт] / Н. Суховєєва // Там само. – № 9, листопад. – С. 1.
3899. **Ваховська Н. О.** Ліцей в системі середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів України : [зокрема про ліцей при НДПІ] / Н. О. Ваховська, Н. М. Суховєєва // Вісник студ. наук. т-ва. – Ніжин, 1997. – Вип. 1. – С. 30–32.
3900. **Кузьменко Г.** Ліцею – чотири роки / Г. Кузьменко // Вісті. – 1997. – 11 квіт. (№ 15). – С. 4.
3901. **Кузьменко Г. П.** Плекаємо інтелект / Г. П. Кузьменко // Там само. – 14 берез. (№ 11). – С. 3.
3902. **Кузьменко Г.** Ювілей ліцею / Г. Кузьменко // Alma mater. – 1997. – № 5-6, травень-червень. – С. 1.
3903. **Павлюк Л.** «Віддавайте ж сповна своїм учням знання» / Л. Павлюк // Вісті. – 1997. – 21 берез. (№ 12). – С. 1.
Викладач ліцею Л. Павлюк – переможець обласного конкурсу «Учитель року-1997»
3904. **Лазун Г.** Ліцею – п'ять років / Г. Лазун // Alma mater. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 2.
3905. **Кузьменко Г.** Гостя з вищої школи США : [у Ніжин. ліцеї при НДПУ перебувала з візитом учитель історії Крістіна Дьюнкінк] / Г. Кузьменко // Вісті. – 1999. – 12 листоп. (№ 45). – С. 5.
3906. **Кузьменко Г.** Інтелектуальна еліта готується в ліцеї / Г. Кузьменко // Там само. – 19 берез. (№ 11). – С. 4.

3907. **НДПУ** імені Миколи Гоголя оголошує набір учнів до обласного педагогічного ліцею при університеті на 1999 –2000-й навчальний рік : [перелік спеціальностей] // *Alma mater.* – 1999.– № 13, червень.– С. 4.

3908. **Обийкіна С.** Ліцей: «Вже почалось, мабуть, майбутнє.....» / С. Обийкіна // Там само.– № 3, грудень. – С. 3.

3909. **Бойко М.** Ліцей – це школа інтелекту і творчості : [ст. дир. обл. пед. ліцею] / М. Бойко // Рідна школа. – 2000.– № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 64–65.

3910. **Ковальчук О.** Ліцей – сільській школі : [метод. допомога вчителям сільських шкіл] / О. Ковальчук // Освіта України. – 2000.– 27 верес.(№ 39).– С. 7.

3911. **Кузьменко Г.** У центрі уваги – особистість ліцеїста / Г. Кузьменко // *Alma mater.* – 2000. – № 6, лютий. – С. 2.

3912. **Лазун Г.** Міська олімпіада : [за участі ліцеїстів] / Г. Лазун // Там само.

3913. **Лазун Г.** Успіхи ліцеїстів : [на обл. олімпіаді] / Г. Лазун // Там само. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 2.

3914. **Овчинников Д. В.** Інтегральні уроки у фізико-математичному ліцеї / Д. В. Овчинников, Н. П. Варущик // Фізико-математичний вісник : зб. наук. ст. / відп. ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин, 2000. – С. 89–92.

3915. **Пінчук Т. Д.** Новосілля у Ніжині : [обл. пед. ліцей НДПУ оселився в капітально відремонтованому гуртожитку по вул. Богуна] / Т. Д. Пінчук // Черніг. вісник. – 2000. – 3 лют.(№ 13). – С. 3.

3916. **Рудик І.** З новосіллям, ліцеїсти! / І. Рудик, В. Кичко, С. Ковальов // Вісті.– 2000.– 14 січ.(№ 2).– С. 1, 2 ; *Alma mater.*– 2000.– № 5, січень. – С. 1.

3917. **Шевченко (Обийкіна) С. П.** Вивчення теми «Дієприкметник» у філологічних класах ліцею / С. П. Шевченко // Дивослово. – 2000. – № 6.– С. 22–24.

3918. **Кузьменко Г.** Ліцей – заклад для розвитку наукової творчості учнів / Г. Кузьменко // *Alma mater.* – 2002. – № 8-9. – С. 4 ; Вісті. – 2002. – 19 квіт. (№ 16). – С. 9.

3919. **Лук'янець Л.** Слово у душі – душа у слові : [вечір до Міжнар. дня рідної мови в обл. ліцеї при НДПУ] / Л. Лук'янець // *Alma mater.* – 2002.– № 8-9, квітень-травень. – С. 4.

3920. **Бойко М. П.** Педагогічний ліцей при Ніжинському університеті імені Миколи Гоголя : [ст. дир. ліцею. Інформ. для вступників] / М. П. Бойко // У світі математики. – 2003. – Т. 9, вип. 2. – С. 41–42.

3921. **Кузьменко Г.** Конкурс педагогічної майстерності серед молодих педагогів ліцею / Г. Кузьменко // *Alma mater.* – 2003. – № 3, листопад. – С. 4.

3922. **Кузьменко Г. П.** «Перспектива» – школа фахового зростання молодих спеціалістів / Г. П. Кузьменко // Там само. – № 8, квітень. – С. 2.

3923. **Руденко М. П.** Розвиток творчої активності ліцеїстів під час навчання фізики / М. П. Руденко // Особистісно зорієнтоване виховання в умовах ліцею : матеріали наук.-практ. конф. – Ніжин, 2003. – С. 74–77.

3924. **Кошова Л.** Ліцеїсти – одна родина / Л. Кошова // Вісті.– 2004.– 24 груд. (№ 52). – С. 6.

3925. **Кузьменко Г. П.** Наступність у роботі ліцею й університету по впровадженню інноваційних технологій у навчально-виховний процес (з досвіду роботи) / Г. П. Кузьменко // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2004.– № 3.– С. 194 – 196.

3926. **Максименко А.** Весняні мотиви ліцею : [2 березня у центрі дозвілля «Космос» обирали «Міс ліцею – 2004»] / А. Максименко // Alma mater. – 2004.– № 6, лютий. – С. 4.

3927. **Кузьменко Г. П.** Моніторинг результатів діяльності як засіб організації методичної роботи у Ніжинському ліцеї / Г. П. Кузьменко // Стратегія управління закладами освіти в умовах формування інформаційного суспільства : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. (7-9 грудня 2005 р.) / відп. за вип. Л. М. Калініна. – К. ; Чернігів ; Ніжин, 2005. – С. 92–95.

3928. **Кузьменко Г.** Стратегія успіху – в освіті : [стаття дир. НМЛ] / Г. Кузьменко // Alma mater. – 2005. – № 5, січень. – С. 2.

3929. **Кузьменко Г.** Чи буде існувати ліцей? / Г. Кузьменко // Вісті.– 2005.– 25 берез.(№ 12). – С. 5.

3930. **Ліцей** – школа інтелекту та творчості : [НМЛ при НДУ імені Миколи Гоголя] // Вісті. – 31 берез.(№ 13). – С. 2.

3931. **Таращанський Л.** У суцвітті Кобзаревих дум : [9 березня в обл. пед. ліцеї відбувся вечір-конкурс «Славні нащадки Тараса»] / Л. Таращанський // Alma mater. – 2006. – № 6-7, лютий-березень. – С. 8.

3932. **Даньшина Т.** Без минулого нема майбутнього : [у НМЛ відбулася пед. рада «Співпраця з НДУ ім. Миколи Гоголя (проблеми, перспективи, шляхи вдосконалення) та її роль у створенні позитивного іміджа ліцею»] / Т. Даньшина // Вісті. – 2007. – 2 берез.(№ 8). – С. 6.

3933. **Диченко В.** З міським ліцеєм – у майбутнє / В. Диченко // Там само.

3934. **Юні хіміки з Ніжина** : [на XV Всеукр. турнірі юних хіміків команда «Кластер» НМЛ посіла 3-є місце] // Вісті. – 2007.– 23 листоп.(№ 46). – С. 3.

3935. **Алексєєнко С.** Міському ліцею – 15 : [ст. дир. ліцею НМР при НДУ імені Миколи Гоголя] / С. Алексєєнко // Там само. –2008. – 28 листоп.(№ 46). – С. 5.

3936. **Диченко В.** Свято краси та грації в міському ліцеї : [свято «Міс ліцей – 2009» відбулося в актовому залі нового корпусу НДУ] / В. Диченко // Вісті.– 2009.– 3 квіт.(№ 12). – С. 6.

3937. **Коткова Л.** Інтерактивна дошка в ліцеї : [подарунок від Всеукр. об-ня «Батьківщина» ліцею НМР при НДУ] / Л. Коткова // Ніжин. вісник. – 2009.– 24 груд.(№ 103). – С. 1.

3938. **Мелашенко Б.** Ліцейська марка Ніжина : [про ліцей НМР при НДУ імені Миколи Гоголя] / Б. Мелашенко // Деснянська правда. – 2009.– 17 берез.(№ 29). – С. 6.

3939. **Ващенко В.** Ліцей має талант : [конкурс під такою назвою проходив у НДУ] / В. Ващенко // Ніжин-інфо. – 2010. – 9 груд.(№ 50). – С. 11.

3940. ***Желіба О. В.** Компетентнісна характеристика випускника ліцею / О. В. Желіба // Педагогічні обрії. – 2010. – № 4(58). – С. 11–16.

3941. **З думкою** про ліцей..... : [на 15-річчя Ніжин. ліцею вперше прозвучав новий гімн ліцею] // Вісті. – 2010. – 8 трав.(№ 17). – С. 5.

3942.***Коваленко Є. І.** Структурно-функціональна модель процесу формування соціально компетентного випускника ліцею / Є. І. Коваленко // Педагогічні обрії. – 2010. – № 4(58).

3943. **Коткова Л.** Ліцей має талант! : [конкурс талановитої ліцейської молоді в ліцеї НМР при НДУ] / Л. Коткова // Ніжин. вісник. – 2010. – 9 груд.(№ 101).– С. 7.

3944. **Кравець А.** Хороша людина творить добро : [зустріч учнів та викл. ліцею НМР з меценатом І. І. Куровським] /А. Кравець // Ніжин-інфо.– 2010.– 18 лют.(№ 8). – С. 11.

3945. **Круглий стіл** у ліцеї : [тема круглого столу – «Про адаптацію ліцеїстів до умов навчання в університеті»] // Alma mater. –2010. –№ 6, лютий. – С. 2.

3946. **Кузьменко Г.** З поглядом у майбутнє / Г. Кузьменко // Вісті.– 2010.– 12 берез. (№ 10). – С. 8.

3947. **Кожухівська Ю.** Міс і Містер ліцею–2011 : [традиційний конкурс-змагання відбувся в ліцеї НМР при НДУ] / Ю. Кожухівська // Ніжин-інфо.– 2011.– 24 берез.(№ 11). – С. 7.

3948. **Колесник І. С.** Життєва компетентність ліцеїстів як умова їх ефективної самореалізації / І. С. Колесник // Компетентнісний підхід до організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах : досвід, проблеми, перспективи : матеріали наук.-практ. конф.(2 груд. 2011р., Ніжин) / за заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин, 2011.– С. 72–77.

3949. **Коткова Л. І.** Формування соціальної компетентності учнів на уроках мови / Л. І. Коткова // Там само. – С. 107–112.

3950. **Котляр Т. М.** Форми й методи формування життєвої компетентності ліцеїстів / Т. М. Котляр // Компетентнісний підхід до організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах : досвід, проблеми, перспективи : матеріали наук.-практ. конф. (2 груд. 2011 р., Ніжин) / за заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин, 2011. – С. 39–45.

3951. **Крапив'янська Л. В.** Умови формування соціально компетентної особистості ліцеїста : виховний аспект / Л. В. Крапив'янська // Там само.– С. 23–28.

3952. **Сліпак С. М.** Застосування компетентісно зорієнтованого підходу в навчально-виховному процесі ліцею / С. М. Сліпак // Там само. –С. 34–39.

3953. **Солдатенко С. В.** Психолого-педагогічне забезпечення дослідно-експериментальної роботи «Система профільного навчання як засіб формування соціально компетентної особистості випускника ліцею» / С. В. Солдатенко // Компетентнісний підхід до організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах : досвід, проблеми, перспективи : матеріали наук.-практ. конф.(2 груд. 2011 р., Ніжин) / за заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин, 2011. – С. 54–58.

3954. **Сурков В. М.** Компетентнісний підхід у діяльності ліцейського інтелектуального клубу / В. М. Сурков // Там само. – С. 68–72.

3955. **Гах І. М.** Міс ліцею–2012 (загальноліцейський захід) / І. М. Гах // Наук.-метод. вісник Ніжин. обл. пед. ліцею Черніг. обл. – Ніжин, 2012. – Вип. 1-2. – С. 151–157.

3956. **Карабут Я.** Ліцейські красуні : [десять красунь НМЛ змагалися за титул «Міс ліцей – 2012»] / Я. Карабут // Ніжин. вісник. – 2012. – 19 трав. (№ 39). – С. 3.

3957. **Один з найкращих навчальних закладів міста** : [19 вересня в ліцеї НМР при НДУ відбулася конф. на тему «Формування соціально-компетентної особистості в умовах профільної освіти» / матеріал підгот. В. Пильник] // Ніжин-інфо. – 2012. – 27 верес. (№ 39). – С. 6.

3958. **Коткова Л.** Ліцей – експериментальний заклад всеукраїнського рівня : [про ліцей НМР при НДУ розповідає заст. дир. з навч.-виховної роботи] / Л. Коткова // Вісті. – 2015. – 6 листоп. (№ 45). – С. 4.

3959. **На крилах** натхнення : обдарована молодь ліцею / упоряд. Л. І. Коткова. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2015. – Кн. 1. – 124 с.

3960. **Левченко С.** Педагоги Ніжинського ліцею : одна мета – безліч підходів : [робота учителя з інтерактивними технологіями] / С. Левченко // Там само. – 4 груд. (№ 49). – С. 6.

3961. **Дута І.** Англоманія в ліцеї : [тиждень іноземних мов у Ніжин. ліцеї при НДУ імені Миколи Гоголя] / І. Дута // Там само. – 2016. – 2 груд. (№ 49). – С. 5.

3962. **Коткова Л.** Високий рівень професіоналізму : [ліцей НМР завершив дослідно-експериментальну роботу з теми «Система профільного навчання як засіб формування соціально компетентної особистості випускника ліцею»] / Л. Коткова // Вісті. – 2016. – 16 груд. (№ 51). – С. 4.

3963. **Коткова Л.** На крилах натхнення : обдарована молодь ліцею / Л. Коткова. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2016. – Кн. 2. – 168 с.

У двох книгах зібрано інформацію про обдарованих ліцеїстів 2014-2015 навчального року ліцею Ніжинської міської ради Чернігівської області при НДУ імені Миколи Гоголя

XXIV. БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ М. О. ЛАВРОВСЬКОГО НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

24. 1. Довідково-бібліографічні матеріали. Документи

3964. **Бібліотеки** вищих учебных заведений СССР : справочник / сост. Э. З. Левинсон ; под ред. Р. Т. Абловой. – М. : Изд-во МГУ, 1964. – 442 с.

С. 375 : «Бібліотека Нежинського педагогического інституту ім. Н. В. Гоголя»

3965. **Бібліотеки** Української РСР : довідник / упоряд. В. С. Дідур та ін. – Харків : Книжкова палата УРСР, 1969. – 185 с.

С. 163 : «Бібліотека Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя»

3966. **Ніжинський** державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт. тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброта. – К. : Рад. школа, 1970. – 56 с.

С. 29–30 : «Бібліотека інституту»

3967. **Бібліотеки** союзних республік (без РСФСР) : справочник / редкол. : И. Ю. Багрова (пред.) и др. – М. : Книга, 1973. – 368 с.

С. 27 : библиотека Нежинского пединститута им. Н. В. Гоголя

3968. **Ніжинського** педагогічного інституту бібліотека // Чернігівщина : енцикл. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – К., 1990. – С. 535.

3969. **Бібліотека** університету : [деякі факти] // Alma mater. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 2.

3970. **Бібліотеки** Чернігівщини на сторінках преси : бібліогр. покажч. публ. за 2000 рік / упоряд. Т. Г. Осадча, Л. В. Феофілова. – Чернігів, 2001. – 46 с.

С. 62–68 : бібліотека НДПУ ім. Миколи Гоголя

3971. **Литвиненко Л. І.** Бібліотека Ніжинського державного педагогічного університету ім. М. Гоголя / Л. І. Литвиненко // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2003. – Т. 2. – С. 699.

3972. **Бібліотеки** Києва в період нацистської окупації(1941–1943). Дослідження. Анований покажчик. Публікації документів / Нац. АН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К., 2004. – 813 с.

С. 541-542 : 12. 08. 1943 м. Ніжин. [Штадткомісаріат]. Підрозділ пропаганди м. Ніжин – КУАБМ (через ГКК). Прохання повернути до Ніжинської гімназії, заснованої Безбородьком книги та картини, вивезені більшовиками у 1934 роц і до м. Києва

3973. **Наукові** бібліотеки України : довідник / уклад. : А. А. Свобода, Л. І. Загородня, Н. Б. Захарова та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Координац. бюро ЕСУ. – К., 2004. – 472 с.

С. 180–181 : бібліотека НДУ Миколи Гоголя

3974. **1942-1943 рр.** Бібліотекарями НДПІ Н. Г. Наркевич і З. К. Константиною було врятовано від знищення німецькими окупантами фонди інститутської бібліотеки // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 147–148.

3975. **Ковальчук О.** Бібліотека Ніжинського державного педагогічного університету імені М. Гоголя / Оксана Ковальчук // Енциклопедія історії України : в 5 т. / редкол. : В. А. Смолій (голова) та ін. Т. 1 : А–В. – К., 2005. – С. 264.

3976. **Бібліотека** Ніжинського державного університету мені Миколи Гоголя : історія, традиції, розвиток : [хронологія] // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 18–20.

3977. **Скарбниця** знань університету : бібліогр. покажчик / упоряд. Л. Гранатович. – Ніжин : НДУ, 2010. – 27 с. – (До 190-річчя від дня заснування бібліотеки НВШ).

24.2. Література про бібліотеку (загальний аспект)

3978. **Єрмілова О.** Бібліотека Ніжинського пединститута ім. М. В. Гоголя : [історія і сучасний стан] / О. Єрмілова // Радянський Ніжин. – 1959. – 4 листоп. (№ 132). – С. 3.

3979. **Наркевич Н. Г.** Бібліотека Ніжинського інституту в минулому і тепер : [1820–1945] / Н. Г. Наркевич // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін.-т ім. М. В. Гоголя. – 1949. – Т. 2. – С. 36–40.

3980. **Шуман Г.** Найстаріша бібліотека / Г. Шуман // Деснянська правда. – 1968. – 2 квіт.(№ 65). – С. 4.
3981. **Бисько І.** Книгарня старого вузу : [ст. дир. книгарні] / І. Бисько // Там само. – 1970. – 11 лип.(№ 109). – С. 4.
3982. **Бисько І.** Минуле та сучасне вузівської бібліотеки / І. Бисько // Укр. іст. журн. – 1970. – № 9. – С. 148–149.
3983. **Пулінець П.** Інститутська перлина / П. Пулінець // Комсомольський гарт. – 1973. – 15 трав.(№ 56). – С. 2.
3984. **Горобець В.** Ніжинська перлина / В. Горобець // Під прапором Леніна. – 1976. – 17 січ.(№ 10). – С. 45.
3985. **Пулінець П.** Фонд – півмільйона книг! / П. Пулінець // Деснянська правда. – 1976. – 31 груд.(№ 256). – С. 3.
3986. ***Мазур Л.** У найстарішій книгозбірні : [фонди б-ки НДПІ] / Л. Мазур // Сільські вісті. – 1977. – 17 груд.
3987. **Ярошенко М.** Ніжинська перлина / М. Ярошенко // Деснянська правда. – 1981. – 4 січ.(№ 3). – С. 3.
3988. **Литвиненко Л.** Витоки духовної скарбниці : [з історії б-ки НДПІ] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 1994. – № 7, липень. – С. 1.
3989. **Литвиненко Л.** Можуть позаздрити : [фонди б-ки НДПІ] / Л. Литвиненко // Ніжин. вісник. – 1994. – 26 жовт.(№ 84). – С. 3.
3990. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа. 1820–1995 / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 106 с.
С. 100–103 : бібліотека педінституту
3991. **Ленченко Н.** Етапи розвитку і становлення бібліотеки Ніжинського педагогічного інституту / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. – К., 1996. – С. 109–118.
3992. **Самойленко Г. В.** Нариси культури. Ч. 3. Розвиток освіти та науки в Ніжині в XVII–XX ст. / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин, 1996. – 224 с.
С. 219–222 : «Бібліотека інституту»
3993. **Про Ніжинський педагогічний – з любов'ю / текст і фото Т. Д. Пінчук ; ред. : О. Д. Неділько, Н. І. Яковець. – Чернігів : Зірка, 1997. – 60 с. : іл.**
С. 20–23 : бібліотека
С. 25 : Гоголівський науково-методичний центр
3994. **Ленченко Н.** Оаза мудрості / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Alma mater. – 1999. – № 2, жовтень. – С. 3.
3995. **Самойленко Г. В.** Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 1999. – 278 с.
С. 266–271 : «Бібліотека інституту»
3996. **Литвиненко Л.** Криниця людської мудрості : [розповідає головний бібліотекар] / Л. Литвиненко // Черніг. вісник. – 2000. – 30 верес. (№ 88). – С. 2.

3997. **Литвиненко Л.** Наша бібліотека / Л. Литвиненко // Рідна школа. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск. – С. 50–53.

3998. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : від Гімназії вищих наук до університету / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 288 с.
С. 278–283 : *бібліотека НДПУ*

3999. **Пінчук Т. Д.** Білим лебедем звать..... : фотоальбом / Т. Д. Пінчук. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2003. – 68 с. : іл.
С. 38 : *бібліотека*
С. 41: *Гоголівський науково-методичний центр*

4000. **Ніжин** : древній і завжди юний. Добірка матеріалів досліджень з історії, краєзнавства та топоніміки Ніжина за останні роки ХХ століття / упоряд. Л. Б. Петренко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2004. – 384 с.
С. 144–146 : *ніжинські бібліотеки, зокрема бібліотека Ніжинської вищої школи*

4001. **Шевченко В. М.** З історії формування фондів фундаментальної бібліотеки Ніжинського державного університету ім. М. В. Гоголя (дорадянський період) / В. М. Шевченко, О. В. Герасименко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 32. – С. 153–156.
Період Гімназії вищих наук – Історико-філологічного інституту

4002. **Морозов О.** Серце славетного університету : [про б-ку НДУ розповідає її директор] / О. Морозов // Alma mater. – 2014. – № 9, вересень. – С. 7.

24.3. Ювілеї бібліотеки

4003. **Байдіна Г. О.** Ровесниця Лицею : [до 170-річчя б-ки педінституту] / Г. Байдіна, Л. Литвиненко // Під прапором Леніна. – 1990. – 30 листоп. (№ 191). – С. 4.

4004. **Литвиненко Л.** Фундатори бібліотеки / Л. Литвиненко // Alma mater. – 1994. – № 1, січень. – С. 1.– (До 175-річчя заснування НВШ).

4005. **Ленченко Н.** 175 років бібліотеці Ніжинського педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Бібліотечний вісник. – 1995.–№ 6. – С. 33–36.

4006. **Костенко І. П.** Ювілей скарбниці знань : [конф, присвяч. 175-річчю ФБ НДПІ] / І. П. Костенко // Вісті. – 1996. – 9 лют.(№ 6). – С. 5.

4007. **Любимова Л.** Ювілейна конференція / Л. Любимова // Alma mater. – 1996. – № 2, лютий. – С. 1.

4008. **Литвиненко Л.** 185 років служіння освіті та науці / Л. Литвиненко // Літературний Чернігів. – 2005. – № 1(29). – С. 159–164.

4009. **Литвиненко Л.** 190 років служіння освіті та науці : [історія і сучасність б-ки Ніжин. вишу] / Л. Литвиненко // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 14–18.

4010. **Онищенко Н.** Бібліотеці НДУ – 190 років! : [Круглий стіл «Бібліотека Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : історія, сучасність, перспективи розвитку»] / Н. Онищенко // Alma mater. – 2010. – № 4, грудень. – С. 2.

4011. **Онищенко Н.** Вища школа починається з книги : [190-річний ювілей відсвяткувала б-ка НВШ] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2011. – 1 січ.(№ 1). – С. 3.

4012. **Онищенко Н.** Гоголевий виш відзначив 190-річчя заснування своєї бібліотеки / Н. Онищенко // Деснянка вільна. – 2011.– 13 січ.(№ 5).– С. 9.

4013. **Осіпова Г.** Бібліотеці університету присвоєно ім'я академіка М. О. Лавровського / Г. Осіпова // Alma mater. – 2011. –№ 5, січень. – С. 6.

4014. **Осіпова Г. С.** У майбутнє – з книгою! / Г. С. Осіпова // Там само.– 2015. – № 9(19), вересень. – С. 7.– (До 195-річчя бібліотеки).

24.4. Етапи розвитку бібліотеки

24.4.1. Бібліотека Гімназії вищих наук (1820-1832)

4015. **Кукольник Н.** Лицей князя Безбородко / Нестор Кукольник // Лицей князя Безбородко. – СПб., 1859. – Отд. 1. – С. 9–24.

С. 16, 19, 20 : бібліотека Гімназії вищих наук

4016. **Лавровский Н. А.** Гимназия высших наук князя Безбородко в Нежине (1820–1832) / Н. А. Лавровский. – К., 1879. – 158 с.

С. 133–134 : бібліотека Гімназії вищих наук в період з 1821 по 1830 рік

4017. **Сребницкий И. А.** Материалы для биографии Н. В. Гоголя из архива Гимназии высших наук / И. А. Сребницкий. – К., 1901. – С. 3–141.

С. 132–137 : список навчальних посібників, ухвалений директором І. С. Орлаєм для придбання в бібліотеку Гімназії вищих наук 5(19) листопада 1821 року

4018. **Заболотский П.** Опыт обзора материалов для биографии Н. В. Гоголя в юношескую пору / П. Заболотский. – СПб., 1902. – С. 1–39.

С. 37 : бібліотека Гімназії вищих наук

4019. **Учебники** Гимназии высших наук : [список книг учнівської б-ки згідно архівних даних] // Гоголевский сборник / ред. М. Сперанский – К., 1902. – С. 279–287.

4020. **Пляшко Л. А.** Город, писатель, время. Нежинский период жизни Н. В. Гоголя. – К. : Наук. думка, 1985. – 112 с.

С. 38, 39, 41 : бібліотека Гімназії вищих наук

4021. ***Супронюк О. К.** Библиотека Нежинской Гимназии высших наук князя Безбородко. (К изучению круга чтения Н. В. Гоголя в 1821–1828 годах) / О. К. Супронюк // Роль библиотеки в социальном и культурном развитии общества : тез. докл. и сообщ. междунар. науч. конф.(10-13 окт.). – К., 1989.– Вып. 1. – С. 65–67.

4022.***Супронюк О. К.** Круг чтения воспитанников Нежинской гимназии в 20-е годы XIX века (новые материалы) : [фонды і каталоги б-ки Гімназії вищих наук] / О. К. Супронюк // Чтение в дореволюционной России : сб. науч. тр. – М., 1995. – С. 54–65.

4023. **Супронюк О. К.** Лектура вихованців Ніжинської гімназії вищих наук князя Безбородька у 20-ті роки ст. : [досліджується коло читання вихованців Гімназії, аналізуються дані про каталоги, описи, реєстри книг та періодичних видань] / О. К. Супронюк // Бібліотечний вісник. – 1996.– № 2. – С. 17–21.

4024. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко.– Ніжин : НГПУ, 2002. – 267 с.

С. 81–88 : «Бібліотека Гимназии и круг чтения гимназистов»

4025. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

С. 64–67 : бібліотека Гімназії вищих наук

4026. **Самойленко Г. В.** Бібліотека Гимназии высших наук князя Безбородко в Нежине и читательские интересы Н. Гоголя-студента / Г. В. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2007. – Вип. 38. – С. 21–33.

4027. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монографія / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Поліграф, 2008. – 316 с.

С. 106–119 : «Бібліотека Гимназии и круг чтения Н. Гоголя»

4028. **Творча** спадщина М. Гоголя на перетині епох / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. – 210 с.

С. 30–42 : «Бібліотека Гимназии и круг чтения Н. Гоголя»

4029. **Литвиненко Л.** На відстані часу. Іван Орлай і бібліотека : [роль директора Гімназії вищих наук у формуванні фондів бібліотеки Гімназії] / Л. Литвиненко // *Alma mater*. – 2011. – № 9, травень. – С. 6.

Див. також № 4001

24.4.2. Бібліотека ліцейського періоду (1832-1875)

4030. **Ведомость** о состоянии главнейших библиотек ведомства Министерства народного просвещения // Журнал Министерства народного просвещения (ЖМНП). – СПб., 1835–1842. –

1833 и 1834. – 1835. – № 5, май. – С. 252–253.

1834 и 1835. – 1836. – № 5, май. – С. 518–519.

1835 и 1836. – 1837. – № 5, май. – С. 274–275.

1836 и 1837. – 1838. – № 5, май. – С. 522–523.

1837 и 1838. – 1839. – № 5, май. – С. 86–87.

1838 и 1839. – 1840. – № 6, июнь. – С. 86–87.

1839 и 1840. – 1841. – № 6, июнь. – С. 42.

1840 и 1841. – 1842. – № 4, апрель. – С. 20.

4031. **Гербель Н.** О рукописях Гоголя, принадлежащих Лицею князя Безбородко / Н. Гербель // *Время*. – 1861. – Т. 2, № 4. – Отд. 1. – С. 606.

4032. **Мозгова В.** З історії бібліотек ліцеїв XIX століття / В. Мозгова // *Бібліотека. Інформація. Суспільство : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф. (20–22 жовт. 1998)*. – К., 1998. – С. 83–88.

4033. **Мозгова В.** Бібліотечне обслуговування ліцеїстів у XIX столітті : [зокрема студентів Ніжинського Фізико-математичного та Юридичного ліцеїв] / В. Мозгова // *Вісник Книжкової палати*. – 2000. – № 1. – С. 36–37.

4034. **Мозгова В.** Джерела до вивчення історії бібліотек ліцеїв України XIX–XX століть : [зокрема про бібліотеку Фізико-математичного та Юридичного ліцеїв в Ніжині] / В. Мозгова // *Бібліотечна планета*. – 2000. – № 2. – С. 24–25.

24.4.3. Библиотека Историко-филологического института (1875-1920)

4035. **Историко** -филологический институт князя Безбородко в Нежине // ЖМНП. Известия о деятельности и состоянии наших учебных заведений. – СПб, 1877–1880. – 1877. – Январь. – С. 93–95. С. 94–95 : библиотека
1878. – Январь. – С. 63–67. С. 67 : библиотека
1878. – Декабрь. – С. 207–212. С. 212 : библиотека
1880. – Декабрь. – С. 79–80. С. 79–80 : библиотека
4036. **Отчет** о состоянии и деятельности Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине за 1879–1880 год, читанный на акте 30 августа 1880 года ученым секретарем Н. Я. Гротом // Известия НИФИ кн. Безбородко. – 1881. – Т. VI. – С. 3–21.
С. 21 : фундаментальна бібліотека ІФІ
4037. **Правила** Библиотеки Историко-филологического института князя Безбородко // Там же. – 1898. – Т. XVI. – С. 1–6 (2-я паг.).
4038. ***Каталог** книг фундаментальной библиотеки Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине. – Б. в. д.
4039. **Перетц В. Н.** Отчет об экскурсии семинария русской филологии в Нежине (18-20 февраля 1914 года) : [з метою вивчення змісту деяких рукописів з фонду ФБ ІФІ] / В. Н. Перетц. – К., 1914. – 86 с. – (отт. из «Универ. изв.» за 1914 год).
4040. **Иконников В. С.** Опыт русской библиографии / В. С. Иконников. – К., 1892. – Т. 1, кн. 2. – 980 с.
С. 958–959 : «Коллекции и архивы учебных заведений. Библиотека Историко-филологического иститута кн. Безбородко в Нежине»
4041. **Добиаш А. В.** Заметка об основной библиотеке Историко-филологического института князя Безбородко, составленная по случаю реорганизации библиотеки / А. В. Добиаш // Известия ИФИ кн. Безбородко в Нежине. – 1895. – Т. XV. – С. 3–39 (4-я паг.).
4042. **Петухов Е. В.** Заметки о некоторых рукописях, хранящихся в библиотеке Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине / Е. В. Петухов // Там же. – С. 1–56 (5-я паг.).
4043. **Добиаш А. В.** Николай Алексеевич Лавровский / А. В. Добиаш. – Нежин, 1900. – 50 с. – (оттиск из «Известий ИФИ, 1900, Т. XVIII»).
С. 26–28 : бібліотека ІФІ
4044. **Заболотский П. А.** Описание рукописей, хранящихся в библиотеке Нежинского Историко-филологического института / П. А. Заболотский // Известия НИФИ. – 1900. – Т. XVIII. – С. 1–43.
4045. **Описание** рукописей библиотеки Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине / под ред. М. Сперанского // Там же. – С. 1–143 ; 1901. – Т. XIX. – С. 1–VIII ; 1–39.
4046. **Сперанский М. Н.** Рукописное собрание библиотеки Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине. Приобретения 1901–1903 гг. /

М. Н. Сперанский // Известия НИФИ кн. Безбородко.- Нежин, 1904. – Т. XXI. – С. 3–28 (3-я паг.).

4047. **Сперанский М. Н.** Рукописное собрание библиотеки Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине. Приобретения 1904–1905 гг. / М. Н. Сперанский // Там само. – Нежин, 1906. – Т. XXII. – С. I–II, 1–40.

4048. **Автономов Н.** Страничка из истории библиотеки Нежинского Александровского греческого училища и Института князя Безбородко / Н. Автономов // Сборник ИФО при Институте князя Безбородко в Нежине.– 1914. – Т. IX. – Неофиц. отд. – С. 1–2 (2-я паг.).

4049. **Карпеко А. А.** Там, где учился Гоголь : воспоминания / А. А. Карпеко. – Воронеж, 1960. – Ч. 1. – 653 с. –(Машинопис. Зберігається в фондах музею НВШ).
С. 222–249 : «Библиотека»

4050. **Михед П. В.** Бібліотека С. П. Шевирьова / П. В. Михед // Під прапором Леніна. – 1986. – 25 листоп.(№ 188). – С. 3.

Бібліотека відомого російського літератора, професора Московського університету С. П. Шевирьова з 1877 року увійшла до складу фондів бібліотеки НІФІ

4051. **Самойленко С. Г.** Бібліотека Ніжинського Історико-філологічного інституту та формування її фондів / С. Г. Самойленко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1997. – Вип. 8. – С. 79–83.

4052. **Самойленко С. Г.** Книжкове зібрання професора С. П. Шевирьова у фондах бібліотеки Ніжинського Історико-філологічного інституту князя Безбородька / С. Г. Самойленко // Там само. – Вип. 9. – С. 185–208.

4053. **Костенко І. П.** До історії формування бібліотечних зібрань ніжинських греків / І. П. Костенко // Греки в Ніжині : зб. ст. і матеріалів.– К., 2001. – Вип. 2. – С. 245–252.

С. 250–251 : про передачу частини книг із книгозбірні Грецького Олександрівського училища до бібліотеки ІФІ (1888)

4054. ***Іваннікова М. К.** Рукописні книги XVII ст. та рукописно-книжні зібрання Інституту рукопису НБУВ : [мова йде, зокрема, про рукописно-книжкові зібрання XVII ст. б-ки НІФІ] / М. К. Іваннікова // Библиотечное дело и краеведение : сб. науч. тр. – К. ; Симферополь, 2002. – Вип. 4. – С. 5–10.

4055. **Михед П. В.** О Степане Шевыреве и его книжном собрании : вступ. ст. / П. В. Михед // Библиотека С. П. Шевырева. Русский фонд. Библиографическое описание. – Нежин, 2002. – С. 3–15 ; Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 25–32.

4056. **Міщук С. М.** Формування науково-практичних засад опису рукописних книг та стародруків у науковій діяльності В. М. Перетца в Україні : [зокрема про роботу семінарія у фондах ФБ НІФІ у 1914 році] / С. М. Міщук // Бібліотечний вісник. – 2007. – № 4. – С. 23–36.

4057. **Міщук С. М.** Бібліотека Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині та її рукописна колекція (друга половина XIX–10-ті роки XX ст.) / С. Міщук // Там само. – 2008. – № 1. – С. 14–19 ; Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 21–25.

4058. **Міщук С. М.** Дослідження рукописних книг та стародруків Чернігова та Ніжина в другій половині XIX – на початку XX ст. : [про роботу семінарія В. М. Перетца на Україні, зокрема у ФБ НІФ] / С. М. Міщук // Сіверянський літопис. – 2008. – № 2. – С. 63–68.

4059. **Міщук С. М.** М. Н. Сперанський – бібліограф та палеограф, дослідник слов'янської рукописної книги з бібліотеки Історико-філологічного інституту князя Безбородька в Ніжині / С. М. Міщук // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2008. – Вип. 42. – С. 247–257.

4060. ***Добрянська Т.** Кирилична рукописна книга XVII ст. у зібранні бібліотеки Історико-філологічного інституту князя Безбородька : історія описування та датування / Т. Добрянська // Наукові праці НБУВ. – К., 2012. – Вип. 34. – С. 446–461.

4061. **Карпеко А. А.** Там, где учился Гоголь / А. А. Карпеко // Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015. – Т. 1(1820–1919). – С. 353–463.

С. 377–385 : «Бібліотека»

Див. також № 4001

24.4.4. Бібліотека Ніжинської вищої школи 1920-х–1930-х років

4062. **Рихлик Є.** Бібліотека Ніжинського Інституту Народної Освіти / Є. Рихлик // Бібліологічні вісті. – 1929. – Ч. 1. – С. 81–82.

4063. ***Рукописи** Гоголя передаються в ВУАН // Известия ЦИК СССР и ВЦИК. – М., 1934. – 4 дек.(№ 282). – С. 4.

4064. **Литвиненко Л.** Зв'язки вченого з Інститутом : [зокрема про використання фондів б-ки НВШ М. С. Грушевським у 1920–30-х роках] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 1996. – № 9, листопад. – С. 1.

4065. **Литвиненко Л.** Приваблювала багатьох науковців / Л. Литвиненко // Там само. – 1997. – № 5-6, травень-червень. – С. 3.

4066. **Костенко І. П.** Вилучення «ідеологічно шкідливої» літератури та пограбування фондів фундаментальної бібліотеки / І. П. Костенко // Сіверянський літопис. – 2000. – № 5. – С. 39–42.

4067. **Ленченко Н.** Перший завідувач бібліотеки : [про В. К. Пухтинського] / Н. Ленченко, І. Костенко // Alma mater. – 2002. – № 8-9, квітень-травень. – С. 6.

Вячеслав Костянтинович Пухтинський, український вчений у галузі античної історії. В 1926–1929 роках – аспірант ННДК, завідував Інститутською бібліотекою (з 1929 року)

4068. **Литвиненко Л.** Клавдія Миколаївна Лазаренко / Л. Литвиненко // Вісті. – 2003. – 26 верес.(№ 39). – С. 6.

К. М. Лазаренко, колишня співробітниця бібліотеки. Працювала в ній з 1934 року

4069. **Морозов О.** До питання про масове вилучення книжкових пам'яток із бібліотечної колекції Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя в 1934-1936 роках / О. Морозов // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. – Київ, 2013. – Вип. 15(18). – С.73–79.

Мова йде про вилучення та переміщення рукописів, рідкісних та цінних видань з бібліотеки НДПІ до ВБУ АН УСРР (зараз Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського), Наукової бібліотеки КДУ ім. Т. Г. Шевченка та інших закладів Києва

24.4.5. Бібліотека періоду Другої світової війни (1939–1945)

4070. **Васильковський Г. П.** Вечная наша благодарность / Г. П. Васильковський // Библиотекарь. – 1981. – № 9. – С. 59–62.

4071. **Васильківський Г. П.** Довічна наша вдячність // Під прапором Леніна. – 1981. – №№ 38, 40, 41, 42, 44 ; Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 33–37.

Нарис про бібліотекарів Н. Г. Наркевич і З. К. Константиноєву, які в роки війни і нацистської окупації Ніжина (1941–1943 рр.) врятували цінні видання від знищення

4072. **Симоненко В.** За ґратами «нового порядку» : [політика окупаційної влади щодо освіти і культури. Бібліотеки міста] / В. Симоненко // Під прапором Леніна. – 1986. – 21 черв.(№ 100). – С. 3.

4073. **Литвиненко Л.** Вдалося відстояти бібліотеку / Л. Литвиненко // Вісті. – 2000. – 4 серп.(№ 31). – С. 4.

4074. **Євтушенко В.** Ризикуючи життям, жінки врятували безцінну бібліотеку : [Н. Г. Наркевич і З. К. Константинова] / В. Євтушенко // Гарт. – 2003. – 19 верес. (№ 39). – С. 2–3.

4075. **Стрелко В.** Коли твоя душа, як лан, широка : спогади : [про подвиг бібліотекарів Н. Г. Наркевич і З. К. Константинової] / В. Стрелко // Ніжин. вісник. – 2004. – 9 груд.(№ 103). – С. 7 ; 16 груд.(№ 105). – С. 7.

4076. ***Феофилова Л. В.** Библиотеки Черниговщины в годы Великой Отечественной войны : страницы истории / Л. В. Феофилова // Память войны. Материалы межгос. науч.-практ. конф.(24-25 июня 2005).– Брянск, 2005.– С. 18–27.– (Брянская ОУНБ им. Ф. И. Тютчева).

С. 23–24 : бібліотека НДПІ в роки війни

Див. також №№ 3972, 3974

24.4.6. Бібліотека епохи «побудови соціалізму і комунізму» (1960-ті–1991 рік)

4077. **Васильківський Г. П.** Господарка скарбів : [про колишню співроб. б-ки пед. ін-ту Галину Петрівну Палієвець] / Г. П. Васильківський // Під прапором Леніна. – 1975. – 27 трав.(№ 85). – С. 3.

4078. **Шуман Г.** У бібліотеці Гоголівського вузу / Г. Шуман // Під прапором Леніна. – 1977. – 17 верес.(№ 150). – С. 4.

4079. **Яценко Г.** Запрошує бібліотека / Я. Яценко // Радянська освіта. – 1981. – 10 жовт.(№ 81). – С. 1.

4080. **Ленченко Н.** Формуючи фахівця : [б-ка НДПІ в 1982–1983 рр.] / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Під прапором Леніна. – 1983. – 24 груд. (№ 204). – С. 4

4081. **Ленченко Н.** Щоб книга навчала жити : [виховна робота б-ки] / Н. Ленченко // Там само. – 19 квіт.(№ 61). – С. 3.

4082. **Ленченко Н.** Орієнтація книгою : [роль б-ки в керівництві читанням студентів] / Н. Ленченко // Там само. – 1984. – 9 черв.(№ 92). – С. 2.

4083. **Литвиненко Л.** Закохані в професію : [колектив б-ки у 1980-ті роки] / Л. Литвиненко // Там само. – 21 листоп.(№ 185). – С. 2.

4084. **Ленченко Н.** Книга, народжена в полум'ї : [пропаганда військово-патріотичної літ. в б-ці НДПІ] / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Під прапором Леніна.– 1985. – 16 квіт.(№ 63). – С. 3.

4085. **Шульга З.** Чуйно, з увагою : [про роботу чит. залу б-ки] / З. Шульга // Там само. – 1985. – 30 лип.(№ 121). – С. 3.

4086. **Мороз Л.** Для вас, першокурсники : [ст. зав. від обслуг.] / Л. Мороз // Там само. – 1986. – 28 листоп.(№ 190). – С. 3.

4087. **Литвиненко Л.** День бібліотекаря / Л. Литвиненко // Там само. – 1988.– 12 січ.(№ 6). – С. 2.

4088. **Каганов Ю.** Бездонний колодязь мудрості : [про багатство фондів б-ки НДПІ] / Ю. Каганов // Там само. – 1990. – 28 листоп.(№ 190). – С. 4.

4089. **Михед П. В.** Спогади з рубежу 60-70-х рр. / П. В. Михед // Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015. – Т. 2 (1920–2010).– С. 309–320.

С. 312–313 : «Бібліотека»

24.4.7. Бібліотека пострадянського періоду (1991–2016)

4090. **Грецько-ніжинські зв'язки** : це цікаво. Робота в інститутській бібліотеці представника фонду досліджень Центру новогрецьких досліджень з Афін // *Alma mater*. – 1997.– № 7-8, вересень-жовтень. – С. 4.

4091. **Литвиненко Л.** Бракує комп'ютерних технологій : [б-ка 1990-х років. Стаття голов. бібліотекаря] / Л. Литвиненко // *Вісті*.–1998.– 23 жовт.(№ 43). – С. 5.

4092. **Литвиненко Л.** Розанна Джакуїнта – дослідник творчості професора В. І. Резанова : [викл. рос. мови та літ з міста Удіне(Італія) знайомилась з фондами ФБ та Музею рідкісної книги] / Л. Литвиненко // *Alma mater*. – 1998. – № 7, вересень. – С. 3.

4093. **Панайотопулос В.** Сподіваємося на підтримку. Лист директора Центру новогрецьких досліджень Національного фонду директорів бібліотеки Ніжинського педуніверситету пані Наталії Ленченко / В. Панайотопулос // *Вісті*. – 1998. – 20 лютого ; *Alma mater*. – 1998.– № 3-4, березень-квітень. – С. 2.

4094. **Литвиненко Л.** Покликання – бібліотекар : [про працівниць б-ки, випускниць Київ. держ. ін-ту культури ім. О. Є. Корнійчука С. С. Оніщенко, Г. О. Загладу, Н. Ф. Харевич, Л. В. Боренко] / Л. Литвиненко // *Вісті*. – 2002.– 27 верес.(№ 39). – С. 6.

4095. **Литвиненко Л. І.** Бібліотека Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя та її структура / Л. Литвиненко // *Вступ до спеціальності : навч.-метод. посіб. для студ. пед. закладів* / Н. І. Яковець, О. В. Аніщенко та ін. – Ніжин, 2003. – С. 16–21, 82–89.

4096. **Литвиненко Л.** Наші гості : [науковець з С.-Петербур. філіалу Ін-ту історії природознавства і техніки РАН К. Ю. Басаргіна – гостя університетської б-ки] / Л. Литвиненко // *Alma mater.* – 2004. – № 4, грудень. – С. 2.

4097. **Литвиненко Л.** Плідне співробітництво : [б-ка НДПУ підтримує зв'язки з інформ. відділом Представництва ООН в Україні] / Л. Литвиненко // *Там само.* – № 2, жовтень. – С. 3 ; *Вісті.* – 2004. – 26 листоп.(№ 8). – С. 2.

4098. **Петренко М.** На допомогу викладачам та студентам : [15-29 березня в ІБВ б-ки проходила виставка-перегляд літ. на тему «Економічна книга на допомогу викладачам та студентам»] / М. Петренко // *Alma mater.* – 2004. – № 7, березень. – С. 2.

4099. **Литвиненко Л.** Друзі бібліотеки : [спонсорська допомога книговидавничої фірми «Аспект» у придбанні нових видань] / Л. Литвиненко // *Вісті.* – 2005. – 2 груд.(№ 48). – С. 6 ; *Alma mater.* – 2005. – № 4, грудень. – С. 3.

4100. **Супруненко І.** Як користуватися фондами фундаментальної бібліотеки та знайомитися з новими надходженнями. Практичні поради / І. Супруненко, Л. Литвиненко // *Alma mater.* – 2006. – № 2, жовтень. – С. 3.

4101. **Гранатович Лариса** Валентинівна // *Українські бібліографи. Біографічні відомості. Професійна діяльність. Бібліографія / ДЗ «НПБУ» ; Авт.-уклад. : Р. С. Жданова, Н. І. Абдуллаєва, В. О. Кононенко ; відп. ред. Т. І. Вилегжаніна. – К., 2008. – Вип. 1. – С. 78–79.*

Професійна діяльність бібліотекаря-бібліографа бібліотеки НДУ Гранатович Л. В. належним чином поцінована працівниками НПБУ

4102. **Осипова Г.** «Іван Кошелівець, Емма Андіївська : повернення на Батьківщину» : [під такою назвою проходило свято книги на філол. фак.] / Г. Осипова // *Alma mater.* – 2008. – № 3, листопад. – С. 3.

4103. **Осипова Г.** Пам'яті Василя Стуса : [про участь б-ки в проведенні літ.-муз. вечора в НДУ] / Г. Осипова // *Там само.* – № 8, квітень. – С. 4.

4104. **Кривенко В.** Храм книги / В. Кривенко, Ю. Працюк // *Alma mater.* – 2009. – № 2, жовтень. – С. 4. – (До Всесвітнього дня бібліотек).

4105. **Осипова Г.** День факультету психології та соціальної роботи у бібліотеці : [відбувся 19-20 березня в чит. залі н. к.] / Г. Осипова // *Там само.* – № 8, квітень. – С. 4.

4106. **Осипова Г.** Для науки, для навчання, для душі : [б-ка на сучасному етапі] / Г. Осипова // *Там само.* – № 2, жовтень. – С. 4. – (До Всесвіт. дня бібліотек).

4107. **Осипова Г.** Профілактика негативних явищ серед студентської молоді : [комплексний захід книгозбірні і фахівців соц.-гуманіт. від. для студ. II курсу фіз.- мат. фак.] / Г. Осипова // *Там само.* – № 10, червень. – С. 4.

4108. **Осипова Г.** Реквієм пам'яті жертв голодомору в бібліотеці університету: [книжкова вист. в чит. залі № 2] / Г. Осипова // *Там само.* – № 3, листопад. – С. 3.

4109. **Боренко Л.** Електронний каталог бібліотеки та його роль в обслуговуванні читачів / Л. Боренко // *Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ.* – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 47–48.

4110. **Ворона В.** Міжнародна конференція «Крим –2009» : трансформація бібліотечно-інформаційних технологій та відкритий доступ до інформації в правовому полі»

: [розповідає учасниця конф., заст. дир. б-ки НДУ імені Миколи Гоголя] / В. Ворона // Там само.– С. 46.

4111. **Демченко В.** Ровесниця ліцею : [зустріч студ.фак. психології та соцроботи з працівниками університетської б-ки з нагоди 190-річчя б-ки та 205-річчя НВШ] / В. Демченко // Alma mater. – 2010. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 4.

4112. **Ленченко Н.** Серце славетного навчального закладу : [б-ка НДУ на сучасному етапі] / Н. Ленченко // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ. – Ніжин, 2010.– Вип. 1. – С. 4–13.

41143 **Осіпова Г.** День Святого Валентина в бібліотеці : [книжкова вист. «Ти без мене – не ти, я без тебе – не я.....» в чит. залі № 2] / Г.Осіпова // Alma mater. – 2010. – № 6, лютий. – С. 4.

4114. **Осіпова Г.** Добродійність як стиль життя : [«Мати Тереза – апостол миру та співчуття» – під такою назвою відбувся усний журнал для студ. фак. психології та соц. роботи] / Г. Осіпова // Там само. – № 7, березень. – С. 3.

4115. **Осіпова Г.** Круглий стіл «Користувач та бібліотека : нові грані співробітництва» / Г. Осіпова // Там само.– № 9, травень. – С. 3.

4116. **Осіпова Г.** «Служити не собі, а своїй вітчизні, своїй науці» : [під такою назвою 25 листоп. відбулася тематична година для студ. природн.-геогр. фак. та фак. психології та соц. роботи] / Г. Осіпова // Там само. – № 4, грудень. – С. 6.

4117. **Понтяр В.** Зробити доступним спадок минулого : [ст. зав. від. зберігання фондів б-ки НДУ] / В. Понтяр // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ.– Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 44–45.

4118. **Фесюн О.** Бібліографія – на допомогу університету : [ст. зав. інформ.-бібліогр. від.] / О. Фесюн // Там само. – С. 49–51.

4119. **Коваленко Є.** Наші бібліотекари / Є. Коваленко // Alma mater. – 2011.– № 1, вересень. – С. 6–7.

4120. **Литвиненко Л.** Онлайнві ресурси на допомогу сучасному освітньому процесу : [ст. голов. бібліотекаря] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2011.– № 2, жовтень. – С. 6–7.

4121. **Осіпова Г.** Збережемо книгу разом! : [ст. зав. від. обслуг.] / Г. Осіпова // Там само.– № 3, листопад. – С. 6.

4122. **Осіпова Г.** «Пересопницьке Євангеліє» : сторінки історії : [під такою назвою в б-ці ун-ту пройшла година духовності для студ. іст.-юрид.фак.] / Г. Осіпова // Там само.– № 7, березень. – С. 5.

4123. **Іващенко Ю.** Огляд читальних залів університету / Ю. Іващенко // Alma mater. – 2012.– № 10, червень. – С. 5.

4124. **Литвиненко Л.** Бібліографічні ресурси – на допомогу користувачеві : [інформ. про можливості пошуку на веб-сайті університетської книгозбірні] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2012. – № 1, вересень. – С. 7.

4125. **Пінчук Т. Д.** Бібліотеці – все життя : [про Н. О. Ленченко, директора б-ки НВШ 1978–2012 рр.] / Т. Д. Пінчук // Ніжин. вісник. – 2013. – 12 січ.(№ 3). – С. 3.

4126. **У вінок** Кобзареві : [літ. читання, присвяч. Т. Г. Шевченку в шевченківській аудиторії Гогол. корпусу, участь в заході б-ки НДУ] // *Alma mater.* – 2014. – № 6, лютий. – С. 5.

4127. **Година** пам'яті «Велич їх подвигу» : [16 березня в б-ці НДУ було проведено захід, присвяч. 70-річчю закінчення ВВв] // *Там само.* – 2015. – № 3(15), березень. – С. 2.

4128. **Годунок М.** Бібліоніч «Гоголем призначена зустріч» : [імпрезу до 140-річчя філол. фак. організувала б-ка НДУ ім. М. О. Лавровського разом з б-кою ЦБС] // *Там само.* – № 11, листопад. – С. 4.

4129. **Осіпова Г.** Учень геніїв, вчитель геніїв / Г. Осіпова // *Там само.* – № 3(15), березень. – С. 5.Г

Година мистецтва, проведена працівниками б-ки разом з кафедрою дошкільної освіти та провідним фахівцем музейного комплексу НДУ Парубець Г. С. з нагоди 205-річчя від дня народж. А. М. Мокрицького, живописця та педагога, вихованця Гімназії вищих наук кн. Безбородька

4130. **Косовських Л. П.** Захоплена своєю справою : [про бібліотекаря-бібліографа Л. В. Гранатович] / Л. П. Косовських // *Alma mater.* – 2016. – № 7, вересень. – С. 6. – (До Всеукр. дня бібліотек)

4131. **Осіпова Г.** Калинова сповідь поета : О. Забарний : [20 квітня у чит. залі Гогол. корп. пройшов вечір поезії дек. філол. фак. доц. О. В. Забарного] / Г. Осіпова // *Alma mater.* – 2016. – № 5, травень. – С. 5.

4132. **Морозов О.** Бібліотека НДУ долучилася до міжнародного руху Книгооберту : [«буккроссинг» у чит. залі № 2] / О. Морозов // *Alma mater.* – № 2, лютий. – С. 3.

24.5. Рідкісні видання у фондах бібліотеки

4133. **Чумак М.** «Справа Грибоєдова» : [рідкісне видання, копія «Справи Грибоєдова», виготовлена методом фотоімітації з оригіналу у фондах ФБ НДПІ] / М. Чумак // *Деснянська правда.* – 1964. – 4 груд.(№ 239). – С. 4.

4134. **Далеко** від столиць : [історія б-ки педінституту, рідкісні видання з її фондів] // *Під прапором Леніна.* – 1965. – 27 серп.(№ 136). – С. 3.

4135. **Петренко М.** Рідкісний екземпляр : [в б-ці НДПІ зберігається єдиний в СРСР літогр. примірник лекцій з іст. слов'ян. літератури Михайла Нестеровича Сперанського, проф. НІФІ в 1895–1906 рр.] / М. Петренко // *Деснянська правда.* – 1965. – 19 жовт.(№ 206). – С. 4.

4136. **Бисько І.** Відсвічене віками. Знахідка для краєзнавчого музею / І. Бисько, В. Шуст // *Під прапором Леніна.* – 1966. – 3 черв.(№ 86). – С. 4.

У фондах б-ки НДПІ знайдено оригінали універсалів, виданих древньому Ніжину гетьманами Іваном Скоропадським (1708–1722) і Данилом Апостолом (1727–1734)

4137. ***День** за днем // *Вітчизна.* – 1966. – № 3. – С. 220.

Єдиний в СРСР примірник лекцій з історії слов'янських літератур професора М. Н. Сперанського у фондах бібліотеки НДПІ

4138. **Савченко Л.** Скарби будинку на Гоголівській / Л. Савченко // *Під прапором Леніна.* – 1968. – 2 берез.(№ 36). – С. 3.

4139. **«Арифметика»** сподвижника Петра I // Там само. – 1974. – 16 лип. (№ 111). – С. 4.
Унікальне видання – «Арифметика» Леонтія Магницького (1703) зберігається у фондах бібліотеки педінституту
4140. **Литвиненко Л. І.** Рідкісні книги Пушкіна і про нього / Л. Литвиненко // Під прапором Леніна. – 1974. – 8 черв. (№ 880). – С. 3.
Два прижиттєвих видання – «Полтава» та «История Пугачевского бунта» у фондах бібліотеки НДПІ
4141. **Зільберман Е.** Перлина стародавньої літератури / Е. Зільберман // Радянська освіта. – 1975. – 11 жовт. (№ 82). – С. 4.
Один з небагатьох існуючих примірників першого видання «Слова о полку Ігоревім» (1800) зберігається у фондах бібліотеки НДПІ
4142. **Зільберман Е.** У сім'ї книг Руських : [«Слово о полку Ігоревім» у фондах б-ки НДПІ] / Е. Зільберман // Під прапором Леніна. – 1975. – 6 верес. (№ 144). – С. 4.
4143. **Литвиненко Л. І.** Рідкісні видання творів Гоголя у фондах фундаментальної бібліотеки / Л. Литвиненко // Там само. – 1979. – 6 квіт. (№ 55). – С. 4.
4144. **Зільберман Е.** Перлина древньоруської літератури в Ніжині : [«Слово о полку Ігоревім» (1880) у фондах б-ки педінституту] / Е. Зільберман // Під прапором Леніна. – 1985. – 28 черв. (№ 103). – С. 3.
4145. **Костенко І. П.** Ніжинські рукописи / І. П. Костенко // Ніжин. вісник. – 1995. – 4 берез. (№ 18). – С. 4.
Деякі цікаві факти з першої частини книги «Описание рукописей библиотеки Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине» (1901) за редакцією М. Н. Сперанського
4146. **Костенко І. П.** Рукописи фундаментальної бібліотеки Ніжинської вищої школи / І. П. Костенко // До 100-річчя Історико-філологічного т-ва : тез. і матеріали конф. (25-27 травня 1994). – Ніжин, 1995. – С. 23–25.
4147. **Литвиненко Л.** І шедеври із Венеції : [скарби фондів ФБ НВШ] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 1995. – № 3, березень. – С. 2.
4148. **Костенко І.** Новознайдений автограф / І. Костенко // Просвіта (НДПІ). – 1996. – 28 верес. (№ 31). – С. 1.
У фондах Ніжинської філії держархіву Чернігівської області знайдено два унікальних документи, які свідчать про факт користування М. С. Грушевським фондами бібліотеки ІІНО і про творчі зв'язки академіка з вченими Ніжинського інституту
4149. **Самойленко С. Г.** Книжкове зібрання професора історії М. М. Бережкова в бібліотеці Ніжинського педагогічного інституту / С. Г. Самойленко // Історія та культура Лівобережжя України : матеріали міжнар. конф. (трав. 1996). – К. ; Ніжин, 1997. – С. 129–138.
4150. **Костенко І. П.** Ніжинська Polonika / І. П. Костенко, Г. Тимбровська // Український дім. – 2002. – № 3, січень-лютий. – С. 10.
У фондах ФБ зберігаються дублетні томи видань, подарованих Варшавським університетом Ніжинському Історико-філологічному інституту в день його відкриття (14 вересня 1975 року)

4151. **Костенко І. П.** Polonika університетської бібліотеки / І. П. Костенко, Г. Тимбровська // Поляки в Ніжині. – К., 2002.– Вип. 1. – С. 50–51.

4152. **Самойленко С. Г.** Книжкові зібрання у Ніжині в XVII–XVIII ст. / С. Г. Самойленко // Київська старовина. – 2002. – № 2. – С. 65–69.
С. 65–66 : *рідкісні книги XVII–XVIII ст. у фондах ФБ НВШ*

4153. **Кичко В.** Повернення «Закону Божого» : [репрезантація нового видання «Закону Божого» у ФБ] / В. Кичко // Вісті. – 2003. – 5 груд.(№ 49).– С. 5 : фото.

4154. **Литвиненко Л.** Рідкісні видання творів Івана Франка з фондів бібліотеки університету / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2006.– № 2, жовтень. – С. 4.

4155. **Потапенко М.** Польськомовні стародруки релігійного характеру XVI–XVII століть у фондах бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / М. Потапенко // Український вимір : зб. матеріалів з України та діаспори. – Ніжин, 2006. – Вип. 5. – С. 172–173.

4156. **Потапенко М.** Польськомовні стародруки XVI–XVII століть з колекції «Polonika»: забута перлина університетської бібліотеки / М. Потапенко // Поляки в Ніжині : зб. ст. і матеріалів. – Ніжин, 2007.– Вип. 3. – С. 64–78. Те саме : // Інформ-наук. вісн. б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010.– Вип. 1. – С. 51–58.

4157. **Литвиненко Л.** Твори Гоголя українською : [перші три томи із збір. творів Миколи Гоголя в 7-ми томах укр. мовою у фондах ФБ] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2009. – № 8, квітень. – С. 2.

4158. **Кільдіватова О.** Найдавніші періодичні видання в фондах бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / О. Кільдіватова // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 42–44.

4159. **Морозов О.** Книгознавчі студії над колекцією ніжинської «Полоніки» / О. Морозов // Поляки в Ніжині.– Ніжин, 2010.– Вип. 4. – С. 142–148.

4160. **Чернухін Є.** Книжкові зібрання ніжинських греків / Є. Чернухін // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 58–72.
До питання про реконструкцію складу грецької бібліотеки в фондах бібліотеки НДУ

4161. **Морозов О. С.** Мудрість століть (європейські стародруки XVI століття у фондах університетської бібліотеки) / О. С. Морозов // Alma mater. – 2015.– № 10(20), жовтень. – С. 5.

24.6. Дарунки бібліотеці

4162. **Білан О.** Дар учених : [поповнення фондів б-ки за рахунок дарунків від викладачів та вихованців НВШ до 1917 року і за радянських часів] / О. Білан, Г. Васильківський, І. Бисько // Під прапором Леніна. – 1968. – 1 черв.(№ 84). – С. 4.

4163. **Ленченко Н. О.** Подарунки бібліотеці : [1950–1980-ті роки] / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Там само. – 1987. – 7 жовт.(№ 160). – С. 4.

4164. **Костенко І.** Дарунки бібліотеці / І. Костенко // Вісті. – 1994.– 27 груд. (№ 1). – С. 7.

4165. **Костенко І. П.** Дарунки бібліотеці : [зокрема від українців, що проживають у діаспорах та іноземних гостей] / І. П. Костенко // Там само. – 1997. – 14 лют.(№ 7). – С. 6.

4166. **Литвиненко Л.** Доброчинці : [благодійницькі надходження до фондів б-ки. Доброчинці – сім'я Башкатових-Фогт з Німеччини] // Вісті. – 1999. – 7 трав. (№ 8). – С. 5.

4167. **Литвиненко Л.** Книголюби : [проректор з гуманіт. питань та виховної роботи доц. О. В. Забарний подарував б-ці 230 книг з родинної книгозбірні] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2001. – № 8, квітень. – С. 4.

4168. **Романчук Л.** Сейбр-світло : [відбулася знаменна подія – акт передачі книг від мецената зі США Григорія Малиновського у дарунок б-ці НДПУ] / Л. Романчук // Ніжин. вісник. – 2002. – 18 квіт.(№ 31). – С. 2 ; Український дім. – 2002. – Число 4, березень-квітень. – С. 8.

4169. **Литвиненко Л.** Молодіжний Націоналістичний Конгрес – бібліотеці : [подарував зібрання книг, виданих під егідою ЦНВ імені Степана Бандери] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2004.– № 1, вересень. – С. 3.

4170. **Шевченко В. М.** З історії формування фондів фундаментальної бібліотеки Ніжинського державного університету ім. М. В. Гоголя (дорадянський період) / В. М. Шевченко, О. В. Герасименко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006. – Вип. 32. – С. 153–156.

4171. **Литвиненко Л.** Життя, осяяне книгою: [б-ка отримала у дарунок особисте книжкове зібрання колишнього доц. каф. світової літ. О. В. Плаушевської] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2007.– № 1, вересень. – С. 3.

4172. **Литвиненко Л.** І маленькі річечки наповнюють море : [книжкові дарунки б-ці від вид-ва «Аспект-Поліграф»] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2007.– № 6-7, березень. – С. 5.

4173. **Литвиненко Л.** Професор Микола Тимошик : «Бібліотеці університету із давнім пієтетом» : [книжкові дарунки д-ра філол., проф. Ін-ту журналістики Київ. нац. ун-ту] / Л. Литвиненко // Ніжин. вісник. – 2007.– 24 берез.(№ 22). – С. 3 ; Alma mater. – 2006. – № 1, вересень. – С. 4.

4174. **Литвиненко Л.** Ніжинські скарби : [декілька цінних книг богослужбового характеру XVIII ст. подарував б-ці канд. іст. наук Євген Луняк] / Л. Литвиненко // Alma mater.– 2011.– № 4, грудень. – С. 6 ; Вісті.– 2012.– 13 квіт.(№ 15). – С. 5.

24.7. Музей Рідкісної книги імені Г. П. Васильківського

4175. **Музей** Рідкісної книги : [стисла інформ.] // Alma mater. – 1998.– № 8, жовтень. – С. 4.

4176. **1985, вересень.** Відкрито Музей рідкісної книги при бібліотеці НДПІ // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 160.

4177. **Ленченко Н.** Бібліотека-музей / Н. Ленченко, Л. Литвиненко // Деснянська правда. – 1990. – 8 листоп.(№ 215). – С. 4.

4178. **Ленченко Н.** Музей рідкісної книги ім. Г. П. Васильківського / Н. Ленченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1994. – Вип. 4.– С. 63–67.

4179. **Белкіна Т.** У всій Малоросії – одне таке місто : [Ніжин, б-ка педінституту та Музей рідкісної книги] / Т. Белкіна // День. – 1998. – 21 серп. (№ 159). – С. 8.

4180. **Костенко І. П.** Музей рідкісної книги імені Г. П. Васильківського / І. П. Костенко // Ніжинська панорама. – 2000. – 22 верес.(№ 5). – С. 4, 7.

4181. **Костенко І. П.** Перлина стародавньої літератури : [перше вид. «Слова о полку Ігоревім» у Музеї рідкісної книги] / І. П. Костенко // Вісті. – 2000. – 26 трав.(№ 21). – С. 6.

4182. **Ленченко Н.** Музей Рідкісної книги : [розповідає дир. б-ки] / Н. Ленченко // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 54–56 ; Черніг. вісник. – 2000. – 18 жовт.(№ 93). – С. 4.

4183. **Костенко І. П.** Перлини книгозбірні : [у фондах Музею рідкісної книги / розмову вів А. Туркєня] // Літературна Україна. – 2002.– 3 жовт.(№ 34).– С. 2.

4184. **Костів Л.** Музей рідкісної книги / Л. Костів // Книжковий огляд.– 2002. – № 3, березень. – С. 34–38 : фото.

4185. **Музей** рідкісної книги Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : буклет. – Ніжин, 2002.

4186. **Костенко І. П.** Музей рідкісної книги імені Г. П. Васильківського на www.prostir.museum («Музейний простір України») / І. П. Костенко // Український музей : зб. наук. пр. – К., 2003. – С. 44–46.

4187. **Марченко М.** Валентина Доброліж (Канада) : «Нічого подібного я не зустрічала.....» : [музей рідкісної книги НДПУ очима гості з укр. діаспори] / М. Марченко // Сіверщина. – 2003. – 10 січ.(№ 2). – С. 4.

4188. **Морозов О.** «Строфіка» від Ігоря Качуровського / О. Морозов // Ніжин. вісник. – 2008. – 30 жовт. (№ 84). – С. 2.

Нещодавно книжкова колекція Музею рідкісної книги поповнилася п'ятьма книгами І. Качуровського, публіциста, перекладача, вченого -літературознавця, поета і прозаїка (Мюнхен)

4189. **Музей** рідкісної книги // Ніжин : путівничок. – К., 2008. – С. 44–48.

4190. **Морозов О.** Скарбниця вічної мудрості : [ст. дир. Музею рідкісної книги] // Український дім. – 2009. – Число 1-2(35-36). – С. 6.

4191. **Морозов О.** «Альдини» у бібліотечному зібранні Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : [видання венеційської друкарні XVI ст.у фондах книгозбірні НДУ] / О. Морозов // Ніжинська старовина. – 2009.– Вип. 8(11). – С. 121–126. У додатку : Каталог «альдин» з колекції бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (С. 127–134). Те саме : // Інформ-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 73–83.

4192. **Презентація** Пересопницького Євангелія : [музей рідкісної книги збагатився факсимільним виданням Пересопницького Євангелія] // Вісті. – 2009.– 26 черв.(№ 24). – С. 6 ; Alma mater. – 2009. – № 10, червень. – С. 3 ; Інформ.- наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010.– Вип. 1.– С. 158–159.

4193. **Енциклопедичне** видання : «Україна – козацька держава» // Інформ-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1.– С. 159–160.

15 лютого 2009 р. музей рідкісної книги отримав від вид-ва ПП «ЕММА» унікальний подарунок – книгу «Україна – козацька держава»

4194. **Лебединська Т.** : «Український некрополь Санкт-Петербурга» // Там само.– С. 163.

Фотоальбом «Український некрополь Санкт-Петербурга» (К. : Стилос, 2007) наприкінці 2007 року подарувала Музею рідкісної книги автор та упорядник видання, кандидат філологічних наук, доцент, член Спілки письменників України Тетяна Лебединська

4195. **Морозов О.** Музей рідкісної книги Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / О. Морозов // *Alma mater.* – 2010. – № 1, вересень. – С. 8.

4196. **Морозов О.** «Праці відданої плід.....» : митрополит Стефан Яворський і Ніжин. Церковні старожитності в експозиції Музею рідкісної книги Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / О. Морозов // Інформ.-наук. вісн. б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010.– Вип. 1.– С. 136–146.

4197. **Ольга Богомолець** : «Гоголь з невідомим» // Там само. – С. 165.

Так називається книга-альбом, яку подарувала Музею рідкісної книги її автор і видавець

4198. **Онищенко Н.** Міжнародні зв'язки університету : [представники Посольства Республіки Польща відвідали Музей рідкісної книги НДУ, в якому зберігаються польські стародруки] / Н. Онищенко // *Alma mater.*– 2010.– № 4, грудень. – С. 2.

4199. **Президент** Греції відвідав бібліотеку НДУ імені М. Гоголя : [президент Греції пан Каролос Папуліас відвідав місто Ніжин, яке має особливе значення для Еллінізму, побував в Музеї рідкісної книги НДУ] // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 157.

4200. **Микола Томенко** : «Український романтик Микола Гоголь» // Інформ-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1.– С. 162 – 163.

Примірник книги «Український романтик Микола Гоголь» з дарчим написом презентував музею рідкісної книги її автор, Микола Томенко

4201. **Факсимільне** видання рукописного «Кобзаря» Т. Г. Шевченка // Там само.– С. 161–162.

Президентський фонд Леоніда Кучми «Україна» презентував Музею рідкісної книги НДУ унікальне видання рукописного «Кобзаря» Т. Г. Шевченка

4202. **Ельба У.** Ніжин : Музей рідкісної книги / Уляна Ельба // Літературна Україна. – 2011. – 22 верес.(№ 36). – С. 15–16.

4203. **Кобизька Л.** Канікули в бібліотеці : [екскурсія школярів до Музею рідкісної книги] / Л. Кобизька // Ніжин. вісник. – 2012.–19 лип.(№ 55). – С. 8.

4204. **Литвиненко Л.** У світі книжкових скарбів : [створено окремий веб-сайт Музею рідкісної книги] / Л. Литвиненко // *Alma mater.* – 2012.– № 8, квітень. – С. 7.

4205. **Морозов О. С.** Музейні форми роботи з книжковими пам'ятками (з досвіду роботи Музею рідкісної книги Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя) / О. С. Морозов // Університетські музеї : європейський досвід та українська практика : зб. міжнар. наук.-практ. конф. (6-7 жовтня 2011, Київ). – Ніжин, 2012. – С. 249–257.

4206. **Морозов О.** Церковні старожитності в експозиції Музею рідкісної книги бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : напрестольне Євангеліє 1689 року з Ніжинського Благовіщенського монастиря / О. Морозов // Ніжинська старовина. – 2012. – Вип. 13(16). – С. 53–60.

4207. **Стребкова І.** І генія осмислять скорбний..... : [Шевченкіана Музею рідкісної книги НДУ] / І. Стребкова // Український Дім. – 2014. – Число 1(63). – С. 1, 8.

4208. **Осіпова Г.** Український Мойсей українському Гоголю : [книжкова виставка до 160-річчя від дня народж. Івана Франка відкрилася в Музеї рідкісної книги б-ки НДУ] / Г. Осіпова // Український дім. – 2016. – Число 5(79). – С. 7.

24.8. Видання бібліотеки

4209. **Бібліографічний** покажчик друкованих праць викладачів кафедр інституту / упоряд. І. Д. Бисько, М. Г. Христофорова ; відп. за вип. А. Д. Батурський. – Ніжин : НДПІ, 1970. – 68 с.

4210. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. Ч. I : 1820–1920 / упоряд. Л. В. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 1998. – 215 с.

4211. **Гранатович Л. В.** Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року : бібліогр. покажчик / Л. В. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2000. – 229 с.

4212. **Гранатович Л. В.** Викладачі Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – Ч. I : 1820–1920. – 2-ге вид., переробл., допов. / Л. В. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2001. – 243 с.

4213. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – Ч. 2. 1920–1940 ; Ч. 3. 1940–1970 / упоряд. Л. В. Гранатович, Т. П. Скатерна ; Ніжин. держ. пед. ун-т, Фундаментальна бібліотека. – Ніжин, 2000. – 248 с.

4214. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – Ч. 4, кн. 1 : 1970–2001 / упоряд. Л. В. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 178 с. – (Загальноуніверситетські кафедри. – Історико-правознавчий факультет. – Факультет іноземних мов. – Музичний факультет. – Бібліотека)

4215. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – Ч. 4, кн. 2 : 1970–2001 / упоряд. Л. В. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 178 с. – (Філологічний факультет)

4216. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – Ч. 4, кн. 3 : 1970–2001 / упоряд. Л. Гранатович. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 244 с. – (Природничо-географічний факультет)

4217. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – Ч. 4, кн. 1 : 1970–2005 / упоряд. Л. П. Косовських, В. І. Манжай, С. М. Морейченко, О. П. Фесюн, Н. Ф. Харевич. – Ніжин : НДУ, 2005. – 235 с. – (Загальноуніверситетські кафедри. – Факультет іноземних мов. – Факультет культури і мистецтв. – Історико-юридичний факультет. – Природничо-географічний факультет)

4218. **Викладачі** Ніжинської вищої школи : біобібліогр. покажчик. – Ч. 4, кн. 2 : 1970–2005 / упоряд. Л. П. Косовських, В. І. Манжай, С. М. Морейченко, О. П. Фесюн, Н. Ф. Харевич. – Ніжин : НДУ, 2005. – 170 с. – (Фізико-математичний факультет. – Філологічний факультет. – Факультет психології та соціальної роботи. – Бібліотека)

4219. **Місто** Ніжин з найдавніших часів до 1917 року : бібліогр. покажчик. – 2-ге вид., випр., допов. / авт.-упоряд. Л. В. Гранатович. – Ніжин : Гідромакс, 2005.– 304 с.

4220. **Ніжинська** вища школа. Викладачі і випускники : календар знаменних і пам'ятних дат на 2008 рік / упоряд. Л. І. Литвиненко, І. М. Супруненко ; відп. за вип. Н. О. Ленченко. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2008. – [28 с.]

4221. **3 плеяди** літераторів Ніжинської вищої школи (до 200-ліття від дня народження Н. В. Кукольника. 1809-1868) : каталог книжкової виставки / матеріали підгот. Л. І. Литвиненко, І. М. Супруненко. – Ніжин, 2009.– [15 с.]

4222. **Ніжинська** вища школа. Викладачі і випускники : календар знаменних і пам'ятних дат на 2009 рік / упоряд. Л. І. Литвиненко, І. М. Супруненко ; відп. за вип. Н. О. Ленченко. – Ніжин : НДУ, 2009. – 56 с.

4223. **Інформаційно-науковий** вісник бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Вип. І. Книгознавство. Бібліотекознавство. Історія та культура. Історичне та літературне краєзнавство / упоряд. О. С. Морозов ; відп. ред. Н. О. Ленченко. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2010. – 180 с. – (До 190-річчя бібліотеки НДУ)

4224. **Місто Ніжин**. 1917–2007 : бібліогр. покажчик / авт.-упоряд. Л. В. Гранатович ; Ніжин. благод. орг. «Благодійний фонд «Ніжен».– Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2010. – 550 с.

4225. **Каталог** періодичних видань 1772–1940 рр. бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : бібліогр. покажчик / упоряд. О. Д. Кільдіватова, Косовських Л. П., Манжай В. І., Морозов О. С., Мухомодєєва Н. В. – Ніжин : НДУ, 2010. – 145 с.– (До 190-річчя від дня заснування бібліотеки НВШ)

4226. **Морозов О. С.** «Альдини» в бібліотечному зібранні Ніжинського Історико-філологічного інституту князя Безбородька : каталог / авт. передм. та упоряд. О. С. Морозов ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя ; Бібліотека ; Музей рідкісної книги. – Ніжин : Ферокол, 2010. – 40 с.

4227. **Ніжинська** вища школа. Викладачі і випускники : календар знаменних і пам'ятних дат на 2010 рік / упоряд. Л. І. Литвиненко, І. М. Супруненко ; передм. Л. І. Литвиненко ; відп. за вип. Н. О. Ленченко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2010. – 44 с.

4228. **Стародруки** XVI – першої половини XVIII ст. з колекції «Polonika» бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : каталог / упоряд. О. С. Морозов ; вступ. ст. : М. Потапенко, О. Морозов. – Ніжин : Гідромакс, 2010. – 176 с. : іл. – (Серія «Книжкові пам'ятки у фондовому зібранні бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя»)

4229. **Скарбниця** знань університету : бібліогр. покажчик / упоряд. Л. Гранатович ; вступ. ст. Л. Литвиненко – Ніжин : НДУ, 2010.– 27 с.– (До 190-річчя від дня заснування бібліотеки НВШ)

4230. **Наукова** спадщина Миколи Яковича Грота в фондах бібліотеки імені академіка М. О. Лавровського / упоряд. : О. Д. Кільдіватова, Л. П. Косовських, В. І. Манжай, Н. В. Мухомодєєва ; авт. вступ. ст. М. Д. Бойправ. – Ніжин : НДУ, 2011. – 38 с. : фот.

4231. **Микола Олексійович Лавровський** (1825–1899) : біобібліогр. покажчик / упоряд. Л. І. Литвиненко, Л. В. Гранатович ; вступ. ст. : Л. І. Литвиненко, Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2012.– 59 с.

4232. **Стародруки** другої половини XVIII – початку XIX ст. з колекції «Polonika» бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя / упоряд. О. Морозов. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2012.– Вип. 2. – 180 с. : іл. – (Серія «Книжкові пам'ятки у фондовому зібранні бібліотеки НДУ імені Миколи Гоголя»)

4233. **Мандрівник** козацького роду. Ю. Ф. Лисянський – видатний український мореплавець і географ : біобібліогр. покажчик / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Бібліотека НДУ імені М. О. Лавровського, Музей рідкісної книги ім. Г. П. Васильківського ; упоряд. О. Д. Кільдіватова, В. І. Манжай , Н. В. Мухомодєєва, Ю. І. Рожок ; авт. вступ. ст. : О. С. Морозов. – Ніжин : НДУ, 2013.– 42 с. : іл.

4234. **Слава**, народжена у вогні : (до вшанування пам'яті Героїв Крут : бібліогр. покажч. / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Бібліотека НДУ імені М. О. Лавровського ; упоряд. О. Д. Кільдіватова, Ю. І. Рожок ; вступ. ст. : О. С. Морозов. – Ніжин : НДУ, 2014. – 21 с.

4235. **Творчість** Т. Г. Шевченка в дослідженнях науковців Ніжинської вищої школи : бібліогр. покажч. наук. пр. викл. НДУ ім. Миколи Гоголя про життя та творчу спадщину Т. Г. Шевченка / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Бібліотека ім. М. О. Лавровського ; упоряд. В. І. Манжай. – Ніжин : НДУ, 2014. – 43 с.

4236. **Марія Заньковецька** – геній української сцени : до 160-річчя від дня народження : бібліогр. покажч. / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Бібліотека НДУ ім. М. О. Лавровського ; упоряд. В. І. Манжай, Н. В. Мухомодєєва ; вступ. ст. Г. В. Самойленко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2015.– 31 с.

4237. **Книжкове** зібрання М. М. і І. М. Михайловських з колекції Бібліотеки імені М. О. Лавровського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя : каталог / Б-ка НДУ ім. М. О. Лавровського , Музей рідкісної книги ім. Г. П. Васильківського ; авт. передмови та упоряд. О. Морозов. – Ніжин : Б-ка акад. М. О. Лавровського, 2015. – 80 с. : фот.

4238. **Григорій Васильович Самойленко** : до 80-річчя з дня народження : біобібліогр. покажч. / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя . Бібліотека НДУ імені М. О. Лавровського ; упоряд. О. Д. Кільдіватова, В. І. Манжай, Н. В. Мухомодєєва, Ю. І. Рожок ; вступ. ст. : О. В. Мельничук, В. О. Забарний, Н. І. Бойко, А. С. Парубець. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2015. – 131 с.

4239. **Олександр Вадимович Забарний** : до 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Бібліотека НДУ імені М. О. Лавровського ; упоряд. О. Д. Кільдіватова, В. І. Манжай, Н. В. Мухомодєєва, Ю. І. Рожок ; авт. вступ. ст. : Н. І. Бойко, Т. Д. Пінчук, Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2016. – 80 с. : фот.

XXV. ІНСТИТУТСЬКА СВЯТО-ОЛЕКСАНДРІВСЬКА ЦЕРКВА (освячена 14 березня 1824 року, закрита після 1917 року)

4240. **Хойнацкий А. Ф.** Институтская Свято-Александровская церковь в г. Нежине : ист.-стат. очерк / А. Ф. Хойнацкий. – Чернигов, 1877.– 124 + 15 с.

4241. **Хойнацкий А.** Дополнительные сведения к историко-статистическому описанию институтской Свято-Александровской церкви в городе Нежине / А. Хойнацкий // Черниг. епарх. изв. – 1879.–№ 7.– С. 69– 72 ; Прибавл. к Черниг. епарх. изв. – 1879. – № 9. – С. 93–98 ; № 12-13. – 141–146.

4242. **Обновление** Свято-Александровской церкви Историко-филологического института в г. Нежине (дополнение к историко-статистическому описанию Черниговской

епархии) // Прибавление к «Черниг. епарх. изв.» – 1891.– № 21. – Часть неофиц. – С. 450–457.

4243. **Костенко І.** Інститутська Свято-Олександрівська церква / І. Костенко // Просвіта (НДП). – 1992.– № 1, листопад-грудень. – С. 1–2.

4244. **Костенко І. П.** Інститутська Свято-Олександрівська церква / І. П. Костенко // Ніжинська старовина. – 2005. –№ 1(4). – С. 102–104.

XXVI. ПРЕСА

26.1. Загальноуніверситетська газета «Alma mater»

4245. **Арват Ф.** Щастя тобі, наш первістку! : [до виходу в світ першого номера інститутської багатотиражної газети «Альма матер»] / Ф. Арват // Alma mater. – 1992. – № 1, жовтень. – С. 1.

4246. **Володимиров С.** «Альма матер» – вузівська газета / С. Володимиров // Деснянська правда. – 1992. – 24 жовт.(№ 144). – С. 1.

4247. **Гострим** пером і влучним словом // Alma mater.– 1992. – № 2, листопад. – С. 1.

Редколегія багатотиражки «Сільмашівець» заводу «Ніжинсільмаш» вітає редакцію новоутвореної газети «Alma mater» з першим випуском

4248. **Для вас і про вас** : [редколегія газети «Alma mater» інформує про напрямки своєї подальшої діяльності] // Там само. – № 1, жовтень. – С. 2.

4249. **Нова** газета «Альма-матер» // Ніжин. вісник. – 1992. – 28 жовт.(№ 86). – С. 3.

4250. **У нас у гостях** – «Альма матер» : [добірка матеріалів дописувачів газети] // Гарт. – 1993. – 12 берез.(№ 11). – С. 5.

4251. **Забарний О.** Спробуємо ще так... : [у газети «Alma mater» новий редактор – Н. Ландар та нова ред. рада] / О. Забарний // Alma mater. – 1999. – № 2, жовтень. – С. 1.

4252. **Сидоренко Т.** Давайте попрощаємось : [ст. першого редактора газети] / Т. Сидоренко // Там само. – № 13, червень. – С. 1.

4253. **Безпалій О.** «Alma mater» – фарватер нової спеціалізації : [10 років від започаткування університетської багатотиражної газети] / О. Безпалій // Вісті.– 2002. – 20 груд.(№ 51). – С. 4.

4254. **Забарний О.** Час підводити підсумки : [до 10-річного ювілею газети] / О. Забарний // Alma mater.– 2002.– № 2, жовтень-листопад. – С. 1.

4255. **Яковець В. П.** Головне – бачити перспективу : [розмова з ректором ун-ту з нагоди 10-річного ювілею газети / спілкувалася Н. Ландар] // Там само.

4256. **Кушерець Т.** «Альма матер» очима студентів : [результати соц. опитування] / Т. Кушерець // Alma mater.– 2006. – № 1, вересень. – С. 3.

4257. **Безпалый О.** Знакова подія, епохальна дата в історії академіка Арвата : [зокрема про роль Ф. С. Арвата у створенні інститутської багатотиражки «Alma mater»] / О. Безпалый // Там само. – 2010. – 29 квіт.(№ 18). – С. 1.

4258. **Астаф'єв О.** Перемога без армій і гармат : [спогади колишнього члена редколегії, нині д-ра філол. наук, проф. КНУ імені Тараса Шевченка про перші роки існування газети] / О. Астаф'єв // Alma mater. – 2012. – № 2, жовтень. – С. 4. – (До 20-річного ювілею газети «Alma mater»).

4259. **Безпалый О.** Джерело наснаги і духовності : [ст. засл. журналіста України, першого ред. газети «Alma mater»] / О. Безпалый // Там само. – С. 3.

4260. **Бойко О. Д.** Редакційному колективу газети «Alma mater»: [вітання ректора НДУ з 20-літтям газети] / О. Бойко // Там само. – С. 1.

4261. **Забарний О.** Шляхом становлення / О. Забарний // Там само. – С. 2.– (До 20-річчя університетської багатотиражки).

4262. **Сидоренко Т.** «Alma mater» – мати-годувальниця : [ст. колишнього (1997–1999) редактора газети] / Т. Сидоренко // Там само. – С. 4.

4263. **Таращанський Л.** З Днем народження, газето ! : [16 жовтня 1992 року вийшов перший номер вузівської газети «Alma mater»] // Там само. – 2014. – № 10, жовтень. – С. 2.

26.1.2. Колонка студії художнього перекладу «Транслятор» на шпальтах газети «Alma mater»

4264. **Жомнір О.** «Лиш серце покаюнно кротке» : [роздуми і паралелі, навіяні «Прощальною молитвою» Р. Кіплінга] / О. Жомнір // Alma mater. – 2000. – № 8, квітень. – С. 3.

4265. **Жомнір О.** Про студію художнього перекладу : [ст. кер. студії «Транслятор» фак. інозем. мов] / О. Жомнір // Там само. – 1999. – № 3, листопад. – С. 3 ; Заспів : поет. антологія літ. студії НДПУ. – Ніжин, 2000. – С. 173 –174.

4266. **Жомнір О.** Конкурс триває : [варіанти пер. поезії Р. Кіплінга] / О. Жомнір // Alma mater. – 2001. – № 5-6, лютий-березень. – С. 4.

4267. **Жомнір О.** Провокативний переклад зачепив : [варіанти пер. з польськ. з комент. автора] / О. Жомнір // Там само.– № 1, вересень. – С. 4.

4268. **Жомнір О.** Два імперські вірші (Ф.Тютчев «Русская география», Р. Кіплінг «Recessional»(Прощальна молитва) / О. Жомнір // Там само.– 2002.– № 8-9, квітень-травень. –С. 6.

4269. **Труш К.** Перекладаємо роман : [запрошення-рекомендація до перекладу романа американки Джуді Блум «Summer Sisters»(1996)] / К.Труш // Там само. – 2003.– № 4, грудень. – С. 3.

4270. **Два** переклади одного вірша : [варіанти пер. вірша Р. Кіплінга] // Там само. – 2004. – № 4, грудень. – С. 3.

4271. **Освоїти** не освоювавши? : [запрошення до пер. поезії Емілі Дікінсон] // Alma mater. – 2005. – № 3, листопад. – С. 4. Підпис : Ваш Старий [Жомнір]

4272. **Стихія** рідної мови : [пер. вірша Е. Дікінсон, зроблений О. Жомніром] // Там само. – № 4, грудень. – С. 4.

4273. **Жомнір О.** [Про принципи пер. іншомовних поезій, зокрема біографічність на прикладі вірша Емілі Дікінсон] // Там само. – 2006. – № 9, травень. – С. 3.

4274. [**Варіанти** пер. поезії М. Лермонтова «Парус» студ. та викл. НДУ] // Там само. – 2009. – № 9, травень. – С. 4.

4275. **Жомнір О.** [Запрошення до перекладацьких змагань. Варіанти пер. поезії Р. Бернса «O my luv's red, red rose.....»] / О. Жомнір, І. Харитонов // Alma mater. – 2009. – № 5, січень. – С. 4.

4276. **Жомнір О.** [Пер. віршів М. Ю. Лермонтова, Д. Г. Байрона, Р. Л. Стівенсона студ. фак. інозем. мов] / О. Жомнір // Alma mater. – 2009. – № 2, жовтень. – С. 3.

4277. **Жомнір О.** [Публікація варіантів пер. віршів Т. Мура і Р.-Л. Стівенсона] / О. Жомнір, І. Харитонов // Там само. – № 6, лютий. – С. 4.

4278. **Жомнір О.** Традиції «Транслятора» : [з історії студії худож. пер. «Транслятор» та однойменної стіннівки] / О. Жомнір // Там само. – № 2, жовтень. – С. 3.

4279. [**Публікація** різних варіантів пер. вірша М. Лермонтова «Парус». Комент. І. Харитонova] // Там само. – № 8, квітень. – С. 4.

4280. **Харитонов І.** Конкурс завершено! Конкурс оголошено! : [варіанти пер. вірша М. Лермонтова «Нет, не тебя так пылко я люблю»] / І. Харитонов // Там само. – № 3, листопад. – С. 4.

4281. [**Варіанти** пер. вірша Г. Гейне «Lorelei». Комент. І. Харитонova] // Alma mater. – 2010. – № 7, березень. – С. 4.

4282. [**Варіанти** пер. уривку з поеми Д. Г. Байрона «Паломництво Чайльд-Гарольда» [the gladiator]. Комент. І. Харитонova] // Там само. – № 9, травень. – С. 4.

4283. [**Пер.** з фр. мови, виконані знаними поетами-перекладачами, а також викл. та студ. фак. інозем. мов НДУ] // Там само. – № 5, січень. – С. 4.

4284. [**Публікація** трьох варіантів пер. вірша Т. Харді «When I set out for yonnesse»]. Комент. І. Харитонova] // Там само. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 3.

4285. **Жомнір О.** [Два варіанти пер. вірша англ. поета У. Девіса] / О. Жомнір, І. Харитонов // Alma mater. – 2011. – № 6, лютий. – С. 7.

4286. [**Пер.** новели англ. письм. Ш. Андерсона «Тенді», зроблений студ. фак. інозем. мов Ксенією Ухо]. Комент. І. Харитонova // Там само. – № 4, грудень. – С. 7.

4287. [**Публікуються** конкурсні переклади і переспіви вірша У. Г. Девіса. Коментарі І. Харитонova] // Там само. – № 9, травень. – С. 8.

4288. **Харитонов І.** [Оголошення третього студ. конкурсу на кращу рецензію на шість варіантів пер. вірша О. С. Пушкіна «Воспоминание»] / І. Харитонов // Alma mater. – 2011. – № 1, вересень. – С. 8.

4289. **Сторінка** «Транслятора» : [публікуються варіанти пер. уривка з прозового твору В. Ірвінга «Розповідь мандрівника» та поезії Р. Бернса] // Alma mater. – 2013. – № 3, листопад. – С. 7.

4290. **Сторінка** «Транслятора» : [друкується перша половина оповідання-триллера Р. Шеклі у пер. випускниць НДУ Т. Сологуб і К. Ухо] // Там само.– № 5, січень. – С. 6 ; № 7, березень. – С. 6-7.

4291. **Сторінка** «Транслятора» : [підведення підсумків неофіційного міжуніверситетського студ. конкурсу на кращий пер. з англ. вірша В. Девіса «Дозвілля» («Leisure»)] // Там само. – № 10, червень. – С. 7.

4292. **Сторінка** «Транслятора» : [друкуються пер. вірша Т. Г. Шевченка «Тече вода з-під явора » рос. та англ. мовами, виконані відомими перекладачами більш ніж 40 років тому і студ.-філологами НДУ до 200-річчя з дня народж. поета] // Alma mater. – 2014.– № 7, березень. – С. 6-7.

4293. **Два** вірша в трьох перекладах – Ф. Шиллер «Das Madchen» та Г. Гейне «Lorelei» // Там само. – 2015. – № 6(18). – С. 6, 7.

4294. **Трибуна** перекладача. Переклад рос. мовою вірша І. Франка «Каменярі» у виконанні студ. 4-го курсу фак. інозем. мов Анастасії Шекери // Там само. – 2016. – № 9, листопад.– С. 5, 6.

4295. **Харитонов І.** Студентські переклади віршів Ред'ярда Кіплінга // Там само. – № 1, січень. – С. 7.

26.2. Газета «Просвіта» однойменного об'єднання ім. Т. Г. Шевченка

4296. **1992 р.**, вересень. Засновано газету НДПІ «Просвіта». До 1995 року – головний редактор О. Астаф'єв : [У Ніжині вийшло 18 номерів] // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 163–164.

4297. **Астаф'єва М.** Слово редактора до читачів : [з нагоди виходу в світ першого номера газети «Просвіта»] / М. Астаф'єва // Просвіта. – 1992. – № 1, листопад-грудень. – С. 1.

4298. **Пилипець О.** Перший номер «Просвіти» / О. Пилипець // Alma mater.– 1993.– № 1, січень. – С. 2.

4299. ***Сторінками** ніжинської «Просвіти» // Визвольний шлях. – 1993.– Кн. 7. – С. 110–111.

4300. **Нам** пишуть : [рядки з листів шанувальників газети «Просвіта» з України і діаспори щодо змісту і позиції газети] // Просвіта. – 1994. – № 6-7. – С. 2, 6, 7.

4301. **Верес О.** Чим порадувала «Просвіта» : [огляд преси] / О. Верес // Alma mater. – 1996.– № 5-6, травень-червень. – С. 3.

4302. **Ростовська О.** «Я вірю в Україну та її народ» : [зокрема про роль газети «Просвіта» в житті інституту і міста / інтерв'ю взяв Б. Сушко] // Просвіта (НДПІ).– 1996.– № 4.– С. 2.

26.3. Факультетські стіннівки

4303. **Глибше** висвітлювати навчання і життя студентів : [огляд матеріалів стінних газет пед. ін-ту] // Радянський Ніжин. – 1952. – 22 жовт.(№ 127). – С. 4.

4304. **Кончар К.** Факультетська «Молодь» : [про стіннівку філол. фак.] / К. Кончар // Під прапором Леніна. – 1968. – 6 берез.(№ 38). – С. 2.

4305. **Забарний О.** Білі плями «Чорної газети» : [не досить вдалий дебют однієї стіннівки] / О. Забарний // Alma mater. – 1997. – №1-2, січень-лютий. – С. 3.

4306. **Конкурс** стіннівок на філологічному // Там само. – 2016. – № 9, листопад. – С. 5.

XXVII. СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

27.1. Товариство української мови «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка Ніжинської вищої школи

4307. **1993 р.**, вересень-жовтень. Ніженське товариство української мови «Просвіта» спільно з інститутською кафедрою української літератури розробило культурно-видавничу програму «Літературна діаспора» // Історія Ніжена мовою дат : довід. вид. – Луцьк, 2004. – С. 164–165.

4308. **Астаф'єва М.** Час жити і діяти : [голова т-ва «Просвіта» педінституту звертається до викл. та студ. із закликом вступу до «Просвіти»] / М. Астаф'єва // Просвіта. – 1993. – № 3, травень. – С. 1.

4309. **До ректорату**, до кафедри української літератури, до т-ва «Просвіта» НДПІ : [зі США від Петра Одарченка з подякою за привітання з нагоди його 90-річчя] // Просвіта. – 1993. – № 4. – С. 1.

4310. **Гадзінський О.** Видає «Просвіта» : [т-во «Просвіта» НДПІ видало книгу уродженця Ніжина, проф. УВУ (Мюнхен), письм., пер., літ-знавця І. В. Качуровського «Основи аналізу мовних форм. Стилїстика»] / О. Гадзінський // Просвіта. – 1994. – № 1(9). – С. 3.

4311. **При товаристві** «Просвіта» діє недільна школа : [хроніка] // Там само.

4312. **Астаф'єва М.** Ще раз про мову : [інтерв'ю з головою т-ва «Просвіта» НДПІ. Розмову вів Б. Сушко] // Просвіта (НДПІ). – 1995. – № 16-17. – С. 1, 3 ; Alma mater. – 1995. – № 1, січень. – С. 2.

4313. **Зустріч** з магістром : [з головою Комітету допомоги Україні в Бельгії, відомим педагогом, магістром, ред. газети «Вісті» Омеляном Ковалем] // Alma mater. – 1995. – № 1, січень. – С. 2. – (Гості діаспори).

4314. **Нові** видання : [т-во «Просвіта» НДПІ видало дві брошури : Яр Славутич. «Творчість Володимира Винниченка» і розвідка О. Ковальчука «Голгофа України. І. Багряний та В. Барка»] // Там само. – 1996. – № 1, січень. – С. 1.

4315. **Сушко Б.** Задля розбудови незалежної держави : [звітно-виборні збори інститутського об-ня Всеукр. т-ва «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка] / Б. Сушко // Там само. – С. 2.

4316. **Сушко Б.** Премія – подружжю : [літ. премію ім. Б. Грінченка обл. об-ня Всеукр. т-ва «Просвіта» за 1995 рік присуджено доцентам НДПІ Олександру і Марії Астаф'євим] / Б. Сушко // Там само. – № 3, березень. – С. 1.

4317. **Дяченко М.** Видавнича програма «Літературна діаспора» : [запропонована проф. О. Ковальчуком і доц. О. Астаф'євим на каф. укр. літ.] / М. Дяченко // Сіверщина. – 1997. – 30 трав.(№ 22). – С. 5.

4318. **Сенькусь М.** Програма ніжинців : [культурно-видавнича програма «Літературна діаспора», розроблена т-вом «Просвіта» спільно з каф. укр. літ. в 1993 році] / М. Сенькусь // Слово і час. – 1998. – № 3. – С. 57.

27.2. Літературна студія

4319. ***Сайко М.** Критичні нотатки на творчість поетів-початківців : [літстудійців П. Артеменка, А. Куськала, М. Козел, що друкували свої вірші в газеті «Нове село»] / М. Сайко // Нове село. – 1936. – 4 листоп.(№ 256). – С. 3.

4320. ***Ющенко О.** Початківці Чернігівщини : [оглядова стаття, зокрема про творчість ніжинських літстудійців] / О. Ющенко // Молодий комунар. – 1938. – 16 грудня.

4321. ***Ющенко О.** Літературна студія в Ніжині / О. Ющенко // Там само. – 1940. – 20 січня.

4322. ***Ющенко О.** Проза початківців / О. Ющенко // Там само. – 1941. – 5 січня.

4323. **Бутько О.** В Ніжині занедбано ідеологічну роботу серед інтелігенції : [критич. заув. щодо стану ідеологічної роботи в педінституті, зокрема серед літстудійців] / О. Бутько // Деснянська правда. – 1951. – 1 серп. (№ 151). – С. 2.

4324. **Горбань Р.** На засіданні літературної студії : [чергове засід. літстудії НДПІ, в якому брали участь 50 студ. і викл.] / Р. Горбань // Радянський Ніжин. – 1951. – 19 верес.(№ 112). – С. 2.

4325. **Полонський Л. В.** Голос молодих : [про черговий номер альманаху «Сталінська молодь» літстудії НДПІ] / Л. В. Полонський // Деснянська правда. – 1952. – 1 серп.(№ 151). – С. 3.

4326. **Куровський Д.** «Перший заспів» – молодий, бадьорий : [враження від збірки поезій літстудійців колишнього студ.-літстудійця, поета Дмитра Куровського] / Д. Куровський // Радянський Ніжин. – 1959. – 22 трав.(№ 61). – С. 4.

4327. **Савченко Ю.** Гоголівські літературні традиції : [зокрема про здобутки літстудійців та членів наук. літ.гуртка] / Ю. Савченко // Там само. – 1 квіт.(№ 40). – С. 3 ; Радянська освіта. – 1959. – 28 берез.(№ 13). – С. 3.

4328. **Пулінець П.** У літстудійців інституту : [урочисте засід. літстудії НДПІ разом з гостем, колишнім літстудійцем, поетом В. Морданем] / П. Пулінець // Під прапором Леніна. – 1965. – 5 берез.(№ 37). – С. 3.

4329. **Наддеснянський М.** Новини інститутського життя / М. Наддеснянський // Під прапором Леніна. – 1966. – 24 груд.(№ 202). – С. 4.

І офіційний, і творчий (звіт голови гуртка української літератури О. Пархомець). – Обличчя «Літстудійця» (стіннівки літстудії)

4330. **Літстудійці** Ніжинського педінституту : [разом із своїми керівниками Д. С. Наливайком і О. В. Жомніром, текст і фото] // Там само. – 1967. – 14 лют. (№ 26). – С. 4.

4331. **Наддеснянський М.** Літстудійці – до ювілею : [до 50-річного ювілею СРСР] / М. Наддеснянський // Під прапором Леніна. – 1967. – 4 берез.(№ 37). – С. 4.
4332. **Сенцовський В.** Наш «Літстудієць» : [огляд друкованого органу літстудії] / В. Сенцовський // Там само.– 1970. – 21 жовт.(№ 167). – С. 3.
4333. **Мойсієнко А.** Розмова навколо поезії : [чергове засід. літстудії] / А. Мойсієнко // Там само. – 24 лют.(№ 30). – С. 4.
4334. **Степанець Г.** Літературні традиції вузу : [об'єднане засід. каф. укр. літ., літстудії та гуртка укр. літ., присвяч.150-річчю НДПІ] / Г. Степанець, Т. Канашко // Деснянська правда. – 1970. – 14 жовт.(№ 202). – С. 4.
4335. **Мельник А.** Літературні традиції старовинного вузу : [творчий звіт літстудійців (керівник – член Спілки письменників України П. О. Сердюк)] / А. Мельник // Під прапором Леніна. – 1972. – 2 груд.(№ 190). – С. 4.
4336. **Сердюк П.** У творчих пошуках : [керівник літстудії – про творчість літстудійців] / П. Сердюк // Деснянська правда. –1973. – 1 квіт.(№ 64). – С. 4.
4337. **Сердюк П.** Придесенням зачаровані / П. Сердюк // Ранок. – 1980.– № 10. – С. 17.
4338. **Сердюк П.** Поезією зачаровані / П. Сердюк // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1990. – Вип. 1.– С. 106 –108 ; Під прапором Леніна.– 1990.– 10 жовт.(№ 162). – С. 4.
4339. **Самойленко Г. В.** Нежинская филологическая школа. 1820–1990 / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1993. – 172 с.
С. 134–158 : літстудія НДПІ 1930-х – 1980-х років
4340. **З Ніжинського** Парнасу : [літстудія педінституту 1938–1940-х років] // Alma mater. – 1995.– № 7-8, вересень. – С. 2.
4341. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина. Ч. I. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 100 с.
С. 50–99 : літстудія НДПІ та її яскраві представники
4342. **Забарний О. В.** Образ сучасника в творах студійців Ніжинського педагогічного інституту (1970–1990 рр.) / О. В. Забарний // Література та культура Полісся. – 1996.– Вип. 6. – С. 174–181.
4343. **Гадзінський О.** Невичерпна краса поезії : [інтерв'ю з кер. літстудії / спілкувався О. Верес] // Alma mater.– 1997.–№ 1-2, січень-лютий. – С. 4.
4344. **Забарний О. В.** Гоголь у поезіях студійців університету / О. В. Забарний // Література та культура Полісся. – 1999.– Вип. 12. – С. 223 –226.
4345. **Гадзінський О.** Слово про побратима : [про літстудійця Олександра Шульжинського (закінчив філол. фак. у 1982 р.), про літстудію кінця 70-х – початку 80-х рр. ХХ ст.] / О. Гадзінський // Заспів : поет. антологія літстудії НДПУ.– Ніжин, 2000. – С. 145–147.
4346. **Григоренко В.** Поетичне свято літстудії : [репрезентація поет. антології «Заспів», виданої до 195-річчя НВШ] / В. Григоренко // Ніжин. вісник. – 2000.– 11 жовт.(№ 78). – С. 4.

4347. **Письменний В.** У пошані та любові Евтерпи : [в гостях у літстудійців НДПУ літератори Києва] / В. Письменний // Вісті.– 2000.– 10 листоп.(№ 45).– С. 6.

4348. **У пошуках** талантів : [огляд діяльності літстудій регіонів, зокрема літстудії НДПУ в столичному Будинку письменників] // Літературна Україна. – 2002. – 28 лют.(№ 8). – С. 1 : фото.

4349. **Гадзінський О.** Приборкувачі слова : літстудія Ніжинського педуніверситету / О. Гадзінський // Літ. Чернігів. – 2003. – № 4. – С. 69 –70 ; Графіті Графського парку : збірка поезій. – Чернігів, 2003. – С. 4–6.

4350. **Самойленко Г. В.** Літературне життя Чернігівщини в XII–XX ст. / Г. В. Самойленко. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2003. – 328 с.

С. 204 –214 : «*Літературне життя в Ніжині в 30-х роках ХХ ст.*» (зокрема про літстудію НІСВ та НДПІ)

С. 257–293 : «*Ніжинська літстудія і її здобутки*» (огляд творчості літстудійців з 1950-х років до 2000 року)

4351. **Гадзінський О.** Відчиняємо двері : [вступ. ст. кер. літстудії до збірки прози студ.-літстудійців «3 усіх трьохсот аудиторій»] / О. Гадзінський // 3 усіх трьохсот аудиторій : збірка прози. – Чернігів, 2004. – С. 3–6.

4352. **Яровий О.** Парк юного періоду : Дещо про іроноліриків та трагікоміків : [про збірки худож. творів студ. та викл. НДПУ «Графіті Графського парку» (поезія) та «3 усіх трьохсот аудиторій» (проза)] / О. Яровий // Літературна Україна. – 2004. – 17 черв.(№ 23).– С. 6.

4353. **Літературний** Чернігів. Щоквартальний мистецький журнал літературної спілки «Чернігів» / голов. ред. М. Ткач. – Чернігів, 2005.– Вип. 1(29). – 199 с.

Часопис присвячено 200-річчю заснування Ніжинської вищої школи. Вміщує поезію і прозу ніжинських літстудійців різних часів, літературознавчі та краєзнавчі матеріали

4354. **Самойленко Г. В.** Літературна студія Ніжинської вищої школи / Г. В. Самойленко // Літературний Чернігів.– 2005.– Вип. 1(29). – С. 5–17.

4355. **Забарний О. В.** Національно-патріотичні мотиви поезії літстудійців Гоголівського вузу кінця 60-х – початку 70-х років ХХ століття / О. В. Забарний // Література та культура Полісся. – 2006. – Вип. 31.– С. 126– 132.

4356. **Роляк О.** Ірпін'яндія : [з 2 по 9 травня 2006 року у м. Ірпінь проходив 12-й семінар творчої молоді, на якому побували літстудійці О. Роляк, Т.-М. Литвинюк, Я. Гадзінський] / О. Роляк // Літературний Чернігів. – 2006.– № 2(№ 34). – С. 123 –128.

4357. **Забарний О. В.** Білорусько-українські переклади літстудійців Гоголівського вузу у 70–80-ті роки ХХ століття / О. В. Забарний // Ю. Ф. Карський і сучасне мовознавство : матеріали XI міжнар. Карських читань(18-19 вересня 2007). – Ніжин ; Гродно, 2008. – С. 140–142.

4358. **У нас** у гостях літературна студія Ніжинського державного університету : [пропонується добірка віршів студенток-учасниць літ. фест. «Гоголівка – IV вимір» // Літературний Чернігів. – 2010.– № 2(50). – С. 66–93.

4359. **Забарний О. В.** Кризь терни до зірок : [інтер'ю з деканом філол. фак., членом Нац. спілки письм. України доц. О. Забарним щодо перспектив літстудії. Спілкувалася Т. Борисенко] // Alma mater. – 2013.– № 10, червень.– С. 5.

4360. **Ломоносов М.** Літературний «десант» в Чернігові : [літстудійці НДУ на чолі з О. Гадзінським виступали із своїми доробками перед літераторами Чернігова] // *Alma mater.* – 2014.– № 6, лютий. – С. 7.

4361. **Гадзінський О.** Поезія крізь час : [10 березня в день пам'яті Тараса Шевченка літ. студія ун-ту провела «вечір при свічках» під промовистою назвою «Поезія крізь час»] / О. Гадзінський // *Там само.* – 2015.– № 3(15), березень.– С. 1.

4362. **Забарний О. В.** Літературна студія Ніжинського державного університету кінця 90-х – початку 2000-х років (тематичні пошуки та авторські візії) / О. В. Забарний // *Література та культура Полісся : зб. наук. ст. – Ніжин, 2015.– Вип. 80. Серія «Філологічні науки», № 5.* – С. 155–162.

27.2.1. Спогади про літературну студію

4363. **Пуха І.** Наші літературні пустування : [спогади колишнього студента про літ. життя в НДПІ в 1938–1941 рр.] / І. Пуха // *Вісті.*–1995.– 24 берез. (№ 10).– С. 4.

4364. **Ющенко О.** Поет-воїн Петро Артеменко / О. Ющенко // *Вісті.* – 1995.– 27 серп.(№ 32). – С. 4, 5.

Петро Артеменко, випускник НДПІ 1937 року, літстудієць, поет, учасник ВВв. Загинув у 1942 році.

4365. ***Ющенко О.** Незабутні світанки над Десною : [спогади відомого укр. поета про літ. процес у Чернігові і Ніжині в 30-х рр. ХХ ст. Літстудія НДПІ] / О. Ющенко // *Деснянська правда.* – 1998.– 5 лют.(№ 19). – С. 4.

4366. **Астаф'єв О.** Літературна студія (1986–1996 рр.) : психологічний паспорт покоління / О. Астаф'єв // *Заспів : поет. антологія літстудії НДПУ.*– Ніжин, 2000. – С. 18–184.

Олександр Астаф'єв, доктор філологічних наук, професор, очолював літстудію в 1987–1995 рр.

4367. **Гадзінський О.** Літературна студія 90-х : [стаття кер. літстудії НДПУ] / О. Гадзінський // *Там само.* – С. 225–226.

4368. **Сердюк П.** Поезією зачаровані : [спогади про літстудію (1970 –1987 рр.) її колишнього керівника] / П. Сердюк // *Там само.* – С. 71–74.

4369. **Михед П.** Спогади літстудійного критика : [літстудія 1967–1971 рр.] / П. Михед // *Заспів : поет. антологія літстудії НДПУ.*– Ніжин, 2000.– С. 64 – 70 ; *Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко.* – Ніжин, 2015.–Т. 2 (1920–2010).– С. 313–319.

4370. **Наливайко Д. С.** По хвилях пам'яті : [інтерв'ю з акад., д-ром філол. наук, кер. літстудії в 1957–1969 роках / розмову вів О. Туркєня] // *Заспів : поет антологія літстудії НДПУ.* – Ніжин, 2000. – С. 17–27.

4371. **Пригоровський В.** Ми шукали себе : [спогади про літстудію випускника НДПІ 1956 року, журналіста, ред. міськрайон. газети «Ніжинський вісник»] / В. Пригоровський // *Заспів : поет. антологія літстудії НДПУ.* – Ніжин, 2000. – С. 7–12.

4372. **Новітня** історія літературної студії : [з інтерв'ю акад. Д. С. Наливайка, кер. літстудії з 1957 по 1969 рік, П. О. Сердюка, кер. літстудії з 1970 по 1987 рік, О. Г. Астаф'єва, кер. літстудії з 1987 по 1995 рік, О. Є. Гадзінського, кер. літстудії з 1996 року] // *Alma mater.* – 2009. – № 7.– С. 6–8.

27.2.2. Збірники поезії і прози літстудійців

4373. **Зростання** : літературний журнал. Орган літературної студії Ніжинського державного педінституту ім. М. В. Гоголя / ред. М. Вербинський. – 1939.– № 1, грудень. – 103 с. ; 1940.–№ 2, грудень. – 162 с.

4374. **Перший** заспів : збірка поезій членів літературної студії Ніжинського державного педінституту ім. М. В. Гоголя / редкол. : О. А. Білан, П. Х. Білий, В. І. Вовк, В. Г. Мордань, Д. С. Наливайко (голов. ред.). – Ніжин : НДПІ, 1959.– 46 с. – (До 150-річчя з дня народження М. В. Гоголя)

4375. **Заспів** : Поетична антологія літературної студії Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя / упоряд. О. Забарний, О. Гадзінський. – Ніжин, 2000. – 269 с. – (До 195-річчя з дня заснування НВШ).

4376. **Графіті** Графського парку : [збірка поезій студ. НДПУ імені Миколи Гоголя, вихованців літстудії] / упоряд. О. Забарний, О. Гадзінський. – Чернігів : Черніг. береги, 2003.– 88 с.

4377. **Суцвіття**. Антологія прози літературної студії Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя / упоряд. О. В. Забарний, О. Є. Гадзінський. – Ніжин : НДУ, 2003. – 264 с.– (До 200-річчя заснування НВШ).

4378. **З усіх** трьохсот аудиторій : [збірка прози студ.-літстудійців та викл. НДПУ поч. ХХІ ст.] / упоряд. О. Забарний, О. Гадзінський. – Чернігів : Черніг. береги, 2004. – 128 с.

4379. **Обрані** блискавицею. Збірка поезій випускників та викладачів Ніжинської вищої школи, які трагічно пішли із життя : [усі вони – вихованці літстудії] / за ред. О. Забарного, О. Гадзінського ; вступ. ст. О. Забарного. – Чернігів : Черніг. береги, 2005. – 120 с.

27.3. Видавництво

4380. **З першим** десятиріччям ! : [10 років від часу створення університетського видавництва] // Alma mater. – 2016. –№ 5, травень. – С. 6.

27.4. Студентські клуби

4381. **Радус Г.** «Батьківщини сини» : [чергове засід. клубу «Прометей», присвяч. підпільній організації Якова Батюка] / Г. Радус // Під прапором Леніна. – 1966.– 19 квіт.(№ 61). – С. 4.

4382.***Кужільний І.** Життя і слово вічні : [засід. клубу «Прометей»] / І. Кужільний, Н. Кашпур // Там само. – 1967. – 3 берез.(№ 36).

4383. **Каганов Ю.** Мандрівка в часі : [зустріч в клубі «Едельвейс» студентів із викладачами-фронтовиками] / Ю. Каганов // Там само. – 1975.– 9 трав.(№ 75).– С. 4.

4384. **Бородієнко Г.** Відпочинок і праця : [туристичний клуб «Едельвейс»] / Г. Бородієнко // Деснянська правда. – 1982. – 28 квіт.(№ 81). – С. 4.

4385. **Старинко Н.** «Істина» – так називається атеїстичний клуб, що діє при НДПІ / Н. Старинко // Комсомольський гарт. – 1982. – 30 берез. (№ 38). – С. 2.

4386. **Візьмемося** за руки, друзі : [про клуб интерн. дружби «Меридіан» / інтерв'ю з викл. і студ. провели О. Кияшко і Е. Муха] // Там само.– 1985.– 1 трав.(№ 54).– С. 2, 3.
4387. ***Личманенко Р.** Вечір інтернаціональної дружби : [гостями клубу «Меридіан» стали студ. з Нікарагуа, Перу, Палестини, Тунісу, які навчаються в Київ. ун-ті] / Р. Личманенко // Під прапором Леніна. – 1985. – 17 груд.(№ 201). – С. 4.
4388. **Щербонос В.** Пульс активності : [розповідь про політичний клуб «Факел»] / В. Щербонос // Комсомольський гарт. – 1985. – 12 січ.(№ 5-6). – С. 6.
4389. **Ростовська О.** У політичному клубі «Факел» : [дискусія на тему «Рок-музика – агресивна чи прогресивна?»] / О. Ростовська // Під прапором Леніна.– 1968.– 6 груд.(№ 195). – С. 3.
4390. **Онищенко Н.** Що значить бути сучасним? : [дискусія в студ. політ. клубі «Факел»] Н. Онищенко // Там само. – 1987. – 15 квіт.(№ 61). – С. 2.
4391. **Нижник П.** Уроки прекрасного : [клуби за інтересами в НДПІ] // Під прапором Леніна. – 1988. – 7 листоп.(№ 178). – С. 3.
4392. **Марисова І.** «Едельвейсу» – 20 : [туристсько-краєзн. клуб НДПІ] / І. Марисова // Там само.– 1989. – 16 трав.(№ 78). – С. 3.
4393. **Гроздовська О. Г.** Підготовка студентів до різних форм позакласної роботи (з досвіду клубу «Ліра») / О. Г. Гроздовська // Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя в умовах перебудови вищої і середньої школи : тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф.–Ніжин, 1990. – Ч. II.– С. 77–78.
4394. **Марисова І.** Клуб «Едельвейс» – поєднання корисного з прекрасним / І. Марисова // Рідна школа. – 2000. – № 11. – С. 52–54.
4395. ***Марисова І. В.** «Едельвейс» – чудове поєднання корисного з прекрасним / І. В. Марисова // Формування здорового способу життя у студентської та учнівської молоді засобами туристської роботи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 2001. – С. 105–108.
4396. **Гроздовська О. Г.** Духовне спілкування у становленні та розвитку творчого потенціалу студента як особистості (з досвіду роботи клубу «Ліра») / О. Г. Гроздовська // Професійна підготовка майбутнього вчителя : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.(31 берез.– 3 квіт. 2003). – Ніжин, 2003.– С. 72–74.
4397. **Мігліч О.** Туристичними стежками : [12-ти денний похід у Карпати членів туристичного клубу «Ірбіс»] / О. Мігліч, А. Романь // Alma mater.– 2004.– № 3, листопад. – С. 3.
4398. **Хоменко Д.** Додому – з перемогою : [грамота про друге місце на щорічному туристичному зльоті (Київщина) туристичного клубу «Ірбіс» НДУ] / Д. Хоменко // Там само.
4399. **Рябоконець О.** Подорожуємо мальовничими куточками України : [черговий туристичний маршрут стежками гірського Криму туристичного клубу «Ірбіс»] / О. Рябоконець, С. Міщенко // Alma mater. – 2010.– № 10, червень. – С. 4.
4400. **Марисова І. В.** Традиції Ніжинського вишу – невмирущі : [туристсько-краєзн. клуб на природн.-геогр.фак. діє понад 40 років] / І. Марисова // Актуальні питання природничих наук та методи викладання : матеріали Всеукр. наук.-практ конф., присвяч.

70-річчю з дня народж. науковця і педагога І. І. Кочерги (22-23 лют., 2012). – Ніжин, 2012. – С. 102–103.

27.4.1. Клуб веселих та кмітливих (КВК)

4401. **Борський Ю.** «Альбїон» виходить у фінал : [півфінальна зустріч у клубі веселих і винахідливих між командами студ. природн. фак. і фак. англ. мови] / Ю. Борський // Під прапором Ленїна. – 1966. – 11 січ.(№ 6). – С. 4.

4402. **Войтенко Н.** КВК – це смїху зорепад : [відбувся міжфакультетський турнір] / Н. Войтенко // Alma mater. – 1996. – № 4, квітень. – С. 1, 2.

4403. **Цей** прекрасний КВК : [конкурс між командами КВК природн.-геогр. та іст.-філол. фак.] // Там само. – № 10, грудень. – С. 2.

4404. **Нїколаєнко Т.** А ми – з «Приморського бульвару» : [команда НДПІ – в дев'ятці кращих студ. команд КВК України] / Т. Нїколаєнко // Там само. – 1997.– № 9, листопад. – С. 2.

4405. **Перемога** в дарунок : [перемога команди КВК НДПУ на V Фестивалї України серед команд КВК, що проходив в Одесї, в таборї «Молода гвардія»] // Там само. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 4.

4406. **Бассак Т.** КВН збирає друзїв : [у НДПУ відбувся міжнар. фестиваль команд КВК] / Т. Бассак // Вісті. – 1999.– 19 листоп.(№ 46). – С. 6.

4407. **Цей** чудовий КВН! : [кїївська команда «Веселї гурмани» в гостях у нїжинців] // Alma mater. – 1999.– № 11, лютий-березень. – С. 3.

4408. **Бородач О.** У місті Сочї дійсно темні ночї Репортаж з міжнародного фестивалю КВК, в якому брала участь команда НДПУ «Повїтове місто N» / О. Бородач // Там само.– 2000.– № 6, лютий. – С. 3, 4.

4409. **Бенефіс** команди «Повїтове місто N» // Там само. – № 8, квітень. – С. 4.

4410. **Лазун Г.** КВН-гуморина : [проходила в актовому залї н. к.] / Г. Лазун // Alma mater. – 2000.– № 8, квітень. – С. 4.

4411. **Лазун Г.** Найвеселїші дївчата : [команда КВВ НДПУ «СВ-girls»] / Г. Лазун // Там само. – № 7, березень. – С. 2.

4412. **Забарний О.** Три етюди про КВН : [виступ команди дївчат НДПУ «СВ-girls» у м.Сочї] // Там само. – 2001. – № 5-6, лютий-березень. – С. 6–7.

4413. **Кудїна В.** «СВ-girls» мріють стати СВ-мамами : [про жїночу команду КВК НДПУ] / В. Кудїна // Гарт. – 2003.– 1 серп.(№ 32).– С. 17.

4414. **Бобруйко Л.** Увага! КВН! Перевїримо свою витривалїсть! : [команда дївчат «СВ-girls» НДПУ брала участь у фіналї закритої вищої лїги КВК (Кїїв)] / Л. Бобруйко // Alma mater. – 2004. – № 9, травень. – Спецвипуск. – С. 3.

4415. **Батищева М.** КВН : є ще порох в порохївницях / М. Батищева // Там само. – 2006.–№ 8, квітень. – С. 4.

4416. **Поліковська А.** Найвеселіші дівчата Ніжина : [як виникла КВК-команда «СВ-girls» розповідає колишня учасниця / спілкувалася Т. Кошелєвська] // Ніжин- інфо.– 2010. – 8 квіт.(№ 15). – С. 11.

4417. **КВН.** Кубок Гоголя : [31 березня в НДУ відбувся IV Всеукр. студ. фестиваль КВК «Кубок Гоголя»] // Alma mater. – 2011.– № 8, квітень. – С. 4.

4418. **Всеукраїнський** фестиваль студентських команд КВН «Кубок Гоголя» : [5 квітня в НДУ відбувся V Всеукр. фестиваль студ. команд КВК «Кубок Гоголя»] // Там само. – 2012. – № 8, квітень. – С. 8.

4419. **«Кубок Гоголя 2013»** : [3 квітня 2013 року в НДУ проходив традиційний фестиваль студ. команд КВК на Кубок Гоголя] // Alma mater. – 2013.– № 8, квітень.– С. 8.

4420. **Ломоносов М.** Labore et risus : [міжфакультетський КВК, присвяч. 210-річчю НВШ] / М. Ломоносов // Там само. – 2015.– № 4(16), квітень.– С. 7.

4421. **Ломоносов М.** Кубок, що несе весну... : [КВК. Кубок Гоголя] / М. Ломоносов // Там само. – 2016. – № 4, квітень. – С. 7.

27.5. Студентські театри. Творчі групи

4422. **Григоренко Р.** «Під каштанами Праги» – на студентській сцені : [вистава драмгуртківців НДПІ] / Р. Григоренко // Радянський Ніжин. – 1950.– 13 груд.(№ 151). – С. 2.

4423. **Мінько Л.** Живі образи минулого : [прем'єра спектаклю «Незабутні образи» за мотивами гоголівських творів в постановці драмгуртківців НДПІ] / Л. Мінько // Під прапором Леніна. – 1975. – 10 груд.(№ 196). – С. 4.

4424. **Каганов Ю.** Ниточки, міцніші кричі : [«А зорі тут тихі» на студ. сцені. Керівник і постановник О. М. Євстаф'єва] / Ю. Каганов // Там само. – 13 січ. (№ 8). – С. 3.

4425. **Василишин О.** На студентській сцені : [прем'єра драми В. Собка «Комендант Берліна»] / О. Василишин // Під прапором Леніна. – 1979.– 30 трав.(№ 85).– С. 3.

4426. **Володимиров К.** Ювілей студентського театру : [10 років студ. театру НДПІ] / К. Володимиров // Деснянська правда. – 1980. – 10 черв.(№ 112).– С. 4.

4427. **Василишин О.** Дорогами вогненних років : [п'єса Г. Мдівані «Твій дядя Миша» у постановці драмколективу педінституту] / О. Василишин // Під прапором Леніна. – 1981. – 7 квіт.(№ 55). – С. 4.

4428. **Романчук Л.** Земля і любисток : [роздуми після спектаклю «Молода гвардія» у виконанні драмгуртківців НДПІ (кер. О. М. Євстаф'єва)] / Л. Романчук // Там само. – 1982. – 27 берез.(№ 50). – С. 4.

4429. **Борщ М.** На студентській сцені : [урочисті вечори і спектаклі за творами Гоголя у постановці драмгуртківців філол. фак.] / М. Борщ // Там само. – 1984.– 8 трав.(№ 73). – С. 3.

4430. **Полуосьмак Л.** Чехов на студентській сцені : [прем'єра вистави «Три сестри» у постановці студ. театру ім. О. Арбузова НДПІ (кер. О. Євстаф'єва)] / Л. Полуосьмак // Там само. – 1990.– 1 черв. (№ 87). – С. 4.

4431. **Столярова М.** Перегук поколінь : [драма Л. М. Толстого «Живий труп» в постановці драмколектива НДПІ під кер. доц. О. М. Євстаф'євої] / М. Столярова // Ніжин. вісник. – 1992. – 17 черв. (№ 50). – С. 3.

4432. **Євстаф'єва Е. Н.** Под крылом Мельпомены (Из воспоминаний) : [драмколектив НДПІ в 70-ті–80-ті роки ХХ ст.] / Е. Н. Євстаф'єва // Література та культура Полісся. – Ніжин, 1994. – Вип. 4. – С. 108–113 ; Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015. – Т. 2(1920–2010). – С. 337–344.

4433. **Самойленко Г. В.** Театральне та музичне життя в Ніжині в XVII–XX ст. / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – 165 с. – (Нариси культури, Ч. 2).
С. 161–165 : драмколектив педінституту (40–90-ті роки ХХ ст.)

4434. **Войтенко Н.** Усе життя – театр : [драм. студія класич. репертуару (худож. кер. і постановник Г. А. Савченко(Матюхова) відзначила своє перше десятиріччя] / Н. Войтенко // Alma mater. – 1996. – № 7-8, вересень-жовтень. – С. 2.

4435. **Войтенко Н.** Чверть віку – це лише юність : [театр ім. О. Арбузова (кер. – канд. філол. наук, доц. О. М. Євстаф'єва) відзначає свій чвертьвіковий ювілей] / Н. Войтенко // Alma mater. – 1996. – № 5-6, травень-червень. – С. 2.

4436. **Драмгуртківці** студії «Театр» (кер. П. М. Кобернюк) здійснили постановку п'єси В. Коломійця «Мама виходить заміж» // Там само. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 1.

4437. **Романченко А.** Студенти і театр : [театр. група фак. інозем. мов (нім. від-ня) брала участь в роботі театр. майстерні, організованої Гете-інститутом (Київ) в місті Судак (Крим)] / А. Романченко // Alma mater. – 2001. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 4.

4438. **Андрійко І.** «TRZEBA MARZYĆ», або Театральні фестивалі у Кракові / І. Андрійко // Там само. – 2004. – № 3, листопад. – С. 3.

Студентська театральна група німецького відділення факультету іноземних мов – учасник міжнародного молодіжного театального фестивалю

4439. **Театр** естради : [30 березня відбулася презентація Театру естради, організованого силами студ. НДУ] // Там само. – 2005. – № 8, квітень. – С. 4.

4440. **Шелков В.** «Дівчина з іншого життя» / В. Шелков // Там само. – 2006. – № 8, лютий-березень. – С. 4.

У рамках фестивалю «Студентська весна – 2006» факультет психології та соціальної роботи представив поза конкурсом свою оригінальну постановку – мюзикл «Дівчина з іншого життя»

4441. **Сіра М.** «Актриса весна –2011» / М. Сіра, І. Рижевська // Alma mater. – 2011. – № 9, травень. – С. 7.

12 травня 2011р. в актовому залі нового корпусу НДУ факультет психології та соціальної роботи презентував мюзикл «Історія одного життя»

4442. **Онищенко Н.** Легке повітря / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2012. – 24 трав. (№ 40). – С. 7 ; Деснянська правда (вільна). – 2012. – 24 трав. (№ 41). – С. 7.

Комедією Вікторії Доценко «Легке повітря» відзначили 25-річчя Театральної студії НДУ (керівник Г. А. Савченко) її вихованці

4443. **Савченко Г. А.** Хроніка діяльності Театральної студії НДУ ім. М. Гоголя : життя за 25 літ / Г. А. Савченко // Література та культура Полісся.– 2012. – Вип. 70. – С. 239–244.

4444. **Годунок М.** Літературно-документальна вистава «Живе серце Тараса, або Я так ніжно їх любив» у виконанні студентів драм. студії «Ганс Кюхельгартен» / М. Годунок // *Alma mater.* – 2015.– № 3(15), березень. – С. 1.

4445. **Савченко** (Матюхова) Г. А. Про театральну студію НДУ ім. М. Гоголя за 25 років її діяльності / Г. А. Савченко // Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015.–Т. 2. (1920–2010). – С. 345–351 : фот.

XXVIII. МОЛОДІЖНИЙ ХОР «СВІТИЧ»

4446. **Чекан Ю.** Вечір духовного співу / Ю.Чекан // Просвіта (НДПІ).– 1993.– № 5-6(7-8). – С. 4.

Нещодавно створений камерний хор під керівництвом Л. Шумської та Л. Костенко виконував духовні твори українських композиторів у Всіхсвятській грецькій церкві

4447. **Концерт** духовної музики : [до 50-ї річниці визволення України від німецько-нацистських загарбників у Всіхсвятській церкві відбувся концерт камерного хору «Світич»] // Там само. – 1994. – № 6-7. – С. 5.

4448. **Чекан Ю.** Творчий успіх «Світича» / Ю. Чекан // Ніжин. вісник. – 1995.– 3 черв.(№ 42). – С. 4.

4449. **Чекан Ю.** Третій міжнародний / Ю. Чекан // Музика. – 1996.– № 1.– С. 19.

Фестиваль духовної музики «Магутны Божа», що відбувся у Могильові (Білорусь). Серед лауреатів – хор «Світич»

4450. **Григоренко А.** «Світич» знову лауреат / А. Григоренко // Деснянська правда. – 1998. – 8 лип.(№ 108). – С. 1.

Студентський хор «Світич» – лауреат XVII міжнародного фестивалю духовної музики у Польщі

4451. **Забарний О.** Нові горизонти «Світича» / О. Забарний // Там само.– 10 черв.(№ 91). – С. 4.

4452. **Золоті** «Голоси над Гардою» : [золота медаль і диплом переможців на міжнар. конкурсі «Голоси на Гардою» (14-18 жовт.,1998, м. Сало (Італія)] // *Alma mater.* – 1998. – № 8, жовтень. – С. 3.

4453. **Стеценко О.** Італійський успіх «Світича» / О. Стеценко, Л. Шумська, Л. Костенко // Вісті. – 1998. – 20 листоп.(№ 47). – С. 3.

4454. **Стеценко О.** Творчий зліт «Світича» / О. Стеценко // Вісті.–1998.– 26 черв.(№ 26). – С. 3.

Аматорський хор «Світич» –лауреат міжнародного конкурсу церковної музики (2-га премія) в польському місті Хайнувка

4455. **Каганов Ю.** Виклик буденності : [п'ять років молодіжному хору «Світич»] / Ю. Каганов // Ніжин. вісник. – 1999. – 21 квіт.(№ 30). – С. 2.

4456. ***Каганов Ю.** «Світич» світить людям / Ю. Каганов // Деснянська правда. – 1999. – 17 квітня.

4457. **Рудик І.** «Нехай щастить великій музі, яка з небес до вас зійшла» / І. Рудик // Вісті. – 1999. – 30 квіт.(№ 17). – С. 6.

Урочисте вшанування у міському Будинку культури камерного хору «Світлич» з нагоди його 5-річчя

4458. **Рудик І.** Перемога «Світича» – Дню незалежності України / І. Рудик // Там само. – 13 серп.(№ 32). – С. 2.

Золотий диплом на I інтернаціональному хоровому конкурсі ім. Брамса в м. Вернігероде (Німеччина)

4459. **Сосницький М.** Сяйво «Світича» : [перемога на конкурсі ім. Брамса у Вернігероде (Німеччина)] / М. Сосницький // Деснянська правда. – 1999. – 7 верес.(№ 107). – С. 1; Ніжин. вісник. – 1999. – 15 верес.(№ 69) – С. 1.

4460. **Шумська Л.** Палац «Україна» аплодує «Світичу» / Л. Шумська, Л. Костенко // Вісті. – 1999. – 10 верес.(№ 36). – С. 1.

Хор «Світлич» запрошено до участі у святковому концерті до 8-ї річниці незалежності України в Національному Палаці «Україна»

4461. **Дзюба С.** Золото за
співи : [хор «Світлич» здобув золоту нагороду на Всесвіт. хоровій олімпіаді в Австрії] / С. Дзюба // Україна і світ сьогодні. – 2000. – № 38(вересень). – С. 14.

4462. **Дичко Л.** Високе мистецтво «Світича» : [ст. нар. арт. України, лауреата Нац. премії України імені Т. Г. Шевченка] / Леся Дичко // Рідна школа. – 2000. – № 8. – Спецвипуск. – С. 71–72.

4463. **Дорошенко І.** Висока нагорода : [золота медаль на Всесвіт. хоровій Олімпіаді – 2000(Лінц, Австрія)] / І. Дорошенко // Alma mater. – 2000. – № 1, вересень. – С. 4.

4464. **Золото «Світича»:** [золота медаль у номінації камерних мішаних хорів на першій Всесвіт. хоровій Олімпіаді – 2000] // Освіта України. – 2000. – 27 верес. (№ 39). – С. 7.

4465. **Пінчук Т.** Є у Ніжині «Світлич» : [тріумфальні виступи аматорського хору «Світлич»] / Т. Пінчук // Деснянська правда. – 2000. – 31 жовт.(№ 125). – С. 3.

4466. **Рудик І.** Тріумф «Світича» – тріумф Ніжина : [конкурсні поїздки, враження, перемоги] / І. Рудик // Вісті. – 2000. – 1 верес.(№ 35). – С. 4.

4467. **Кавунник О.** Перемога ніжинського «Світича» у Німеччині : [на II міжнар. хор. конкурсі ім. Брамса] / О. Кавунник // Вісті. – 2001. – 27 лип. (№ 29). – С. 5; Кавунник О. Музиканти Ніжина : муз.-краєзн. довід. – Ніжин, 2008. – С. 120–122.

4468. **Кавунник О.** Мистецький врожай ніжинців : [здобутки хорових колективів Ніжина («Світлич», церковний хор «Воскресіння», «Сяйво» (ДМШ)] // Укр. муз. газета. – 2003. – № 1. – С. 9.

4469. **Шумська Л.** Окраса університету : [про хор «Світлич» розповідають його керівники] / Л. Шумська, Л. Костенко // Alma mater. – 2003. – № 9, травень. – С. 3.

4470. **Шумська Л.** «Світлич» запалює серця / Л. Шумська, Л. Костенко // Вісті. – 2003. – 6 черв.(№ 23). – С. 4.

4471. **Кавунник О.** Музичні візерунки «Світича» / О. Кавунник // Укр. муз. газета. – 2004.–№ 3.– С. 7; Кавунник О. Музиканти Ніжина : муз.-краєзн. довідник. – Ніжин, 2008. – С. 137–139.

Виступ хору «Світич» на VI міжнародному фестивалі університетських хорів «Університети співають» у Познані (Польща)

4472. **Кавунник О. А.** З історії та сьогодення мистецького Ніжина / О. А. Кавунник // Зб. наук. пр. наук.-дослід. Ін-ту українознавства. – К., 2005. – С. 215–219.
С. 218–219 : молодіжний хор «Світич»

4473. **Пінчук Т.** «Ви найкращі на всі Балкани» / Т. Пінчук // Ніжин. вісник. – 2006. – 3 серп.(№ 64). – С. 7.

4474. **Пінчук Т.** Світло ніжинського «Світича» / Т. Пінчук // Alma mater. – 2006. – № 1, вересень. – С. 2 ; Вісті. – 2006. – 13 жовт.(№ 39). – С. 5.

4475. **Онищенко Н.** Українська папороть зацвіла в Німеччині / Н. Онищенко // Урядовий кур'єр. – 2007. – 21 верес.(№ 173). – С. 9 ; Слово Просвіти.– 2007.– 27 верес. – 3 жовт.(№ 416). – С. 15.

Золотий диплом переможця привіз хор «Світич» з V міжнародного хорового конкурсу ім. Йоханеса Брамса

4476. **Шумська Л.** «Світич» запалює серця / Л. Шумська // Alma mater.– 2007.– № 1, вересень. – С. 3.

Молодіжний хор «Світич» – переможець V міжнародного хорового конкурсу-фестивалю ім. Брамса (м. Вернігероде, Німеччина), володар Золотого диплому Лауреата та спеціального «Диплому переможця категорії» і Великого кубку

4477. **Молодіжний хор «Світич»** підкорив слухачів Білорусі // Там само.– 2008. – № 2, жовтень. – С. 4.

4478. **Шумська Л.** Фестиваль церковної музики у Лорето : [«Світич» – учасник міжнар. фестивалю у Лорето(Анкона, Італія)] / Л. Шумська // Там само. – № 9, травень. – С. 2.

4479. **Кавунник О.** «Ніжин – Нансі – Париж» – ювілейний тур «Світича» / О. Кавунник // Alma mater. – 2009. – № 1, вересень. – С. 2

«Світич» визнано кращим хором XV міжнародного хорового фестивалю в Нансі (Франція)

4480. ***Костенко Л. В.** Музично-просвітницька діяльність Молодіжного хору «Світич» / Л. В. Костенко, Л. Ю. Шумська // Український вимір : міжнар. зб. інформ., освіт., наук., метод. ст. і матеріалів з України та діаспори. – Чернівці : ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2009. – Т. 3. – С. 144–149.

4481. **Молодіжний хор «Світич»** підкорив Париж // Alma mater. – 2009. – № 10, червень. – С. 3.

Хор «Світич» – володар Почесного диплому та спеціального Призу XV міжнародного хорового фестивалю в Нансі (Франція)

4482. **Онищенко Н.** 15-річчя з дня створення урочистим концертом відзначив молодіжний хор «Світич» / Н. Онищенко // Там само. – № 9, травень. – С. 2.

4483. **Онищенко Н.** «Фантастичні українці» зі «Світича» підкорили французький Нансі / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2009. – 30 лип.(№ 57).– С. 3.

4484. **Стребкова І.** Перлина Ніжинського вишу / І. Стребкова // Український дім. – 2009. – Число 3-4 (37-38). – С. 5.

4485. «**Тобі**, славетна Україно.....» // Alma mater. – 2009. – № 3, листопад. – С. 1.

Молодіжний хор «Світич» на творчому звіті майстрів мистецтв і художніх колективів Чернігівської області у Національному Палаці «Україна» (26 листопада 2009)

4486. **Верес О.** У будь-яку пору аплодують хору / О. Верес // Ніжин-інфо. – 2010. – 11 берез. (№ 11). – С. 10. – (До 17-річчя хору).

4487. **Луняк Є.** «Ніжинці» у Франції / Є. Луняк // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'ятокознавства. – 2010. – Вип. 9(12). – С. 47– 65.

С. 63– 64 : хор «Світич»

4488. **Онищенко Н.** Вітання Діві Марії / Н. Онищенко // Alma mater. – 2010. – № 1, вересень. – С. 12.

Молодіжний хор «Світич» на 50-му ювілейному фестивалі духовної музики в Лорето (Анкона, Італія)

4489. **Шумська Л.** Концерт стипендіатів фонду «Україна» / Л. Шумська // Alma mater. – 2010. – № 4, грудень. – С. 4.

Молодіжний хор «Світич» серед учасників великого концерту молодих виконавців на сцені Національної філармонії України

4490. ***Шумська Л. Ю.** Молодіжний хор «Світич» – осередок музичного просвітництва Ніжинської вищої школи / Л. Ю. Шумська // Вісник ДАКККІМ. – (2010?). – № 4.

4491. ***Шумська Л. Ю.** Молодіжний хор «Світич» у контексті євроінтеграції / Л. Ю. Шумська // Український вимір : міжнар зб. інформ., освіт., наук., метод. ст. і матеріалів з України та діаспори. – Чернігів, 2010. – Т. 1.

4492. **Кавунник О.** Молодіжний хор «Світич» – переможець міжнародного конкурсу в Греції / О. Кавунник // Alma mater. – 2011. – № 1, вересень. – С. 2.

4493. **Костенко Л. В.** «Світич» запалив український вогонь у Греції : [розмову із засл. діячем мистецтв України, проф. Л. Костенко вела О. Роляк] // Ніжин-інфо. – 2011. – 15 верес. (№ 30). – С. 3.

4494. **Белінська Ф.** Заслужений діяч мистецтв України Людмила Шумська / Ф. Белінська // Поляки в Ніжині : Історія. Культура. Освіта. – Ніжин, 2012. – Вип. 5. – С. 108–119.

4495. **Шумська Л.** Італійський проект хору «Світич» / Л. Шумська // Alma mater. – 2012. – № 8, квітень. – С. 3.

Другий рік поспіль учасником міжнародного фестивалю церковної музики «VIRGOLAURETANA» в Лорето є молодіжний хор «Світич»

4496. **Шумська Л.** Міжнародний вектор творчої діяльності молодіжного хору «Світич» / Л. Шумська // Мистецькі діалоги : культура, освіта, виконавство : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів (25-29 березня 2012). – Ніжин, 2012. – С. 38–40.

4497. **Гусейнова Л.** Віват «Світич» / Л. Гусейнова // Деснянська правда. – 2013. – 6 черв. (№ 23). – С. 7.

Молодіжний хор «Світич» – переможець III Всеукраїнського фестивалю-конкурсу хорового мистецтва, присвяченого ювілею видатного музичного діяча, диригента маестро Анатолія Авдієвського

4498. **Гусейнова Л.** Феномен «Світича» / Л. Гусейнова // Там само. – 25 квітня (№ 17). – С. 6 ; Ніжин-інфо. – 2013. – 3 травня (№ 18). – С. 2.

4499. **Майшев О.** Культурно-дипломатичний проект хору «Світич» в Італії : [9 концертів в містах Удіне, Градо, Лорето. Почесні дипломи та спец. відзнаки як показники високого мистецького рівня хору] / О. Майшев // Ніжин. вісник. – 2016. – 6 серп. (№ 31). – С. 1.

4500. **Майшев О.** Хор « Світич» нагородили в Італії / О. Майшев // Деснянська правда. – 2016. – 4 серп.(№ 31). – С. 7.

Молодіжний хор «Світич» на XVI міжнародному фестивалі «Cori d'Europa» та 56-му міжнародному фестивалі «Virgo Lauretana» (Італія)

4501. **Ніжинський** хор отримав найвищі бали на фестивалі в Одесі // Деснянка. – 2016. – 27 жовт.(№ 44). – С. 16.

4502. **Ніжинський** хор «Світич» – абсолютний переможець : [абсолютний переможець VIII Всеукр. фест.-конкурсу «Вишгородська Покрова» (Вишгород). Перша премія та спец. диплом «Гран-Прі»] // Ніжин. вісник. – 2016. – 5 листоп. (№ 44). – С. 6.

4503. **Раструба Т.** Мистецькі здобутки Молодіжного хору «Світич» у 2016 році // Alma mater. – 2016. – № 8, жовтень. – С. 7.

4504. **«Світич»** відкриває таланти : [17 листоп. в міжнар. День студента в акт. залі н. к. відбувся загальноуніверситетський конкурс-proflash «Світич відкриває таланти»] // Там само. – № 9, листопад. – С. 6.

4505. **«Світич»** на урочистому прийомі Посольства Польщі : [з нагоди Національного Свята Незалежності Республіки Польща] // Alma mater. – 2016. – № 9, листоп. – С. 2 ; Деснянська правда. – 2016. – 17 листоп.(№ 46). – С. 7.

XXIX. ПРЕЗЕНТАЦІЇ

4506. **К виходу** из печати сборника «Гимназия высших наук князя Безбородко» (СПб., 1881) // Русский вестник. – 1881. – № 10. – С. 855–863.

4507. **Фесюн О.** Знайомтесь : видано в Ніжині : [до виходу з друку бібліогр. покажчика Г. В. Самойленка «А. А. Фадеев» (Нежин, 1983)] / О. Фесюн // Під прапором Леніна. – 1983. – 1 черв.(№ 86). – С. 3.

4508. **Гранатович Л.** Гоголь і література братніх народів : до виходу з друку бібліографічного покажчика Г. В. Самойленка «Гоголь и литература народов СССР» (Нежин, 1984) / Л. Гранатович // Там само. – 1985. – 25 січ.(№ 18). – С. 4.

4509. **Бас В.** Реноме філологічної школи : [побачила світ нова книга декана іст.-філол фак., д-ра філол. наук, проф. Г. В. Самойленка «Нежинская филологическая школа. 1820–1990» (Нежин, 1993)] / В. Бас // Alma mater. – 1993. – № 6, червень. – С. 1.

4510. **Зільберман Е.** З історії вищої філологічної школи : [до виходу в світ книги Г. В. Самойленка «Нежинская филологическая школа. 1820–1990» (Нежин, 1993)] / Е. Зільберман // Ніжин. вісник. – 1993. – 13 трав.(№ 54). – С. 2.

4511. **Вірський А.** Цілющі витоки духовності : [до виходу в світ книги Ф. Д. Проценка «Мистецькі спомини»(Ніжин,1993)] / А. Вірський // *Alma mater.* – 1994. – № 4, квітень. – С. 1, 2.

4512. **Зільберман Е.** В добру путь, книжко! : [до виходу в світ книги проф. Г. В. Самойленка «Нежинская филологическая школа. 1820–1990»] / Е. Зільберман // *Ніжин. вісник.* – 1994. – 21 трав.(№ 39). – С. 2, 4.

4513. **Зільберман Е.** Слависти гоголівського вузу : [у НДПІ, вперше у практиці вузів України, розпочато видання серії бібліогр. покажчиків, присвяч. вченим НВШ] / Е. Зільберман // *Деснянська правда.* – 1994. – 23 черв. (№ 72). – С. 1.

4514. **Коваль О.** Уперше – видано в Ніжині / О. Коваль // *Alma mater.* – 1994. – № 6, червень. – С. 2.

Фундаментальне дослідження в галузі стилістики «Основи аналізу мовних форм. Лексика» професора Українського Вільного Університету (Мюнхен) Ігоря Качуровського побачило світ в Україні – саме в Ніжині

4515. **Сердюк П.** Мужність і гідність супроти геноциду / П. Сердюк // *Просвіта (НДПІ).* – 1995. – № 16-17. – С. 7.

Презентація повісті Ольги Мак «Каміння під косою» (К., 1994.) Ольга Мак – українська письменниця з діаспори, колишня студентка НДПІ

4516. **Вірський А.** Книга європейського рівня / А. Вірський // *Alma mater.* – 1996. – № 10, грудень. – С. 1.

В актовому залі нового корпусу НДПІ відбулася репрезентація книги «Родинно-сімейна енциклопедія» за загальною редакцією Ф. С. Арвата, П. М. Щербаня, Є. І. Коваленко

4517. **Зільберман Е.** Гоголезнавчі студії / Е.Зільберман // *Ніжин. вісник.* – 1996.– 20 листоп.(№ 90). – С. 2 ; *Деснянська правда.* – 1996.– 5 груд.(№ 148). – С. 4.

Під такою назвою Гоголівський науково-методичний центр випустив у світ свій перший збірник наукових праць

4518. **Зільберман Е.** Ніжинська Гоголіана : [до виходу в світ бібліогр. покажч. «Ніжинська Гоголіана. 1979–1995 рр.»] / упоряд. Л. Гранатович (Ніжин,1996)] / Е. Зільберман // *Ніжин. вісник.* – 1996. – 18 груд. (№ 98). – С. 3.

4519. **Вірський А.** Знаходить своїх читачів / А. Вірський // *Alma mater.*– 1997.– № 1-2, січень-лютий. – С. 1.

Схвальний відгук отримала книга «Родинно-сімейна енциклопедія», репрезентація якої нещодавно відбулася в передачі «Родина» на українському радіо

4520. ***Зільберман Е.** Такої книжки немає в Європі : [«Родинно-сімейна енциклопедія»] / Е. Зільберман // *Демократична Україна.* – 1997.– 18 лютого.

4521. **Костенко І. П.** Вибрані твори та епістолярна спадщина Володимира Піскорського / І. П. Костенко // *Сіверянський літопис.* – 1998.– № 3. – С. 136–139.

Презентація першого тому праць професора НІФІ В. К. Піскорського, в якому вміщено спогади «Історія мого професорства в Ніжині (1898–1905)

4522. **До виходу** в світ бібліографічного покажчика «Викладачі Ніжинської вищої школи. 1820–1920» / упоряд. Л. Гранатович // *Alma mater.* – 1998-1999. – № 10, грудень-січень. – С. 3.

4523. **Киричок Г. А.** Ще один крок у гоголезнавстві : [до виходу у світ четвертого випуску «Гоголезнавчих студій»(1999)] / Г. А. Киричок // Там само.– 1999.– № 1, вересень. – С. 3.

4524. **Арабаджи О.** Нова книжка про Чернігівщину / О. Арабаджи // Освіта України. – 2000. – 27 верес.(№ 39). – С. 7.

Монографія О. Барановської, М. Барановського, В. Смаль, І. Смаля «Чернігівщина : природа, населення, господарство»

4525. **Безпалій О.** Плідний «Заспів» ювілейної осені : [презентація поетич. антології «Заспів» літстудії НДПУ] / О. Безпалій // Вісті. – 2000. – 29 верес. (№ 39). – С. 6.

4526. **Петрик З. П.** Краєзнавче видання / З. П. Петрик // Вісті. – 2000.– 24 листоп.(№ 47). – С. 5.

До виходу у світ покажчика «Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року» (Ніжин, 2000). Автор-упорядник Л. Гранатович

4527. **Земцовський І.** Презентація книги : [18 жовтня в актовому залі НДПУ відбулася презентація книги Валентина Дубравіна «Народні пісні Чернігівщини»] / І. Земцовський // Alma mater. – 2001.– № 2-3, жовтень-листопад. – С. 6.

4528. **Костенко І. П.** Ніжинська вища школа : від Гімназії до університету : [презентація однойменної монографії д-ра філол. наук, проф. Г. В. Самойленка] / І. П. Костенко // Ніжин. вісник. – 2001.–17 жовт.(№ 79). – С. 3.

4529. **Пінчук Т.** Презентація нової книги : [в НДПУ відбулася презентація нової книги д-ра фіз.-мат. наук, проф., ректора вишу В. П. Яковця «Лінійні системи диференціальних рівнянь з вираженнями»] / Т. Пінчук // Там само.– 10 берез. (№ 19). – С. 4.

4530. **Романчук Л.** Віковий екстрасенс культури у Ніжинському педагогічному університеті : [презентація книги В. Дубравіна «Народні пісні Чернігівщини»] / Л. Романчук // Ніжин. вісник. – 2001.– 24 жовт.(№ 81). – С. 3.

4531. **Гранатович Л.** К виходу в світ книги «Библиотека С. П. Шевырева. Русский фонд в Нежине» / Л. Гранатович // Література та культура Полісся.– Ніжин, 2002.– Вип. 19.– С. 152 –157.

4532. **Авер'янова Н.** Унікальне видання : [у Центрі гуманіт. співпраці з укр. діаспорою пройшла вист.-презентація укр. книги] / Н. Авер'янова // Деснянська правда.– 2003. – 4 берез.(№ 26). – С. 4.

4533. **Гадзінський О.** Акорди, що творять гармонію : [до виходу в світ нової збірки віршів Олександра Забарного, науковця і літератора] / О. Гадзінський // Alma mater. – 2003.– № 3, листопад. – С. 4.

4534. **Кичко В.** Повернення «Закону Божого» : [презентація нового видання «Закону Божого» в ФБ НДПУ] / В. Кичко // Вісті. – 2003. – 5 груд.(№ 49).– С. 5 : фото.

4535. **Ландар Н.** Зустріч поколінь : [презентація другої частини антології творів літстудії НДПУ «Суцвіття» (прозові твори)] / Н. Ландар // Alma mater. – 2003.– № 4, грудень. – С. 4.

4536. **Максименко Г.** На «Ой» починаються наші пісні (за матеріалами презентації книги «Поетичні голоси Чернігівщини» / упоряд. П. О. Сердюк) / Г. Максименко // Там само.– № 3, листопад. – С. 3.

4537. **Литвиненко Л. І.** Благодійна акція фонду «Сейбр-Світло» : [презентація в НДУ дару фонду – великої кількості навч., пізнав., худож. та довід. літ. для школярів і студ. міста] / Л. І. Литвиненко // Бібліотечна планета. – 2005. – № 3(20). – С. 38.

4538. **Миколаєнко В.** Спогади випускників від Гоголя починаючи : [до виходу в світ книги спогадів випускників НВШ « І дорогий, і незабутній...» Упоряд. Т. Д. Пінчук] / В. Миколаєнко // Ніжин. вісник. – 2005. – 23 лип. (№ 56). – С. 23.

4539. **Миколаєнко В.** Університет літературний : [щойно побачив світ черговий номер журн. «Літературний Чернігів»(2005, №1(29), повністю присвяч. літ. традиціям НВШ] / В. Миколаєнко // Деснянська правда. – 2005. – 4 черв. (№ 63). – С. 4.

4540. **На вашу** книжкову полицю : [презентація низки видань, що вийшли друком до 200-річного ювілею НВШ] // Alma mater. – 2005. – № 1-2, вересень-жовтень. – С. 8.

4541. **Презентація** в Ніжинському державному : [25 жовтня ун-т приймав знімальну групу прогр. «Історія в іменах» на чолі з авт. проекту і ведучою Оксаною Марченко] // Alma mater. – 2005. – № 3, листопад. – С. 3.

4542. **Зозуля С.** Презентація «Ніжинської старовини» : [відбулася на іст. фак. НДУ] / С. Зозуля // Вісті. – 2006. – 24 берез. (№ 12). – С. 5.

4543. **Петрик З.** Лариса Гранатович : «Бібліографія – це цікаво і корисно» / З. Петрик // Ніжин. вісник. – 2006. – 12 січ. (№ 2). – С. 2.

Бібліографічний покажчик «Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року»(Ніжин, 2005) презентує автор, провідний бібліограф Л. Гранатович

4544. **Петрик З.** Побачила світ нова книга про Ніжин / З. Петрик // Ніжин. вісник. – 2006. – 8 черв. (№ 48). – С. 7.

«Краща книга року –2005» – бібліографічний покажчик «Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року» (упорядник – Л. Гранатович)

4545. **Презентація** в Ніжинському університеті : [1 березня в чит. залі Гогол. корп. відбулася презентація книги Ігоря Качуровського «Генерика і архітектоніка» за участі делегації науковців Києво-Могилянської академії] // Alma mater. – 2006. – № 6-7, лютий-березень. – С. 2.

4546. **Розбудовуючи** храм душі : [16 березня в приміщенні міської б-ки відбулася презентація збірки поетів Ніжинщини «У храмі духу» (Ніжин, 2006). Серед авторів – літстудійці НДУ] // Там само. – С. 6.

4547. **Устіннікова О.** Краєзнавчих посібників багато не буває / О. Устіннікова, П. Сенько // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 3. – С. 10–11.

Появу посібника Л. Гранатович «Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року» можна вважати «справжнім проривом у бібліографуванні літератури про Ніжинщину»

4548. **Ландар Н.** Проект «Великі українці» в Ніжині. 4 жовтня 2007 року до Гоголівського університету на презентацію проекту прибула група телевізійників каналу «Інтер» / Н. Ландар // Alma mater. – 2007. – № 2, жовтень – С. 1.

4549. **Ільчук О.** Гоголь в Ніжині : новий погляд на постать видатного письменника : [25 листопада відбулася презентація книги д-ра філол. наук, проф., зав. каф. світової літ. та іст. культури Г. В. Самойленка «Николай Гоголь и Нежин»] / О. Ільчук // Alma mater. – 2008. – № 4, грудень. – С. 2.

4550. **Гоголіана** Олександра Ковальчука : [розмова з проф., д-ром філол. наук О. Ковальчуком з приводу його нової книги «Гоголь : буття і страх» / спілкувався Г. Киричок] // Там само. – 2009. – № 7, березень. – С. 3.

4551. **Литвиненко Л. І.** Календар знаменних і пам'ятних дат на 2009 рік : [презентація щорічника «Ніжинська вища школа. Викладачі і випускники»] / Л. І. Литвиненко // Alma mater. – 2009. – № 5, січень. – С. 4.

4552. **«Музей Гоголя в Ніжині»** : [під такою назвою вийшла книга д-ра філол. наук, проф. Г. В. Самойленка / матеріал підгот. Л. Литвиненко] // Там само. – № 8, квітень. – С. 2.

4553. **Онищенко Н.** Книга року : [колектив ЦМБ ім. Миколи Гоголя представляє на конкурс «Краща книга року-2008» монографію проф. Г. В. Самойленка «Николай Гоголь и Нежин»] / Н. Онищенко // Alma mater. – 2009. – № 6, лютий. – С. 2.

4554. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : [презентація книги] / Г. В. Самойленко // Український дім. – 2009. – № 1-2(35-36). – С. 3.

4555. **Твори Гоголя українською мовою** // Alma mater. – 2009. – № 8, квітень. – С. 2.

Нещодавно побачили світ перші три томи зібрання творів Миколи Гоголя у семи томах українською мовою, у підготовці яких брав участь керівник Гоголезнавчого центру НДУ, доктор філологічних наук П. В. Михед

4556. **Ювілейний** збірник // Ніжин. вісник. – 2009. – 12 берез.(№ 19). – С. 1.

В НДУ імені Миколи Гоголя відбулася презентація збірника статей та матеріалів «Ніжинська «Просвіта» : сторінки історії»

4557. **Бабка В.** Для тих, хто дбає про свій інтелект..... » : [презентація книг видавничого центру «Академія» та вид-ва «Академкнига» для студ. і викл. НДУ] / В. Бабка // Alma mater. – 2010. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 4.

4558. **Календар** знаменних і пам'ятних дат на 2010 рік : [презентація календаря «Ніжинська вища школа. Викладачі і випускники» / упоряд. Л. Литвиненко, І. Супруненко] // Там само. – № 6, лютий. – С. 4.

4559. **Книжкові** пам'ятки «POLONIKA» в Ніжині // Інформ.-наук. вісник б-ки НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2010. – Вип. 1. – С. 163–164.

12 квітня у приміщенні ФБ НДУ відбулася презентація каталогу стародруків «POLONIKA» XVI-XVIII ст. (перша половина). Упорядник – О. С. Морозов, завідувач Музею рідкісної книги

4560. **Ландар Н.** «Ми працюємо для тих, хто навчається і навчає» : [16-17 березня в НДУ видавничий центр «Академія» презентував свої видання] / Н. Ландар // Alma mater. – 2010. – № 7, березень. – С. 3.

4561. **Литвиненко Л.** Книга- подія : [презентація нової книги д-ра політ. наук, проф., ректора НДУ О. Д. Бойка «Політичне маніпулювання»] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2010. – № 1, вересень. – С. 14.

4562. **Литвиненко Л.** Книга увічнює пам'ять : [презентація книги спогадів колишнього декана фіз.-мат. фак.(1948–1953, 1960–1970) НДПІ А. С. Одарича «Пригадуую.....»(Ніжин, 2010)] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2010. – № 8, квітень. – С. 3.

4563. **Литвиненко Л.** Наукова робота бібліотеки / Л. Литвиненко // Там само. – № 10, червень. – С. 2.

До виходу в світ каталогів «Стародруки XVI – першої половини XVIII ст. з колекції «Polonica» бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» і «Альдини у бібліотечному зібранні Ніжинського Історико-філологічного інституту князя Безбородька». Упорядник – О. С. Морозов

4564. **Литвиненко Л.** Скарбниця знань університету : [до виходу з друку бібліогр. покажчика «Скарбниця знань університету» (Ніжин, 2010). Упорядник Л. Гранатович] / Л. Литвиненко // Там само. – № 1, вересень. – С. 15 ; Ніжин. вісник. – 2010.– 30 верес.(№ 80).– С. 7.

4565. **Литвиненко Л.** Ювілеї Гоголевого вишу : [до виходу в світ «Календаря знаменних і пам'ятних дат на 2010 рік»] / Л. Литвиненко // Ніжин. вісник. – 2010.– 13 лют.(№ 15). – С. 3.

4566. **Морозов О.** Книжкові пам'ятки «POLONICA» в Ніжині / О. Морозов // Поляки в Ніжині. Культура. Освіта. Наука. – Ніжин, 2010. – Вип. 4.– С. 139 – 141.

12 квітня в приміщенні ФБ НДУ відбулася презентація каталогу стародруків «POLONICA» XVI – XVIII ст.

4567. **«Наш час»** презентує : [18 березня в НДУ відбулася презентація нових книг інформ.-аналіт. агенції «Наш час»] // Alma mater. – 2010.– № 7, березень. – С. 2.

4568. **Онищенко Н.** «Polonica» в Ніжині / Н. Онищенко // Деснянська правда (вільна). – 2010. – 16 берез.(№ 29). – С. 8.

Накладом у 1000 примірників видано каталог «Стародруки XVI – першої половини XVIII ст. з колекції «POLONICA» бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя»

4569. **Онищенко Н.** Сімейна хроніка / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2010.–10 квіт.(№ 31). – С. 1 ; Деснянська правда. – 2010. – 10 квіт.(№39). – С. 7.

Про книгу споминів випускника НДПІ 1938 року, колишнього викладача кафедри фізики, декана фізико-математичного факультету А. С. Одарича «Пригадую.....»

4570. **Петрик З.** «Бібліографічні розвідки для мене – це засіб самоствердження» / З. Петрик // Alma mater.– 2010.–№ 1, вересень. – С. 14.

До виходу у світ чергового покажчика Л.В. Гранатович «Місто Ніжин. 1917–2007» (Ніжин, 2010)

4571. **Подарунок** від СБУ // Alma mater. – 2010. – № 6, лютий. – С. 2.

Представниками СБУ в м. Ніжині презентовано Гоголівському вузу добірку архівних видань СБУ, розсекречених документів ВУЧК, ГПУ, НКВС, КДБ тощо

4572. **Забарний О.** У затінку серця : [презентація першої книги ст. викл. каф. укр. літ Тетяни Сидоренко «Ізсередины»] / О. Забарний // Там само. – 2011.– № 2, жовтень. – С. 7.

4573. **Ландар Н.** Сторінки поетичної творчості..... : [презентація поет. збірки канд. пед. наук, доцента, декана філол. фак. НДУ О. Забарного «Стежина пам'яті мосі»] / Н. Ландар // Там само. – № 7, березень. – С. 6.

4574. **«Лети зі мною в мій таємний світ»** : [під такою назвою в МБК 31 березня було презентовано поет. збірку фахівця міжнар. відділу НДУ Надії Івченко] // Alma mater.–2011.–№ 8, квітень. – С. 6.

4575. **Литвиненко Л.** Костянтин Харлампович – дослідник історії ніжинських греків / Л. Литвиненко // Там само. – № 10, червень. – С. 6.

До виходу в світ книги : Харлампович К. Нариси з історії грецької колонії в Ніжині XVII-XVIII ст. До історії національних меншостей в Україні. Упорядники Є.Чернухін, О. Морозов (Ніжин, 2011)

4576. **Онищенко Н.** Перший випуск / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2011.– 20 січ.(№ 5). – С. 1.

До виходу в світ першого випуску «Інформаційно-наукового вісника бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» (Ніжин, 2010)

4577. **Онищенко Н.** Перший «Вісник»..... став доступним не лише для науковців / Н. Онищенко // Деснянка вільна. – 2011. – 20 січня(№ 8). – С. 9.

Про бібліографічне видання «Інформаційно-науковий вісник бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» (Ніжин, 2010)

4578. **Сапон В.** Регіоніка Придеснянського краю / В.Сапон // Деснянська правда. – 2011. – 23 серп.(№ 92). – С. 4.

Презентація книги Г. Самойленка «Літературне життя Чернігівщини в XII–XX століттях» в обласній бібліотеці імені В. Г. Короленка

4579. **Історія** вишу в портретах директорів // Український дім. – 2012.– Число 3(53). – С. 3.

Презентація книги доцента кафедри всесвітньої історії НДУ П. П. Моціяки «Ніжинський Історико-філологічний інститут князя Безбородька в портретах його директорів» (Ніжин, 2011)

4580. **Литвиненко Л.** «Бібліотеці, що в люди вивела мене..... » : [презентація книги колишнього випускника НДПІ (1952), літературознавця В. А. Костюченка «Літературними стежками» (К., 2009)] / Л. Литвиненко // Alma mater. – 2012.– № 1, вересень. – С. 6.

4581. **Литвиненко Л.** Директори Ніжинського Історико-філологічного інституту : [до виходу у світ дослідження канд. іст. наук, доц. каф. всесвіт. історії П. П. Моціяки «Ніжинський Історико-філологічний інститут у портретах його директорів» (Ніжин, 2011)] / Л. Литвиненко // Там само. – № 9, травень. – С. 6.

4582. **Онищенко Н.** Історія вишу в портретах директорів : [до виходу в світ книги П. Моціяки «Ніжинський Історико-філологічний інститут у портретах його директорів»(Ніжин, 2011)] / Н. Онищенко // Ніжин. вісник. – 2012. – 9 черв. (№ 45). – С. 7 ; Деснянка вільна. – 2012. – 7 черв.(№ 45). – С. 2.

4583. **Литвиненко Л.** Книга єднає народи : [до виходу у світ двох друкованих каталогів стародруків колекції «Polonica» (Вип 1, 2 : Ніжин, 2010, 2012). Автор-упоряд. О. С. Морозов)] // Alma mater. – 2013. – № 6, лютий. – С. 7.

4584. **Литвиненко Л.** Наукова спадщина Миколи Лавровського у вимірі часу / Л. Литвиненко // Там само. – № 7, березень. – С. 4–5.

До виходу у світ біобібліографічного покажчика, присвяченого видатному вченому-славісту, педагогу і організатору освіти в Україні, Польщі, Прибалтиці, першому директору ІФІ кн. Безбородька

4585. **Кичко В.** Нові зібрання / В. Кичко // Вісті. – 2014. – 14 берез. (№ 11). – С. 2.

Презентація наукового збірника «Описи нумизматического собрания учрежденной Нежинской высшей школы середины 19 – первой трети 20 вв. Исследования и документы» (Сост. А. Г. Самойленко, С. Ю. Зозуля, М. В. Потапенко, Нежин, 2013)

4586. **Ландар Н.** Подія, яку чекали в області : презентація нової книги Г. В. Самойленка «Тарас Шевченко и Ніжинська вища школа» (Ніжин, 2013) / Н. Ландар // Там само.– С. 3.

4587. **Ландар Н.** «Тарас Шевченко» і Ніжинська вища школа» : [5 березня в НДУ відбулася презентація книги Г. В. Самойленка «Тарас Шевченко і Ніжинська вища школа»] // *Alma mater.* – 2014. – № 7, березень. – С. 4.

4588. **Презентація** книги : [презентація п'єси О. Забарного «Грішниця», присвяч. драм. стосункам Т. Г. Шевченка з Ликерою Полусмак] // Там само.

4589. **Нові** зібрання // *Вісті.* – 2014. – 14 берез.(№ 11). – С. 2.

В історичному відділі НКМ ім І. Спаського відбулася презентація наукового збірника «Описи нумизматического собрания учреждений Нежинской высшей школы середины 19 – первой трети 20 вв. : исследования и документы»(О. Самойленко, С. Зозуля, М. Потапенко)

4590. **Онищенко Н.** Мала батьківщина Сергія Зозулі : [презентація монографії С. Зозулі «Ніжин модерної доби. Студії з історіографії, пам'яткознавства, персоналістики»] / Н. Онищенко // *Український дім.* – 2014. – Число 6(68). – С. 6, 7.

С. Зозуля – випускник історичного факультету НДУ, старший науковий співробітник відділу історичного пам'яткознавства НАН України й Українського товариства охорони пам'яток історії та культури

4591. **Інше** обличчя Росії : [презентація книги «Гоголь в Нежинской гимназии высших наук : антология мемуаров». Укладачі П. В. Михед, Ю. В. Якубіна (Санкт-Петербург : Пушкинский Дом, 2014, 628с.)] // Там само. – 2015. – Число 2(70). – С. 4.

4592. **Харитонов І.** Перекладацькі передзвони : [презентація збірки вибраних худож. перекладів студ., випускників та викл. фак. інозем. мов «Перекладацькі передзвони»(Ніжин, 2014, 160 с.)] // *Alma mater.* – 2015. – № 6(18), червень. – С. 7.

4593. **Шелест Н.** «Гоголь в Нежинской гимназии высших наук : антология мемуаров» : [презентація книги. Автори-упорядники П. В. Михед, Ю. В. Якубіна] // *Alma mater.* – 2015. – № 2(14), лютий. – С. 5.

4594. **Гайдук С.** Під чудовий спів студентського гімну «Гаудеамус» / С. Гайдук // *Деснянка.* – 2016. – 17 листоп.(№ 47). – С. 8.

Вручення державних нагород викладачам НДУ та презентація двотомника «Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів»

4595. **До Дня Гідності** та Свободи. Презентація авторського проекту Ігоря Волосянкіна «Східний рубіж» : [22 листоп. в чит. залі № 2 б-ки ун-та відбулося відкриття циклу фотовиставок відомого фотожурналіста] // *Alma mater.* – 2016. – № 9, листопад. – С. 2.

4596. **Нові** рубежі вченого : [презентація монографії проф. каф. укр. літ. Ковальчука О. Г. «Візуальне у творчості М. Коцюбинського»] // *Alma mater.* – 2016. – № 4, квітень. – С. 4.

4597. **Петренко О.** Творімо історію разом ! : [про нагородження найвидатніших викладачів НДУ й презентацію двотомника «Ніжинська вища школа у спогадах студентів та викладачів»] / О. Петренко // *Деснянська правда.* – 2016. – 10 листоп. (№ 45). – С. 2.

4598. **Презентація** альбому «Старі майстри. Картинна галерея Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя» // *Alma mater.* – 2016. – № 8, жовтень. – С. 2.

4599. **Харитонов І.** [Презентація навч. посіб. «Теоретичні дисципліни у віршованій формі» (англ. мовою) – колективної праці викл. фак. інозем. мов НДУ із студ. цього ж фак.] // *Alma mater.* – 2016. – № 6, червень. – С. 8.

XXX. ПАМ'ЯТНИКИ. МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ

4600. **Відкриття** пам'ятника Володимиру Іллічу Леніну в педінституті : [7 листоп. 1947 року] // *Радянський Ніжин.* – 1947.– 14 листоп.(№ 136). – С. 2.

4601. **Васильківський Г. П.** Відкриття меморіальних дошок : [26 квітня, на фасаді будинку НДПІ, на честь Є. П. Гребінки, Л. І. Глібова, Ф. К. Богушевича] / Г. П. Васильківський // *Наук. зап. / Ніжин. пед. ін-т.* – К., 1960.– Т. XI, вип. 1. – С. 186.

4602. ***Римаренко І.** Учасникам подій 1905 / І. Римаренко // *Комсомольський гарт.* – 1978. – 3 січня (№ 2).

Меморіальна дошка на честь студентів, учасників страйку 28 січня 1905 року. Встановлена на одному з учбових корпусів педінституту

4603. **Гоголю** меморіальні дошки у Ніжині // *Чернігівщина : енцикл. довід.* – К., 1990. – С. 174.

Мрамурова дошка, відкрита 1909 року на фасаді Гоголівського корпусу

4604. **Ніжинського** Історико-філологічного інституту студентів мітингу і страйку 1905 року меморіальна дошка : [встановлено на фасаді головного корпусу НДПІ 1965 року] // *Там само.* – С. 534.

4605. **Зільберман Е.** Навчалися у Ніжині / Е. Зільберман // *Черніг. вісник.* – 1997.– 28 лют.(№ 9). – С. 2.

Відкрито меморіальні дошки видатним українським письменникам, вихованцям НДПІ Євгену Гуцалу та Юрію Збанацькому

4606. **Повернення** до рідного вузу, або Відкриття пам'ятних дошок Юрію Збанацькому та Євгену Гуцалу / репортаж з урочистостей вели І. Рудик та В. Кичко // *Вісті.* – 1997.– 28 лют.(№ 9). – С. 5 ; *Alma mater.* – 1997.– № 3-4, березень-квітень. – С. 3.

4607. **Самойленко Г. В.** Нариси культури Ніжина / Г. В. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин, 1998. – Ч. 5. – 100 с.

С. 137–138 : «Пам'ятник графу І. А. Безбородьку (на території педуніверситету)».

4608. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко.– Нежин : НГПУ, 2002. – 262 с.

С. 184–187 : «Мемориальная доска на здании Историко-филологического института»

4609. **На стінах** Гоголівського корпусу – нова меморіальна дошка // *Alma mater.* – 2007. – № 1, вересень. – С. 2.

17 вересня відкрито меморіальну дошку академіку Ю. Ф. Карському, відомому славісту, вченому зі світовим ім'ям, випускнику НІФІ

4610. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монография / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Полиграф, 2008. – 316 с.
С. 235–236 : *пам'ятник Гоголю на території НВШ*
С. 237–240 : *«Мемориальная доска на здании Историко-филологического института»*

4611. **Безпалый О.** Знакова подія, епохальна дата в історії академіка Арвата / О. Безпалый // Ніжин-інфо. – 2010. – 29 квіт.(№ 18).– С. 1.

Відкриття меморіальної дошки по вул. Овдіївській, 19, де з 1983 по 1999 рік мешкав Федір Степанович Арват, ректор НДПІ з 1978 по 1995 рік

4612. **Карпова О. В.** Два аспекти вивчення бронзового бюсту І. А. Безбородька : історія побутування та проблема авторства : [скорочений переклад статті О. В. Карпової, канд. мистецтвознавства, засл. працівника культури РФ] // Alma mater. – 2016. –№ 2, лютий. – С. 4, 5.

XXXI. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ, ВИДАННЯ, ЩО ПРОДОВЖУЮТЬСЯ. ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ. МАТЕРІАЛИ НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

31.1. Видання Історико-філологічного інституту князя Безбородька (1875–1920)

4613. **Вестник** славянства : сборник, издаваемый Владимиром Качановским. – Казань ; К., 1888–1896.–

- Кн 1. – 1888. – 164 с. Кн. 7. – 1892. – 142 с.
- Кн. 2. – 1888. – 165 с. Кн. 8. – 1893. – 138 с.
- Кн. 3. – 1889. – 143 с. Кн. 9. – 1894. – 171 с.
- Кн. 4. – 1889. – 164 с. Кн. 10. – 1895. – 128 с.
- * Кн. 5. – 1890. Кн. 11. – 1896. – 135 с.
- Кн. 6. – 1891. – 167 с.

4614. **Известия** Историко-филологического института князя Безбородко в Нежине.–К.; СПб; Лейпциг; Нежин. – 1877–1919.–

- Т. I. – К., 1877. – [509 с.]
- Т. II. – К., 1878. – [513 с.]
- Т. III. – К., 1879. – [419 с.]
- Т. IV. – К., 1879. – Вып. 1. – [423 с.]
- Т.V. – К.; СПб., 1880. – [340 с.]
- Т. VI. – К., 1881. – [255 с.]
- Т.VII. – К.; Лейпциг, 1882. – [672 с.]
- Т.VIII. – М.; К.; Лейпциг, 1884. – [511 с.]
- Т. IX. – М.; К., 1885. – [733 с.]
- Т. X. – М., 1886. – [838 с.]
- Т. XI. – М., 1889. – [313 с.]
- Т. XII. – К., 1893. – [317 с.]
- Т. XIII. – Нежин; К., 1894. – [366 с.]
- Т. XIV. – Нежин; К., 1895. – [598 с.]
- Т. XV. – Нежин, 1895. – [419 с.]
- Т. XVI. – Нежин, 1898. – [634 с.]
- Т. XVII. – Нежин, 1899. – [372 с.]
- Т. XVIII. – Нежин, 1900. – [346 с.]
- Т. XIX. – Нежин, 1901. – [219 с.]
- Т. XX. – Нежин, 1902. – [341 с.]
- Т. XXI. – Нежин, 1904. – [494 с.]
- Т. XXIV. – Нежин, 1909. – [397 с.]

- Т. XXV. – Нежин, 1910. – [213 с.]
 Т. XXVI. – Нежин, 1911. – [213 с.]
 Т. XXVII. – Нежин, 1912. – [244 с.]
 Т. XXVIII. – Нежин, 1913. – [268 с.]
 Т. XXIX. – Нежин, 1914. – [489 с.]
 Т. XXX. – Нежин, 1915. – [416 с.]
 Т. XXXI. – Нежин, 1916. – [471 с.]
 Т. XXXII. – Нежин, 1918. – [611 с.]
 Т. XXXIII. – Нежин, 1919. – [514 с.]

31.1.1. Видання Історико-філологічного товариства при Історико-філологічному інституті князя Безбородька (1896–1916)

4615. **Сборник** Историко-Филологического Общества при Институте князя Безбородко в Нежине. – К ; Нежин, 1896 – 1916. –

- Т. I. – К., 1896. – 219 с.
 Т. II. – Нежин, 1899. – [407 с.+VI с.]
 Т. III. – Нежин, 1900. – [254 с.]
 Т. IV. – Нежин, 1903. – [294 с.]
 Т. V. – К., 1904. – XVII, XIII, 237 с.
 Т. VI. – Нежин, 1909. – [217с.]
 Т. VII. – Нежин, 1910-11. – [294 с.]
 Т. VIII. – Нежин, 1912-13. – [393 с.]
 Т. IX. – Нежин, 1914. – [382 с.]
 Т. X. – Нежин, 1916. – [126 с.]

31.2. Видання Ніжинської вищої школи 1920-х–1930-х років

4616. **Калейдоскоп** : ежемесячный литературно-научный сборник литературного кружка курсов при НИНО. – Нежин, 19221. – Вип. 1.– Ноябрь. – 24 с.

4617. **Бюллетень** научно-исследовательской кафедры истории культуры и языка / под ред. В. И. Резанова. – Нежин, 1924. – № 1-2. – 160 с. – (стеклограф)

4618. **Бюлетень** Ніжинського Інституту народної освіти на грудень 1924 – 1925 акад. рік.

4619. **Записки** Ніжинського Інституту народної освіти (НИНО).– Ніжин, 1925–1931. –

- Кн. 1 / за ред. В. І. Резанова. – Ніжин, 1925. – 216 с.
 Кн. 2-3 / за ред. В. І. Резанова. – Ніжин, 1925. – 316 с.
 Кн. 4-5 / за ред. В. І. Резанова. – Ніжин, 1925. – 336 с.
 *Кн. 6 / за ред. М. Петровського. – Ніжин, 1926.
 *Кн. 7 / за ред. М. Петровського. – Ніжин, 1927.
 *Кн. 8 / за ред. М. Петровського. – Ніжин, 1928. – 191 с.
 Кн. 9 / за ред. М. Петровського. – Ніжин, 1929. – 305 с.
 *Кн. 10 / за ред. М. Петровського.
 *Кн. 11 / за ред. М. Петровського, Є. Воробйова, В. Бутко. – Ніжин, 1931.

4620. ***Записки** Ніжинського Інституту Соціального виховання. – Ніжин. – Кн. 12 / за ред. М. Петровського, Є. Воробйова, В. Бутко. – Ніжин, 1932.

4621. **Збірник** Ніжинського Інституту Соціального виховання : Праці філії Товариства «Педагог-Марксист» при інституті / за ред. І. Забарного, П.Тихого. – Ніжин : Держдрукарня, 1933. – Кн. I (за 1933 р.). – 127 с.

31.3. Видання Ніжинської вищої школи 1950-х–1980-х років

4622. **Збірник** наукових робіт студентів / редкол. : П. Х. Білий (відп. ред.), О. І. Панфьоров, Д. Д. Герасименко, К. П. Волинчикова. – Ніжин, 1957.– Кн. 1. – 116 с.

4623. **Тези** доповідей наукової конференції викладачів, присвяченої 100- річчю з дня смерті Т. Г. Шевченка / відп. за вип. Ю. С. Москаленко.– Ніжин : НДПІ ім. М. В. Гоголя, 1961. – 24 с.

4624. **Збірник** праць міжвузівської наукової Гребінківської конференції (22-24 лют. 1962, Ніжин) / відп. ред. Г. Я. Неділько ; М-во освіти УРСР, НДПІ ім. М. В. Гоголя. – Ніжин, 1962. – [172 с]. – (машинопис)

4625. **Тези** доповідей міжвузівської наукової Гребінківської конференції / відп. ред. Г. Я. Неділько. – Ніжин : НДПІ, 1962. – 37 с. – (До 150-річчя з дня народження Є. П. Гребінки)

4626. **Тези** доповідей та повідомлень на підсумковій науковій конференції за 1964 рік / відп. ред А. Д. Батурський. – Ніжин, 1965.

– серія суспільних наук. – 28 с.

– серія філологічних наук. – 46 с.

– серія фізико-математичних наук. – 16 с.

– серія природничих наук – 22 с.

4627. **Природничі** науки : зб. ст. / відп. ред. П. І. Нагорна ; НДПІ ім. М. В. Гоголя. – К. : Вища школа, 1970. – 109 с.

4628. **Гоголь** и современность. Творческое наследие писателя в движении эпох / отв. ред. Г. В. Самойленко. – К. : Вища школа, 1983. – 150 с.

Збірник підготовлено вченими-філологами НДПІ за участі науковців інших вузів України і Росії

4629. **Совершенствование** преподавания практического курса русского языка в педвузах союзных республик : тез. докл. и сообщ. Всесоюз. науч.-практ. конф.(1-4 окт. 1986) / редкол. : Н. Н. Арват (отв. ред.) и др.– Нежин, 1986. – 183 с.

4630. **Глібовські** читання, присвячені 160-річчю з дня народження поета : тез. доп.(квітень 1987). – Ніжин : НДПІ, 1987. – 92 с.

4631. **Наследие** Н. В. Гоголя и современность : тез. докл. и сообщ. науч.-практ. Гогол. конф.(24-26 мая 1988) / отв. ред. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1988.– Ч. 1, Ч. 2.

4632. **Розвиток** школи і педагогічної науки на Україні : тез. доп. міжвуз. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі / за ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин, 1989. – Ч. 1, Ч. 2.

4633. **Творчество** Н. В. Гоголя и современность : тез. докл. и сообщ. науч.-практ. Гогол. конф.(май 1989) / отв. ред. Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПИ, 1989.– Ч. 1, Ч. 2.

31.3.1. Періодичні видання, що продовжуються

4634. **Наукові** записки Ніжинського державного педінституту. – Ніжин, 1940. – 1962.– Т. 1–13(XIII)

31.4. Видання Ніжинської вищої школи 1990-х–2016 року

31.4.1. Матеріали наукових конференцій та семінарів, що відбувалися на базі НВШ

4635. ***Актуальні** питання вивчення у вузі курсу методики викладання мови і літератури в школі : тез. доп. респ. наук.-практ. конф.– Ніжин, 1990.

4636. **Психолого-**педагогічні проблеми науково-технічної творчості учнів : тез. доп. наук.-практ. конф. / відп. за вип. М. Г. В'ялий. – Ніжин : НДПІ, 1990.– Ч. I, Ч. II.

4637. **Шляхи** вдосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя в умовах перебудови вищої і середньої школи : тез. наук.-практ. конф. / відп. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин, 1990.– Ч. 1, Ч. 2.

4638. **Вдосконалення** роботи по орієнтації молоді на педагогічні професії : тез. доп. наук.-практ. конф. / за ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДПІ, 1991.– 119 с.

4639. ***Сучасні** проблеми організації науково-технічної творчості учнівської молоді : тез. доп. II респ. наук.-практ. конф.– Ніжин, 1992.

4640. ***Фольклор** та професійне мистецтво : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.– Ніжин, 1992.

4641. **Соціалізація** особистості як проблема національної освіти : тез. наук.-практ. конф. Ч. III / за заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДПІ, 1993. – 70 с.

4642. **Микола** Гоголь і світова культура : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 185-річчю з дня народж. письменника. 1809–1852.– К ; Ніжин, 1994.– 225 с.

4643. **До 100-річчя** Ніжинського Історико-філологічного товариства : тез. і матеріали конф. іст.-краєзн. т-ва (25-27 травня 1994 р.) / упоряд. і ред. Ф. Т. Євсєєв ; редкол. : С. М. Родін, О. В. Ростовська, О. Ю. Москаленко, Ф. Т. Євсєєв. – Ніжин, 1995. – 111 с.

У збірник увійшли деякі матеріали міжнародної конференції «Микола Гоголь і світова культура», яка відбулася в НДПІ (5-7 жовт. 1994)

4644. **Художньо-**творчий розвиток учнів у школах естетичного виховання : зб. матеріалів обл. наук.-практ. конф / наук. ред. О. Я. Ростовський. – Ніжин, 1995.– 64 с.

4645. ***Сучасний** стан та шляхи вирішення екологічних проблем Чернігівської області : матеріали наук.-практ. конф. – Ніжин, 1996.

4646. **Історія** та культура Лівобережжя України : матеріали міжнар. конф. (15-17 травня 1996) / упоряд. і відп. ред. Г. В. Самойленко. – К. ; Ніжин : НДПІ, 1997. – 201 с.

4647. **Антропоцентричний** підхід у дослідженні мови : матеріали VII міжнар. Карських читань (13-14 трав. 1998) / упоряд. і відп. ред. Н. М. Арват (Ніжин), М. І. Конюшкевич (Гродно). – Ніжин : Наука сервіс, 1998.– 252 с.

4648. **Освіта** й виховання в Польщі й Україні (XIX–XX ст.) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. / упоряд. та заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДПУ, 1998.– Ч. 1, Ч. 2.

4649. **Проблеми** науково-технічної творчості молоді : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. / М-во культури і туризму України ; Батурин. держ. іст.-культ. заповідник «Гетьманська столиця».– Ніжин, 1998. –127 с.– Друкувалося у виданні : // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ін.-т. – Ніжин, 1998.

4650. ***Актуальні** питання ботаніки та екології : праці конф. молодих вчених-ботаніків України. – Ніжин, 1999.

4651. **Музична** освіта в Україні на межі тисячоліть : проблеми, перспективи : матеріали наук. конф.(25-26 травня 1999, Ніжин) / голов. ред. В. П. Яковець ; відп. ред. М. Г. В'ялий // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 1999. – Ч. 2. – 137 с.

4652. ***Ніжинська** вища школа в контексті розвитку української і світової освіти, науки і культури : матеріали ювіл. наук.-практ. конф. – Ніжин, 2000.

4653. **Республіканська** ентомологічна конференція, присвячена 50-й річниці заснування Українського ентомологічного товариства / відп. ред. В. Г. Долін. – Ніжин : Наука-сервіс, 2000. – 157 с.

4654. **Проблеми** преподавания и изучения русского языка в школе и вузе на современном этапе : материалы междунар. науч.-практ. конф. / общ. ред. Н. Н. Арват. – Нежин : НДПУ(НДУ). – 2001, 2003, 2010.
(9–10 окт. 2001). – 2001. – 203 с.
(20–22 окт. 2003). – 2003. – 180 с.
(8–9 апр. 2009). – 2010. – 220 с.

4655. **Сучасні** екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій (до 15-річчя аварії на ЧАЕС) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (18-20 верес. 2001) / відп. ред. І. І. Кочерга. – Ніжин : НДПУ, 2001. – 156 с.

4656. **Сучасні** педагогічні технології у вищих педагогічних закладах освіти : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. в 2 т. / ред. кол. : І. А. Зязюн [та ін.] ; Ніжин. держ. пед. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин : НДПУ, 2001.
Т. 1. – 174 с.
Т. 2. – 194 с.

4657. ***Актуальні** питання органічної та елементоорганічної хімії і аспекти викладання органічної хімії у вищій школі : праці Української конференції / НАН України, НДПУ ім. Миколи Гоголя, Ін-т біоорг. хімії і неорг. хімії НАН України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; відп. ред. Г. О. Ковтун. – Ніжин, 2002. – 104 с.

4658. ***Професіоналізм** педагогічних кадрів : сучасні підходи, концепції, досвід : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Ніжин, 2002.

4659. **Особистісно** зорієнтоване виховання в умовах ліцею : матеріали наук.-практ. конф. / за ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2003. – 89 с.

4660. **Професійна** підготовка майбутнього вчителя : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (31 берез. – 3 квіт. 2003) / упоряд. Ж. М. Володченко. – Ніжин : НДПУ, 2003. – 124 с.

4661. **Іновації** у вищій освіті –2004 : матеріали I міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 верес. 2004) / за ред. Є. І. Коваленко, Дж. Вілліс. – Ніжин ; Айова (США), 2004. – 285 с.

4662. **Ніжинська** філологічна школа : минуле, сьогодні, майбутнє : матеріали II міжнар. наук.-практ. студ. конф. (24-25 березня) / НДПУ ім. Миколи Гоголя ; ред. Н. М. Арват [та ін.]. – Ніжин : НДПУ, 2004. – 124 с.

4663. **Природничі** науки на межі століть : матеріали наук.-практ. конф. (23-25 берез. 2004) / відп. ред. Г. Г. Сенченко. – Ніжин, 2004. – 271 с.– (До 10-річчя природн.-геогр. фак. НДПУ).

4664. **Становлення** і розвиток музично-педагогічної освіти в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. // Проблеми педагогіки музичного мистецтва : зб. наук.-метод. ст. / упоряд. і відп. ред. О. Я. Ростовський. – Ніжин, 2004. – С. 3–185.

4665. **Актуальні** проблеми сучасної музичної освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (12-16 трав. 2005) / упоряд. Ж. Володченко ; М-во освіти і науки України ; НДУ імені Миколи Гоголя ; Каф. вокально-хорової майстерності. – Ніжин : НДУ, 2005. – 152 с.

4666. ***Знаки** питання в історії України : українська історія у східноєвропейському контексті : зб матеріалів II міжнар. конф. (5–6 листоп. 2005) / упоряд. Є. М. Страшко. – Ніжин : НДУ, 2005.– 172 с.

4667. **Стратегія** управління закладами освіти в умовах формування інформаційного суспільства : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. (7-9 груд. 2005) / упоряд. Є. І. Коваленко, Л. М. Калініна, Г. М. Тимошко.– К. ; Чернігів ; Ніжин, 2005. – 222 с.

4668. **Ніжинська** історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали III міжнар. студ. конф. (4-5 квіт. 2006) / НДУ імені Миколи Гоголя ; упоряд. Н. О. Бондар, В. Г. Кучерявець, В. О. Сидоренко. – Ніжин, 2006.– 112 с.

4669. **Сучасні** проблеми природничих наук : матеріали Всеукр. студ. наук. конф. / М-во освіти і науки України, НДУ імені Миколи Гоголя, Природн.-геогр. фак. – Ніжин, 2006 –2015.– Вип. I–X.

4670. **Актуальні** проблеми формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 5-річчю фак. психології та соц. роботи (14-16 листоп. 2007) / за ред. А. І. Конончук. – Ніжин, 2007. – 263 с.

4671. ***Знаки** питання в історії України : регіональний вимір української історії : зб матеріалів III міжнар. конф. / упоряд. О. Г. Самойленко, Є. М. Страшко. – Ніжин : НДУ, 2007.

4672. **Проблеми** розвитку депресивних регіонів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.(25-26 квіт. 2007) / за ред. М. О. Барановського, І. В. Смаля ; М-во освіти і науки України, НДУ імені Миколи Гоголя та ін. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. – 192 с.

4673. **Творча** інтерпретація знань у процесі виконавської підготовки : матеріали студ. наук.-практ. конф. / упоряд. М. О. Шумський ; НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин : НДУ, 2007. – 119 с.

4674. **Українська** діаспора : історичні пошуки, еміграційні явища, культурно-мистецькі набутки, функціонування наукових установ : зб. матеріалів III міжнар. наук. конф. (30-31 трав. 2007) / відп. за вип. В. О. Сидоренко // Український вимір. – Ніжин, 2007.– Вип. 6.– 217 с.

4675. **Лінгвоукраїністика** у вищих навчальних закладах : матеріали Всеукр. конф. / відп. за вип. Н. І. Бойко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2008.– 142 с.

4676. **Ніжинська** історико-філологічна школа : минуле, сьогодення, майбутнє : матеріали IV міжнар. студ. конф. (26-27 березня 2008) / упоряд. Н. О. Бондар, В. Г. Кучерявець, О. М. Петрик, В. О. Сидоренко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2008. – 143 с.

4677. **Актуальні** проблеми підготовки фахівців у галузі соціально-педагогічної діяльності : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.(5-7 листоп. 2009) / за ред. А. І. Конончук. – Ніжин, 2009. – 240 с.

4678. **Знаки** питання в історії України : Особа і суспільство в історико-культурному просторі : зб. матеріалів IV міжнар. конф. / упоряд. О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2009.–217 с.

4679. **Ігор** Качуровський : від Крути до «Старої Європи» : матеріали Всеукр. наук. конф.(Крути, 16 листоп. 2008) / ред. М. П. Шкурко (голова) та ін. – Ніжин, 2009. – 113 с.

У роботі конференції брав участь Центр гуманітарної співпраці з українською діаспорою НДУ імені Миколи Гоголя

4680. **Українсько-білоруські** культурні зв'язки : історія і сучасність : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. / відп. за вип. О. В. Мельничук // Український вимір. – Чернівці : Черніг. береги, 2009. – Вип. 2(7). – 163 с.

4681.***Знаки** питання в історії України : Україна на перехресті цивілізацій : зб. матеріалів V міжнар. конф. / упоряд. О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2010. – 185 с.

4682. **Координаційні** сполуки : синтез і властивості : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті чл.-кор. НАН України, проф. Г. О. Ковтуна (13-15 трав. 2010) / відп. ред. В. В. Суховерхов. – Ніжин, 2010.– 87 с.

4683. **«Роль** Пантелеймона Куліша в історії української мови, літератури та культури» : прогн. Всеукр. наук. конф. (19 березня 2010). – Ніжин, 2010. – 16 с.

4684. **Сучасні** проблеми природничих та фізико-математичних наук : матеріали V Всеукр. студ. наук. конф.(21-22 квіт. 2010) : тез. доп. / відп. ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2010. – 76 с.

4685. **Українська** діаспора : погляд із XXI століття : зб. матеріалів IV міжнар. наук. конф. / відп. за вип. О. В. Мельничук // Український вимір.– Ніжин, 2010. – Вип. 3(8). – 155 с.

Випуск присвячено 190-й річниці від дня відкриття Ніжинської вищої школи та 10-й річниці від часу заснування Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою

4686. **Граматичні** та семантичні аспекти функціонування мовних одиниць : програма Всеукр. наук. конф.(6-7 жовтня 2011).– 11 с.

4687.***Знаки** питання в історії України : парадигми соціальної історії : зб. матеріалів VII міжнар. наук. конф.(13–14 трав. 2011).– Ніжин, 2011.

4688. **Компетентнісний** підхід до організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах : досвід, проблеми, перспективи : матеріали наук.-практ. конф.(2 груд. 2011) / заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 232 с.

4689. **Права** людини та громадянина в Україні : матеріали I наук.-практ. конф. з правознавства, присвяч. Дню захиста прав людини (11 листоп. 2011) / заг. ред. О. С. Дудченко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 127 с.

4690. **Пріоритетні** напрями підготовки вчителя іноземної мови у контексті вимог Болонського процесу : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (20-21 трав. 2011) / редкол. : С. В. Тезікова, С. І. Потапенко, О. М. Таран та ін. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 204 с.

4691. **Українська** діаспора : історичний і літературний контекст : матеріали V міжнар. наук. конф.(29-30 верес. 2011) // Наш український дім : наук.-попул. часопис для вчителів України та діаспори. – Ніжин, 2011. – С. 2–113.

4692. **Філологічна** наука на межі тисячоліть : матеріали V міжнар. наук.-практ. студ. конф. (22-23 квіт. 2010) / упоряд. Н. О. Бондар, В. Г. Кучерявець, В. О. Сидоренко ; відп. ред. О. В. Мельничук. – Ніжин : НДУ, 2011. – 128 с.

4693. **Актуальні** питання природничих наук та методики викладання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 70-річчю з дня народж. науковця і педагога І. І. Кочерги (22-23 лют. 2012) / відп. ред. В. В. Суховєєв. – Ніжин, 2012. – 210 с.

4694. **Диалог** культур. Украина и Россия : Нежинский Санкт-Петербург : материалы X междунар. науч. семинара (11-13, 26-28 мая 2010, Нежин, Санкт-Петербург) / под ред. Т. Н. Лебединской, В. П. Леонова. – Нежин, 2012. – 109 с.

4695. **Домбровські** хімічні читання –2012 : матеріали V Всеукр. наук. конф. до 100-річчя з дня народження відомого українського вченого, професора А. В. Домбровського) (26-28 верес. 2012) / відп. ред. В. В. Суховєєв. – Ніжин, 2012. – 172 с.

4696. ***Знаки** питання в історії України : Суспільство між традицією та модернізацією : зб. матеріалів VIII міжнар. наук. конф.(5–6 квіт. 2012) / упоряд. О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ, 2012.– 341 с.

4697. **Мистецькі** діалоги : культура, освіта, виконавство : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів (25-29 берез. 2012) / відп. ред. О. Я. Ростовський. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2012. – 79 с.

4698. **Права** людини та громадянина в Україні : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф.(16 листоп. 2012) / упоряд. О. С. Дудченко. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2012. – 232 с.

4699. **Протиправна** поведінка : погляд крізь призму юридичної науки : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф.(24 лют. 2012) / заг. ред. І. Г. Богатирьова. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2012. – 200 с.

4700. **Сучасні** проблеми фізико-математичних наук та методики їх викладання : матеріали VII Всеукр. студ. наук. конф.(14-15 берез. 2012) / відп. ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин, 2012. – 78 с.

4701. **Філологічна** наука : матеріали VI міжнар. наук.-практ. студ. конф. (5-6 квіт. 2012) / відп. ред. Н. О. Бондар, В. О. Сидоренко. – Ніжин : НДУ, 2012. – 302 с.

4702. **Громадянські** протистояння в історії України : від непорозумінь і розбрату до національної консолідації : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., приуроч. до 350-ї річниці Чорної Ради в Ніжині (26 черв. 2013) / упоряд. Є. М. Луняк. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2013. – 233 с.

4703. **Знаки** питання в історії України : провінційний простір і час : матеріали IX наук. конф. (19-20 квітня 2013). – Ніжин : НДУ, 2013. – 121 с.

4704. **Інновації** у вищій освіті : програма V міжнар. наук.-практ. конф. (10-11 жовтня 2013). – Ніжин, 2013. – 91 с.

4705. **Координаційні** сполуки : синтез і властивості : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 65-й річниці від дня народж. чл.-кор. НАН України, проф. Г. О. Ковтуна (16-17 травня 2013). – Ніжин, 2013. – 120 с.

4706. **Мистецько-освітній простір України** : історія та сучасність : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару студентів, магістрантів, аспірантів, викладачів (26-29 березня 2013). – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2013. – 106 с.

4707. **Протиправна поведінка** : критерії, відповідальність, запобігання : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (24 травня 2013) / за заг. ред. М. О. Ларченко. – Ніжин, 2013. – 188 с.

4708. **Сучасні** проблеми природничих наук : матеріали VIII Всеукр. студ. наук. конф. (17-18 квітня 2013) / М-во освіти і науки, молоді і спорту України, НДУ імені Миколи Гоголя, Природн.-геогр. фак.–Ніжин : Наука-сервіс, 2013. – 172 с.

4709. **Сучасні** проблеми природничих наук та методики викладання : матеріали доп. II Всеукр. наук.-практ. конф. (до 80-ї річниці від дня створення природн.-геогр. фак.) (24-25 жовтня 2013). – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2013. – 244 с.

4710. **Сучасні** проблеми фізико-математичних наук та методики їх викладання : матеріали VIII Всеукр. студ. наук. конф. (17–18 квітня 2013). – Ніжин, 2013. – 95 с.

4711. **Інновації** в освіті : сучасні підходи до професійного розвитку вчителів іноземних мов : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. (19-20 червня 2014). – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2014. – 208 с.

4712. **Соціально-педагогічна парадигма виховання** : сутність та шляхи реалізації : тез. доп. і матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (25-26 вересня, 2014). – Ніжин, 2014. – 224 с.

4713. **Сучасні** проблеми природничих наук : тез. доп. і матеріали IX Всеукр. студ. наук. конф. (23-24 квітня, 2014) / М-во освіти і науки України, НДУ імені Миколи Гоголя, Природн.-геогр. фак. ; ред. кол. : Г. Г. Сенченко [та ін.]. – Ніжин : Наука-сервіс, 2014. – 100 с.

4714. **Сучасні** проблеми фізико-математичних наук та методики їх викладання : матеріали IX Всеукр. наук. конф. студ. та аспірантів (24–26 квітня 2014). – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – 118 с.

4715. **Фундаментальні** та прикладні дослідження в сучасній хімії : матеріали I міжнар. заочної наук.-практ. конф. молодих учених (11 квітня 2014) / за заг. ред. В. В. Суховєєва. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2014. – 227 с.

4716. **Україна** та Польща крізь призму століть : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Поляки на Чернігово-Сіверщині –«свої» /«чужії», приуроч. до 350-ї річниці походу Яна II Казимира (21 лютого 2014) / упоряд. Є. М. Луняк. – Ніжин : НДУ, 2014. – 248 с.

4717. **Актуальні** питання біологічної науки : матеріали I міжнар. заочної наук.-практ. конф. (25 березня 2015). – Ніжин : ім. Миколи Гоголя, 2015. – 234 с.

4718. **Ідентичності** та політичні інститути : виклики для України : матеріали Всеукр. наук. конф. (16 квітня 2015) / за заг. ред. В. М. Циби. – Ніжин : НДУ, 2015. – 83 с.

4719. **Сучасні** проблеми природничих наук : матеріали X Всеукр. студ. наук. конф. (15-16 квітня 2015). – Ніжин : Наука-сервіс, 2015. – 51 с.

4720. **Сучасні** проблеми фізико-математичних наук та методики їх викладання : матеріали X Всеукр. студ. наук. конф. (23-24 квіт. 2015). – Ніжин, 2015. – 163 с.

4721. **Треті** Арватівські читання : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (23-24 квітня 2015). – Ніжин, 2015. – 244 с.

4722. **Фундаментальні** та прикладні дослідження в сучасній хімії : матеріали II міжнар. заочної наук.-практ. конф. молодих учених (10 квітня 2015) / за заг. ред. В. В. Суховеєва. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2015. – 291 с.

4723. **Художня** освіта на межі тисячоліть : здобутки, проблеми, перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (24-25 квітня 2015) // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2015. – № 1-2 (Спецвипуск до 210-річчя НВШ).

4724. **Актуальні** питання біологічної науки : матеріали II міжнар. заоч. наук.-практ. конф. (8 квітня 2016). – Ніжин : НДУ, 2016. – 240 с.

4725. **«Європейська** інтеграція : історичний досвід та політичні перспективи» : матеріали міжнар. конф. для студентів та молодих науковців (20–21 жовт. 2016). – Ніжин : НДУ, 2016. – 264 с.

4726. **Знаки** питання в історії України : про що мріяли, що маємо, на що надіємося ? : матеріали XI міжнар. наук. конф., приуроченої до 25-річчя незалежності України та 150-річчя Михайла Грушевського (28-29 вересня 2016). – Ніжин, НДУ, 2016. – 99 с.

4727. **Ідентичності** та політичні науки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (27 квітня 2016) / за заг. ред. В. М. Циби. – Ніжин, 2016. – 109 с.

4728. **Інновації** в освіті : сучасні підходи до професійного розвитку вчителів іноземних мов : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. (22-23 червня 2016). – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2016. – 144 с.

4729. **Актуальні** питання біологічної науки : матеріали II міжнар. заочної наук.-практ. конф. (8 квітня 2016). – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2016. – 240 с.

4730. **Координаційні** сполуки : синтез і властивості : тез. доп. III міжнар. наук.-практ. конф. (6–7 жовтня 2016) / за заг. ред. В. В. Суховеєва. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2016. – 79 с.

4731. **Мистецько-освітній** простір України : історія та сучасність : прогр. Всеукр. наук.-практ. конф. (13–15 травня 2016) / М-во освіти і науки України, НДУ імені Миколи Гоголя, Фак. культури і мистецтв. – Ніжин, 2016. – 11 с.

4732. **Ніжинці** відомі і невідомі : особистісний фактор у регіональній історії : матеріали II міськрайон. краєзн. наук.-практ. конф. – Ніжин : ПП Лисенко М. М. – 2016. – 164 с.

4733. **Педагогічна** спадщина Софії Русової в контексті сучасності : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (24-26 березня 2016). – Ніжин, 2016. – 150с.

4734. **Початкова** освіта : історія, проблеми, перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. Дню початкової освіти (20-21 жовтня 2016). – Ніжин, 2016. – 163 с.

4735. **Проектна** діяльність як інструмент дослідження, навчання та інновацій : матеріали міжнар. наук.-практ. семінару (17-18 березня 2016). – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2016. – 120 с.

4736. **Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій** (до 30-ї річниці аварії на ЧАЕС) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф.(20-22 квітня 2016). – Ніжин, 2016.– 252 с.

4737. **Сучасні проблеми природничих наук** : тез. доп. і матеріали I Всеукр. конф. молодих науковців (23-24 березня 2016) / М-во освіти і науки України, НДУ імені Миколи Гоголя, Природн.-геогр. фак. ; ред. кол. : Г. Г. Сенченко [та ін.]. – Ніжин : Наука-сервіс, 2016. – 44 с.

4738. **Сучасні проблеми фізико-математичних наук та методики їх викладання** : матеріали XI Всеукр. студ. наук. конф. (21-22 квітня 2016).– Ніжин, 2016.– 72 с.

4739. **Філологічна наука** : проблеми та перспективи : матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф.(26 квіт. 2016) / М-во освіти і науки України, НДУ імені Миколи Гоголя, Каф. рос. мови та перекладу. – Ніжин : НДУ, 2016. – 118 с.

4740. **Фундаментальні та прикладні дослідження в сучасній хімії** : матеріали III міжнар. заочної наук.-практ. конф. молодих учених (12 квітня 2016) / за заг. ред. В. В. Суховєєва. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2016. – 155 с., рис., табл.

31.4.2. Збірники наукових праць викладачів та студентів

4741. **Література та культура Полісся** : зб. наук. пр. / відп. ред. Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПІ (НДПУ, НДУ). – 1990–2016.– Вип. 1–84.

4742. **Микола Гоголь і світова культура** : зб. наук. ст. / відп. ред. і упоряд. Г. В. Самойленко ; Нац. АН України ; Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; Укр. міжнар. комітет з питань науки ; НДПІ ім. М. В. Гоголя. – К. ; Ніжин, 1994. – 225 с.

4743. **Ніжин і Ніжинщина** : іст.-краєзн. матеріали / відп. ред. А. Г. Харченко ; НДПІ ім. М. В. Гоголя, Ніжин. краєзн. музей, Ніжин. міськвн. – Ніжин, 1994. – Вип. 1. – 24 с.

4744. ***Актуальні питання іноземної філології та методики навчання іноземних мов** : зб. ст.– Ніжин, 1995. – Вип. 1.

4745. **Актуальні питання природознавства** : зб. наук. пр. викл. і студ. природн.-геогр. фак. НДПІ ім. М. В. Гоголя / відп. ред. І. В. Марисова. – Ніжин, 1995.– С. 77– 80.

4746. ***Атуальні питання романо-германської філології та методики викладання іноземних мов** : зб. ст. – Ніжин, 1995. – Вип. 1.

4747. **Актуальні проблеми педагогіки і психології** : зб. наук. пр. / за ред. Є. І. Коваленко, М. Д. Бойправ. – Ніжин : НДПІ, 1995. – 172 с.

4748. **Методика. Досвід. Пошук** (проблеми вивчення шкільних курсів з мови, літератури, українознавства) : наук.-метод. зб.–Ніжин, 1995.– Вип. 2.– 101 с.

4749. **Актуальні питання сучасної математики і фізики** : зб. наук. пр. / відп. ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин, 1996. – 72 с.

4750. **Актуальні проблеми суспільствознавства** : зб. наук. ст. / відп. ред. В. Г. Любченко ; М-во освіти України ; НДПІ ім. М. В. Гоголя. – Ніжин, 1996.– 94 с.

4751. ***Студенти і наука** : зб. наук. пр. – Ніжин, 1996.

4752. **Проблеми** формування сучасного вчителя у вищій педагогічній школі. Шляхи підвищення пізнавальної активності студентів педагогічних навчальних закладів : наук.-метод. зб. / упоряд. і заг. ред. М. М. Астаф'євої. – Ніжин : НДПУ. – 1999. – 174 с.

4753. ***Шляхи** підвищення пізнавальної активності студентів педагогічного навчального закладу : наук.-метод. зб. – Ніжин, 1999.

4754. **Вісник** студентського наукового товариства. – Ніжин, 1997–2013. – Вип. 1– 9.

4755. **Східні** слов'яни. Мова. Історія. Культура (за матеріалами пам'яток писемності XI –XVIII століть) : зб. матеріалів / відп. ред. В. Ю. Франчук ; відп. за вип. Г. В. Самойленко. – Ніжин, 2002. – Вип. 4. – 160 с.

4756. **Фізико-математичний** вісник : зб. наук. пр. / відп. ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин : НДПУ, 2000–2002.

4757. **Фізико-математичний** збірник : зб. наук. пр. / відп. ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин : НДПУ(НДУ), 2001–2010.

4758. **Винниченкознавчі** зошити / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України, НДУ імені Миколи Гоголя, Центр гуманіт. співпраці з укр. діаспорою, Винниченкознавча наук. лабораторія (НДУ) ; відп. ред. В. П. Хархун, Н. І. Михальчук. – Ніжин : НДПУ (НДУ). – 2003–2015. – Вип. 1– 5.

4759. **Історичний** альманах : зб. наук. пр. студ. іст.-юрид. фак. / заг. ред. Є. М. Страшко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2003 –2014. – Вип. 1–10.

4760. **Методика**. Досвід. Пошук. Проблеми вивчення шкільних курсів мови та літератури : наук.-метод. зб. – Ніжин, НДПУ(НДУ), 2004–2009. – Вип. VIII– XI.

4761. **Проблеми** педагогіки музичного мистецтва : зб. метод. ст. / упоряд. О. Я. Ростовський. – Ніжин : НДПУ, 2004. – 185 с.

4762. ***Актуальні** проблеми суспільствознавства : зб. наук. пр. викладачів каф. екон. теорії, політології, філософії і суспільствознавства. – Ніжин, НДУ. – Вип. I – IV.

4763. ***Методологічні** основи викладання суспільних дисциплін : зб. наук. пр. викладачів каф. економічної теорії та політології / відп. ред. В. Й. Томек. – Ніжин : НДУ. – Вип. I–III.

4764. **Фізико-математичний** збірник. 1805–2005 : зб. наук. пр. / НДПУ ім. Миколи Гоголя ; ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин : НДПУ ім. М. В. Гоголя, 2004. – 148 с. – (До 200-річчя НВШ, 70-річчя фізмат факультету)

4765. **Збірник** наукових праць викладачів університету / відп. ред. О. В. Мельничук ; М-во освіти і науки України ; Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин : НДУ, 2006. – 169 с.

4766. **Вісник** студентського наукового товариства / відп. ред. О. В. Мельничук ; Ніжин. держ. ун-т імені Миколи Гоголя. – Ніжин, НДУ, 2006–2012. – Вип. 1–8.

4767. **Сучасні** виміри практичної психології : зб. наук. пр. студ. каф. заг. та практ. психології. – Ніжин : НДУ, 2006. – 76 с.

4768. **Фізико -математичні** записки : зб. наук. пр. / відп. ред. В. О. Аніщенко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя

2006. – 142 с.

2007. – 130 с.

4769. **Часопис** наукових праць викладачів та студентів історико-юридичного факультету. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2006–2012. – Вип. 1–4.

4770. **Збірник** наукових доробків студентів-дослідників факультету психології та соціальної роботи / за ред. А. І. Конончук ; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. – Ніжин, 2007–2013. – Вип. I–V.

4771. **Фізико-математичний збірник** : зб. наук. пр. / відп. ред. В. О. Аніщенко ; НДУ ім. Миколи Гоголя. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 110 с.

4772. **Актуальні** проблеми суспільствознавства : зб. наук. пр. викладачів каф. екон. теорії та політології / відп. ред. В. Й. Томек, Т. М. Пахомова. – Ніжин : НДУ, 2010–2012. – Вип. V–VII.

4773. **Вісник** студентського наукового товариства / відп. ред. О. В. Мельничук. – Ніжин : НДУ, 2006–2008. – Вип. 1–8.

4774. **Збірник** наукових праць викладачів природничо-географічного факультету / відп. ред. Г. Г. Сенченко. – Ніжин : НДУ. – 2006–2014. – Вип. 1–5.

4775. **Сучасні** виміри практичної психології : зб. наук. робіт студ. каф. практич. психології / відп. за вип. М. В. Папуча. – Ніжин : НДУ, 2006. – 76 с.

4776. **Фізико-математичні записки** : зб. наук. пр. – Ніжин : НДУ, 2006–2016.

4777. **Часопис** наукових праць викладачів історико-юридичного факультету. – Ніжин : НДУ. – 2006–2012. – Вип. 1–4.

4778. **Географія**. Економіка. Екологія. Туризм : регіональні студії : зб. наук. пр. / за ред. І. В. Смаля ; Київ. школа економіки, НДУ імені Миколи Гоголя. – Ніжин : НДУ, 2007–2013. – Вип. 1–6.

4779. **Збірник** наукових доробків студентів-дослідників факультету психології та соціальної роботи / відп. ред. А. І. Конончук, С. Р. Хлеб'юк. – Ніжин : НДУ, 2007–2014. – Вип. 1–5.

4780. **Проблеми** мистецької освіти : зб. наук.-метод. ст. викл., студ. і асп. фак. культури і мистецтв / відп. ред. О. Я. Ростовський. – Ніжин : НДУ. – 2007–2015. – Вип. 1–9.

4781. **Ю. Ф. Карський** і сучасне мовознавство. Матеріали XI міжнар. Карських читань (18-19 верес. 2007) / відп. за вип. О. В. Забарний. – Ніжин-Гродно, 2008. – 178 с.

4782. **Студентський** науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення : матеріали наук. дослідж. учасн. II етапу Всеукр. студ. олімпіади зі спец. «Соціальна педагогіка» / відп. ред. А. І. Конончук, С. Р. Хлеб'юк. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2008–2010.

4783. **Українська** економічна і політична думка XIX–поч. XX століття : зб. наук. пр. викл. каф. екон. теорії та політології / відп. ред. В. Й. Томек. – Ніжин, НДУ, 2008–2010. – Вип. III–V.

4784. **«Вий»** Н. В. Гоголя : лингвостилистический аспект : сб. науч. тр. семинара при каф. рус. яз. и перевода НГУ / отв. ред. В. А. Сидоренко. – Нежин : НГУ, 2009. – 99 с.

4785. **Ніжинська «Просвіта»**. Сторінки історії : зб. статей / упоряд. О. Морозов, В. Ємельянов ; відп. ред. М. Шкурко ; Ніжин. від-ня Всеукр. т-ва «Просвіта» ім. Т. Шевченка, Ніжин. міськрайонна благодійна організація «Благодійний фонд «НІЖЕН». – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2009. – 140 с.
4786. **Актуальні** проблеми суспільствознавства : зб. наук. пр. викл. каф. екон. теорії та політології / відп. ред. Т. М. Пахомова, В. Й. Томек.– Ніжин : НДУ, 2010–2012.– Вип. V–VII.
4787. **Збірник** наукових статей викладачів та студентів факультету іноземних мов / відп. ред. Т. Г. Чувакова. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2010. – 203 с.
4788. **Ніжин і Ніжинщина** : історичний простір провінції / відп. ред. О. Ю. Москаленко. – Ніжин : НДУ, 2010. – 111 с.
4789. **Репресовані** мовознавці : зб. наук пр. / відп. ред. Н. І. Бойко. – Ніжин : НДУ, 2010. – 103 с.
4790. **Збірник** наукових праць викладачів та студентів факультету іноземних мов / відп. ред. Т. Г. Чувакова. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011.– 214 с.
4791. **Сучасні** екологічні проблеми Українського Полісся і суміжних територій : зб. наук. пр. / за ред. Г. Г. Сенченко, І. В. Смаля. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 186 с.
4792. **Сучасні** екологічні проблеми Українського Полісся і суміжних територій (до 25-річчя аварії на ЧАЕС) : зб. наук. пр. / відп. ред. Г. Г. Сенченко, І. В. Смаля. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 265 с.
4793. **Збірник** наукових праць викладачів та студентів факультету іноземних мов / відп. ред. Т. Г. Чувакова. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012.– 121 с.
4794. **Науково-методичний вісник** Ніжинського обласного ліцею Чернігівської обласної ради / відп. ред. О. С. Дудченко. – Ніжин, НДУ, 2012.– Вип. 1-2.
4795. **Педагогічний альманах** : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2012, 2015, 2016.
2012. – 337 с. 2016. – 409 с.
2015. – 206 с
4796. **«Тарас Бульба»** Н. В. Гоголя : лінгвостилістический аспект : сб. науч. ст. / отв. ред. В. А. Сидоренко. – Нежин : НГУ имени Николая Гоголя, 2012.– 87 с.
4797. **Перша** світова війна в долях народів Європи та світу : зб. наук. ст. / відп. ред. і упоряд. В. М. Гладилін. – Ніжин : НДУ ім. Миколи Гоголя, 2014. – 241 с.
4798. **«Повість о том, как поссорился Иван Иванович с Иваном Никифоровичем»** Н. В. Гоголя : лінгвостилістический аспект : сб. науч. ст. / отв. ред. Е. М. Петрик. – Нежин : ПП Лысенко Н. М., 2015.– 108 с.
4799. **Сучасне** дошкілля : актуальні проблеми, досвід, перспективи розвитку : зб. наук. ст. студ. спец. «Дошкільна освіта» / за заг. ред. О. Л. Кононко. – Ніжин : ім. М. Гоголя, 2015.– 196 с.
4800. **Вісник** студентського наукового товариства : зб. наук. пр. студентів, магістрантів, аспірантів / за заг. ред. О. В. Мельничука. – Ніжин : НДУ імені М. Гоголя, 2016. – Вип. 15. – 288с.

4801. «**Старосветские** помещики» Н. В. Гоголя : лингвостилистический аспект : сб. науч. ст. / под ред. Е. М. Петрик. – Нежин : ПП Лысенко Н. М., 2016. – 64 с.

31.4.3. Періодичні видання, що продовжуються

4802. **Наукові** записки Ніжинського державного педінституту.– Ніжин, 1994–1997.– Т. XIV–XVII.

4803. **Наукові** записки Ніжинського державного педагогічного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки / відп. ред. Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1998. – 146 с. ; 1999. – 114 с.

4804. **Наукові** записки Ніжинського державного педагогічного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки / заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин, 1998–1999.

4805. **Наукові** записки Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки / заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДПУ(НДУ), 2000–2016.

4806. **Наукові** записки Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя . Філологічні науки / відп. ред. Г. В. Самойленко. – Ніжин : НДПУ(НДУ), 2000–2016.

XXXII. ВІРШІ ВИХОВАНЦІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ, ПРИСВЯЧЕНІ НІЖИНСЬКІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ

4807. ***Любич-Романович В.** Стихотворения Василия Романовича : [видання присвяч. Гімназії вищих наук князя Безбородька]. – СПб., 1832.

Василь Гнатович Любич-Романович (1805–1888), письменник, поет, перекладач. Навчається в Гімназії вищих наук в 1821-1826 рр.

4808. **Толбин В. А. С.** Афанасьев / В. Толбин // Лицей князя Безбородко. – СПб, 1859.– Отд. 2. – С. 3 – 4.

С. 4 : «На берегу пустынного Остра...» : [вірш О. С. Афанас'єва присвячено Ліцею кн. Безбородька початку 1830-х років] .

4809. **То же** // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко.–2-е изд., испр., доп. – СПб., 1881.– Отд. 1. – С. 323 – 325.

*С. 325 : «На берегу пустынного Остра...») : [вірш]
Олександр Степанович Афанас'єв-Чужбинський (1816 –1875), поет, письменник, етнограф, перекладач. Випускник Фізико-математичного Ліцею 1835 року*

4810. **Гербель Н.** «В дорогу!» (Один я бродил по аллеям пустым) : [вірш] / Н. Гербель // Современник. – 1855.– Т. LI, № 7. – Отд. 1. – С. 398.

4811. **То же** // Лицей князя Безбородко. –СПб., 1859. – Отд. 2. – С. 25–26 ; Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – СПб, 1881.– Отд. 1.– С. 7–10.

4812. **Гербель Н.** «Введение к поэме» : [вірш] / Н. Гербель // Гимназия высших наук и Лицей князя Безбородко. – СПб, 1881.– Отд. 2.– С. СХVIII – СХХ. – (Из «Шуточных произведений нежинских студентов»)

4813. **Гербель Н.** «O tempora! O mores!»: [вірш] / Н. Гербель // Там само. – С. LXXXIII –ХСІ.

4814. **Гербель Н.** «Приключение, в котором рассказывается, как два студента шли на Магерки, а попали на Воробьевку и что там случилось» : [жартівлива поема] / Н. Гербель // Письма... к библиографу С. И. Пономареву. – М., 1915.– С. 214 – 221.

Микола Васильович Гербель (1827–1883), письменник, поет, перекладач. Випускник Юридичного Ліцею 1847 року

4815. **Глібов Л.** «Городок» (Есть на Руси старинный городок...) : [вірш датовано 1868 роком] / Л. Глібов // Глібов Л. Твори. – К., 1962.–С. 416.

4816. **Глібов Л.** Твори в 2 т. Т. 2. Російська поезія. Драматичні твори. Статті. Фейлетони. Театральні рецензії. Листи / Л. Глібов. – К. : Наук. думка, 1974. – 479 с.

С. 67 – 68 : «Счастливы́й уголок» (посвящается нежинским пирогам) : [вірш]

С. 118 – 121 : «Господа студенты старые», «Alma mater благодатная»,

«Н. В. Гоголю»(Был Гоголь с нами много лет) : [віршовані тости]

Леонід Іванович Глібов(1827–1893), видатний український письменник. Випускник Гімназії вищих наук 1831 року

4817. **Артеменко П.** Інститут : [вірш] / П. Артеменко // Нове село. – 1937.– 2 верес.(№ 199) ; Alma mater. – 1994. – № 8, вересень. – С. 1 ; І дорогий, і незабутній... : спогади. – Ніжин, 2005. – С. 24.

Петро Іванович Артеменко (1918–1942), радянський поет, журналіст. Колишній літстудієць, закінчив інститут у 1936 році. Страчений гітлерівцями у 1942.

4818. **Сосюра В.** «Молодість» (Зима. Педінститут. І молодість рум'яна) : [вірш] / В. Сосюра // Більшовик Ніжинщини. – 1938. – 29 груд. ; Сосюра В. Твори в 3 т. Т. 2 / В. Сосюра. – К., 1958. –С. 65 ; Alma mater. –1994. – № 9, жовтень. – С. 2 ; Вісті. –1995. – 22 верес. (№ 36). – С. 4 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 59.

Володимир Миколайович Сосюра (1898–1965), український письменник, поет-лірик. В Ніжині не навчався, але підтримував тісні зв'язки з літстудійцями і окремими викладачами НВШ (М. П. Сайком, О. Д. Королевичем)

4819. **Бибик М.** «Над Остром» : [вірш] / М. Бибик // Зростання : літ. журн. – 1940. – № 2, грудень. – С. 55.

4820. **Клименко П.** «Ліцейські спогади» : [вірш присвяч. рокам навчання Гоголя в Гімназії вищих наук] / П. Клименко // Там само. – С. 25 – 27.

4821. **Клименко П.** «Моєму інститутіві» : [вірш] / П. Клименко // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – Ніжин, 1949. – Т. 2. – С. 26–27.– (До 125-річчя НДПІ)

4822. **Рыженко В. В.** «Вальс нежинских студентов» (Опустилась над Нежином ночь) : [вірш] // Радянський Ніжин. – 1955.– 30 листоп.(№ 143). – С. 2 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина.– Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко .– Ніжин, 1995.– С. 69–70 ; Заспів : поет. антол. літстудійців НДПУ.– Ніжин, 2000.– С. 13 ; І дорогий, і незабутній... : спогади. – Ніжин, 2005.– С. 86.

4823. **Шеремет М.** Гоголь у Ніжині : [вірш] / М. Шеремет // Шеремет М. Вибране. – К., 1995.– С. 41–42.

4824. **Ющенко О.** В Ніжині : [вірш] / О. В. Ющенко // Вітчизна.– 1956.– С. 67.

4823. **Белкин А.** «Институт» : [вірш] / А. Белкин // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт.(№ 40). – С. 1.

4825. **Галактионов П.** «Здесь учился Гоголь» : [вірш] // Перший заспів : зб. поезій літстудійців НДПІ. – Ніжин, 1959. – С. 10 ; Ніжин. вісник. – 1995.– 20 верес.(№ 71). – С. 1.

4826. **Гуцало Є.** «Наш інститут» : [вірш] / Є. Гуцало // Перший заспів : зб. поезій літстудійців НДПІ. – Ніжин, 1959. – С. 21 ; Самойленко Г. В. Нариси культури. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 71.

4827. **Гуцало Є.** «Ніжин» : [вірш] / Є. Гуцало // Деснянська правда.– 1959. – 1 квіт.(№ 66). – С. 3 ; Alma mater. – 1995. – № 5, травень. – С. 1 ; І дорогий, і незабутній... : спогади. – Ніжин, 2005. – С. 96.

Євген Пилипович Гуцало (1937–1995), український прозаїк, поет, журналіст, кінорежисер. Закінчив філологічний факультет НДПІ у 1959 році

4828. **Драбкина А.** (В парке пахнет травой...) : [вірш] / А. Драбкина // Перший заспів : зб. поезій. – Ніжин, 1959.– С. 35.

4829. **Мордань В.** «Земний уклін» (Гоголю в день 150-річчя) : [вірш] / В. Мордань // Радянська освіта. – 1959.– 28 берез.(№ 13).– С. 3.

4830. **Мордань В.** «Ніжин» (Вузькі береги у старого Остра...) : [вірш] / В. Мордань // Радянський Ніжин. – 1959. – 29 берез.(№ 39). – С. 3.

Володимир Григорович Мордань (1937), український поет. Закінчив філологічний факультет НДПІ у 1961 році

4831. **Пригоровський В.** «Незабутнє» (Пам'ятаю... Зустріло нас перше розпуття) : [вірш] / В. Пригоровський // Перший заспів : зб. поезій. – Ніжин, 1959. – С. 11 ; Деснянська правда. – 1970.–27 жовт.(№ 211).– С. 2.

4832. **Ющенко О.** «Ніжинська пісня» (От іду я, шляхи-стежки засніжені...) : [вірш] / О. Ющенко // Радянський Ніжин. – 1959. – 24 трав.(№ 62). – С. 3 ; Ющенко О. Шляхи близькі, шляхи далекі : поезії / О. Ющенко. – К., 1963.– С. 71–72.

4833. **Щербонос В.** З циклу «Сліди Гоголя» (Невже колись очима сходнями...) . – «Гоголь на лекції в фізиків...» : [вірші] / В. Щербонос // Під прапором Леніна. – 1963. – 30 берез.(№ 51). – С. 4.

4834. **Моргунов Ю.** «Графский сад» : [вірш] / Ю. Моргунов // Там само.– 1966.– 24 верес.(№ 151). – С. 4.

4835. **Куровський Д. М.** (О Ніжине мій! Сто літ не був з тобою...) (1968).– (Хвала тобі, науки храм високий!) (1970) : [вірші] / Д. М. Куровський // І дорогий, і незабутній : спогади. – Ніжин, 2005. – С. 77.

Дмитро Мусійович Куровський (1922–1988). Український поет і прозаїк. Випускник філологічного факультету НДПІ 1955 року

4836. **Горлач Л.** «Гоголівський сад» : [вірш] / Л. Горлач // Деснянська правда. – 1970. – 13 верес.(№ 180). – С. 4.

Леонід Никифорович Горлач (Коваленко) (1941), український поет, прозаїк, драматург, літературознавець. Закінчив філологічний факультет НДПІ у 1968 році

4837. **Осипенко М.** «Інститутіві» : [вірш] / М. Осипенко // Комсомольський гарт. –1970. –15 верес.(№ 110). – С. 3.

4838. **Серебровская Е.** «В парке Нежинского лицея» : [вірш] / Е. Серебровская // Звезда. – 1971. – № 3. – С. 57.

4839. **Ющенко О.** «Вітальна усмішка» (філологам НДПІ в день 100-річчя факультету) : [вірш] / О. Ющенко // Під прапором Леніна. – 1975. – 19 груд. (№ 202-203). – С. 4 ; *Alma mater.* – 1995. – № 9, жовтень. – С. 2.

4840. **Шкуліпа А.** «Моєму інститутіві» : [вірш] / А. Шкуліпа // Під прапором Леніна. – 1976. –11 черв.(№ 93). – С. 4.

4841. **Працун В.** «В інституті імени Гоголя» : [вірш] / В. Працун // Деснянська правда. – 1977. – 4 верес.(№ 173). – С. 4.

4842. **Семенченко Н.** «Нежинский пед» (Было все другим давным-давно) : [вірш] / Н. Семенченко // Під прапором Леніна. – 1978. – 1 груд.(№ 191). – С. 3.

4843. **Глущенко В.** «Інституту» : [вірш] / В. Глущенко // Там само. – 1980. – 23 груд.(№ 203.). – С. 3.

4844. **Гадзінський О.** «Ніжинському інститутіві» : [вірш] / О. Гадзінський // Там само. – 1981. –13 січ.(№ 6). – С. 4.

4845. **Мойсієнко А.** «Гоголь-гімназист». – «Спогад про літстудію» : [вірші] / А. Мойсієнко // Деснянська правда. – 1982. – 14 квіт.(№ 72). – С. 4.

4846. **Москаленко М.** «Інституту» (Білий Лебедю мій... Вже буланій копитами дзвонить) : [вірш] / М. Москаленко // Під прапором Леніна. – 1982. – 8 верес.(№ 144). – С. 4 ; На пагорбах століть : поезії. – Чернігів, 1993. – С. 95 ; Вісті. –1995. – 22 верес.(№ 36). – С. 4 ; *Alma mater.* – 1994. – № 1, січень. – С. 1 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 91– 92 ; Заспів : поет. антологія. – Ніжин, 2000. – С. 143 ; І дорогий, і незабутній : спогади. –Ніжин, 2005. – С. 205 ; Літ.Чернігів. – 2005. – № 1, квітень. – С. 23 ; *Alma mater.* – 2010. – № 1, вересень. – С. 16.

4847. **Сапон В.** «У Гімназії» : [вірш присвячено Є. П. Гребінці] / В. Сапон // Деснянська правда. – 1982. – 2 лют.(№ 23). – С. 3.

4848. **Сербовеликов Н.** «Гоголь в Нежине» : [вірш] / Н. Сербовеликов // Під прапором Леніна. –1983. – 25 черв.(№ 100). – С. 4.

4849. **Сапон В.** «Євген Гребінка у Ніжині»: [вірш] / В. Сапон // Ранок. – 1984. – № 4. – С. 9 ; Під прапором Леніна. – 1985. – 8 черв.(№ 92). – С. 3 ; На пагорбах століть : поезії. – Чернігів, 1993. – С. 33.

4850. **Мойсієнко А.** Приємлю : [поезії] / А. Мойсієнко. – К. : Радянський письменник, 1986. – 111 с.

С. 32 : «Гоголь-гімназист»

С. 30 : «Прощання з інститутським парком»

4851. **Сапон В.** (У Ніжині засніженім, малім...) : [вірш] / В. Сапон // Під прапором Леніна. – 1987. – 10 лют.(№ 23). – С. 3 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 11.

4852. **Ющенко О.** «Спогад про Ніжин» : [вірш] / О. Ющенко // Деснянська правда. –1987.– 26 лип. (№ 144).–С. 4.

4853. **Гадзінський О.** «Інститут» (У Графському парку шумлять тополі) : [вірш] / О. Гадзінський // Під прапором Леніна.–1990.– 10 жовт.(№ 162).– С. 3.

4854. **Астаф'єв О.** «Ліцей» : [вірш] / О. Астаф'єв // На пагорбах століть : поезії. – Чернігів, 1993. – С. 7 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література. – Ніжин, 1995.– С. 97–98 ; Заспів : поет. антологія. – Ніжин, 2000. – С. 185 ; Літ. Чернігів. – 2005. – № 1, квітень.– С. 24 ; Alma mater. – 2010.– № 1, вересень. – С. 16.

4855. **Вільгук П.** «Над Остром тихоплинним» (Білий лебедю мій!.. , Над Остром тихоплинним) : [вірш] / П. Вільгук // Alma mater. – 1995.– № 7-8, вересень. – С. 1.

4856. **Галактионов П.** «О наших песнях» (Давно не слышно новых песен) : [віршоване гумористичне послання до друзів-літстудійців. Датовано 1951 роком] / П. Галактионов // Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995.– С. 67.

4857. **Луговик М.** «День плову» : [вірш] : [присвячено студентам-узбекам 1970-х років] / М. Луговик // На пагорбах століть : поезії. – Чернігів, 1993.– С. 19–20 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 86–87.

4858. **Мойсієнко А.** «Прощання з інститутським парком». – «Слова». Світлій пам'яті мого вчителя, професора української філології Івана Кириловича Чаплі : [вірші] / А. Мойсієнко // На пагорбах століть.– Чернігів, 1993.– С. 22–23 ; Заспів : поет. антологія. – Ніжин, 2000.–С. 59 ; І дорогий , і незабутній : спогади. – Ніжин, 2005.–С. 149.

Анатолій Кирилович Мойсієнко (1948), український поет, мовознавець, перекладач, доктор філологічних наук, професор КНУ ім. Т. Г. Шевченка. Закінчив філологічний факультет НДПІ 1971 року

4859. **Попок В. В.** «Я хочу в Ніжин, їду в Ніжин» : [вірш] / В. В. Попок // На пагорбах століть : поезії. – Чернігів. 1993. – С. 109 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995.– С. 89 ; Літ. Чернігів. – 2005.–№ 1(29).–С. 25.

4860. **Пригоровський В.** «Місто моєї юності» (Уненеж, Ніжатин, Ніжин) : [вірш] / В. Пригоровський // На пагорбах століть : поезії. – Чернігів, 1993. – С. 112 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 92.

4861. **Струтинський В.** «Глибинне» (Що не кажіть, а Ніжин примагнічує) : [вірш] / В. Струтинський // На пагорбах століть : поезії. – Чернігів, 1993. – С. 409 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література. –Ніжин, 1995. – С. 88 ; Літ. Чернігів. – 2005.– № 1(29).– С. 22–23 ; Alma mater. – 2010.– № 1, вересень. – С. 16.

4862. **Ющенко О.** «Ніжин» (Я знову тут. Ці ж вулиці-сусідки...) : [вірш] / О. Ющенко // На пагорбі століть : поезії. – Чернігів, 1993. – С. 47–48 ; Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. Ч. 1. Література. – Ніжин, 1995. – С. 57 ; Alma mater. – 1996. – № 5-6, травень-червень. – С. 1 ; І дорогий, і незабутній : спогади. – Ніжин, 2005. – С. 46 ; Літ.Чернігів.– 2005.– № 1(29).– С. 19.

4863. **Ющенко О.** «Шевченко в Ніжинському ліцеї» : [вірш] / О. Ющенко // Alma mater. – 1994. – № 3, березень.– С. 2 ; Вісті.–1995.– 22 верес.(№ 36). – С. 4.

4864. **Артемчук Г. І.** «З ювілеєм» : [вірш присвячено 175-річчю НВШ] / Г. І. Артемчук // *Alma mater.* – 1995.– № 9, жовтень. – С. 2.

4865. **Даньшина Н.** «Навчашь прекрасне любить» : [вірш присвяч. Т. Пінчук] / Н. Даньшина // *Alma mater.* –1995.–№ 3, березень. – С. 7.

4866. **Сапон В.** (Палять роки мости до пам'яті...) : [вірш присвяч. пам'яті письм., мовознав., проф., зав. каф. укр. мови І. К. Чаплі. Датовано січнем 1972 року] / В. Сапон // *Alma mater.* – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 3 ; І дорогий, і незабутній : спогади. – Ніжин, 2005. – С. 156–157.

4867. **Шкуліпа А.** «Мереживо душі» : [вірш] / А. Шкуліпа // *Alma mater.*– 1995.– № 7-8, вересень. – С. 3.

4868. **Ющенко О.** Студентські портрети : [віршовані присвяти друзям-студентам 1938-1940-х років] / О. Ющенко // *Alma mater.* – 1995.– № 7–8, вересень. – С. 2.

Олекса Якович Ющенко (1917–2008). Український поет, прозаїк, журналіст. Закінчив Ніжинський учительський інститут у 1939 році

4869. **Астаф'єв О.** «Студентка» : [вірш] / О. Астаф'єв // Там само. – 1996. – № 2, лютий. – С. 2.

4870. **Хомич Я.** «Ніжинська ніч» : [вірш] / Я. Хомич // Там само. – № 1-2, січень-лютий. – С. 4.

4871. **Галинський Е.** (Наснаги, творчості, тепла) : [камерному хору «Світич» до 5-річного ювілею] : [вірш] / Е. Галинський // *Вісті.* – 1999. – 30 квіт.(№ 17). – С. 6.

4872. **Грудіна Д.** «Наш інститут – Палац науки» : [вірш] / Д. Грудіна // *Alma mater.* – 1999. – № 13, червень. – С. 4.

4873. **Зубенко М.** «Слово про Арвата» : [вірш] / М. Зубенко // *Ніжин. вісник.* – 1999. –1 груд.(№ 90). – С. 4.

4874. **Поліщук Л.** «Інститутіві» (От стрілись, горді і щасливі) : [вірш] / Л. Поліщук // *Alma mater.* – 1999. – № 2, жовтень. – С. 1 ; *Вісті.* – 2000. – 7 лип.(№ 27). – С. 5.

4875. **Грудіна Д.** (Мій інституте, білий красень!) : [вірш] / Д. Грудіна // Там само. – 2000. – № 1, вересень. – С. 4.

4876. **Мельник А.** (Вузу пороги ріднії) : [вірш] / А. Мельник // *Заспів : поет. антологія літстудії НДПУ.* – Ніжин, 2000. – С. 96.

4877. **Нестеренко О.** (У мрійному Ніжині осінь...) : [вірш] / О. Нестеренко // *Заспів : поет. антологія літстудії НДПУ.* – Ніжин, 2000.– С. 75.

4878. «**Безбородків** дарунок» (Ніжин –славне містечко два століття назад) : [пісня] / слова Т. Пінчук, музика М. Шумського // Пінчук Т. Д. Про Ніжинський педагогічний – з любов'ю. – Ніжин, 2000.– С. 43 ; Пінчук Т. Мої незабудки. Маленька повість про себе. – Ніжин, 2004. – С. 56–57.

4879. **Пригоровський В.** (Не забуду ніколи, Білий лебедю мій!) : [вірш] / В. Пригоровський // *Заспів : поет. антологія літстудії НДПУ.*– Ніжин, 2000. – С. 14.

4880. **Шкуліпа А.** «Гоголь і ми». – «Понад Остром». – «Приходь у Графський сад». – «Ніжином освячений» : [вірші] / А. Шкуліпа // Ніжин. вісник. – 2002. – 26 верес.(№ 75). – С. 3.

Анатолій Григорович Шкуліпа (1950), поет, прозаїк, журналіст. Член Національної Спілки письменників України, лауреат обласної літературно-мистецької премії ім. М. Коцюбинського

4881. **Бовсунівська** (Ісаєнко) А. О. «Випускникам 78-го» : [вірш] / А. О. Бовсунівська // Там само.– 2003. – 10 лип.(№ 53). – С. 1.

4882. **Пінчук Т.** «Білим лебедем звать...» : вірш / Т. Пінчук // Пінчук Т. Білим лебедем звать : фотоальбом. – Ніжин, 2003. – [С. 68].

4883. **Гераскин А.** «Абитуриенту» : [вірш] / А. Гераскин // Вісті. – 2004. – 9 лип.(№ 28).–С. 6.– (200-річчю НВШ присвячено)

4884. **Мирон Труд.** (Откройте, ели, храму окна...) : [вірш] / Мирон Труд // Мирон Труд. На раздорожьи времени (русские фрагменты). – Нежин, 2004. – Кн. 4.– С. 54.

4885. **Бовсунівська** (Ісаєнко) А. О. (...Чверть століття пролягло між нами...). – «Про вічне веде розмову». – «Пам'яті Добротворця. П. О. Сердюку» : [вірші] / А. О. Бовсунівська // І дорогий, і незабутній : спогади. – Ніжин, 2005. – С. 195–196.

4886. **Брумарова** (Гольдович) Н. Р. (Здравствуйте, старые стены...) : [вірш] / Н. Р. Брумарова // Там само.– С. 127.

4887. **Гадзінський О.** «Елегійна ода Ніжинському університетові» : [вірш] / О. Гадзінський // Літературний Чернігів. – 2005.– № 1(29), квітень. – С. 26–27.

4888. **Дворецька В. Л.** (Тебе покинула колись я...). – (Де ти, моє студентське минуле). – «Студентські роки» : [вірші] / В. Л. Дворецька // І дорогий, і незабутній : спогади. – Ніжин, 2005.–С. 108–109.

4889. **Кушніренко М. І.** «День факультету». – (О тихий вузе (ніби вальс озвалося...)) : [вірші] / М. І. Кушніренко // Там само. – С. 116–118.

4890. **Пригоровський В.** (Білий лебедю мій! Над Остром тихоплинним...) : [вірш] / В. Пригоровський // Там само. – С. 87.

4891. **Пінчук Т.** «Випускникам...» (Заходьте у казку, заходьте в оазу) : [вірш] / Т. Пінчук // Там само. – С. 7.

4892. **Сіра** (Примостко) Л. В. «Інститутіві» : [вірш] / Л. В. Сіра // Там само. – С. 198.

4893. **Стрелкова Н.** «Білий лебедю мій» : [вірш] / Н. Стрелкова // Alma mater. – 2005.– № 4, грудень. – С. 2 ; Ніжин. вісник.–2005.–24 груд. (№ 100).– С. 3. – (До 200-річчя НВШ).

4894. **Щербонос В.** (...Наш дім нагадує вулик...) : [вірш] / В. Щербонос // І дорогий, і незабутній... : спогади. – Ніжин, 2005.– С. 105.

4895. **Марченко Т. А.** (Весни б у Ніжині напитись...) : [вірш] / Т. А. Марченко // Alma mater. – 2006. – № 5, січень.– С. 3.

4896. **Марченко Т. А.** (Довголіття тобі, любий наш друже) : [вірш] / Т. А. Марченко // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2006.– Вип. 32. – С. 237– 238; Ніжинська вища

школа у спогадах студентів і викладачів / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015.– Т. 2. 1920 – 2010.– С. 332 – 333.

Вірш присвячено Ніжину і НДПІ 1970-х років

4897. **Лепська Т.** (Здрастуй, юносте! Друзі, здрастуйте!) : [вірш] / Т. Лепська // *Alma mater.* – 2009. – № 3, листопад. – С. 2.

Вірш присвячено зустрічі випускників факультету іноземних мов в день святкування 60-річчя факультету

4898. **Якубович Г.** «Світич». – «Білий лебідь» : [вірші] / Г. Якубович // *Наш український дім : наук.-попул. часопис для вчителів України та діаспори.* – 2009.– № 1.– С. 127–128.

4899. **Ролік А. П.** «Знак Ніжина» (Знак Ніжина – Гімназії споруда) : [вірш] / А. Ролік // Харитонов І. К. Порівняльні переклади поезій : навч. посіб. – Ніжин, 2007.–С. 242.

4900. **Бовсунівська А.** «Гоголівському вузу» : [вірш] / А. Бовсунівська // *Ніжин. вісник.* – 2009.–26 берез. (№ 24).–С. 7.

4901. **Нечай-Гумен Л.** (Легкий бриз воспоминаний...) : [вірш] / Л. Нечай-Гумен // *Alma mater.* – 2009. – № 2, жовтень. – С. 3.

4902. **Ветров В.** (Суховєєв В. В.) До ювілею Ніжинської вищої школи : [вірш присвяч. 200-літтю НВШ] / В. Ветров // Там само. – 2013. – № 10, червень. – С. 2.

4903. **Годунок М.** Тобі моя ода : [вірш] / М. Годунок // *Alma mater.*– 2015. – № 10(20), жовтень. – С. 16

4904. **Рудоміна О.** Там, де колись навчався Гоголь : [вірш] / О. Рудоміна // Там само.

4905. **Сафрігіна К.** Моєму Атлантові : [вірш] // Там само.

Примітка : Інформацію про деяких авторів віршів можна також одержати з видання «І дорогий, і незабутній... . Спогади випускників університету» / упоряд. і ред. Т. Д. Пінчук (Ніжин, 2005)

XXXIII. НІЖИНСЬКА ВИЩА ШКОЛА У ФОТОМАТЕРІАЛАХ

33.1. Фотоальбоми, монографії, часописи

4906. **Пінчук Т. Д.** Про Ніжинський педагогічний – з любов'ю : фотоальбом / ред. О. Д. Неділько, Н. І. Яковець ; Фото Т. Д. Пінчук. – Чернігів : Зірка, 1997.– 60 с. : іл.

4907. **Пінчук Т. Д.** Про Ніжинський педагогічний – з любов'ю : фотоальбом. – 2-ге вид., випр., допов. / Т. Д. Пінчук ; ред. Л. Б. Давиденко, Н. І. Яковець. – Ніжин : Аспект, 2000. – 44 с. : іл.

4908. **Самойленко Г. В.** Нежин – город юности Гоголя / Г. В. Самойленко. – Нежин : НГПУ, 2002. – 262 с.

В книзі використано чисельні світлини І. Я. Довгоброта, І. Й. Лапіна, Т. Д. Пінчук та з архіву

4909. **Самойленко Г. В.** Ніжине мій... : громад.-політ. вид. / Г. В. Самойленко (текст), Т. Д. Пінчук, В. М. Кичко (фото). – К. : Парлам. вид-во, 2002. – 131 с.

Більше 20 світлин присвячено Ніжинській вищій школі

4910. **Пінчук Т. Д.** Білим лебедем звать... : фотоальбом / Т. Д. Пінчук. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2003. – 68 с. : іл.

4911. **Літературний** Чернігів : щокв. мистец. журн. літ. спілки «Чернігів» / голов. ред. М. Ткач. – 2005. – № 1(29). – 199 с.

Номер присвячено 200-річчю від дня заснування Ніжинської вищої школи. Вміщено біля 20 світлин роботи Тамари Пінчук

4912. **Самойленко Г. В.** Ніжинська вища школа : сторінки історії / Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя ; Аспект-Поліграф, 2005. – 420 с.

У книзі використано фотоматеріали І. Я. Довгоброда, І. Й. Лапіна, Т. Д. Пінчук та з архіву

4913. **Самойленко Г. В.** Николай Гоголь и Нежин : монографія / Г. В. Самойленко. – Нежин : Аспект-Полиграф, 2008. – 316 с.

В книзі використано численні фотоматеріали з життя НВШ

4914. **Пінчук Т.** Білим лебедем звать... : фотоальбом. – 2-ге вид., допов. / Т. Пінчук. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2009. – 68 с. : іл. – (До 200-ліття з дня народження Миколи Гоголя).

4915. **Моціяка П. П.** Ніжинський Історико-філологічний інститут князя Безбородька у портретах його директорів : монографія / П. П. Моціяка. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. – 312 с. + 32 с. іл.

В книзі використано поштові листівки із зібрання К. І. Ягодовського (Чернігів) ХІХ – поч. ХХ ст. та ілюстративні матеріали з приватних архівів колекціонерів

33.2. Комплекс будівель НВШ (старий і новий корпуси, будинок бібліотеки тощо)

4916. **Комплекс** пединституту : фотомонтаж // Під прапором Леніна. – 1970. – 28 листоп.(№ 189). – С. 4.

4917. **Старий** і новий корпуси пединституту / фото Ю. Каганова // Там само. – 23 груд.(№ 203). – С. 4.

4918. **Учбові** корпуси пединституту. Новий міст через Остер / фото Ю. Каганова // Під прапором Леніна. – 1970. – 23 груд.(№ 203). – С. 4.

4919. **Главный** корпус Нежинского педагогического института имени Н. В. Гоголя (здание бывшей Гимназии высших наук). – Новый корпус пединститута. – На лекции в аудитории им. Т. Г. Шевченко. – Студенческий хор пединститута. – В институтской картинной галерее : [фото] // Нежин. Очерк-фотопутеводитель. – К., 1981.–С. 64–66.

4920. **Засніжений** Ніжин. Корпус бібліотеки пединституту по вул. Гоголівській / фото О. Тимошенка // Під прапором Леніна. – 1985. – 12 лют.(№ 28). – С. 4.

4921. **Ніжин** – місто студентське : [корпуси пединституту й агротехнічного коледжу] : [фото] // Ніжин. вісник. – 1996. – 29 трав.(№ 41). – С. 4.

4922. **Будинок** колишнього купецького клубу, нині бібліотека Ніжинського педагогічного інституту / фото І. Гребеннікова // Там само. – 2002. – 28 верес. (№ 76). – С. 2.

4923. **Університет** ім. М. Гоголя. Фото 1981 р. : [комплекс будівель тодішнього педінституту в різних ракурсах з окремими фотовставками] // Алексеєнко К. І. Ніжин. Освіта, культура, духовність... Скорочений фотографічний нарис. – Ніжин, 2009. – Вип. 2.– С. 16, 17.

4924. **Гуртожитки** університету : [фото] // Alma mater. – 2011.– № 6, лютий. – С. 5.

33.3. Будинок Гімназії вищих наук князя Безбородька (НІФІ, ІНО, НДПІ, НДПУ, НДУ)

4925. **Нежинская** Гимназия высших наук кн. Безбородко в Нежине : [литография] // Авенариус В. Гоголь-гимназист / В. Авенариус. – СПб., [1896]. – С. 1.– Те саме : В лета моей юности... – М., 1991.– С. 159 ; Феддерс Г. Ю. Течет река Персе... / Г. Ю. Феддерс. – Рига, 1969.– С. 175.

4926. **Историко-филологический** институт в Нежине (1895 год) : [фото] // Авенариус В. Гоголь-студент / В. Авенариус. – СПб., 1898. – С. 321.

4927. **Институт** кн. Безбородко : [фото] // Исторический вестник. –1909. – № 3. – С. 1173 ; Моціяка П. П. Ніжинський Історико-філологічний інститут князя Безбородька у портретах його директорів. – Ніжин, 2011.– С. 155, 158 ; Гоголь в Нежинской Гимназии высших наук : антология мемуаров. – Санкт- Петербург, 2014.– С. 59, 131.

4928. ***Учбовий** корпус Ніжинського педінституту : [фото] // Більшовик Ніжинщини. – 1938. –8 лип.(№ 154). – С. 3.

4929. **Ніжинський** державний педагогічний інститут : [фото 1940 року] // Зростання : літ. журн. – 1940. – С. 79.

4930. **Будинок** відбудованого педагогічного інституту : [фото] // Радянський Ніжин. – 1944.– 2 листоп.(№ 84). – С. 1.

4931. **Гордість** Ніжина. Педінститут ім. М. Гоголя : [фото] // Там само. – 15 верес.(№ 68). – С. 2–3.

4932. **Ніжинський** державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя : [фото] // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ін-т. – 1949. – Т. 2. Те саме : Радянський Ніжин. – 1949. – 30 берез.(№ 38-39). – С. 2–3.

4933. ***Здание** нежинской Гимназии высших наук : [фото] // Иофанов Д. Н. В. Гоголь. Детские и юношеские годы / Д. Иофанов. – К., 1951.– С. 133.

4934. **Старий** корпус Ніжинського педінституту. Зима 1958 / фото І. Довгоброда // Радянський Ніжин. – 1958. – 1 січ.(№ 1). – С. 3.

4935. **Ніжинський** педагогічний інститут : [фото] // Там само. –1959. – 1 квіт. (№ 40). – С. 2.

4936. **Будинок** Ніжинського педінституту ім. М. В. Гоголя : [фото] // Чернігівщина : путівник. – К., 1962. – С. 135.

4937. **Колонада** старого корпусу педінституту у дощовий літній ранок / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1967. – 16 черв.(№ 94). – С. 3.

4938. **Педагогічний** інститут (старий корпус) / фото Ю. Власовця // Там само. – 5 серп.(№ 123). – С. 3.

4939. **Старий** корпус інституту, віддзеркалений у вологому асфальті після дощу / фото І. Довгоброда // Там само. – 16 черв.(№ 94). – С. 3.

4940. **Колонада** старого корпусу педінституту. Зима / фото Ю. Власовця // Під прапором Леніна. – 1968. – 12 січ.(№ 7). – С. 3.

4941. **Пора** екзаменів (колонада старого корпусу) / фото І. Довгоброда // Там само. – 1970. – 27 черв.(№ 101). – С. 4.

4942. **Старий** корпус педінституту / фото Ю. Каганова // Під прапором Леніна. – 1971. – 6 січ.(№ 2). – С. 4.

4943. **Педагогічний** інститут. Головний корпус / фото І. Довгоброда // Там само. – 1973. – 27 жовт.(№ 170). – С. 4 ; Там само. – 1983. – 8 лип.(№ 107). – С. 4.

4944. **Біля** Гоголівського вузу / фото В. Нечипоренка // Там само. – 1977. – 23 верес.(№ 153). – С. 4.

4945. **Колонада** старого корпусу інституту / фото І. Довгоброда // Там само. – 1978. – 1 груд.(№ 191). – С. 3.

4946. **Лицей**. 1805 –1817. Общий вид. План второго этажа : [фото] // Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. – К., 1986. – Т. 4. – С. 286.

5947. **Осінь**. Старий корпус інституту / фото Ю. Власовця // Під прапором Леніна. – 1986. – 22 листоп.(№ 187). – С. 3.

4948. **Первоначальный** вид Нежинской Гимназии высших наук, построенной по проекту архитектора А. И. Руска : [фото] // Нежин : очерк-фотопутеводитель. – К., 1986. – С. 20–21.

4949. **Чернігівщина**. Землі квітучої краса : фотоальбом / упорядкування і текст В. Шевченка ; фото І. М. Корзуна, В. В. Школьного. – К. : Мистецтво, 1988. – 168 с.
С. 67 : *Колонада головного корпусу (фрагмент)*

4950. **Будинок** колишньої Гімназії вищих наук : [фото] // Гоголівські місця на Україні : фотоальбом. – К., 1990. – вкладинка.

4951. **Вдзовж** берегів ріки Вир любив блукати юний Гоголь : [фото початку ХХ ст. У перспективі – будинок Гімназії вищих наук] // Там само.

4952. **Малаков Д.** По історичних містах Київської Русі : фотопутівник / Д. Малаков, Є. Дерлеменко. – К. : Мистецтво, 1990. – 311 с. : іл.
С. 230 : *«Педагогічний інститут. Арх. Л. І. Руска. 1805–1817 рр.» : [фото]*

4953.***Заснований** братами Безбородьками / фото І. Довгоброда // Трибуна. – 1991. – № 12. – С. 39.

4954. **Лебединий** красень : [Гоголівський корпус] / фото Т. Пінчук // Просвіта (НДПІ). – 1993. – № 2, квітень. – С. 1.

4955. **Білий** Лебедю мій ... : [Гоголівський корпус] / фото Т. Пінчук // Alma mater. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 1.

4956. **Педінститут** у 1937 році : [з фотоархіву І.Довгоброда] // Вісті. – 1995. – 23 черв.(№ 23). – С. 4.

4957. **Зимова** сюїта : [Гоголівський корпус] / фото Т. Пінчук // Там само. – 27 січ.(№ 3). – С. 2 ; 1997.– 14 лют.(№ 7). – С. 6.

4958. **Прощай**, осінь : [старий корпус інституту] / фото І. Довгоброда // Вісті. – 1997.– 7 листоп.(№ 45). – С. 1.

4959. **Будинок** Гімназії вищих наук. 1817 р. 3 літографії XIX ст. Худож. В. Оліфіренко : [фото] // Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина. / Г. В. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин, 1998.– Ч. 4. – вкладинка.

4960. **Будинок** Гімназії вищих наук. 1820 рік. Архітектор Луїджі Руска : [фото] // Рідна школа. – 2000. –№ 8, серпень. – Спецвипуск (вкладинка)

4961. **Педагогічний** університет ім. М. Гоголя. Головний корпус. Осінь / фото Т. Пінчук // Ніжин. вісник. – 2000. – 11 листоп.(№ 87). – С. 4.

4962. **Лицейский** мост : [фото початку XX ст.] .– Нежинский педагогический институт : [старий корпус, фото 1990-х років] // Королева Н. С. Отец : В 2 кн. – М., 2001.– Кн. 1. – С. 43, 74.

4963. **Мітинг** біля стін інституту (1905 р.) : [фото] // Самойленко Г. В. Марія Заньковецька і Поліський край / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 2004.– С. 62.

4964. **Ніжинський** державний університет імені Миколи Гоголя (старий корпус) : [листівка] // Ніжин, 2007. – 10 листівок.

4965. **Историко-филологический** институт, бывшая Гимназия высших наук / фото Й. Ц. Хмелевского // Гоголь на родине : альбом художественных фототипий и гелиографур, относящихся к памяти Н. В. Гоголя. – Х., 2009. – (репринтное воспроизведение издания светопечатни С. В. Кульженко, Киев, 1901 год)

4966. **Гімназія** вищих наук князя Безбородька. XIX ст. – Сучасний вигляд. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. XXI ст. : [фото] // Alma mater. – 2010.– № 1, вересень. – С. 3.

4967. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Т. 1 : 1820–1919. – 507с.

1. *Здание Нежинского Историко-филологического института и Гимназии при нем (с. 205).*– 2. *Преподаватели Института и Гимназии вместе с женами (с. 262).* – 3. *Здание Института, охраняемое жандармами (С. 285)*

4968. **Ніжинська** вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015.– Т. 2 : 1920–2010. – 530 с.

1. *Ніжинський інститут народної освіти(с. 8).* – 2. *Ніжинський інститут початку 1920-х років(с. 67)*

Див. також розділи 33.1, 33.2.

33.4. Новий корпус НВШ (НДПІ, НДПУ, НДУ)

4969. **Будується** новий учбовий корпус педінституту / фото Ю. Власовця // Під прапором Леніна. – 1969. – 28 берез.(№ 50). – С. 4.

4970. **Вони** будують новий навчальний корпус інституту / фото І. Довгоброда // Деснянська правда. – 1969. – 30 лип.(№ 147). – С. 2.

4971. **На будівництві** нового корпусу педінституту / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1969. – 11 листоп.(№ 177). – С. 3.

4972. **Каганов Ю.** Новобудова над Остром : (новий корпус інституту) : фоторепортаж / Ю. Каганов // Там само. – 1970. – 21 лип.(№ 114). – С. 4.

4973. **Новий** корпус педінституту з прилеглою територією / фото Ю. Каганова // Під прапором Леніна. – 1971. – 9 січ.(№ 5). – С. 2.

4974. **Новий** корпус НДПІ / фото І. Довгоброда // Там само. – 1974. – 29 січ. (№ 16). – С. 4 ; 5 черв.(№ 86). – С. 4 ; 1975. – 1 січ.(№ 1). – С. 3.

4975. **Зимовий** етюд : [новий корпус інституту. Пам'ятник Гоголю] / фото І. Довгоброда // Там само. – 1978. – (№ 18). – С. 4.

4976. **Педагогічний** інститут. Новий корпус. Зима / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1979. – 10 січ.(№ 6). – С. 4.

4977. **Новий** корпус Ніжинського державного інституту ім. М. В. Гоголя / фото А. Бублика // Ніжин. – 1998. – 18 листівок.

4978. **Новий** корпус педуніверситету : [фото] // Самойленко Г. В. Нариси культури Ніжина / Г. В. Самойленко, С. Г. Самойленко. – Ніжин, 1998. – Ч. 4. – вкладинка.

4979. **Новий** корпус університету / фото Ю. Власовця // Власовець Ю. Ю. Ніжин древний і сучасний : літ.-худож. вид. – Ніжин, 2007. – С. 25.

4980. **Новий** корпус НДУ : [фото] // Alma mater. – 2011. – № 7, березень. – С. 7.

4981. **Новий** корпус Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя : [фото] // Петренко Л. Б. Ніжин запрошує на гостину : путівник / Л. Б. Петренко. – Ніжин, 2014. – С. 106.

33.5. Пам'ятники, меморіальні дошки, монументи

4982. **Меморіальна** дошка у входа в здание інституту. Внешний вид (старый корпус). – В институтском парке : [фото] // Радуга. – 1987. – № 6 (внутренняя сторона обложки)

4983. **Меморіальна** дошка над входом до педінституту «Здесь учился Гоголь» : [встановлено 1909 року на честь 100-річчя від дня народж. письменника] : [фото] // Гоголівські місця на Україні : фотоальбом. – К., 1990. – вкладинка.

4984. **Вчителька** моя... : [скульптурна група біля нового корпусу педінституту] / фото Ю. Власовця // Alma mater. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 1.

4985. **Пам'ятник** М. Гоголю біля інституту : [фото] // Ніжинський державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя / авт.-упоряд. Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 22.

4986. **Пам'ятник** Гоголю. Старий корпус педінституту. Зима, лютий / фото Т. Пінчук // Ніжин. вісник. – 1996. – 14 лют.(№ 13). – С. 1.

4987. **Пам'ятник** М. В. Гоголю на території педуніверситету. Скульп. М. Гриншпун. 1975 р. – Монумент «Вчителька». Скульп. А. Гончар. 1990. : [фото] // Самойленко Г. В., Самойленко С. Г. Образотворче мистецтво та скульптура в Ніжині в XVII-XX ст. – Ніжин, 1998. – (Нариси культури. Ч. 5) ; Петренко Л. Б. Ніжин запрошує на гостину : путівник / Л. Петренко. – Ніжин, 2014.– С. 103, 106.

4988. **Пам'ятник** Гоголю між старим і новим корпусами НДПУ / фото А. Бублика // Ніжин. вісник. – 2000. – 11 жовт.(№ 78). – С. 4.

4989. **Пам'ятники** графу І. А. Безбородьку, М. В. Гоголю, скульптурна група «Вчителька» на території університету / фото Ю. Власовця // Власовець Ю. Ніжин древній і сучасний : літ.-худож. вид. – Ніжин, 2007. – С. 24.

4990. **Бюст** І. А. Безбородька : [фото] // Ніжин : фотоальбом. – Ніжин, [2008]. – С. 6 ; Петренко Л. Б. Ніжин запрошує на гостину : путівник / Л. Б. Петренко – Ніжин, 2014.– С. 100–101.

4991. **Открытие** мемориальной доски, посвященной 100-летию со дня рождения Н. Гоголя «Здесь учился Гоголь с мая 1821 по июнь 1828 года» 14 апреля 1909 года : [фото] // Ніжинська вища школа у спогадах студентів і викладачів : мемуари : у 2 т. / упоряд. Г. В. Самойленко, О. Г. Самойленко. – Ніжин, 2015.– Т. 1 : 1820 – 1919. – С. 328.

33.6. Різне

4992. **Група** початківців літературної студії в редакції газети «Більшовик Ніжинщини» : [фото] // Зростання : літ. журн. – 1939. – № 1, грудень. – С. 91.

4993. **Студенти** педінституту на фізкультзарядці : [фото] // Там само. – С. 21.

4994. **Письменник** С. Скляренко серед початківців літературної студії під час свого перебування в Ніжині влітку 1940 р. / фото І. Довгоброта // Там само. – 1940. – № 2, грудень. – С. 67.

4995. **Фізкультурний** гурток Ніжинського педінституту : [фото] // Більшовик Ніжинщини. – 1940. – 3 листоп.(№ 254). – С. 3.

4996. **Студенти** педінституту на лижній вилазці : [фото] // Більшовик Ніжинщини. – 1941.– 24 січ.(№ 19). – С. 2.

4997. **Тренування** лижників з забігу за мотоциклом : [в рамках оборонно-масової роботи в педінституті] : [фото] // Там само. – 1941. – 4 берез.(№ 52). – С. 4.

4998. **Осінь** у ботанічному саду педінституту / фото І. Довгоброта // Радянський Ніжин. – 1954. – 7 листоп. (№ 133). – С. 4.

4999. **Група** студентів педінституту перед від'їздом на цілинні землі : [фото] // Там само. – 1956. – 22 лип.(№ 88).– С. 2.

5000. **Студенти** фізико-математичного факультету в дні літніх канікул працюють на будівництві майстерні : [фото] // Там само. – 1957. – 2 жовт. (№ 7). – С. 4.

5001. **Засідання** комітету по підготовці до проведення свята (150-річчя з дня народж. М. В. Гоголя) / фото І. Довгоброта // Там само. – 1959.– 29 берез.(№ 39). – С. 3.

5002. **На репетиції** п'єси М. В. Гоголя «Одруження» в постановці драмгуртківців / фото І. Довгоброта // Деснянська правда. – 1959. – 1 квіт. (№ 66). – С. 3.

5003. **Студенти** Покатілов і Зелінський під час репетиції п'єси Гоголя «Женитьба» / фото І. Довгоброда // Радянський Ніжин. – 1959. – 1 квіт.(№ 40). – С. 4.

5004. **Жіноча** група хору педінституту біля старого корпусу : [фото] // Там само. – 1960. – 1 трав.(№ 53). – С. 4.

5005. **Г. І. Майборода** серед студентів педінституту : [укр. композитор Георгій Майборода] / фото І. Довгоброда // Радянський Ніжин. – 1961. – 6 черв. (№ 68). – С. 4.

5006. **Виступає** хор Ніжинського педагогічного інституту : [фото] // Мистецтво. – 1963. – № 5. – С. 6.

5007. **Один** із стендів кімнати Є. П. Гребінки : [фото] / Під прапором Леніна. – 1965. – 25 серп.(№ 135). – С. 4.

5008. **І. К. Білодід** [д-р філол. наук, віце-президент АН УРСР, академік] в читальному залі інституту : [фото] // Під прапором Леніна. – 1966. – 22 січ. (№ 13). – С. 3.

5009. **Фрагмент** з інсценізованого вірша Шевченка «Якби тобі довелось» : [постановка гуртківців філол. фак. Керівник Г. Аврахов] : [фото] // Там само. – 19 квіт.(№ 61). – С. 4.

5010. **В читальному** залі Ніжинського педінституту / фото Ю. Власовця // Під прапором Леніна. – 1967. – 5 груд.(№ 190). – С. 4 ; 1973. – 10 січ.(№ 6). – С. 4.

5011. **Хор** музично-педагогічного факультету педінституту. Керівник Л. М. Тевзадзе / фото І. Довгоброда // Там само. – 23 черв.(№ 98). – С. 4.

5012. **Ідуть** заняття в хімічній лабораторії НДПІ / фото І. Довгоброда // Деснянська правда. – 1968. – 2 берез.(№ 44). – С. 4.

5013. **Іранич К.** Святкують нащадки Гоголя : [свято Дня педінституту] : [фоторепортаж] / К. Іранич // Під прапором Леніна. – 1968. – 20 квіт. (№ 63). – С. 4.

5014. **В кабінеті** марксизму-ленінізму інституту. – «Великий хор» вузу / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1969. – 5 листоп.(№ 175). – С. 4.

5015. **У кабінеті** програмованого навчання / фото І. Довгоброда // Деснянська правда. – 1969. – 30 лип.(№ 147). – С. 2.

5016. **В лабораторії** електрики. – Старший викладач кафедри історії КПРС І. П. Костенко бесідує із студентами / фото В. Інютіна // Там само. – 1970. – 27 жовт.(№ 211). – С. 2.

5017. **Олесь Гончар** серед студентів НДПІ / фото Ю. Власовця // Там само. – 24 берез.(№ 58). – С. 4.

5018. **Група** працівників інституту : доц. Г. П. Васильківський, декан філол. фак. доц. М. А. Лескевич, проректор ін-ту доц. А. Д. Батурський, ст. викл. А. С. Одарич, доц. В. І. Власенко : [фото] // Радянська освіта. – 1970. – 16 верес.(№ 72). – С. 2.

5019. **А. М. Гулак** веде в музеї ім. Гоголя чергову екскурсію / фото І. Довгоброда // Деснянська правда. – 1970. – 22 серп.(№ 164). – С. 3.

5020. **Заняття** студентського наукового фізичного гуртка проводить зав. каф. фізики В. М. Грибань / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1970. – 13 жовт.(№ 162). – С. 4.

5021. **Композитор** Г. Майборода серед студентів Ніжинського педінституту. – В. Сосюра на черговому занятті інститутської літстудії : [фото 1930-х років] // Ніжинський державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя : путівник / авт. тексту Г. П. Васильківський ; фото І. Я. Довгоброда. – К., 1970. – С. 36–38.

5022. **Читальний** зал педінституту / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1970. – 6 січ.(№ 2). – С. 3.

5023. **Член** Політбюро ЦК КП України, Голова Президії Верховної Ради УРСР О. П. Ляшко прикріплює орден Трудового Червоного Прапора до прапора інституту / фото В. Школьного // Деснянська правда. – 1970. – 28 жовт.(№ 212). – С. 1.

5024. **Один** з читальних залів нового корпусу / фото Ю. Власовця // Під прапором Леніна. – 1971. – 14 груд.(№ 197). – С. 4.

5025. **Струтинський В.** Яблуневим квітом... : [фоторепортаж про виступ худож. колективу НДПІ на обл. фестивалі самодіяльного мистецтва «Мелодії дружби»] / В. Струтинський // Під прапором Леніна. – 1973. – 1 груд. (№ 189). – С. 4.

5026. **Гуртожиток** – другий дім студента : [кімната дівчат, кімната хлопців] : фото І. Довгоброда // Там само. – 1974. – 14 груд.(№ 199). – С. 4.

5027. **Екзамен** з наукового комунізму складають студенти з Узбекистану / фото І. Довгоброда // Там само. – 12 черв.(№ 90). – С. 3.

5028. **Редколегія** стінгазети за випуском чергового номера в спортивно-оздоровчому таборі «Мрія» / фото І. Довгоброда // Там само. – 9 серп.(№125). – С. 3.

5029. **Член** штабу «Молодої гвардії», капітан I рангу у відставці В. І. Левашов виступає перед студентами педінституту / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1974. – 26 берез.(№ 47). – С. 4.

5030. **Виступає** ансамбль «Арман» («Мрія») в складі студенток з Казахстану / фото І. Довгоброда // Там само. – 1975. – 11 січ.(№ 7). – С. 4.

5031. **Лабораторні** заняття у студентів I курсу природничого факультету : [фото] // Під прапором Леніна. – 1975. – 22 листоп.(№ 187). – С. 4.

5032. **Студенти** Ніжинського Інституту соціального виховання під час індустріальної практики в депо залізничної станції міста. 1933 рік : [фото з фондів Ніжин. краєзн. музею] // Там само. – 1977. – 10 черв.(№ 93). – С. 3.

5033. **В кімнаті-музеї** М. В. Гоголя / фото І. Довгоброда // Там само. – 1979. – 3 квіт.(№ 53). – С. 3.

5034. **Зібрались** літстудійці / фото І. Довгоброда // Там само. – 14 квіт.(№ 60). – С. 3.

5035. **Слухачі** відділення екскурсоводів факультету громадських професій у картинній галереї інституту : [фото] // Соціалістична культура. – 1979. – № 3. – С. 18–19.

5036. **Студентки** з Казахстану : [фото] // Під прапором Леніна. – 1979. – 30 берез.(№ 51). – С. 4.

5037. **Вокальний ансамбль «Арман»**, лауреат Тираспольського фестивалю політичної пісні «Червона гвоздика» / фото Ю. Власовця // Під прапором Леніна. – 1980. – 1 лип.(№ 104). – С. 3.

5038. **Педінститут**. Група студентів з Казахстану / фото Ю. Власовця // Там само. – 3 черв.(№ 88). – С. 3.

5039. **В музеї Гоголя** : [фото] // Там само. – 1982. – 30 квіт.(№ 69). – С. 4.

5040. **П. А. Загребельний** серед студентів педінституту / фото Ю. Власовця // Деснянська правда. – 1983. – 8 квіт.(№ 67). – С. 4.

5041. **В музеї Гоголя** / фото І. Довгоброда // Під прапором Леніна. – 1985. – 15 трав.(№ 78). – С. 3.

5042. **М. Заньковецька** серед студентів Історико-філологічного інституту. 1912 рік : [фото] // Нежин : очерк-путеводитель. – К., 1986 – С. 98 ; Ніжинський державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя / упоряд. Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 19 ; Самойленко Г. В. Марія Заньковецька і Поліський край / Г. В. Самойленко. – Ніжин, 2004. – С. 96.

5043. **Осінь** в інститутському парку / фото В. Юр'єва // Під прапором Леніна. – 1986. – 5 листоп.(№ 178). – С. 4.

5044. **В картинній галереї педінституту** / фото Ю. Власовця // Під прапором Леніна. – 1988. – 6 січ.(№ 3). – С. 3 ; 15 листоп.(№ 181). – С. 3.

5045. **Вручення** перехідного Червоного прапора Міністерства освіти СРСР і ЦК профспілки працівників вищої школи і наукових закладів ректору НДПІ Ф. С. Арвату : [фото] // Там само. – 1988. – 23 берез.(№ 48). – С. 1.

5046. **В інститутському парку** / фотоетюд О. Тимошенко // Там само. – 1990. – 14 груд.(№ 199). – С. 4.

5047. **Ветерани** (викладачі І. П. Костенко, В. Ю. Назаров, О. М. Шуман) : [фото] // Там само. – 10 жовт.(№ 162). – С. 4.

5048. **Ректор** педінституту професор Ф. С. Арват знайомить науковців зі Швеції з музеєм М. В. Гоголя : [фото] // Alma mater. – 1993. – № 5, травень. – С. 1.

5049. **Під час** Міжнародної наукової конференції «Микола Гоголь і світова культура» (до 185-ліття від дня народження письменника) / фото І. Лапіна // Alma mater. – 1994. – № 10, листопад. – С. 1.

5050. **Етапи** славного шляху : [унікальні фотознімки І. Я. Довгоброда з життя Ніжинського педінституту 30-х-40-х рр. ХХ ст. з коментарем О. Вереса] // Вісті. – 1995. – 10 листоп.(№ 43). – С. 6.

5051. **Остання** зустріч Володимира Сосюри зі студентами інституту. 1938 рік / фото І. Довгоброда // Alma mater. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 2.

5052. **Фізико-математичному факультету** – шістдесят : [фото] // Там само. – № 11, грудень. – С. 1, 2.

5053. **Остап** Вишня серед студентів і викладачів вузу. 1946 рік / фото І. Довгоброда // *Alma mater*. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 3.

5054. **Живуть** студенти весело : [відзначення Дня молоді в НДПІ / фото Т. Пінчук, І. Довгоброда, І. Лапіна та студ. фіз.-мат. фак.] // *Вісті*. – 1995. – 30 черв. (№ 24). – С. 6.

5055. **Інститутський** парк взимку. – В інститутському парку : [фото] // Ніжинський державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя / авт.-упоряд. Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 22–23.

5056. **Перша** зустріч американських студентів з вихованцями Гоголівського вузу / фото І. Довгоброда // *Alma mater*. – 1995. – №7-8, вересень. – С. 4.

5057. **Професорсько-викладацький** склад інституту. 1940 рік : [фотоархів І. Довгоброда] // *Вісті*. – 1995. – 7 лип. (№ 25). – С. 4 ; *Alma mater*. – 1995. – № 7-8, вересень. – С. 2.

5058. **Письменники-випускники** інституту Володимир Мордань, Євген Гуцало, Леонід Горлач, Олекса Ющенко серед студентів та викладачів вузу. 1994 рік. – Учасники Всеукраїнської конференції, присвяченої життю і творчості М. К. Заньковецької після спектаклю в інституті. 1994 рік : [фото] // Ніжинський державний педагогічний інститут імені М. В. Гоголя / авт.-упоряд. Г. В. Самойленко. – Ніжин, 1995. – С. 18–19.

5059. **Фізико-математичному** факультету – шістдесят / фото Г. та В. Кмініних // *Вісті*. – 1995. – 3 лют. (№ 4). – С. 6.

5060. **Керівник** драматичної студії класичного репертуару Г. А. Савченко (Матюхова) зі своїми вихованцями після спектаклю / фото І. Лапіна // *Alma mater*. – 1996. – № 7-8, вересень-жовтень. – С. 2.

5061. **Виступ** хору «Світич» в Національній філармонії на третьому Всеукраїнському конкурсі ім. М. Леонтовича (Київ, 3 листопада 1997). Диригує Людмила Шумська / фото О. Климця // *Там само*. – 1997. – № 10–№1-2, грудень 97–січень-лютий 98. – С. 3.

5062. **Дует** баяністів у складі лауреатів міжнародного конкурсу, доцентів музично-педагогічного факультету В. Дорохіна і М. Шумського : [фото] // *Там само*. – № 5-6, травень-червень. – С. 1.

5063. **У картинній** галереї НДПІ : [фото] // *Ніжин. вісник*. – 1997. – 27 серп. (№ 64). – С. 3.

5064. **Учасники** наради ректорів в інститутському музеї М. В. Гоголя. 3 експонатами знайомить проф. Г. В. Самойленко / фото О. Климця // *Alma mater*. – № 10–№ 1-2, грудень-97 – січень-лютий-98. – С. 3.

5065. **Фоторозповідь** «Світич» в Італії : [до публікації «Золоті «Голоси над Гардою»] // *Там само*. – 1998. – № 8, жовтень. – С. 3 ; № 9, листопад. – С. 2.

5066. **Леонід** Кучма (другий президент України) та керівники хору «Світич» після урядового концерту : [фото] // *Alma mater*. – 1999. – № 1, вересень. – С. 2 ; *Рідна школа*. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск(обкладинка)

5067. **III-й** Міжнародний фестиваль КВН, що відбувся в НДПУ / фоторепортаж О. Климця // *Alma mater*. – 1999. – № 3, листопад. – С. 4.

5068. **Хор** «Світич» та його керівників Л. Шумську та Л. Костенко з 5-літтям вітає ректор Національної консерваторії О. Тимошенко : [фото] // Там само.– № 12, квітень-травень. – С. 3.

5069. **Засновники** Ніжинської вищої школи князь Олександр Безбородько і його брат граф Ілля Безбородько : [фото] // Рідна школа. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск (вкладинка).

5070. **Літо** у «Кастелі» : [виховна педпрактика студ. НДПІ у дитячому лікувально-оздоровчому центрі «Кастель»(Алушта, Крим)] : [фото] // Там само.

5071. **Конкурсний** виступ хору «Світич» (Лінц, Австрія, 2000). – Церемонія нагородження переможців (золота медаль у номінації камерних хорів) / фото С. Ковальова // Рідна школа. – 2000. – № 8, серпень. – Спецвипуск (вкладника).

5072. **Рудик І.** Щемливе оспівдання в любові : [фоторепортаж зі святкування 125-річного ювілею філол. фак. НДПУ] / І. Рудик, В. Кичко // Вісті. – 2000.– 26 трав.(№ 21). – С. 4.

5073. **Доктор** філософських наук НАН України, директор Інституту філософії, президент Асоціації «Україна – Франція» М. В. Попович дарує французькі видання Ніжинському педагогічному університету імені Миколи Гоголя / фото В. Кичка // Там само. – 2003. – 19 груд.(№ 51).– С. 1.

5074. **«Містер** Університет – 2004»: [фоторепортаж з конкурсної програми] // Alma mater. – 2004.– № 6, лютий. – С. 4.

5075. **Відкриття** Музею історії Ніжинської вищої школи : [фото, текст] // Там само. – 2005. – №№ 1-2, вересень-жовтень. – С. 8.

5076. **День** факультету на історико-юридичному : фоторепортаж // Там само. – 2006.– № 2, жовтень. – С. 3

5077. **КВН** у Ніжинському університеті : фоторепортаж // Alma mater.– 2007.– № 8, квітень.– С. 4.

5078. **У картинній** галереї. – Музей М. Гоголя. – Музей історії університету. – Музей рідкісної книги / фото Ю. Власовця // Власовець Ю. Ніжин древній і сучасний : літ.-худож. вид. – Ніжин, 2007.– С. 25–26.

5079. **Гордість** нашого міста – Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя : фотоколаж // Ніжинщина запрошує гостей : фотоальбом. – Ніжин, [2008].

5080. **«Міс** університет –2009» : [фоторепортаж зі свята конкурсної шоу-програми] // Alma mater. – 2008. – № 4, грудень.– С. 3.

5081. **«Покровський** ярмарок – 2008» : фоторепортаж з концертного майданчика Гоголівського вузу // Там само. – № 2, жовтень. – С. 4.

5082. **Графський** сад : [фотографія 2-й половини XIX века] // Супронюк О. К. Н. В. Гоголь и его окружение в Нежинской гимназии : биобиблиогр. словарь / О. К. Супронюк. – К., 2009. – (вставка).

5083. **Вітання** з ювілеєм від творчих колективів університету і міста : фотоколаж // Alma mater. – 2010. – № 2-3, жовтень-листопад. – С. 8. – (До 200- ліття Ніжинської вищої школи).

5084. **Зала** Музею історії Ніжинської вищої школи. – Музей Миколи Гоголя. – Музей рідкісної книги : [фото] // Там само. – № 1, вересень. – С. 7–8.

5085. **Молодіжний** хор «Світич» Гоголівського вузу на сцені Національної філармонії України : [фото] // Там само. – № 4, грудень. – С. 4.

5086. **Навчальні** лабораторії – справжня кузня молодих науковців : [фото] // Alma mater. – 2010. – № 1, вересень. – С. 5.

5087. **III-й** відкритий регіональний фестиваль студентських команд КВН «Кубок Гоголя» (8 квітня 2010 р.) : фоторепортаж // Там само. – № 8, квітень. – С. 4.

5088. **Директор** музею рідкісної книги Олександр Морозов знайомить студентів історико-юридичного факультету з Пересопницьким Євангелієм : [фото] // Там само. – 2011. – № 7, березень. – С. 5.

5089. **Молодіжний** хор «Світич» на Міжнародному конкурсі в Греції : [фото] // Alma mater. – 2011. – № 1, вересень. – С. 2.

5090. **Наукові** Карські читання в аудиторії № 215 Гоголівського корпусу. – Ректор НДУ професор О. Д. Бойко, правнук академіка О.О. Карський та декан філологічного факультету О. В. Забарний в іменній аудиторії Ю.Ф. Карського. – А. С. Біла розповідає про Ю. Ф. Карського в іменній аудиторії академіка : [фото] // Alma mater. – 2012. – № 5, січень. – С. 4–5.

5091. **Учасники** конкурсу «Містер університет-2012» : [фото] // Alma mater. – 2012. – № 6, лютий. – С. 8.

5092. **У залах** картинної галереї. – Експозиція музею Миколи Гоголя. – Інтер'єр музею Миколи Гоголя. – Гоголівська аудиторія університету : [фото] // Петренко Л. Б. Ніжин запрошує на гостину : путівник. – Ніжин, 2014. – С. 101–102.

XXXIV. ДИСЕРТАЦІЇ, АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ, ТЕМОЮ ЯКИХ Є ІСТОРІЯ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

5093. ***Лескевич М. А.** Высшее педагогическое образование в Украинской ССР с 1917 по 1941 год : автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Одесса, 1963. – 19 с.

5094. ***Малиневская В. М.** Развитие исторического краеведения на Черниговщине в конце XIX – начале XX вв. : автореф. дис. ... канд. ист. наук / В. М. Малиневская. – К., 1990. – 17с.

5095. **Супронюк О. К.** Н. В. Гоголь и его нежинское литературное окружение : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10. 01. 01 / О. К. Супронюк ; НАН Украины, Нац. б-ка Украины им. В. И. Вернадского, Ин-т рус. лит. (Пушкинский Дом) рос. Акад. наук. – Ленинград, 1990. – 24 с.

5096. ***Ткаченко В. В.** Розвиток історичного краєзнавства на Чернігівщині у 20 – 30-х рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07. 00. 01 / В. В. Ткаченко ; НАН України, Ін-т історії України. – К., 1995. – 23 с.

5097. ***Чуйко С. Р.** Організація навчального процесу в ліцеях України (XIX – перша пол. XX ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13. 00. 01 / С. Р. Чуйко ; Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 1999. – 19 с.

Зокрема в ніжинських Фізико-математичному та Юридичному ліцеях (1832–1875 рр.).

5098. **Самойленко О. Г.** Методологія історії та історіографія у науковій спадщині вчених Ніжинської вищої школи (друга пол. XIX – поч. XX ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07. 00. 06 – Історіографія, джерелознавство та спеціальні дисципліни / О. Г. Самойленко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2000. – 20 с.

5099. **Острянюк А. М.** Ніжинська історична школа кінця XIX – першої третини XX ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07. 00. 06. – Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни / А. М. Острянюк ; НАН України, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К., 2001. – 19 с.

5100. ***Ігнатенко М. М.** Розвиток історичного краєзнавства на Чернігівщині у другій половині XX ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07. 00. 01. / М. М. Ігнатенко ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2004. – 20 с.

5101. ***Медалієва О. З.** Роль університетських історичних наукових товариств України в українському національному відродженні (остання третина XIX ст. – 1917 р.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 – Історія України / О. З. Медалієва ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2005. – 20 с.

Йдеться зокрема про роль і значення Ніжинського Історико-філологічного товариства (НІФТ)

5102. **Киричок І. І.** Професійно-педагогічна підготовка вчителів у Ніжинському Історико-філологічному інституті (1875–1917 рр.) : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00. 01 / І. І. Киричок ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К., 2007. – 22 с.

5103. ***Шипко Л. В.** Наукова та освітня діяльність Михайла Бережкова : дис. ... канд. іст. наук : 07. 00. 06 – Історіографія, джерелознавство та спеціальні дисципліни / Л. В. Шипко ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2007. – 232 с.

У полі зору дослідника також роль і значення Ніжинського Історико-філологічного товариства

5104. ***Диссон Ю. А.** Лицеи и благородные пансионы в системе народного просвещения России в первой трети XIX века : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07. 00.02. / Ю. А. Диссон. – М., 2008. – С. 19. – Режим доступа : [http : / www / hist. msu. ru / Science / Disser / Disson. pdf](http://www/hist.msu.ru/Science/Disser/Disson.pdf). – Название с экрана.

5105. ***Самофалов М. О.** Науково-педагогічна і громадська діяльність історика Костя Штепи (1896–1958) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07. 00. 06 / М. О. Самофалов ; Київ. славістичний ун-т. – К., 2008. – 19 с.

Другий підрозділ дисертації – «Навчання у Ніжинському ІНО та робота на Ніжинській науково-дослідній кафедрі історії культури і мови»

5106. ***Міщук С. М.** Історико-кодиграфічні та бібліографічні дослідження рукописно-книжної спадщини України (друга половина XIX – 30-ті роки XX ст.) : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 27. 00. 03 С. М. Міщук ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2009. – 35 с.

В 4-му розділі дисертації мова йде про вивчення слов'янської рукописної спадщини кириличного письма в Ніжинському Історико-філологічному інституті

5107. **Кавунник О. А.** Музичне середовище Ніжина в контексті національних культуротворчих процесів XIX – початку XX століть : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17. 00. 03 / О. А. Кавунник ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – К., 2011. – 16 с.

Висвітлено роль НВШ в розвитку музичного життя Ніжина

5108. ***Мошик І. В.** Роль вищих навчальних закладів Чернігівщини у підготовці української інтелігенції (20-ті – 30-ті роки ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 09.00. 12 / І. В. Мошик ; Нац. НДІ українознавства. – К., 2011. – 20 с.

Зокрема мова йде про Ніжинський інститут народної освіти (НІНО)

5109. **Самойленко О. В.** Розвиток гімназійної освіти на Чернігівщині (XIX – початок ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 13. 00. 01 / О. В. Самойленко ; Черніг. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2011. – 20 с.

Зокрема про Ніжинську чоловічу класичну гімназію, яка існувала при Юридичному ліцеї та Історико-філологічному інституті

5110. **Якубіна Ю. В.** Проблеми формування творчої особистості Миколи Гоголя і дискурс Гімназії вищих наук у його художній спадщині : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10. 01. 02 / Ю. В. Якубіна ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпропетровськ, 2011. – 20 с.

5111. **Торубара А. О.** Ніжинський юридичний ліцей князя Безбородька як осередок юридичної освіти і науки (1840-1875 рр.) : автореф. дис. канд. іст. наук : 07. 00. 01 / А. О. Торубара ; Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2016. – 19 с.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Абдуллаєва Н. І. 4101
Абліцов В. 2720
Аблова Р. Т. 3964
Авдієвський А. 4497
Авенариус В. П. 702–704, 769, 802, 4925, 4926
Авер'янова Н. 3726, 4532
Авраменко (б.і.) 1835, 1838
Авраменко (Зубок) К. Г. 361, 381
Аврахов Г. Г. 2410, 5009
Автомонов Н. 4048
Адаменко А. М. 362
Адеркас Э. Б. 636
Айрапетян Ю. С. 2356
Аксаков Н. П. 705
Аксаков С. Т. 676
Александр I (Павлович), имп. рос. 449
Александр II (Николаевич), имп. рос. 1084
Александрова Л. Б. 501, 504
Александрович Є. 35
Алексюк А. М. 429
Алексєєнко К. І. 4923
Алексєєнко С. 3935
Альєнде С. 2015
Андерсон Ш. 4286
Андієвська Е. 2202, 4102
Андржійовський А. Л. 140, 1017
Андрієнко Г. 2289
Андрієнко С. 3548
Андрієць (Гудименко) Н. А. 363, 381
Андрійко І. Ф. 3202, 3555, 3558, 4438
Андрусенко Г. В. 385, 415
Андрушко Лариса, Тетяна, Наталя (сестри) 364
Аніщенко В. О. 457, 548, 979, 1020 – 2503, 2587, 2782, 3414, 3415, 3417– 3420, 3422, 3424–3427, 3429, 3431, 3442, 3832, 3914, 4684, 4700, 4749, 4756, 4757, 4764, 4768, 4771
Аніщенко О. В. 47, 457, 548, 979, 1020, 1022, 1024, 1026, 4095
Анненская А. Н. 696
Антонов Д. 2961, 3559
Антонюк Г. Ф. 1786
Апостол Данило, гетьман (1727–1734) 4136
Арабаджи О. 4524
Арбузов О. 4430
Арват Н. Н. 87, 183, 209, 211, 1246, 2552, 3322, 3679, 4629, 4647, 4654, 4662
Арват Ф. С. 193, 222, 1606, 1611–1632, 1710–1712, 1722–1724, 1755, 1759, 1788, 1789, 2026, 2030, 2044, 2047, 2051, 2054, 2057, 2058, 2060–2062, 2064, 2065, 2067, 2074–2076, 2088, 2089, 2906, 2953, 4245, 4257, 4516, 4611, 4721, 4873, 5045, 5048
Арендар Н. 3320
Аржанова Г. І. 1999, 2292
Арзамасова Л. 2374
Арнольди Л. 249
Арсеньєв К. К. 1060
Артеменко П. І. 1761, 1813, 1836, 4319, 4364, 4817
Артеменко С. 2672

Артемчук Г. І. 1745, 4864
Артынов Н. Ю. 237
Астаф'єв А. О. (Анатолій Дністровий) 2192, 2193, 2282
Астаф'єв О. Г. 1858, 2059, 2445, 2446, 3720, 3724, 3727, 4258, 4996, 4316, 4317, 4366, 4372, 4854, 4869
Астаф'єва М. М. 1725, 4297, 4308, 4312, 4316, 4752
Афанасьєв А. С. див. Афанас'єв-Чужбинський О. С.
Афанас'єв-Чужбинський О. С. 1029, 1036, 1039, 1041, 1046, 2941, 4808, 4809
Афанас'єва З. 670
Ахієзер Н. І. 1479

Бабенко Л. Л. 1854
Бабенко С. С. 1854
Бабич І. С. 3494
Бабка В. 3048, 3049, 3163, 3673, 4557
Багалій Д. І. 1562
Багмут К. 3276
Багрова І. Ю. 3967
Багрянний І. 4314
Бажан М. П. 4, 9
Базили К. М. 242, 619, 652, 654
Байдіна Г. О. 4003
Байрон Д.-Н.-Г. 4276, 4282
Байцура Т. 574
Бакаєва М. 2031
Бакимбаєва С. Т. 314
Балабайко Р. 3391–3393
Балашов Л. 1921, 1922
Баленко Н. М. 122, 134, 1131
де-Бальмен Я. П. 1049
Банзерук О. В. 3707
Бантиш-Коменський Д. 484
Барабаш Ю. 3711
Барам О. М. 204, 3472, 3502
Баранков О. 2517
Баранкова Н. О. 1504
Барановська О. В. 3505, 3514, 4524
Барановський М. О. 2141, 3505, 3514, 4524, 4672
Барило Н. А. 2133, 2646
Барка В. 4314
Баров В. 3203, 3361
Бартєнєв П. І. 249
Бас В. 356, 3881, 4509
Басаргіна К. Ю. 1150, 4096
Басенко І. 3148
Баскіна Т. 306
Бассак Є. А. 3797
Бассак Т. 2667, 4406
Батищева М. 4415
Батурський А. Д. 162, 171, 1658, 1692, 1770, 1980, 2000, 2123, 3620, 4209, 4626, 5018
Батюк Я. П. 302, 4381
Батюта В. 2359
Бахметов М. 2001
Башкатови-Фогт, родина 4167
Башта Я. 2972

Безбородко А. А. 1, 481, 509, 510, 512, 514–523, 531–534, 537–539, 542, 544, 547, 548, 550, 552, 553, 555, 557, 558, 560, 562, 563, 1147, 5069
Безбородко И. А. 481, 510, 511, 517, 519–521, 523, 530, 537, 538, 539, 544, 548, 555, 561, 4607, 4612, 4989, 4990, 5069
Безбородьки, родина 517, 519, 520, 521, 523, 556, 2735, 4878, 4953
Безжан А. Я. 276
Безносков Э. 770
Безпалый О. 1633, 2233, 2381, 2410, 2411, 2447, 4253, 4257, 4259, 4525, 4611
Безпалько О. 2194
Беклемишев В. 1286
Белая А. С. 68, 90, 1152, 1246, 2179, 2180, 2183, 2543, 2552, 2815, 2878, 2943, 5090
Белинский В. Г. 70, 73
Белінська Ф. 4494
Белкин А. 4824а
Белкіна Н. І. 212, 2268
Белкіна Т. 4179
Белова (Дворник) В. 402
Белокопитова В. С. 3476
Белоруссов І. 134
Белый П. Х. див. Білий П. Х.
Бендрик І. 2551
Бенеш К. 3873
Бережков М. Н. 484, 1133, 1144, 1192, 1199, 1221, 1225, 1272, 1485, 1513, 1544, 1854, 4149, 5103
Бережняк В. М. 94, 3309
Бернс Р. 4275, 4289
Берте Н. 996–998
Бибик М. 4819
Биков І. 2989
Бисько І. Д. 162, 163, 171, 3981, 3982, 4136, 4162, 4209
Бицька Ю. 3115
Біла А. С. див. Белая А. С.
Біла Н. Л. 3612
Білан В. 386
Білан О. А. 278, 727, 860, 671, 884, 1659, 1931, 1932, 1962, 2149, 4162, 4374
Білий П. Х. 31, 1325, 1389, 1475, 1930, 4374, 4622
Білик Т. О. 596, 597
Білобородько М. 2464
Біловол А. 3119
Білодід І. К. 1969, 5008
Білоненко Г. Г. 415
Білоус Г. П. 1854
Білоусенко М. 3041, 3139, 3176
Білоусов М. Г. 822
Біляшівський М. М. 1854
Благінін В. М. 3623
Блажко М. 3543
Блануца А. В. 445, 1072, 2469, 2560
Близнюк О. І. 349, 1796, 2194, 3535, 3539, 3540
Блум Д. 4269
Бобир О. В. 365, 381
Бобруйко Л. 4414
Бовсуновська (Бовсунівська) (Ісаєнко) А. О. 381, 399, 4881, 4885, 4900
Богатирьов І. Г. 4699
Богма Е. Л. 98, 2012, 3408
Богомолец О. 4197

Богущий Ю. 24
Богушевич Ф. К. 1029, 1035, 1152, 2804, 2808, 3819, 4601
Бодянский О. 3754
Бужок М. 2323
Бойко В. 2998
Бойко В. М. 1500, 1549
Бойко Г. 2266
Бойко І. 2974
Бойко Л. 3449
Бойко М. 3231
Бойко М. П. 1384, 3909, 3920
Бойко Н. І. 215, 3329, 3330, 3332, 4238, 4239, 4675, 4789
Бойко О. Д. 1499–1501, 1548, 1549, 1551, 1552, 1628, 2708–2715, 2748, 2771, 2783, 2810, 2832, 2847, 2850, 2852, 2853, 2857–2859, 2898, 2994, 3007, 3398, 4260, 4561, 5090
Бойко С. 2560
Бойко Ю. 2934, 2935
Бойправ М. Д. 1148, 1149, 1154, 3651, 4230, 4747
Болгов В. 22
Болгов І. 22
Бондар М. 1888
Бондар Н. О. 559, 1176, 1225, 3755, 4668, 4676, 4692, 4701
Бондаревський О. 285, 1747
Бондаренко А. І. 95
Бондаренко Ж. 2421
Бондаренко К. 1838
Бондаренко Ю. 150
Боренко Л. В. 4094, 4109
Борисенко Т. 3357, 4359
Борисюк Я. 3353
Боровик А. 118
Боровик В. В. 1384
Боровик (Верей) О. В. 415
Бородавка Н. О. 1301, 1303, 1304
Бородач О. 2495, 2502, 2515, 4408
Бородієнко Г. 4384
Бородін А. Є. 206
Борський Ю. 4401
Борт О. 932
Борщ М. 4429
Браєр М. 3255
Брандт Р. Ф. 194, 1239, 1248
Брежнев Л. І. 2028
Брилінський Д. М. 289, 291, 1839
Бровченко М. Ф. 297, 305
Брок А. 134
Брокгауз Ф. А. 1, 510, 512, 513, 519, 1103
Брумарева (Гольдович) Н. Р. 4886
Бублик А. 4977
Бугайко Т. Ф. 2951, 2952, 2955, 2959, 3333
Бугайко Ф. Ф. 2951, 2952, 2955, 2959, 3333
Будилович А. С. 68, 195, 1152, 1189, 1239, 1254
Будинчук В. М. 276, 1691
Будовська Г. 2407
Будько Л. 2360
Будьонна Т. 2271

Булах А. М. 3846, 3847
Булова Н. 3277
Бунге Н. Х. 252а, 1011
Бунін І. 3302
Буслинський М. 2195, 2377
Буслинський О. 2095
Бутенко В. 2408
Бутич І. Л. 1257, 1258
Бутко В. 4619, 4620
Бутко С. 2989
Бутник-Сіверський Б. 1042
Буцько О. 4323
Бучина С. 2131

В. Т. 1893

Валентинова В. 2045
Валер'їч К. 2626
Варнеке Б. В. 612
Варущик Н. П. 2478, 3914
Василевська В. 1896, 1897
Василевська Є. В. 3509
Василенко А. 3883
Василенко В. М. 415
Василенко О. 3806
Василенко П. 2231
Василенко Т. 857
Василишин О. 4425, 4427
Василишин О. В. 387, 400
Васильєв К. К. 785
Васильєв О. 2638
Васильківський Г. П. 7, 9, 164, 184, 305, 742, 747, 861, 864–866, 870, 880, 1031, 1048, 1236, 1237, 1333, 1346, 1685, 1906, 1917, 1990, 2036, 2413, 3251, 3269, 3636, 3816, 3867, 3869, 3966, 4070, 4071, 4077, 4162, 4601, 5018, 5021
Васильченко І. 2964
Васильчиков І. 977
Василюк А. В. 2220
Васьків С. 3347
Вахобова М. 2297
Ваховська Н. О. 3899
Ващенко В. 2714, 3939
Ващенко Г. 2553
Введенский Б. А. 2
Ведмеденко В. 2405
Верба І. В. 1555
Вербинський М. 1841, 3841, 4373
Вербич М. 1814, 1823, 1838, 1842
Верес О. 1729, 2077, 2093, 2096, 2097, 2196, 2197, 2205, 2378, 2382, 2383, 4301, 4343, 4486, 5050
Вересаєв В. В. 770
Вереско В. 1840
Верещинська С. 386
Верза І. 2257
Веркалець М. 893
Ветров В. (Суховєєв) В. В. 4902
Вилежжаніна Т. І. 4101
Винаковская Л. Е. 315

Винник Т. 2523, 2606
Винниченко В. К. 2545, 2933, 3331, 3750, 4314, 4758
Виноградов І. А. 585, 673, 801
Висоцький Г. І. 660, 671, 672
Вишня Остап (Губенко П. М.) 5053
Візір М. 930
Віллїс Дж. 4661
Вільгук П. 4855
Вільчинський Ю. 431
Вінник Т. див. Винник Т.
Віровець І. 3556
Вірський А. 219, 307, 2068, 2094, 2098, 2198, 2199, 2206, 2207, 4511, 4516, 4519
Вітанова Н. 148, 885, 2372, 3517, 3765
Вітренко Р. І. 2160
Вітрушко К. Д. 366
Владимиров В. 873
Владимиров П. В. 660, 694
Власенко В. 1660, 1662, 1933, 1964, 1991, 2008, 2293, 2365
Власенко В. І. 31, 5018
Власенко С. 3002
Власенко Ю. 2679
Власовець Ю. 4938, 4940, 4947, 4969, 4979, 4984, 4989, 5010, 5017, 5024, 5037, 5038, 5040, 5044, 5078
Вобленко О. С. 2579, 3530, 3531
Вовк В. І. 2350, 4374
Водотика С. Г. 1223
Вознесенський А. А. 1318
Войтенко К 1912
Войтенко Н. 3882, 4402, 4434, 4435
Волинчикова К. П. 4622
Волкова Л. М. 1644, 2330
Волкова Л. П. 616
Волобуєв О. 2627, 2663
Воловиченко Л. 3270
Володимиров К. 2009, 2186, 2370, 2371, 4426
Володимиров С. 4246
Володченко Ж. М. 154–156, 622, 910, 1376, 1482, 2161, 2164, 2165, 2673, 2675–2677, 3042, 3584, 4660, 4665
Волосянкін І. 4595
Вольський С. В. 784
Вольська І. 3310
Воробйов Є. 4619, 4620
Воробйова Р. 2442
Ворона В. А. 4110
Воропаєв В. А. 673, 756, 891
Вязгін С. І. 316, 354
В'яла О. М. 131, 136
В'ялий М. Г. 2078, 2137, 2142, 2408, 2563, 2571, 3416, 4636, 4651

Г. К. 1592
Гавковскі Р. 1153
Гавриленко В. М. 367
Гасцький М. 1698
Гадзінський О. Є. 2035, 2948, 4310, 4343, 4345, 4349, 4351, 4360, 4361, 4367, 4372, 4375–4379, 4333, 4844, 4853, 4887
Гадзінський Я. 4356

Гайдим М. П. 57, 2398, 2404
Гайдук С. 4594
Гайсин Р. 2299
Галактионов П. А. 317, 348, 354, 4825, 4856
Галинський Е. 4871
Галиш А. 3541
Галкина К. 3471
Гальона Г. 3538
Гальченко Я. 3133
Гарбер Л. 2339
Гарбовська В. 2380, 2382
Гармаш М. 3196
Гассовський Г. М. 205, 2290
Гах І. М. 3955
Геєць І. В. 143
Гейне Г. 4281, 4293
Гельке Ф. Ф. 126, 1100, 1115, 1116, 1151
Герасименко Г. 3472
Герасименко Д. Д. 4622
Герасименко Н. 220, 2594, 2598, 2655, 2662, 3341
Герасименко О. В. 570, 4001, 4170
Гераскин А. 4883
Гербель Н. В. 252a, 416, 420, 421, 447, 448, 452, 965, 966, 976, 1001, 1031, 1039, 1043, 4031, 4810–4814
Германович А. И. 276
Гершман Р. Б. 3426
Гильденштедт И. А. 483
Гиппиус В. В. 668, 669
Гладарьов С. 3005
Гладилін В. М. 4797
Глебов С. 247
Глібов Л. І. 1029, 1032, 1033, 1755, 2055, 2056, 2155, 3819, 4601, 4630, 4815, 4816
Глушко І. 3037
Глущенко В. 4843
Гнатюк В. 2230, 2354
Гоголь Н. В. 54, 66, 69, 73, 165, 234–241, 243–249, 260, 275, 476, 491, 494, 587, 593, 599, 605, 608, 609, 610, 613–626, 629, 631, 633, 634, 636, 640, 646, 650, 654, 658–924, 1068, 1162, 1313, 1700, 1701, 1733, 1755, 1917, 1919, 1947, 1947, 1961, 1990, 2170, 2363, 2706, 2766, 3003, 3065, 3211, 3216, 3256, 3660–3715, 3808, 3816–3829, 3830, 3834–3861, 4017, 4018, 4020, 4021, 4024, 4026–4028, 4031, 4049, 4061, 4063, 4128, 4143, 4157, 4197, 4200, 4508, 4549, 4550, 4553–4555, 4591, 4593, 4603, 4608, 4610, 4631, 4633, 4642, 4643, 4742, 4784, 4796, 4798, 4801, 4816, 4823, 4825, 4829, 4833, 4845, 4848, 4850, 4904, 4908, 4913, 4925–4927, 4933, 4951, 4965, 4983, 4985–4989, 4991, 5001, 5002, 5013, 5033, 5039, 5041, 5048, 5049, 5078, 5082, 5092
Годунок М. 3215–3217, 4128, 4444, 4903
Гойя В. 2002
Голуб Л. 2249
Голуб Н. М. 2959, 3333
Голуб С. О. 3575, 3576
Голубкін Ю. О. 1190
Голубков В. В. 614, 734
Гольдфельд А. 1956
Гомін Лесь див. Королевич О. Д.
Гончар А. 4987
Гончар О. Т. 748, 2367, 5017

Гончаренко (б. і.) 1838, 1841
Гончаренко П. 1663
Гора О. 1884, 1899, 2143, 2144
Горбань Р. 4324
Горбач В. М. 8, 222, 1606, 1610, 1664–1666, 1775, 1779, 1780, 1975, 1976,
1981–1983, 1992, 2013, 2025, 2027
Горбачевська О. 2964
Горбенко О. 2320
Горбенко С. 2263, 2318, 2397
Горбонос І. 2929
Горгота О. 2879
Гордієнко Д. 1186, 1228
Горенко Л. М. 480
Горинь М. 2528
Горлач Леонід (Коваленко Л. Н.) 309, 318, 1965, 1966, 2232, 2467, 4836, 5058
Горленко В. 661
Горобець В. 3984
Городня (Романченко) В. А. 368
Горох В. 2319, 2338, 2373
Горький Максим (Пєшков О. М.) 1927
Гоцуляк В. 1208
Граб О. 2023
Грабарь І. 496
Градобик А. О. 415
Гранатович Л. В. 166–168, 173–178, 214, 3663, 3664, 3666, 3669, 3704– 3707, 3715,
3977, 4101, 4130, 4210– 4216, 4219, 4224, 4229, 4231, 4508, 4518, 4522, 4526, 4531,
4343, 4544, 4547, 4564, 4570
Гребенніков І. 4922
Гребенщикова Г. А. 557
Гребінка Є. П. 73, 93, 650, 926–940, 1039, 1042, 1755, 1959, 2040, 2147, 2921, 3819,
4601, 4624, 4625, 4847, 4849, 5007
Гречаненко О. Я. 3776, 3778, 3780, 3781
Греченко Г. Є. 1869
Гречишкіна О. М. 1285, 1289, 1291, 1292
Гречко І. М. 1606, 1639
Гречуха А. 3050, 3110
Грибань В. М. 5020
Грибоєдов О. С. 4133
Грива В. 1966
Григоренко А. 4450
Григоренко В. 4346
Григоренко Р. 4422
Григорович Н. 532, 533
Григорчук (Кагамлик) Л. Г. 345
Гриненко А. 3393
Гриншпун М. 4987
Гриценко О. 3001
Гриценко А. П. 319, 354, 1766, 2957, 2958
Гриценко В. 3458
Гриценко П. В. 182
Гроздовська О. Г. 3604, 3613, 4393, 4396
Громова В. 357
Громовий П. 2291
Грот М. Я. 213, 834, 835, 1148, 1149, 1154, 4036, 4230
Грудіна Д. Д. 320, 351, 352, 354, 4872, 4875
Грузинский А. С. 722, 843, 849, 1037, 1454, 1457, 1494, 1535

Груша М. 1588
Грушевський М. С. 1392, 1478, 1512, 1522, 2175, 4064, 4148, 4726
Грязюк (Голуб) Н. М. 415
Губерський Л. 24
Гудима Є. В. 650, 988, 1370
Гузь Є. В. 388
Гузь О. 2990, 2999, 3000, 3053
Гулак А. М. 76, 172, 201, 650, 3850, 3868, 5019
Гулак К. Д. 862, 867, 3847
Гундич Ю. 1884
Гуревич Р. 349
Гус М. 594, 746
Гусейнова Л. В. 2772, 3134, 4497, 4498
Гусев Б. 2370, 2371
Гутянський С. К. 1164
Гуцало Є. П. 4605, 4606, 4826, 4827, 5058

Д. Б-й

Д. М. 1458
Давиденко Л. Б. 4907
Давиденко Ю. М. 1198, 1216, 3897
Давиденко Я. 3575
Даденков М. Ф. 29, 113, 1640, 1645, 1815, 1838
Даль В. І. 650
Даневський П. Н. 252а, 961
Данелевський А. С. 241, 243, 245, 695
Данилов В. В. 268, 275, 725
Данильченко Г. 858, 1816, 1820
Данн А. 2759, 2796
Данчевський М. П. 1508
Даньшина (Корж) Н. Д. 321, 354, 2343, 3581, 3595, 4865
Даньшина Т. 3932
Дар А. 2304
Дашкевич Н. П. 709
Двірна К. П. 146
Дворецька В. 2523, 2525, 4888
Девіс У. 4285, 4287, 4291
Дедерко Т. 3022
Дейкун І. О. 415
Деміденко О. 3370
Демуз І. 1305
Демченко В. 4111
Демченко М. 24
Демченко Н. М. 137
Дем'яненко (б. і.) 1817
Дем'яненко М. 2011
Дем'яненко Н. М. 107, 109, 110, 114
Дем'янку М. 2292
Дем'янчук Б. 1710
Денисов В. Д. 778, 3712
Дериколенко О. І. 2024
Деркач Б. А. 934
Дерлеменко Є. 505, 4952
Дєєв О. 2511
Десницький В. 723
Джакуїнта Р. 2221, 4092

Джинджиристий М. 2361
Дзюба І. 2410, 2411, 2416
Дзюба С. 3008, 4461
Дивний І. 55
Дигал І. 408
Дикий І. Д. 286, 287, 298, 305
Димич А. 1728
Диссон Ю. А. 5104
Диченко В. 3933, 3936
Дичко Л. 4462
Дідур В. С. 3965
Дідусь О. 3270
Дідух Н. 2273, 2324
Дікінсон Е. 4271–4273
Дмитренко О. 3458
Дмитрієнко С. 1353
Дністровий (Астаф'єв) А. 2105, 2218, 2794
Добиаш А. В. 1104, 4041, 4043
Добіаш Й. В. 1377
Доброліж В. 4187
Добрянська Т. 4060
Довбиш О. 2670
Довгань А. 2322
Довгоброд І. Я. 7, 17, 46, 270, 807, 1685, 1729, 1741, 1906, 3251, 3440, 3636, 3816, 3966, 4908, 4912, 4934, 4937, 4939, 4941, 4943, 4945, 4953, 4956, 4958, 4970, 4971, 4974–4976, 4994, 4998, 5001–5003, 5005, 5011, 5012, 5014, 5015, 5020–5022, 5026–5030, 5033, 5034, 5041, 5050, 5051, 5053, 5054, 5056, 5057
Довіна М. 2926
Долгорукий І. М. 481–484
Долинець А. 2749
Долін В. Г. 4653
Долматова М. 3640, 3641
Домбровський А. В. 206, 229, 3491, 4695
Домонтович М. 419, 1003
Донець Г. Т. 31, 34, 36
Дорохін В. Г. 2965, 2966, 3133, 3591–3593, 3599, 3605, 5062
Дорошенко В. О. 277, 286, 1878
Дорошенко І. 2607, 4463
Дорошенко (Пономаренко) Я. В. 415
Дорошенко (Суколіна) Т. В. 389
Доценко В. 4442
Драбкина А. 4828
Драч І. 2518
Драчук Л. 3327
Дробот П. М. 3324
Дроздов О. 1321
Дронова Н. 2722
Друговейко А. 2116, 2438
Дубовик О. 1505
Дубовиков А. І. 614, 734
Дубравін В. В. 210, 3141, 3607, 4527, 4530
Дубравіна В. Г. 210
Дубровська Л. О. 47
Дубровський В. 261–263, 275, 276
Дудар О. 2683
Дудка Г. І. 48

Дудка Р. А. 1134, 1215, 1224, 1998
Дудко О. 2125
Дудченко В. С. 304, 1882
Дудченко Г. М. 414, 644, 1505, 2824
Дудченко О. С. 4689, 4698, 4794
Дурылин С. Н. 614
Дусь М. В. 3488
Дута І. 3961
Дьонкінк К. 2561, 3905
Дюженкова (Левченко) Л. І. 322, 354
Дяконенко Л. 3576, 3577, 3579, 3580
Дятлов В. А. 101, 1190, 1191
Дяченко М. 4317
Дяченко С. 2345

Евсина Н. А. 500
Евстафьева Е. Н. 228, 4424, 4428, 4430–4432, 4435
Екеблад Х. А. 980, 982
Ельба У. 3179, 4202
Емельянов В. 647, 1174, 2414, 2415, 2417–2419, 4785
Ермолаев В. 1977
Ефименко П. С. 1010
Ефрон И. А. 1, 510–513, 519, 1060, 1103

Євлах О. 2639
Євсєєв Ф. Т. 76, 172, 1240, 1243, 1245, 1283, 4643
Євсєєва О. В. 2568, 2588, 2968, 2984, 3459, 3460
Євстратов В. О. 323, 354
Євтух М. Б. 444
Євтушенко В. 2744, 4074
Євфимовський В. С. 1854
Євченко В. 1769
Євченко Л. Д. 162
Єгоров А. Д. 425–428
Єлісєєва Ю. 3100
Ємець Л. Г. 3520
Єрастова У. 1226
Єремко Б. 1668
Єренюк Р. 2584
Єрижко І. 2608
Єрмілова О. 1943, 3978
Єрмова Л. 2263
Єрмоленко В. 502, 1338, 1825
Єршов А. Г. 1525, 1527, 1538, 1854
Єцкало В. 2101, 2117

Жаркевич Н. М. 165, 760, 761, 764, 765, 771, 779, 783, 787, 790, 795, 796, 802, 811, 814, 886, 899, 3690, 3708, 3714
Жданова Р. С. 4101
Желєзко Р. 3372, 3374
Желіба О. В. 2106, 2504, 2549, 3356, 3940
Желіба Я. 3042, 3051
Желій (Терехова) Т. А. 390
Жельов В. 2390, 3658
Жила О. 310

Жила П. Т. 324, 354
Жомнір О. В. 4264–4268, 4271–4273, 4275–4278, 4285, 4330
Жук А. В. 2079, 2090,
Жук О. А. 138, 1486, 1583, 1584
Жук Ю. М. 3069
Жуков Е. М. 515
Жуковский Н. 1318
Жуковська М. 1476
Жура І. 1885
Журавский Д. И. 252а

Забарний І. М. 1593, 4621
Забарний О. В. 14, 215, 432, 478, 1791, 1878, 2080, 2166, 2448, 2531, 2724, 2750,
2784, 2900, 2977, 2978, 2985, 3009, 3086, 3095, 3101, 3185, 3218, 3231, 3308, 3312,
3624, 3628, 3631, 3635, 4131, 4167, 4238, 4239, 4251, 4254, 4261, 4305, 4342, 4344,
4355, 4357, 4359, 4362, 4375–4379, 4412, 4451, 4533, 4572, 4573, 4588, 4781, 5090
Забіла В. М. 649, 655, 1039, 2900, 2903
Забіла Л. 806
Забіяка І. М. 381, 391
Заболотський П. О. 106, 196, 273, 666, 706, 707, 844, 852–854, 1123, 1239, 1243,
1244, 3218, 3836, 3837, 4018, 4044
Заволока С. 1669
Заглада Г. О. 4094
Загній Т. 2633, 3294
Загородня Л. І. 3973
Загребельний П. А. 2042, 5040
Загрецький М. П. 1606, 1838, 1849, 1868, 1870
Задворнов В. 1733
Заєць І. Я. 3274
Зайцева З. 1293
Заїка В. 1580
Закусило С. 3718
Залесский Д. Ф. 275
Заморій Т. П. 875
Заньковецька М. К. 1313, 1338, 1357, 2169, 4236, 4963, 5042, 5058
Заостерський Л. 3315
Заремба С. З. 1514, 1541–1543
Затенацький Я. П. 498
Захарова Г. 1731
Захарова Н. Б. 3973
Захарченко Ю. 3428
Зац Л. 3538
Збанацький Ю. О. 296, 299, 1691, 1698, 1971, 2236, 4605, 4606
Зеленов (б.і.) 1811
Зеленська Л. І. 909
Зеленська С. 139
Зеленько А. С. 81, 96
Зеленько Н. 2317
Зелінський (б. і.) 5003
Зельднер Е. И. 664
Земцовський І. 4527
Зенгер Г. 1218
Зільберман Е. Л. 543, 544, 904, 1246, 1721, 1734, 1755, 2066, 2135, 2162, 2169, 2171,
2172, 2181, 2200, 2222, 2223, 3325, 3337, 3338, 3687, 3688, 3691, 3692, 3719, 3873,
4141, 4142, 4144, 4510, 4512, 4513, 4517, 4518, 4520, 4605
Зінченко С. В. 2751, 2798, 3332

Змак Р. 894
Зозуля С. Ю. 1140, 1172, 1182, 1480, 1481, 1487, 1520, 1523, 1524, 1534, 1558,
1560–1564, 1566–1575, 3833, 4542, 4585, 4589, 4590
Золотарьов М. 1827
Золотусский И. 745, 749
Зуб О. 911
Зубенко М. 4873
Зубко (Левченко) Т. М. 415
Зязюн І. А. 4656

И. М. 691
Иванов И. И. 197, 720, 850, 855, 1100, 1117, 1118
Иконников В. С. 4040
Ильинский Г. А. 185, 1189, 1239, 1240
Иофанов Д. Н. 629, 728, 4933

Іваницька О. 3018
Іваничук Р. 2069
Іванішина Д. 3104, 3128, 3629
Іваннікова М. К. 4054
Іванов А. 2209
Іванов Д. 2071
Іванов К. 1934, 1940, 2227
Іванов П. 2721
Іванов Ф. 2228
Іващенко Г. 3267
Іващенко С. 3234
Іващенко Ю. 3062, 4123
Івченко В. 2725
Івченко Н. 2726, 2962, 2991, 4574
Ігнатенко В. В. 57, 2398–2401, 2403
Ігнатенко М. М. 1529, 5100
Ігнатенко М. Я. 369
Ікальчик Т. П. 415
Іконник В. М. 351, 2352, 2353
Ількевич О. М. 1867
Ільчук О. 812, 4549
Ільчук Ю. 2976
Інютін В. 2240, 5016
Іранич К. 2363, 5013
Ірвінг В. 4289
Ісаєнко К. П. 3204, 3884

Йотка Я. 3005, 3615

К. та К. 1471
Кабан Т. М. 3786
Кавунник А. 3010
Кавунник В. 913
Кавунник О. А. 151–153, 160, 161, 595, 2187, 2379, 2385, 2650, 3129, 3141, 3142,
3149, 3221, 3352, 3587, 3589, 3591, 3601, 3602, 3607, 3608, 3614, 3740, 3741, 4467,
4468, 4471, 4472, 4479, 4492, 5107
Каганов Ю. 1635, 1706, 1715, 1722, 1735, 1786, 1788, 1789, 1984, 1985, 2003, 2047,
2057, 2062, 2074, 2075, 2189, 2369, 2398, 2403, 2404, 3790, 3791, 4088, 4383, 4424,
4455, 4456, 4917, 4918, 4942, 4972, 4973
Кадлубовский А. П. 1144, 1269

Казарин В. П. 758
Казимиров О. 615
Каиров И. А. 3
Калашников А. 3835
Калениченко Б. В. 325, 354
Калитка В. І. 675, 3155, 3829, 3875
Калібаба Д. 1623
Калінін Г. 3421
Калініна Л. М. 3927, 4667
Калнишевський П. 2989
Канашко Т. 4334
Канівець В. 2376
Канівець Т. М. 3155
Кападістрія (Каподістрія) І. 549, 551
Каплан Б. 863, 3256
Капленко О. 3086
Капленко О. 3086
Капранов В. В. 3012
Капранов Д. В. 3012
Карабут Я. 3956
Карандо І. 2004
Карат А. 2351
Карпеко О. О. 259, 260, 269, 275, 276, 876, 878, 1162, 1420, 1428, 1429, 1433, 1437–1441, 3849, 3861, 4049, 4061
Карпенко М. А. 77
Карпенко Н. 2239
Карпенко Ю. І. 2478
Карпова О. В. 4612
Карпунцов В. 3885
Карский А. А. 914, 1177, 1248, 5090
Карский Е. Ф. 80, 1152, 1177, 1248, 2179–2183, 2223, 2812, 2814, 2815, 2818, 2819, 2943–2945, 2997, 4357, 4609, 4647, 4781, 5090
Касьяненко Є. 280
Касьяненко И. Н. 1010
Каталей В. В. 3832
Качановский В. В. 198, 1189, 1239, 1251, 4613
Качуровський І. 1747, 2192, 2193, 2204, 2209, 2212, 2217, 2985, 3756, 4188, 4310, 4514, 4545, 4679
Каширбекова О. 2186
Кашменский Ф. 684
Кашпур Н. 2310, 4382
Квіт С. 2416
Квітневий В. 1961
Кедров Б. Ю. 3530, 3531
Кедун І. 3345, 3348, 3354, 3357–3359, 3362
Кивлицький Є. О. 1284
Кизим В. А. 3394
Кириленко С. О. 1209
Кирилюк З. В. 473, 783, 795, 796, 814, 3708, 3714
Кириченко Г. 2250, 2366
Кириченко І. М. 2609, 2611, 2670, 3063, 3135, 3136, 3156, 3157, 3165–3167, 3191, 3295, 3566, 3567
Кириченко Ю. 2288
Киричок Г. А. 69, 2545, 3693, 4523
Киричок І. І. 115, 119, 123–126, 135, 430, 1151, 3301, 5102
Киченко А. С. 470, 772, 3713

Кичко В. М. 48, 1790, 2434, 2525, 2529, 2674, 2979, 3053, 3078, 3168, 3466, 3916, 4153, 4534, 4585, 4606, 4909, 5072, 5073
Кияшко І. О. 288, 289
Кияшко О. 4386
Кільдіватова О. Д. 213, 215, 1154, 4158, 4225, 4230, 4233, 4234, 4238, 4239
Кінгзбурський М. 2348
Кіплінг Р. 4264, 4266, 4268, 4270, 4295
Кладикова О. 3886
Кладинога В. С. 2524, 2589, 2590, 2770, 3423, 3445
Клименко К. Т. 3760, 3764, 3767–3769, 3771, 3775
Клименко Н. Ю. 415
Клименко П. 464, 4820
Климець О. 5061, 5064, 5067
Климович Н. 2258
Клюзко М. 3275
Клыпа Н. І. 1254
Клюйко Т. 2648
Кмініни Г. та В. 5059
Кобернюк П. М. 4436
Кобизька Л. 4203
Ковалевський І. 1319
Коваленко В. 2491, 2492, 2494
Коваленко Є. І. 67, 108, 120, 127, 128, 212, 1716, 1801, 2082, 2548, 2553, 2557, 2580, 2885, 2925, 3644, 3653, 3942, 3948, 3950, 3953, 4119, 4516, 4632, 4637, 4638, 4641, 4648, 4659, 4661, 4667, 4688, 4747, 4795, 4804, 4805
Коваленко І. 877
Коваленко Л. див. Л. Горлач
Коваленко Н. 3544, 3554
Коваленко О. 2365
Коваленко О. Б. 45, 1188, 1192, 1281, 1541, 1544, 1556, 1864
Коваленко С. О. 3804
Ковалець Я. 2402
Коваль В. 2005
Коваль О. 2215, 3605, 4514
Коваль Омелян 2215, 4313
Ковальов С. 3916, 5071
Ковальчук О. М. 743, 1107, 1108, 2253, 2274, 3910
Ковальчук О. Г. 2261, 2524, 3319, 3323, 3709, 4314, 4317, 4550, 4591, 4596
Ковальчук О. О. 1071, 3975
Ковальчук Ю. О. 2589, 2992, 3423, 3435, 3438
Ковтун А. Ю. 3198, 3403
Ковтун Г. О. 2727, 2911, 3508, 4657, 4682, 4705
Ковтун Н. 3371
Ковтун Ю. Д. 3490
Ковшун В. 2261
Кожухівська Ю. 3947
Кожуховський Н. І. 3494
Козак С. 2564
Козаченко В. 1971, 2236
Козел М. 4319
Козик Л. 2272
Козієнко О. 2187
Козлова С. 3588
Козловський І. П. 1096, 1100, 1121, 1122, 3866
Кокотюха А. 2794
Коленченко О. М. 392

Колесник І. С. 3948
Колесник М. П. 1295–1299
Колесникова Н. О. 2200, 3563
Кологривова Е. 2572
Колодій В. 2375
Коломийко О. 2217, 3458
Коломієць В. 4436
Коломієць Л. І. 186
Коломієць О. 2342
Коломієць С. 3371
Коломієць С. Г. 1444
Коломійченко М. 3207
Колосов М. 2307, 2393
Кольга Л. 3261
Коляtruk О. А. 1485
Комаренко Н. В. 1540
Комарницький О. Б. 1585
Комендантенко Ю. 2406
Компанієць О. Ф. 326, 354
Кондратюк К. 582
Кондрашов В. Ф. 1337, 1483, 1525, 1523, 1527, 1859, 1861
Кониський О. 1051
Конквест Р. 1853
Коновальчук В. 1867
Кононенко В. О. 4101
Кононенко І. К. 632, 730
Кононенко П. 2528
Кононко О. Л. 4799
Конончук А. І. 2475, 2901, 3340, 3377, 3385, 3386, 3395, 3399, 3400, 3403, 3646, 4670, 4677, 4779, 4782
Конончук І. М. 144, 1398, 1400
Конопацька О. 2512, 2519, 2610, 2658, 2660, 2664
Конопницька М. 2577, 3014
Константинова З. К. 305, 3974, 4071, 4074, 4075
Кончар К. 2241, 2311, 4304
Конюшкевич М. І. 4647
Копержинський К. 613
Копил І. 1459
Копиленко О. І. 1589
Копыленко І. 2159
Коренцвіт І. М. 4949
Корінь Н. 3817, 3825, 3851, 3852
Корнієнко В. 3262
Корнюшенко Т. 2017
Коробка В. І. 3597
Коробка В. ІІ. 708
Коробка Л. 2981, 3046, 3355
Коробка Н. ІІ. 848
Коробка П. С. 252а, 984, 986, 1156
Коробчевський О. 3536
Коровай І. А. (І. П.) 327, 354, 1736
Коровченко С. 2816, 3331, 3633
Королева Н. С. 4962
Королевич (Лесь Гомін) О. Д. 1322, 1641, 1905, 2420, 4818
Король В. С. 2767, 2790, 2811
Король О. 2284

Коршунова В. 2389
Косовських Л. П. 179, 180, 213, 1154, 4130, 4217, 4218, 4225, 4230
Костенко А. 1041, 3102
Костенко І. П. 328, 354, 499, 540–542, 545, 546, 549, 551, 566, 577, 1147, 1330, 1331, 1334–1336, 1339–1344, 1348, 1350–1352, 1607, 1670–1672, 1675, 1707, 1737, 1855–1857, 1865, 1870, 1944, 2008, 2010, 2048, 2063, 2178, 2229, 2293, 2420, 2443, 3801–3803, 3807, 3810, 4006, 4053, 4066, 4067, 4145, 4146, 4148, 4150, 4151, 4164, 4165, 4180, 4181, 4183, 4186, 4243, 4244, 4521, 4528, 5016, 5047
Костенко Ліна Василівна 3303
Костенко Людмила Василівна 157, 370, 381, 2673, 3583, 3585, 4446, 4453, 4460, 4469, 4470, 4480, 4493, 5066, 5068
Костенко Т. А. 157
Костик Ю. 3254
Костів Л. 4184
Костюк Т. І. 403, 415
Костюченко В. А. 1673, 4580
Костюченко І. 2611
Косяк Т. 3143
Косяровський Н. П. 659
Косяровський П. П. 659
Коткова Л. 2891, 3937, 3943, 3949, 3958, 3959, 3962, 3963
Котляр Т. М. 3950
Котляревський І. П. 573
Котляров В. 1465
Котлячков О. В. 3549
Коцержинская И. М. 3524
Коцеруба І. 2261
Коцур В. П. 1553
Коцур Л. М. 401
Коцюба О. Й. 358, 2147, 2410, 2417, 2421, 2422
Коцюбинська О. 2242
Коцюбинський М. М. 2149, 2932, 4596
Коцюбинський М. М. 2149, 2932, 4596
Кочерга І. І. 204, 206–208, 1755, 1798. 2049, 2050, 2474, 3241, 3450–3452, 3454, 3455, 3457, 3511, 3513, 3529, 4400, 4655, 4693
Кочерга О. І. 404
Кочубей В. П. 451, 548
Кочубей П. А. 451
Кошелевська Т. 2752, 3045, 4416
Кошелівець (Ярешко) І. М. 267, 2202, 2946, 4102,
Кошель А. В. 3155
Кошова Л. 3924
Коялович А. М. 692, 714
Кравець А. 3944
Кравців Б. 1261
Кравцова О. 2188
Кравченко М. 2611
Кравченко С. 2006
Кравченко Т. 1738
Крапив'янська Л. В. 3951
Красильник М. 2336
Красноколядинець Б. 2184, 2308
Краснопольська Г. 3410
Кресталев А. 1317
Крахмалева Г. С. 1110
Кремень В. Г. 58, 444, 2449

Кривенко В. 3008
Кривець В. 1901
Кривобок О. П. 1218, 1310–1312, 1356, 2599, 3368, 3369, 3375
Кривова І. 750
Кривов'яз П. Г. 371
Криворучко В. 355
Кривошеев В. 1708, 2238, 2367
Кривошей В. 283, 329
Крига Т. 2886
Криловець М. 3510
Кримський А. 1487
Кричевская К. 536
Кричковська Т. Д. 2581, 3387
Кроніковська Н. М. 330, 354
Кроха Н. 458
Кругляк М. І. 733
Кругляк М. Ш. 1957
Круковский А. В. 255, 275, 1309
Крупенко О. 641
Крутий В. 85, 1132
Крутиус В. П. 182, 190, 2055, 2059
Кубійович В. 13, 518, 520
Кубрушко М. 1821
Кудіна В. 4413
Кудінов В. 2328
Кудлай Г. Г. 3523
Кудрицький А. В. 11, 434, 941, 3968
Кудрявцева А. 3011
Кудрявцева (Дуброва) Л. П. 400
Кужільний І. 42, 359, 1973, 1986, 2295, 2312, 2428, 3258, 3259, 3573, 4382
Кузнецов Д. І. 1606, 1646, 1647, 1653, 1655, 1889, 1890, 1900, 1913
Кузьменко А. Ю. 1049
Кузьменко Г. П. 2561, 3900–3902, 3905, 3906, 3911, 3918, 3921, 3922, 3925, 3927–3929, 3946
Кузьменко Л. П. 2708, 2786, 3070, 3074
Кузьменко Н. В. 3715
Кузьменко Н. М. 142
Кузьменко Ю. 2938
Куйдін К. 3560
Куїс М. Г. 1433, 1442, 1495
Кукольний В. Г. 564, 565–570, 658
Кукольник Н. В. 73, 235, 237, 239, 244, 250, 251, 417, 565, 571, 615, 653, 800, 1039, 4015, 4221
Куксенко К. 3113
Кулжинский И. Г. 234, 240, 252а, 459, 461, 771, 778, 779, 811, 981
Кулик В. 558, 1179
Кулик Г. И. 731, 2129
Куліч Г. 2286, 2429, 2451, 3000, 3288
Куліш О. 3286
Куліш П. О. 432, 478, 658, 677–680, 686, 712, 715, 2912, 4683
Купфер К. Г. 252а
Курас Г. М. 1188, 1281
Курдюк М. 3793
Курилов А. С. 759
Куровський Д. М. 4326, 4835
Куровський І. І. 3944

Курсон В. М. 3590, 3606
Курта Т. 3564
Курус І. 3828
Куськал А. 4319
Кухарчук (Коломієць) О. В. 331, 354
Кухарчук Я. 1359
Кухта Л. К. 488
Кучер М. 1845
Кучерява М. В. 3796
Кучерявець В. Г. 560, 654, 2620, 3755, 4668, 4676, 4692
Кучинський М. В. 1284
Кучма Л. Д. 1739, 2452, 2453, 5066
Кушелев-Безбородко А. Г. 524, 528, 544, 548, 549, 551, 555, 559, 945, 3864, 4989
Кушелев-Безбородко Г. А. 418, 513, 525, 527, 536, 555
Кушелев-Безбородко Г. Г. 549, 551
Кушелевы, Кушелевы-Безбородко 513, 549
Кушерець Т. 4256
Кушнір О. 2277
Кушніренко М. І. 332, 2150, 2332, 2333, 3257, 3407, 4889

Лабутько Я. Т. 2275
Лавриненко О. А. 116, 129, 133
Лавровский П. А. 1110
Лавровський М. О. 122, 134, 135, 199, 214, 460, 462, 479, 590, 627, 682–684, 687, 716, 836, 1076, 1100, 1102–1111, 1239, 4013, 4016, 4043, 4231, 4584
Лавський О. 2255
Ладухін М. Є. 1589, 1879
Лазанська Т. 437
Лазарев Б. Н. 3532, 3783, 3794
Лазаренко К. М. 4068
Лазун Г. 221, 2612, 2640, 2652, 2659, 3483, 3484, 3647, 3648, 3904, 3912, 3913, 4410, 4411
Ландар Н. 2471, 2499, 2505, 2514, 2534, 2537, 2579, 2587, 2591–2593, 2595, 2613, 2628, 2653, 2660, 2662, 2665, 2747, 2770, 2795, 2799, 2812, 2853, 2855, 2856, 2873, 2892, 2960, 2969, 3003, 3012, 3015, 3033, 3035, 3036, 3054, 3064, 3071, 3075, 3089, 3091, 3158, 3180, 3181, 3185, 3342, 3350, 3389, 3431, 4251, 4255, 4535, 4548, 4560, 4573, 4586, 4587
Лапін І. Й. 17, 46, 807, 1741, 4908, 4912, 5049, 5054, 5060
Ларченко М. О. 4707
Ласкаридїс Х. 1740, 2196, 2214
Лашенко Х. 1290
Лебедєв Г. О. 498
Лебединская Т. Н. 3757, 4194, 4694
Левашов В. І. 2019, 5029
Левина К. Р. 1324
Левинсон Э. З. 3964
Левковцева О. О. 254, 265, 275, 1307, 1308
Левченко С. 3960
Лейберов О. О. 1184, 1361, 2877, 3240
Лейберова Т. 3107
Лейкина-Свирская В. Р. 1009
Ленін В. І. 1164, 1428, 1429, 1477, 1977, 2125, 2301, 4601
Ленченко Н. О. 895, 3661, 3662, 3991, 3994, 4005, 4067, 4080–4082, 4084, 4093, 4112, 4125, 4163, 4177, 4178, 4182, 4220, 4222, 4223, 4227
Ленюк Л. 1309
Леонов В. П. 3757, 4694

Леонтович М. 3142, 3153
Лепська Т. 4897
Лепявко С. 2931
Лермонтов М. Ю. 4274, 4276, 4279, 4280
Лескевич М. А. 30, 1161, 1163, 1335, 1336, 1675, 1925, 1926, 1935, 1945, 1967, 1970, 1987, 1994, 1995, 2148, 3643, 5018, 5093
Лесков Н. С. 773
Лесь О. 1958, 3316
Леціус Й. Е. 1100, 1119, 1120, 3858
Лещенко О. 3538
Линтур П. В. 736
Липа О. 3788
Липейко В. В. 1399
Лисенко Г. М. 1017, 2582, 2980, 3464, 3465, 3533, 3534, 3804
Лисенко К. 265, 1307
Лисенко Л. Г. 1238
Лисенко М. 635
Лисянський Ю. Ф. 4233
Литвин В. М. 445, 912, 1071, 1263, 1418, 2753, 2754, 2758, 2803
Литвиненко Л. І. 181, 214, 588, 895, 920, 1478, 1629, 3670, 3971, 3988, 3989, 3991, 3994, 3996, 3997, 4003–4005, 4008, 4009, 4029, 4064, 4065, 4068, 4073, 4080, 4083, 4084, 4087, 4100, 4120, 4124, 4140, 4143, 4147, 4154, 4157, 4163, 4166, 4167, 4169, 4171–4174, 4177, 4204, 4220–4222, 4227, 4229, 4231, 4537, 4551, 4552, 4558, 4561–4565, 4575, 4580, 4581, 4583, 4584
Литвинюк Т.-М. 2981, 3736, 4356
Лихачова Г. І. 415
Личманенко Р. 4387
Лична В. 2634
Лілеєв М. І. 1230, 1233, 1266
Лінієнко М. 3736
Ліпський П. Ю. 2376
Лісних Т. А. 3549
Лісова (Тимошенко) О. В. 372
Лісовець О. В. 3002, 3093, 3182, 3199, 3205
Лісовий М. І. 333
Лобановський А. 1144
Лобань Л. О. 3804
Лозовий В. М. 56
Ломоносов М. В. 759, 2387, 2939, 2940, 3076, 3206, 3211–3213, 3360, 3363, 3367, 3634, 4360, 4420, 4421
Лопата А. І. 334
Лось О. 3797
Луговик М. 4857
Лукач В. С. 3426
Лукач С. П. 2167, 3326
Лукашов С. М. 206
Лукашова Н. І. 204, 229, 2506, 3453, 3489, 3491, 3502, 3506
Лук'яненко Ю. 3436
Лук'янець Л. 3919
Лук'янюк Г. П. 373, 3032, 3639
Лук'янюк О. 3447
Лунькова В. С. 3099
Луняк Є. М. 1876, 2820, 4174, 4487, 4702, 4716
Лупинос Н. 2028
Луценко В. 2189
Луцька В. 3853

Луцький Ю. 792, 3710
Лучна В. 2702, 2881, 3087
Лучник І. О. 927
Львов К. 1928
Лысенко Г. И. 3795
Любимова Л. 4007
Любич-Романович В. И. 246, 247, 4807
Любченко В. Г. 105, 578, 1242, 4750
Люперсольський П. 1218
Ляскоронський В. Г. 263, 275, 1193, 1219
Ляховенко О. В. 415
Ляшенко І. 3887
Ляшенко Т. 3610
Ляшинская Ю. П. 3492
Ляшко А. П. 1676, 5023

М. В. 3840

Магазинник Л. 769
Магницький Л. 4139
Маевская Т. П. 773, 3689, 3690
Мазур Л. 3986
Майборода А. В. 187
Майборода В. К. 1167
Майборода Г. І. 5005, 5021
Майборода П. І. 1986
Майданюк В. П. 2635, 2636
Майшев О. 4499, 4500
Мак (Гец) О. Н. 277, 284, 289, 294, 305, 1747, 2201, 2203, 2726, 4515
Макаренков О. 2035, 2040
Макарець (б.і.) 1472, 1510
Макарова (Бойко) Л. П. 393
Макензі Д. 2207
Макензі М. 2207
Максименко А. 3130, 3381, 3384, 3926
Максименко Г. 2526, 2527, 2573, 4536
Максимович Г. А. 261, 275
Максимович И. А. 252а
Максимович М. А. 77
Малаков Д. В. 505, 4952
Малеванский Г. 1113
Малиневська В. М. 374, 381, 1188, 1281, 3854, 5094
Малиновський Г. 2578, 4168
Малько І. 3411
Маматкулов Е. 2014, 2015, 2303
Мамедова Н. 3230, 3432
Манжай В. І. 179, 180, 213, 1154, 4217, 4218, 4225, 4230, 4233, 4235, 4236, 4238, 4239
Манн Ю. В. 759, 770, 782
Маремпольський В. 774
Маринич С. М. 12
Марисова І. В. 12, 207, 208, 2029, 2126, 2134, 2138, 2139, 3070, 3477, 3482, 3505–3507, 3509, 3518–3523, 3527–3531, 3799, 3809, 4392, 4394, 4395, 4400, 4745
Марков О. 3471
Марочко В. 1871
Мартиненко В. В. 3099
Мартиненко Л. О. 111

Мартос П. І. 249
Марундик Н. 3131
Марченко М. 2297, 4187
Марченко Н. 3888
Марченко О. 4541
Марченко Т. А. 375, 381, 3183, 4895, 4896
Марченкова А. І. 3069, 3460
Масаковський О. 2641
Матвеев В. О. 3596
Матвієнко В. 2052, 2270, 2341, 3818, 3870
Матвієнко С. І. 121, 159
Мати Тереза (Аньеза (Агнес) Гондже Бояджіу) 4114
Матюхова Г. А. див. Савченко (Матюхова) Г. А.
Матюшко І. С. 1974
Мацевич Л. 237
Мацько М. 2306
Машинский С. И. 630, 631, 633, 634, 636, 734
Мдівані Г. 4427
Медалієва О. З. 5101
Медведева В. 3293
Мезенцева П. 3889
Мей Л. 524, 525, 527
Мелашенко Б. 3938
Мельник А. 2302, 3265, 3266, 4335, 4876
Мельник Л. 532, 3754
Мельник С. М. 164
Мельничук О. В. 2768, 2868, 2875, 3446, 3737, 4238, 4680, 4685, 4692, 4765, 4766, 4773, 4800
Мережко І. 2349
Меркулов О. 2219, 2887, 3339
Меркулова В. 358
Миколаєнко В. 2430, 4538, 4539
Миколаєнко І. 2668
Микула М. 3117
Миліч К. 2122, 2233
Миргородська Т. А. 394, 400
Мирний Панас 3318
Мироненко В. 2755
Мироненко О. М. 1064
Миронець Г. Д. 1496
Миршавко А. А. 3796
Мискіна Л. 2134
Мисник М. 3117, 3118, 3120, 3207
Мисник О. Ф. 376, 381
Мисник П. 1648
Мисник П. Д. 1965
Мисник П. О. 376
Митрофанов Н. И. 275
Михайлов М. 928, 929
Михайлов О. 1579
Михайловський І. М. 4237
Михайловський М. М. 4237
Михальський Е. Н. 165, 468, 486, 567, 568, 584, 751, 762, 766, 3705
Михальчук Г. 1914, 2388
Михальчук Н. І. 2550, 3750, 4758
Михальчук Т. 3286

Михед П. В. 66, 67, 70, 71, 73, 84, 165, 381, 762, 766, 795–797, 832, 833, 917, 2070, 2507, 2520, 2993, 3003, 3667, 3671–3674, 3681, 3682, 3686, 3697, 3701–3705, 3707, 3708, 3710, 3114, 3715, 4050, 4055, 4089, 4369, 4555, 4591, 4593
Михед Т. В. 792, 3710
Мицик Л. М. 2524, 2565, 2711, 2787, 2792, 2813, 2986
Мишуков О. В. 784
Мігліч О. 4397
Міньківський О. З. 1978
Мінько Л. 4423
Міщенко С. 4399
Міщук С. М. 1232–1234, 1249, 1251, 4056–4059, 5106
Могілянський М. М. 980, 983, 984
Мозгова В. 4032–4034
Моисеев К. А. 232, 251
Мойсієнко А. 4333, 4845, 4850, 4858
Мокрицький А. М. 67, 4129
Моргунов Ю. 4834
Мордань В. Г. 335, 354, 1966, 1988, 4328, 4374, 4829, 4830, 5058
Мордвінов О. Г. 2141
Морейченко С. М. 179, 180, 4217, 4218
Мормоленко О. М. 3070, 3073
Мороз І. 1691, 1698
Мороз Л. 2558, 4086
Мороз Н. 1133, 1225
Морозов О. С. 542, 1147, 2454, 4002, 4069, 4132, 4159, 4161, 4188, 4190, 4191, 4195, 4196, 4205, 4206, 4223, 4225, 4226, 4228, 4232–4234, 4237, 4559, 4563, 4566, 4575, 4583, 4785, 5088
Москаленко Д. 3008
Москаленко М. 382, 4846
Москаленко О. В. 2911, 3509
Москаленко О. Ю. 4643, 4788
Москаленко Ю. С. 879, 1962, 4623
Москалець І. 2500
Моціяка О. М. 93, 656, 657, 938
Моціяка П. П. 562, 656, 1101, 1111, 1114, 1116, 1118–1120, 1122, 1137–1139, 1178, 1180, 1185, 1187, 1194, 1195, 1314, 1315, 1377, 1435, 3832, 3858, 3860, 4579, 4581, 4582, 4915, 4927
Мошик І. В. 1450, 1488, 1490, 1506, 1586, 1587, 1883, 5108
Мошковський С. 3406
Музика А. 3005
Музиченко О. Ф. 111, 130, 145
Музь Г. 2334
Мулярчук С. О. 3470, 3772, 3776
Мур Т. 4277
Муравйова С. 1782
Мурашко В. 738
Мусієнко Р. 2755
Мусин-Пушкин А. А. 1155
Мусин-Пушкин А. И. 526, 529, 535, 555
Мусіні-Пушкіні 526, 540, 545, 546, 554
Муха Е. 4386
Мухомодєєва Н. В. 213, 1154, 4225, 4230, 4233, 4236, 4238, 4239
Мушенюк В. 3285
Мысник Н. 1677

Нагорна П. І. 2126, 3448, 3778, 3779, 3782–3785, 3787, 3792, 4627

Наддеснянський М. 1979, 2234, 2239, 2309, 2362, 2394, 4329, 4331
Надеждин Н. 689
Надточий Р. А. 3486, 3494, 3495, 3498, 3503
Назаревский А. А. 717
Назаренко Г. 2243
Назаров В. Ю. 3443, 5047
Назаров Н. В. 3499
Назаров С. П. 3773, 3774
Назарова Л. С. 205, 353, 3509, 3778
Найда О. 2888, 2889, 3037
Наконечна М. 3656
Наливайко Д. С. 230, 2410, 3748, 4330, 4370, 4372, 4374
Наркевич Н. Г. 305, 3974, 3979, 4071, 4074, 4075
Науменко В. 697, 698, 926, 1008
Недзвецкий К. 2037, 2375, 3578
Неділько Г. Я. 63, 64, 188, 617, 648, 649, 888, 896, 900, 931, 935, 1029, 1032, 1038, 1039, 1045, 1047, 1050, 1052, 1146, 1950, 1996, 2056, 2121, 2153, 2157, 4624, 4625
Неділько О. Д. 3993, 4906
Неділько О. Я. 164
Некрасов М. О. 1309
Нелін М. О. 300, 305
Неліна (Онопрієнко) Т. П. 336, 354
Немерич Ю. О. 1974
Немзер А. 1812, 1862
Немирицька Н. 3100
Нетребко О. 911
Нечаева В. С. 737
Нечай-Гумен В. Ю. 1650–1652, 1894, 2145
Нечай-Гумен Л. 349, 4901
Нечипоренко В. 4944
Нещерет А. 2278
Нещерет О. І. 3065
Нечкіна М. В. 2178
Нижник Л. Р. 1792, 1793, 1799, 1803
Нижник П. 4391
Никоненко П. М. 201, 1615, 1630, 1781, 1783, 1785, 1786, 2084, 2085, 2470, 2493, 2703, 2809
Нитченко Д. 3753
Нідерхаузер Д. 2573
Нікітін В. 1997
Никитин П. В. 1150
Нікіфоров П. 2346
Николаев Д. 752
Ніколаєнко А. 3017
Ніколаєнко Л. 2344
Ніколаєнко С. М. 2731, 2793
Ніколаєнко Т. 4404
Николай М. див. Куліш П. О. Николай I (Павлович), имп. рос. 978
Николай цесаревич (Николай Александрович Романов) 1
Нікольський П. І. 759
Нікольський С. 1826, 2115, 2496, 2501
Никонов С. М. 1456, 1460–1462
Ніцук І. О. 3812
Нічлава О. 2202
Ніщинський П. 3585
Новгородська С. 2189

Новгородська Ю. Г. 212
Новиков М. 3412
Новикова О. О. 1355
Новодворський В. В. 1189
Новомінський А. 1613
Нога П. В. 204
Нос Н. Г. 415
Носач (б. і.) 1509
Носач В. 3626
Носко М. О. 58

Обийкіна С. 3908
Обловатий М. 1898
Образцов А. Н. 258, 275
Овдієнко О. 2941
Овсієнко К. 1946, 2391, 3770
Овчинников Д. В. 3914
Овчинникова А. 2182
Оглоблин О. 518
Одарич А. С. 225, 1776, 4562, 4569, 5018
Одарченко П. В. 276, 1451, 1747, 1858, 1863, 2080, 2726, 4309
Одинець О. 2244, 2247
Окіншевич Л. О. 292, 301, 305, 1397, 1874
Олександрова Л. 2695
Олексієнко О. 1686
Олійник Л. В. 1903, 1923
Олійник О. 3721
Олійник С. 1971, 2236
Оліфіренко В. 4959
Ольгін А. 1687
Онищенко Н. П. 352, 917, 918, 922, 1054, 1744, 2188, 2329, 2422, 2455, 2559, 2575, 2696, 2732, 2757, 2768, 2796, 2800, 2808, 2814, 2893, 2903, 2907, 2912, 2915, 2916, 2942, 2944, 2949, 2953, 2995, 3019, 3066, 3144, 3150, 3219, 3223, 3302, 3306, 3366, 3379, 3597, 3606, 3611, 3616, 3682, 3686, 3695, 3698, 3716, 3722, 3725, 3737, 3743, 3747, 4010–4012, 4198, 4390, 4442, 4475, 4482, 4483, 4488, 4553, 4568, 4569, 4576, 4577, 4582, 4590
Онщенко С. С. 4094
Опаленик Р. 1710
Опанасенко В. 489, 550, 580, 581
Орап Л. 1971, 2235, 2364, 3257, 3260
Орлай І. С. 105, 239, 564, 571–590, 597, 736, 764, 785, 811, 822, 4017, 4029
Орлов К. 2146
Осадча Т. Г. 3970
Осадчук В. 2468
Осика Г. 2212
Осипенко М. 4837
Осіпова Г. С. 1035, 3298, 3303, 4013, 4014, 4102, 4103, 4105–4108, 4113– 4116, 4121, 4122, 4129, 4131, 4208
Осовик А. 140
Осокін В. 744
Останіна Н. С. 53, 3159
Остапенко І. С. 1951
Остапенко Л. М. 3707
Остапенко О. 3046, 3052, 3095
Остапенко Т. 2275

Острянко А. М. 1197, 1199, 1203, 1204, 1210, 1219, 1491, 1516–1518, 1521, 1559, 1864, 5099
Отт-Скоропадська О. 2198
Охонько С. 2935, 3615
Охріменко В. 3077
Охріменко О. М. 2156
Охрімчук В. 2659
Очинський І. О. 1466

П–в Н. 236

Павленко Л. А. 1484
Павленко С. 2113, 2439, 2733, 2758
Павличко Д. 1966
Павлішина К. 3560
Павлов (б. і.) 1765
Павлов Ф. И. 423
Павловський І. Я. 217, 271, 276, 1856, 1857
Павлюк В. Н. 3499
Павлюк Л. 3903
Павлюк О. В. 3493, 3494
Павлюченко О. 2862
Падун Н. О. 106
Паевский И. Ф. 999
Паламаренко А. 3185
Паленко О. 3004
Палісвець Г. П. 4077
Панайотопулос В. 4093
Панарін В. М. 2350
Панасенко Н. А. 207
Паначин Ф. Г. 100
Панова В. 2347
Панфьоров О. І. 863, 880, 3256, 4622
Папуліас К. 2979, 4199
Папунова Є. І. 883
Папуча М. В. 2083, 2524, 2596, 3649, 3651, 3758, 3880, 3882, 3890, 3891, 4775
Парубець А. С. 3160, 3859, 3877, 3878, 4129, 4238
Парфьонов Л. 2759
Пархитько О. 2224
Пархоменко Л. 3280
Пархоменко О. 2989
Пархоμεць О. 4329
Патлах О. 2608
Пахомова Т. М. 4772, 4786
Пашков В. 238
Пашенко Т. Г. 238
Пелека О. 2286, 1890, 3545
Пенський І. І. 1594, 1641, 1654, 1887, 1889, 1890, 2330
Перевідіна Л. В. 2600
Первов П. 256
Передрій Т. Г. 400
Перепадя О. 2320
Перетц В. Н. 1278, 4039, 4056, 4058
Перион (б.и.) 233
Петр І (Алексеевич), имп. рос. 4139
Петренко Г. 2348
Петренко Л. Б. 28, 57, 477, 645, 4000, 4981, 4987, 4990, 5092

Петренко М. 4135
Петренко М. І. 3028, 4098
Петренко Н. 2894
Петренко О. 4597
Петрик З. П. 4526, 4543, 4544, 4570
Петрик О. М. 2974, 2977, 2987, 3755, 4676, 4798, 4801
Петров П. Е. 851, 852
Петровський М. Н. 262, 276, 1353, 1483, 1526, 1649, 1855, 4619, 4620
Петруня І. 1892
Петрух Л.С. 162
Петрушенко (Філантропова) В. О. 395, 400
Петряев Е. 639
Петухов Е. В. 463, 700, 1233, 1239, 4042
Пилипенко С. 3439
Пилипець О. 2203, 4298
Пильник В. 2821, 3957
Письменний В. 4347
Пихтіна Н. П. 2524, 2886, 3388, 3402, 3654
Підкова І. 16, 21, 523, 582
Підліпська С. 2621, 2622
Підпала Н. А. 2606
Підпалій В. 2606
Пинчук Е. С. 3500, 3501, 3504
Пінчук Т. Д. 17, 46, 48, 51, 97, 102, 103, 117, 215, 222–224, 226, 268, 302, 313, 314, 353, 361, 403, 807, 1608, 1610, 1625, 1718, 1741, 2012, 2031, 2325, 2331, 2440, 3408, 3584, 3586, 3645, 3650, 3915, 3993, 3999, 4125, 4239, 4465, 4473, 4474, 4529, 4538, 4865, 4878, 4882, 4891, 4906–4912, 4914, 4954, 4955, 4957, 4961, 4986, 5054
Піотухович М. Н.
Пироженко Л. 586
Пискорський В. К. 101, 131, 136, 272, 275, 1191, 1194, 1195, 1355, 1363, 4521
Пмскунов А. И. 99
Пісоцька Ж. 3137
Пітов В. І. 6
Пічугіна І. С. 1355
Плашевська О. В. 1784, 2274, 2386, 4171
Плескач А. 2408
Плечистий В. 2642
Плисконос К. 1595, 1829, 1832–1834
Плосьький (б. і.) 1836
Плужник Б. 2220, 2602–2604, 3343, 3646
Плющ П. П. 266, 276
Пляшко Л. А. 757, 4020
Повод М. И. 3, 4, 222, 881, 1606–1609, 1838, 1929, 1936–1938, 1952, 1954, 1955
Подгаєць С. 2345
Подільський Л. 1043
Поїзжаєва А. 3396
Покальчук Ю. 2759
Покатілов (б. і.) 5003
Покровский В. 718
Полевой П. 528
Полегенько А. 2314
Поліковська А. 4416
Поліщук В. 3758
Поліщук Л. 4874
Половець В. М. 337, 354
Половникова С. 547

Полонський Л. В. 4325
Полотай А. М. 927
Полтава Л. 2726
Полторацький О. І. 741
Полулях В. 2532
Полуосьмак Л. 4430
Полусмак Л. 4588
Полянський В. 3146
Поляруш Є. 1467
Помогайбо В. І. 1904
Пономарев С. І. 688, 690, 837, 4814
Пономаревський О. 2734
Пономаревський С. Б. 2746, 2963, 3725, 3729, 3734
Понтяр В. М. 4117
Попко Л. І. 338, 354
Попов В. М. 6
Попович М. В. 767, 5073
Попович М. С. 20, 439, 522
Попок В. В. 4859
Порада О. 3080, 3208
Порада С. С. 1422, 1433, 1590, 1596, 1597, 1830, 1831
Портянко Л. 2315
Посохов С. І. 3860
Потапенко М. В. 1182, 2387, 4155, 4156, 4228, 4585, 4589
Потапенко С. І. 2065, 3413, 3553, 4690
Потупко Г. 2245
Правило В. 2327
Працун В. 4841
Працюк Ю. 3161, 4104
Приблуда Л. 409, 3105
Пригородський В. М. 354, 1040, 4371, 4831, 4860, 4879, 4890
Приданников Д. 2408
Прийма Ф. Я. 640, 753
Пимак М. В. 3029
Примост М. 1846
Примостко Л. див. Сіра (Примостко) Л. В.
Приходько А. Г. 1606, 1768
Приходько М. 2316
Приходько М. В. 2287
Прищепко Т. 2345
Продіус О. М. 405
Пройдакова Г. М. 339, 354
Прокопович Н. Я. 737, 776, 781, 3306
Променицький К. 1947
Прохоренко Є. 3683, 3694
Прохоров А. М. 8, 516
Прохоров Е. І. 737
Прохорчук (Шилко) О. В. 415
Проценко Л. А. 150, 270
Проценко Л. І. 2959, 3333
Проценко М. 1468
Проценко Ф. Д. 150, 270, 4511
Прошкуратова Т. С. 2512
Прудько В. О. 1383
Птицын А. Н. 589
Пугач В. М. 1879, 2569, 2576, 2577, 2917, 3334, 3335

Пузема М. 2690
Пулінець П. П. 311, 312, 2016, 3983, 3985, 4328
Пуха І. В. 305, 4363
Пухтинський В. К. 29а, 55, 4067
Пуцилов Л. І. 253, 275
Пушкін О. С. 900, 1144, 1146, 2372, 4140, 4288

Рагуткіна Н. 3474
Радіоненко А. Я.
Радус Г. 4381
Радченко В. І. 3524
Радченко К. Ф. 1189, 1239
Радченко Л. 2400
Радченко Н. 2158
Радчук П. 2392
Разгон А. М. 1255
Разумова Т. 3271
Ракша (Краснюк) Т. 380
Рамазан С. 3231
Раменський А. див. Роменський А.
Раструба Т. 4503
Рахнянська Т. 3892
Ревтюх Г. 340, 1927, 2226, 2335
Редкін П. Г. 650, 656, 657
Резанов В. І. 72, 189, 1158, 1176, 1387, 1388, 4092, 4617, 4619
Рековець Л. І. 207, 208, 341, 381
Рекун І. 1347, 2032, 2129
Ремизовський К. 1437
Реп'ях Ст. 936, 1745, 1966, 3320, 3819
Решетняк Т. 3788
Решитько (Шевцова) В. Г. 342, 354
Рєпка О. 3058
Рижевська І. 4441
Риженко Т. 1436
Римаренко І. 4602
Рихлик Є. А. 200, 1239, 1484, 1866, 4062
Ричка В. М. 2086
Ріпа В. 3278
Ріпа О. 3055, 3187, 3307
Ріпка Г. 1924, 2225, 2347
Родін С. М. 1168, 1169, 1243, 1244, 4643
Рожок Ю. І. 4233, 4234, 4238, 4239
Рой С. В. 1507, 1576
Ролік А. П. 2213, 4899
Роликова І. Ю. 415
Роляк О. 2975, 2981, 3138, 3151, 4356, 4493
Романіка М. 1308
Романченко А. 4437
Романченко В. 3272, 3318
Романчук Л. 2042, 2067, 2271, 2433, 2578, 2584, 3603, 4168, 4428, 4530
Романь А. М. 3463, 3525, 4397
Романюк О. 1787
Ромашко К. 1492
Ромашенко Л. І. 563
Роменський А. 1823, 1838, 1847, 1848
Ромер І. 1474

Росколий В. Г. 3494
Ростовська О. В. 1168–1171, 1175, 1360, 1549, 2132, 2176, 2177, 2413, 4302, 4389, 4643
Ростовський О. Я. 158, 210, 2418, 2473, 3603, 4644, 4664, 4697, 4761, 4780
Рубанський Г. 2252
Рудаков В. Е. 1, 1059
Руденко В. П. 1771, 1772, 1774, 1915, 1968, 3405
Руденко К. 2973
Руденко Л. М. 1286
Руденко М. 1469
Руденко М. П. 3923
Руденко С. 2976, 2982
Рудик І. 2108, 2204, 2221, 2434, 2497, 2709, 2735, 2736, 3292, 3732, 3916, 4457, 4458, 4466, 4606, 5072
Рудик М. 2395
Рудник А. В. 343, 350, 354
Рудоміна О. 4904
Рудченко П. 3317
Русаків А. 1731
Руска Луїджі (Алоїзій) 496, 501, 504, 4948, 4952, 4960
Русов А. А. 1145
Русова С. 4733
Рыженко В. В. 4822
Рябокони О. 4399

Сава І. 2224

Савва В. І. 628
Савела Ю. 3162
Савельєв В. 2965
Савельєва Т. В. 396, 2683
Савченко (б. і.) 1849
Савченко А. П. 3056
Савченко Б. К. 2291
Савченко Г. 2818
Савченко І. 3124
Савченко І. П. 275
Савченко Л. 4138
Савченко О. 1692, 2007, 2608
Савченко Ю. А. 62, 735, 869, 882, 2358, 3844, 3845, 4327
Савченко Я. 1811
Савченко (Матюхова) Г. А. 231, 775, 4434, 4442, 4443, 4445, 5060
Садовнича Л. В. 2629, 3485
Сайко М. П. 288, 305, 1767, 1838, 1841, 2414, 4319, 4818
Салівон Т. І. 400
Саливон Ю. 3397
Сальник М. 1973
Самаріна С. І. 154–156, 910, 1376, 1482
Самойленко Г. В. 17, 27, 38–40, 43, 44, 46, 49, 50, 52, 56, 59, 74–76, 78–80, 82, 83, 86–88, 91, 92, 165, 172, 183–203, 211, 214, 215, 227, 228, 230, 251, 252а, 275, 276, 305, 354, 381, 400, 415, 469, 471. 472, 474–476, 486, 490–492, 494, 507, 555, 564, 587, 598–602, 605–608, 618–620, 623–626, 646, 651, 652, 751, 762, 780, 788, 789, 791, 798, 805, 807, 815–821, 890, 897, 902, 903, 905–907, 919, 923, 939, 940, 980, 1011–1014, 1018, 1019, 1034, 1055–1058, 1100, 1105, 1128–1130, 1135, 1173, 1220, 1235, 1241, 1247, 1253, 1264, 1302, 1306, 1313, 1357, 1358, 1396, 1419, 1433, 1441, 1445–1449, 1565, 1582, 1600–1606, 1615–1618, 1622, 1626, 1631, 1632, 1717, 1741, 1748, 1755, 1873, 2130, 2136, 2423–2425, 2457–2459, 2477, 2524, 2566, 2705, 2707, 2737–2740, 2760, 2761, 2791, 2828, 2829, 3013, 3252, 3253, 3281, 3283, 3284, 3287,

3290, 3291, 3328, 3622, 3637, 3638, 3668, 3675–3678, 3680, 3684, 3685, 3704, 3742, 3798, 3808, 3820, 3821, 3823, 3824, 3826, 3827, 3855–3857, 3861, 3874, 3990, 3992, 3995, 3998, 4024–4028, 4061, 4089, 4231, 4236, 4238, 4239, 4339, 4341, 4350, 4354, 4369, 4432, 4433, 4445, 4508–4510, 4512, 4528, 4549, 4552–4554, 4578, 4586, 4587, 4607, 4608, 4610, 4628, 4631, 4633, 4646, 4741, 4742, 4755, 4803, 4806, 4818, 4822, 4826, 4846, 4851, 4854, 4856, 4857, 4859–4862, 4896, 4908, 4909, 4912, 4913, 4959, 4963, 4967, 4968, 4975, 4978, 4985, 4987, 4991, 5042, 5055, 5058, 5064

Самойленко О. В. 987, 1136, 1181, 1378–1382, 1386, 5109

Самойленко О. Г. 44, 46, 49, 50, 52, 56, 59, 88, 227, 228, 230, 251, 252a, 275, 276, 301, 305, 354, 381, 400, 415, 433, 472, 474, 475, 490, 492, 555, 564, 598, 607, 1014, 1018, 1019, 1100, 1129, 1130, 1140, 1173, 1181–1183, 1196, 1200–1202, 1205–1207, 1211–1214, 1217, 1220–1222, 1226, 1227, 1229–1231, 1247, 1250, 1252, 1264, 1287, 1300, 1313, 1358, 1385, 1392, 1396, 1397, 1433, 1446–1449, 1503, 1515, 1522, 1528, 1565, 1582, 1600, 1602–1606, 1868, 1873–1875, 1877, 1880, 2423–2425, 2679, 2716–2718, 2737–2739, 2761, 2762, 2791, 3252, 3253, 3349, 3637, 3638, 3735, 3738, 3798, 3821, 3823, 3824, 3826, 3861, 3992, 3995, 3998, 4025, 4061, 4089, 4369, 4432, 4445, 4585, 4589, 4671, 4678, 4681, 4696, 4896, 4912, 4967, 4968, 4991, 5098

Самойленко С. Г. 472, 776, 1014, 1129, 1446, 1602, 3872, 3874, 4051, 4052, 4149, 4152, 4959, 4978, 4987

Самотній М. 1838

Самофалов М. О. 5105

Сапон В. М. 379, 508, 1749, 1750, 2100, 2435, 2460, 2530, 2741, 3263, 3264, 3289, 4578, 4847, 4849, 4851, 4866

Сапронова Л. 3600

Сатанівський (б. і.) 1841

Сафригіна К. 4905

Сахно А. 1863

Сачков Л. С. 1751

Сватенков О. В. 2637, 2788, 3382, 3401

Свербілова Т. 889

Свередюк В. 2019

Свиридов К. 3766

Свінціцький М. 2528

Свобода А. А. 3973

Святогор В. А. 3763, 3794

Сейко Н. 556

Семеніхін В. І. 2140, 2163, 2168, 3473, 3475

Семенихина К. А. 3789

Семенко І. 3300

Семенова М. 3349

Сементовский К. М. 252a

Семенченко Н. 4842

Семчишин М. 424

Сенцовський В. 4332

Сенченко Г. Г. 3468, 3469, 3527, 4663, 4713, 4737, 4774, 4791, 4792

Сенько П. 4547

Сенькусь М. 4318

Сербовеликов Н. 4848

Серветник В. 1777

Сергієнко Г. Я. 637, 638

Сергійчук І. 3564

Сердюк П. О. 182, 190, 2155, 3279, 3881, 4335–4338, 4368, 4372, 4515, 4536, 4885

Сердюк С. 2970

Серебровская Е. 4838

Середа Ф. Я. 1770

Серий В. 1948

Серикбаева Д. О. 397, 400
Серих С. 1693
Сибір Я. 3188
Сидоренко В. А. 561, 2883, 2890, 2904, 3736, 3739, 3744–3746, 3755, 4668, 4674, 4676, 4692, 4701, 4784, 4796
Сидоренко В. С. 3278
Сидоренко О. О. 79
Сидоренко С. 3461, 3512
Сидоренко Т. 553, 2114, 2118, 4252, 4262, 4572
Сидорович О. 2643
Симоненко В. І. 32, 33, 36, 150, 270, 540, 541, 546, 554, 754, 1124, 1126, 1166, 1288, 1327, 1348, 1354, 1390, 1391, 1477, 1694, 1707, 1752, 1753, 1860, 1862, 1872, 1908, 4072
Симоненко І. 3044, 3057, 3171, 3297
Сисин Ф. 2211
Ситник О. М. 1193
Сич М. М. 804, 822
Сіденко В. 3172
Сіментов Ю. Я. 1329
Синицький Л. 483
Синявська В. 2261
Сіра М. 4441
Сіра (Примостко) Л. В. 216, 398, 1349, 4892
Сірополко С. 431
Сіроштан І. 2412
Сіряков В. 3659
Сірякова А. В. 3165, 3207
Скатерна Т. П. 174, 4213
Сквіра Н. 2558
Скворцов М. Є. 115, 122, 1100, 1112–1114
Скляр С. 3243, 3244
Скляренко С. 4994
Сковорода Г. С. 1893
Скордели П. К. 252а
Скориков Ю. 2352
Скорина С. О. 3777
Скоробагатько Н. 911
Скоропадський Іван (1646–1722) , гетьман Війська Запорозького 4136
Скоропадський Павло (1873–1945), останній гетьман України (1918) 1064, 1069
Сороход В. І. 3077, 3814
Скочій А. 573
Скочко Н. 3014, 3173, 3189
Скрипка (Пузін) Г. П. 344, 354
Скрипник М. О. 1826
Скрипник О. 15
Славутич Яр (Жученко Г. М.) 2205, 2212, 4314
Сліпак С. М. 3952
Слюта О. І. 410
Смаль В. В. 2141, 4524
Смаль І. В. 2141, 3527, 4524, 4672, 4778, 4791, 4792
Смирнов А. А. 72
Смірнов П. 2033
Смолій В. 437, 521, 3975
Снігульська В. 3092
Снісар Л. 2521
Собко В. 4425

Собко П. И. 252
Созин И. В.
Соколов Б. 2337
Соколов М. 1698
Соколов М. И. 202, 1189, 1248
Сокольська М. 1127
Солдатенко С. В. 3953
Солдатова І. М. 3476, 3532, 3794
Солова В. М. 360, 384, 1697, 1778, 2020, 2041, 2043, 2253, 2264, 2265 2267, 2305, 2616, 3344
Соловей С. 3430
Сологуб Т. 4290
Солодченко (Щербань) Л. І. 345
Солошенко Л. 3848
Солтан С. Г. 3234
Сорока Г. 674
Сорока Н. 2611
Сорфліт Р. 2210
Сосницький М. 4459
Сосюра В. М. 279, 282, 1824, 1825, 4818, 5021, 5051
Спаський І. Г. 1698, 2950
Сперанский М. Н. 69, 203, 591, 709, 841, 842, 846, 1144, 1239, 1249, 4019, 4045–4047, 4059, 4135, 4137, 4145
Спиридонов Ф. 1989
Спринчак Я. А. 65, 191, 1699
Сребницький І. А. 422, 529, 665, 838, 845, 988, 989, 1007, 1102, 1144, 1266, 4017
Старинко Н. 4385
Стеблін-Камінський Є. П. 980, 985–987
Степанець Г. 4334
Степанов Н. Л. 739, 740
Степанский А. Д. 1280
Стех М.-Р. 3019
Стеценко О. 4453, 4454
Стівенсон Р.-Л. 4276, 4277
Стовбуха О. 3370
Стогнут А. С. 632, 724, 729, 732, 1700, 1701, 1919
Стожок О. 2254
Столярова М. 4431
Сторіжко В. 1754
Стороженко А. П. 713
Страфун Л. 2021, 2022
Страшко Є. М. 1289, 1303, 1312, 1393, 1394, 1557, 2086, 2132, 2713, 4666, 4671, 4759
Стребкова І. 2804, 2913, 3748, 4207, 4484
Стрелко В. 4075
Стрельніков М. А. 406
Стрельнікова Н. М. 2646
Стрелкова Н. М. 4893
Стрілець Н. 2151
Стрілець Ю. 3047
Стрішенець Н. 3705
Стройков В. В. 23
Строкатів З. І. 3761–3763
Стружук С. 2279
Струтинський В. 2256, 2298, 2396, 4861, 5025
Студьонова Л. В. 164
Стус В. 3298, 4103

Стус Д. 2759, 3298
Стучилова П. 3568
Супронюк О. К. 603, 604, 609, 671, 672, 763, 768, 777, 781, 800, 823, 824, 4021–4023, 5082, 5095
Супруненко І. В. 979, 1020, 1022, 1024
Супруненко І. М. 181, 920, 4100, 4220–4222, 4227, 4558
Супруненко М. І. 457, 548, 979, 1020, 1022, 1024, 2462
Сурков В. М. 3954
Сурмачевська О. 113
Суховерхий А. С. 3876
Суховєєв В. В. 206, 1810, 2271, 2605, 2922, 3508, 4682, 4693, 4695, 4715, 4722, 4730, 4740
Суховєєва Н. М. 147, 1395, 3094, 3380, 3383, 3390, 3456, 3655, 3898, 3899
Сухомлинський В. 2373
Сушко Б. 2384, 4302, 4312, 4315, 4316
Сушко О. 2465

Таран Л. В. 1515, 1960
Таран О. М. 4690
Таращанський Л. 2555, 2687–2689, 2691, 2692, 2697, 2997, 3931, 4263
Тарнашинська Л. 2946
Татарин В. 3195
Тачук (б. і.) 1818
Тевзадзе Л. М. 5011
Тезікова С. В. 2476, 2524, 2556, 2585, 2789, 2873, 2905, 2909, 2988, 3546, 3550, 3553, 3557, 3562–3565, 3569, 3570, 3572, 4690
Тендряков В. Ф. 2354
Теодорович А. 1519
Терещенко І. 2436
Терещенко М. 1464
Тесля В. І. 3147, 3299
Тимбровська Г. 4150, 4151
Тимошенко О. 3656, 4920, 5046, 5068
Тимошенко Ю. В. 912
Тимошенко (Маслій) Н. Д. 381
Тимошик М. 4173
Тимошко Г. М. 4667
Титов К. Г. 1457
Тихомиров П. В. 1063, 1433–1436
Тихонович Т. В. 19
Тичина П. Г. 1653, 3305,
Тищенко В. 3893
Тищенко В. Г. 57, 2401–2403
Тищенко В. І. 726, 859, 1891, 3842, 3843
Тищенко М. 1750
Тищенко О. 3598
Тканко О. 1691
Ткач М. 2728, 2829, 4353, 4911
Ткаченко В. В. 1513, 1545–1547, 1550, 1554, 1581, 5096
Ткаченко О. М. 407, 2210
Ткачова Л. 521
Толбин В. 530, 531, 983, 985, 4808, 4809
Толочко П. 2110
Толстой Л. М. 1313, 4431
Томенко М. 3350, 4200
Томэк В. И. 36, 1911, 1949, 2033, 2034, 2072, 2821, 4763, 4772, 4783, 4786

Торубара А. О. 21027, 1028, 5111
Тригубенко В. 579
Троцина К. Е. 252а
Трощинский Д. П. 662
Труд Мирон 4884
Трухан А. 3104, 3296
Труш К. 4269
Труш О. М. 1363
Туз Є. 2929, 3039, 3044, 3060, 3068, 3632
Тулов М. А. 252а
Тульчій В. І. 1974
Туркєня А. 4183, 4370
Турцевич І. Г. 1172, 1286, 1481, 3865
Турчин О. 2570, 2630, 2617, 3061, 3246
Тютчев Ф. 4268

Уварова Г.
Узунова (Данильченко) Л. М. 345
Уланова С. 3574
Ульянченко О. 141
Уніат М. 2983
Усенко І. 3582
Устїннікова О. 4547
Устинова К. 2185
Ухачов Г. Д. 2011
Ухо К. 4286, 4290
Ушинський К. Д. 1895

Фадєєв О. О. 2369
Фаддєєва І. 2355
Фарбак Т. М. 479
Фастовская І. І. 1097
Фатюк М. І. 3576
Феддерс Г. Ю. 257, 275, 4925
Феддерс Ю. Я. 257, 3873
Федоренко І. 1691
Федькович Ю. 4657
Феофілова Л. В. 3970, 4076
Фесай Л. 3462
Фесенко П. 2246, 2313
Фесїк Ю. М. 415
Фесюн О. П. 179, 180, 4118, 4217, 4218, 4506
Фещенко В. 383
Фїгура Т. 3114Фїларет, архїєпископ Чернїгівський і Нїжинський (Д. Г. Гумїлевський)
2931, 2954, 2956
Фїлашнікова Э. М. 1097
Фїлїпченко Б. 643
Фїлїпченко Ю. І. 643
Фїлоненко О. 3103, 3106–3109, 3111, 3112, 3115
Фїлоненко О. Ю. 3799, 3800
Фїлоненко Ю. М. 3799, 3800
Фїцула М. 98
Фїщук В. 349
Фомїчов А. 1702, 1703, 3621
Фохт У. Р. 878, 1698
Франко І. 4154, 4208, 4294

Франчук В. Ю. 4755
Фрейд З. 3160
Френкель З. Г. 274, 275
Фридлендер Г. М. 755
Фуксман О. 2187
Фурс О. С. 3494, 3496, 3497

Хазан М. 1539
Хакімов Т. 2296
Хамко (б. і.) 1852
Хамлик (б.і.) 1836
Харді Т. 4284
Харевич Н. Ф. 179, 180, 4094, 4217, 4218
Харитонов І. 4275, 4280–4282, 4284–4288, 4295, 4592, 4599, 4899
Харицька О. 2715
Харицький І. 1920
Харлампович К. 1397, 1512, 4575
Хархун В. П. 2547, 2550, 2586, 2884, 3024, 3750, 4758
Харченко А. Г. 4743
Харченко О. М. 3515, 3516
Хачатурян А. 2357
Хвостик Д. 2698
Хіллiг Н. 1871
Хлебiк С. Р. 4779, 4782
Хмелевский Й. Ц. 4965
Хмiль Д. 2699, 3230
Хойнацкий А. Ф. 681, 834, 839, 1239, 4240, 4241
Хоменко А. 3597, 3611
Хоменко Д. 4398
Хоменко М. 1850
Хоменко Н. 3067, 3313, 3697
Хоменко Ю. 621
Хоминець В. 2210, 3895
Хоминець Т. 3109, 3111
Хомич Я. 4870
Хом'яков В. 2356, 2357
Хонда Л. 3336
Хонда О. 2830
Хохлачов В. В. 538
Христофорова М. Г. 171, 4209
Хрущ В. 98
Худайкулов Т. 3268

Царик В. М. 411
Циба В. М. 3376, 4718, 4727
Цибаньова О. 933
Цигура В. 2973
Цимбал М. 2285, 2560, 2597, 3547, 3896
Цiвiрко М. 2046
Цюман (Пономар) С. А. 313, 346
Цюцюпа Л. 2886

Чалий М. К. 980, 989–991
Чапля І. К. 1699, 2127, 2412, 4858, 4866
Чебану П. 3364
Чеберда О. 2190, 3537

Чеботарьова С. В. 3551
Чекан О. 3594, 3599
Чекан Ю. 4446, 4448, 4449
Чемериська Т. 3404
Чемериченко Н. 3434
Чепур Г. О. 415
Червінкін-Корольов І. І. 1345
Черней О. 412
Черненко В. 2989
Чернуцька Л. 3083
Чернухін Є. 4160, 4575
Чернявська О. 3098
Четверик Я. 3627
Чехов А. П. 4430
Чоботько А. В. 3707
Чорновол В. М. 2093
Чорновус О. 3321
Чубатий О. 2831
Чувакова Т. Г. 4787, 4790, 4793
Чудаков Г. И. 592, 711
Чуйко С. Р. 1015, 1016, 5097
Чумак М. 4133
Чуприна М. С. 1329
Чуткий А. І. 1439, 1440

Шабаева М. Ф. 467
Шалаліна Т. 3100
Шапалінський К. В. 639, 647
Шапарець В. 3630
Шаповал Ю. 1866
Шаповаленко Т. 2321
Шапоренко В. 3231
Шапошников Г. 248
Шарапов С. 692
Швед О. 3542, 3619
Шевера М. В. 1017
Шевкопляс Т. 1176
Шевкун М. 2631
Шевченко А. Ю. 1526
Шевченко В. 264, 892, 3510, 4949
Шевченко В. Д. 465, 1323, 1326, 1328, 1332
Шевченко В. М. 569, 570, 4001, 4170
Шевченко К. 3116
Шевченко М. І. 149
Шевченко Т. Г. 275, 900, 946, 1036–1058, 1185, 1314, 2153, 2378, 2384, 2546, 2656, 2816, 2830, 2831, 2929, 2948, 3163, 3209, 3311, 3585 3736, 3819, 3931, 4126, 4101, 4201, 4207, 4235, 4292, 4361, 4444, 4586 – 4588, 4623, 4863, 5009
Шевченко Ф. П. 498
Шевченко (Обийкіна) С. П. 3917
Шевченко (Стронська) Л. М. 400
Шевырев С. П. 3707, 4050, 4052, 4055, 4531
Шейко П. 2097
Шекера А. 4294
Шеклі Р. 4290
Шелест Н. 4593
Шелков В. 4440

Шенрок В. И. 241, 245, 593, 662, 663, 693, 695, 710, 718, 847
Шептій К. 305
Шеремет В. 2269
Шеремет М. 1884, 4823
Шерстюк І. 1044
Шешурак П. М. 2980, 3486, 3494–3501, 3524, 3527–3531, 3796
Шидловський І. В. 3526
Шиллер Ф. 4293
Шимко Ю. М. 3487
Шименз К. 2208
Шипко Л. В. 5103
Шишко С. Ф. 2358, 3875
Шиян Н. М. 3534
Шкловский Г. 1320
Школьніий В. В. 4949, 5023
Шкуліпа А. Г. 377, 381, 3273, 4840, 4867, 4880
Шкурко М. П. 26, 150, 270, 440, 1881, 3756, 4679, 4785
Шлома В. 2191, 3871
Шмид Е. 1141
Шмидт О. Ю. 514
Шовкун Р. О. 415
Шоходько В. С. 164, 487, 537, 539, 1719, 1909, 1910
Шпилько О. 2551
Шпитяк Д. 3068
Штепа (Штеппа) К. Ф. 1463, 1498, 1555
Шульга З. 4085
Шульгин В. 466
Шульжинський О. 4345
Шуман Г. 2154, 3980, 4078
Шуман О. М. 497, 2120, 5047
Шумська Л. Ю. 370, 2673, 3153, 3209, 3220, 3222, 3224, 3609, 3617, 4446, 4453, 4460, 4469, 4470, 4476, 4478, 4480, 4489–4491, 4494–4496, 5061, 5066, 5068
Шумський М. О. 2897, 2966, 3133, 3591–3593, 3599, 3605, 3612, 4673, 4878, 5062
Шуст В. 4136
Шуст М. Н. 302, 305
Шуст Р. 16, 21, 523, 582
Шут І. 1916

Щеголев П. 719, 721
Щербак Н. О. 3433
Щербак П. І. 2682, 2685
Щербань П. М. 4516
Щербонос В. П. 347, 1704, 2294, 2297, 4388, 4833, 4894
Щотка О. 3657

Юзвенко Л. 2038
Юр'єв В. 5043
Юркова О. В. 1263, 1418
Юрський К. 2029, 2401
Ющенко В. А. 912, 3351
Ющенко О. Я. 279, 282, 290, 293, 295, 303, 305, 1745, 1824, 1986, 2899, 4320–4322, 4364, 4365, 4824, 4832, 4839, 4852, 4862, 4863, 4868, 5058

Я. Х 1851
Яворівський В. 2059
Яворський С. 3366, 4196

Ягодівський К. І. 4915
Яковенко Н. 2764, 2822, 2898, 2920, 3098, 3225
Яковець В. П. 222, 378, 381, 1479, 1606, 1633–1638, 2100–2103, 2111–2118, 2261, 2438–2444, 2463–2467, 2488, 2490, 2495–2498, 2501, 2502, 2508, 2509, 2514, 2515, 2522, 2524, 2529, 2530, 2533, 2537–2540, 2619, 2623, 2722, 2744–2747, 3441, 3725, 4255, 4529, 4651
Яковець Н. І. 47, 128, 2082, 2133, 2645, 2646, 3993, 4095–4907
Якуба В. В. 3552
Якубіна Ю. В. 89, 250, 600, 610, 611, 653, 655, 786, 793–796, 799, 803, 808–810, 814, 825–833, 924, 937, 3708, 3714, 4591, 4593, 5110
Якубович Г. 4898
Якушик І. 3478
Ян II Казимир Ваза, король польськ. 4716
Янушевський В. 3479–3481
Янченко Ю. 2624, 2625, 2632, 3031, 3346, 3444
Янчук А. 3175
Ярешко В. 48
Яриш М. 413
Ярмак Н. О. 130, 145
Ярмаченко М. Д. 10, 25, 104, 576, 583, 1759
Яровий О. 4352
Ярошенко М. М. 5, 37, 575, 1125, 2128, 3987
Ясенчук О. 3154
Ясинський І. І. 252
Ясновський Д. Е. 252а, 668, 980, 981
Ясновська Л. В. 1294
Яужева-Омельянчик Р. М. 3822
Яцура М. Т. 1097
Ященко Г. 4079

АБРЕВІАТУРИ

АН – Академія наук
АПН – Академія педагогічних наук
БСЭ – Большая советская энциклопедия
ВБУ АН УСРР – Всенародна бібліотека України АН УСРР
ВИШ – Вищий навчальний заклад, вуз
ВНЗ – Вищий навчальний заклад
ВРУ – Верховна Рада України
ВУАН – Всеукраїнська Академія наук
ВУЧК – Всеукраїнская чрезвычайная комиссия по борьбе с контрреволюцией, спекуляцией, саботажем и преступлениями по должности
ВЦИК – Всероссийский Центральный Исполнительный Комитет ГКК – Государственная квалификационная комиссия
ГПУ – Государственное политическое управление при НКВД РСФСР
ДАККК і М – Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв
ДЗ – Державний заклад
ДСТ – Добровільне спортивне товариство
ДТСААФ – Добровільне Товариство Сприяння Армії, Авіації та флоту
ЕСУ – Енциклопедія Сучасної України
ЖЗЛ, серія – Серія «Жизнь замечательных людей»
ЖМНП – Журнал Министерства народного просвещения
ЗНО – Зовнішнє незалежне оцінювання
ЗОШ – Загальноосвітня школа
ІБВ – Інформаційно-бібліографічний відділ
ИФО(ИФТ) – Историко-филологическое общество = Историко-філологічне товариство
КВВ – Клуб веселих і винахідливих
КВК – Клуб веселих і кмітливих
КДБ СРСР – Комітет державної безпеки СРСР
КДУ – Київський державний університет
КНУ – Київський національний університет
КПРС – Комуністична партія Радянського Союзу
КСМ-організація – Комсомольсько-молодіжна організація
КУАБМ – Крайове управління архівів, бібліотек і музеїв при райхскомісарі України (в роки ВВВ і окупації Ніжина)
МБК – Міський Будинок культури
МОН – Міністерство освіти і науки України
НАНУ – Національна Академія наук України
Наркомос – Народний комісаріат освіти
НАУ – Національна асоціація українців
НаУКМА – Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
НВШ – Ніжинська вища школа
НДІ – Науково-дослідний інститут
НДПІ – Ніжинський державний педагогічний інститут
НДПУ – Ніжинський державний педагогічний університет
НДУ – Ніжинський державний університет
НІНО – Ніжинський інститут народної освіти
НІСВ – Ніжинський інститут соціального виховання
НІФІ – Ніжинський Історико-філологічний інститут
НІФТ (НИФО) – Ніжинське Історико-філологічне товариство
НКВС – Народний комісаріат внутрішніх справ
НКМ – Ніжинський краєзнавчий музей
НМГО – Неприбуткова міська громадська організація

НМЛ – Ніжинський міський ліцей
НМР – Ніжинська міська рада
ННДК – Ніжинська науково-дослідна кафедра історії культури і мови
Н П І – Науково-педагогічний інститут
НПБУ – Національна парламентська бібліотека України
ОДА – Обласна державна адміністрація
ООН – Організація Об'єднаних Націй
ОРЯС – Отделение русского языка и литературы
ОУНБ – Обласна Універсальна наукова бібліотека
ПАУСІ, проект – Фондація українсько-польської співпраці
РАН – Російська академія наук
РНК, Раднарком – Рада Народних Комісарів
Робфак, Робітфак – Робочий факультет
РСФСР (РРФР) – Российская Советская Федеративная Республика = Російська Радянська Федеративна Республіка
СПб – Санкт-Петербург
СБУ – Служба безпеки України
СНЗ – Середній навчальний заклад
СНТ – Студентське наукове товариство
СРСР (СССР) – Союз Радянських Соціалістичних Республік = Союз Советских Социалистических Республик
«TEMPUS-TACIS» NP 22012-2001, проект – Спільний європроект..., метою якого є створення Всеукраїнської мережі університетів, установ, зацікавлених у розвитку економіко-статистичної освіти
ТСОавіахім – Товариство сприяння обороні, авіаційному та хімічному будівництву
ТУМ – Товариство української мови
ФБ – Фундаментальна бібліотека
ФСР – Факультет суміжних професій
ЦИК СССР – Центральний Исполнительный Комитет СССР
УАПРЯЛ – Украинская Ассоциация преподавателей русского языка и литературы
УВАН – Українська Вільна Академія наук
УВКР – Українська Всесвітня Координаційна Рада
УВУ – Український Вільний Університет
УІЖ – Український історичний журнал
УРЕ – Українська Радянська Енциклопедія
УРСР(УССР) – Українська Радянська Соціалістична Республіка = Украинская Советская Социалистическая Республи
УСЕ – Універсальний словник-енциклопедія
УСРР – Українська Соціалістична Радянська Республіка
УСС – Українська студентська спілка
УСЭ – Украинская советская энциклопедия
УТОПІК – Українське товариство охорони пам'яток історії та культури
ЦК – Центральний Комітет
ЦГС – Центр гуманітарної співпраці
ЦНВ – Центр Національного Відродження
ЦСП – Центр суміжних професій
ЧДПУ – Чернігівський державний педагогічний університет
ЧНПУ – Чернігівський національний педагогічний університет

Бібліографічне видання

Упорядник
Гранатович Лариса Валентинівна

**ІСТОРІЯ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ
1805–2016**

Бібліографічний покажчик

Бібліотека імені академіка М.О.Лавровського
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Книга друкується в авторському редагуванні

Підписано до друку
Гарнітура Times New Roman
Замовлення №

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 2,23
Ум. друк. арк. 2,90

Папір офсетний
Тираж електронне вид.

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3/4
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@mail.ru
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.